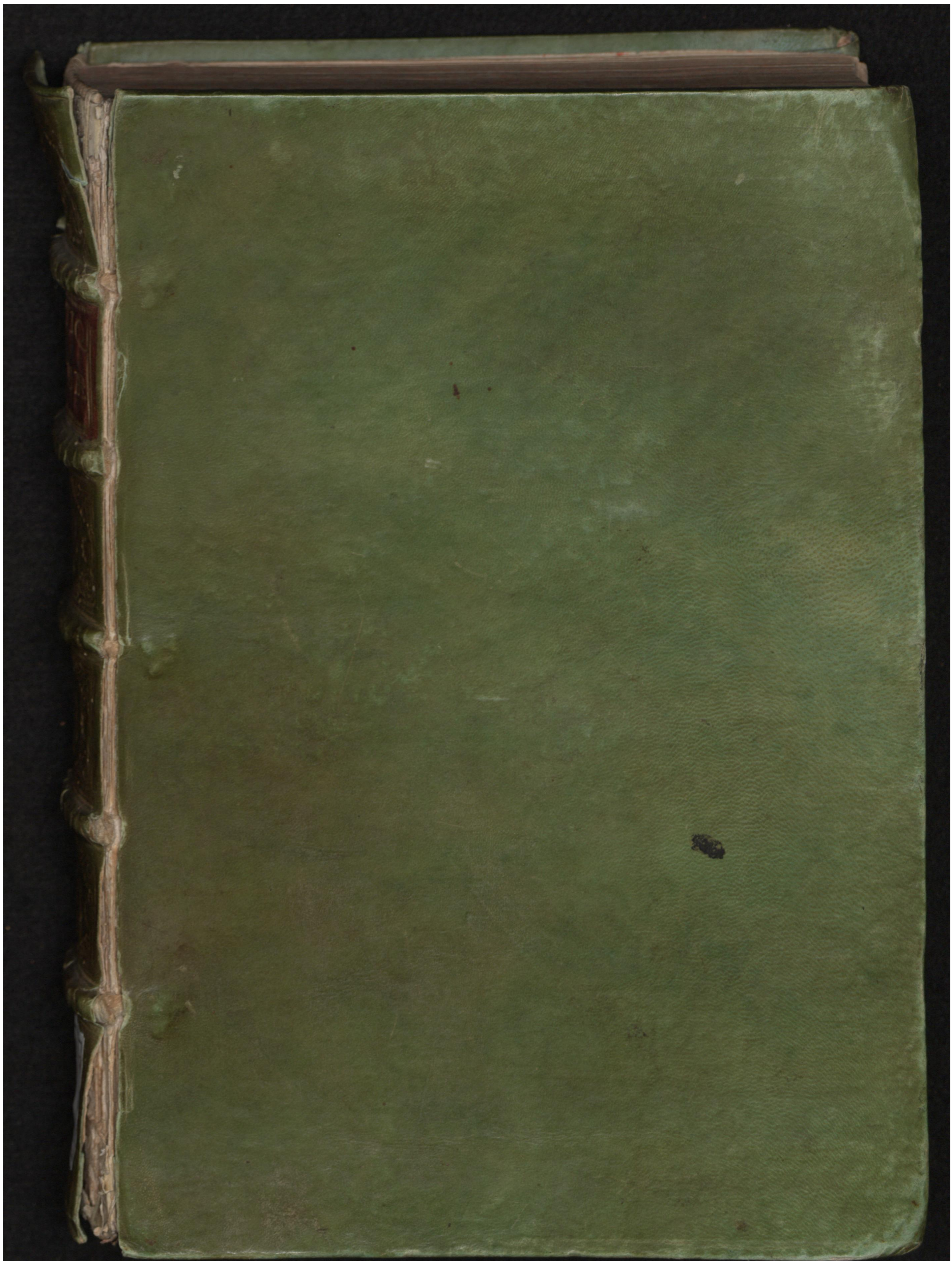
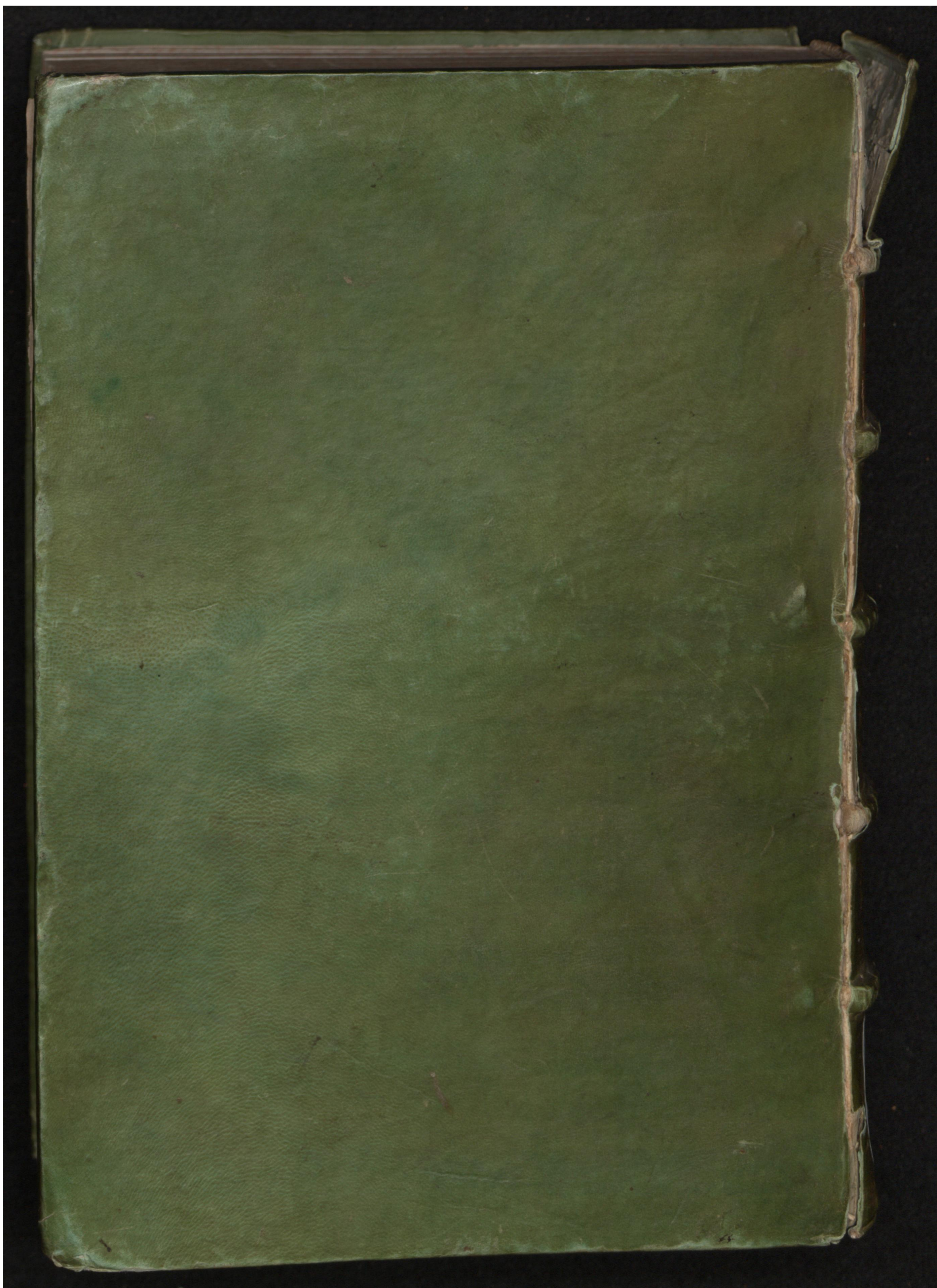
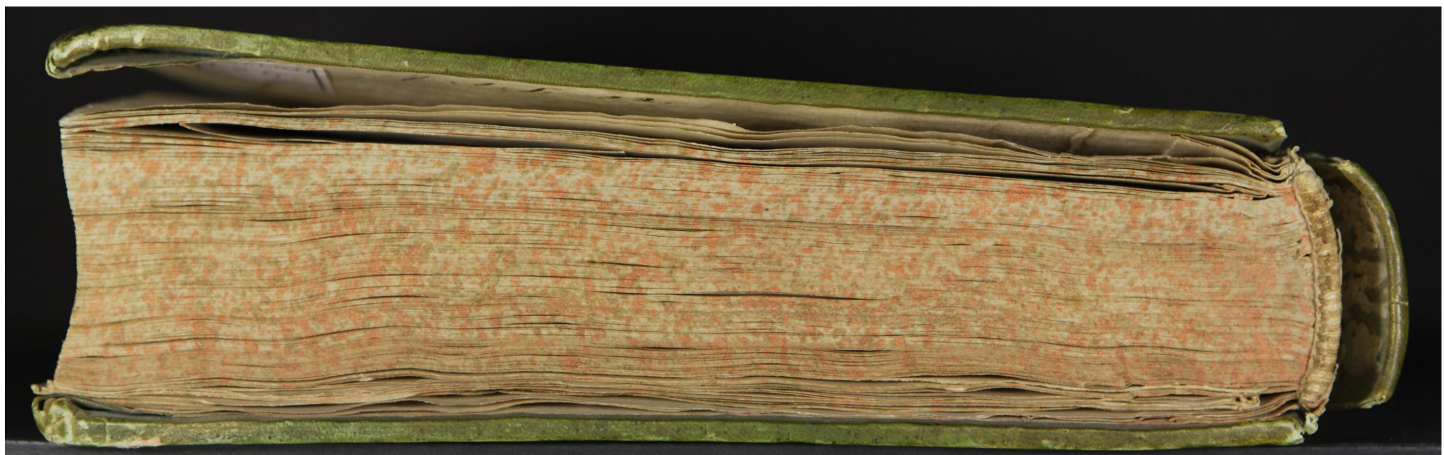

ANTIQ
ROMÆ
Postillati
124
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

Postillati 124

VRBIS ROMAE TOPOGRAPHIA B. MARLIANI AD FRANCISCVM REGEM GALLORVM EIVSDEM VRBIS LIBERATOREM INVICTVM.

Adiecta priori eiusdem auctoris topographiæ editioni in hoc opere sunt.

Vrbis, atque insignium in ea ædificiorum descriptiones, compluraque alia memoratu digna.

Errores nonnulli sublati.

Tituli, inscriptionèsque non aliter, quàm ipsis inerant marmoribus, emendatißime expreßi, qui ab alijs hactenus neglecto ordine, & perperam in lucē editi inueniuntur.

Exbibl.ca

Cum Priuilegio Pauli. III. Pont. Max. cuius exemplum in fine libri impreßum est.

FRANCISCO REGI GALLORVM VRBIS ROMAE LIBERATORI INVICTO

B. MARLIANVS. S. D.

ROMANI Illi prisci inuictiss. Rex cum maioribus, magisque necessarijs rebus animum adiecissent, huius urbis pulchritudinem cõtemnere uisi sunt. Posteri uero, atque ij praesertim, qui Imperatorum memoria fuere, multo labore, summa arte, summàque impensa innumerabilibus, & praeclarissimis, ac penè immortalibus aedificijs eam ornauere. Quae tametsi maiori ex parte iniuria temporum (ut in hominum uita nihil est perpetuum) interiere: reliquiae tamen, ac ruinae illorum, quae hodie extant, adeo sunt immensae, & mirandum in modum se extollunt, ut ab extremis orbis partibus plurimos ad se se uisenda iugiter, & alliciant, & attrahant. Qui eas contemplantes, rerum magnitudine ita obstupescunt, ut ab illorum contemplatione uel inuiti abscedant, contendàntque fieri non posse, ut, aut ciuium Romanorum opera, aut Regum potentia, aut ullis principum diuitijs, sed uel Gigantum manu, uel diuina potius uirtute aedificia illa fuerint excitata. Haec igitur incredibilis tantarum rerum admiratio eò nonnullos iure optimo adduxit, ut de eis iusta uolumina conscriberent, animaduertentes harum rerum cognitionem exteris hominibus, quibus uisendi urbem copia non est, iocunditati futuram, studiosis uero omnibus, & ad uaria auctorum loca explicanda necessariam, nedum conducibilem, fore. Scripsere autem illi (quod pace ipsorum dixerim) nullo penè discrimine uera pariter, & falsa, apta, atq; inepta. Tamen eos, qui primi omnium hanc scribendi prouinciam aggressi sunt, ob eam causam non indignos laude existimamus, quòd ad plura, utilioràque inuenienda, uiam posteris ostendisse uidemus. Nos tamen uiam aliam planiorem, certiorèmque ingressi hanc secundam editionem eò adduximus, ut non tam de eadem re editionem, quàm nouum aliquod inuentum praestitisse uideamur. Sublatis. n. aliquibus rebus, quae minus ad operis institutum facere uidebantur, adiectisq; quamplurimis, sine quibus opus imperfectum uideri poterat, additis etiam ipsius urbis, quorundamq; insignium aedificiorum descriptionibus ad exemplar accurate expressis, id effecimus, ut unumquodq; aedificium in qua parte positum fuerit, hodièque extet, facile dignosci possit. Quam ob rem hoc opus legens Rex amplissime, urbem illam cognosces, quam ab hostibus dolo captam, crudeliter direptam, turpiter in seruitutẽ saepe redactã maiores tui, tùq; ipse illorum uestigia secutus, in pristinam libertatem restituistis. Magno. n. exercitu celeriter comparato inuitos eos, quippe qui hanc urbem perpetuam sibi sedem delegerant, hinc abire coegisti. Quod beneficium quàm magnum sit, te optime cogniturum, incredibilèmque uoluptatem capturum existimauimus, si ea, quae seruasti, quibus salutem dedisti, oculis cerneres. Et quanquã praeclari huius facinoris nulla hic sit insignis memoria, tamen nemo est, qui non ingenue fateatur, Romam plus tibi, quàm Decijs, quàm Camillo, quàm Fabijs, quàm coeteris denique ciuibus, qui eam conconseruarunt, se debere. Ii enim pro patria, pro suis fortunis, pro coniugibus, ac liberis uitam exponere non dubitarunt. Tu uero pro aliena urbe, pro exteris ciuibus, pro eorum templis, aris, ac focis, sola pietate, sola religiõe tot labores sustinuisti, tot pericula' subijsti, tãtos sumptus fecisti, ut tuum, magis quàm illorum, & maius, & praeclarius beneficium fuisse nemini sit dubium. Quapropter Christianissimi cognomẽto, quo summi, ijdèmque prudẽtissimi Põtifices maiores tuos appellari uoluere, iure optimo te nunc appellamus: Meritòq; nos hoc tibi opus dicamus, praesertim quod (ut à Re. Georgio Arminiaca Episcopo Ruthenẽsi legato tuo accepimus) soles, cũ à publicis negotijs & laboribus bellicis es uacuus, de his praeclaris aedificijs doctos interrogare, plurimùmque horum cognitione delectari. Ex

quo illud profectò apparet, quod ab omnibus ferè prædicatur, te scilicet omni disciplinarum genere ornatum esse, tèq; eisdem uehementer oblectari, atq; id propterea te unum ex principibus omnibus hac ætate doctis fauere, eósque sumopere amplexari. Quo fit, ut non arbitrer (quod nonnulli putarunt) me temere fecisse, quód te multis laboribus; & curis districtum hoc munusculo interpellauerim, quoniam accipientis, & eiusdem prudentis idem semper est animus: Dantis uero non fortunam, sed meritum potius, & uirtutem spectare. Tametsi de omnibus rebus tuis optime speramus, futurúmq; breui confidimus, ut quo magis repentina, & uehemens fuerit tempestas, eo citius fracta furorem deponat. Præcipuæ quòd quemadmodum Deus Opt. Maxi. (ut in sacris literis legimus) pro pijs Regibus certare solitus est, sic dubitandum non est, quin & pro te Christianissimo Rege sit certaturus, qui quidem eius domicilium, eius templa, eius sacra, eius ministros, summum denique Pontificem ex faucibus, non hominum, sed immaniũ ferarum sæpenumero eripuisti. Possemus hic multa alia beneficia, non in hanc solum, sed in multas alias Italiæ ciuitates à te collata recensere, clementiam tuam indicare, munificentiã ostendere, cœterásque uirtutes animi eximias commemorare, uerum non est præsentis temporis, aut loci: præsertim quod si efficiendum esset, uideo me id præstare nequaquam posse. Quoniam (ut Pindarus in Pythiis inquit) ἀρεταὶ δ᾽ ἀεὶ μεγάλαι πολύμυθοι. Igitur satis erit quod attigimus: quo omnes probe norint, me non temere has lucubrationes tibi Regi optimo consecrauisse. Quæ si tuo iuditio exactissimo, singularique prudentia longe inferiores uidebuntur, non munus, sed meum potius dantis animum consyderes, rogo. Vale.

B

T

¶BARTHOLOMEI MARLIANI EQVITIS D. PETRI

VRBIS ROMAE TOPOGRAPHIA.

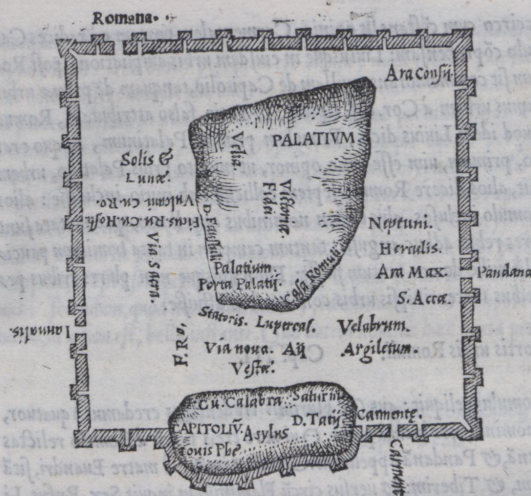
DE ORIGINE VRBIS. CAP. PRIMVM.

VONIAM in hac urbis descriptione de quibusdam locis, & ædificijs ante urbem conditam excitatis, nonnunquam erit dicendum: opere precium fore arbitramur, etiam de illis populis, & regibus, qui tūc deinceps hanc tenuere regionem, quàm paucis fieri poterit, loqui. Sic.n.fiet, ut primum à quibus ædeficia posita fuerint, melius intelligamus: deinde à quàm paruis initijs urbs Roma originem traxerit, ad eamque creuerit magnitudinem, ut nihil illi par, aut secundum, in toto orbe terrarum inueniretur. Romanæ igitur urbis regionem Siculi primi omnium tenuere: antea uero habitata ne fuerit, an deserta, nihil est quod affirmare possimus. Mox Aborigines, duce Oenotro Lycaonis filio, ex Arcadia ad inquisitionem agri melioris sponte huc profecti, illis expulsis, locū occuparunt. Quibus deinde Pelasgi, & aliorum Græcorum quidam errabundi, profugique ex Thessalia, admixti, auxilio eis ad bella cum populis finitimis fuere. Permanserunt autem in his sedibus usque ad bellum troianum, priscam illam Aboriginum appellationem seruantes. Horum autem regem Saturnū fuisse memorant: qui cùm Cretæ imperaret, habens cū Ioue filio de agris contentionem, bello expulsus, in Italiā uenit, & cùm cultum uinearū, & falcis usum Ianū docuisset, ab eo in partē imperij est admissus. Cœterum Iano defuncto ad eum solum imperium peruenit. Annis deinde sexaginta ante res troianas, ferunt Arcades ex urbe Palantio exeuntes, sedemque duce Euandro quærentes, in hunc locū, ubi nūc Roma est, delatos, à Faunòq; Aboriginū rege, & benigne susceptos esse, & agri portionem accepisse: illòsque, colle haud procul à Tiberi electo, struxisse castellū, Palantiùmque à metropoli eorum in Arcadia appellasse: paucis uero annis interpositis, aliam classem græcā, ducente Hercule, eandem tenuisse regionem: ex hisque quosdam missionem ab eo precatos, in colle, qui tūc Saturnius dicebatur, posuisse sedem. Hos Peloponenses: &, qui ex Elide profecti fuerant, Phanetas, & Epios fuisse comperio. Quibus nullum erat amplius desyderium reditus, euersa eorum patria ab ipso Hercule. Hi aliquādiu rem suā separatim administrarūt. Cœterū haud ita multo post uictū, leges, sacra cū Aboriginibus cōferentes, sicuti Arcades, & prius Pelasgi fecerant, ciuitatis eiusdem participes facti sunt. Secūda uero ætate, post Herculis profectionem, Latino ex filia Fauni regnāte, Aeneas in Italiā uenit: qui cùm statim prælio fuisset exceptus, in aciémq; iam exercitū duxisset: ad colloquiū à Latino fuit uocatus: in quo tantam sui admirationem præbuit, ut in societatem imperij receptus, Lauiniáque ei in matrimonium data, gener ascitus sit. Hic deinde Aborigines, Troianòsque communi nomine Latinos nominauit. Post hæc utriusque bellum aduersus Turnum Rutulorum regem, propter fraudatas Lauiniæ nuptias, fuit: in quo Turnus, & Latinus occubuere. Quare Aeneas soceri regnum suscipiens, quarto imperij sui anno, in bello aduersus Mezentium Hetruscorum regem, è uita migrauit. In cuius locum Ascanius eius filius succedens, trigesimo anno post Lauinij constitutionem, Albā cōdidit. Anno deinde octauo & trigesimo, eo mortuo, Syluius eius frater, post mortē Aeneæ ex Lauinia natus, imperium accepit, cùmque undetriginta imperasset annos, Aeneæ Syluio filio illud reliquit: hic uero post unum & triginta, Latino Syluio: Latinusque post quinquaginta, Albæ: qui undetriginta illud tenuit. Post eum Athys quatuor & uiginti regnauit annos: deinceps Capys duodetriginta: inde Capetus tredecim, & Tiberinus postea octo. Huic succedens Agrippa quadraginta regnauit annos: Romulus deinde undetriginta: post hunc triginta & septem Auentinus: qui Procæ imperiū ipsum per manus tradidit. Hic uiginti & treis imperauit annos, Amuliùmque, &

Humitorē pcreauit. Amulius duos & guadraginta annos regnū, quod Numitori fratri seniori debebatur, havdiure occupās, Rheā eius filiā, ne quis uindex regni ex genere Numitoris oriretur, Vestæ sacerdotē fecit, quæ duos pueros incerto stupro conceptos enixa est: quos Amulius exponi iussit. Sed fortuna origini romanæ prospiciens, eos lupæ alendos obtulit: quæ cùm sæpius ad paruulos, ueluti ad catulos, reuerteretur, rem Faustulus pastor animaduertit, subtractósque feræ Accæ uxori nutriēdos dedit. Nomina autem pueris alteri Remo, alteri Romo siue Romulo fuere. Adultis inter pastores de uirtute quotidiana certamina uires, & pernicitatem auxere. Igitur cùm Latrones à rapina pecorum frequenter summouerent: Remus ab his captus regi offertur, criminique ei datur, quasi greges Numitoris infestare solitus esset. Tunc à rege in ultionem Numitori traditur: qui adulescentia iuuenis permotus in suspicionem expositi nepotis adducitur: & cùm eum nunc lineamētorum filiæ similitudo, nunc ætas expositionis anxium teneret, Faustulus cum Romulo superuenit: à quo cognita origine puerorum, facta inter ipsos coniuratione, Amulium interficiunt: Numitorique auo regnum restituunt. Sequenti uero anno regni Numitoris quadringētesimo trigesimo secundo (ut tradit Cato) post Ilium captum, XII. Cal. Maias Romam, ubi expositi fuerant, condiderunt. Et quanquā, ut de tempore, ita de conditore, mira inter scriptores uarietas existit: communis tamen opinio est, Romulum Martis filium urbis auctorem fuisse. Vnde Cic. Principio inquit, urbis parens Romulus non solum auspicato, sed ipse etiam optimus augur fuisse traditur. Romulum autem, non Remū, urbi nomen dedisse ferunt: quia captatis auguriis Remus prior sex uultures uidit: Romulus mox duodecim. Que res, cùm unus tempore, alter numero certaret: bellum creauit: in quo extincto Remo, Romulus à se Romam denominauit.

Si hāc figuram, & sequentes, secundum naturalem prospectum attollere uoluissemus: contigisset ut omnibus partibus montium, una excepta, occultatis, ædificia in suo situ locari nō potuissent. Quapropter cùm melius putaremus utilitati omnium esse consulendum, quàm inani pictura quosdam oblectare: figuras ipsas planas posuimus: curauimus tamen latera montium secundum illorum altitudinē ita inumbrare, ut cōualles ab ipsis facile distinguantur.

¶In hac figura, atq; in maiori, proprium cuiusque loci situm ibi esse intelligo, ubi prima eius dictionis litera collocata est. Neq; puto admonendum esse lectorẽ, in Diuorũ nominibus templi nomen sub intelligi,

Cu. Ro.	Curia Romuli.
Cu. Hosti.	Curia Hostilia.
Carment.	Carmentalis.
D,	Domus.
F. Ro.	Forum Romanum.
Phe.	Pheretrij.
Ru.	Ruminalis.
S.	Sepulcrum.
Statoris.	S. Iouis.

De urbe Romuli. Cap. II.

VRbis nouæ figuram quadratam Romulum designasse auc. sunt Plut. & Diony. Sed ut de forma, certa est opinio apud scriptores, ita de ambitu, quibùsue terminis finiretur, incerta, & uaria. Liuius enim refert, Romulum montem Palatinum primum, in quo erat educatus, muniuisse, & Gellius, antiquum pomerium eiusdem montis radicibus terminatum: quorũ opinioni recte quadrat quod ait Cor. Tac. Capitolium, Romanùmque forum à Tatio Sabinorum rege urbi additũ, cuius uerba sunt hæc. Initium igitur, & quod pomerium Romulus posuerit noscere, haud absurdum reor. Igitur à foro Boario, ubi æreum tauri simulacrum aspicimus: quia id genus animaliũ aratro subditur, sulcus designandi oppidi cœptus: ut magnam Herculis aram amplecteretur. Inde certis spatijs interiecti lapides per ima montis Palatini ad aram Consi: mox ad Curias ueteres, tum ad sacellum Lariũ, forùmque Romanum, Capitolium, nõ à Romulo, sed à T. Tatio additum urbi creditur. Quibus uer bis conijcimus, Tatium deducto muro à saxo Carmentali in occasum, ad uiam quæ nunc haud procul abest à Tiberi: inde ad circi Maximi partem extremã, ubi fuit ara Consi: cõuersòque mox in ortum æstiuum, parũ ultra amphitheatrũ Titi, hìncque ultra forum Neruæ, & tandem ipsum murum cũ altero cornu Capitolij coniungentem, Capitolium ipsum, & Palatinum mõtem inclusisse. Huic tamen opinioni minime uidetur assentiri Strabo, cùm inquit. Prisci nanque Capitolium, collemque Quirinalẽ sic muniere muris: ut uenientibus aliunde exterius facilis foret ascensus: adeo ut T. Tatius primo aduentans incursu locorum potitus sit, cum raptarum uirginum ulcisceretur iniuriã. Nam si ante Tatij aduentũ colles hi muniti fuerunt, non oportuit ab alio, quàm à Romulo, munitos esse. Hoc idẽ innuit Diony. cum inquit. Romulus, & Tatius urbem statim maiorem effecerunt, duos ei colles alios adijcientes: Quirinum, & Cœliũ, separãtésque habitationem alter ab altero in proprijs locis utrique uitam agebant: Romulus quidem Palatium occupans, & montem Cœlium palatio propinquum: Tatius uero Capitolium, quod ab initio cœperat, & Quirinalem rupem. Si igitur ante Sabinorum bellũ urbs Romuli cum Palatini mõtis radicibus terminos habebat: in amplificatione ab ipso Romulo, & Tatio facta, Capitolinus mons propius Palatio, quàm Quirinalis, existẽs, addi prius fuerat necesse. Adde & illud. Quod ipse mons Palatinus quadratam nõ constituißet formam: qualem fuiße à Ro-

mulo positam demonstratum est. Iccirco cum cõstans sit opinio, Carmentalem portam ad radices Capitolij sitam, in noua urbe à Romulo cõprehensam: Liuiusque in eiusdem urbis ampliatione post Romulum quid, quòue tempore additum sit commemorans, nullam de Capitolio, tanquam de primæ urbis parte, faciat mentionem, existimamus urbem à Cor. descriptam, T. Tatio falsò attributam, Romuli esse monimentum. nec obstat quod idem Liuius dicit, Romulum primum Palatinum, in quo erat educatus, muniuisse: in eo.n.uerbo, primum, uim esse hanc opinor, ut munito prius Palatino, urbem condiderit. Seruius autem gram. ait, alios dicere Romulũ septem colliculos ab initio inclusisse: alios uelle hos ipsos, qui nũc sunt, à Romulo inclusos, alijs tamen nominibus appellatos, quæ mutata sunt postea: at uerisimile non fit, pastores rebus adhuc angustis tantum campum in tanta hominum paucitate esse complexos, cum Plut. uelit mille domos tantum fuisse: Dionysiùsque non plures tribus peditum millibus, & pauciores equitibus trecentis ipsis urbis conditoribus affuisse.

De portis urbis Romuli. Cap. III.

VRbem treis portas habẽtẽ Romulus reliquit: aut (ut plurimis tradentibus credamus) quatuor, inquit Plin. Sed earum nec nomina, nec locum ponit. Qui uero treis tantũ à Romulo relictas fuisse ferunt: eas Carmẽtalẽ, Romanã, & Pandanã appellarũt: Carmẽtalèmque à matre Euandri, sitã sub Capitolio, inter saxum tarpeium, & Tiberim: & uersus circũ Flaminiũ, ut inquit Sex. Rufus. Liuius.n. septimo bel.pu. loquens de uico Iugario clare docet, Carmẽtalẽ sub Capitolio fuisse: sed clarius Plut. in uita Camilli: ad Carmẽtalẽ, inquit, portã Põtinus cõtẽdit, ut quid ageretur, ꝑ silentiũ specularetur: nam huic maxime directo Capitoliũ incumbit: idẽ docet Solinus, his uerbis: Pars infima Capitolini mõtis habitaculũ Carmẽtæ fuit: ubi & Carmentale fanũ nunc est, à qua Carmẽtalis portæ nomen est: eodẽ modo Sex. Pom. qui templũ Iani fuisse extra ipsam portam, apud theatrũ Marcelli, tradit. Huic aũt portæ Sceleratæ postea nomen fuit: quod ea egressi Fabij ad Cremerã, flu. ex lacu attingente syluas, nunc Bacchani nuncupatas, orientem, omnes interfecti sint: unde idem refert, religioni esse quibusdam porta Carmentali egredi, & in æde Iani senatum haberi: quod & ea porta Fabij egressi essent, & in ea æde. S. C. factum. Romanam autem portam prope Titi amphitheatrum fuisse innuit idem auctor, cùm ait, Romana porta instituta est à Romulo in infimo cliuo Victoriæ: qui locus gradibus in quadraturam formatus est. Appellata est autem Romana à Sabinis præcipue, quod ea proximus aditus erat Romam. Sunt tamen qui Mutionem portam ibi extitisse dicunt: et quanquam Varro hanc in Palatio fuisse uult, potuit tamen accidere, quòd Romulus in urbis extensione Romanam denominauerit, quæ deinde à mugitu boum, qui per eam introducebantur, sortita sit nomen portæ Mutionis, relictæ in priori pomerio. Mugionem autem alteram ab hac fuisse significat Sex. Pom. affirmans appellatam à Mugio quodam, qui eidem tuendæ præfuit. Videndum tamen, ne apud Var. Mugionis sit legendũ, à mugitu: Mutionis uero apud Sex. Pom. à Mutio eius portæ custode. Pandanæ autem meminit idem Var. nam cũ probasset Saturnium oppidum fuisse prope Saturnium mõtem, sic sequitur. Eius uestigia nunc manent tria, quod Saturni fanum in faucibus, quod Saturnia porta, quam Iunius scribit ibi, quam nunc uocant Pandanam: quæ ultima uerba innuunt, Pandanam fuisse à Romulo constitutam eo in loco, ubi prius in Saturnio oppido fuerat Saturnia. Ex quibus uerbis conijcimus, Pandanã portã non alibi, quàm in Velabro sitam: sic appellatam, ut scribit Sex. Pom. quia semper pateret. Propterea fortasse noui scriptores Liberã ẽt dixere, quod liberũ aditũ in urbẽ iugiter præberet. Qui uero uolũt Romulũ quatuor urbis portas reliquisse, quartã, Ianualẽ nuncupatã, ad radices Viminalis fuisse dicunt. Quò cum Romuli pomerium (ut plerisque placet) non perueniret: hancq; Palatij portam fuisse dicat Var. credimus Romulum treis tantum instituisse portas: qui numerus, in urbe adhuc parua, publico usui satisfacere posse uidebatur. Hanc autem Ianualem ab euentu appellatam scribit Macrob. eius uerba apposui. Cùm bello Sabinorum, quod uirginum raptarum gratia

commissum est, Romani portam, quæ sub radicibus collis Viminalis erat, claudere festinarent: quia in ipsam hostes irruebant: postquam est clausa, mox sponte patefacta est: cùmque iterum, ac tertio idem contigisset: armati plurimi pro limine, quia claudere nequibant, custodes steterunt: cùmque ex alia parte acerrimo prælio certaretur, subito fama pertulit fusos à Tatio nostros: quam ob causam Romani, qui tuebantur, territi profugerunt. cùmque Sabini per portam patentem irrupturi essent, fertur ex æde Iani per hanc portam, magnam uim torrentium undis scatentibus erupisse, multásque perduellium cateruas, aut exustas feruenti aqua, aut deuoratas rapida uoragine, deperijsse. Ea re placitum ut belli tempore, ueluti ad urbis auxilium profecto Deo, fores reserarentur. Piso etiam in annalibus memoriæ prodidit, Ianualem dictã ab Iano, & ideo ibi positum Iani signũ, & ius institutũ à Pompilio, ut esset semper clausa, nisi cùm bellum foret. Sed cum huius dei templa plura fuisse legamus: sciendum, quòd non unius modo, sed omnium fores tempore pacis claudebantur: aperiebantur autem, ut uisum est, bello instante. Quo autem nomine hæc porta prius uocaretur, non satis constat.

De uario urbis ambitu, Regum, consulùmq; tempore. Cap. IIII.

VRbe noua constituta, dum Romulus, quæ ad deorum religionem, hominùmque iura pertinere uidebantur, curaret: Romani interim alia, atque alia loca appetebant: ut urbs indies amplioribus cresceret munitionibus: cùm in spem magis futuræ multitudinis, quàm ad id hominum quod tum erat, munirent. Nam composito Sabinorum bello, & ex duabus una facta ciuitate, etiam hominum copia est aucta. Deinde Tullus rex euersa Alba, duplicatóque ex illius ruinis ciuium numero, Cœliũ urbi addidit, Esquiliásque, auctore Liuio, auxit. Ex quo conijcimus, aucto numero ciuium, Romanos etiam extra muros in montibus, uallibùsque adiacentibus, ac foro proximioribus domos struxisse. Capto deinde Politorio, omnique multitudine Romam traducta, Ancus urbem ampliauit: nouæque multitudini Auentinum concessit. Multis postea Latinis in ciuitatem acceptis, Ianiculum quoque urbi coniunxit, ponte Sublicio tunc primum facto: quiritiùmque fossam in planioribus urbis circunduxit. Tarquinio autem Prisco, qui urbem muro cingere parauerat, defuncto, eam curam Ser. Tullius suscepit, & Viminalem, Quirinalèmque quinque collibus addens, urbis ambitum ampliauit. Sed contra Liuium sentire uidetur Strabo, & Diony. quorum alter dixit, Quirinalem cum Capitolio, ac Palatio ante aduentum T. Tatij fuisse munitum: alter uero eundem Quirinalem, & Cœlium ab eodem Romulo, & Tatio urbi additum: ubi intelligas oportet, partem illam Quirinalis tantum esse munitam, quam iunctam Capitolio Traianus deinde, ut forum institueret, complanauit: et in hunc sensum Diony. uerba accipias uelim, uidelicet, Romulum, & Tatium illorum montiũ quasdam particulas addidisse, Tulliùmque regem maiorem postea ambitum esse cõplexum: id enim Liuius innuere uoluit cùm ait, Esquilias auxit: Nam si auxit, ergo pars ipsarũ intra urbem fuerat recepta: nulla.n. alia apparet ratio, qua dubium, quod ex uaria auctorum opinione oritur, tollere possimus. Sed ad rem redeamus. Muros urbis ruderibus, uilibùsq; structuris ædificatos Tarquinius Superbus primus cœpit saxis magnis formatis ad regulam extruere. Ex eo quippe tempore portæ Romuleæ paulatim, & nomen, & usum amisisse uidentur: licet Carmentalis diutius suum retinuerit. Et cõstructio urbis Regum tempore ulterius non processit, non permittente numine, quanquam omnia circum urbem erant habitata. Nam cùm antiqui uellent urbis menia, quæ Collinam non excedebant portam, ad Miluium pontem usque producere, Aruspices prohibuere: quia nec licebat in urbe comitia facere, nec milites legere. Hinc Cic. xiij. ad Atticum. Sed casu inquit, sermo à Capitone de urbe augenda, à ponte Miluio: Tiberim duci secundum montes Vaticanos Campum Martium coædificari: Illum autem Campum Vaticanum fieri quasi Martium Campum. Hinc constat Campum Martium extra urbem extitisse: si-

cuti etiam ostendunt uerba Appiani: Ait.n. Syllam ulterius progressum, in eo exercitū, ante urbis por-
tas, statuisse. Quòd uero Liuius dicit, Ancum Auentinum nouæ multitudini concessisse, non propte-
rea eum intra pomerium recepisse significat: nam primo decadis quintæ extra urbem fuisse ostendit,
sic inquiens. Aediles extra portam Trigeminam, in Auentinum porticum silice strauerūt: & Gellius
extra pomerium: cuius sunt hæc uerba. Habebat autem ius proferendi pomerij, qui Po. Ro. agro de ho
stibus capto auxerat. Propterea quæsitum est, ac nunc etiam inquæstione est: quā ob causam ex sep-
tem montibus, cum cœteri sex intra pomerium sint, Auentinus solus, quæ pars non lōginqua, nec infre-
quens est, extra pomerium sit: neq; id Ser. Tullius rex, neque Sylla, qui proferendi pomerium titu-
lum quæsiuit: neq; postea D. Iulius, cùm pomeriū proferret, intra effatos urbis fines incluserint. Huius
rei Messala aliquot causas uideri scripsit. Sed præter eas omneis ipse unam probat, quòd in eo mon-
te Remus urbis cōdendæ gratia auspicauerit, auèsq; irritas habuerit, superatusque à Romulo in auspi-
cio sit. Iccirco inquit, omnes, qui pomerium protulerunt, montem istum excluserunt: quasi auibus ob-
scœnis ominosum. Sed de Auentino monte prætermittendum non putaui: quòd non pridem ego in Eli-
dis grammatici ueteris cōmentario offendi: in quo scriptum erat, Auentinum antea, sicuti diximus,
extra pomerium exclusum. Post auctore D. Claudio receptum, & intra pomerij fines obseruatū. Diony.
tamen commemorat, Ancum collem hunc modice editum, & in orbem stadia. XVIII. fermè comple-
ctentem, muro cinxisse: cui Gellium non aduersari, ex uerbis Strabonis satis constat, qui ait: ne col-
les adeo muniti, essent incumbentia superne tanquam castella, eum clausisse: ea puto causa, quò mul-
titudo, quam in ipsum capto Politorio traduxerat, ab hostili incursione esset tuta: non ut obseruare-
tur intra pomerij fines, aut urbis terminos. Ideo non dixit, urbi addidit, sed muro cinxit. Cum enim
esset malis auspicijs ominosus, non totus habitabatur, sed usque ad M. Valerij, & Sp. Virginei con-
sulatum erat publicus, ac syluarum plenus, ut idem Diony. prodidit. Menia autem urbis Regum tem-
pore minorem, quàm nunc, orbem esse complexa, ostendit idem Strabo, his uerbis. Quem quidem lo-
corum defectum Seruius redarguit: nam suppleuit ipse, adiecto Esquilino colle, & Viminali. Ea uero
loca aduentātibus hostibus facile poterāt capi. Quocirca profundiore exterius ducta fossa, & accep-
to solo stad. sex aggerem porrexerunt super fossæ supercilio interiore, murùmque cum turribus è
Collina porta usque ad Esquilinam imposuerunt. Aggerem autem, de quo Strabo meminit, Tarquinij
fuisse, infra ostendemus. Fossam uero eam dicit, quam Liuius quiritium appellat. Si igitur in eo aggere
muri cum turribus excitati erant, non dubium est, ambitum urbis angustiorem tunc, quàm posteriori-
bus temporibus fuisse: id que clarius ostendunt uerba illa: è Collina porta usque ad Esquilinam. Quod
portarum interstitium si nunc fueris dimensus, non sex, sed potius quindecim stadiorum esse, inuenies.
Posito igitur altero pede circini in foro Romano, quod in urbis maioris figura est, si alterum ad di
ctum aggerem extensum circunduxeris, urbis ueteris ambitum fermè describes: nisi quòd ea non om-
nino orbicularis erat, sed ut sequens figura tibi demonstrat.

De uario ambitu urbis sub Imperatoribus.

Cap. V.

Post Regum imperium urbs, ut numero ciuium, ita ambitu ualde creuit: tamen usque ad Syllæ tempora eius incrementi auctorem inueni neminem: neque ab aliquo uno, eodémque tempore

per totius urbis circuitum menia dilatata opinamur: uerum ea tantum parte, quæ pro tempore addi
magis opportuna, atq; necessaria uidebatur: quod ex Strabone conijcere posse uidemur. Postquam
enim demonstrauit Ancum regem Cœlium, Auentinùmque urbi addidisse, subiūgit. Colles enim adeo
munitos extra muros illis permittere, qui incumbentia superne castella cuperent, nequaquam recte
se habebat: totum etiam explere circuitum usque ad Quirinalem minime ualuit. Quantum autem
ex uarijs rationibus colligere licuit, ante Claudij Imp. tempora à Capena porta, usque ad Collinam,
menia sunt ampliata: deinceps ab ipso Claudio, recepto intra pomerium Auentino, translatàque porta
Trigemina eò, ubi nunc est, usque ad Tiberim. Et sic sequitur, quod ait Plin. Menia urbis suo tempore
M. P. XIII. CC. fuiße complexa. Quæ mensura licet hac nostra sit plus minus stadijs X maior, ta-
men optime cōueniet, si perspexeris, quòd Amphitheatrum Statilij Tauri intra menia erat inclusum.
Nam muri (ut ex uestigijs apparet) exterius producebantur, ampliore sque, quàm nunc, fines habe-
bant. Quòd autem quidam existiment Vopiscum, quia scribit Aurelianum muros urbis sic ampliaße,
ut quinquaginta propè millia eorum ambitus teneret, à Plin. dißentire: mirum quod non animad-
uerterint: Vespasianum, & Aurelianum non eodem regnauiße tempore, cum CXC anni interfuerint.
Eo magis ridiculum uidetur: quòd dum hoc dubium tollere conantur: Vopisci uerba peruertunt: &
loco, murorum urbis, ambitum Romæ, substituunt: atque ex iureconsultorum definitione aiunt, Plin.
per urbem intelligere partem tantum menibus clausam: Vopiscum uero: per Romam, etiam continen-
tia ædificia. Sed hanc uerborum inuersionem ut concedamus: quid deinde est, ampliare Romam, se-
cundum istos: Nempe hunc, atque illum locum ædificijs occupare. Verum ea non principis, sed priua-
torum cura est. Quare arbitramur Aurelianum propagaße menia, hinc uia Flaminia ad portam nunc
Primam appellatàm, distantem ab urbe, secundum mensuram antiquam. M. P. VIII. Illinc per urbis
directum, & extra portam, Latinam Flumentanæ oppositam ad totidem millia paßus: Quæ utraque
milliaria, si simul acceperis, diametrum perficies pas. ad XVI millia: cuius diametri ambitus erit, ut
ait Vopiscus, M.P. quinquaginta. Neque tanta urbis amplitudo tibi sit admirationi: siquidem Suet.
memoriæ prodidit, Neronem destinasse Hostiatenus menia promouere, atque inde foßa mare ueteri
urbi inducere. Eutropius etiam scribit Aurelianū ipsum muris ualidioribus, ac laxioribus urbē sepsiße:
licet, quantum ipsos muros promouerit, non exprimat. Verum quia menia à Barbaris sæpe alicubi sunt
aperta, & demolita, posteriores inter instaurandum orbem minorem complexos eße: & quò minori
impensa ea instaurarēt, ad fundamenta antiqua reduxiße, eàq; maiori ex parte super eisdem extare,
opinamur. Quam opinionem attigit Strab. hūc in modum locutus. Addamus & illud: quòd qui etiam
deinde ædificia quadam ex parte addiderunt, non sane potiora sua in potestate habuere: uerum iactis
antea fundamentis seruierunt. Instaurata autem à nonnullis urbis menia nemini dubium est. Magnam
uero partem Arcadium, & Honorium restituiße ostendit titulus in tiburtino lapide super portam nūc
Ripæ incisus, qui est talis.

S. P. Q. R.

IMPP. CAESS. DD. NN. INVICTISSIMIS PRINCIPIBVS ARCADIO ET HONORIO =
VICTORIBVS AC TRIVMFATORIBVS SEMPER AVGG.
OB INSTAVRATOS VRBI AETERNAE MVROS PORTAS AC TVRRES EGESTIS =
INMENSIS RVDERIBVS EX SVGGESTIONE. V. C. ET INLVSTRIS
MILITIS ET MAGISTRI VTRIVSQ. MILITIAE STILICHONIS AD PERPETVITA =
TEM NOMINIS EORVM SIMVLACRA CONSTITVIT
CVRANTE FL. MACROBIO LONGINIANO. V. C. PRAEF. VRBIS D. N. M. Q. =
EORVM

Animaduertendum est autem, quòd uersibus illorum titulorum, quos propter nimiā longitudinem unico
ordine, quemadmodum in marmoribus sculpti fuerant, paginæ latitudo non capiebat, in fine primi
duas uirgulas opposuimus (ut in hoc titulo) quæ indicant sequentem uersum antecedentis reliquum
eße

esse. Item quòd si in eisdẽ titulis aliquid offenderis aliter scriptũ, quam nũc in cõmuni sit usu, ne illud, tanquam errorem, emendare cures: quia, ut in hoc uolumine scriptum, ita in saxis incisum, inuenitur. Cœterum Claudium pomerium propagasse testatur Cor. Tac. cuius uerba subieci. Pomerium auxit Claudius more prisco quo ijs, qui protulere imperiũ, & terminos propagare datur. Et quos tunc Claudius terminos posuerit facile cognitu, & in publicis actis perscriptum. Quòd pomeriũ propagarit, constat cum ex tabula ænea in Lateranensi basilica sita, cuius rei caput hoc est.

VTIQVE EI FINES POMERII PROFERRE PROMOVERE CVM EX REPVBLICA CENSEBIT ESSE LICEAT. ITA VTI LICVIT TI. CLAVDIO CAESARI. AVG. GERMANICO.

tum ex lapide tiburtino effosso apud cloacam nunc ædis D. Luciæ, cuius titulus est huiusmodi.

TI. CLAVDIVS
DRVSI. F. CAISAR
AVG. GERMANICVS
PONT. MAX. TRIB. POT.
VIIII. IMP. XVI. COS. III.
CENSOR. P. P
AVCTIS. POPVLI. ROMANI
FINIBVS. POMERIVM
AMPLIAVIT TERMINAVITQ.

Quos uero terminos posuerit, nusquam inueni. Pomerij autẽ ethymologia traditur à Liuio sic. Pomeriũ, uerbi uim solũ intuentes, post meniũ interpretãtur esse. Est aũt magis circa murũ locus quẽ in cõdendis urbibus quondã Hetrusci, qua murũ ducturi erant, certis circa terminis inaugurato cõsecrabant: ut neq; interiore parte ædificia menibus continuarẽtur, & extrinsecus puri aliquid ab humano cultu pateret soli. Hoc spatium, quòd neque habitari, neque arari fas erat: nõ magis quòd post murũ esset, quàm quòd murus post id, pomeriũ Romani appellarunt. Et in urbis incremento semper quantũ menia processura erant, tantũ termini hi cõsecrati proferebantur. Hactenus Liuius, cui Vopis. uidetur aduersari. Ait. n. Aurelianũ adhibito. S.C. muros urbis dilatauisse, neque tunc quicquam addidisse pomerio, sed postea: cum non liceret nisi ei, qui agri barbarici aliqua parte remp. locupletauisset, pomerium propagare. Verum dicimus Liuium loqui secundum longitudinem. Nam, quoad murorum ampliatorum circunferẽtiam, necessario auctis menibus pomerium profertur. Vopis. uero etiã secundũ latitudinẽ. Quæ more prisco non augebatur nisi ab eo, qui imperium propagasset. Sed terminos pomerij, non nisi Augurum iussu poni, mutari, aut restitui potuisse, innuit hic titulus.

COLLEGIVM
AVGVRVM AVCTORE
IMP. CAESARE. DIVI
TRAIANI. PARTHICI. F.
DIVI. NERVAE. NEPOTE
TRAIANO. HADRIANO
AVG. PONT. MAX. TRIB.
POT. V. COSS. III. PROCOS.
TERMINOS POMERII
RESTITVENDOS. CVRAVIT

Pomerio aũt, ut testatur Var. auspicia urbana finiebãtur. Hinc Sex. Pompeius dicit, Posimurum esse pontificale pomerium, ubi pontifices auspicabantur: dictum quasi Pomurum idest proximũ muro. At de huius, & urbis ambitu tam uaria est opinio, ut nemo possit singulis quibusque tẽporibus proprios fines cognoscere. Hinc Diony. ait. Si quis uelit Romæ magnitudinẽ exquirere nullum habebit signum certũ quo cognoscatur quousq; sit hæc urbs progressa, aut unde esse non amplius urbs incipiat. Descendit, inquit Aristides, hæc usque ad mare, ubi commune emporium, communisque omnium, quæ terra proueniunt, dispensatio. Quacunq; in parte eius urbis constiterit quis, nihil prohibet quo minus sit pariter & in medio: Et mox. Quidquid nũc Italiæ restat completum iri uniuersa mihi uidetur, undiq; futura urbs perpetua in Ionium mare protensa.

De portis generatim. Cap. VI.

QVemadmodum ambitus urbis uarios terminos est consecutus, eodem modo & portæ. Quarũ nonnullæ in pomerij amplificatione in media urbe remanentes & usum, & nomen amisere Multæ tamen translatæ pristinum retinuerũt. Multæ ẽt interpositæ nouũ adeptæ sunt. Plin. autẽ ætate sua XXIIII eas fuisse prodidit. Eius uerba sunt hæc. Menia eius collegere ambitu imperatoribus Censoribusque Vespasianis, anno conditæ DCCC XXVIII, Pas. XIII. M.CC. Complexa montes Anno. Impii. 7

septem. Ipsa diuiditur in regiones XIIII. Compita Larum CCLXV. eiusdem spatij mensura currente à milliario in capite Romani fori statuto ad singulas portas. Quæ sunt hodie numero XXIIII. ita ut XII portæ semel numerentur, prætereantùrque ex ueteribus VII. quæ esse desierunt. Efficit passuũ per directũ XXX. M.DCCLXV. Ad extrema uero tectorum cũ castris Prætorijs ab eodem milliario per uicos omnium uiarũ mensura colligit paulo amplius LXX.M.P. Quod si quis altitudinem tectorũ addat, dignam profecto æstimationẽ concipiat, fateatùrque nullius urbis magnitudinem in toto orbe potuisse ei comparari. Hæc Plin. Cuius uerba, quoniam dificilia sunt, singulatim explicabimus. Quod ambitus urbis M.P.XIII.CC. complecteretur, declaratum est. Quòd eiusdem mõtes sint septẽ, ostendit Var. qui Romam septimontiũ esse dicit, & Virg. hoc carmine,

Septémque una sibi muro circundedit arces.

Infinitàque alia huius rei sunt exempla. In regiones autem XIIII fuisse diuisam indicat inscriptio sequens, quæ adhuc in Capitolio extat.

IMP. CAESARI. DIVI
TRAIANI. PARTICI. FIL.
DIVI NERVAE. NEPOTI
TRAIANO HADRIANO
AVG. PONTIF. MAXIMO
TRIBVNIC. POTEST. XX
IMP. II. COS. III. P. P
MAGISTRI VICORVM VRBIS
REGIONVM, XIIII

Compita dicta uolunt, ubi uiæ competunt. Larum addit: quia in compitis anniuersaria sacra fiebant: hinc Ouidius inquit.

Compita grata lari cõpita grata cani. Ipsis attributus erat dies Compitaliorum appellatus: qui quotannis concipiebatur auctore Var. Mensura currente. Hic Plin. milliariũ aureũ intelligit, de quo suo loco dicemus. Vt autẽ intelligamus, quod ait esse hodie XXIIII portas, necesse est omnia nomina portarum, apud uarios auctores reperta, recensere. Quæ sunt hæc,

Carmentalis, quæ & scelerata
Romana
Pandana
Ianualis
Flumentana
Collatina
Collina, quæ & Quirinalis, agonensisq;
Viminalis, quæ & Figulnensis
Querquetulana
Esquilina
Neuia

Cœlimontana
Gabiusa
Ferentina
Capena
Trigemina
Naualis
Aurelia
Fontinalis
Triumphalis
Romanula
Mutionis

Ratumena
Saginalis
Labicana
Raudusculа
Lauernalis
Salutaris
Piacularis
Catularia
Munutia
Mugiona
Stercoraria

Ex dicta autem portarũ summa si septem, quæ Plin. temporibus esse desierãt (Quarum quatuor sunt urbis Romuleæ, & duæ Palatij) insuperq; & stercorariã Cliui Capitolini, ac Triumphalem extra urbem sitam, subduxeris: reliquæ erunt XXIIII. Vellem autẽ eos, qui XXXVII substituere, illarũ apposuisset nomina. Ratio.n.illa, quòd in antiquis exemplaribus ita scriptũ sit, satis friuola uidetur. Nam in numerorũ scriptura facilis est librariorũ lapsus. Neq; uero difficile erit & XXXVII, & XII. quas semel esse numerandas dicit Plin. inuenire, si quis ad nostrã portarũ summã addiderit: Veientanã, Tiburtinã, Prænestinam, Valeriã, Ardeatinã, Flaminiã, Salariam, Numentanam, Appiam, Ostiensem, Portuensem, & quasdam alias, à Nouis scriptoribus traditas. Sed ista omnia uiarũ uocabula sunt: portarũ.n. nusquam apud idoneos auctores esse legi: licet & Procopius, improprie tamen, Collatinam, Pincianæ: Collinam, Salariæ: Esquilinam, Prænestinæ: Aureliam, Pancratianæ: & Ammianus Trigeminã, Ostiensis nomine appellarint. Romanulã autẽ, ac Mutionem Palatij fuisse portas asserit Var. his uerbis. Laurentalia ab Acca Larentia: huius sacrificiũ fit in Velabro, qua in Nouam uiam exitur, ut aiunt quidam, ad sepulcrum Accæ, qui locus extra urbem antiquam fuit, nõ longe à porta

Romanula. Et alibi sic inquit. Intra muros uideo portas dici, in Palatio Mutionis, à mugitu, quòd ea pecus in Bucinatum antiquum oppidum exigebant. Alteram Romanulam, quæ dicta est à Roma, quæ habet gradus in Naualia ad Volupiæ Sacellũ. Labicanæ autem portæ meminit Plin. Ferentinæ Plut. Cæterarũ uero Sex. Pom. Etymologia autem quatuor portarum urbis Romuli posita est. Quindecim uero, quæ nunc extare dicuntur, cum Triumphali extra pomeriũ sita, mox ordine satis perspicuo tradetur. Illarum autem, quorũ locus ignoratur, etymologiam hic ponere, superuacaneum esse arbitramur. Animaduertendũ tamen apud prædictum auctorẽ sanqualis pro Saginalis: & Anci pro Sangi legi: idque ex alio loco coniicimus, ubi sic inquit. Propter uiã fit sacrificium, quod est proficiscenai gratia Herculi, aut Sango, qui. s. idẽ est deus. Alij profecturi uiã Herculi, aut Iano sacrificabant. Est & Ianus, secundum aliquos, Sabina lingua Sangus: de quo Plin. ait, Lanam cum colo, & fuso Tanaquilis, quæ eadem Caia Cæcilia uocata est, in templo Sangi durasse prodente se auctore M. Var. Sed ad reliqua Plin. uerba reuertamur. Efficit, inquit, passuũ per directũ XXX. M. D CCLXV. intellige urbis, suburbiique diametrum: Quem si ulterius ad omniũ tectorum extrema produxeris, castraque Prætoria eris amplexatus, eiusdem diametri longitudo erit, M. P. LXX. Vteruis autem horum diametrorũ numerus ternarium multiplicet, suum quisque ambitum efficiet.

De situ urbis. Cap. VII.

Quoniam ualles, locaque depressa, propter amplissimos fornices superædificatos, ita montibus æquata sunt: ut nonnullorũ montiũ discrimen uix agnosci possit, pauca quædam erunt percurrenda, quò ipsorum diuisio facile percipiatur. Viminalis igitur (ut ab eo cuius fines indiscreti maxime sunt initium faciamus) uico Patricio, deinceps uia, quæ secus Diocletiani thermas ad portam Querquetulanam tendit, ab Esquilijs diuiditur: à Quirinali uero plana Suburra, & ualle Quirinali, ac uia quæ ab eadem ualle ad portã Viminalem recta progreditur. Quirinalis uero à latere læuo pila Tiburtina, & sequenti ualle à colle Hortulorum separatur. Aliqui tamen uolunt (quorũ opinio est probabilior) uiam ad portam Collatinam ducentem, esse utriusq; collis terminũ. Esquilias autẽ uia Labicana à Cœlio: Cœlium uero à Cœliolo uallis, quam perfluuit Riuus, qui nunc Appij dicitur: ambos denique ab Auentino, uia Appia disterminat. Mons Ianiculus non ea tantum parte, quæ nunc menibus inclusa ẽ, continetur: nam ad ædem. S. spiritus, atque ad uallem, qua laterum Fornaces hodie sunt, usque pertinet. Ab ea postmodum ualle montes Vaticani ad pontem Miluium usque protenduntur: inter quos, & Tiberim iacens campus montium nomine Vaticanus appellatur. Reliquorũ montium discrimina sequenti figura notiora sunt, quàm expositione egeant. Si quis autem eorundem mõtium, & conuallium, totiusue ambitus urbis longitudinem, ac latitudinem scire desyderat, ex eadem figura deprehendet: dummodo non ignoret. st. stadium. p. passum in ea significare: & mensurã. quæ eidem subiecta est, octo stadiorum spatium referre: singulaque stadia pas. CXXV. pas. pedes. V. pes digitos. XVI. siue uncias. XII. continere. Itaq; iuxta hanc rationem deprehendet, totum ambitũ, qui nunc menibus septus est, pas. XII. M. & quingentos fermè amplecti.

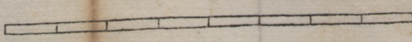
Sed licet situm urbis dimensi fuerimus mensura pedis antiqui, quam in marmore incisam aliquot in locis inuenimus, tamen quia deinde in æde XII Apostolorum uidimus in suprema parte columnæ insculptum. ποδῶν. θ. hoc est pedum nouem, cuius columnæ longitudo in nouem partes diuisa cum efficiat mensuram parum ampliorem ea nostra, quam diximus, ueremur ne huius uarietatis causa fuerit, quòd temporis uetustate marmora detrita sint, uel ne in diuersis artibus, uel temporibus, mensura uariarit: igitur utriusq; exemplum hic posuimus.

pars mensuræ pedis Romani antiqui, perperam hic truncata, decima-sexta est et ultima.

Quae locorum angustiis omittere fuit necesse, ex descriptis facile intelliges

A.	Arcus.	I.O.M.	Iouis opt. Max.
Am.	Amphitheatrū.	Later.	Lateranensium.
Aq.	Aqua.	Mar.	Marcelli.
Aes.	Aesculapij.	Mec.	Mecoenatis.
Aequi.	Aequimeliū.	Nau.	Naumachiae.
B.	Basilica.	Ob.	Obeliscus.
Bal.	Balnea.	Olym.	Olympiadis
Bu. Gal.	Busta Gallica.	P.	Porta.
C.	Circus.	Pr.	Prata.
Cl.	Cliuus.	Pa.	Palatium.
Cu.	Curia.	Por.	Porticus.
Cam.	Campus.	Ph.	Fidiae.
Cap.	Capitolium.	Prax.	Praxitelis.
Car.	Carcer.	S.	Sepulcrum.
Col.	Columna.	Sp.	Spelunca.
Const.	Constantini.	Septiz.	Septizonium.
D	Domus.	T.	Theatrum.
F.	Forum.	Th.	Thermae.
Iu.	Iunonis.	Tonantis.	.s. Iouis.
V.	Vicus.		

Haec mensura habita proportione figurae Urbis. continet stadia octo.

IO. BAP. PALATINVS HAEC SCRIPSIT.

ORTVS
Viuarium.
P. Querquetulana
P. Esquilina.
P. Næuia
Campus Esquilinus.
Puticulæ. Horti Mœc.
B. Caij. et Lutij.
Cam. Viminalis.
A Gordiani.
Agger Tarquinij.
ESQVILIAE.
Turris Mœc.
Via Tiburtina.
Aq. Claudia.
Veneris et cupidinis
Via Labicana.
ESQVILIAE
COELIVS
D. Pompei.
ESQVILIAE.
Tb. Titi. Pa. Titi
CARINAE
VIMINALIS.
Lauacrum Agrippinæ
Suburra Plana.
V. Sceleratus.
Telluris. Bu. Gal.
Castra Peregrina.
D. Centimali
COELIVS.
Castra Albana.
Cu. Hostilia.
COELIOLVS.
Dianæ.
P. Latina.
PALATIVM.
D. Tiberij
Tb. Palatina
Isidis. Via Lata.
Minervæ.
Th. Agrippæ.
Por. octauij.
C. Flaminij.
Apollinis. F. Olitorium.
Cu. Pompei.
T. Pompei.
A. Constan.
D. Neronis
C. Max.
Asylus. F. Boarium.
Pudicitiæ.
Vestæ.
Piscina. Pub.
Isidis.
Via Appia.
Naumachia.
Th. Antonianæ.
AVENTINVS.
Aq. Appia.
Th. Decij.
Iu. Reginæ.
Dianæ.
D. Phylidis.
AVENTINVS.
Tb. varianæ.
Armilustrum.
Herculis.
Bonæ. Dex.
Sp. Caci.
Lunæ.
P. Trigemina.
MERIDIES.
IANICVLVM.
Pr. Mutia.
Via Aurelia.
Tb. Seueri.
Salinæ.
Lignarij.
Horrea.
Emporium.
Vitriarij.
Testaceus.
Figuli.
C. Intimus.
Veneris Myrteæ.
P. Naualis.
P. Aurelia.

De Portis nunc extantibus: ac primo de Flumentana.
Cap. VIII.

VArio urbis ambitu ostenso, atque antiquarum portarum nominibus generatim connumeratis, de portis nunc extantibus, deque earum etymologia locus postulat ut loquamur. Porta Flumentana, sic appellata, ut Sex. Pom. placet, quòd Tiberis ea fluxisse affirmarent: non eo loco erat, quo nunc est porta, quæ Populi dicitur: alioquin Campus Martius intra pomerium fuisset inclusus: quod nemo mediocriter eruditus asserere audebit. Erat igitur ad Tiberis ripam, e regione murorũ quos Ancus rex in Ianiculo extruxerat. Quod innuit titulus ille, de ampliatione pomerij à Claudio, superius adductus, & Liuius his uerbis. Tiberis infestiore, quàm priore, impetu illatus urbi, duos pontes, ædificia multa, maxime circa portam Flumentanam, euertit. Ad hanc portam lucum Petilinũ fuisse, Liuius sic testatur. Ita prædicta die in Petilinum lucum extra portam Flumentanam, unde conspectus in Capitolium non est, concilium populi indictum.

Post Flumentanam proximo loco est Collatina, cui à Collatia oppido, in quod aliarum ciuitatũ opes fuere collatæ nomen inditum esse, scribit Sex. Pom. de ea Liuius. Collatia, & quidquid circa illam agri erat, Sabinis ademptum. Seruat quoque ætas nostra morem appellandi in Collatia quidquid e regione eius portæ habet ager Romanus. Qui uero extra antiquam urbem Flumentanam, & hanc positam esse aiunt, menia, in quibus nunc est, à Belisario condita fuisse putant. Nos uero in ea sententia non sumus: sed ab eo fuisse instaurata, quæ multo tempore antea posita erant: menibúsque à Collina porta ampliatis, Collatinam eisdem additam, uel certe ex antiquo pomerio cum Flumentana eò, ubi nunc est, translatam, Pincianámque, sicuti nunc, cœpisse appellari, à proximo Pincij senatoris palatio. Aliter enim quomodo Procopius, qui tempore eiusdem Belisarij bello Gotthico interfuit, Pincianam nominauisset, ni prius menia fuissent aucta: portáque ab eodem palatio prope extante nomen obtinuisset: aut quo modo Sex. Pom. qui ante Belisarium uixit, etymologiam tradere potuisset eius portæ, quæ secundum istorum opinionem, nondum erat.

Quirinalis tertia à Flumentana eo nomine dicta est, quòd ea in collem Quirinalem iretur, siue quòd proxime esset Quirini sacellum, ut refert Sex. Pom. Eadem Agonalis est dicta, eodem auctore: sic.n. inquit. Agonia, sacrificia, quæ fiebant in monte: hinc Romæ mons Quirinalis Agonis, & Collina porta Agonensis. Quam eo nomine appellatam esse dicit, quòd inũdato circo Flaminio agonales ludi qui in eo celebrabantur, extra ipsam portarentur: ludósq; ipsos ideo agonales esse dictos, quia locus in quo initio facti sunt, fuerit sine angulo. Constat igitur, hanc portam apud priscos, hæc duo nomina obtinuisse. Ex quirinali autem in Collinam à collium uarietate nomen mutauisse uult Varro.

Collina / porta salara — Nunc porta Salaria dicitur, à uia: sic dicta, quòd ea Sabini sal deferebant. Sed quòd hæc priscis temporibus uia Salaria diceretur, ex eo constat: quòd nulla alia est rectior euntibus in Sabinos: nam uia Numentana in eam incidit. Huius etiam rei testis est titulus incisus in altero latere pontis Narsetis, in eadem uia, qui eum pontem uiæ Salariæ esse testatur. Et Cor. Tac. ingressum militum Vitelij imp. in urbem describens aperte ostendit, Collinam portam esse initiũ uiæ Salariæ: sic.n.ait. Tertiũ agmen per Salariam Collinæ portæ appropinquabat. Per hanc portã memorant Gallos Senones urbem ingressos, eámque populatos esse.

Viminalis Quirinali succedit, eiusdem nominis cum mõte, in quo extat: ab eóq; denominata est. Regũ autem tempore in aggere Tarquinij fuisse ait Strabo, his uerbis. In aggere autẽ medio tertia est porta eiusdem nominis cum colle Viminali. Tertiam autem dicit, quia Flumentana, & Collina ipsam in ordine præcederet: Collatina enim tunc non erat: quæ postea in urbis amplificatione fuit interposita. Viminali portæ nunc. S. Agnetis nomen est.

Viminalis / Porta S. Agnetis — Quintam, quæ nunc clausa est, licet nostræ ætatis pleriq; omnes Interaggerem uocarint, tamen eius nominis nullam probabilem rationem ostẽdisse uidentur. Nec enim ab aggere Tarquinij quàm lõgis-

sime ab ea posito, hoc nomen obtinuisse credendum est. Nam in angustiori ambitu urbis in medio eius aggeris sita erat Viminalis, ut modo dictum est. Quare hanc illam esse portam crediderim, quã Plin. Querquetulanam appellat: cuius uerba hæc sunt. Lucus fageus fuit, portàque Querquetulana: in colle in quem uimina petebantur. Si igitur in Viminali colle erat uiminum sylua, à qua collis est denominatus: & eius latitudo, relicto ambitu Viuarij paulo plus stadijs tribus perficitur (Nã muri prius extendebantur fere recta à porta nunc. S. Agnetis ad hanc ipsam clausam, ut fundamenta ostẽdunt) absurdum est dicere tam breui spatio portam, quæ interaggerem uocaretur, locũ obtinuisse inter Viminalem, & Querquetulanam: quarum alteram Strabo: alteram uero Plin. in eodem Viminali fuisse affirmãt. Alliqui aũt uolunt, Querquetulanam in monte Cœlio stetisse: quoniam Cor. Tac. scribit, montem istum Querquetulanum prius uocitatum: Et Sex. Pom. ait, Nymphas Querquetulanas appellatas præsidentes Querqueto, quod genus syluæ erat intra portam, quæ ab eo dicta sit Querquetulana. Vtcunque hoc habeat, illud affirmare possum: apud scriptorẽ aliquem antiquum nõ inueniri portam, quæ Interaggerem nominaretur.

Subit porta nunc. S. Laurentij, prisco nomine Esquilina dicta. Hanc nonnulli Tiburtinã, non Esquilinã eẽ cõtendũt: aiũtq; Strabonem scribere, in cãpo Exquilinio duas fuisse portas: Tiburtinã, & Esquilinã: Esquilinãmq; inter Neuiã portã, & nunc. S. Laurentij positam, tunc fuisse clausam. Sed ego neque Strabonem, neque quenquam priscorum inuenio, portam Tiburtinam nominauisse: Neque uerisimile fit, Strabonẽ Esquilinam portam clausam affirmasse, cũ Cic. qui eadem ætate fuit, Cœlimontanam, Esquilinàmque inuicem prope sitas, apertasque fuisse ostẽdat. Ciceronis uerba hæc sunt. Cùm ego Cœlimontana porta introijsse dixissem, responsione me inimica Esquilina introijsse homo promptissimus lacessiuit. Quòd autem Liuius non semel ait, castra inter Esquilinam, Collinàmque posita, non est quòd intelligas Ciceroni aduersari: intèrque eas portas, Querquetulanam, Viminalèmque non positas fuisse.

Transeamus ad Neuiam, hodie portam Maiorem appellatam: cui Neuij cuiusdam sylua, quæ in illis fuerat locis, fecit nomen: ut testatur Var. & Sex. Pom. Hanc nonnulli arbitrantur eandem esse cum Labicana. Neuia autem sit, quæ Maior nunc dicitur, mox consyderabimus. Hanc sequitur porta, nũc .S. Ioannis nuncupata, olim uero Cœlimontana: à monte in cuius margine est sita. Quam L. Cornelio, &, Q. Minutio Coss. tactam de cælo narrat Liuius. Asinariam aliqui appellauere: sed nusquam scriptũ inuenire ẽ apud idoneos scriptores, quod ulla porta hoc nomine uocet. Viæ aũt Asinariæ mentionem facit Sex. Pom. Quam inter Ardeatinam, Latinàmq; fuisse, sic ostendit. Cato in ea, quã scribit cùm edissertauit Fuluij Nobilioris censuram, significat aquam eo nomine, quæ est supra uiam Ardeatinam inter lapidem secundum, & tertium: qua irrigantur horti infra uiam Ardeatinam, & Asinariam, usq; ad Latinam. Cum igitur Ardeatina esset inter uiam Ostiensem, & Appiã: & post Appiã sequeretur Latina, oportuit inter has Asinariam positam esse. Ex quo patet portam nunc. S. Ioannis, uiàmque ab ea inchoantem, nullo modo esse Asinariam. Sed portã esse Cœlimontanam illud etiam est argumento: Quòd mons ipse nullam aliam, præter hanc, habet portam. Verum huius, & quarundam prædictarum ordo ex uerbis Liuij facillime apparebit: ideòq; ea hic apposuimus. Porsenna inquit, primo conatu repulsus, consilijs ab oppugnanda urbe ad obsidendam uersis, præsidio in Ianiculo locato, ipse in plano, ripisque Tiberis castra posuit: nauibus undique accitis, & ad custodiam, ne quid frumenti Romam subuehi sinerent, & ut prædatum milites trans flumen per occasiones alijs, atque alijs locis trajcerent. Breuìque adeo infestum omnem agrum Romanum reddidit, ut non cœtera solum ex agris, sed pecus quoque omne, in urbem compelleretur, nec quisquam extra portas propellere auderet. Hoc tantũ licentiæ Hetruscis, non metu magis, quàm consilio, concessum. Nanque Valerius Cos. intentus in occasionem multos simul, & effusos improuisos adoriẽdi: in paruis rebus negligens ultor, grauem se ad maiora uindicem seruabat. Itaque, ut eliceret prædatores, edicit suis postero die frequentes porta Esquilina, quæ auersissima ab hoste erat, expellerent pecus: scituros

Exquilina. Porta s. Laurentij

Neuia. Porta maior.

Cœli mõtana. Porta. S. Ioannis

id hostes ratus: quòd in obsidione, & fame seruitia infida transfugerent. Et sciere perfugæ inditio, multòque plures, ut in spem uniuersæ prædæ, flumen traijciunt. P. Valerius inde T. Herminium cum modicis copijs ad. II. lapidem, Gabina uia, occultum considere iubet. Sp. Largum cum expedita iuuentute ad portam Collinã stare: donec hostis prætereat: inde se obijcere, ne sit ad flumen reditus. Cos. alter T. Lucretius porta Neuia cum aliquot manipulis militum egressus. Ipse Cœlimontana delectas cohortes educit: hique primi apparuere hosti. Hactenus Liuius. Quibus uerbis constare puto, Neuiam inter Esquilinam, & Cœlimontanam locum habuisse. Collinàmque, ut etiam supra ostendimus, esse, nunc Salariam dictam. Flumentanæ autem non meminit: quia licet Hetrusci recta per Campum Martium transire potuissent, tamen quia inter urbis menia, abruptòsque montes erat iter, ne in aliquod inciderent periculum, & quò propinquiore à nauibus cursu ferrẽtur in pecus, ad eum ferè Tiberis locum deuenere, qui medius est inter pontem Miluium, & Anienis ostia. Quare non oportuit ad portam Flumentanam milites locare. De Viminali puto non meminisse, quia alijs portis fuerat satis, & struere insidias, & exponere pecus, ac turmas, præsidiàque emittere. Sed ad reliquas tandem ueniamus.

Gabij hodie Gallicanu

Post Cœlimontanam autem occurrit in angulo murorum. sub, Cœliolo, porta nunc clausa, per quam ingreditur riuus hodie Appij dictus. Hanc portam Gabiusam (quam tactam de cælo commemorat Liuius) plerique omnes fuisse arbitrantur: sicq; dictam, quòd iter aperiret in Gabios: cuius oppidi iam diu demoliti loco, Gallicanum quod hodie uocant, successit.

Ferentina nuc Porta latina.

Sequitur in Cœliolo Latina, quæ quòd in Latium mitteret, obtinuit nomen: ìdque immutatum etiã nũc manet. Et quanq̃ mille ab hinc annos hoc uocetur nomine, non tamen apud idoneos auctores de ea est mentio. Verum cum Strabo in uia Latina Ferentium urbem fuisse asserat: crediderim portam hãc eã esse, quã Plut. Ferentinã nominauit. Nã Romulus inquit, expiationibus ciuitates expurgauit, quas adhuc etiam Ferentinam ad portam obseruari tradũt. Sic uero appellatam opinamur: quod iter ea esset, qui ad Ferentinos Hernicorum populos proficiscerentur.

Capena hodie Porta. S. Sebastiani. quid de hac cic. dicat. Vide quest. tuscul. lib. p. pag. 140

Post Latinam paruo interuallo se se offert Capena: cuius etymologiam ostendit Solinus. Scribit. n. Italum regem ex Sicilia cum Syracusanis ad Ianum uenisse, ac eius consilio, auxiliòque ciuitatẽ iuxta Albam condidisse Capenam nomine, & ab ea postmodum Capenam portam denominatam. Ser. uero Gram. aliam ponit etymologiam. Nam super eo Virgilij loco. Lucòsque capenos: ait. Vnde (hoc ẽ à capenis lucis) & porta Capena, quæ iuxta Camœnas est nomen accepit. Asconius Pedianus etiam scribit, extra hanc portam lucum, & ædem Camœnarum fuisse. Propterecàq; portã Camœnam à nonnullis olim fuisse appellatam. Hanc in uia Appia esse ostendit Frontinus, Commemorans Appium uiam à porta Capena Capuam usq; muniendam curauisse. Cum autem uia in qua est Septizonium Seueri tendẽs ad portam. S. Sebastiani, uia Appia à Spartiano uocetur, Ciceròque in eadem templũ Martis, quod fuit extra Capenam, esse dicat, non est ꝗ dubitari possit, portam in uia Appia existentem, non esse Capenam. Quam madidam appellauit Iuuenalis: quia inter cœteras portas depresso esset loco. Sunt qui propter aquæductum ante ipsam deriuatum, madidam dictam uelint. At Cicero priorem opinionem comprobare uidetur, cum ad Q. Fratrem inquit. Romæ, & maxime Appia, ad Martis mira proluuies. Crassipedis ambulatio ablata, horti, tabernæ plurimæ, magna uis aquæ usque ad piscinam publicam. Si quis aquæ ductus Appiæ causa madidam appellatam esse cõtendat, propter illud Mar. Capena grandi qua pluit guta: nõ uideo cur idem alias portas non etiam madidas appellet, super quibus aquarum ductus, & tunc erant, & adhuc etiam extant. Neq; desunt, qui à fontiũ ubertate Fõtinalis huic portæ nomen ascribant. Sed de Fontinali inferius erit disceptandum. Est aũt capena quæ hodie. S. Sebastiani nũcupat.

Trigemina Porta S. Pauli

Restat ultimo loco citra Tiberim, Trigemina: denominata, quòd ea contra Curiatios Trigemini Horatij egressi sint. Nam etsi in castris tunc erant, existimandum tamen est, quòd ex ijs prius Romam redierint, quàm contra eos proficiscerentur. Hanc autem portam prope templum nunc Scholam Græcam nuncupatum, atque ad Auentini radices fuisse, facit ut cre-

damus, dam.

dã quòd Liuius ait, Aediles extra ipſam in Auẽtinũ porticũ ſtrauiſſe: eodémque in loco Trigeminã fuiſſe innuit, cùm bello punico ſecundo incẽdiũ inter Salinas, & portã Carmẽtalẽ deſcribit. Quod incẽdium omnia ædificia, quæ erant in uico Iugario ſub Capitolio, cõprehendit, Aequimeliùmque, iacẽs inter rupẽ Tarpeiã, & Velabrum: mox extra Carmentalẽ portã ꝑ ripam Tiberis in Fortunæ, ac Matutæ templa debacchatũ ẽ. Nã Salinæ, ut ſuo loco oſtẽdemus, in eadẽ ripa erant, infra tem plũ nũc D. Stephano cõſecratũ. Huius aũt portæ locũ innuit ẽt Frõtinus, his uerbis. Ductus aquæ Appiæ hẽt lõgitudinẽ à capite uſq; ad Salinas: qui locus eſt ad portã Trigeminã. Et alibi. Cacus habitauit locum, ubi Salinæ nomen, & ubi Trigemina porta: & cũ dicat, Riuum dictæ aquæ eductum eẽ in Naumachinã: qui locus parũ diſtat à Tiberi: nõ dubiũ ẽ Trigeminã portã fuiſſe, quo loco demõſtratũ ẽ. Recepto aũt Auentino intra pomeriũ ad radices eiusdẽ montis, ubi primũ ingrederis planiciẽ Teſtacij, tranſlata ẽ. hũc locũ indicare uidet̃ Liuius in bello mac. dicens, Aediles alterã porticũ extra portã Trigeminã, inter Lignarios, feciſſe. Lignarios. n. in eadẽ planicie habitauiſſe, infra oſtẽdemus. Et Plin. ſcribit, extra hanc portã Po. Ro. ſtatuam poſuiſſe Minutio Augurino, qui ad aſſem precium farris redegerat: unde uidetur Po. Ro. ad Horrea publica, quæ ibidem fuerant, eam ſtatuiſſe. Tandem dilatatis tertio urbis menibus eò, ubi nunc eſt, tranſlata fuit. Quæ Porta. S. Pauli nunc dicitur.

In Ianiculum tandem tranſeuntes, uideamus de porta, quæ haud procul à Tiberi eſt, & porta Ripæ nunc uocatur. Hanc pleriq; omnes portuenſem, quòd ad portum à Claudio imp. extructum ducat, appellarunt. Sed quod nomen prius obtineret, ignorare uidentur. Nos uero Naualis obtinuiſſe affirmamus: quoniam de hac Sex. Pom. ſic meminit. Naualis porta à uicina Naualium dicta. Quibus cum nulla alia ſit propior, Naualem eſſe nemini dubium eſſe debet.

Naualis seu Portuensis, nũc Portuesa seu Porta ripa' dr.

Secundam portam Ianiculi, nunc. S. Pancracij, Aureliã dictã uolunt: ab Aurelio uiro conſulari, uel ab Aurelio imp. uel à uia Aurelia, quod eſt ueriſimilius: Siquidem ſupra oſtendimus nomina uiarum per abuſionẽ ferè omnibus portis eſſe attributa. Aliqui uero aiunt uiam ipſam à porta nomen accepiſſe. Quo autem nomine apud priſcos uocaretur, non ſatis conſtat. Apud Procopium autẽ legimus ſepulcrũ Hadriani extra portã Aureliam iactu lapidis impoſitum, & ne à Beliſario occuparetur, Romanos utrinque deducto muro illud incluſiſſe, eo modo ut eſſet eidẽ portæ tanq̃ propugnaculum. Quibus uerbis conijcimus, Pancratianã non fuiſſe Aurẽliam: háncq; ſub ipſo ſepulcro in ripa Tiberis ſitam. Dubium eſt autẽ à quo nomen adepta ſit: nam ab Aurelio uiro conſulari non poteſt accepiſſe, quia huius temporibus eouſq; menia non extendebantur, neq; pons fuerat poſitus, per quem ad ipſam tranſitus eſſet. Igitur uidetur ab Aurelio imp. denominationẽ accepiſſe: qui forte eam excitauit, ne per pontem hoſtibus in campum Martiũ eẽt tranſitus: ni mauis Aurelianũ eã tunc poſuiſſe, cùm urbis ambitũ propagauit. Quanq̃ ab eo, Aurelianæ nomen erat deriuãdũ. Si aũt uolumus, Pancratianã ab Aurelio Cos. prius Aureliam nuncupatã, dicemus ſubſtituto nomine Pancratianæ, priori iã abolito, ab altero dictorꝫ imperatorꝫ, huic apud ſepulcrum Hadriani ſitæ, Aureliæ nomen inditum eſſe. At niſi in codice græco bibliothecæ Vaticanæ legiſſem duobus in locis ἀυρηλίαν Hæliã legendũm putarem, ab Hælio Hadriano, qui eã extruxerit, uel ea ratione, quàm diximus, uel ad ornatum, aditùmue eiuſdem ſepulcri.

Aurelia, nũc Porta S. Pancratij

Tertiæ portæ Ianiculi ĩ ordine oĩum ultimæ, Septimianæ fuit nomẽ, ìdq; ẽt nũc ſeruat. Quod à Septimio Imp. referũt accepiſſe: qa Spar. ait, ipſum excitauiſſe thermas in Ianiculo ad portã ſui noĩs. Affirmãt inſuper ĩ ipſius portæ frõtiſpicio Septimij nomẽ inſcriptũ, ibiq; Ianũ Septimianũ ſeptimianãq; arã fuiſſe, ac priſco noĩe fontinalẽ nũcupatã. i. deabus fontiũ ſacrã. De hac Sex. Pom. ita meminit. Fõtinalia fontiũ ſacra: unde & Romæ Fõtinalis porta: et Liuius ita. Aediles alterã porticũ ad portã Fõtinalẽ, ad Martis Arã, qua in cãpos iter eẽt, ꝑduxere. Qui aũt uolũt Capenã Fõtinalẽ eſſe, exponũt. In cãpos: ubi pugnarũt Trigemini: qui cũ ualde ab urbe diſtarẽt, ꝓbabilior ẽ rõ, ut de Vaticãis intelligamus, ex eo ꝙ Plin. ſcribit, Vitelliũ. CC. ſexterijs cõdidiſſe patinã, cui faciendæ fornax in cãpis exædificata erat: uidemùsq; in Vaticanis ẽt nũc fornaces, multámq; argillã ad fictilia cõficienda aptã: quod eẽ nõ cõſtat in Cãpis Trigeminorũ. Præterea crebrior ẽ mẽtio de Vaticãis. Idẽ auctor, Praxitelis inquit, Iouẽ fecit eburneum in Metelli æde, qua Cãpus petĩt. Cic. Cãpũ Vaticanũ fieri quaſi Martium

Septimiana.

Campum. Insuper Liuius primo & tertio ab urbe condita, de Capena: quinto uero de bel. mac. de Fontinali ita loquitur, ut diuersas esse intelligam.

Vrbis portis tandẽ descriptis, portæ ẽt triumphalis, licet extra pomerium eẽt, operæ pretiũ fuerit locũ ostẽdere. Pontẽ igi͡t, cuius pilarũ fundamẽta infra pontẽ Hæliũ cernuntur: & Portã, cuius uestigia ad intimã Tiberis ripã olim extabat: Viámq; ad Cæs. obeliscũ protensam, triumphali nomine appellatas esse, nõnulli opinãtur: Quoniã Iosephus Vespasiani, & Titi triumphũ describens, ait ipsos non in Palatio maiori, sed in Isidis tẽplo nocte quieuisse, trãsiuisseq; ad Octauianas ambulationes: uotisq; rite celebratis recessisse ad portã, quæ ab eo, quòd per illã semper triumphorũ põpa duceret, nomen acceperit. Quibus uerbis cõstat, Capenã nõ eẽ eãdem, quæ Triumphalis. Nam ambulationes Aug. fuere ad Mausoleum. Fit igitur uerisimile hinc per portam, & pontem triumphalem eò profectum esse, ubi nunc est hospitale. S. Spiritus. Suet. cõmemorat quosdam Senatores censuisse Augusti funus porta Triumphali ducendum.

De Menibus urbis. Cap. IX.

Menia urbis nunc extantia nõ eẽ antiqua, sicuti nulli est dubium, ita multis argumentis apparet. Legimus.n. partim Belisariũ, partim uero nõnullos Põtifices ea instaurauisse: unde uariã formã obtinuisse uidentur: sicut & portæ uariam latitudinem. Præterea menia hæc lateritia, illa uero ex saxo fuerant quadrato, ut Liuius significat, & Caßiodorus. Qui scribit Theodoricum regem Ostrogotthorũ Romã tunc tenentẽ. S. P. Q. R. cupienti menia partim à Visogotthis aperta, partim uetustate collapsa instaurare, petentiq; in ipsa instauratione saxa amphitheatri humi iacentia, cõcesisse.

LIBER SECVNDVS.

De Capitolio Cap. Primum.

Voniam superiori libro urbis situm, uariùmque eius ambitum descripsimus, murisque, ac portis sumus complexi: reliquum est ut quid, quòue tempore, à quibus singulis in locis ædificatum sit, indicemus. Incipiamus igitur à Capitolio, cuius uaria nomina ita refert Var. Sunt & nomina tot montibus, quos postea urbs muris comprehendit: è queis Capitoliũ: dictũ, quòd hic, cũ fundamenta foderẽtur ædis Iouis, caput hominis inuẽtũ dici͡t. Hic mons antea Tarpeius dictus, à uirgine uestali Tarpeia: quæ ibi à Sabinis necata armis, & sepulta: cuius nominis monimẽtũ relictũ: quòd ẽt nũc eius rupes, Tarpeiũ appella͡t saxũ: hũc antea mõtẽ Saturnium appellatum prodiderunt. Eam aũt denominationẽ à Saturno, qui mõtẽ ipsum incoluit, accepisse, nemini est dubiũ: & Virgilius de Ianiculo, & Capitolio loquẽs innuit, his uersibus.

Hãc Ianus pater, hãc Saturnus cõdidit urbẽ:
Ianiculùmque illi, huic fuerat Saturnia nomen.

Saturniã fuisse ubi antiqua Roma, Ianiculùmque in parte eius, testatur Plin. Et Solinus portã Castelli, quod Herculis comites excitarunt, Saturniam appellatã eẽ tradit. Hunc aũt montem muris septũ fuisse ostẽdit Liuius, cõmemorãs Tarquinium Priscũ bello Sabinorum Capitolium se ædificaturum uouisse: & cũ iactis fundamentis obijsset diẽ, Superbũ capta Pometia ex spolijs hostiũ absoluisse. Eo aũt pulso Horatius Puluillus consecrationem deinde obijt. Tunc ex saxo quadrato fuisse legimus: uestigiaque hoc idem ostendunt: & nos ex eiusdem Capitolij fundamentis saxa tantæ magnitudinis erui uidimus: ut uere dixerit Plin. Sed tunc Senes aggeris uastum spatium, & substructiones insanas Capitolij mirabantur. Limina Capitolij ænea fuere Cn. & Q. Oguinio Aed. Cur. Tegulas æreas Catulus inaurauit: quas Honorius Pont. ad ædem diui Petri tegendam transtulit, ubi nonnullæ adhuc ẽt cernuntur. Capitoliũ turres plurimas habuisse innuit Cic. in Catilinã: quarũ nonnullas de cœlo tactas fuisse cõmemorat. Per Mariana bella Scipione, & Norbano Coß. igni direptum est: refecit Sylla: dedicauit Catulus: cuius nomen (ut prodidit Plut.) inter tanta Cæsarum opera usq; ad Vitellium mansit: quinimmo in eo loco, ubi hodie est pub. Salis receptaculum, adhunc manet. Nam legimus.

Limina Capitolij aenea.

De Capitolio haec Cic.° 3° de or. [illegible]

Capitolij fastigium illud, et caeterarum aedium, nõ uenustas, sed necessitas ipsa fabricata est. Nam cum esset habita ro, quemadmodum ex utraque parte tecti aqua delaberetur utilitatem templi, fastigij dignitas consecuta est, ut et si in caelo Capitolium statueretur, ubi imber eẽ nõ posset, nullam sine fastigio dignitatem habiturum fuisse uideatur

Q. LVTATIVM. Q. F. Q. CATVLVM COSS. SVBSTRVCTIONEM ET TABVLARIVM DE SVO FACIENDVM COERAVISSE.

Arsit itẽ Vitellião bello, ut scribit Cor. Tac. Quod instaurauisse Vespasianũ, asserit Suet. his uerbis. Restitutionẽ aũt Capitolij aggressus ruderibus purgandis manus primus admouit, ac suo collo quædam extulit. Tertio cũ in Vespasiani morte igni consumptum esset, restitutionis curã Domitianus suscepit, ut idẽ auctor sic testatur: Plurima, & amplissima opera absumpta restituit, in queis & Capitoliũ, quod rursus arserat: sed omnia sub titulo tantum suo, ac sine ulla pristini auctoris memoria. Cuius instaurationis impensa. X I I. M. talentorum excesisse dicitur.

De Templis, Iouis Feretrij, Iouis Custodis, Veiouis, & de Curia Calabra, Senaculo, atq; Asylo. Cap. II.

IOuis Feretrij Templũ, primũ omniũ Romæ consecratũ, bello Cenninensiũ Romulus uouit, uotiq; reus in uertice Capitolini collis, ut inquit Diony. extruxit, eo in loco (ut pleriq; oẽs consentiũt) ubi nunc est Aracæli. Feretrij aũt cognomen obtinuit, quòd cũ Acronẽ ducẽ interfecisset, ut uotũ suũ maxime Ioui gratũ, ciuibùsque suis iocundũ efficeret, spolia ipsius ducis, fabricato ad id ferculo, gerens in Capitoliũ ad quercũ pastoribus sacrã, in trophæi formã fictã, hostis arma deposuerit, designãs simul cũ dono templo Iouis fines, cognomènque addens, Ioui Feretrio, à feriẽdo hoste, ut uotis petierat: auc. Plut. Sex. uero Pom. quòd pacẽ ferre putaret, cũ ex eius templo sumerent sceptrum per quod iurarent, & lapidẽ Silicẽ, quo fœdus ferirent, Feretriũ denominatũ scribit. Hoc tẽplũ cũ uetustate, & incuria detectũ prolaberetur, admonitu Pom. Attici (ut in eius uita testatur Cor. Nepos) reficiendũ Cæs. curauit. ampliatũ aũt esse prius ab Anco rege cõmemorat Liuius. Huius uestigia, ubi maiora denũ, ubi uero minora quinum pedũ ætate sua adhuc extitisse, asserit Diony. Templũ Iouis Custodis Domitianus adeptus imperiũ excitauit, sèque in sinu ipsius Iouis sacrauit. Id aũt ubi nunc sunt Salinæ: & ubi hodie ẽ carcer Capitolinus appellatus, Iani tẽplũ fuisse, quidã opinantur: quorũ sententiæ aduersatur, quòd fundamenta ex saxo quadrato, & fornices in eisdem Salinis, ac uestigia porticus foro superstantia, locum publicũ ex ijs, quæ mox dicemus, fuisse ostendunt. Nam & de Iano Capitolino apud antiquos scriptores nusq̃ legimus. Crediderim igitur hoc in loco sitã fuisse Curiã Calabram, quam culmis Romulus texerat: in quam uocabatur. S. P. Q. à rege Sacrificulo, ut ludorum, sacrificiorùmque pernosceret diem: in ea.n.ratio sacrorũ tantũ gerebatur. ut scribit Sex. Pom. De hac aũt Curia meminit Var. cùm inquit. Primi dies mensium nominati Calendæ ab eo, quòd his diebus calent eius mensis Nonæ à pontificibus quintanæ, an septimanæ sint futuræ in Capitolio, in curia Calabra. Prope hanc aũt fuisse Romuli Casam idem Var. est auctor. Eã humilẽ fuisse, ostendit Vitruuius, his uerbis. Item in Capitolio commonefacere potest, & significare mores uetustatis Romuli Casa in arce sacrorum stramẽtis tecta. Ad eandem aũt, uel ubi illa fuerat, Senaculũ stetisse innuit Liuius, cũ ait Censores porticum ab æde Saturni in Capitoliũ ad Senaculum, ac super id Curiã strauisse. Veiouis Aedem in area nunc Capitolina locum obtinuisse, hæc uerba Gelli docent. Est autem ẽt ædes Veiouis Romæ inter Arcem, & Capitolium. Mox subdit. Cum Iouem igitur, & Dijouem à iuuando nominassent: eum quoq; contra Deum, qui non iuuandi, sed uim nocendi haberet (nam deos quosdã ut prodessent, celebrabant: quosdam ne obessent, placabant) Veiouem appellauerunt dempta, atque detracta iuuandi facultate. Eius simulacrum, quod est in æde, de qua supra dixi, sagittas tenet, quæ sunt uidelicet paratæ ad nocendum. Quapropter eum Deum plerique Apollinem esse dixerunt. Immolatùrque illi ritu humano capra: eiùsque animalis figmentũ iuxta simulacrũ stat. Asylũ templũ in dicta area fuisse, significat Diony. sic.n.inquit. Lucũ umbrosum mediũ Capitoliique, & Arcis, quod uocat intermontiũ duorũ quercetorũ, templũ Romulus cõstituit: de eodẽ Strabo. Romulus Asylum aperiens inter collẽ, & Capitoliũ, huc perfugiẽtes ciuitate donatos designat: & Liuius. Locũ, qui nũc septus densis sentibus inter duos lucos, Asylũ appellat. Ex eo finitimus populus, oĩs turba, sine discrimine

& ſeruus,& liber, auida nouarũ rerum perfugit. Et hunc locum Ouid. attigit, his uerſibus.

Romulus ut ſaxo lucum circundedit alto,
Quilibet huc, inquit, confuge, tutus eris.

Ex eo.n. nemo extrahebatur. Varios aũt terminos habuiſſe teſtatur Strabo, his uerbis. Templum & nũc, & olim Aſylum erat, cuius libertatis termini ſunt mutati: Alexander ad ſtadiũ extendit: Mitridati uero dimiſſa ab angulo Cerami ſagitta uiſum ẽ paululũ ipſum ſtadiũ tranſcẽdere: Antonius huic proxime acceſſit, & cũ eo termino urbis partẽ comprehendit: Poſtea Cæſ. Aug. cum id damnoſum exiſtimaret, & nihil aliud eſſe, quàm multis malefaciendi cauſam exhibere, irritũ fecit. Suet. de Tiberio loquens. Aboleuit, inquit, & uim, morèmque Aſylorũ, quæ uſq̃ erãt. Primi aũt omniũ Herculis nepotes timentes inſidias illorũ, quos auus, priuſq̃ è terris migraret, afflixerat, Aſylum inſtituiſſe dicuntur, hinc Statius.

Asylum herculeos fama eſt fundaſſe nepotes.

Et quia nonnulli ex quibuſdam Ouidij carminibus ſub rupe Tapeia Aſylum ſtetiſſe uolũt, quid de hac opinione ſentiam, ubi de baſilica Sempronij erit ſermo, dicetur.

De Cliuo, Varijsq; aditibus Capitolij: Domo Milonis: porta Stercoraria, ac de templis Iouis Tonantis, & Fortunæ. Cap. III.

Cliuus aũt, per quem in Capitolium fuerat aſcenſus, qua parte ſteterit, inter noſtri tẽporis doctiores magnum eſt certamen. Suet. tamen in ea, quæ uergit in Velabrũ fuiſſe, ſignificare uidetur: ita narrans. Gallici triumphi die Velabrum præteruehens penè curru excuſſus eſt axe defracto, aſcenditque Capitolium ad lumina. XL. elephantis dextra, atq; ſiniſtra lychnucos geſtantibus. Et Ouidius locum attigit, his carminibus.

Inde uelut nunc eſt, per quem deſcenditis, inquit,
Arduus in ualles, & fora cliuus erat.

Ser. tamen dum ait Saturni templum fuiſſe ante cliuum Capitolinum, ubi ædes Concordiæ, innuit hunc cliuum fuiſſe forum Romanum uerſus, ubi erat utraq; ædes: Huic ſententiæ conueniunt Cic. uerba ſexta actione in Verrem, quæ ſunt hæc. Tamen cùm de foro in Capitolium currum flectere incipiunt, illos duci in carcerem iubent. Nam carcerem ſub Capitolio in capite fori fuiſſe, infra oſtendemus. Arcus etiam Septimij imp. inibi poſitus, facit, ut credam aditum in hunc collem e regione ipſius quãdoque ſtetiſſe: præſertim q, paucis ab hinc diebus detecta fuit uia, ſilicibus ſtrata, ab area Capitolina ad eundem arcum protenſam: tamen cum latitudo eius ſit pedum ſeptem tantum, non arbitramur eum eſſe cliuũ celebrem, de quo meminit Suet. quando Capitolinum montem plures aditus habuiſſe affirmat Cor. Tac. quorum hic, qui ad arcũ Septimi pertinet, eſt unus: Alium uero à Concordiæ ad Monetæ templũ fuiſſe, Ouid. teſtatur, his uerſibus.

Candida te niueo poſuit lux proxima templo,
Qua fert ſublimes alta Moneta gradus.

Tertius in urbẽ planã (planã dico urbẽ quæ hodie habitat̃) ut ẽt nũc, deſcenſum præbuit: ibi.n. noſtra ætate detecta fuit porta marmorea: Quartus eſt de quo nunc agimus. M. aũt Aemilio Cos. hunc Cliuum, ſilicibus ſternendum Cenſores curauiſſe, memoriæ prodidit Liuius, & Cic. Milonẽ in eodẽ Domũ ſcutus refertã habuiſſe, teſtatur: hæreditariã, an conductam, dubium eſt: quia ſuperius dixerat: nullũ angiportũ eſſe, in quo Miloni non eſſet conducta domus. In eodẽ cliuo fuit porta Stercoraria nuncupata: de qua Sex. Pom. ſic loquitur. Stercus ex Aede Veſtæ: XVII. Cal. Iulias defertur in angiportũ mediũ ferè cliui Capitolini, qui locus clauditur porta Stercoraria. Idẽ ſcribit Saturnios eos dictos, qui caſtrum in uno cliuo Capitolino incolebant, ubi Ara dicata ei deo fuerat ante bellum Troianum. Iouis autem Tonantis Aedes apud Cliuum, ubi hoc tempore noxij puniuntur, poſuit Auguſtus: quòd liberatus eſſet periculo, cum expeditione cantabrica per nocturnum iter lecticam eius fulgur perſtrinxiſſet, ſeruùmque præcedẽtem exanimaſſet. Cùm dedicatam hanc ædem aſſidue frequentaret, ſomniauit queri Capitolinum Iouem

cultores ſibi abduci, sèq; reſpōdiſſe, Tonantem pro ianitore ei appoſitum : ideòq; mox tintinabulis faſtigium ædis redimiuit, quòd ea ferè ianuis dependebant, auctor eſt Suet. Refert Plin. Iouis Statuam exemplar æris Deliaci, quo Polycletus eſt uſus, in hac æde fuiſſe : & ante ipſam Caſtoris, & Pollucis opus Hygiæ. Quibus uero lapidibus ea ædes extructa eſſet, alibi ſic indicat. Inter hos primum (ut arbitror) marmoreos parietes habuit ſcena M. Scauri, non facile dixerim ſectos, an ſolidis glebis poſitos : ſicut eſt hodie Iouis Tonantis ædes in Capitolio. Prope hanc ædem fuit & Fortunæ, ut teſtantur carmina, que in eius templo Præneſte quidam ſe legiſſe affirmant : quorum principium hoc.

TV QVAE TARPEIO COLERIS VICINA TONANTI
VOTORVM VINDEX SEMPER FORTVNA MEORVM

De rupe Tarpeia: Templis, Saturni, Iouis Opt. Max. Iunonis, Mineruæ, Iuuentutis, & Fidei. Cap. IIII.

Reliqua pars montis, poſt Cliuū, Rupes Tarpeia eſt dicta : ex qua damnati præcitabātur. Hinc Cic. ad Atticum. Quis enim audeat uiolare (Brutum ſcilicet) propoſita cruce, uel ſaxo. Et Plin. ait, Metellum ad Tarpeium raptum, ut præcipitaretur. Gellius autem ſcribit, eodem mortis genere etiam eum damnari ſolitum, qui falſum teſtimonium dixiſſe, conuictus eſſet. Diony. uero, Rupem hanc foro ſuperſtetiſſe, dicit. Duci, inquit, eū iuſſit in ſuperſtantem foro collem: eſt enim is collis rupes uaſta, unde mos eſt eis deijcere aduerſarios. Cui opinioni ne refragari uideamur, dicemus totum montem, & arcis, & Tarpeiæ rupis nomine, appellari. Saturni Aedes infra hanc rupem ſteterat : ubi paucis ab hinc annis fuerat ſacellum cum turri. S. Saluatoris cognomento in Aerario, ſiue in Statera : incunbens hoſpitali. S. Mariæ in porticu nuncupatæ. Fuerit ne ea condita à comitibus Herculis, de qua Solinus meminit : an à T. Tatio, de qua Varro: an à Tullo rege, de qua Macrobius, incertum eſt : quam uero Luctatium poſuiſſe ſcribit Critolaus, eam eſſe non arbitramur. In hac autem æde fuit Aerarium, omnium primum inſtitutum, & trutina, eiùsq; ueſtigia extitiſſe ſuo tempore teſtatur idem Var. Propterea non ab re noſtri in Statera cognominarunt. Volunt autem Publicolam omnium primum ædem Saturni ærarium declarauiſſe. Et quamuis Saturni, & Opis ædem in uico Iugario fuiſſe, dicat Sex. Rufus, hanc tamen ipſam opinor eum intelligere : nam etſi in Gapitolio erat, ipſi uico tamen ſubiacenti incumbebat. Diony. Saturno Aram attribuit, ſecundum uiam qua ex foro in Capitolium aſcenſus erat, ſitam. Iouis Opt. Max. templum, ſiue Iouis Capitolini, uouit Tarquinius Priſcus. Superbus deinde librarum agenti. XL. M. in fundamentis impendit. Verum cum ad tectum ferè opus perueniſſet conſecrationem non obijt, quia tyrannide excidit. Dedicauit hoc Horatius Publicolæ collega, ut ſequenti titulo habetur.

M. ORATIVS CONSVL EX LEGE TEMPLVM IOVIS OPTIMI MAXIMI DEDICAVIT ANNO POST REGES EXACTOS A CONSVLIBVS POSTEA AD DICTATORES QVIA MAIVS IMPERIVM ERAT SOLENNE CLAVI FIGENDI TRANSLATVM EST.

De hoc templo Diony. meminit, his uerbis. Extructum eſt autem ſuper crepidine firmatum alta, octo iugerum in circuitu, ducentorum fermè pedum unumquodq; latus habens (Eſt autem iugerum duplicatus in longitudinem actus, ut ait Plin. Is eſt in quo boues aguntur cum aratur uno impetu iuſto, hoc eſt. CXX. pedum) Et quia Diony. ætate, quædam huius templi extabant ueſtigia, ſubdit. Paucum quiddam uariantem inuenire poſſet aliquis eminentiam altitudine ne quindecim quidem pedibus integris : à parte quidē, qua frons meridiē ſpectat, cōprehenſum triplici columnarū, ordine : ab obliquis uero partibus, ſimplici: in eo tria ſunt Sacella æqualia, inter ſe communia habentia latera: mediū quidē Iouis: ab utraq; parte Iunonis, & Mineruæ: ſub una aquila, unàq; uelata tectura. Hinc Auſonius ait.
Trina in Tarpeio fulgent conſortia templo. ¶ Quòd aūt Diony. dicit, Super crepedine alta: hoc ad naturalē decorē ꝑtinet, Nā ædibus ſacris, quorū deorū maxime in tutela ciuitas uideretᵷ eē,

ut Ioui Iunoni, & Mineruæ, in excelsissimo loco, unde menium maxima pars conspiceretur, areæ distribuebantur, auctor Vitruuius. Cur autem Tarquinius hæc numina sub eodem tecto statuerit, ostendit Macr. his uerbis. Sed qui diligentius eruunt ueritatem, Penates esse dixerunt, per quos penitus spiramus: per quos habemus corpus: ꝑ quos rõnẽ animi possidemus. Esse aũt mediũ æthera Iouẽ: Iunonẽ uero imum aera, cũ terra: & Mineruam summũ ætheris cacumen. Et argumento utuntur: quòd Tarquinius Demarathi Corinthij filius samothracijs religionibus mystice imbutus, uno templo, ac sub eodem tecto, numina memorata coniungit. Iouem autem propter beneficia, Optimum: propter uim, Maximum Po. Ro. nominabat, auctor Cic. Iouem autem Capitolinum eundem esse, qui erat Opt. Max. ex eo conijcimus, quòd ante hæc epitheta, præponit, Capitoline. Erat huius Dei templũ, præter cætera ornamenta, multis statuis exornatum: quarum unam auream. X. pedum dicauisse D. Claudium, scribit Tremellius. Iouis autem Imperatoris Simulacrũ in eodem templo statutum fuisse opinamur. Sic enim Cic. inquit. Iouem Imperatorem quanto honori in suo templo fuisse arbitramini. Victoriæ statuam ibidem fuisse testatur Plut. Et Plin. sex pocula Murrhina ex triumpho à Pompeio in urbem aduecta. Libros autem Sibyllinos in dicto templo sub terra, in arca lapidea conditos esse, & à decem hominibus custoditos, prodidit Diony. Polibius uero fœdera cum Carthaginiensibus icta, perscripta in tabulis æneis, ab Aedilibus hic conseruata. Inibi fuit Pallium breue, purpureum, lanestrũ, ad quod cum Aurelianus iungeret purpureas suas uestes, cineris specie decoloratæ uidebantur diuini comparatione fulgoris. Hoc munus rex Persarum, ab Indis interioribus sumptũ, ipsi Aureliano dedisse perhibetur. Habuit hoc templum fistulas quasdam, quibus aqua reliquis templis, ac sedibus suppeditabatur. ut pro Rabirio testatur Cic. qui contra Rullum, & pro Domo sua docet. S.C. & orationes in eodem templo sæpe habitas. Eò ibant noui Coss. sacrificatum: quia Ioui omne debetur initium. Arsit cũ ædibus, & sacellis coniunctis Vitelliano bello, ac Titi Imp. tempore: auc. Plin. Diony. & Cor. Tac. In ea autem parte Capitolij fuit, quæ plateam, nunc Montanariam dictã, despicit: ad radices cuius paucis ab hinc annis fuerat templum. S. Saluatoris, ab illo prisco Iouis templo, in Maximis cognominatũ. Erat in eo Iouis templo Cella, hoc est pars secretior templi, quam ingredi prophano non licebat. In hac fuere Coronæ aureæ duæ: quarum alteram ex. XX. Philippeis factam: secundũ Gallos Pamphili legati, in Curiam tulerant: Alteram Carthaginiensium missi gratulatum ob uictoriam partam aduersus Samnites. Inter hanc, & Mineruæ Cellam, Iouis imperatoris Signum collocatum fuisse, ait Sex. Pom. à T. Quintio Præneste aduectum: & ante Mineruæ Deos Noxios: eius uerba apposui. Dij Noxij appellantur tria signa in Capitolio ante Cellam Mineruæ genibus nixa, ueluti præsidẽtia parientium nixibus: quæ signa, sunt qui memoriæ prodiderint Antiocho rege superato, M. Attilium subtracta Po. Ro. deportasse, atq; ubi sunt, posuisse. In huiusce Deæ Delubro fuit Tabula, in qua raptum Proserpinæ Nicomachus pinxit. In Iunonis Cella Canem ex ære suum uulnus lambentem se uidisse asserit Plin. Iunonis autem sacellum fuisse à sinistra sacelli Iouis: Mineruæ uero à dextra ostẽdit Liuius, his uerbis. Lex uetusta est priscis literis, uerbisq; scripta, ut qui Prætor Max. sit, clauum pangat. Fixus fuit dextero latere Iouis Opt. Max. qua Mineruæ est templum. Eum clauum, quia raræ per ea tempora literæ erant, notam numeri annorum fuisse ferunt: eòq; Mineruæ dicatam legem, quia numerus Mineruæ inuentum est. Iuuentutis Aediculam prope Mineruæ Delubrum stetisse, scribit Plin. idèmquæ libro trigesimo tertio innuit Concordiæ Templum in Capitolio situm fuisse, cum inquit. Inciditq; in tabula ærea Concordiæ ædem. C IIII. annis post Capitolinam dedicatam. Hãc uouisse Manlium in Gallia quidam memoriæ prodiderunt. Fidei Templum apud Iouis Capitolini extitisse ostendit Cic. de nat. deo. his uerbis. Qui igitur iusiurandum uiolat, is fidem uiolat: quam in Capitolio uicinam Iouis Opt. Max. (ut in Catonis oratione est) maiores nostri esse uoluerũt. Plin. Spectata est, inquit, & in æde Fidei in Capitolio imago senis cum lyra puerum docentis.

De Arce: Templo Iunonis Monetæ: ac de Domo T. Tatij, M. Manlij: atq; de Saxo Carmentæ.

Cap. V.

SAturnius mons in Arce, & Capitolium diuiditur: ut paßim apud historicos, aliòsque auctores legimus. Cic. in Cat. Vobis Arcem, & Capitolium. Liuius. Exules, & Serui duce Appio Herdonio nocte Capitolium, & Arcem occupauere. Hæc propemodum octauam mõtis partem occupabat, ut eius indicant fundamenta in ea parte, quæ ad theatrũ Marcelli uergit: ad cuius radices, prope ædiculam D. Andreæ in Vincijs nũcupatam, ante annos. XX. inuenta est porta marmorea, ab eàque gradus ad ipsam arcem ferentes: qua porta crediderim Tarpeiam illam Vestalem hostes introduxiße: nã Tiberim, ad quem aquatũ fuerat profecta, proxime spectat. Iunonis Monetæ Templum fuit in Arce, in ea parte, qua nunc sunt horti Conseruatorum dicti, ut ex uerbis Liuij coniectura aßequi licet, qui sic inquit. Damnatum Manlium de saxo tarpeio deijciũt: adiectæ mortuo notæ sunt, publica una: quòd cum Domus eius fuißet, ubi nunc Aedes, atque Officina Monetæ, latum ad populum est, ne quis patricius in Arcæ, aut Capitolio habitaret. Idem alibi ait, Fabio Dorso, & Ser. Sulpitio Coß. Dictatorem creatum L. Furium Camillum, aruncanòque bello inter ipsam dimicationẽ hoc uouiße templum: quod Cal. Iunij dedicatum fuiße aßerit Macr. de quo templo sunt hæc Ouidij carmina.

Arce quoq; in summa Iunonis templa Monetæ
Ex uoto memorant facta Camille tuo.

Moneta à monendo est dicta. Cic. inquit: Moneta à monendo. Nam post cladem illam maximam à Senonibus Gallis factam, audita uox ex arce Iunonis fuit, ex quo illa appellata est Moneta. Domus autem Manlij idem Cic. meminit pro domo sua: cuius uerba subieci. M. Manlius, cùm ab ascensu Capitolij Gallorum impetum repulisset, non fuit contentus beneficij sui gloria, regnum appetere est iudicatus: ergo eius domum euersam duobus locis conuestitam uidetis. Ibidem autem fuerat antea Domus T. Tatij, ut scribit Solinus. In eadem arce fuit Simulacrum Veiouis. Plin. Nonne, inquit, Simulacrum Veiouis in arce ex cupreßo durat, à condita urbe quingentesimo quinquagesimo primo anno dicatum. Simulacrum argenteum Anseris, cuius clangore arx ipsa fuerat seruata, memoriæ causa, ibidem fuerat collocatum: de quo Lucretius sic cecinit.

Romulidarum arcis seruator candidus anser. & Propertius.
Anseris & tutum uoce fuiße Iouem.

Et Plin. Est inquit, & Anseri uigil cura Capitolio testata defenso per id tempus canum silentio proditis rebus. Quam ob rem cibaria anserum Censores in primis locant. Saxũ autem Carmentæ, quod Tarpeiæ rupis pars quædam est, despicit Tiberim, e regione ferè pontis Senatorum.

Iunonis monetæ templum

De Templis, & quibusdam alijs ædificijs in Capitolio extructis, quorum Certus locus ignoratur. Cap. VI.

LApidem informem, atque rudem coluere Romani, Terminum appellãtes: cuius templum à Tatio rege dedicatum, tradit Var. Plut. uero à Numa cõditum. Cum autem Tarquinius Superbus uellet Iouis Capitolini templum ædificare, cœpit captare augurijs, qui mons eßet aptißimus, cùmque Tarpeius ex omnibus eßet inuentus, in quo erant diuersorum numinum sacella, actum est, ut exinde ad alia templa numina euocarentur sacrificijs: quò poßet libere, & sine periculo templum Iouis ædificare: cùmque omnes Dij libenter migraßent, Terminus, limitum Deus, abscedere noluit: tunc de hoc ipso sacrificatum est, & deprehensum, quòd Terminus cum Ioue remanens æternum urbi imperium cum religione significaret. Quo loco aũt colebatur super eum foramen patebat in tecto, quòd

nefas esse putarent Terminum intra tecta consistere. Alij uero dicunt primam partem tecti eius templi patuisse, quia sub dio ei sacrificabatur : & (ut ait Lactantius) publice, quasi custodi finium, Deo: hinc Sex. Pom. Termino, inquit, sacra faciebant, quòd in eius tutela fines agrorũ esse putabant. Terminum qui exarasset, & ipsum, & boues sacros esse Numa statuit. Legimus autem apud D. Augustinũ Martem quoque, & Iuuentam regi Deorum cædere noluisse : quòd imperium Romanum nullum terminum esset habiturum, nec senectam sensurum. Mentis autem, & Veneris Erycinæ ædes in eodem Capitolio fuisse, testatur Liuius, his uerbis. Interea Duumuiri creati sunt. Q. Fabius Maximus, & Attilius Crassus ædibus dedicandis: Menti Attilius: Fabius Veneri Erycinæ : utraq; in Capitolio est, canali uno discretæ. De æde Mentis sunt Ouid. hæc carmina.

Mens quoq; numen habet, Menti delubra uidemus,
Vota metu belli perfide pœne tui.

Alias ædes sacras complures in Capitolio fuisse, Cic. innuit, cum de templo Fidei locutus, sic subdit. Quid Opis? quid Salutis ? quid Concordiæ ? Libertatis? Victoriæ? quarum rerum, quia uis est tanta, ut sine Deo regi non posset, ipsa res deorum nomen obtinuit. Idem in phil. Opis non semel meminit: ad eàmque, rursus ad Att. ait, Scipionem proauum Metelli statuam Censoriam habuisse. Hanc autem ædem uouit Tatius rex, auctor Var. quam Sp. Posthumio Albino, & Q. Martio Philippo Coss. tactam esse de cælo commemorat Liuius. Fortunæ autem Primigeniæ, & Obsequentis ædes in Capitolio condidit Ser. Tullius. Hanc Deam uarijs cognominibus à Romanis nuncupatam legimus. Nam publicam appellabant, cùm reip. faueret. Masculam, cùm omnibus maribus. Muliebrem itidem, quando mulieribus. Virilem, cum iam adultis. Primigeniam, cum primogenitis. Item Fortis Fortunam, quando exinsperato adesset. Equestrem uero, quando maxima cum celeritate ueniret. Obsequentem, cùm ad omnia uota accederet. Paruam, ubi humilẽ ad maximas opes, summòsque honores ueheret. Seiam, ubi segetes, cæteròsque fructus feliciter ad maturitatem perduceret: Et prosperam eam dicebãt, quæ semper propitia assideret. Malam uero, quæ iugiter aduersaretur. Iouis Sponsoris ædem posuit Tarquinius Superbus : quam Posthumius Nonis Iunijs dedicauit. Veneri Caluæ Fanum in Capitolio Romani constituere in honorem matronarum : quia capta urbe à Gallis deficiẽtibus funibus ex illarum capillis eas fecissent. Alteram ædem ibi Venerem habuisse, ostendit Suet. in Calig. Vestæ ædes in eodẽ colle fuit, ut significat Sex. Pom. de porta Stercoraria locutus. Aram autem Iouis Pistoris in Capitolio sitam fuisse, innuit Ouid. his uersibus.

Nomine, quam precio celebratior arce tonantis.
Discant pistores quid uelit ara Iouis.

Bibliothecàm Maiorum multis columnis exornatam : Porticùsq; duas, Metelli alteram, alteram Cõstantini Capitolium habuisse dicitur : Atriùmque publicum, quod tactum esse de Cælo testatur Liuius. Fauissæ, quæ sunt loca cisternis, cellìsque similia, ubi reponebantur ea, quæ in templis uetustate erant facta inutilia, fuere in area Capitolij, Gellius & Sex. Pom. auc. Locùmque sacrum in eodem Capitolio fuisse legimus, ex quo sumebatur uerbena, qua coronabantur Feciales, & Paterpatratus fœdera facturi, uel bellum indicturi : & lapidem silicem, quem tenebant per Iouem iuraturi dicentes. Si sciens fallo tum me Die spiter salua urbe, arcéque bonis eijciat, ut ego hunc lapidem. In eodẽ Capitolio S.C. haberi solitum asserit Liuius, his uerbis. Eo facto, auocatam à se concionem tribunus questus, & in ordinem se coactum, ex Capitolio, ubi erat concilium, abijt.

De statuis, Imaginibus, & Columnis.
Cap. VII.

INter alia multa, uariàque ornamenta, quibus Capitolium erat insignitum, plurimæ in eo statuæ fuere. Quas cognoscere nõ erit ab re alienum: siquidem èis cognitis in multorum insignum locorũ

cognitionem multos deuenisse, uidemus. Harum bonam partem, sicuti columnarum, ex deuictis prouincijs in urbem Romani deportarunt: quod & Cic. testatur in lib. de nat. deo. qui sic ait. Etenim fana multa spoliata, & simulacra deorum de locis sanctissimis ablata uidemus à nostris. Ingentem autem numerum fuisse, ex Cor. Tac. uerbis perspicitur, quæ sunt hæc. Sabinus undiq; statuas decora maiorum in aditu obiecit, ne hostes in Capitolium penetrarent. Quæ etsi uera sint, perpaucas tamen uidemus literis mandatas. Quæ apud uarios auctores sunt repertæ, breuiter cōmemorabo. Iouis igitur treis fuisse legimus: quarum unam de cælo tactam esse, quo tempore Pyrrhus in Siciliam traiecit, asserit L. Florus: de reliquis duabus loquitur Plin. his uerbis. Sp. Caruilius fecit Iouem, qui est in Capitolio uictis Samnitibus sacrata lege pugnantibus è pectoralibus eorum, ocreisq;, & galeis: amplitudo tanta est, ut conspiciatur à latiario Ioue: Idem. Locras uero Iouem tonantem ante cuncta laudabilem fecit. Herculis Auerion, & Sempronius Coss. alteram, alteram Fabius Max. uictis Tarentinis statuas dedicauere, quarum Liuius, Plut. & Strabo meminere. Strab. Verba subieci. Aliqua etiam Romani capto per uim oppido, ut spolia, uindicarunt, è quibus Herculis imago sublimis ex ære in Capitolio fixa est, opus Lysippi. Apollo autē translatus à Lucullo ex Apollonia Ponti urbe. XXX. cubitorum, CL. talentis factus iacet hodie in ædibus nunc Conseruatorū confractus. Boni Euentus, Bonæque fortunæ, Praxitelis opera, atq; Nemesis Simulacra Capitolium decorauere: sic & Iani, dextra trecentorum, sinistra sexaginta quinque numerum, ad demonstrandum anni dimensionem, tenens. Fuere insuper in Capitolio Statuæ omnium Regum. Plin. inquit, Nullam annulum habet Romuli in Capitolio Statua, nec, præter Numæ, Seruijque Tullij, alia, ac ne. L. quidem Bruti: & alibi, Primas putarē has, & Actij Nauij positas ætate Tarquinij Prisci, nisi Regum antecedentium essent in Capitolio. Statuā Scipionis, qui Antiochum deuicit, cum chlamide, ac crepundijs in eodem Capitolio fuisse, pro Rabirio refert Cicero: Syllæ uero pedestrem, & æneam in Philip. Aemilio autem Lepido puero statuam bullatam, ac prætextatā posuit Senatus, quòd hostem in aciem interemisset, ciuèmque seruasset. Tali honore dignus habitus est Metellus, quòd ex æde Vestæ Palladium ab incēdio liberauisset: sicut & Trebius, qui in ædilitate sua frumentum Po. Ro. assibus præstitit, auc. Plin. Plut. autem commemorat Fabium Max. suam ipsius statuā, equestrem, ex ære, iuxta Herculem statuisse: Brutique illius, qui Tarquinios expulit, à Po. Ro. mediam inter Regum statuas, positam esse. Inibi Africani etiam statuā fuisse ad Atticum scribit Cic. cuius uerba apposui. At mehercle ego cum in turmam auratarum equestrium, quas hic Metellus in Capitolia posuit, animaduertissem in Serapiōis subscriptione Africani imaginē, erratum fabrile putaui. Domitianum non nisi aureas, argenteàsque sibi poni permisisse, scribit Suet. & Eutropius. Cornelia Gracchorum mater & ipsa tali honore digna fuit, ut in Capitolio statua ei collocaretur. Scipio, de quo superius, uictoriæ suæ Asiaticæ Tabulam pictam in eodē Capitolio affixit. Bocchus ēt Syllæ gratiam aucupatus triumphales imagines ibidem collocauit: inter quas inerat aureus Iugurtha ab eo Syllæ traditus, Parrhasius Ephesi natus Thesea pinxit in eodem Capitolio. In quo fuere etiam seiuges à Cn. Cornelio positi: & Clypea. xij. aurata, ab Aedilibus P. Claudio, & P. Sulpitio Galba ex pecunia, qua frumentarios ob annonam compressam condamnauerant, ut tradit Liuius: qui & Clypeum Martis cū imagine Asdrubalis in eodem colle fuisse, narrat: Columnàmque Rostratam: cuius sunt hæc uerba. In suspensa ciuitate ad expectationem noui belli nocturna tempestate Columna rostrata in Capitolio bello punico tota ad imum fulmine discussa est. Augustus uictor Aegypti multa de nauali certamine sustulit rostra ærea, quibus conflatis quatuor effecit columnas: quæ postea à Domitiano in Capitolio sunt positæ: quas etsi Ser. gram. suo tempore ibidem fuisse dicat, hodie tamen in Lateranensi basilica cernuntur. Hæ sunt de quibus Virgilius ait, Surgētes ære columnæ.

De Tabulis publicis. Cap. VIII.

TAbulas quibus leges, & publica acta continebantur, in Capitolio fixas, ac seruatas esse multi testanī: quorū Cic. pro Sex. sic inquit. Inspectantibus uobis toto Capitolio tabulæ figebantur. Et

paulopost. Sed unum egregium de rege Deiotaro Po. Ro. amicissimo decretum in Capitolio fixum. Et rursus Philip. tertia: Falsas leges, & falsa decreta in æs incidenda, & in Capitolio figenda curauerit. Et ærearum tabularum tria millia, quæ cum Capitolio flagrauerant Vespasianum inuestigatis exemplaribus restituenda curauisse ferunt. Et Plut. testatur, cum Clodius tabulas, quibus res in tribunatu suo gestæ continebantur, in Capitolio affixisset, Ciceronem ab exilio reuersum eas ui deleuisse. Rursusq; Cic. in Catilinam commemorat, æra legum in Capitolio de cælo tacta, & liquefacta. Sic & tabula, quæ has leges à Romulo promulgatas continebat, seruabatur.

NE QVID INAVGVRATO FACIVNTO.
PATRES SACRA MAGISTRATVSQVE SOLI PERAGVNTO INEVNTOQVE.
PLEBEI AGROS COLVNTO.
SACRORVM OMNIVM POTESTAS SVB REGIBVS ESTO.
SACRA PATRES CVSTODIVNTO.
POPVLVS MAGISTRATVS CREANTO.
LEGES DISCVNTO.
BELLA DECERNVNTO.
DEORVM FABVLAS NE CREDVNTO
DEOS PEREGRINOS PRAETER FAVNVM NE COLVNTO.
NOCTVRNAS IN TEMPLO VIGILIAS NE HABENTO.
PARRICIDAS OMNES CAPITE PVNIVNTO.
NE QVIS PRAESENTIBVS FOEMINIS OBSCOENA VERBA FACITO.
QVISQVIS DEMISSAM AD TALOS TOGAM IN VRBE HABETO.
MONSTRVOSOS PARTVS QVISQVIS SINE FRAVDE CAEDVNTO.
NE QVIS NISI PER PORTAS VRBEM INGREDITOR NEVE EGREDITOR.
MENIA SACROSANCTA SVNTO.
MVLIER VIRO LEGITIME CONIVNCTA FORTVNARVM ET SACRORVM SOCIA ILLI ESTO. VT DOMVSQVE ILLE DOMINVS ITA HAEC DOMINA.
FILIA VTI PATRI ITA DEFVNCTO VIRO HAERES ESTO.
ADVLTERII CONVICTAM VIR ET COGNATI VTI VOLENT NECANTO.
SI VINVM BIBERIT DOMI VTI ADVLTERAM PVNIVNTO.
PARENTVM LIBEROS OMNE IVS ESTO RELEGANDI VENDENDI ET OCCIDENDI.

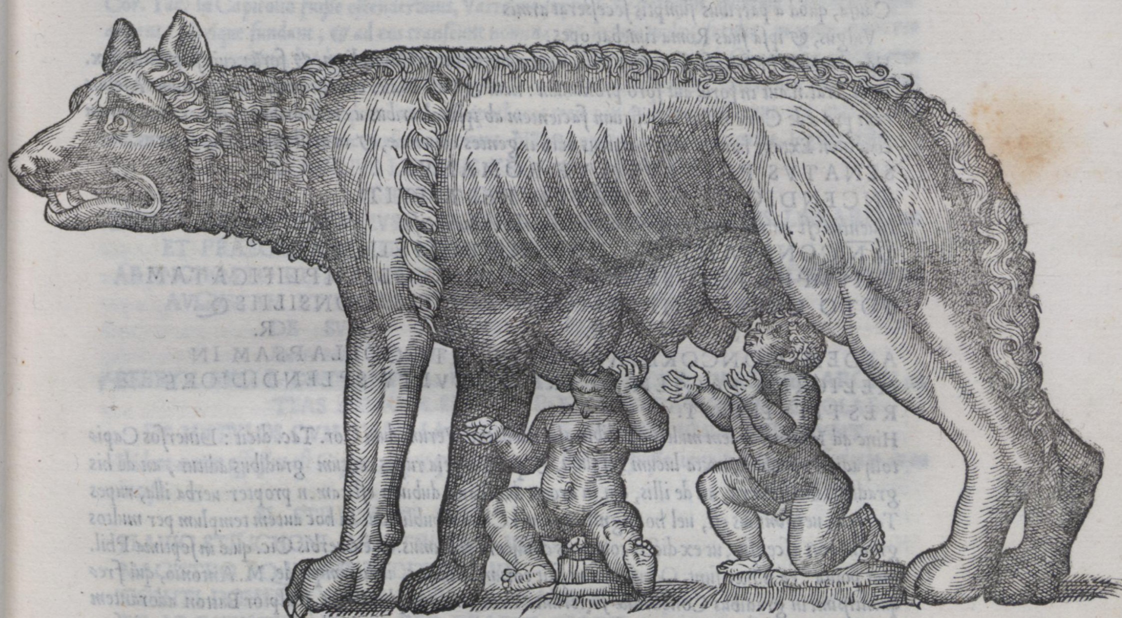
Curatores autem fuisse huiusmodi tabularum indicat sequens titulus.

C. CALPETANVS STATIVS
SEX. METRORIVS M. PERPENNA LVRCO
T. SARTIVS DECIANVS CVRATORES
TABVLARIORVM PVBLICORVM
FAC. CVR.

De quibusdam Statuis, aliisque rebus antiquis, que hodie sunt in Capitolio, Cap. IX.

IN area Capitolina collocata est equestris Statua, ænea, M. Aurelij Antonini pij philosophi: quo ex Cœlio monte paucis ab hinc annis transferri uidimus. In Porticu uero Conseruatorum est Commodi Imp. ingens caput, æneum, de quo Lampridius ita meminit. Colossi caput depressit, quod erat Neronis, ac suum imposuit, & titulum more solito subscripsit. Ante eandem porticum duo pari forma fluuiorũ simulacra seminuda uisuntur, Nili ac Tygris, ut nonnulli testantur: vel Anienis, & Naris, ut alijs placet. Nos aũt de ijs nihil certi habemus. In cauedio dictæ domus sunt marmorea signa M. An-

ronini de triumpho dacico, sublata ex æde D. Martinæ. E regione, sub porticu, stat templũ in marmore incisum, signis perpulchre exornatum. In aula superiori, inter alia, est statua auro superfusa nudi Herculis, dextra clauam, sinistra uero Hesperidum aurea mala tenentis. Ibidem est & Satyri statua pulcherrima. In porticu interiori prope aulam, æneum Lupæ est simulacrũ, ex cuius uberibus pendent Romulus & Remus urbis conditores: de hoc Cic. sic inquit. Tactus est etiam ille, qui hanc urbem condidit Romulus, quem inauratum in Capitolio paruum, & lactentem uberibus inhiantem fuisse meministis. Huius simulacri effigiem ideo subiecimus, ut cerneres quod Virg. & Cic. de ijs testãtur: quorum alter sic ait. Ludere pendentes pueros: alter uero, Romulum ẽt huberibus inhiantem.

In eadẽ aula cernere licet, duo Signa ænea iuuenili forma, alterum stans serui habitu: alterum nudũ pueri sedentis, ac curuato corpore spinam è planta pedis euellere conantis: non absimilis Batto, quem Theocritus sic loquentem inducit.

θᾶσαι μ᾽ ὦ κορύδων ποτὶ τῶ διὸς ἁ γὰρ ἄκανθα
ἁρμοῖ μ᾽ ὧδ᾽ ἐπάταξ᾽ ὑπὸ τὸ σφυρόν. hoc est.

Aspice o Corydon per Iouem spina enim
Nuper me hic percusit sub talo.

Ibidem, in templo D. Mariæ cognomento Aracæli, multæ sunt columnæ, quarum quæ tertia ab ingreßu sinistrorsus occurrit, hunc habet titulum. A CVBICVLO AVGVSTORVM. Est apud eandẽ ædem paruus Obeliscus: et tres præterea Constantini Imp. Statuæ.

De templo Concordiæ. Senaculo. Curia: ac de Tabernis publicis. Cap. X.

QVoniam descendentibus è Capitolio primum occurrit uallis inter ipsum, & Palatium: par est ut eius loca proximo loco annotemus. Auspicemur autem ab omnium rerum auctrice, & conseruatrice Concordia: cuius Templum uouisse, posuisseq; Camillum ostendunt Ouidij carmina, quæ sequuntur.

Furius antiquum populi superator Hetrusci
Vouerat, & uoti soluerat ille fidem.
Causa, quòd à patribus sumptis secesserat armis
Vulgus, & ipsa suas Roma timebat opes.

Hoc templum in foro fuisse refert Plut. Varro autem inter Capitolium, & forũ: cui astipulatur Sex. Pom. Erat.n.aut in foro, aut foro proximum: nam & Val. Max. commemorat Sempronium Aselionem pro æde Concordiæ sacrificium facientem ab ipsis altaribus à creditoribus fugere extra forum coactum. Extant huius templi porticus octo ingentes columnæ, & in epistylijs titulus sequens.

SENATVS POPVLVSQVE ROMANVS
INCENDIO CONSVMPTVM RESTITVIT

Inuentus est autem lapis in quo huiusmodi uerba erant incisa.

D. N. CONSTANTINO MAXIMO PIO FELICI AC
TRIVMPHATORI SEMPER AVGVSTO OB AMPLIFICATAM
TOTO ORBE REMPVBLICAM FACTIS CONSILIISQ.
S. P. Q. R.
AEDEM CONCORDIAE VETVSTATE COLLAPSAM IN
MELIOREM FACIEM OPERE ET CVLTV SPLENDIDIORE
RESTITVERVNT.

Hinc ad Monetæ ædem multis gradibus ascendebatur. Verum dum Cor. Tac. dicit: Diuersos Capitolij aditus inuadunt, iuxta lucum Asylum, & qua Tarpeia rupes centum gradibus aditur, an de his gradibus intellexerit, an de illis, qui in arcem ducebant, dubium est: tamen propter uerba illa, rupes Tarpeia, uerisimilius est, uel hos significare, uel Cliuum publicum. In hoc autem templum per multos gradus erat ascensus, ut ex dictis columnis conijcere possumus: & ex uerbis Cic. quæ in septima Phil. sunt posita: ea.n. hæc sunt. Occulta enim fuit eorum uoluntas, iuditiũmque de. M. Antonio, qui frequentissimi in gradibus Concordiæ steterunt. In eodem templo Bedas sculptor Batton adorantem Apollinem, & Iunonem fecit: Eufranor autem Latonam puerperam, Apollinem, & Dianam infantes, sustinentem: Niceratus uero Aesculapium, & Hygiam: At Piscrates Martem, Mercuriũmque: Sthenis deniq; Cererem, Iouem, & Mercurium. In pronao eiusdem templi fuit Victoria: quæ M. Marcello Claudio, & M. Valerio Coss. icta est fulmine. De huius templi Cella Cic. philippica tertia sic meminit. Armatos in Cella Concordiæ cum Senatum haberet incluserit: Et philip. quinta. In Cella Cõcordiæ collocari armatos, latrones, sicarios: è templo carcerem fieri. Habebatur præterea in hoc templo & Senatus, & orationes, ut idem pro Sextio, & Lãpridius testantur. Sic.n. Lampridius inquit. Cum Senatus frequens in Curiam, hoc est, in ædem Concordiæ, templũ auguratũ, cõuenisset. Aedẽ aũt Concordiæ Curiam appellat: quia ibi Senatus publicas curas gerebat: Templum uero auguratũ addidit: quia Senatus non poterat haberi nisi in loco per Augures constituto, quod templũ dicebatur: Non .n. oẽs ædes, sacra erant templa: Curia augurato condita, erat templum: Aedes sacræ non augurato conditæ, templa non dicebantur: neq; in illis poterat haberi Senatus, auctor Var. Qui cum duo Curiarum genera fuisse ostendat, uidelicet Curiam, ubi curarent Sacerdotes res diuinas, ut Curiæ ueteres: & ubi Senatus humanas, ut Curia Hostilia, apparet Curiam, & Senaculum idem esse,

alterũmque

alterùmque à Cura : alterum à Senatu.i. senioribus publicas res curantibus denominatum. Et quia in Hostilia res humanæ tantum curabantur, ideo alibi ait. Eam esse quidem templum, & sanctum non esse. Verum quoniam Sex. Pom. ex Nicostrato memoriæ prodidit, Senacula Romæ tria fuisse. Vnum, inquit, ubi nunc ædes Concordiæ, inter Capitolium, & forum : in quo solebant magistratus cum senioribus deliberare : alterum ad portam Capenam : tertium intra ædem Bellonæ, in quo exterrarum nationum legatis, quos in urbem admittere nolebant, Senatus dabatur, significat suo tempore desiisse. S. C. fieri in Concordiæ templo : alioquin solent, non solebant, dixisset : & templum, non ædem appellauisset. Eius enim uerba innuunt, Senaculum diuersis temporibus uarijs in locis institutum. Sed nec te moueat, quod cum ipse tria Senacula tantum commemorarit, nos quartum ex uerbis Cor. Tac. in Capitolio fuisse ostenderimus, Varròque supra Græcostasim, quintum : Nam plerique augent : plerique fundant, & ad eos transeunt nomina : & in tam multis seculis, in tanta etiam rerum uarietate, nomina, locáq;, & numerus ipsorum, sæpe est mutatus. Sub Concordiæ autem templo in capite fori, dum fossores altius terram moliuntur, inuenere locum, cuius antæ cum epistylijs marmoreæ efficiebant ueluti porticum, uel apothecas treis : in quibus consisterent, qui publica acta notarent, ac publicarent : ut ex titulis conijcimus. Nã uno epistylio, interiori parte, legimus hũc.

C. AVILIVS LICINIVS TROSIVS CVRATOR
SCHOLAM DE SVO FECIT
BEBRYX AVG. L. DRVSIANVS A. FABIVS XANTHVS. CVR. SCRIBIS. LIBRARIIS. =
ET PRAECONIBVS AED. CVR. SCHOLAM
AB INCHOATO REFECERVNT MARMORIBVS ORNAVERVNT VICTORIAM =
AVGVSTAM ET SEDES AENEAS ET CETERA ORNAMENTA
DE SVA PECVNIA FECERVNT.

Extra uero in eodem epistylio erat hic titulus.

BEBRYX AVG. L. DRVSIANVS A. FABIVS XANTHVS CVR. IMAGINES ARGEN =
TEAS DEORVM SEPTEM POST DEDICATIONEM SCHOLAE
ET MVTVLOS CVM TABELLA AENEA DE SVA PECVNIA DEDERVNT.

Ibidem autem effossus est Cippus, super quo Stilichonis statuam fuisse innuit sequens inscriptio in eo incisa.

FL. STILICHONI. V. C.
FLAVIO STILICHONI INLVSTRISSIMO VIRO
MAGISTRO EQVITVM PEDITVMQVE
COMITI DOMESTICORVM TRIBVNO PRAETORIANO
ET AB INEVNTE AETATE PER GRADVS CLARIS
SIMAE MILITIAE AD COLVMEN GLORIAE
SEMPITERNAE ET REGIAE ADFINITATIS EVECTO
PROGENERO DIVI THEODOSI COMITI DIVI
THEODOSI AVGVSTI IN OMNIBVS BELLIS
ADQVE VICTORIIS ET AB EO IN ADFINITATEM
REGIAM COOPTATO ITEMQVE SOCERO D. N.
HONORI AVGVSTI APHRICA CONSILIIS EIVS
EX PROVISIONE LIBERATA EX S. C.

De Templis, Iouis Statoris : & Vestæ, eiusque Luco : ac de Regia Numæ, & Domo Tar. Superbi. Cap. XI.

IOVIS Statoris Templum fuit in radice Palatij, apud ædiculam nunc D. Mariæ Liberatricis : ubi spondæ murorum altissimæ cernuntur. Cõditũ aũt fuit à Romulo, qui illud in bello Sabinorũ uouit,

ut habetur apud Liuium: cuius uerba adieci. Iupiter tuis auibus iuſſus hic, in Palatio, prima urbi fundamenta ieci: Arcem iam ſcelere emptam Sabini habent, inde huc armati ſuperata ualle media tendunt. At tu pater deum, hominùmque hinc ſaltem arce hoſtes, deme terrorẽ Romanis, fugámque fœdam ſiſte. Hic ego tibi templum Statori Ioui, quod monimentum ſit poſteris tua præſenti ope ſeruatam urbem eſſe, uoueo. Huius templi locum innuit Cic. Cùm, priuſquam in exilium iret, Iouem his precatus eſt uerbis. Tèque Iupiter Stator, quem uere huius imperij Statorem maiores noſtri nominauerunt: cuius in templo hoſtilem impetum Catilinæ repuli à muris: cuius templum à Romulo uictis Sabinis in Palatij radice cum uictoria eſt collocatum oro, atque obteſtor, ferte opem pariter reip. cunctæq; ciuitati, meìsq; fortunis. Idem ſentit Ouid. his uerſibus.

Tempus idem Statoris erit, quod Romulus olim
Ante Palatini condidit ora iugi.

In eodem templo nonmodo conciones, ſed & S. C. ſæpe agebantur: ut idem Cic. in Catilinam, pro lege agr. & ſæpe alias teſtatur. Quòd uero Liuius commemorat, templum Iouis Statoris uotum bis bello Samnitico, & in pugna ad Luceriam, intelligendum eſſe uidetur de eo inſtaurando, ætate, uel incendio conſumptum: uel certe de alijs Iouis Statoris templis, quæ deinde poſita fuerint eo in loco, ubi pugnatum eſt. Hoc autem incendio Neronis exuſtum eſſe, ſcribit Cor. Tac. Et ante ipſum poſitam eſſe Domum Tarquinij Superbi aſſerit Plin. hiſce uerbis. Annius fecialis poſuit ſibi ſtatuã equeſtrem, quæ fuerit contra Iouis Statoris ædem, in ueſtibulo Superbi domus. Templum autem Veſtæ fuiſſe, ubi nunc ædes D. Mariæ de gratijs, innuit Diony. Quod etiam conijcimus ex uerbis Plut. quæ ſunt hæc. Reſtitere Romani quo nunc loco Iouis Statoris ſitum eſt templum, ita confertiſſimo agmine Sabinos adorti fundunt, fugántque, & uſque ad locum, Regiam nunc dictum, ac templum Veſtæ palantes agunt. Etenim ſi Romani ad radices Palatij reſtitere, factòque impetu Sabinos, qui ex Capitolio deſcenderant, ad Veſtæ templum fugarunt: oportuit templum ipſum fuiſſe prope Capitolium, non ſub Palatio, ut quidam ſomniarunt. Huic noſtræ opinioni ſuffragatur etiam Liuius, ſic locutus. M. Cœditius de plebe nuntiauit tribunis, ſe in Noua uia, ubi nunc ſacellum eſt, ſupra ædem Veſtæ uocem noctis ſilentio audiſſe clariorem humana: quæ magiſtratibus dici iuberet, Gallos aduentare. Nouam enim uiam per mediam dictam uallem, ſiue per uicum Thuſcum protenſam eſſe, paulopoſt oſtendemus: Quam non uideo eſſe poſſe ſupra ædem Veſtæ, ſi erat, ut iſti uolũt, ſub Palatio. Condita autem fuit à Romulo: ut infra demonſtrabimus: de hac Ouid. ſic meminit.

Hic locus eſt Veſtæ, qui pallada ſeruat, & ignem.
Hic fuit antiqui Regia parua Numæ.

Plut. etiam ædem hanc prope Numæ Regiam, atriùmque locatam eſſe uoluit. Quod non animaduertit Seruius: qui ſcribit ædem ipſam fuiſſe atrium Numæ. Lucus autem Veſtæ erat prope Statoris templum, à Palatij radice in Nouam uiam deuexus: Ex quo luco, ante urbem captam, exaudita uox ẽ, ut muri, & portæ reficerentur: Futurum eſſe, niſi prouiſum eſſet, ut Roma caperetur, auctor Cic. de diu. Vbi lucus fuerat, cum effoſſa ſint quædam ſepulcra, putarunt quidam ibi fuiſſe Veſtæ templum: quaſi uero priſcis temporibus in templis cadauera ſepelirentur: quod tantum abeſt à uero, ut ne intra urbem quidem, niſi Veſtalium, conderentur: quin ea ecferri ius non erat, niſi nocturno tempore, ne illorum aſpectu ſacra polluerentur. Fit igitur ueriſimile ſepulcra illa in eodem ſtetiſſe luco, & non in templo.

De Templo Quirini: & de Lupercali, & ficu Ruminali.

Cap. XII.

Templum Quirini, dorica (ut inquit Vitruuius) ſtructura, fuit ubi nunc ædes D. Theodori: de quo uidetur intellexiſſe Diony. cùm de Lupercali ſic loquitur. Oſtendit ſecundũ uiã, qua itur ad Circum, templùmque ei proximum, in quo eſt lupa præbens pueris duobus ubera, antiquæ operæ,

simulacra, ærea. Plin. etiam de eodem ita meminit. Inter antiquissima nanque delubra habetur Quirini, hoc est ipsius Romuli: sacræ myrti fuere duæ ante ædem ipsam per longum tempus: altera Patricia appellata: altera Plebeia. Prope hoc templum fuit Lupercal, hoc est spelunca in qua de capro luebatur: unde Lupercal dictum uolunt. Alij uero dicunt, quòd ibi lupa infantes nutriuerit: alii lucum esse sacratum Pani deo Arcadiæ: cui mons Lycæus est sacratus: Lyceùmque Pana nuncupatum: quod λύκους non sinat in oues sæuire: idèoque Euandrum sacrasse locum, Lupercàlque nominauisse. Aliorum fama est Lupercalium morem à conditoribus urbis originẽ traxisse. Facto.n. sacrificio, tũc cũ lætitia exultantes, ꝙ his Numitor eo in loco, ubi educati erant, urbem condere permiserat, cæsisque capris epularum hilaritate, ac uino largiore prouecti, cuncti ouinis pellibus immolatarum hostiarum iocantes gestierunt. Verum, ut de etymologia, ita de loco uaria est opinio. Ser. enim in Circo fuisse sic ait. Rumon Tiberis dictus est: unde ficus Ruminalis, ad quam eiecti sunt Romulus, & Remus: quæ fuit ubi nunc Lupercal: hac enim labebatur Tiberis, antequam Vertumno factis sacris auerteretur. Quòd Tiberis (ut ait) per Circum labaretur, caret ratione: quia Auentinus ad alteram fluminis ripam esset relictus, nec sequeretur, quod narrat Liuius. Herculem traiecisse Tiberim, ac dum fessus procubuisset, Cacum boues furatum in speluncam, in Auentino existentem, eos traxisse. Præterea idem Ser. eodem in loco Lupercal, & ficum Ruminalem fuisse uult: cùm Lupercal fuerit, ut dixi, ubi D. Theodori est ædes: ficus uero Ruminalis in Comitio: quod probatur ex Cor. Tac. uerbis, quæ subiecimus. Eo anno, quo certatum est inter Hermunduros, & Cattos, rumularem arborem in Comitio, quæ supra octingentos, & quadraginta annos Romuli, Remìque infantiam texerat, mortuis ramalibus, & arescente trunco diminutam, prodigii loco habitum: donec in nouos fœtus reuiuisceret. Si autem uolumus, quod ait Liuius, Pueros in proxima alluuie expositos, ubi ficus Ruminalis: secundum Tacitum dicemus: Fluuium forum Ro. alluisse, ferentèsque illos in prima exposuisse alluuie. Verisimilius tamen est secundum Diony. apud Lupercal expositos esse, nutritos uero ad arborem: quod innuit idem Tacitus: cum ait, Texit infantiam Romuli, & Remi: aut fluitante scapha in Comitium delatos, secundum Var. &. L. Florum, qui dicit repertos ad arborem: quæ non fuisse, ubi Lupercal, ostendit Plut. his uerbis. Locum Germalum uocant: sed pridem Germano nomen fuerat: quòd germanos fratres uocemus: nec porro longius ficus Ruminalis. Lupercal gelidum appellat Virgilius, quia esset antrum arbusto contectum, ad boreàmque spectaret. Ruminalem autem ficum sunt qui uolunt à Romulo, quasi Romularem, denominatam esse: alii à lacte infantibus dato: nam pars gutturis ruma dicitur. Vel secundum Sex. Pom. quòd mamma rumis appellaretur. Huius arboris uestigia, usque ad Aug. tempora permansisse, Ouid. sic ostendit.

Arbor erat, remanent uestigia, quaèque uocatur
Romula nunc ficus, rumina ficus erat.

De Vico Iugario, ac Thusco. & de uia Noua.
Cap. XIII.

IVgarium Vicum per radices Capitolii à porta Carmentali in forum Ro. aditum præbuisse, Liuius his uerbis significare uidetur. Ab æde Apollinis boues fæminæ, duæ, albæ porta Carmentali in urbem ductæ. Post eas duo signa cupressea Iunonis Reginæ portabantur. Tum septem, & uiginti uirgines longam indutæ uestem, carmen in Iunonem Reginam canentes, ibant, illa tempestate forsitan laudabile rudibus ingeniis, nunc abhorrens, & inconditum, si referatur. Virginum ordinem sequebantur decem uiri coronati laurea, prætextatique. À porta Iugario uico in forum uenere. Iugarii autem obtinuit nomen, quod ibi fuerat Ara Iunonis Iugæ, quã matrimonia iungere putabãt: auc.

Sex. Pom. In hoc uico fuit Domus M. Val. Amerimni, equitis romani, ut ex eius filij epithaphio d'= dicimus. Quemadmodum autem uico Iugario patebat accessus in forum à porta Carmentali, ita ui. o Thusco, per radices Palatij, ab eodem foro in Velabrum erat transitus: sicuti significant eiusdē Li= uij uerba, quæ sequuntur. In foro pompa constitit, per manus reste data uirgines sonum uocis plausu pedum modulantes incesserunt. Inde uico Thusco, Velabròque per Boarium forum, in cliuum publi= cum, atque in ædem Iunonis Reginæ perrectum. Patet igitur eos aberrare, qui uicum Iugarium ali= bi fuisse dicunt, uicùmque Thuscum appellant, totum id campi, quod iacet inter Capitolium, Pala= tium, Auentinum, & Tiberim. Quod si ita esset, fuerat satis Liuio dixisse. Inde uico Thusco in ui= cum publicum, atq; in ædem Iunonis Reginæ perrectum: sed à Velabro ipsum cum diuiserit, osten= dit ibi finem uici Thusci fuisse, ubi Velabrū incipiebat. Huius uici etymologia est duplex: alteram nominis rationem tradit idem Liuius: quem sequitur Sex. Pom. qui sic inquit. Thuscus uicus Romæ est dictus, quòd ibi habitauerunt Thusci, qui recedente ab obsidione Porsena remanserant: alteram Var. his uerbis. In suburbanæ regiōis parte princeps est Cœlius mons, à Cœlio Vibenno thusco du= ce nobili, qui sua manu dicitur Romulo uenisse auxilio contra Latinum regem. Hinc post Coelij obi= tum, quòd nimis munita loca tenerent, neque sine suspitione essent, deducti dicuntur in planum, & ab eis dictus uicus Thuscus: & ideo ibi Vertumnum stare, quòd is deus Hetruriæ princeps. In hoc autem uico habitauisse Lenones innuit Plautus in Cist. et Horatius cùm ait. Ac Thusci turba impia uici. Viæ Nouæ duæ diuersis temporibus fuere: de quarum altera meminit Frontinus: altera est antiquior, de qua nunc agimus: quæ initiū habuisse à foro Romano, testatur Ouidius his carminibus.

Via noua

Forte reuertebar festis uestalibus illac,
Qua noua Romano nunc uia iuncta foro est.

Hāc Velabrum uersus fuisse productam, significauit Var. ubi dixit. Laurentalia fieri in Velabro, qua in Nouam uiā exitur: non longe à porta Romanula. Et infra ait, Nouam appellari, cum iamdiu uetus esset: & loquens de ara Aij. Quæ est, inquit, in infima Noua uia. Liuij autem uerba innuere uidentur eam fuisse sub Palatio: quæ sunt hæc. Ex superiore parte ædium per fenestras in Nouam uiam (ha= bitabat enim rex ad Iouis Statoris ædem) populum Tanaquil alloquitur. Sed cum ibidem uicum Thu= scum positum fuisse ostēderimus, cùmq; nemo tradat uiam Nouam in eo stetisse, opinamur per mediam uallem fuisse deductam: ex eo quòd idem Liuius commemorat, Templum Aij in hac uia situm esse, su= pra ædem Vestæ. Quòd si animaduerteris ubi hæc ædes sit posita, hanc opinionem (ut arbitror) nō improbabis. Nisi mauis eundem uicum & Thuscum, & Nouam uiam appellatum fuisse.

De Arcubus Romuli, & de Domo Ouidij. Cap. XIIII.

ARcus Romuli inter ædes sacras D. Mariæ liberatricis, & de Gratijs, quidam fuisse aiunt, eòsq; lateritios, Romanòsque nunquam in marmoreos commutasse, ne conditoris memoria deperi= ret: de hisque intellexisse Iuuenalem ubi dixit.

Substitit ad ueteres arcus, madidámq; Capenam.

Quos ego crediderim non dissimiles fuisse illis fornicibus, quales posuisse Sertinium, duos ante sacras ædes Fortunæ, & Matutæ: & unum in Circo Max. illisque signa aurata imposuisse, narrat Liuius: siue illis, quorum alterum Horatio Cocliti: alterum uero Camillo attribuunt: neque hos habuisse bel= li, & triumphi simulacra incisa, quemadmodum uidemus in his, qui hodie extant: nam hunc arcuum usum suo tēpore originē traxisse, testatur Plin. libro trigesimo quarto, cuius uerba sunt hæc. Columna= rū ratio erat attolli supra cœteros mortales: quod & arcus significant nouitio inuēto. Domus aūt

Ouidij sub Capitolio fuit, ut ipse sic testatur.

Hanc ego suspiciens, & ab hac Capitolia cernens,
Quæ nostro frustra iuncta fuere lari.

Eam in uico Iugario, fuiße, prope ædem D. Mariæ de Consolatione hodie nuncupatæ, quidam tradidere

De Palatini montis etymologia: Palatio, eiusq; Atrio, & porta.
Cap. XV.

QVoniam Regum, Imperatorúmque sedes in Palatino monte præcipue fuerat cõstituta, ij propterea plurima, atq; magnifica in eo extruxere ædificia: quæ etsi iniuria temporum penitus sunt collapsa, eorũ tamen ruinæ, tot, tantæque sunt, ut paßim ab omnibus summa cum admiratione conspiciantur. At priusquam de ijs ædificijs tractemus, de eiusdem mõtis denominatione agamus. Sed ea ita uaria traditur à scriptoribus, ut quem potißimum sequaris nescias. Varro. Quartæ, inquit, regionis Palatium: quòd Palantes, cum Euandro uenere, qui etiam Palatini, & Aborigines ex agro Rheatino, qui appellatur Palatium, ibi consederunt. Aliqui uero à palanto proauo Euandri Palatino monti nomen mansiße referunt, ut Virgilius. Liuius uero à Palanteo urbe Arcadiæ: alij à Palatia Latini uxore: alij quòd Palantò Hyperborei filia, quæ ex Hercule Latinum suscepit, hunc incoluerit: alij à Palatia Euandri filia ab Hercule uiciata, ibiq; sepulta: alij à Palante eiusdem Euandri filio, qui & ipse in eodem monte sepulcrum sit consecutus: multi quòd pecus ibidem pascens balare consueuerit. Tibullus

Sed tunc pascebant herbosa palatia uacæ,
Et stabant humiles in Iouis arce casæ.

Vnde Neuius Balantium nominauit: uel quòd Palare, hoc est errare armenta solebant. Tremellius autem hunc Romuleum montem appellauit. Qui nunc Palatium Maius dicitur: tametsi Palatium, Regũ tempore, uix octauam montis partem occuparet: Ipsum autem quis postea auxerit, non satis constat: nisi quod Suetonius scribit, Caligulam partem ipsius ad forum usque promouiße. Gratianũ hoc instaurauiße Ausonius sic innuit. Palatium cum terribile acceperis, amabile præstitisti. Atrium habuit augurato conditum, in quo consulebatur Senatus, arietèsque immolabantur. Porta huius Palatij, ad quã bello Sabinorum repulsos eße Romanos commemorat Liuius, fuit eregione porticus Faustinæ. In eodem Palatio, supra Iouis Statoris templum, habitauit Ser. Tullius, unus ex Regibus. Quanq̃ etiam in Exquilijs domum habuiße infra dicemus.

De Græcostasi, Aede Cõcordiæ, Senaculo, & Basilica Opimij.
Cap. XVI.

QVoniam loca quædam in margine Palatini montis sita, aditum in Comitium habebant, ideo dicuntur supra Comitium, non autem in eo, aut in Palatino monte fuiße: ueluti Græcostasis, quæ ipsi palatio adherebat: Propterea multis gradibus in eam fuerat ascensus, ut Cic. ad Q. Fratrem ostendit. Repente inquit, à Græcostasi, & gradibus clamorem satis magnum sustulerunt: & Varro sic ait. A' dextra, è Comitio locus substructus, ubi nationũ subsisterent legati, qui ad Senatum mißi eßent. Is Græcostasis appellatur. Nomen autem à Græcis obtinuit: quia propter artes liberales, quibus præ cæteris nationibus eruditi erant, eorum legati præcipue, hoc loco, tanquam digniori, excipiebantur. In qua Græcostasi Aedem Concordiæ sitam fuiße testatur Plin. his uerbis. Flauius uouit ædem Concordiæ, si populo reconciliaßet ordines: & cum ad id pecunia publica non decerneretur, ex mulctatitia fœneratoribus condemnatis Aediculam æream fecit in Græcostasi, quæ tunc supra Comitium erat, inciditque in tabula ærea eam, CIIII. annis post Capitolinam dedicatã.

Hanc noui quidam scriptores tradidere ab Opimio Cos. summo populi dolore instauratam, noctùque inscriptum. OPVS VECORDIAE TEMPLVM CONCORDIAE FECIT. Appianus uero ait iussu Senatus fuisse excitatam. Sed probabilius uidetur de alia Concordiæ æde, quã de hac, quam æneam fuisse ait Plin. hoc intelligi. Concordiæ ædem posuit etiam Liuia Germanici mater, ob uiri cum ea concordiam: quam Tiberius dedicauit, ut meminit Suet. atq; Ouid. his uersibus.

Te quoque magnifica Concordia dedicat æde
Liuia, quam charo præstitit illa uiro.

Sunt autem qui uelint hanc fuisse eandem, quæ in Græcostasi: quod ex Plin. falsum esse constat. Alij in area Vulcani collocatã esse dixere: quidam ubi templum Pacis. Quodcunq; horum magis probaueris, non longe à Palatino monte, & arcu Vespasiani fuisse, comperies. Quod autem ait Plin. in Concordiæ Delubro cornu aureo Augustæ dono fuisse gemmã Sardonichem inclusam: Marsyámque religatum, & Cassandram à Theodoro pictam, de quo Delubro intelligat, dubium est. Senaculũ autem fuisse supra Græcostasim, ubi ædes Concordiæ, & Basilica Opimij, Senaculúmque uocatum, ubi Senatus, uel ubi Seniores consisterent, dictúmque γερουσία, auctor est Vraro.

De Casa Faustuli: Domo Catilinæ, ac Scauri: quid sit Germalus, & quid Velia. Cap. XVII.

CAsa autem Faustuli fuit supra Comitium, prope Græcostasim, & ficum Ruminalem: Catilinæ uero Domus iuxta Basilicam Opimij: Scauri haud longe ab arcu Vespasiani: de qua Asconius sic loquitur. Demonstrasse uobis memini, hanc domum in ea parte Palatij esse, quæ cùm ab Sacra uia discesseris, & in proximum uicum, qui est ab sinistra parte prodieris, posita est. Hæc Scauri domus Atrium habuit: cuius columnas miræ magnitudinis fuisse, scribit Plin. admiratúsq; legem sumptuariam, & Censores tantam impensam dissimulanter tulisse, sic sequitur. Etiam ne tacuerũt maximas earum, atq; adeo duodequadragenum pedum lucullei marmoris in Atrio Scauri collocari: nec clam illud, occultéque factum est: satisdari sibi damni infecti egit redemptor cloacarum, cum in Palatium extraherentur. Locum autem ubi Faustuli Casam sitam fuisse diximus, Germalum Plut. appellauisse uidetur: et Sex. Pom. ait. Germalum esse locum in urbe sic nominatum. At M. Var. de Palatij etymologia locutus subdit. Germalense quinticepseos, apud ædẽ Romuli: & Velienses sexticepseos in Velia, apud ædem deorum Penatium. Germalum à Germanis Romulo, & Remo, quod ad ficum Ruminalem, & hi ibi inuenti, quo aqua hyberna Tiberis eos detulerat, in alueolo expositos. Veliæ unde essent plures accepi causas: in queis, q, ibi pastores palatini ex quibus ante tonsuram inuentam uellere lanam sint soliti: quibus uerbis Varro significat, circa quartam Partem Palatini montis, uidelicet à Iouis Statoris templo ad Vespasiani propemodum arcum, Germali: inde uero ad Constantini arcum, Veliæ nomen sortitam esse. De cuius loci ædificijs nunc agamus.

De templis, Victoriæ, Iunonis Sospitæ, Penatium, Orci, Magnæ Matris: ac de Domo Publicolæ, & Ser. Tulij. Cap. XVIII.

VIctoriæ Templum fuit in monte Palatino, haud procul ab ea turri, quæ nunc Pallara dicitur: ubi prius P. Valerio Volesi filio Publicolæ inter alios honores Domus de publico erat ædificata. Hanc autem foro eminentem, ob suspitionem regni affectati, Publicola in planum transtulit: propéq; turrim modo dictam eam collocauisse arbitramur: eáq; mox Subuelia est cognominata. Hanc Victoriæ ædem L. Posthumium Cos. dedicauisse, auctor est Liuius. Iuxta eam, Victoriæ Virginis Aediculam fecit Cato, biennio postq̃ uouit. Ad ipsam fuerat Iunonis Sospitæ Templũ. Sequebatur deinceps

Deorum Penatium ædes: de qua idem auctor sic meminit. De prodigijs deinde nunciatis Senatus est consultus. Aedes deorum Penatium in Velia de cælo tacta erat: & Diony. ita ait. Templum Romæ ostenditur haud procul à foro, in quo sunt deorum Troianorũ Imagines inscriptionem habentes. DII PENATES. Supra hanc fuit locus Palladij: ubi nunc uisitur ædes D. Andreæ cognomento in Pallara. Palladium autem fuisse prius in æde Vestæ testatur Plin. his uerbis. Metellus orbam lum-nibus exegit senectutem amissis incendio, cùm Palladium raperet ex æde Vestæ: memorabili causa, sed euentu misero. Seruium autem Tullium, anteq̃ Curiam ædificaret, in hoc loco, ubi Penatiũ ædem fuisse dictum est, Domum habuisse, scribit Solinus. Aedes autem Orci in proximo erat, nec multũ distabat ab angulo Palatini montis incumbenti arcui Constantini. Quo in loco Heliogabalus deum Heliogabalum consecrauit, eique Templum fecit, studioseque curauit, Matris Deum cyphum, Vestæ ignem, Palladium, Ancylia, & omnia Romanis ueneranda, religionemq; Iudeorum, & Christianorum deuotionẽ in illud transferre: id agens ne quis deus, nisi Heliogabalus, coleretur: ut Lampridius testatur. Supra Orci fuerat Magnæ Matris ædes: quam faciendã locauerunt M. Liuius, & C. Claudius Censs. Dedicauit Iunius Brutus, ludiq; ob dedicationẽ facti: de quibus Cic. sunt hæc uerba. Nã quid ego de illis ludis loquar? quos in Palatio nostri maiores ante templum in ipso Magnæ Matris cõspectu megalensibus fieri, celebrarique uoluerunt: qui sunt more, institutisq; maxime casti, solennes, religiosi. Hanc ædem ideo ædificarunt, quo eiusdem deæ simulacrum Pissinunte aduectũ ex Victoriæ templo, ubi ad tempus statuerant, in eam transferrent.

De Templo, Fidei, Apollinis, eiusq; Bibliotheca: ac de Balneis Palatinis. Cap. XIX.

TEmplum Fidei in umbilico ferè Palatini montis erat situm: quod Rhoma Aeneæ neptis, ut Agathocles memoriæ prodidit, uel ut Liuius & Diony. Numa condidit. Vetustate autem prolapsum instaurauit Aug. Balneæ, quas Cic. pro Roscio Palatinas denominauit, fuere in dorso montis, ubi spondæ murorum altissimæ adhuc extant. Ad eas pars aquæ Claudiæ erat deducta, ut aquæductus uestigia indicant. Ad eam autem partem Palatini montis, quæ uergit ad circum Max. nonnulla Templi Apollinis uestigia cernuntur, ab Augusto ideo excitati: quia cum pars illa esset fulmine icta, Aruspices pronunciarunt, eam ab Apolline desyderari. In hoc fuere lychnuci: de quibus Plin. sic meminit. Placuere & Lychnuci pensiles in delubris, aut arborum modo mala ferentium lucentes: qualis est in templo Apollinis Palatini: & idem innuit, eius Dei Simulacrum à Scopa factum, & Dianam à Thimoteo in eo templo fuisse: sic enim inquit. Scopas fecit Apollinem Palatinum, & rursus. Timothei manu Diana Romæ est Apollinis Delubro, cui signo caput reposuit Aulanius Euander. De huius templi Porticu meminit Suet. sed eam laudat Propertius, & fores templi eburneas fuisse dicit: super fastigium uero currum Solis ex auro splendentẽ: & in Area quatuor boues, hoc ẽ Pretidas æneas à Myrione factas. In eadem area fuit locus Roma Quadrata dictus, ubi reponebantur ea, quæ solebant boni ominis gratia in urbe condenda adhiberi: quòd saxo munitus esset in speciem quadratã, auc. Sex. Pom. In eodem templo Augustus iam senior sæpe Senatum habuit, & decurias Iudicum recognouit: cui templo addidit Bibliothecam, Latinam, Græcamq;: in qua Senatus Statuã Numeriano imp. posuit, subscriptam. D. NVMERIANO ORATORI POTENTISSIMO. Porticũ eiusdẽ templi exornauit Statua M. Varronis adhuc uiuentis, teste Pollione: Bibliothecã uero Apollinis Colossus, quem Plin. ita laudat. Videmus certe Apollinem in bibliotheca templi Augusti thuscanicum. L. pedum à pollice, dubium ære mirabiliorem, an pulchritudine.

sic cic. in orone [pro] Sex. [illegible] occiditur ad Balneas Palatinas rediens à [cena] Sex. Roscius:

De Domibus, Augusti, Tiberij, Ciceronis. M. Flacci, Crassi, Q. Catuli, & Romuli: ac de Templis, Victorie, & Libertatis. Cap. XX.

TEmplo autem Apollinis, de quo superiori capite fuit mentio, proxima erat Domus Augustana: in qua natum esse Augustum, sic scribit Suet. Natus ē Augustus in regione Palatij, ad Capita Bubula: ubi nunc Sacrarium habet: aliquanto postquam excessit, constitutum. Habitauisse autem primo iuxta forum super scalas annularias in domo, quæ Calui Oratoris fuerat, postea in Palatio, nihilominus ædibus modicis Hortensianis, neq; laxitate, neq; cultu conspicuis, idem est auctor. Domus autem Tiberij Imp. non longe hinc aberat, ut innuit Cor. Tac. his uerbis. Otho ex æde Apollinis discedens per Tiberianam domum ad Milliarium aureum pergit. In hac fuisse Bibliothecā scribit Gellius. Victoriæ Templum, præter id de quo supra diximus, alterum in uertice Palatini montis ab Arcadibus, qui cum Euandro uenerant, erectum fuisse, narrat Diony. cui Deæ anniuersaria fierent sacra. In reliqua autem montis parte, quæ Capitolium eregione habet, quia eius latus est omniū minimum, magnámque partē occupabat Palatium, pauca priuatorum habuit ædificia: sed ex Antiquissimis Casam Romuli: qui cùm pastoralē ageret uitam cum fratre ex lignis, harundinibùsque sæpe tabernas struxit: quarum unam scribit Diony. ætate sua fuisse in angulo ex Palatio in Circū ducente. Angulū intellige, qui imminet Velabro. Domus autē Cic. quā, acceptis mutuo, ut ait Gellius, à P. Sylla sextertijs uicies, à L. Crasso emit, fuisse prope Iouis Satoris templum plerique omnes consentiunt, de qua ipse Cic. ita meminit. In conspectu totius urbis domus est mea. Ea incendio direpta, ibi P. Clodius Libertatis Templum cum porticu struxit. De incendio illo idem Cic. sic conqueritur. Domus ardebat in Palatio, nō fortuito, sed oblato incendio. Huic prope fuit M. Flacci Domus, qua euersa Q. Catulus Porticum extruxit. Hanc, & Catuli, & L. Crassi laudans Plin. sic inquit. Crassus Orator fuit in primis nominis Romani: domus ei magnifica, sed aliquanto præstantior in eodem Palatio Q. Catuli, qui Cimbros cum Mario fudit. Quibus uerbis constat eos hallucinari, qui has in colle Viminali fuisse dixere. Altera domus Ciceroni fuerat in Ceramio, ut is ad Att. scribens affirmat, ad eámque expugnandam Clodium P. Syllæ domum pro castris sibi sumpsisse ait.

De uarijs ædificijs, rebùsque nonnullis, quæ in Palatino monte olim fuere. Cap. XXI.

AEdificia præterea multa habuit Palatinus mons: quorum ne ruinas quidem per uineta, quæ ibi consita sunt, discernere licet. In eo Fanum Febris situm fuisse constat ex Val. Max. sic.n.ait. Febrem ad minus nocendum templis colebant: quorum adhuc unum in Palatio: alterum in Ara Marianorum: tertium in summa parte uici Longi: & ex Cic. Illud, inquit, profectò confiteamini longe aliter rem se habere, atq; hominum opinio sit: eos enim qui Dij appellantur, rerum naturas esse, nō figuras deorum. Qui tantus error fuit, ut perniciosis etiam rebus non nomen deorum tribueretur, sed etiam sacra constituerentur? Febris enim Fanum in Palatio uidemus: & Plin. Ideòque etiam Febri Fanum in Palatio dicatum est. Aram quoque eiusdem Febris, Aedèmque Larum, & Curiam Saliorum, in qua, cùm flagrasset, inuētus est Lituus Romuli illæsus, in Palatio fuisse, idem Cic. testat: & Deæ Viriplacæ Sacellū, in quo uiri, & uxores, cōtentione deposita, cōcordes domū reuertebant, Val. Max. Iouis Victoris Templum à Q. Fabio bello Sabinorum uotum, Liuius: Præterea Auguratoriū, ubi auguria capiebantur, Locùmq; alterum, qui Sicilia dicebatur, & Iouis Cenatio, Iulius Capitolinus: Plateasq; pulcherrimas saxis Lacedemonijs, ac porphyreticis stratas, Lampridius. Domus etiā Cæsaris in eodem Palatio fuit. Plin. Consumptam, inquit, eam tabulam constat priore incendio domus Cæsaris in Palatio. Ibidemque, eodem auctore, fuit Apollo, & Diana manu Lysiæ: sic enim ait. In magna auctoritate habitum Lysiæ opus, quod in Palatio super arcu D. Augustus honori Octauij patris sui dicauit, in ædicula columnis adornata, idest Quadriga, currùsque, & Apollo, ac Diana ex uno lapide. Item fuit in eodem monte Statua aurea Britanici à Tito imp. posita, ut scribit Suetonius. Ibidem etiā erat Laurus nata eo die, quo Augustus: ex qua triumphantes coronabantur, & Arbor ex hasta Romuli,

quæ captato augurio ex Auentino in Palatinum ab eo missa terræ fixa dicitur, ac frondes emisisse, creuisséque in arborem. Habuit item Palatinus mons Vicum cognomento Padi: & alterum Fortunæ Respicientis: Domùmque cuiusdam Viturbij, de qua Plin. meminit, & Vani, de qua Liuius. In eo ẽt celebrabantur feriæ Septimontium, & sacrificium, quod Palatiar dicebatur, auctor Antistius Labeo.

LIBER TERTIVS.

De Foro Romano: Templis, Cæsaris, Castorum, & Augusti: ac de Rostris. Cap. Primum.

PERACTA descriptione ædificiorum montis Palatini, consentaneũ erit à uicinioribus ijs, quæ descripta sunt, initium facere. Igitur à Foro Romano, siue Magno, quod et Latium forum Statius appellauit, exordiamur. Hoc enim ab eo loco, ubi arcum Septimij positum uidemus, cœpisse, finémque ad portam Palatij habuisse, innuit Liuius: narrans, Curtum ab arce decurrisse, egisséque Romanos effusos toto quantum foro est spatiũ, usq; ad portam Palatij: Quod spatium longitudinis passus centum plus minus perficit, Latitudinis uero quinquaginta, à Iouis Statoris templo ad Antonini pij porticum. Ab eadem autem Palatij porta, ferè ad arcum Vespasiani, Comitij nomen obtinuit. Quidam uero forum usq; ad eundem arcum protensum esse uoluere: quorum opinioni uidetur assentiri Diony. memorans, Publicolam in colle foro eminenti domum habitauisse: quã in Velia fuisse, supra dictum est. Contra sentire uidetur Suet. qui templum Pacis foro proximum esse dicit: adeo ut à foro id templum excludat: quod tamen ei proximius erat, quàm domus Publicolæ. Hoc autem quidquid est discriminis diluere perfacile est. Nam quæ pars fori Comitium appellabatur, nomen ẽt fori obtinebat: Publicolæ præsertim temporibus: quod Plin. etiam significat: qui libro. xiiij. ait, ficum arborem in foro, atq; Comitio coli: cum tamen unica esset arbor, eáque in Comitio. Verũ tempore quo primum Annibal in Italiam descendit, cum Comitium tectum esset, ut Liuius septimo belli punici prodidit, à foro cæpit distingui. Cur autem Suetonius non dixerit templum Pacis positum esse in comitio, ea uidetur ratio: quia inter utrunq; media intercurrebat uia Sacra. Sed uideamus quæ in foro erant, & primo à dextra. Templum D. Iulij in medio foro positum fuisse significat Cor. Tac. cũ ait, Galbam imp. ante ipsum primo ictu iacuisse, sanguinèq; suo infecisse Curtii Lacũ: quem uersus, aditus templi patebat. Appianus autem tradit, cadauer Cæsaris in forum delatũ, eòq; in loco Aram, mox templum illi erectum esse: in quo Castorum, & Victoriæ Imaginem in tabula pictã posuit Augustus: atq; in eiusdem Cæsaris Delubro Venerem è mari exeuntem dedicauit. Castorum autẽ Aedẽ, quanq̃ omnes in foro fuisse affirmant, in qua tamen parte non conueniunt. Diony. autem haud procul à Vestæ fuisse innuit, his uerbis. Huius autem inopinatæ, admirabilisque apparitionis cùm signa adhuc Romæ multa, tum uero est ædis Pollucis, & Castoris, quam supra forum extruxit ciuitas, ubi uisa sunt illorum simulacra: et mox. Specie pugilum, equósque madidos sudore ad scaturiginem, iuxta ædem Vestæ manantem, abluere. Appianus autem commemorat Aselium Prætorem forte sacra Castori, & Polluci in foro faciẽtem, cum quidã lapide phialã excussisset, ad Vestæ ædem cucurrisse: ex quorum uerbis apparet, ædem Castorum prope Vestæ, forùmque Romanum ita situm, ut à fronte hoc, illã uero à tergo habuerit. Hanc Castoris ædem A. Posthumius Dictator bello latino uouit, eiusque filius duumuir creatus dedicauit. Cic. Non ne, inquit, ab A. Posthumio ædem Castori, & Polluci in foro dicatam uides? et iterum pro Domo sua, atq; pro Sextio eius gradus à Clodio reuulsos testatur: & S. C. concionèsque in eadem sæpe habitas. Asconius uero L. Metellum hanc instaurasse tradit: &

Plut. Ceciliũ Metellum Floræ Simulacro pulchritudine insigni exornauisse. Inerat & tabula monimẽ-
tum ciuitatis equitibus Campanis datæ. Ante eandem ædem fuit Statua equestris togata Q. Marcij
Tremuli, qui Samnites bis deuicerat, captáque Anagnia populum stipendio liberauerat. Et licet hæc
ædes geminis fratribus esset dedicata, tamen Castoris tantum uocabatur: arbitramùrque fuisse inter
porticum Concordiæ, & Cæsaris templum. Illa uero, quam Suet. refert Tiberium Cæsarẽ suo, fra-
trìsque nomine de manubijs Castori & Polluci dedicauisse, nisi de eadem intelligat, ab ipso instaura-
ta, quo in loco fuerit, incertum habemus. In proximo loco erat Augusti Templum, quod à Tiberio
imperfectum relictum Caligula absoluit, pontèq; super ipsum transmisso Palatium Capitolio coniun-
xit. Dehinc autem sequebantur Rostra Noua, ad radices Palatij sita, proxima Iouis Statoris templo.
Ser. gram. Romanum, inquit, forum ubi nunc Rostra sunt. Sed quia ubi de ueteribus rostris agemus
plura de ijs erunt dicenda, horum locum hic attigisse satis erit.

De Carcere Tulliano, Arcu Septimij, Milliario Aureo, Equo Domitiani, & de Lacu Curtij, Ianiq; Sacello. Cap. II.

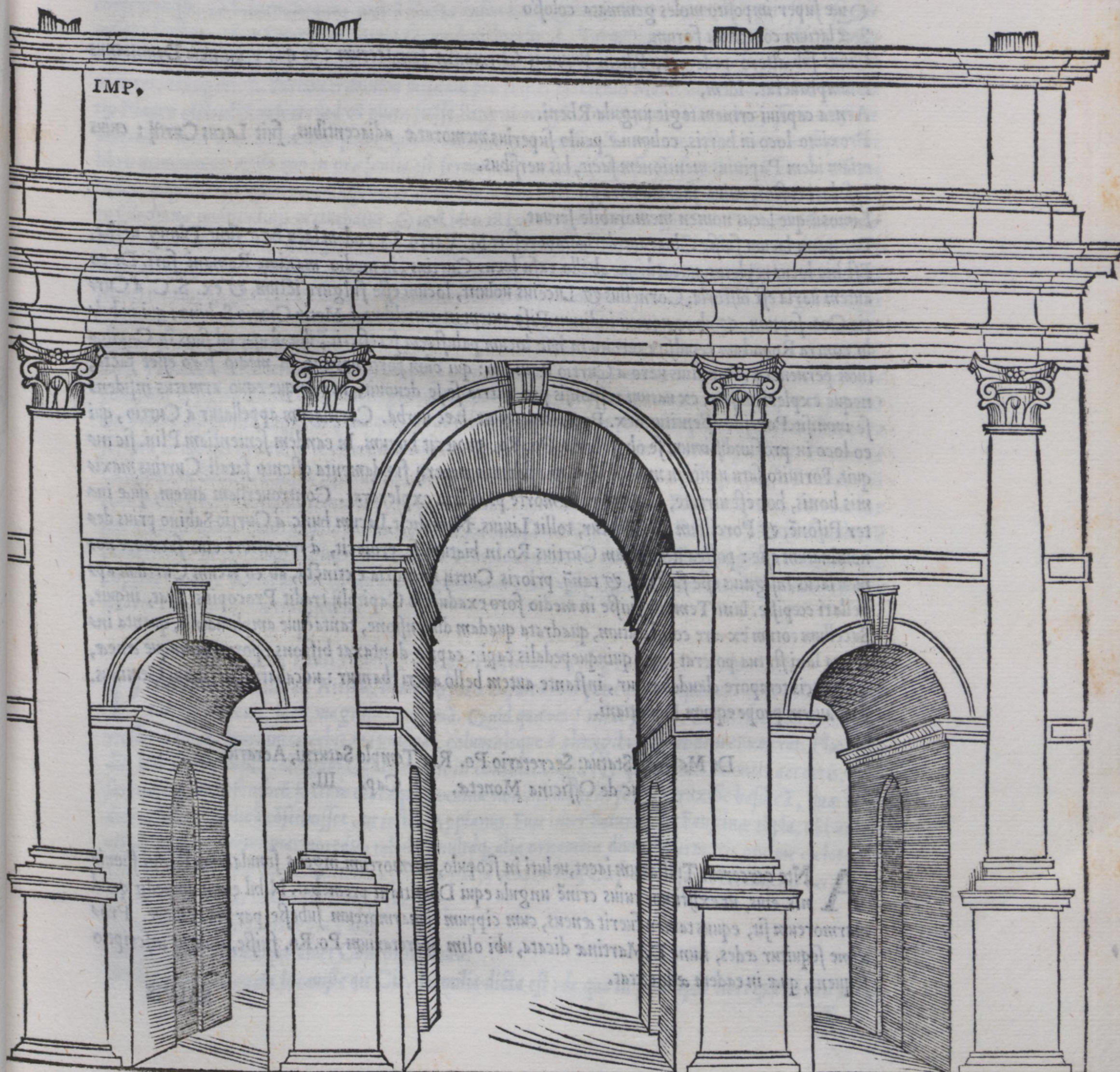
CArcerem Tullianum, cuius auctor Ancus rex, in capite fori, sub Capitolio situm fuisse, sic in-
nuit Cic. Cùm de foro currum flectere incipiunt, illos duci in carcerem iubent: & Liuius sic.
Fecit carcerem media urbe imminentem foro ad terrorem crescentis audatiæ. Quod Vitruuij præ-
ceptis consentaneum est, qui ait, Aerarium, Carcerem, Curiam foro esse coniungendũ. Vnde autem
Carcer, & unde Tullianum diceretur, docent Varronis hæc uerba. Carcer à coercendo, quòd exire
prohibentur: In hoc pars, quæ sub terra, Tullianum: ideo quòd additum à Tullio rege: quòd Syra-
cusis, ubi hac de causa custodiuntur, uocantur Latomiæ, & de Latomia trãslatum. De Tulliano Sallu-
stius sic inquit. Est locus, in carcere, quod Tullianum appellatur, ubi paulum descenderis depressus ad
læuam circiter. XX. pedes: eum muniunt undique parietes, atq; insuper camera lapideis fornicibus
iuncta: sed inculta tenebris, & odore fœdo, atque terribilis eius facies. Latomias uero de quibus Var.
meminit Cic. in Verrem sic describit. Latomias Syracusanas omnes audistis, plerique nostis: opus est
ingens, magnificum, regum, ac tyrannorum: totum est ex saxo in mirandam altitudinem depressum,
& multorum operis penitus excisum. Nihil tam clausum ad exitus: nihil tam septum undique: nihil
tam tutum ad custodias, nec fieri, nec cogitari potest. Extat autem etiam nunc camera, non absimi-
lis ei, quam à Cic. descriptam attulimus: ad cuius læuã per gradus in Tullianum erat descensus: ex-
tàtq; in fronte titulus sequens.

C. VIBIVS. C. FILIVS RVFINVS M. COCCEIVS. M. F. NERVA COS. EX. S. C.

Ex quo conijcimus hunc carcerem post Anci, & Tullij regum tempora instauratum, ampliatùmque
fuisse. Est autem hodie D. Petro cognomento in carcere, dicatus. Arcus Septimij in proximo etiam
nunc extat, in quo incisæ sunt alatæ uictoriæ cum trophœis, & terrestris, naualìsque belli simulacra,
& in superiori parte à fronte, & à tergo titulus qui mox sequitur.

Etsi in urbe plures arcus triumphales sunt, tamen arbitrati sumus ex unius tantum exemplo, quod in-
seruimus, facile omnium formã intelligi posse. Idem dicimus de columnis, obeliscis, metis, & põtibus.

IMP. CAES. LVCIO. SEPTIMIO M. FIL. SEVERO. PIO. PERTINACI. AVG. PATRI. PATRIAE. PARTHICO. ARABICO. ET
PARTHICO. ADIABENICO. PONTIF. MAXIMO. TRIBVNIC. POTEST. XI. IMP. XI. COS. III. PROCOS. ET
IMP. CAES. M. AVRELIO. L. FIL. ANTONINO. AVG. PIO. FELICI. TRIBVNIC. POTEST. VI. COS. PROCOS. P. P.
OPTIMIS. FORTISSIMISQ VE. PRINCIPIBVS
OB REM. PVBLICAM. RESTITVTAM. IMPERIVMQ VE POPVLI. ROMANI. PROPAGATVM
INSIGNIBVS. VIRTVTIBVS. EORVM. DOMI. FORISQ VE
S. P. Q. R.

Milliarium Aureum ueluti columna, siue meta, unde principium itineris ad omnes portas, omnèque iter capiebatur, fuit ante arcum, de quo modo diximus: de eo Suet. in Othonis uita sic meminit. Ergo destinata die præmonitis conscijs, ut se in foro, sub æde Saturni, ad Milliarium aureum opperirent, mane Galbã salutauit. Plin. supra, in fori capite locatũ fuisse ostendit. Cor. uero Tac. Suetoniùsque ante Saturni ædẽ: omnes recte: erant enim hæc loca inuicem prope. Idem Plin. ait Mineruam Catulianam, opus Eufranoris, à Q. Catulo dædicatam, fuisse infra Capitolium: & , ut par est credere, ipsum forum spectantem. Equus æneus Domitiani fuit prope eã columnã, quæ unica stat in medio foro, auro superfusus: de quo Papinius ita meminit.

Quæ super imposito moles gemmata colosso
Stat latium complexa forum.

Cuius sub altero pede erat Rheni fluminis Germaniæ simulacrum: de qua prouincia Domitianus triumphauerat. Idem,

Aenea captiui crinem tegit ungula Rheni.

Proximo loco in hortis, columnæ paulo superius memoratæ adiacentibus, fuit Lacus Curtij: cuius etiam idem Papinius mentionem facit, his uersibus.

Ipse loci custos, cuius sacrata uorago
Famosùsque lacus nomen memorabile seruat.

Per quem lacum fuisse Cloacam deriuatam refert M. Varro. De eodem lacu hæc sunt Diony. uerba. Est hic locus repletus, uocatùrque ab illo casu lacus Curtius, in medio maxime Romani fori. De eo autem uaria est historia, Cornelius & Luceius uolunt, locum esse fulgure ictum, & ex. S. C. à Curtio Cos. septum, & ab eo nomen inditum. Piso autem in annalibus à Metio Curtio Sabino: qui in bello contra Romulum repulso exercitu in hũc locum palustrem secesserit, illæsùsque ad suos in Capitolium peruenerit. Porcilius uero à Curtio Romano: qui cùm forte uorago in medio foro esset facta, neque expleri posset, ex uatum responsis pro patria se se deuouit, in eàmque equo armatus insidens se immisit. Porcilio assentitur Sex. Pom. cuius sunt hæc uerba. Curtilacum appellatur à Curtio, qui eo loco in profundissimum se ob salutem Po. Ro. proiecit hiatum. In eandem sententiam Plin. sic inquit. Fortuito satu uenit in medio foro, qua sidentia imperij fundamenta ostento fatali Curtius maximis bonis, hoc est uirtute, ac pietate, ac morte præclara expleuerat. Controuersiam autem, quæ inter Pisonẽ, & Porcilium esse uidetur, tollit Liuius. Nam dicit, Lacum hunc à Curtio Sabino prius denominatum esse: postea uero quam Curtius Ro. in hiatum se proiecit, à recentiori eius facinore nomen lacus insignius esse factum, & tanq̃ prioris Curtij memoria extincta, ab eo lacum Curtium appellari cœpisse. Iani Templũ fuisse in medio foro exaduerso Capitolij tradit Procopius. Erat, inquit, Sacellum totum ex ære constitutum, quadrata quadam dimensione, tantàque amplitudinis, quanta integra Iani statua poterat ænea quinquepedalis capi: capite duntaxat bifrons: portæ utrinque æneæ, quæ pacis tempore claudebantur, instante autem bello aperiebantur: uocabatùrque Ianus Geminus. Fuit autem prope equum Domitiani.

De Marfori Statua: Secretario Po. Ro. Templo Saturni, Aerario, ac de Officina Monetæ. Cap. III.

ANte carcerem Tullianum iacet, ueluti in scopulo, marmoreum, ingens simulacrum Rheni fluminis, eius, ut existimo, cuius crinẽ ungula equi Domitiani premebat. Nihil enim impedit quòd marmoreum sit, equus tamen fuerit æneus, cum cippum ei marmoreum subesse par sit credere. Proxime sequitur ædes, nunc D. Martinæ dicata, ubi olim Secretarium Po. Ro. fuisse, indicat inscriptio sequens, quæ in eadem æde extat.

SALVIS

SALVIS DOMINIS NOSTRIS. HONORIO ET THEODOSIO VICTORIOSISSIMIS PRINCIPIBVS
SECRETARIVM AMPLISSIMI SENATVS QVOD VIR INLVSTRIS FLAVIANVS INSTITVERAT ET FATALIS IGNIS ABSVMPSIT
FLAVIVS ANNIVS EVCHARIVS EPIFANIVS. V C. PRAEF. VRB. VICE SACRA IVD. REPARAVIT ET AD PRISTINAM FACIEM REDVXIT

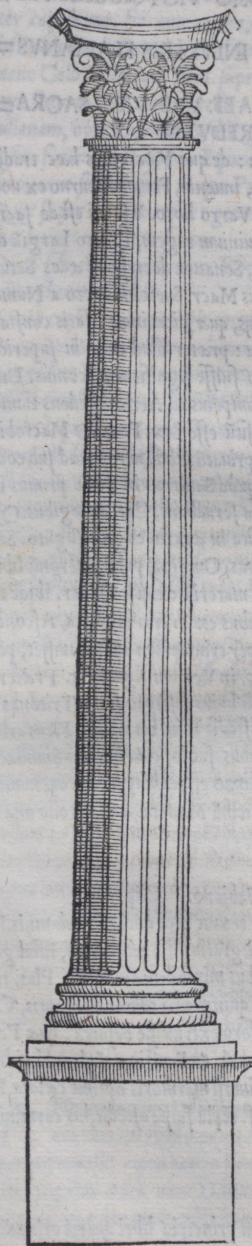
Saturni autem Templum id fuit, quod nunc D. Hadriano eſt dicatum: de quo Macrobius hæc tradit. Tullum Hoſtilium, qui bis de Albanis, de Sabinis tertio triumphauit, inuenio, Fanum Saturno ex uoto conſecrauiſſe, & Saturnalia tunc primũ Romæ inſtituta. Quamuis Varro libro. VI. qui eſt de ſacris ædibus ſcribat, ædem Saturni ad forum faciendam locaſſe. L. Tarquinium regem, T. uero Largiũ dictatorem ſaturnalibus eam dedicaſſe. Nec me fugit Gellium ſcribere, Senatum decreſſe ut ædes Saturni fieret, eiuſq; rei. L. Furium tribunum militum præfuiſſe. Hactenus Macr. Suetonius uero à Numatio Planco cõſtructũ refert. Sed cũ plura fuiſſe Saturni templa, ex ijs, quæ citauimus, ſatis conſtare uideatur: non tamen inuenire potui, quo in loco fuerant conſtructa: præter illud cuius in ſuperiori libro meminimus, & de quo in præſentia eſt ſermo. Aerariũ in foro fuiſſe ſignificat Aſconius. Dum teſtes, inquit, examinarentur (agebatur enim cauſa pro roſtris) Pompeius ad Aerariũ ſedens tumultu Clodianæ multitudinis perturbatur. Quod ideo in hoc templo poſitũ eſſe Sex. Pom. & Macrobius aiunt, quia ſub Saturno nullũ furtũ fuerit cõmiſſũ, nec quicquã eſſet priuatũ. Plut. uero, quod ſub eodẽ, nec auaritia, nec improbitas, ſed iuſtitia, & fides. Cyprianus aũt, quòd Saturnus in Italia primus inſtituerit numos ſignare, ideo Saturni ærariũ uocari. In eo promulgata ſeruabant. Cic. de legibus. Qui agent auſpicia ſeruanto. Auguri publico parẽto, Promulgata ꝓpoſita in ærario cognita agũto. Seruabant ẽt libri Elephantini, in quibus. XXXV. eſſent cõſcriptæ tribus, Omnèſq; publicaꝶ rõnũ libri. Suet. Tabulas ueteres ærarij: & debitoꝶ, uel præcipuã calumniandi materiã exuſſit Cæſar. Ibidẽ reponebant ẽt ſigna militaria. Liuius. Signa, inquit, eo die à Quæſtoribus ex ærario prompta. Aſconius ait, Veterẽ diligentiã fuiſſe, ut quod quiſque de ſubiugata prouincia per triumphum apportauiſſet, perſcriptũ in tabulis in ærariũ reponendis, cõſeruaretur. Quod & Cic. in Verrem ſignificat. Præterea Cenſores in Saturni templo iuſiurandũ ſubire cogebantur. In templi huius faſtigio fuiſſe Tritonas cũ buccinis, refert: Macrobius. Ante uero Siluani Simulacrum extitiſſe oſtẽdit Plin. his uerbis. Ficus arbor fuit & ante ædem Saturni, urbis anno. CCLX. ſublata ſacro Veſtalibus facto, cum Siluani Simulacrũ ſubuerteret. In proximo aũt loco, nõ longe à Templo Antonini, uidimus effodi magnã æreoꝶ numoꝶ copiam: qua re multis uiſum eſt nõ leue argumentum, ibi fuiſſe Officinã Monetæ, à Capitolio unà cũ ærario hunc in locum tranſlatam.

De Baſilica Pauli Aemilij, Templo Fauſtinæ, Arcuq; Fabiano. Cap. IIII.

PAulus, inquit Cic. ad Atticũ, in medio foro Baſilicã iam penè texuit ijsdẽ antiquis columnis. Illã aũt, quã locauit, fecit magnificentiſſimã. Quid quæris? nihil gratius illo monimẽto, nihil glorioſius. Plin. ẽt hanc inter urbis magnifica, columnìsque è phrygibus mirabilem enumerat. Plut. tradit, Paulum Aemiliũ collegam Cai Marcelli in conſulatu mille, & quingentis talentis acceptis, Cæſari amicũ, ac defenſorẽ factum eẽ, eàque pecunia nobiliſſimam in foro extruxiſſe baſilicã, quæ Pauli diceret: licet publicã cõſtituiſſet, ut teſtat Appianus. Fuit inter Saturni, & Fauſtinæ tẽpla, ubi uidim⁹ effodi colũnas ĩgẽtes marmoreàsq; tabulas, multàq; alia ornamẽta diuerſi marmoris optime cælata. Papini⁹ in deſcriptiõe equi Domitiani à ſiniſtra hãc, à dextra Iulij Cæſ. tẽplũ fuiſſe oſtẽdit, his carminib⁹.

At laterum paſſus hinc iulia templa tuentur,
Illinc belligeri ſublimis regia Pauli:
Terga pater, blandòque uidet Concordia uultu.

Sed Baſilica illa, quam locauiſſe ait Cic. Aemilia dicta eſt: de qua in principio libri quarti erit mẽtio.

Faustinæ autem Templi bona pars in proximo est: & eius porticus decem ingentes columnæ cum epistylijs, & hac inscriptione.

DIVO ANTONINO ET
DIVAE FAVSTINAE EX. S. C.

De hoc Spartianus sic meminit. Antoninus inter deos relatus ē: habet templum: habet Salios: habet Sodales Antonianos, qui Faustinæ templū: quod ei fundauerat maritus, in quo postea filius huius Heliogabalus Antoninus sibi, uel Ioui Syrio, uel Soli, incertum id est, templum fecit. Arcum autem Fabianum apud hoc templum stetisse asserit Tremellius: cuius reliquias proximis annis uidimus effodi. hunc à Fabio Cens. qui deuicit Allobroges, excitatū esse ait Asconius: in quo fuerant scuta, & signa eius uictoriæ. Ad hunc situm erat Tribunal Libonis Prætoris, Puteal dictum: de quo Horatius mentionem sic facit. Puteàlque libonis Mandabo siccis, adimā cantare seueris: & Ouidius hoc carmine. Qui puteal, Ianùmque timent, celerès que Calēdas. Fœneratores enim stabant ad Ianum: & apud fornicem Fabianum ius dicebatur: de quo arcu Cic. pro Plancio sic inquit. Equidem si quando, ut fit, iactor in turba, non illum accuso, qui est in summa sacra uia, cum ego ad Fabianum fornicem impellor. Est apud nos numisma argenteum, in cuius altera parte Libonis imago est cælata, cum inscriptione. LIBO BONEVEN. *In altera uero tribunal, supra quod est.* PVTEAL. *infra uero.*SCRIBONI.

De Varijs rebus, quæ in foro fuisse dicūtur. Cap. V.

STatæ matris Simulacrum in foro colebatur, postquam id collustrauit, ne lapides igne corrumperentur, qui plurimus ibi fiebat nocturno tempore, magna pars populi in suos quisq; uicos retulerūt eius deæ cultū, auctor Sex. Pom. In eodē foro Statua equestris Cæsari erat posita, & eius capiti sydus crinitū adiectū: quale in eius numismatis sæpe uidimus. Aliā Statuā Augusto à Senatu ibidē positā fuisse cōmemorat Cic. ī Epist. ad ipsum Augustū scripta. Multis præterea alijs ornatū fuisse foꝝ innuit Plin. hisce uerbis. L. Piso ꝑdidit M. AEmilio & C. Popilio. II. Coss. à Cēsoribus P. Cornelio Scipione, M. Popilio statuas circa foꝝ eoꝝ, q̃ magistratus gesserūt, sublatas oēs, præter eas, quæ Populi, aut Senat⁹ sentētia statutæ essent. Ex his aūt quasdā hic recensere possemus, ueꝝ quia quæ in Comitio, atq; in Rostris fuere, in foro fuisse sæpe dicūtur, ꝓprijs in locis magis opportune exponent̄. Erāt insuper in foro columnæ uarij generis. Primā omniū C. Mænio statutam eē idē Plin. sic cōmemorat. Antiquior Columnaꝝ sicut. C. Mænio, qui deuicerat priscos Latinos: quibus ex fœdere tertias prædæ Po. Ro. præstabat, eodèmque in cōsulatu ex suggestu Rostra deuictis Antiatibus fixerat, anno urbis. CCCCXVI. Itē C. Duellio, qui primus nauale triumphū egit de Pœnis, quæ ē etiam nunc in foro.

Columnam aliam ſolidam lapidis numidici, propè. XX. pedum altitudine Po. Ro. Cæſari erexit: cum titulo. PATRI PATRIAE. de qua Cic. inquit. Talis animaduerſio fuit Dolobellæ, cum in audaces, ſceleratòsq; ſeruos, tum in impuros, & nefarios liberos: taliſque euerſio illius execratæ columnæ. Et iterum ad Atticum ſe eã ſuſtuliſſe dicit.

Stat adhuc in foro unica columna, cui, ut uidetur, nihil erat adiũctum, ideo honoris, uirtutiſque cauſa alicui horum poſitam fuiſſe exiſtimamus: præſertim quòd in uno latere plinti cernũtur adhuc quædam literæ, ſed uetuſtate ita conſumptæ, ut nullum percipias ſenſum: & forte ea eſt columna, quam Plin. ſua ætate in foro ſtetiſſe ait. Cuius exẽplũ ſuperius adieci. In foro, inquit, Diony. erat petra angularis ſuper qua poſita fuerãt ſpolia Trigeminorum Albanorũ, pila Horatia dicta, ſed arma collapſa ſunt uetuſtate. Noſtra aũt ætate ne ipſius quidem pilæ extat ueſtigium. Decorauit forum ẽt Equus Cæſaris, & Equus Conſtantini, & Atrium Mineruæ. Erántq; in eodem foro Tabernæ nouæ, de quibus Liuius ſic loquitur. Eodem tempore ſeptem Tabernæ, quæ poſtea quinque, & Argentariæ, quæ nunc Nouæ appellantur, arſere: & Varro. Sub nouis dicta pars in foro ædificiorum, quod uocabulum eius peruetuſtum, ut nouæ uiæ, quæ iam dudum uetus. Vbi autem Var. ſub nouis dicit, Tabernis ſubintelligendum puto, neque uideo quid aliud intelligi poſſit. Doliola locus ẽt erat in foro, apud Cloacã, ſic uocatus, quod inuadentibus Gallis Senonibus urbem, ſacra ibi doliolis repoſita fuerunt, ut ſcribit Sex. Pom. Vetuſtior autem memoria ẽ, eo in loco myſtica quædam Numæ condita eſſe. Sunt qui putant dictorum Gallorum cineres conditos eſſe. Veneris item Cloacinæ ædes fuit ad Sacram uiã, auc. Ouidius in faſtis. Cuius ſimulacrum in Cloaca repertum: & quia cuius eſſet effigies ignorabatur, ex loco illi nomen impoſitum eſt: de quo ſimulacro Plin. ita meminit. Quippe ita traditur Myrtea uerbena Romanos, Sabinòsque cùm propter raptas uirgines dimicare uoluiſſent, depoſitis armis purgatos eo in loco, qui nunc ſigna Veneris Cluacinæ habet. Cluere. n. antiqui purgare dicebant. Exornarunt autem forum & tabulæ pictæ. L. Hoſtilius Mancinus, inquit idem Plin. qui primus Carthaginem irruperat, ſitum eius, expugnationèſque depictas cum in foro propoſuiſſet, & ipſe aſſiſtẽs populo ſpectanti ſingula enarrabat. In eodem foro magiſtratus imperium deponere conſueuiſſe, auctor eſt Herodianus: & ſpectacula edi, iùſque multis in locis dici, idem Plin. oſtendit, cum ait, Cæſarem in munere gladiatorio forum texuiſſe: & picum Martiũ in capite Prætoris urbani. L. Tuberonis iura in foro pro tribunali reddenti ſediſſe, ita placide, ut manu eum apprehenderet.

De Comitio, Templo Quirini, Columna Moenia, Baſilica Portia, Curia Hoſtilia, & Veteri, ac de Roſtris ueteribus. Cap. VI.

COmitiales dies appellabant, cùm in Comitio conueniebant, qui locus à coeundo ideſt ſimul ueniendo eſt dictus, auc. Sex. Pom. Plut. uero quod illuc T. Tatius, & Romulus coierint, & inter eos fœderis conditiones ſancitæ, firmatæque fuerint, Comitiũ dictum putat. Aſconius ait eſſe locum, quo coire Equitibus, & Po. Ro. liceret. In eo fuit Hermodori Epheſii Statua, legum, quas Decemuiri ſcribebant, interpretis, publice data. Et alia Horatij Coclitis, poſita, quòd ſolus à ponte Sublicio hoſtes arcuiſſet. Hanc uſque ad ſua tempora duraſſe aſſerit Plin. ſèque inuenire Pithagoræ, & Alcibiadi Statuas in cornibus eiuſdem poſitas fuiſſe. Sed ad ædificia, quæ in ipſo erãt, ueniamus. A' porticu Fauſtinæ, quã in foro eẽ diximus, ꝓxime ſequit (ut ſignificat Sex. Rufus) Remi Tẽplũ, nũc D. Coſmæ, Damianòque ſacrũ. Alij hoc Quirino: quidã utrique attribuũt. Dedicatũ aũt fuit à Caruilio Cos. uictis Samnitibꝰ, ex illorũque ſpolijs exornatũ: auc. Liuius. Prima pars in ipſo ingreſſu ẽ circularis, poſtrema uero quadrata, ſed oblõga, ex ſaxìsq; quadratis: ualuæ æneæ. Deinceps ſequebat olim Domꝰ Mœnij, Curiáque Hoſtilia, & Vetus. Sed, qua domus Mœnij fuerat, Cato ex ære publico Baſilicã deinde extruxit, uicinã foro, quã Portiã appellauit. Huius baſilicæ Trib. pl. quoniã in illa ius dicere conſueuerant, columnã, quæ ſellã eorꝫ impedire uidebatur, tollere decreuiſſe, ſcribit Plut. ex quibus uerbis cõſtat Baſilicas fuiſſe loca, ubi ius diceret, negociatorèsq; frequẽter uerſarent: quod & Vitruuius his uerbis teſtat.

Coſma e damiani

Basilicarum, loca adiuncta foris quàm calidissimis partibus oportet constitui, ut per hyemem sine molestia tempestatum se conferre in eas negociatores possint. Iuxta erat Columna, Moenia appellata: Nã cũ Moenius, eam domũ uenderet Catoni, & Flacco Censs. ut ibi Basilica, quã diximus, ædificaretur, exceperat ius sibi, unius columnæ ut super eã tectũ proijceret, & prouolãtibus tabulatis inde ipsi, & posteri eius spectare munus gladiatorũ possent: quod etiam tum in foro dabatur: ex illo igitur Columna Mœnia uocitata est: de qua meminere Asconius. Sex. Pom. & Cic. pro Sextio. Inter hãc igitur Basilicam, & Curiam Veterem, posita erat Curia Hostilia, sicut indicat titulus, ibi in ruinis repertus, huiusmodi. IN CVRIA HOSTILIA. Eam sub ueteribus Hostilium regem ædificauisse asserit Varro: nam Veteres struxit Romulus. Sex. Pom. Fuerunt, inquit, & Nouæ Curiæ proxime compitum Fabricij ædificatæ: quòd parum amplæ erant ueteres à Romulo factæ: ubi is populum, & sacra in partes. XXX. distribuerat, ut in ijs ea sacra curarent. Plin. literis tradidit. M. Val. Max. Messalam primum omnium Tabulam picturæ prælij, quo Carthaginienses, & Hieronẽ in Sicilia deuicerat, anno ab urbe condita. CCCCXC. proposuisse à latere curiæ Hostiliæ: & ante hanc collocatam esse statuam Actij, cuius basis conflagrauerit curia ipsa incensa. P. Clodij funere. Cic. & Liuius hoc amplius addunt. Eius cotem, & nouaculam ibidem defossam esse, supèrque impositũ Puteal. Asconius autem refert, corpus Clodij, ut uulnera uideri possent, delatum in forum, & pro Rostris positum, populùmque deinde in Curiam tulisse, atq; cremauisse, eòque igne Curiam, portiàmque Basilicam, ei coniunctam, conflagrasse. Ante eandem Curiam Rostra instituta esse commemorat Varro. Ipsùmque de Rostris Veteribus intellexisse significant Asconij hæc uerba. Erant enim Rostra non eo loco, quo nunc, sed ad Comitium, propè iuncta Curiæ. Etenim fuisse Rostra Vetera innuit Suet. cùm ait Augustum bifariam laudatum, pro æde D. Iulij à Tiberio, & pro Rostris ueteribus à Druso Tiberij filio. Nam nisi tunc fuissent etiam noua, non addidisset, ueteribus. Aliqui tamen Subueteribus unica dictione legentes, locum quẽdam Subueteribus nuncupatum fuisse uolunt: quod hisce Plinij uerbis probare conantur. Hinc ille iocus M. Crassi agentis sub ueteribus. Sed mihi manifestũ uidetur Varronem, ubi dixit Hostilium ædificauisse Curiam sub ueteribus, intellexisse curijs, uidelicet quas Romulus prius posuerat: & ad eundem modum Suet. & Plin. intellexisse existimo: & quia circa forum multa erant tribunalia, ideo ait, Crassum egisse sub ueteribus. Quod si cuiuspiam loci nomen proprium fuisset, Subueteribus unica, non duplici dictione, ut est in omnibus codicibus, legeretur: prætereàque præpositionem addidisset: dicimus enim agere in curia, non curia: in foro, non foro. Hæc obiter dicta sint: ad rem nunc redeamus. Rostrorum igitur denominatio hæc à Liuio traditur. Naues Antiatium partim in Naualia Romæ subductæ, partim incensæ, rostrisque earũ suggestum in foro extructum adornari placuit: Rostràque id templum appellatũ. In Rostris, sedentes magistratus ius dicebãt: id Liuius multis in locis ostẽdit. Ferebãtùr que ibidẽ leges, auctor Cic. ꝓ Rabirio: & habebantur conciones, idem in Pisonem. Hoc indicat ẽt Suet. sic.n.inquit. Cæsar Quæstor Iuliã amitã, uxorèmq; Corneliã defunctas pro Rostris laudauit. Iuxta rostra treis fuisse Sibyllæ Statuas, unã quã Sex. Pacuuius Taurus ædilis plebis restituit, duas quas M. Messala: itẽ Camilli unã: & inter antiquissimas Tullii Cælij. L. Roscij. Sp. Nautij. C. Fulcinij à Fidenatibus in legatione interfectorũ singulas, Plin. auctor est. Lepidi item Statuam in hoc ẽt loco à Cicerone statutã, & ab eodem euersam, idẽ testatur ad Brutum. Inter has erat & Cn. Octauij Statua, sed in oculatissimo loco, à Senatu poni iussa: quoniam regem Antiochũ daturũ se responsum dicentẽ iussisset respondere, priusquã egrederetur circulo uirga, quam forte tenebat, à se descripto, & in ea legatione fuisset interfectus. De hac statua meminit Cic. in philip. Hic insuper fuit Herculis tunicati Statua habitu elæo, toruàque facie: in cuius basi tres erant tituli. L. Luculli imperatoris de manubiis: alter, Pupillum Luculli filium ex. S. C. dedicasse: tertius, T. Septimium ædilem curulem ex priuato in publicum restituisse. Tot certaminum, inquit Plin. tantæque dignationis id simulacrum fuit. Appianus etiam refert, Syllæ Statuam, equestrem, ex auro conflatam, ante rostra locatã fuisse, subscriptàmque. CORNELIO SYLLAE IMPE-

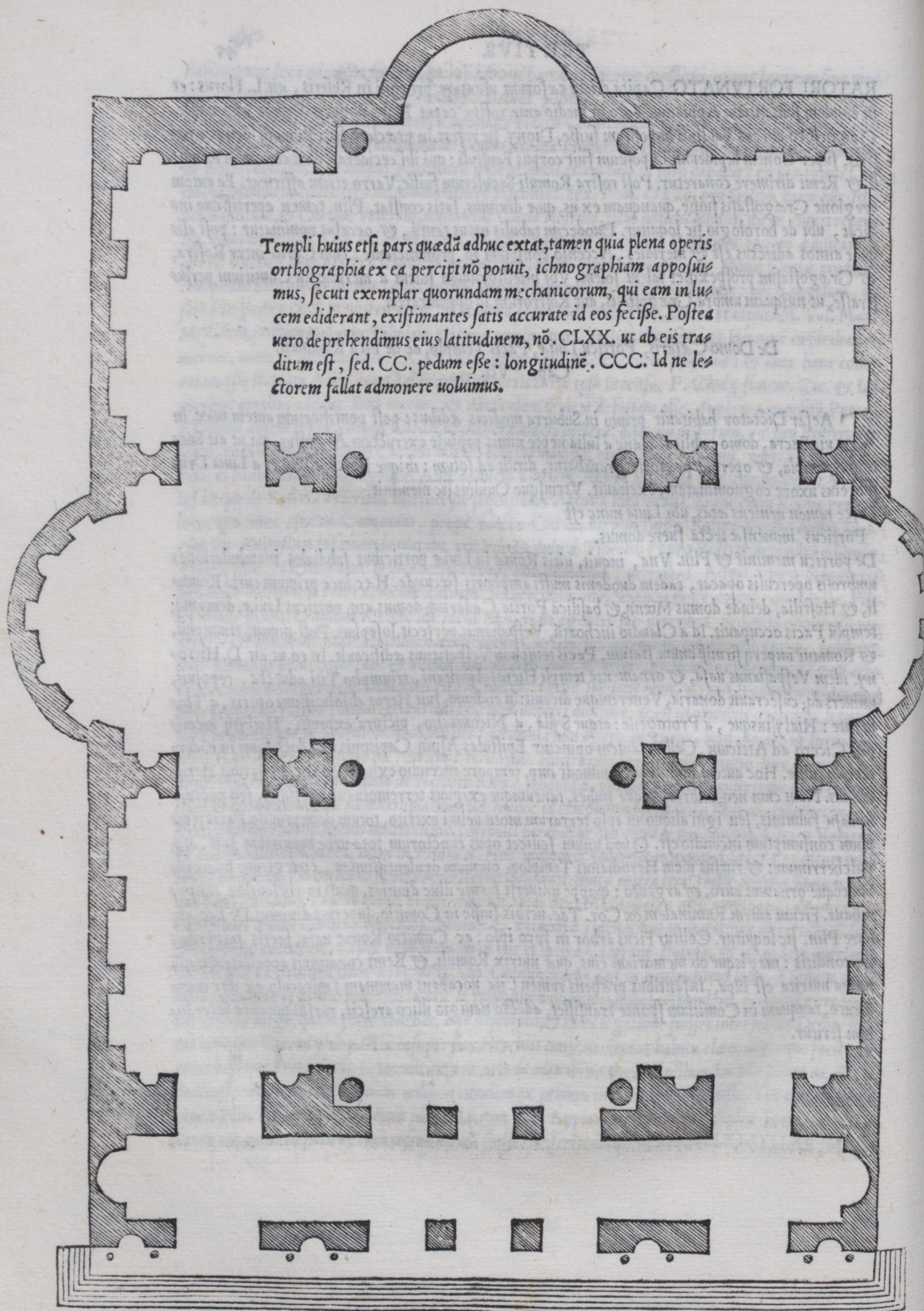
RATORI FORTVNATO. *Capita etiam cæsorum usitatum proponi in Rostris, ait L. Florus: et in eandem sententiam Appianus, Foro in medio ante rostra caput Marij iunioris Syllam appendisse. Quo in loco corpus Faustuli impositum fuiße, Diony. sic refert. In præclaro fori Romani loco pro rostris, super leonem lapideum, impositum fuit corpus Faustuli: qui ibi ceciderat, dum certamen Romuli, & Remi dirimere conaretur. Post rostra Romuli Sepulcrum fuiße, Varro etiam affirmat. Ea autem eregione Græcostasis fuiße, quanquam ex ijs, quæ diximus, satis constat, Plin. tamen apertißime indicat, ubi de horologio sic loquitur. Duodecim tabulis ortus tantũ, & occasus nominatur: post aliquot annos adiectus est & meridies, Accenso consulum id pronunciante: cum Curio inter Rostra, & Græcostasim prospexißet talem solem. Vbi intelligendum solem à meridie ita Comitium perlustrasse, ut nusquam umbra Græcostasis, aut Rostrorum, id obumbraret.*

De Domo Cæsaris, Porticu Liuiæ, Pacis Templo, ac de Ficu Ruminali. Cap. VII.

CAesar Dictator habitauit primo in Suburra modicis ædibus: post pontificatum autem max. in uia Sacra, domo publica. Hanc à Iulia nepte nimis profuse extructam, Augustus, qui, ut ait Suetonius, ampla, & operosa prætoria grauabatur, diruit ad solum: ibique Porticũ Liuiæ, à Liuia Drusilla eius uxore cognominatam, excitauit. Vtriusque Ouidius sic meminit.

Disce tamen ueniens ætas, ubi Liuia nunc est
Porticus, immensæ tecta fuere domus.

De porticu meminit & Plin. Vna, inquit, uitis Romæ in Liuiæ porticibus subdiales inambulationes umbrosis operculis opacat, eadem duodenis musti amphoris fœcunda. Hæc loca primum curia Romuli, & Hostilia, deinde domus Mœnij, & basilica Portia, Cæsarisq; domus, atq; porticus Liuiæ, demùmq; templũ Pacis occupauit. Id à Claudio inchoatũ, Vespasianus perfecit. Iosephus. Post, inquit, triumphũ, & Romani imperij firmißimum statum, Pacis templum Vespasianus ædificauit. In eo, ut ait D. Hierony. idem Vespasianus uasa, & ornamenta templi Hierosolymitani, triumpho Titi aduecta, reposuit, uniuersàq; cõsecrauit donaria, Venerèmque dicauit: In eodemq; fuit Heros absolutißimi operis, à Thimante: Hialysiùsque, à Protogene: atque Sylla, à Nicomacho, pictura expreßi. Hialysij meminit Cicero ad Atticum. Gellius autem opinatur Epistolas Asinij Capitonis uiri doctißimi in eodem templo fuiße. Hoc autem templum Commodi imp. tempore incendio exhaustum eße, sic scribit Herodianus. Nam cum neq; imbres, neque nubes, tantùmque exiguus terremotus anteceßißet, seu nocturni casu fulminis, seu igni aliquo in ipso terrarum motu ueluti extrito, totum deimprouiso Pacis templum consumptum incendio est. Quod unum scilicet opus cunctorum tota urbe maximum fuit, atq; pulcherrimum: & rursus idem Herodianus Templorũ omnium opulentißimum, egregièque munitum multòque ornatum auro, & argento: quippe uniuersi fermè illuc diuitias, quasi in thesaurum, congerebant. Ficum autem Ruminalem ex Cor. Tac. uerbis fuiße in Comitio, superius diximus. De hac arbore Plin. sic loquitur. Colitur Ficus arbor in foro ipso, ac Comitio Romæ nata, sacris fulguribus ibi conditis: magisque ob memoriam eius, quæ nutrix Romuli, & Remi conditoris appellata: quoniã sub ea nutrita est lupa, infantibus præbens rumen (ita uocabant mammam) miraculo ex ære iuxta dicato, tanquam in Comitium sponte transißet, adacto nauigio illico arescit, rursùsque cura sacerdotum seritur.

Templi huius etsi pars quædã adhuc extat, tamen quia plena operis orthographia ex ea percipi nõ potuit, ichnographiam apposuimus, secuti exemplar quorundam mechanicorum, qui eam in lucem ediderant, existimantes satis accurate id eos fecisse. Postea uero deprehendimus eius latitudinem, nõ. CLXX. ut ab eis traditum est, sed. CC. pedum esse: longitudinẽ. CCC. Id ne lectorem fallat admonere uoluimus.

De Arcu Vespasiani: Templis, Vulcani, solisq;, ac lunæ: atq; de Via Sacra. Cap. VIII.

SVpra Comitium stat Arcus Vespasiani mutilatus, in cuius fronte legitur titulus sequens.

SENATVS
POPVLVSQVE. ROMANVS
DIVO. TITO. DIVI. VESPASIANI. F.
VESPASIANO. AVGVSTO

Extructus autem fuit deuictis Hierosolymis, in quo intrinsecus ab uno latere sculptæ sunt uictoriæ cum arca fœderis præcedentibus. XII. fascibus consularibus: ab altero triumphi spolia, aureum candelabrum, tabulæ legis Moysaicæ, uasa templi, mensaque aurea: de quibus plura Iosephus. Huius uictoriæ fidē facit marmor, quod in circo nostris temporibus fuit effossū, in quo hic titulus erat sculptus.

S. P. Q. R.
IMP. TITO CAES. DIVI VESPASIANI FILIO VESPASIANO AVG.
PONT. MAX. TR. POT. X. IMP. XVII. XIII. P. P.
PRINCIPI SVO QVI PRAECEPTIS PATRIAE CONSILIISQ. ET
AVSPICIIS GENTEM IVDEORVM DOMVIT ET VRBEM
HIEROSOLYMAM OMNIBVS ANTE SE DVCIBVS REGIBVS
GENTIBVS AVT FRVSTRA PETITAM AVT OMNINO INTENTATAM DELEVIT.

Prope dictum arcum, sub ipsis collibus, ut ait Varro, fuit Vulcani Templum: de quo Sex. Pom. sic meminit. Statua Ludienis, qui quondam fulmine ictus in Circo, sepultus est in Ianiculo, cuius ossa postea ex prodigijs, oraculorumque responsis Senatus decreto intra urbem relata in Volcanali, quod est supra Comitium, obruta sunt. Idem asserit Diony. his uerbis. Tractantes in Volcanali templo negotia, quod superstat foro: idèmque addit, Tatium regem id dedicauisse. In eo Lotos fuit ab Romulo cōstituta, cuius radices in forum usque Cæsaris penetrasse asserit Plin. Haud longe à Pacis templo, eo in loco, quo nunc sunt horti D. Mariæ Nouæ, extant duo fornices: quorum alter quoniam ortum hyemalem, alter occasum æstiuum spectat, Solis ac Lunæ fuisse, opinamur: Quæ templa à T. Tatio, ut ait Varro, dedicata sunt. Sacræ autem uiæ caput à Carinis, Sireniæq; sacello oriri, per eamque sacra quotquot mensibus ferri in arcem, & per eandem Augures ex arce profectos inaugurare consueuisse, partèmque huiusce uiæ solā notā, quæ erat à foro eunti primo cliuo, literis prodidit idē Varro. Sex. Pom. dicit. Quod ne eatenus quidem, ut uulgus opinatur, Sacra appellanda est, à Regia ad domum Regis sacrificoli: sed à Regis domo ad Sacellum Sireniæ: & rursus à Regia usque ad arcem. Quibus uerbis conijcio, uiam hanc caput habuisse à Carinis, apud amphitheatrū, protensamque fuisse per hortos D. Mariæ nouæ, Regiam, siue templum Pacis à dextra relinquentem, à sinistra Solis, & Lunæ templa: deinde ad Capitolium tendentem, Comitium forùmque Romanum. Ita ut uia hæc Comitij, & fori pars esset, solo nomine ab eis distincta: obidq; quæ in ea erant, etiā in Comitio, & in foro fuisse legimus. Propterèaq; à Plin. dictum est, Cæsarem Dictatorem totum forum Romanum, uiàmque Sacram ab domo sua usque ad cliuum Capitolinum in munere gladiatorio intexuisse. Huius uiæ alij aliam ponunt etymologiam: Sacràmque dictam esse, quòd in ea fœdus sit ictum inter Romulum, & Tatium regem. Hic in summa Sacra uia habitauit Ancus rex, prope ædem Larum. s. maria nova

De Foro Augusti, Neruæ, & Cæsaris: ac de Templis, Martis Vltoris Iani, ac Veneris Genetricis. Cap. IX.

HIs commemoratis ordo uidetur postulare, ut ad Capitolium, unde digressi sumus reuertamur, quò nonnulla, quæ ad sinistram uiæ Sacræ omissa sunt, exponamus. Quorū primo loco est Forū

Augusti, quod erat in hortis post Marforium nunc positis. Id angustius ab eo factum aiunt, quia non ausus fuerit extorquere possessoribus proximas domos. Extruendi causa fuit hominum, & iudiciorum multitudo, quæ uidebatur non sufficientibus duobus, etiam tertio indigere. Itaque festinantius, necdum perfecta Martis æde, quam in eo inchoauerat, publicatū est: cautùmque ut separatim in eo publica iudicia, & sortitiones iudicum fierent. Sanxit ergo ut hic de bellis, triumphisque consuleretur Senatus: quique uictores rediissent, huc insignia triumphorum inferrent. In celeberrima huius parte, Aug. posuit duas Tabulas, quæ belli pictam faciem habebant, & triumphum: duásque alias ab Apelle pictas: in quarum altera erat Castor, & Pollux, cum Victoria, & Alexādro Magno: altera belli imaginem restrictis à tergo manibus continebat, ipso Alexandro in curru triumphante. In eodémque foro Coruini etiam Statuam collocauit, ut scribit Gellius. Legimus insuper, ibidem fuisse eburneū simulacrum Apollinis: de quo uidetur Horatius intellexisse, hoc emistichio. Sic me seruauit Apollo: & Iuuenalis, cùm ait, Iurisque peritus Apollo. Hoc forum Hadrianum instaurauisse auc. est Spartianus: cuius porticus duæ fuere: in quibus omnium statuas triumphali effigie Augustus dedicauit. Idem prætereà cùm Templum Martis Vltoris bello philippensi, quod pro ultione paterna susceperat, uouisset, uoti reus illud in ea parte eiusdem fori extruxit, quæ D. Martinæ nunc ædi proxima est. Horum meminit Suet. in hunc modum. Publica opera plurima extruxit, è quibus præcipua forum, cum æde Martis Vltoris: et Ouid. his carminibus.

Victor ad ipse suos cælo descendit honores.
Templáque in augusto conspicienda foro.

Supra forum Augusti, ad radices Quirinalis, Palatij Neruæ reliquiæ extāt: & eius porticus nōnullæ miræ magnitudinis columnæ. In proximo uero, post ædem nunc D. Hadriani fuerat eiusdem Neruæ Forum: quod inchoatum esse à Domitiano refert Suet. Nouam, inquit, ædem in Capitolio excitauit Ioui Custodi: & forum, quod nunc Neruæ uocatur. Fuisse autem columnis, uariisque statuis adornatum, testatur Spartianus, his uerbis. Statuas iocosas, uel pedestres nudas, uel equestres Diuis imperatoribus in foro Neruæ, quod nunc Transitorium dicitur, locabat, omnibus cum titulis, & columnis æreis, quæ gestorum ordinem continerent. Transitorium autem traxit nomen, quòd ab eo in Romanum forum, Augusti, & Cæsaris esset transitus. Extat adhuc pars porticus ipsius fori incendio corrupta cum quibusdam columnis excelsis, & in earum epistyliis titulus truncatus huiusmodi.

IMP. NERVA CAESAR AVG. PONT. MAX. TRIB.
POT. II. IMP. II. PROCOS.

Cui titulo quidam aiunt fuisse etiam hæc uerba. NERVAE FECIT. In hoc foro Templum Iani fuisse testatur Ser. Sic.n.ait. Captis Faliscis ciuitate Thusciæ ibi inuentum est simulacrum Iani cum frontibus quatuor (fuerat enim bifrons apud theatrum Marcelli) unde, quod Numa instituerat, translatū ē ad forum Transitorium, & quatuor portarum unum templum institutum. Ad forum Transitoriū translatum ait Ser.i. eo ubi deinde forum Transitorium fuit. Plin. narrat, Augustū dedicauisse Ianum in suo templo ex Aegypto aduectum, Scopæque, an Praxitelis manu, dubium esse: sed de quo templo Iani intelligat, non satis constat. Ad Ianum stabant fœneratores: de quo uidetur Horatius intellexisse, cùm inquit. Hæc Ianus summus ab imo perdocet: & in Sermonibus. Postquam res mea Ianum ad medium fracta est. Sequitur paruo interuallo Forum Cæsaris, in ea parte, qua post D. Cosmæ, & Damiani ædem horti cernuntur: de eo Appianus sic inquit. Post uictoriam contra Pompeium Cæsar Atrium templo Veneris circunduxit: quod Romanum forum esse uoluit, non rerum quidem uenalium, sed eorum quæ ad iura conuenirent. Plinius. Pyramides regum miramur opera, cum solum tantum forum extruendo sextertijs mille ducentis Cæsar Dictator emerit. Quod forum, haud procul à Comitio fuisse, significasse uidetur, ubi dixit: loton è Volcanali in forum usque Cæsaris radices egisse. In hoc foro fuit Veneris Genitricis Templum, bello pharsalico uotum: de quo Appianus sic meminit. Erexit, & Veneri Genitrici templum, ut prius ad Pharsalon uouerat prælium

initurus. Et quia erat prope uiam Sacram, uidetur id de quo Dion refert, Apollodorũ rescripsisse Hadriano (forte ipsum instauranti) sublime, & concauum fieri oportere, ut ex loco superiori in Sacram usq; uiam insignior prospectus esset, & magis conspicuum concauum ad excipiendas ludorum machinas, quæ in eo loco latenter compingi, & item ex occulto in theatrum duci possent. In eo uero, Aiacis, & Medeæ tabulas à Timomarcho bizantino pictas, octuaginta talentis uenundatas fuisse, refert Plin. Idèmque pro templi foribus equi simulacrum, his uerbis. Nec Cæsaris Dictatoris quenquam alium recepisse dorso equus traditur. Idèmque hominis similes pedes priores habuisse: hac effigie locatus ante Veneris Genitricis ædem. In eodem foro Veneris simulacrum ab Archesilao factum: ipsiùsq; Veneris statuam loricatam fuisse, idem auctor testatur.

De Templo Telluris: & de Domo Sp. Cassij, & M. Antonij: ac de Sororio Tigillo, Vico Scelerato: atq; de Bustis Gallicis. Cap. X.

TEmplum Telluris, quod T. Sempronius uouit, ut L. Florus cõmemorat, intra Carinas fuisse dicit Ser. Id arbitramur fuisse prope cliuum, qui ducit ad D. Petri cognomento in Vinculis ædẽ. Quo in loco olim fuerat Domus Cassij: huic opinioni astipulantur hæc Diony. uerba. Post Cassij mortem domus eius euersa fuit, & hucusque subdialis dimittitur. Is locus extra Telluris ædem est: quam postea extruxit ciuitas secundum eam uiam, qua itur ad Carinas. In qua æde Cic. in philip. ait. S.C. habitum fuisse: & in ea scribens ad Q. Fratrem eius se statuam locauisse: & alibi, prope eandem Armamentarium fuisse, idem sic refert. Putant enim nonnulli ad me pertinere, Armamentarium Telluris aperire. Apud eum locum, ubi postea hæc ædes constituta est, Cassius suam ipsius Statuã posuerat: quæ, postquam regnum affectauisse est dictus, à Censs. fuit conflata. Hinc haud procul fuerat Sororium Tigillum, locus uidelicet sacer causa expiationis ab Horatio, ob sororem à se interfectam, in honorem Iunonis constitutus. Nam eum locum prope Carinas fuisse testatur Diony. Ait enim, locũ in quo purgarunt Horatium in angiportũ ferente à Carinis deorsum esse ijs, qui ad Cyprium peragerent angiportum: ubi aræ manerent tunc erectæ, & Tigillum duobus inter se cõtrarijs parietibus fultum super eas extenderetur. Quibus uerbis intelligimus, tam sororium Tigillum, de quo agimus, quã Vicum Cyprium, de quo iam dicemus, fuisse prope dictum cliuum. Vicum autem Cyprium ex facinore Tulliæ sceleratũ appellatum esse, idem auctor tradit. Cyprus enim fuerat dictus à Cypro, quod Sabina lingua bonum omen significat: Tametsi Varro non eundem esse uicum Cyprum, & Sceleratũ consentit. Sic enim inquit. Vicus Cyprus à Cypro, quòd ibi Sabini ciues additi consederũt, qui à bono omine eum appellarũt. Nam cyprum Sabine bonum significat: prope hunc uicus Sceleratus, dictus à Tullia Tar. Superbi uxore, quòd ibi cum iaceret pater occisus, super eum carpentum mulio ut inijceret, iussit. Domus autem M. Antonij non longe ab æde Telluris fuit, ut Appianus sic testatur. Iis peractis decretum noctu perlatum est, Antonium sequenti die in templo Telluris, haud longe ab ipsius domo, Senatum habiturum. Inter hæc aũt loca, & amphitheatrum nunc Colosseum appellatum, fuere Busta Gallica: ubi nunc est ædicula D. Andreæ cognomento ad Busta Gallica. Quæ in media fuisse urbe ait Suetonius: idque etiam Liuius his uerbis ostendit. Cum esset satis altum Ianiculum, ubi Camillus sedens prospectaret hostem, descendit in æquum, atq; illo ipso die media urbe, qua nunc Busta Gallorum sunt: & postero die citra Gabios cecidit Gallorum legiones. Is erat locus ubi, à Camillo interfecti, fuerant sepulti. Varro. Is locus, inquit, ad Busta Gallica: quòd Roma recuperata, Gallorum ossa, qui possederant urbem, ibi coaceruata, ac consepta. Tametsi Liuius eos morbo interemptos esse dicat. In hoc ambitu fuit Salutis ædes, uota bello Samnitico à C. Iunio Bibaculo Cos. ab eodèmque Cens. locata, & Dictatore dedicata, eodem Liuio auctore.

De Theatro Marcelli: Curia, Porticu, & Schola Octauiæ: ac de templo Iunonis, Apollinisque Delubro. Cap. XI.

HIs descriptis, ad eam uallem, quæ inter Tiberim, Capitolium, Palatium, & Auentinum iacet, transeamus, agamùsq; de ædificijs, ac locis insignibus, quorũ nonnulla adhuc extant. Theatri Marcelli, quod sub nomine nepotis ex sorore Octauia Augustus excitauit, pars, uetustate, igneq; corrupta inter Tarpeiã rupẽ, dictùmq; Tiberim adhuc cernitur. Capiebat autem loca. LXXX. M. Huius Scena à Vespasiano fuit restituta, in eàque mox ludos edidit. Ante Theatrum Curiam Octauiam fuisse, tradit Appianus: cui iuncta erat eiusdem nominis Porticus, quam totum id spatij occupauisse crediderim, quod est ab æde nunc D. Nicolai in Carcere: ad eam quæ. S. Mariæ in porticu dicitur. In hac Curia multæ statuæ erant statutæ: sed inter cæteras Apollinis fulmen tenentis. In porticu uero Sauron, & Batrachum templa clausa fecisse, scribit Plin. Artemonàque nobilissimas picturas pinxisse: in iisque Herculem ab Oeta monte exuta mortalitate consensu deorum in cælum euntem: Intràq; eandem porticum fuisse Iunonis ædem, & in ea ipsius deæ Statuam à Dionysio, & Policle factam: ac Veneris à Philisco: insupèrque Aesculapij, & Dianæ à Cephisiodoro: ad eandèmque porticum laudari Apollinem Philisci Rhodij in suo Delubro: item in eodem templo Latonam, & Dianã, & nouem Musas: & alterum Apollinem nudum: alterùmque, qui Cytharam teneret, Timarchidem fecisse: In Scholis uero esse Praxitelis Cupidinem, obiectum à Cicerone Verri: per quem Thespiæ uisebantur: & multa in eisdem Scholis sine auctoribus placere: ueluti erant Satyri quatuor: ex quibus unus Liberum patrem perferrebat: & alter Liberum similiter: tertius ploratum infantis cohibebat: quartus cratere alterius sitim sedabat: ueluti etiam duæ Hymphæ sua ueste uelificantes. Easdem autem scholas adornarunt & tabulæ pictæ. Nam, ut idem refert, Antiphilus in eis Hesiona nobilem pinxit, & Alexandrum, ac Philippum cum Minerua. Præterea ait, Veneris Statuam eximiæ pulchritudinis manu Phidiæ in Octauiæ operibus esse.

De Foro Olitorio: Templis, Iunonis Matutæ, Spei, Iani, Pietatis, & Carmentæ: ac de Carcere Pl. Ro. Sacrario Numæ: & de Columna Lactaria. Cap. XII.

INter Marcelli theatrum, & Capitolium iacet platea nunc Montanaria uocitata, ubi olim fuit Forum Olitorium: quod extra portam Carmẽtalem fuisse ait Asconius. Forum Olitoriũ, inquit Varro, erat antiquum macellum, ubi olerum copia: Ea loca etiam nunc Lacedæmonij uocant macellum: sed Iones ostia hortorum. In hoc fuit Iunonis Matutæ ædes, ubi nũc D. Andreæ cognomento in Mentuza, siue in Vincijs: uota, & locata est Gallico bello à Cor. Cos. ab eodèmque Censore dedicata, auctor Liuius: qui in eodem foro etiam Spei ædem fuisse tradit, eàmque fulmine ictam bello pu. & Q. Fabio consulis filio, ac T. Sempronio Graccho Coss. incendio conflagrasse. Hanc consecrauit Collatinus. Cic. de legibus. Recte, inquit, etiam Spes à Collatino consecrata est. Sed quoniam Cor. Tac. ait, ab Attilio esse uotam, & à Germanico sacratam, existimandum est, aut fuisse hanc denuo instauratam, aut aliam esse de qua Tacitus loquitur. In foro Olitorio Columnam Lactariam, ad quam infantes lacte alendi deferebantur, stetisse asserit Sex. Pom. In eodem etiam fuit Iani Templũ circa imum Argiletum, iuxta theatrum Marcelli. Hoc Numam regem in duobus breuissimis templis fecisse, eique duas fuisse portas, quas aperire cùm bellum esset, in pace uero claudi legitimum foret, scribit Ser. Alij tamen T. Tatium, & Romulum facto fœdere templum hoc cõstituisse uolunt: proptereàque Ianũ duas facies habere, quasi ut ostendat duorum regum coitionem. Cor. uero Tac. ait, Duilium esse huius templi auctorem: eius sunt hæc uerba. Eodem in loco. L. M. Publicijs Iano templum, quod apud forum

Olitorium Cn. Duilius struxerat: Speiq; ædes à Germanico sacratur. Alibi commemorat Tiberium Cæsarem Iani templum dedicauisse, apud forum Olitorium, uotum à Duilio bello maritimo aduersus Pœnos prospere peracto: si modo de hoc eodem intelligunt: nam quod aliud ea ætate fuerit, nobis non constat. Cum autem idem esse Iani templum, de quo Seruius, & Tacitus loquuntur, dubitari non possit: non uideo quo pacto utrausque stet sententia: nisi dixerimus, à Numa structum, denuòque à Duilio instauratum, ampliatùmque. Id uero prope D. Nicolai ædem, aut certe eo ipso loco fuisse, crediderim. Hic.n. locus ad imum Argiletum, & iuxta theatrum Marcelli positus est, atque extra portã Carmentalem, quod ait Sex. Pom. ad dextràmque Fabijs ea porta ad bellum exeuntibus, quemadmodum Liuius, & Ouidius uoluere. Nam licet hæc porta ad forum Olitorium uergeret, tamen cum secũdum muros urbis ad sinistram flectere iter cogerentur, ut per Sublicium pontem, qui tunc unicus erat, transirent, Iani templum ad dextram relinqui fuit necesse. Prope hoc templum fuit Sacrarium ipsius Numæ, circa imum Argiletum. Item Carcer Plebis Romanæ: huius uestigia apud eandem D. Nicolai ædem extare uidentur. Quem carcerem Ap. Claudius decemuir constituit, in eòque reus iudicij inclusus sibi mortẽ consciuit, ut tradit Liuius. In hoc carcere fuit Templum Pietatis à M. Attilio Glabrione dedicatum, ut idem est auctor. Causam struendi templum Plin. sic ostendit. Humilis in plebe, & ideo ignobilis puerpera supplicij causa carcere inclusa matre, cum impetrasset aditum à Ianitore, semper excussa ne quid inferret cibi, deprehensa est uberibus suis alens eam. Quo miraculo matris salus donata filiæ pietate est, ambæque perpetuis alimentis, & locus ille eidem consecratus est Deæ, C. Quintio, & M. Attilio Coss. templo Pietatis extructo in illius carceris sede, ubi nunc Marcelli theatrum est. Sextus uero Pom. Patrem inclusum carcere, non matrem, uberibus filiam clam aluisse, scribit: Templùmque ipsum eo in loco extructum fuisse, ubi puella antea habitauerat, non in carcere. Hoc templum Cos. Cotta de cælo tactum fuisse testatur Cic. primo de diu. Fanum carmẽtæ sub Capitolio esse, scribit Diony. meminit & Gellius libro. XVIII. Positum autem fuit apud portam Carmentalem à Carmenta, ut supra diximus, nuncupatam: ubi reliquiæ ædiculæ D. Catherinæ hodie cernuntur. Quod fanum mulieres Romanæ ei deæ ædificarunt gratiam referentes quòd uehicula, quibus. S. C. priuatæ fuerant, ipsis essent restituta. Carmenta.n. Euandri mater fuit, Nicostrata prius appellata: quæ, quia carminibus oracula edebat, Carmenta postea est dicta: ab eàque carmina: auc. Plut. in prob.

De Argileto: Domo Sp. Melij, & Africani: & de Aequimelio: Tabernis Bibliopolarum: Basilica Sempronij: ac de Asylo. Cap. XIII.

Argiletum autẽ à fine uici Thusci, atque à Velabro oriri, inuenio: eiùsque imum esse ad Marcelli theatrum: Huius etymologiam Varro duplicem sic ponit. Argiletum sunt qui scripserunt ab Argo, quòd is huc uenerit, ibique sepultus sit: alij ab argilla, quòd ibi id genus terræ sit. Priorem etymologiam probat Seruius: sic enim inquit. Euander Argum quendam hospitio suscepit, qui cum de eius cogitaret interitu, ut ipse regnaret, Euandro hæc non sentiente, socij intellexerunt: qui Argum necarunt: cui Euander & sepulcrũ fecit, & locũ sacrauit, de quo Virgilius meminit hoc carmine.
Nec non & sacri monstrat nemus argileti.
In ea autem parte Argileti, quæ à dextra occurrit à porta Carmentali ad Velabrum, & non longe ab æde nunc D. Ioannis decollati, Aequimelium fuisse, ex uerbis Liuij coniectura assequi mihi uideor: ea hæc sunt. Substructionem super Aequimelium in Capitolio, & uiam silice sternendam à porta Capena ad Martis ædem Aediles locauerunt. Et rursus. Lupus Esquilina porta ingressus, frequentissima urbis parte decurrit in forum, Thuscòque uico, atque Aequimelio per portam Capenam propè intactus euasit. Aequimelium autem unde dicatur, sic ostendit. Nec satis est Melij sanguine expiatũ, nisi

tecta parietèsque, intra quæ tantum amentiæ conceptum esset, dissiparentur, bonàque cuncta precijs regni mercandi publicarentur. Iubere itaque Quæstores uendere ea bona, atq; in publicum redigere. Domum deinde, ut monumento area esset oppressæ nefariæ spei, dirui extemplo iussit: idque Aequimelium appellatum est. Quod etiam Cic. pro domo sua comprobat. Ad Aequimelium erant opificū multæ tabernæ: Laneæ inter alias, & Bibliopolarum: de quibus Martialis sic meminit.

Argiletanas maius habitare tabernas.

Cū tibi parue liber scrinia nostra uacent. Apud ædē nūc D.Georgij fuit Domus P. Africani, ubi deinde T. Sempronius Basilicam fecit: de qua Liuius quarto decadis quintæ sic loquitur. T. Sempronius ex ea pecunia, quæ ipsi attributa erat, ædes P. Africani ponè ueteres ad Vertumni signum, laneasq; & Tabernas coniunctas in publicum emit: Basilicàmque faciendam curauit, quæ Sempronia appellata est. Qui autem uolunt Asylum, de quo dictum est, fuisse sub rupe Tarpeia, ut id comprobent, citant Ouidij hæc carmina.

Tum quoque uicini lucus celebratur asyli,
Qua petit equoreas aduena Tibris aquas.

Et quanq̃ hi uersus non faciūt de loco Asyli certam fidem, tamen cum in Capitolio, in quo prius fuerat constitutus, fuissent multa templa, atq; ædificia excitata, credendum omnino esse censemus, in aliū locum esse translatum, atque in eum, quem dicunt totum id spatij occupauisse, quod est à rupe Tarpeia, hinc ad forum Boarium usq;: inde ad pontem Senatorum: et ad radices usq; Auentini montis.

De Velabro: Foro Boario: Arcu Septimij: Vertumni Signo: & de Iano quadrifronte: ac de Sepulcro Accæ Larentiæ. Cap. XIIII.

Ex eruptionibus tiberinis olim fiebat sinus in modum lacus, hinc ad forum Romanum ferè usque, inde ad Circum max. quo Auentinus à reliquis mōtibus discludebatur. Itaque qui eò ex urbe ibāt, lintribus aduehebantur, quadrantèmque soluebant, unde lacum ipsum Velabrum à uehendo appellarūt: nam uelaturam facere dicebantur, qui id mercede facerent: auctor est Varro: quod attigit Propertius cum inquit.

At qua uelabri regio patet, ire solebat
Exiguus pulsa per uada linter aqua. & Ouidius.
Qua uelabra solent in Circum ducere pompas,
Nil præter salices, crassàque canna fuit.
Hic, ubi nunc fora sunt, lintres errare uideres:
Quàque iacent ualles maxime circe tuæ.

Lacu ipso postmodum exiccato, atque repleto in eius parte, quæ à Iano quadrifronte in Auentinū uergit, forum Boarium fuit institutum: quod nomen obtinuisse aliqui uolunt, ab æreo Tauri Simulacro ibi statuto, ubi Romulus sulcum urbis condendæ designare cœpit: de quo Plin. ita meminit. Proxima laus æris Gynetico in insula, & ipsa nec æs gignens, sed officinarum temperatura nobilitate. Bos æreus inde captus in foro Boario est Romæ. Alij ob taurum immolatū interfecto Caco, bobùsque recuperatis Boarium appellatum tradunt. Vtranque opinionem attigit Ouidius, his carminibus.

Pontibus & magno iuncta est celeberrima Circo
Area, quæ posito de boue nomen habet.
Immolat ex illis taurum tibi Iuppiter unum
Victor, & Euandrum ruricolàsque uocat.

Sex. uero Pom. Boarium dictum putat, quòd ibi boues uenundarentur: cui astipulatur Varro, cùm inquit. Quo quidem genera conferrent forum appellatū, additùmque ab eo cognomen, ut forū Boariū.

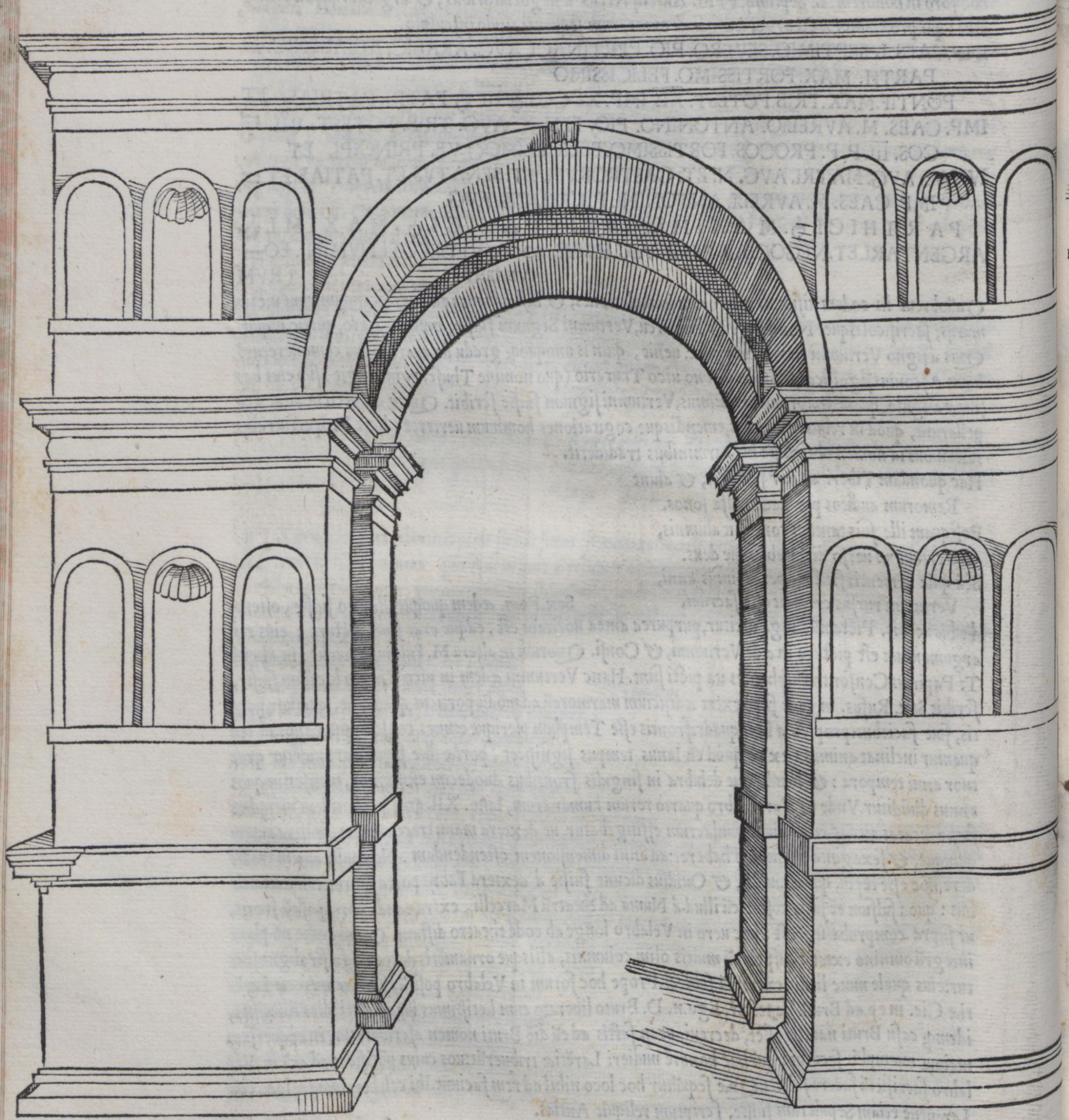
Quod etiam Liuius innuit, memorans in eodem foro bouem in tertiam contignationem ascendisse. In hoc foro in honorem. L. Septimij, & M. Aurelij Arcus à negociatoribus, & argentarijs fuit extructus: qui proximus D. Georgei ædi adhuc extat, cum sequenti titulo insculpto.

IMP.CAES. L. SEPTIMIO. SEVERO. PIO. PERTINACI. AVG. ARABIC. ADIABENIC. =
PARTH. MAX. FORTISSIMO. FELICISSIMO
PONTIF.MAX.TRIB.POTEST. XII. IMP. XI. COS. III. PATRI. PATRIAE. ET
IMP. CAES. M. AVRELIO. ANTONINO. PIO. FELICI. AVG. TRIB. POTEST. VII. =
COS. III. P. P. PROCOS. FORTISSIMO. FELICISSIMOQVE. PRINCIPI. ET
IVLIAE. AVG. MATRI. AVG. N. ET. CASTRORVM. ET. SENATVS. ET. PATIAE. ET =
IMP. CAES. M. AVRELI. ANTONINI. PII. FELICIS. AVG.
PARTHICI. MAXIMI. BRITTANICI. MAXIMI.
ARGENTARI. ET. NEGOCIANTES. BOARI. HVIVS. LOCI QVI DEVOTI. NVMINI. EO= (RVM
INVEHENT

Quãobrem in eodem uisuntur taurorum immolationes, & instrumenta ad sacrificandum cum uictimarijs, sacrificolisque. Non longe ab hoc arcu, Vertumni Signum fuisse, innuit Cicero, qui sic inquit. Quis à signo Vertumni in Circum max. uenit, quin is unoquoq; gradu de auaritia tua cõmoneretur? Idem Asconius significat, Cùm in ultimo uico Thurario (quo nomine Thuscum intelligit) sub eius basilicæ angulo, quam Semproniam diximus, Vertumni signum fuisse scribit. Quem deum eo nomine appellarunt, quòd in rebus uendendis, emendisque cogitationes hominum uerteret: licet Propertius alijs rationibus id nomen obtinuisse his carminibus tradiderit.

Hac quondam Tiberinus iter faciebat, & aiunt
Remorum auditos per uada pulsa sonos.
Postquam ille suis tantum concessit alumnis,
Vertumnus uerso dicor ab amne deus.
Seu quia uertentis fructus percepimus anni,
Vertumni rursus credidit esse sacrum.

Sex. Pom. ædem quoque illi Deo fuisse, ostendit his uerbis. Picta nũc toga dicitur, purpurea antea uocitata est, eàque erat sine pictura: eius rei argumentum est pictura in æde Vertumni, & Consi. Quorum in altera M. Fuluius Flaccus: in altera T. Papirius Censor triumphantes ita picti sunt. Hanc Vertumni ædem in uico Thusco locatam fuisse, scribit Sex. Rufus. In eodẽ foro extat ædificium marmoreũ ad modũ porticus quadratæ, quatuor portis, siue faciebus: propterea Iani quadrifrontis esse Templum plerique omnes consentiunt. Quos, ut sequamur inclinat animus: ex eo quòd cũ Ianus tempus significet, portæ illæ significare uidẽtur quatuor anni tempora: & loculi, siue delubra in singulis frontibus duodecim existentes, menses: in quos annus diuiditur. Vnde & Varro libro quarto rerum humanarum, Iano. XII. aras pro totidem mensibus fuisse dicatas ait. Sic enim eius Simulacrum effingebatur, ut dextera manu trecentorum, sinistra autem quinque, & sexaginta numerum haberet: ad anni dimensionem ostendendam. Nonnulli autem tradidere hoc esse tẽplũ, quod Liuius, & Ouidius dicunt fuisse à dextera Fabijs porta Carmẽtali exeuntibus: quod falsum eẽ satis cõstat: cũ illud à Numa ad theatrũ Marcelli, extra eandẽ portã positũ fuerit, ut supra comprobatum est: hoc uero in Velabro longe ab eodẽ theatro distans. Quod hodie nõ plane integrũ omnino extat: quippe cũ multis olim columnis, aliìsque ornamẽtis decoratũ fuisse dignoscatur: eius quale nunc licuit exemplũ subieci. Prope hoc forum in Velabro positã esse Aram Accæ Larẽtiæ Cic. in ep. ad Brutũ sic testat. Ego. n. D. Bruto liberato cum lætissimus ille ciuitati dies illuxisset, idemq; casu Bruti natalis esset, decreui, ut in fastis ad eũ diẽ Bruti nomen ascriberetur, in eòque sum maiorũ exemplũ secutus, qui hũc honorẽ mulieri Larẽtiæ tribuerũt: uos cuius põtifices ad arã in Velabro sacrificiũ facere soletis. Quæ sequũtur hoc loco nihil ad rem faciunt. Ibi celeberrimo in loco eius Larentiæ etiam Sepulcrum fuisse, scriptum reliquit Antias.

De Aede, Ara, & simulacro Herculis: ac de Templis, Pudicitiæ, Matutæ, Fortunæ, & Murtiæ. Cap. XV.

Aedes Herculis ī foro Boario erat, & in qua, tempestate Solini, ut ipse testatur, argumenta, & conuiuia maiestatis eius remanebant. Nā diuinit⁹ neque muscis illò, neque canibus ingressus erat. Etenim cùm uisceratione̅ sacricolis daret, Miagirum idest muscarū congregatorem Deū dicitur imprecatus: Clauam uero in aditu reliquisse, cuius olfactu refugerent canes. Hāc ædē Macrobius Herculis Victoris appellauit, alteramq; eiusdem cognominis fuisse ad portā Trigeminam affirmat. Prior tempore Xysti. IIII. pont. Max. solo fuit æquata, ibiq; reperta ipsius Herculis statua ænea: quā hic accurate expressam apposuimus. Eā in ædibus Cōseruatorum nunc esse libro secundo dictum est. Ibi hic etiam deo Herculi titulus inuenitur.

DEO HERCVLI
INVICTO
C.IVL. POMPONIVS
PVDENS
SEVERIANVS
V.C. PRAEF. VRB.

Plin. ait, Euandrum statuam Herculi in foro Boario sacrauisse, quæ triumphalis Hercules dicebatur, eo ꝙ per triumphos triumphali habitu uestiretur. Nec uero arbitramur hāc

Herculis statuam illam esse, quam Plin. ait Euandrum in foro Boario sacrauisse: sed potius eam quæ M. Fuluio, & Cn. Manlio Coss. posita fuerat in ipsius Herculis æde, nobili Pacuuij poetæ pictura celebrata: in qua lectisternium esse non licebat: neq; in eius dei sacris seruis, aut libertis interesse. Regnante autem Euandro Hercules Aram solum habuisse dicitur. Huius Vir. sic meminit.

Hanc aram luco statuit, quæ maxima semper
Dicetur nobis, & erit quæ maxima semper.

Hanc à magnitudine fabricæ maximam appellatam esse ferunt. Ser. Ingens est, inquit, ara Herculis, sicut uidemus hodieque. Fuit autem uenerationis inter accolas præcipuæ: quòd Hercules ipse ad eam boum decumas obtulit, dixitque illos uitam beatißimam uicturos, qui sibi bonorũ decumã dicauissent. Quod fecit Sylla, Lucullus, & M. Crassus. Ab hac ara sequestrari mulieres uoluit, nihilque attingere, neque degustare, quod super eam immolatum esset. Vnde Gellius. Mulieres Herculaneo sacrificio abstinent. Huius rei ratio hæc est. Quia Herculi (cũ boues Geryonis ꝑ Italiæ agros duceret) sitienti respondit mulier, aquam se non posse præstare, quòd fœminarum deæ celebraretur dies, nec ex eo apparatu uiris gustare fas esset. Propter quod Hercules facturus sacrificium detestatus est præsentiam fœminarum. Non procul ab hac ara fuit Pudicitiæ Patriciæ ædes, ab Aemilio condita, auctor Liuius. Cuius deæ plures ædes sacras Romæ fuisse, innuunt Propertij hæc carmina.

Templa pudicitiæ quid est statuisse puellis?
Si cuiuis nuptæ quidlibet esse licet.

Signum Pudicitiæ, quam quidam (ut refert Sex. Pom.) Fortunam esse existimant, fuit in foro Boario, ubi familia edisset Herculis: cuius sacra non obibant Plebeiæ: quare in uico Longo Pudicitiæ Sacellum à uirgine plebeia excitatum est, ut in eo eius deæ sacra plebeiæ peragerent. Fortunæ Prosperæ, & Matutæ sacras edes constituit Ser. Tullius. Fortunæ quidẽ ideo, quod ea fauente subleuatus fuerat, & ab ancilla matre ad regnum prouectus, hincq; Fortunæ Primigeniæ, & Masculæ templa erexit. auc. Plut. in probl. Erexit & Fortunæ paruæ Sacellum: quasi docens attendendum eẽ, ne ea quæ accidunt, tanq̃ parua contemnamus. Hic etiam Matutæ ædem, quam posuerat, refecit. Narrat Varro, eundem Seruium Fortis Fortunæ ædis auctorem extitisse, cum inquit. Dies Fortis Fortunæ appellatus ab Ser. Tullio, quòd is Fanum Fortis Fortunæ, secundum Tiberim, extra urbem Romam, dedicauit. Etsi Liuius commemoret, Caruilium Cos. ex bello Hetrusco æris grauis tulisse in ærarium trecenta nonaginta millia, de reliquo ære ædem Fortis Fortunæ faciendam, prope ædem eiusdem Matutæ, locauisse: tamen, aut aliam ab hac, de qua Varro, fuisse: aut ea, quæ à Tullio ædificata fuerat, uetustate collapsa, Caruilium in eius locum alteram substituisse, existimandum est. Legimus autem apud Plin. Q. Catulum Signa duo palliata in æde Fortunæ posuisse: & ad eandem ædem Paulum Aemilium Mineruam, quam Phidias fecerat, dedicauisse: Item Pythagoram Samium initio pictorem Signa seminuda ibidem statuisse. Sed de qua Fortunæ æde intelligat, incertum habemus. Hic nõ ab re uisum est lectorem admonere, quòd in hoc ipso foro gladiatorum munus primum Romæ est datum. Nec longe ab eodem, ad radices Auentini montis, erat Murtiæ Deæ Sacellum: id quod ostendũt Liuij hæc uerba. Tum quoque multis millibus Latinorum in ciuitatem acceptis, ut iungeretur Palatio Auentinus, ad Murtiæ datæ sedes. Hæc.n. secordiæ est Dea. Post hæc, sequitur Circus Max. de quo priusquam agamus, ad ea quæ secundum Tiberim à Marcelli theatro ad radices usque eiusdem montis sunt relicta, reuertamur.

De Foro Piscario: Templis, Fortunæ Virilis, & Vestæ: & de Salinis, atq; Arcu Hor. Coclitis. Cap. XVI.

Post theatrum Marcelli, inter sacras ædes nunc Diuæ Mariæ cognomẽto in porticu', & D. Mariæ Aegyptiacæ, ad Tiberim, fuit Forum Piscarium: quod innuere uidetur Var. cũ ait. Secũdũ

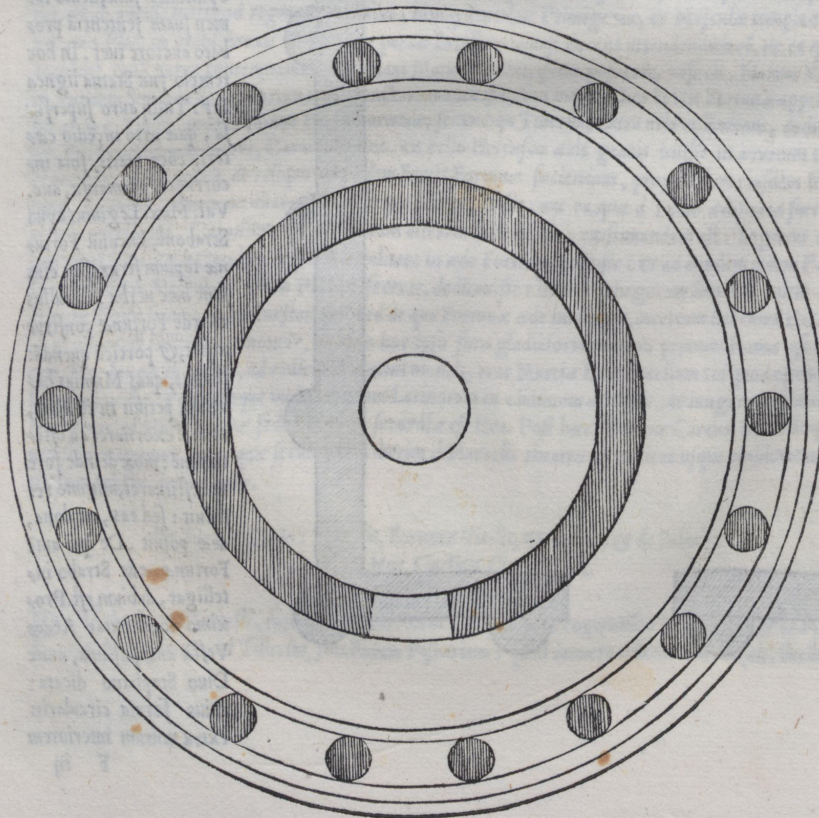
In figura urbis cõmunẽ opinionẽ secuti, hoc tẽplũ Pudicitiæ ascripsimus. Sed eſſe Fortunæ, præter uerba Diony. eius quoque structura facit, ut credamus, quæ cũ sit ionica, media inter corinthiã, & doricam, huic potius Deæ conuenit. Nam & ipsa media est, bona scilicet, & mala. Templi longitudo est ped. LVI. Latitudo. XXVI.

Tiberim ad Iunium forũ piscarium uocant. Vbi quidam pro ad Iunium, ad Ianum legunt: cũ tamen in omnibus ferè codicib⁹ scriptum sit, ad Iuniũ. Vnde fit ut credam, ad Iuniũ forum eſſe dictum, eo pacto quo forum Cupedinis ad Corneta appellatũ inquit Var. D. autẽ Mariæ ægyptiacæ hodie sacratum, olim uero Fortunæ Virili, templũ, penè integrum etiam nunc extat. De eo Diony. sic ait. Duobus extructis tẽplis Fortunæ: altero in foro Boario: altero ad ripas Tiberis, quã appellauit Virilẽ. Et quanquã de hoc uariæ opiniones sunt, nemo tamen suam sententiã probato auctore tuet. In hoc templo fuit Statua lignea Ser. Tullij auro superfusa, quæ orto incẽdio cæteris cõcrematis, sola incorrupta permansit, auc. Val. Max. Legimus apud Strabonẽ, Lucullũ Fortunæ tẽplum struxiſſe: eius sunt hæc uerba. Lucullus cũ ædẽ Fortunæ construxiſſet, & porticũ quendã: statuas, quas Mumius habebat, petiuit in eũ usum, ut ædẽ exornaret ad ostẽtationẽ: mox deinde fore ut restitueret, minime restituit: sed eas, ut dona, deæ posuit. De quo autẽ Fortunæ æde Strabo intelligat, dubium est. Proximo loco extat Aedes Vestæ antiquiſſima, nunc Diuo Stephano dicata: cuius forma circularis: extra murum interiorem

columnæ. XVIII. circularem porticum efficiunt. De hac æde itidem auctores dissentiunt. Diony. uerba nostræ opinioni consentire magis uidentur: ea subieci. Sed de constitutione templi, quod nunc extat, isti uidentur ignorasse: neque .n. locum illum, in quo nunc sacer custoditur ignis, Romulus dedicauit Deæ, cuius rei magnum argumentum est, quòd is extra eam est, quæ quadrata dicta ē Roma, quā Romulus muro cinxit. Possumus præterea conijcere hanc esse Vestæ, ex eo quòd est rotunda, & qualis describitur à Sex. Pom. qui sic ait. Rotundam ædem Vestæ Numa rex consecrasse uidetur, quòd eandem esse terram, qua uita hominum sustineretur, crediderit: eámque in pilæ formam esse, ut simili templo Dea coleretur. Cum igitur hæc sit extra urbem Romuli, nullaq; alia rotunda extra ipsam cernatur, constare puto ædem Vestæ, quæ inter Capitolium, & Palatium obtinuit locum, à Romulo: hanc uero à Numa excitatam. Neque enim uideo quonam pacto Herculis templum dici possit, ut nonnulli affirmare sunt ausi, cum Corinthia sit structura. Nam Vitruuius scribit, Herculi, Mineruæ, & Marti doricas ædes esse faciendas: quia his dijs, propter uirtutem, sine delicijs ædificia constitui decebat. Quòd autem Horatius dicit.

Vidimus flauum tiberim retortis
Litore hetrusco uiolenter undis
Ire deiectum monumenta regis,
Templáque Vestæ.

ad templum Vestæ, de quo supra diximus, referendum esse existimo: nam ad hanc, quæ in ripa Tiberis posita est, nihil mirum uideri poterat, exundantē Tiberim peruenisse.

Haud procul ab hac æde, erant Salinæ, de quibus supra meminimus. Horatij Coclitis Arcus, de quo reliquum erat dicere, sunt qui putant ad radices Auentini stetiße, prope eum locum, ubi pons Sublicius fuerat, ibique saxa quædam eruta fuiße dicunt, hoc titulo inscripta.

P. LENTVLVS CN. F. T. Q VINTIVS CRISPINVS
VALERIANVS EX. S. C. FACIVNDVM
CVRAVERE IIDEMQ. COMPROBAVERE

Ego uero nihil de eo certi habeo, quod affirmare poßim, tamen memoria rei ab ipso Horatio in eo ponte gestæ, horum sententiam approbare uidetur.

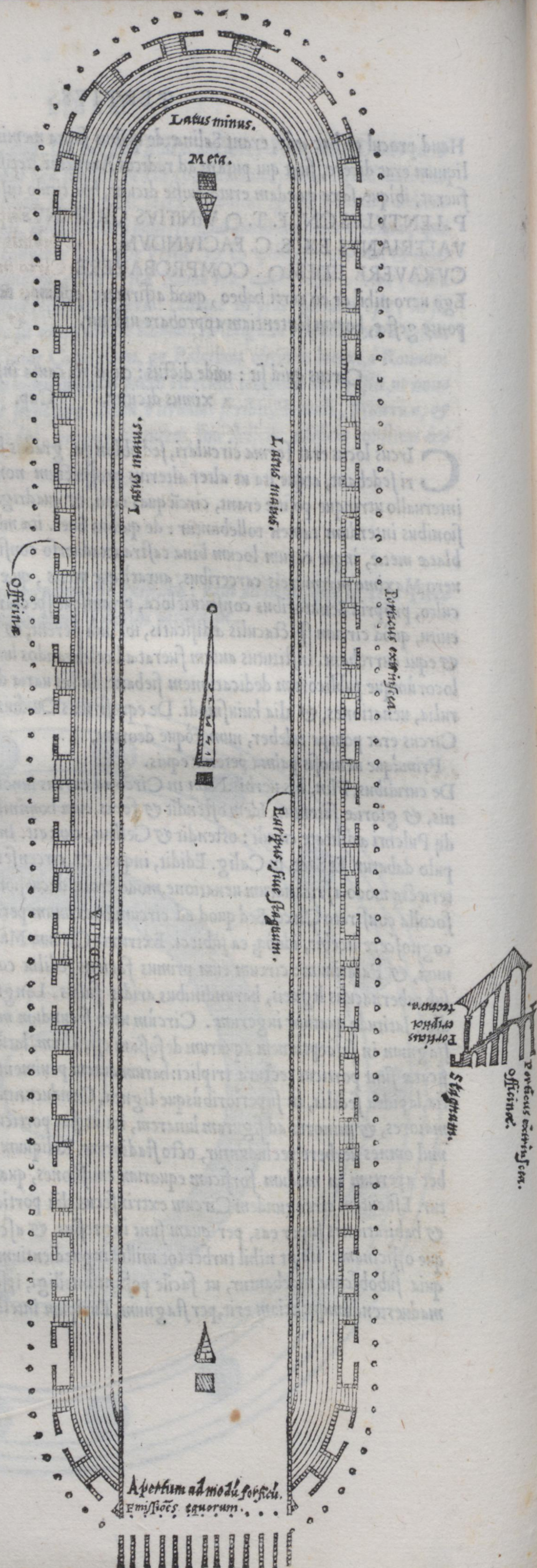
Circus quid sit: unde dictus: cuius rei causa institutus: & de eo, qui Maximus dicitur. Cap. XVII.

CIrcus locus erat forma circulari, sed oblonga, gradus habens plurimos, in quibus ludos spectaturi sedebant, atque ita ut alter alterius prospectum non impediret. In curriculo duæ metæ pari interuallo utrinque positæ erant, circũ quas equi, & quadrigæ currebant: quæ in equestribus decursionibus interdum tamen tollebantur: de quibus Suet. ita meminit. Nam quo laxius dimicaretur, sublatæ metæ, inque earum locum bina castra exaduerso constituta erant. Idem in Claudij uita. Circo uero Maximo marmoreis carceribus, auratisque metis, quæ utraque tophina, & lignea fuerant exculto, propria Senatoribus constituit loca, promiscue spectare solitis. Dictus est autem Circus à circuitu, quòd circum spectaculis ædificatis, ibi ludi fierent, & quòd ibi circum metas ferebatur pompa, & equi currebant. Institutus autem fuerat ad celebrandos ludos, qui in deorum honorem, templorum, locorùmque publicorum dedicationem fiebant. In his uaria dabantur certamina, ut puta equestria, curulia, uenationes, & alia huiusmodi. De equestribus Ouidius sic meminit.

Circus erat pompa celeber, numeròque deorum,
Primàque uentosis palma petetur equis.

De curulibus, Plin. his uerbis. Nam in Circo ad currus iuncti equi non dubie intellectum adhortationis, & gloriæ fatentur. Idem ostendit & feras cum hominibus pugnauiße: ueluti elephantem Claudij Pulchri ædilitate curuli: ostendit & Gellius, cum ait. In Circo uenationis amplißimæ pugna populo dabatur. Et Suet. in Calig. Edidit, inquit, & circenses plurimos à mane usque ad uesperas, interiecta modo africanarum uenatione, modo troiæ decursione, & quosdam præcipuos minio, & chrysocolla constrato Circo. Sed quod ad circum Maximum pertinet, eius partes singulas ex Diony. uerbis cognoscere licebit, ideòq; ea subieci. Extruxit Circum Maximum Tarquinius, qui est inter Auentinum, & Palatinum: circum eum primus faciens sedilia cooperta: primum enim spectabant stantes sub tabernaculis ligneis, harundinibus aridis fultis. Longitudo Circi est trium stadiorum cum dimidio: latitudo quatuor iugerum. Circùm uero secundum maiora latera, & secundum unum minorum stagnum in susceptionem aquarum defoßum est, altum, latùmque pedes denos: pòstque stagnum ædificatæ sunt porticus tectura triplici: harum autem pauimenta habent, ut in theatris, parum superstantia, lapidea sedilia, in superioribùsque lignea. Conducuntur autem in unum, & coniungũtur inuicem maiores, & minores ad figuram lunarem, ita ut fiat porticus una circularis ex tribus, quæ ab uno simul omnes uerbere recluduntur, octo stadiorum. Reliquum autem minorum laterũ apricum, atque habet apertum in modum forficum equorum emißiones, quæ per unum simul omnes stimulum recluduntur. Est autem circa eundem Circum extrinsecus alia porticus, unius tecturæ, officinas in se habens, & habitationes super eas, per quam sunt ingreßus, & ascensus uenientibus ad spectaculũ iuxta quanque officinam: ita ut nihil turbet tot millia ingredientium, & abeuntiũ. Hactenus ille. Cuius uerba quia subobscura uidebantur, ut facile poßint intelligi, ipsius Circi formã hic exprimere uolui. Animaduertendùmque etiam erit, per stagnum, Euripum intelligere, de quo Suet. in Cæsare sic meminit.

Spatio circi ab utraque parte producto, & in gyrum euripo addito. Non credimus autem Tarquinium hunc Circum in eam amplitudinẽ posuiſſe, quã deſcribit Diony. Nam Dion refert, hunc collapſum Traianum ampliorem, elegantiorèmque reſtituiſſe, cũ antea Auguſtus eum adornauiſſet. Heliogabalus deinde columnis pulcherrimis, auròque illuſtrauit: & pauimẽtum ex chryſocolla fecit. Sed de Columnis, quas diximus, Nazarius in panag. ſic inquit. Circo ipſi maximo ſublimes porticus, & rutilantes columnæ tantum inuſitati ornatus dederunt, ut illò non minus cupide conueniatur loci gratia, quàm ſpectandi uoluptate. Partem huius Circi Auentino cõtiguam Tiberij tempore deuſtam eſſe teſtatur Cor. Tac. Maximi nomen, à ludorum magnificentia, eum obtinuiſſe aliqui uolunt: alij, quod eſt ueriſimilius, quia maior eſſet Flaminio, & Intimo. Capax, ut ſcribit Sex. Rufus. CCLX. M. hominũ ſedentium. Nam quod Diony. dicit. CL. tantũ, niſi fortaſſe apud Rufum locus eſt deprauatus, ut apud eũdem alij multi, exiſtimarem de ampliato iam poſt Diony. tempora Circo, Rufum intellexiſſe: & Maximi cognomentum, non ſtatim poſtq̃ extructus eſt, fuiſſe illi inditum, ſed longo poſt Tarquinium tempore, quod innuit Liuius, cùm ait. Cricus, qui nunc Maximus dicitur. Nunc enim ait, quaſi prius eo nomine careret. Eius autem longitudinem trium ſtadiorum, & paſſuũ. LX. tamen ſine ædificijs, fuiſſe, inuenio. Etſi Plin. dicit trium ſtadiorũ eſſe, & Diony. trium cum dimidio, utrunque tamen recte ſentire opinor: illum. n. curriculi, hũc cum curriculo ſedilium etiam ſpatium cõplexum eſſe, exiſtimo: uel certe, cũ ſtadia tria excederet, nec dimidium integrum cõtineret, placuiſſe Plin. tria ſtadia tantũ dicere: Diony. uero dimidium addere. Nam hiſtoricus locorũ menſuram ponere non cogitur: id ſi quando accidit, ut ipſorum laxitatem, altitudinèmq; demonſtret, (quod & nos in aquarum caſtellorum deſcriptionibus, & alibi quandoque fecimus) non ita exacta ab eo exigitur, ut ab architecto, cuius ars ſymmetrijs præcipue cõſtat. In Circo ſæpenumero pugnarum naualiũ ſimulacra fiebant: & ob eam cauſam aqua Appia ad hũc Circum replendum deducebatur, ut teſtatur Frontinus.

De Templo Consi, eiusque Ara : & de æde Neptuni, ac Iuuentutis : atq; de Fornice Sertinii. Cap. XVIII.

Consus, quem Deum consilij putabant, in Circo Templum habuit, sub tecto. Huic deo Romulus
simulacrum dedicauit, ut initum de rapiendis Sabinis consilium tegeretur. Plut. tamen refert,
Romulum cuiusdam dei aram conditam sub terra in Circo inuenisse, eique deo Consi indidisse nomen,
siue à consilio, quòd consiliarius foret : uel quòd Neptunus Equester esset : Arámque ipsam reliquum
tempus latere, in equestribus uero certaminibus aperiri : & Diony. Arcades Neptuno equestri tem-
plum, solennémque diem constituisse, Aram autem postea Genio cuidam arcano occultorum consilio-
rum duci, atque custodi constructam esse. Quibus uerbis ostendit, Conso aram, Neptuno uero templũ
fuisse: Tametsi Liuius consualia Neptuno ascribat, eorum puto sententiam secutus, qui Consum, &
Neptunum eundem esse arbitrantur. Consualia qui ludi essent, ostendunt Varronis uerba, quæ subieci.
Consualia dicta à Conso, quòd tum feriæ publicæ ei deo, & in Circo Max. ad aram eius ab sacerdo-
tibus fiunt ludi illi, quibus Sabinæ sunt raptæ. Nostra tempestate ad montis Palatini radices, iuxta D.
Anastasiæ nunc templum, inuentum est sacellum, quem nos ipsi uidimus, uarijs conchis marinis ador-
natum : quod quidem Neptuni fuisse arbitramur : & cum id esset proximum Circo : Ara uero Consi
ad extremam eiusdem Circi partem Septizonio proximam : quod significat Cor. Tac. sententiam
Diony. recipiendam esse opinamur. In eodẽ Circo Iuuentutis etiam Aedes constructa fuerat : &, ut
Liuius prodidit, à Licinio duumuiro dicata. Idem auctor ait, Sertiniũ Fornicẽ ibidẽ erexisse, eius sunt
hæc uerba. Sertinius ex ulteriore Hispania ne tentata quidem triumphi spe. L. M. pondo argenti in
ærarium tulit : & de manubijs duos fornices in foro Boario ante Fortunæ ædem, & Matris Matutæ:
unum in Circo Maximo fecit, & his fornicibus signa aurata imposuit. Quòd uero Suet. scribit, Ne-
ronem diruto Circi Maximi arcu per Velabrum, forúmque Palatium, & Apollinem petysse : de quo
arcu intelligat, non satis exploratum habemus. Erat quoque in Circo Simulacrum Seiæ, siue Segestæ
deæ, à serendo, uel à segetibus appellatæ, auctor Plin.

De Obeliscis : & de eo qui in Circo Max. iacet. Cap. XIX.

Dicturi de Obelisco, qui in Circo Maximo multa obrutus terra adhuc iacet, ac deinceps de ijs,
qui in alijs urbis partibus fuerant constituti, ad rem facere arbitramur, nonnulla de ijs, ab Am-
miano Marcellino tradita, præponere. Quæ, quid sit obeliscus, & cuius rei causa inuentus, declarant:
eius uerba sunt hæc. In hac autem urbe inter labra ingentia, diuersásque moles figmenta Aegyptio-
rum numinum exprimentes, Obeliscos uidemus plures, aliósque iacentes, & comminutos : quos an-
tiqui Reges bello domitis gentibus, aut prosperitatibus summarum rerum elati montiũ uenis, uel apud
extremos orbis incolas perscrutantes excisos, erectos dijs superis in religione dicarunt. Et idem mox
subdit. Est obeliscus asperrimus lapis in figuram metæ cuiusdam sensim ad proceritatẽ consurgens ex-
celsam, utque radium imitetur gracilescens paulatim specie quadrata in uerticẽ productus angustum
manu leuigatus artifici. In plerisque.n. uisuntur literæ hieroglyphicæ insculptæ. De literis hiero-
glyphicis, quæ in plerisq; uidentur, idem sic inquit. Formarum autem innumeras notas hieroglyphi-
cas appellatas, quas ei undiq; uidemus incisas, initialis sapientiæ uetus insigniuit auctoritas. Volucrũ
enim, ferarúmque, etiam alieni mundi, genera multa scalpentes, ad æui quoque sequentes ætates im-
peratorum uulgatius perueniente memoria, promissa, uel soluta regum uota monstrabant. Non.n.ut
nunc, literarum numerus præstitutus, & facilis exprimit, quidquid humana mens concipere potest. Ita
prisci quoq; scriptitarunt Aegyptij: sed singulæ literæ singulis nominibus seruiebant : & uerbis non-
nunq̃ significabãt integros sensus. Cuius rei scientiæ in his interim sit duobus exemplũ. Per Vulturẽ

naturæ uocabulum pandunt, quia nullos mares poſſe inter has alites inueniri, rationes memorant phiſicæ: perque ſpeciem apis mella conficientis, indicant regem, moderari cũ iocunditate, aculeos quoque innaſci debere, his ſignis oſtendentes, & ſimilia plura. Hactenus Marcellinus. De iiſdem literis legimus apud Macrobium, Aegyptios bouis figura, terram: & ſceptro inſculpto, ſolem ſignificaſſe. Sed multo plura apud Orum Apollinem de iis literis inuenies. Ex quo autem lapide obeliſci exciderentur: quis primus inſtituerit: & à quo hic, q eſt in Circo, ſit exciſus, & Romam perductus, Plin. ſic oſtendit. Circa Syenem uero Thebaidis Syenites, quem ante pyrrhopecilon uocabant, trabes ex eo fecere reges quondam certamine, obeliſcos uocantes, Solis numini ſacratos: radiorum eius argumentum in effigie eſt, & ita ſignificatur nomine ægyptio. Primus omnium id inſtituit Mitres, qui in Solis urbe regnabat, ſomnio iuſſus, & hoc ipſum inſcriptum ẽ in eo. Etenim ſcalpturæ illæ, effigiesque, quas uidemus, ægyptiæ ſunt literæ. Is autem obeliſcus, quem D. Auguſtus in circo Magno ſtatuit, exciſus eſt à rege Semneſerteo, quo regnante Pithagoras in Aegypto fuit. CXXV. pedum, & dodrantis, præter baſim eiuſdem lapidis. Idem Ammianus ait, Auguſtum duos obeliſcos ex Hieropolitana Aegypti ciuitate Romam trãſtuliſſe: eum ſilicet, qui in Campo locatus erat Martio, & hunc, de quo loquimur. Quem, inquit, recens aduectum dificultate magnitudinis territus Auguſtus, nec cõtrectare auſus eſt, nec mouere. Secutæque ætates alios tranſtulerunt: quorum unus in Vaticano: alter in hortis Salluſtii: duo in Auguſti monumento erecti ſunt. Quibus uerbis cõiicimus obeliſcũ campi Martii omnium primum Romam perductum, eũmque, & reliquos, qui in hac urbe cernũtur, Thebis, & ex aliis urbibus Aegyptiis aduectos eſſe.

De Templis, Solis, Floræ, Liberi, Liberæque, Cereris, Veneris, & Mercurii: & de Lupanari, ac Domo Pompei. Cap. XX.

APud Circum Solis, Floræ, Liberi, Liberæque, & Cereris ſacræ ædes collocatæ erant, ut teſtatur Cor. Tac. cum ait. Iisdem temporibus dum ædes uetuſtate, aut igni abolitas, cœptásque ab Auguſto Tiberius dedicauit, Libero, Liberæque, etiam Cereri iuxta Circum Maximũ. Solis, & Floræ ad eundem Circum fuiſſe alibi affirmat. Nonnulli tradunt Caſſium Cos. Cereris ædem, Liberiq; & Proſerpinæ, quæ erat ſupra Circi terminos, ultra ipſas emiſſiones, dedicauiſſe: cum eas Poſthumius aduerſus Latinos pugnaturus, pro urbe iis diis uouiſſet. Cum autem dicat ultra emiſſiones ædem Proſerpinæ fuiſſe: coniecturam facimus, eam fuiſſe, aut in hortis nũc Scholæ Græcæ, aut iuxta eos: ubi Circi Carceres ſtetiſſe multis conſtat argumentis. De Cereris æde Plin. ita meminit. Plaſtæ laudatiſſimi fuere Damophilus, & Gorgaſus, iidemq; pictores: qui Cereris ædem Romæ utroque genere artis excoluerunt. Ariſtides pinxit Romæ Liberum patrem, & Ariadnem ſpectatos in æde Cereris. Veneris quoq; Templum prope eundem Circum fuiſſe, oſtendit Liuius his uerbis. Q. Fabius Gurges Cos. filius aliquot matronas ad populum ſtupri damnatas pecunia multauit, ex quo multaticio ære Veneris ædem, quæ prope Circum eſt, faciendam curauit: & Ouidius Mercurii Templum eundem ſpectaſſe Circum ait. Neque .n. Vitruuii de conſtituendis templis præcepta perpetuo obſeruabantur. Nam etſi is præcipit: Mercurio in foro, ut deo mercaturæ: Libero ſecundum theatrum, quod ludi ſcenici ei aſcribebantur: Veneri ad portum, eo quòd ex maris ſpuma orta: Item Cereri extra urbem, utpote frugum deæ, templa conſtituenda eſſe, tamen omnia hæc apud Circum fuiſſe, ex auctorũ, quos citauimus, dictis, patet. Ceres tamen quòd ædem apud Circum habuerit, poteſt uideri non temere factum: quoniam circenſes in eius quoque honorem, teſte Ouidio, & Cor. Tac. celebrabantur. Lupanaria apud eundem Circum inſtituta eſſe ſignificat Iuuenalis, cum inquit. Et ad circũ iuſſas proſtrare puellas. Pompei Domum ad Circum fuiſſe, in eàque Herculem à Myrione factum, ſcribit Plin. Hanc crediderim ſtetiſſe apud ædem hodie D. Anaſtaſiæ, ſub monte Palatino: propterea quòd & ibi magnæ ruinæ cernuntur, & cœtera loca prope Circũ, aut ſacris ædibus, aut foro Boario, occupabantur.

LIBER QVARTVS.

De Salinis, Lignarijs, Vitriarijs, Figulis, Venere Myrtea, ac de Circo Intimo, atque de Testaceo. Cap. Primum.

APITOLII, Palatiique, ac conuallium ipsis adiacentium, ædificijs tandem descriptis, poscere uidebatur locus, ut ad Cælij montis, quòd tertius esset urbi adiectus, ædificia transiremus. Sed cum animaduerterimus ex ordine perpetuo quæ declaranda sunt fore lucidiora: ab ea planicie, in qua monticulus Testaceus etiam nunc uisitur, initium facere decreui. Salinas in hac planicie, propeq; Naualia fuisse, quidam tradidere: de quibus, quid sentiamus, superiori libro diximus. Sed harum locus magis patet ex auctorum dictis, quos citauimus, ubi de porta Trigemina sumus locuti. E regiõe autem dictorum Naualium fuere Lignarij, & apud ipsos Emporium, ac Porticus Aemilia: idque ex uerbis Liuij manifestum fit, quæ hic apposui. Aediles extra portam Trigeminam Emporiũ lapide strauerunt, stipitibùsque sepserunt, & porticum Aemiliam reficiendam curarunt, gradibùsque ascensum ab Tiberi in Emporium fecerunt. Basilicam autem Aemiliam, de qua Plin. trigesimo quarto meminit, ad eam porticũ fuisse crediderim. Post Lignarios ꝓximo loco erat Vitriariorũ Vicus: post hũc Figuli: inter quos, secũdũ Varronẽ, erat Venus Myrtea: & Circus Intimus, cuius uestigia extant in uineis Tiberi adiacentibus. Myrtea uero dicta est Venus à Murteto, in quo eius esset Sacellum: quam Plin. Murceam postea uocatam eẽ testatur. Figuli autem & alibi plurimis in locis: nec mirum: nam fictilium maximus erat usus apud priscos: ut Plin. ait: adeo ut deorum simulacra, templorùmque ornamenta, & ipsæ parietum incrustationes ex fictilibus conficerentur: defunctique se se dolijs fictilibus condi curarent: & propterea Numam regẽ septimum collegium figulorum instituisse. Sed horum omnium maximum aquarum usu, & commoditate in hac planicie recte fuerat constitutum: quoniam maxima uasa hic præcipue fiebant. Cum autẽ Senatus cauisset ne in Tiberim eius artis purgamenta abijcerentur, quibus sensim repletus in urbẽ restagnaret, his locũ assignauit, quo ea deferrent: quibus coaceruatis ingens surrexit tumulus, qui Testaceus est nũcupatus: cuius ambitus tribus stadijs uix perficitur, altitudo, ubi maxima, ẽ ped. CLX.

De Horreis Po. Ro. Sepulcro C. Cestii: & de Hylerna luco. Cap. II.

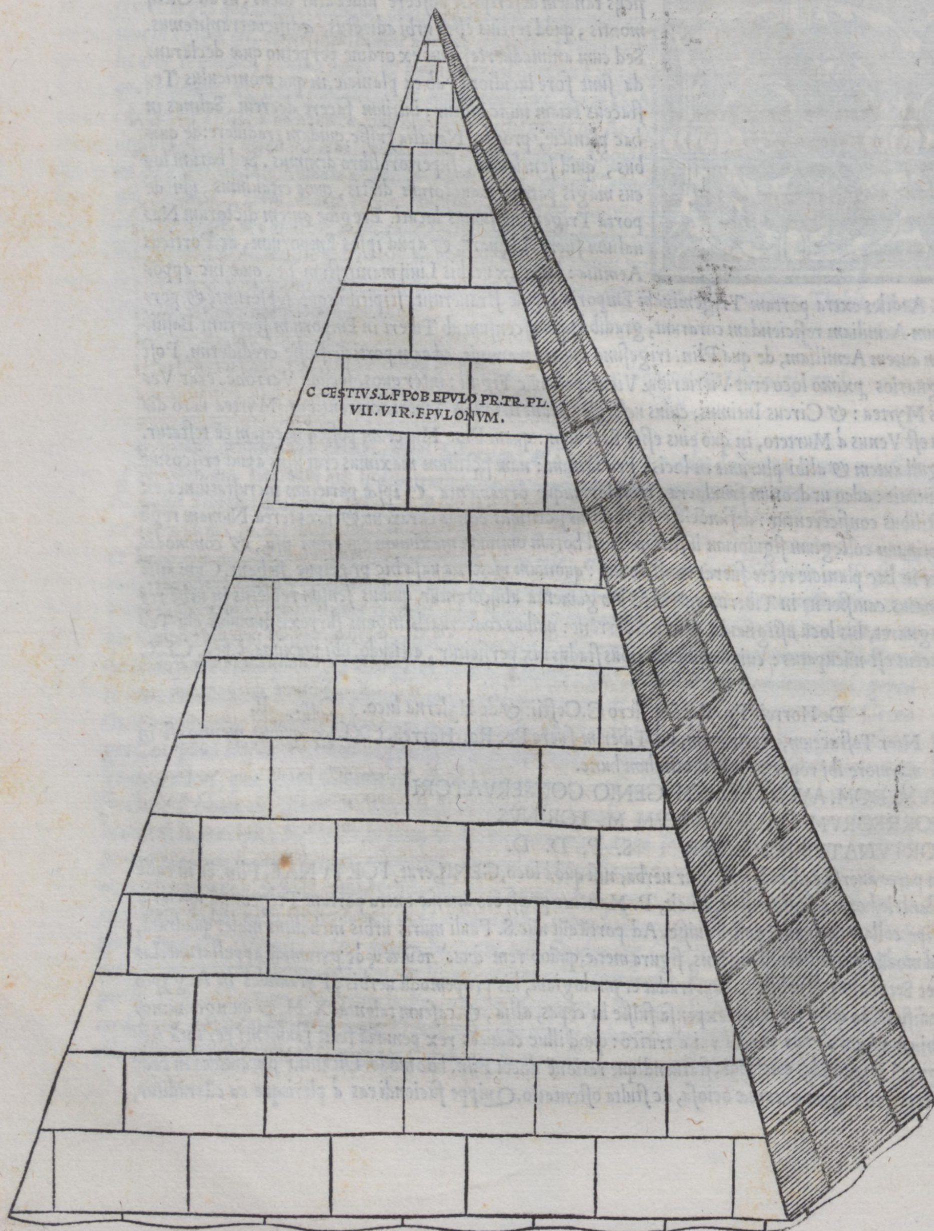
INter Testaceum, Auentinum, & Tiberim fuere Po. Ro. Horrea. CXL. de quibus mentio est in marmore ibi reperto, habenti titulum hunc.

NVM. DOM. AVG. SACRVM GENIO CONSERVATORI
HORREORVM GALBIANORVM M. LORINVS
FORTVNATVS MAGISTER S. P. D. D.

In parte auersa eadem legebantur uerba, nisi quòd loco, GENII, erat, FORTVNAE. Plin. ẽt in eadẽ planicie horrea fuisse innuit, cũ ait, P. Mancino præfecto ãnonæ extra portam Trigeminã unciaria stipe collata, columnã positã fuisse. Ad portã aũt nũc S. Pauli muris urbis includitur moles quadrata, ad modũ ignis in acutũ tendens, figura metæ, quãob rem ἀπὸ τοῦ πυρὸς pyramidẽ appellarunt. Licet Stephanus de urbibus aliam tradat etymologiam, his propemodũ uerbis, Pyramides in Aegypto ædificiũ, in quod feruntur expensa fuisse in cepas, allia, & caseum talenta. X. M. & quingenta: nominatæ ἀπὸ τῶν πυρῶν .i. à tritico: quod illuc cõducẽs rex penuriã fecit frumenti per totã Aegyptũ. Pyramides excidẽdi, statuendique rationẽ docet Plin. hoc modo. Dicantur pyramides in eadẽ Aegypto regum pecuniæ ociosa, ac stulta ostentatio. Quippe faciendi eas à plerisque ea cã traditur,

ne pecuniam succeßoribus, aut æmulis insidiantibus præberent, aut ne plebs eßet ociosa. Sed hãc molem, de qua loquimur, fuiße Sepulcrum C. Cestij. VII. uiri epulonum, ostendit titulus in exteriori, & interiori latere eius incisus. Ab exteriore tantum latere, & literis longe minoribus subijcitur.

OPVS. APSOLVTVM. EX. TESTAMENTO. DIEBVS. CCC. XXX.
ARBITRATV
PONTI. P. F. CLAMELAE. HAEREDIS. ET. PONTHI. L.

Hic est ille Cestius uir consularis, quem Plin. narrat circũtulisse Signum, secũmque etiam in prælio habuisse. Idẽmque fuit unus ex epulonibus, quos ita appellatos ait Cic. tertio de oratore: quoniam epulas dijs instruendi potestatem haberent. In hac eadem planicie, apud Tiberim, fuit lucus nomine Hylerna. Ouid.

Adiacet antiquus tiberinæ lucus hylernæ,
Pontifices illuc nunc quoque sacra ferunt.

De Auentino: Templo Bonæ Deæ, & Herculis: & de Armilustro, ac Remoria. Cap. III.

AVentinum, inquit Varro, aliquot de causis dicunt. Næuius ab auibus, quòd eò se ab Tiberi ferrent aues. Alij à rege Auentino albano, quòd ibi sit sepultus. Alij ab aduentu hominum: quòd cõmune Latinorum ibi Dianæ templum sit constitutum. Ego maxime puto ab aduectu. Nam olim paludibus mons erat ab reliquis disclusus: itaque eò qui aduehebantur ratibus quadrantẽ soluebant. Sex. Pom. à rege albano dictum Auentinum confirmat. Alij in gentem Po. Ro. Sabinos à Romulo susceptos aiunt, eumq; accepisse montem, & ab Auante prouinciæ suæ fluuio Auentinum appellasse. Eorum autem opinionem, qui ab aduentu hominum dictum uolunt, non satis probo: eo q. ante Ser. Tullij tempora, à quo templum Dianæ fuit extructum, montem hunc Auentinum appellatum constat. Nam prius à Murceæ deæ sacello, sub ipso monte posito, Murceum uocatum, idem Sex. Pom. asserit. Sed & Remurio illi quandoque fuit nomen: quem Romulus neminem passus est habitare, sed sacrum fratri esse uoluit usque ad Hylernam. Mons hic à Circo Max. ad portam ferè. S. Pauli usq;, sic scinditur uia obliqua, ut duo montes uideantur. Propter quod Plin. lib. XIX. cap. IIII. in plurali profert, sic enim ait. Nemo sacros, auentinòsque montes, & iratæ plebis secessus circũspexerit. Sed de ædificijs quæ in eo fuere uideamus. In ea igitur huius montis parte, quæ respicit planiciem, de qua superiori capite sumus locuti: ubi nunc est D. Mariæ cognomento Auentinæ ædes, fuit olim Bonæ Deæ templum, in Fatuæ Fauni filiæ castissimæ honorem à Claudia Vestali positum, ut aliqui tradunt. Huiusce autem deæ sacra à solis fœminis peragebantur, neque licebat uiris interesse: unde Cic. criminatur P. Clodium, quod ausus fuerit ea sacra, quæ pro salute Po. Ro. in Pont. Max. ædibus fiebant, sua præsentia perturbare, atque polluere. Proxime erat Herculis Templum, apud nunc D. Alexij ædem, uel eo ipso loco. Quem locum non temere fortassis D. Alexio nostri dedicarunt: quoniam Hercules, ex eo quod defensor hominum habebatur, ut ait Varro, uel quòd mala arceret, à Græcis ἀλεξίκακος est dictus. Nam maiores nostri, qui Christiani nominis propagandi curam susceperant, magnam adhibuere diligentiam, ut gentes superstitioni, & idolatriæ deditas ad uerum Christi cultum sensim traducerẽt, eásque aliquando nominis, aut rei alterius similitudine allicientes, multũ in eo profecerunt. Sic Pantheum, omnibus dijs consecrarunt. Carmentæ fanum D. Catherinæ. Romuli & Remi fratrum, pariter duobus fratribus Cosmæ & Damiano. Romuli præterea, cuius origo incerta ferebatur, ueluti à deo orti, D. Theodoro: quod nomen Dei donum interpretatur. Cœterum quòd Herculis templum ibi esset: ea est ratio, quia prope erat Armilustrum, in quo ludicra fiebant certamina, in quibus ille semper uicerat. Simili uero causa & ad Circum Max. & Fluminium templa habuisse legimus. Quod uero Armilustrum iuxta Herculis templum fuisset, facile cognosci potest ex marmore (quanquam comminuto) in proximis uineis reperto, in quo inscriptum est.

SACRVM
MAG. VICI ARMILVSTRI.

Plut. etiam commemorat, Armilustrum locum esse in Auentino, ubi Romulus T. Tatium sepeliuit. Varro Armilustrum, inquit, ab ambitu lustri: locus idem Circus Maximus dictus, quòd circũ spectaculis ædificatis ibi ludi fiunt, & quòd ibi circum metas fertur pompa, & equi currunt. Vbi significare uide-

tur Armilustrum, & Circum eundem esse: et infra, Armilustrum ab eo quòd in Armilustro armati sacra facerent dictum esse affirmat. Sex. uero Pomp. Armilustrum, inquit, festum erat apud Romanos, quo res diuinas armati faciebant, ac dum sacrificarent tubis canebant. Armilustrum etiam dicebatur locus, ubi arma publica reponebantur: Romani enim arma priuatim non habebant, sed ad expeditiones bellicas ex Armilustro accipiebant, eòq; referebant bellis confectis. Hinc Spartianus dicit, Vespasianum ex Armilustro arma legionibus permisisse. Remoria locus fuit prope armilustrum, dictus quod ibi Romulus Remum sepeliuit: quandoquidem & uiuus eum locum ille sedibus destinabat, auc. Sex. Pomp. Idem alibi ait, Remoriam locum esse in sūmo Auentino ubi Remus de urbe cōdenda fuerat auspicatus.

De Templo Dianæ, & Iunonis Reginæ: Spelunca Caci: Cliuo pub. ac de Thermis Traiani, & Decij: & de Scalis Gemonijs. Cap. IIII.

A Templo D. Alexij ad teli iactum, D. Sabinæ nunc est ædes, ubi olim fuit Dianæ, ut significat Appianus, memorans Gracchum Dianæ ascēdisse templum, atque inde ad alteram fluminis partem per pontem ligneum transiuisse. Templum hoc dedicauit Ser. Tullius, ut Sex. Pom. affirmat, his uerbis. Seruorum dies festus existimatur Idibus Augusti, quòd eo die Ser. Tullius natus serua ædem Dianæ dicauerit in Auentino, cuius tutelæ sunt cerui, à quorum celeritate fugitiuos uocent seruos. Cōmune autem erat omnibus Latinis, quod ideo instituisse uidetur, ut ostēderet lege naturali seruos nihil distare à cœteris hominibus. Diony. autem Ancum regem auctorem templi Dianæ fuisse, sic ostendit. Traductis ex Tellenis, Politorio, aliisque urbibus, quoscunque cœperat colonos, ibi collocauit, persuasitque ut templum Dianæ ædificarent: adijcerentque statutis temporibus inducias, ut si qua facta inter eos offensio esset, per hæc sacra dissoluerent. Posteàque rex pecunijs, quas contulerant urbes eæ omnes, extruxit Dianæ Fanum in maximo Romæ collium Auentino collocatum, legèsque in base ærea conscripsit, in delubro Dianæ sita. Hactenus Diony. An de eodem uterque intellexerit, dubium est. In ea huius montis parte, quæ Tiberim spectat, proximàque portæ Trigeminæ, haud procul à Schola Græca appellata, fuit Spelunca Caci, quod innuit Diony. narrans Herculem Caco claua mactato, & Spelunca euersa Aram Iouis Inuentoris erexisse ei loco proximam, eàmque suo tempore prope portam Trigeminam extitisse. Quòd porta Trigemina ibi esset, & Caci Spelunca, ac Salinæ, exitùsque aquæ Appiæ in Tiberim, primo libro, ubi de hac porta locuti sumus, demonstratum est. Ex quibus omnibus constat, haud uerum esse quod nonnulli putarunt, hanc Speluncam fuisse in ea parte Auentini, quæ ædi Bonæ Deæ subiacet, quemadmodum horum opinionem prius secuti in figura urbis locum notauimus. Cliuus Publicus, per quem in Auentinum erat ascensus, à foro Boario incipiebat: idque ex eo Liuij loco patet, quem de uico thusco loquentes, citauimus. Præterea libro sexto de bello mac. eiusdem Cliui sic meminit. Cùm commissum prælium esset, Coss. transfugas Numidarum, qui tum in Auentino ad mille & trecentos erant, media urbe transire Esquilias iusserunt, nullos aptiores inter conualles, tectàque hortorum, & sepulcra uacuas undique uias ad pugnandos futuros rati. Quos cùm ex arce, Capitolioque, Cliuo publico in equis decurrentes quidam uidissent, captum Auentinum conclamarunt. Ab armilustro ad eum usq; locum ubi nunc D. Priscæ est templum, Traiani Thermæ cum priuatis ædibus fuisse dicuntur: & ibi non longe Varianæ: Decianæ uero ad templum modo dictum: de quibus Eutropius sic inquit. Decius Romæ lauacrum ædificauit: harum, illarùmque nonnulla adhuc extant uestigia. Iunonis Reginæ Templum, quantum ex Liuij uerbis conijcere possumus, in summo Cliuo publico steterat: quod ex parte ueientanæ prædæ à Camillo dictatore uotum, & ab eodem postea consecratum est. Non longe ab hoc Cliuo (ut aliqui arbitrantur) fuere scalæ Gemoniæ: per quas sontes unco trahebantur. Suet. in Vitel. Tandem apud Gemonias minutissimis ictibus excarnificatus, atque confectus, & inde unco tractus in Tiberim.

De

De quibusdã Tẽplis, Aedificiìsque alijs, quæ erant in Auẽtino, quorũ certus locus ignoratur. Cap. V.

MVlta autem alia stabant in Auentino ædificia, quibus certum locum aßignare non poßumus: etenim eorum ruinæ uineis consitis tectæ sunt. Sed erat Victoriæ Templum: quod ab Arcadibus extructum eße, ab eisdèmque sacra instituta, cõmemorat Diony. Erat & Mineruæ: de quo Sex. Pom. Iunonis, de quo Val. Max. Lunæ, de quo Ouid. meminere. Ouidius sic.

Luna regit menses, huius quoque tempora mensis
  Finit auentini luna colenda iugo.

Sic ẽt Liuius. Atrox cum uento tempestas forem ex æde Lunæ, quæ in Auentino est, raptam tulit. Idem etiam de Libertatis, & Matutæ ædibus sacris meminit: & hanc bello ueientium à Camillo dictatore uotam, atq; ab eodem postea consecratam, ait. Illam autẽ ex multatitia pecunia cum æreis columnis, & statuis à patre T. Gracchi & conditam, & dedicatam, cuius Atrium ab Hælio Peto, & Cor. Cethego fuit refectum, & ampliatum. Quod uero Suet. tradit, Asinium Pollionẽ Atrium Libertatis extruxiße, de alio atrio intelligendum eße existimo: propterea quod multo tempore post fuit Asinius Pollio. Cui opinioni aßentiri uidetur Liuius libro. V. dec. V. ubi inquit. Hæc inter ipsos disceptata, postremo eò descensum est, ut ex quatuor urbanis tribubus unam palàm in atrio Libertatis sortirentur. Iunonis Monetæ etiam in Auentino Templum fuiße inuenimus. Item Iouis Elicij Aram, à Numa rege dicatam: quæ ab eliciendo, secundum Varronem, nomen adepta est. Fuit & Murtiæ uetus Ara. In eodem Auentino fabulantur fuiße Fauni, & Pici Antrum, fontemq; ex quo bibebant, hinc Ouidius.

Lucus auentino suberat niger ilicis umbra,
  Quo poßes uiso dicere, numen adest.
In medio gramen, muscòque adoperta uirenti
  Manabat saxo uena perennis aquæ.

Manant & hodie fonticuli ex radicibus eiusdem montis in Tiberim cadentes. In eo sita erat Laurentã Sylua Ioui sacra, in qua Valentinianus. II. Constantini, & Gallæ Placidiæ filius, fuit interfectus. & T. Tatium regem sepultum fuiße, scribit Sex. Pom. Ab hac Sylua nomen sumpsiße uidetur uia Laurẽtina: quæ fuerat inter Ostiensem, & Ardeatinam: de qua meminit Gellius: & de Laurento Macrobius: nisi mauis Laurentinam appellatam eße, quòd in Laurentum agrum duceret. M. Cato memoriæ prodidit, Italum regem Auentinum coluiße. In eo monte Vitellius imperator Domum habuit, atq; Faberius scriba: de qua Vitruuius de minij temperatura agens, sic inquit. Cum alij multi, tum etiam Faberius Scriba cùm in Auentino uoluisset habere domum eleganter expolitam, peristylijs parietes omneis induxit minio, qui post dies triginta facti sunt inuenusto, uariòq; colore. Fuit in eodem monte apud Dianæ templũ etiam Phylidis cuiusdam Domus, ut hoc carmine ostendit Propertius.

Phylis auentinæ quædam est uicina Dianæ.

De Arcu Constantini: & de SeptiZonio Seueri imp. Cap. VI.

QVoniam Cœlius mons conualle, in qua uiam Appiam esse testatur Spartianus, qua parte septentrionem spectat, à Palatino: quàq; ad occasum, ab Auentino, dirimitur: priusquã in eum ueniamus: quæ in hac conualle sint, fuerintùe summatim indicemus. In capite igitur uiæ Appiæ stat Arcus Constantini triumphalibus ornamentis excultus, cum trophœis, uictoriìsque alatis: quem, superato ad pontem Miluium Maxentio, Senatus posuit. Arcus enim huiusmodi erigebantur in honorẽ eorũ, qui rebus Po. Ro. feliciter gestis, uictoriã triumpho dignã reportassent: à quo triũphales denominant. In his aũt simulacra belli, oppidorũ, fluuiorum, nauiũ, illorũ, quos deuicerant, incidebant. In hoc aũt sunt quædã mira arte sculpta, quædã non satis probant: ideo multi uolunt, illa ex arcu Traiani destructo ad huius ornatum translata, hæc uero illis addita. In utroq; frontispicio autem est titulus huiusmodi.

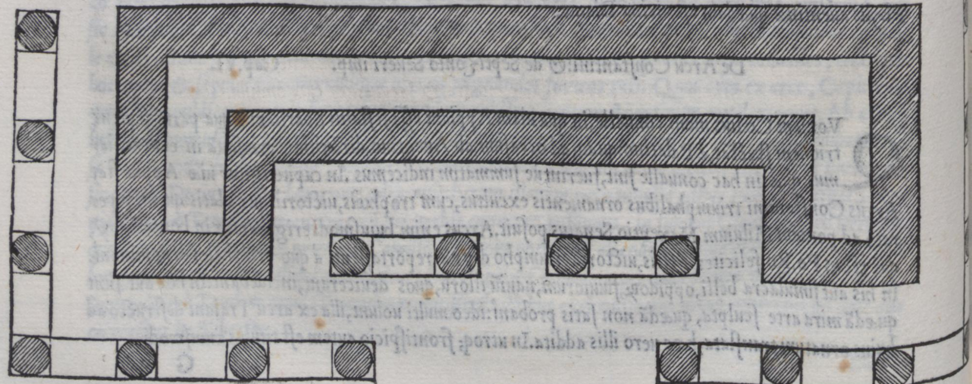
IMP. CAES. FL. CONSTANTINO MAXIMO
P. F. AVGVSTO S. P. Q. R.
QVOD INSTINCTV DIVINITATIS MENTIS
MAGNITVDINE CVM EXERCITV SVO
TAM DE TYRANNO QVAM DE OMNI EIVS
FACTIONE VNO TEMPORE IVSTIS
REMPVBLICAM VLTVS EST ARMIS
ARCVM TRIVMPHIS INSIGNEM DICAVIT.

A fronte autem quæ ad ortum solis uergit, legitur à dextra.
VOTIS.X. *à sinistra.* VOTIS. XX.
Ab altera uero fronte quæ occasum spectat, à dextra.
SIC. X. *à sinistra.* SIC. XX.
In interiore autem parte fornicis maioris ab una parte sculptum est.
LIBERATORI VRBIS. *ab altera.* FVNDATORI QVIETIS

In eadem autẽ cõualle, apud circum Max. cernitur Sepulcrum Seueri imp. Septizoniũ appellatum: quod in uia Appia ab ipso Seuero extructum esse, sic ostendit Spartianus. Funus Getæ illatum est in maiorũ sepulcro, hoc est Seueri: quod est in Appia uia euntibus ad portam dextera, specie septizonij extructũ: quod sibi ille uiuus ornauerat: & idem rursus. Cùm septizonium faceret nihil aliud cogitauit, quàm ut ex Africa uenientibus suũ opus occurreret. Alterius aũt Septizonij meminit Suet. qui cõmemorat Titũ apud septizonium cubiculo perparuo, & obscuro natũ. III. Cal. Ian. Septizonium, inquit, manet adhuc & ostenditur. Septizonij Seueri supersunt tres ordines colũnarum inuicem superimpositarũ: alios aũt quatuor insuper fuisse quidam putant, & ideo septizonium dictum, quòd septem ordinibus columnarũ iungeretur, ueluti septem zonis. Sed tanta est trium horũ altitudo, ut maiorem habuisse, non fiat uerisimile. Propterea Iulius Capitolinus Septodium uocat: quòd ibi septem uiæ concurrerent. Alij uero Septisolium à septem solarijs: nam inter colũnas, quæ à tribus lateribus efficiunt ueluti porticum, est breue ædificium, ex saxo quadrato, ab imo ad sũmum: hoc diuisum in septem ueluti solaria etiam nunc uidemus: quibus moles ipsa cõnexa firmior efficitur. In zophoro legitur hic titulus truncatus.

C. TRIB. POT. VI.
COS. FORTVNATISSIMVS NOBILISSIMVSQVE

Huius Septizonij formam quòd paucos hactenus eam intellexisse animaduertimus, & si dimidia tantũ parte extet, conati tamen sumus integram reddere, nã dimensis singulis quæ extant partibus, uniuersam rationem deprehendimus.

De Thermis, & Palatio Antonini Caracallæ. Cap. VII.

IN radicibus Auentini, apud D. Balbinæ ædem, parietes amplissimi ex reliquijs thermarũ Antonini Caracallæ, spectãtur, & colũnæ miræ magnitudinis, diuersorũq; lapidum iacentes, atq; cõminutæ. De his thermis Spartiani sunt hæc uerba. Romæ reliquit thermas sui nominis eximias: quarum cellam solearem architecti negant posse ulla alia ratione fieri, nisi qua facta est. Nam ex ære cupro cancelli subpositi esse dicuntur, quibus concameratio tota concredita est: & tantum est spatij, ut id ipsum aliter fieri potuisse negant docti mechanici. Eutropius. Opus, inquit, egregium fecit lauacri: quæ Antonianæ appellantur. Lampridius uero refert, has ab Antonino inchoatas, Seuerum perfecisse, atq; exornasset quibus pars aquæ Appiæ seruiebat. Sub eisdem autem thermis Antoninus dicitur Palatium nobilissimum posuisse. Sed quia de thermis sæpe erit mentio, ab re non erit de ipsis generatim aliquid dicere. Thermon igitur græcum nomen calidum significat. Hinc loca publica lauandi, & sudandi usibus constituta, eodem modo Latini, quo Græci, thermas appellant. Priscis nanque lauandi usus propè quotidie fuit: quò uel puluerem, sordésque abluerent, uel sudorem prouocarent, ualetudinis, uoluptatisue causa. Præterea multa balnea, etiam priuata, Romæ fuisse nõ est dubium. Hinc Cic. Terentiam monet, ut curet labrum in balneo ne desit: certiorèmque facit Q. Fratrem de balneis, quas in Arpinati extrui curabat. Sed quo modo genere differant à publicis Varro ostendit, his uerbis. Item reprehendunt analogias, quod dicantur multitudinis nomine publicæ Balneæ, non balnea: contra quod priuati dicunt unum Balneum: Quòd plura Balnea dicant: quibus responderi potest, non esse reprehendendum quòd scalæ, & aquæ caldæ, pleraque quæ cum multitudinis uocabulis sint appellata, neque eorum singularia in usu uenerint. Item contra primum balneum nomen & græcum introijt in urbem, publice ibi consedit, ubi bina coniuncta essent ædificia, lauandi causa: unum ubi uiri, alterum ubi mulieres lauarentur. Hæc Varro. Nam esse in balneis lauacra muliebria à uirilibus distincta, apertissime Vitru. ostendit. Lauabantur tamen aliquando mulieres in balneis uirilibus: ut in oratione Gracchi de legibus promulgatis scriptum esse, testatur Gellius. Balnea pensilia primus omnium Sergius Orata facere instituit: sicuti Valer. Maximus, & Macrobius commemorant. Re postmodum ad principum luxum, & fastum producta, cœpere lauacra in modum (ut ait Ammianus) prouinciarum extruere: quas thermas appellarunt: quæ infinita propemodũ habebant loca, uarijs usibus, & uoluptatibus statuta: Quædam ad calefaciendam aquã: ex quibus per siphones, fistulásque balneis, siue lauacris, nedum in solo expositis, uerum etiam pensilibus calidam ministrabant: quæ post lotionẽ inutilis per canales in partem inferiorem, inde subterraneis meatibus in Cloacas mittebatur. Alia, Apodyteria dicebãtur, in quibus balnea ingressuri uestes deponebant, ut ostendit Plin. in epist. Insuper erant areæ amplissimæ porticibus circundatæ, concameratáque ædificia in circuitu habentes, in quibus erant diuersi coloris marmoreæ, ingentèsque columnæ: pauimenta lithostrata uarijs lapidibus conspicua, parietèsque mamoreis tabulis in multis uestiebant. Erant & Xysti: & nemora, & natatoria populi ludis, delicijsque exposita: qbus adductus frequenter eò cõueniebat. Quin & principes ad id insaniæ uenerant, ut cũ populo promiscue lauarent. Spartianus de Hadriano. Publice, inquit, & frequenter cum omnibus lauit. M. autem Aurelius lauacra mixta prohibuisse dicitur. Lauandi tanta fuit Commodo imp. uoluptas, ut septies in die lauerit, in balneísque cœnitauerit. Iulius Capitolinus literis mandauit, Gordianũ iuniorem septies in æstate, hyeme bis lauisse: qui cum mulieres pulchras, & puellas, & cum his uetulas deformes admitteret, se iocose id facere dicebat. In thermis autem Alexander imp. syluas deputauit, oleúmque luminaribus addidit: cum antea non ante auroram paterent, & ante solis occasum clauderentur.

De Templis, Isidis, Honoris, Virtutis, Quirini, & Dianæ: ac de Cœliolo. Cap. VIII.

Templum Isidis Antoninus inter uiam Appiam & thermas, quas fecerat, collocauit: apud ædẽ nũc D. Nereo sacratam, ubi marmor effossum est, cum hac inscriptione.

SAECVLO FELICI ISIAS SACERDOS ISIDI SALVTARIS CONSECRATIO.

In altero marmoris frusto legebantur hæc uerba.

PONTIFICIS VOTIS ANNVANT DII ROMANAE REIP.
ARCANAQ. IN ORBIS PRAESIDIA ANNVANT QVORVM
NVTV ROMANO IMPERIO REGNA CESSERE.

Virtutis, & Honoris ædem apud portam Capenam M. Marcellus dedicauit, anno decimo septimo postquam à patre eius primo consulatu, in Gallia citeriori ad Clastidium, fuerat uota: de qua meminit Cic. de nat. deorum. Hanc Cor. Pinus, & Actius Priscus, Vespasiano augusto restituente, pinxerunt, auc. Plin. Ad portam autem fuerat extructa: quasi monitos esse uellent ad bella proficiscentes, nisi per uirtutem aditum ad honorem, & gloriam non patere. Hinc est quod D. Augustinus ait, Neminem honoris ædem potuisse ingredi, ni prius Virtutis esset ingressus. Sex. Pom. scribit, C. Marium ædem Honoris, & Virtutis fecisse summissiorem cœteris, ne si forte officeret auspicijs publicis, Augures eam demoliri cogerent: quibus uerbis indicat, alias fuisse Honoris, & Virtutis sacras ædes. Huius, quã posuit Marius, meminit etiã Vitr. his uerbis. Nõ solum scripta à Cossutio sunt desyderãda, sed etiam à C. Mutio: qui magna scientia confisus ædes Honoris, & Virtutis marianæ cellæ columnarũque, & epistyliorũ symmetrias legitimis artis institutis perfecit. Id uero si marmoreum fuisset, ut haberet, quemadmodũ ab arte, sic à magnificentia, & impensis auctoritatẽ: in primis, & summis operibus nominaretur. Viam autem Appiam, à porta Capena principium habuisse, ait Sex. Pom. Inquit. n. Initium est principium, sed alias quo quid incipiat, ut uiæ Appiæ porta Capena. Cui sententiæ aduersatur Spartianus qui, ut supra dictum est, uult Septizonium Seueri in ea esse uia. Ab hac uia Appia parum ultra dictum Septizonium, diuerticulo dextrorsus, incipiebat uia Noua: non ea, quã inter Capitolium, & Palatium fuisse, supra demonstrauimus: hæc. n. ducebat ad dictas thermas, rursúsque in uiam Appiam incidebat, haud longe à porta Capena. Templum Quirini prope eandem fuerat Capenam: Seruius. n. sic inquit. Martis duo templa: unum Quirini intra urbem, prope portam, quasi custodis, & tranquilli: alterum in uia Appia, extra urbem, quasi bellatoris, & gradiui. A sinistra Appiæ, surgit Cœliolus, siue Cœlicolus mons: de quo Martialis ita meminit. Maior Cælius, & minor fatigat. In eo autem fuisse Templum Dianæ testatur Cic. de resp. aruspicum. Quare arbitramur. D. Ioanni, cognomento ante portam Latinam, cesisse: Nam in proximis uineis effossa sunt fictilium multa fragmenta, in quibus imago Lunæ erat impressa: & marmor, in quo erat uenator sculptus, equo insidens, copulàque tenens canem, præeunte rustico baculũ gerente. Piscina publica fuit in ualle diuidente Cœlium à Cœliolo. De qua supra libro primo mentionem fecimus. De ea existimo Sex. Pom. intelligere, ubi inquit. Piscinæ publicæ, hodièque nomen manet, ipsa non extat: ad quam & natatum, & exercitationis alioquin cã ueniebat populus. Fluuiolus autem qui ingrediens per portam Gabinam eandem uallem perfluit, moxque uiam Appiam dissecans in Naumachiam descendit, indèque in Tiberim labitur, ex agròque fluit Lucullano, Appij riuus hodie dicitur. Eum aquæ Appiæ partem esse arbitramur, uel riuum Herculaneũ, quem sub Cœlio fuisse innuit Frontinus. Hunc Almonẽ esse quidam falsò existimant: cũ eum ante portam Capenam fluere Papinius asserat. De eodem sunt Ouid. hæc carmina.

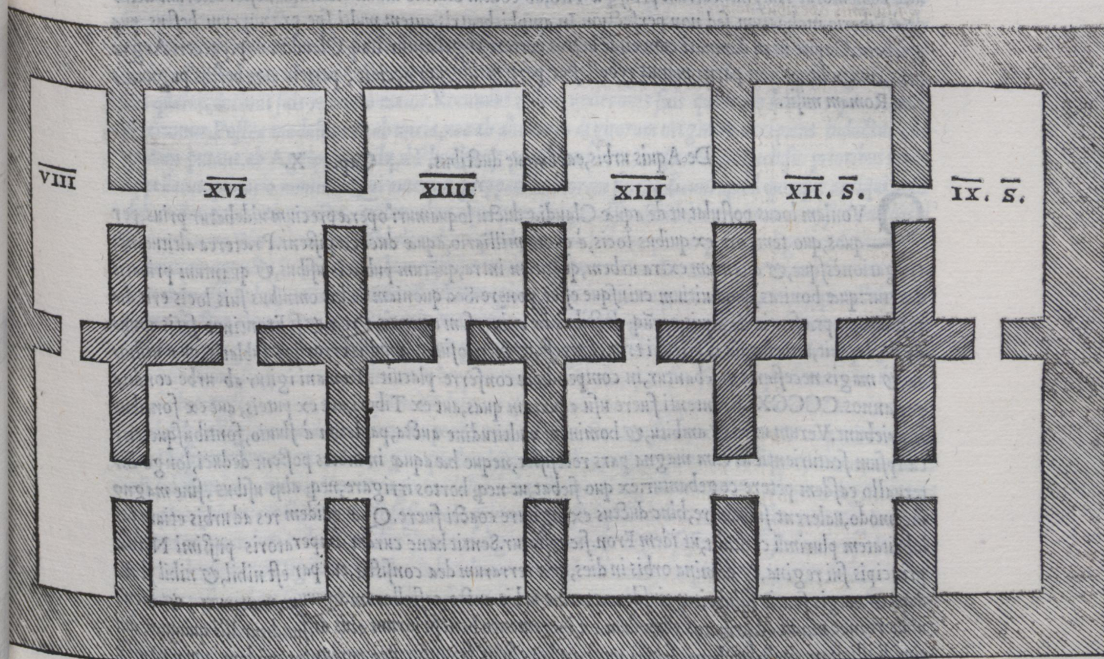
Est locus in Tiberim quo lubricus influit almo,
 Et nomen magno perdit ab amne minor.

In hoc Cybale deorum mater singulis annis Cal. Aprilis à Gallis sacerdotibus abluebatur.

De

De Cœlio monte: Curia Hostilia: Mansionibus Albanorum: Templis, Fauni, Veneris, & Cupidinis: Castris peregrinis: Domo Lateranorum: & de Amphitheatro Statilij Tauri. Cap. IX.

Cœlium montem Querquetulanum prius appellatum esse, scribit Cor. Tac. quòd talis syluæ frequens, fœcundúsque esset: mox Cœlium à Cœle Vibenna, qui dux gentis Hetruscæ auxilio Romulo uenit aduersus Sabinos, ut ait Sex. Pom. aut contra Latinum regem, ut Varro testatur: et cum in eo monte sedem habuisset, cognomen illi fecit. Post Cœlij autẽ obitũ, Hetruscos, quòd nimis munita tenerent loca, neque sine suspitione essent, deductos in planum aiunt, & ab eis uicum Thuscũ denominatũ. Cœlianos autẽ, qui à suspitione liberi essent, traductos uolunt in eũ locum, qui uocatur Cœliolus. Tiberius mutata appellatione iussit Cœlium Augustum uocari, auc. Suet. quo noĩe appellatum esse, alibi nõ legi. In hoc aũt multa ædificia fuere, uerum oĩum ruinæ ita confusæ sunt, ut per paucis certum locum assignare liceat. De notioribus in hoc capite agemus. Curiam Hostiliã alteram, ubi postea tẽplum Pacis fuit, collocat fuisse, dictũ est supra: alterã deinde eundẽ regẽ excitauisse, ubi nũc D. Ioãnis et Pauli est ædes, ostẽdit Liuius, his uerbis. Tullus rex in Cœlio mõte tẽplũ ordini ab se aucto Curiã fecit: quæ Hostilia usque ad patrũ nostrorũ ætatẽ appellata est: & quò frequẽtius habitaret, eãdẽ sedẽ regiæ cœpit. Haud ita multo post, sub aquæ, Claudiæ ductu, cernitur castellum aquarũ, fermè integrum: cuius parietes per ambitum sunt latitudine pedum. VI. interius uero. III. operti tectorio crassitudine digitorum. III. Omnium autem concamerationum longitudo pedib. XXI. constat. Latitudo uaria est, ut in ipsius castelli figura facile est uidere.

Mansiones autem Albanæ, quantum ex Sex. Rufi uerbis conijcere possumus, fuere, ubi nunc D. Mariæ in Dominica est ædes. In proximo est Templum circulari forma, multis per ambitũ colũnis adornatum, D. Stephano nunc sacratum, olim uero Fauno, ut ex titulo quodam ibi reperto omnes consentiunt. Castra Peregrina ab Augusto in ea Cœlij parte, in qua Sanctorum Quatuor Coronatorũ est ædes, quæque Carinas spectat, constituta fuisse plerique omnes affirmant. Domum uero Lateranorũ, ubi nunc basilica D. Ioannis cognomento Lateranensis: de qua domo Iulius Capitolinus ita meminit. M. Aurelius educatus est in eo loco, in quo natus est, in domo aui sui, iuxta ædes Laterani: & Iuuenalis.

Clausit, & egregias Lateranorum obsidet ædes
Tota cohors.

Palatium Fl. Constantini prope hanc basilicam uersus portam Gabiusam collocatum fuisse dicunt. Sesoriani uero Palatium inter portam Neuiam, & ædem nunc Sanctæ Crucis in Hier. olim Veneris & Cupidinis. In proximo loco extant Statilij Tauri Amphitheatri reliquiæ: quod Statilius posuit, Augusto ciues Romanos hortante, ut pro uiribus quisque conaretur urbem exornare, auc. Suet. Qui etiam commemorat Caligulam munera gladiatoria in Statilij amphitheatro, partim in Septis aliquot egisse. Quid autem sit Amphitheatrum Cassiodorus ita docet. Hoc Titi potentia principis diuitiarum profluso flumine excogitauit ædificium fieri: & cùm theatrum hemisperium græce dicatur, Amphitheatrũ, quasi in unum iuncta duo usoria, recte constat esse nominatum: quòd speciem eius arena concludat, & ut currentibus aptum daretur spatium, dum quædam prolixa rotunditas uniuersa colligerat. Quibus uerbis tametsi significare uideatur Titum omnium primum amphitheatrum posuisse, tamẽ Cor. Tac. testatur, C. Cæsarem Amphitheatri molem in Campo Martio extruxisse: quam ab illo destinatam Augustus, ut auc. est Suet. Mausoleum ædificaturus mox destruxit. Quin etiam idem Suet. in eiusdẽ Cæs. uita cõmemorat Amphitheatrum priusq̃ à Tito, ab eodem Statilio unum excitatum esse: alterum deinde à Tiberio inchoatum, sed non perfectum. In amphitheatris autem multi spe præmij cum bestijs pugnabant. Capite uero damnati cum eisdẽ bestijs certare cogebantur. Itaq; Claudius imp. pacatis Aegyptijs, cum militum non parua manus rebellasset, partem illorum occidit, partem cum bestijs pugnaturam Romam misit.

De Aquis urbis, earũmque ductibus. Cap. X.

QVoniam locus postulat ut de aquæ Claudiæ ductu loquamur: operæ precium uidebatur prius, per quos, quo tempore, ex quibus locis, à quoto milliario, aquæ duci cœpissent. Præterea altitudinẽ, erogationèsque, & quantum extra urbem, quantum intra, quãtum publicis usibus, & quantum priuatis daretur: quæ bonitas, quod uitium cuiusque esset, ponere. Sed quoniam de his omnibus suis locis erit dicendum, in præsentia de aquis, earũq; ductibus in uniuersum agemus. Quæ & si Frontinus satis abunde declarauit, tamen quia is alicubi truncatus est, & mendosus, nonnullis erroribus sublatis, quæ utiliora, & magis necessaria uidebantur, in compendium conferre placuit. Romani igitur ab urbe condita per annos. CCCCXLI. contenti fuere usu aquarum quas, aut ex Tiberi, aut ex puteis, aut ex fontibus hauriebant. Verum urbe & ambitu, & hominum multitudine aucta, paulatim à fluuio, fontibùsque circa ipsum scaturientibus cùm magna pars recessisset, neque hæ aquæ in mõtes possent deduci, longo interuallo easdem petere cogebantur: ex quo fiebat, ut neq; hortos irrigare, neq; alijs usibus, sine magno incõmodo, ualerent subuenire, hinc ductus excogitare coacti fuere. Quæ quidem res ad urbis etiam salubritatem plurimũ contulit, ut idem Fron. sic testatur. Sentit hanc curam Imperatoris pijssimi Neruæ principis sui regina, & domina orbis in dies, quæ terrarum dea consistit, cui par est nihil, & nihil secũdum: & magis sentit salubritas eiusdem æternæ urbis aucto castellorum, operum, munerum, & lacuũ numero: nec minus ad priuatos cõmodum ex incremento beneficiorum eius diffunditur. Illi quoque, qui timidi illicitam aquã ducebant, securi nunc ex beneficijs fruuntur: nec pereuntes quidem aquæ ociosæ sunt.

ſunt. Nam immundiciarum facies, impurior ſpiritus, & cauſæ grauioris cœli, quibus apud ueteres urbis infamis aer fuit, ſunt remotæ. Hæc Frontinus. Ex eodem de aquarum libra nunc ſubiungam. Aquæ omnes diuerſa in urbem libra proueniebant: inde fiebat ut quædam altioribus locis ſeruirent, & quædam ire, & niti in eminentiora non poſſent: nam & ſi colles erant, propter frequentiam incendiorum ruderibus excreuerant: unde ij ſoli ductus in urbem fluebant, qui iuxta æquilibrio per congruentia loca poterant deduci: ſiquidem quinque erant ductuum altitudines: quarum duæ in omnem partem urbis attollebantur: ſed ex reliquis aliæ maiore, aliæ leuiore preſſura cogebantur. Altiſſimus erat Anio Nouus: proxima Claudia: tertium locum tenebat Iulia: quartum Tepula: dehinc Martia, quæ capite etiam Claudiæ libram æquabat: ſextum tenebat locum Anio Vetus: ſequebatur huius libram Virgo: deinde Appia: omnibus humilior Alſietina erat, quæ Tranſtiberinæ regioni, & maxime ſubiacētibus locis, ſeruiebat. Ex his autem aquis ſex uia Latina intra ſeptimum milliariū contentis piſcinis excipiebantur, ubi, quaſi reſpirante riuorum curſu, limum deponerent: modus quoque earum menſuris ibidem poſitis initebatur. Nec Virgo, nec Appia, nec Alſietina concæptelas. i. piſcinas habebant. Quæ uero nimis turbidæ interdum ſignino purgabantur. De ſignino nonnulla ſcribit Vitruuius: Idèmq; etiam præcipit, ut ad menia fiat caſtellum, quò in ipſum per emiſſarium aqua recipiatur. Eiuſdem de aquarum ductu hæc ſunt uerba. Si medij erunt montes inter menia, & caput fontis, ſpecus fodiantur ſub terra ad libram præcedentis ductus: ſi erit tophus, aut ſaxum, in eo canalis excidatur: ſin autem terrenum, aut arenoſum ſolum, parietes cum camera in ſpecu ſtruantur, puteìque fiant inter duos actus. Et paulo inferius rationem reddens cur ductibus geniculatis, & flexuoſis aquas interdum deducere ſit neceſſe, ſic inquit. Nanque uehemens ſpiritus in aquæ ductione ſolet naſci, ita ut etiam ſaxa perrumpat, niſi primum leniter, & parce à capite aqua immittatur, & in geniculis, aut uerſuris alligationibus, aut pondere ſaburra contineatur. Cum autem quinariarum ſeptenariarum, cœterorùmque modulorum in aquis diuidendis conſtituta eſſet menſura: uideamus quid Fron. de eorum origine ſentiat. Aquarum moduli, inquit, aut ad digitum, aut ad unciarum menſuram antiquitus inſtituti erant. Eſt autem digitus ſextadecima pars pedis: Vncia uero duodecima. Digitus aut eſt quadratus, aut rotundus. Quadratus in lōgitudine, & latitudine eſt æqualis, tribus quartis decimis ſuis rotundo maior. Rotundus tribus undecimis ſuis quadrato minor: quia anguli deteruntur. Poſtea modulus nec ab uncia, nec ab alterutro digitorum originem accipiens inductus, ut quidam putant, ab Agrippa, ut alij, à Plumbarijs per Vitruuium in uſum urbis excluſis prioribus uenit appellatus quinario nomine. Qui autem Agrippam auctorem faciūt, dicunt: quòd quinque antiqui moduli exiles, & ueluti puncta, quibus olim aqua cùm exigua eſſet diuidebatur, in unam fiſtulam coacti ſunt: qui uero Vitruuium, & Plūbarios, ab eo quòd plumbea lamina plana quinque digitorū latitudinem habens, circumacta in rotundum, hunc fiſtulæ modum efficeret. Hæc Front. Qui Vitruuij ſententiam eo incertam eſſe uult, quoniam lamina cū circumagitur ſicut interiore parte attrahitur, ita per illam, quæ foras ſpectat, extenditur. Itaque, inquit, maxime probabile eſt quinariam dictam à diametro quinque quadrantum: quæ ratio in ſequentibus quoque modulis, uſque ad uicenariam, durat: diametro per ſingulos adiectione ſingulorum quadrantum creſcente: ut in ſenaria, quæ ſex ſcilicet quadrantes in diametro habet: & ſeptenaria, quæ ſeptem: & deinceps ſimili incremento uſque ad uicenariam. Omnis autem modulus colligitur aut à diametro, aut perimetro, aut ex recto menſuræ, ex quibus & capacitas apparet. Differentiam autem unciæ, digiti quadrati, & rotundi: & ipſius quinariæ ut dignoſcamus, utendum eſt ſubſtantiæ quinariæ. Vnciæ ergo modulus habet diametri digitum unum, & trientem digiti: capiebat plus quinariæ octaua, hoc eſt ſeſcuncia quinariæ, & ſcrupulis tribus, & beſe ſcrupuli. Digitus quadratus in rotundum redactus habet diametri digitum unum, & digiti ſeſcunciā ſeſtulam: capiebat quinariæ dextantem. Digitus rotundus habet diametri digitum unum: capiebat quinariæ ſeptuncem ſemunciam ſextulam. Cœterum moduli, q̄ à quinaria oriebantur, duobus generibus incrementum accipiebant. Vnum, cùm unà cum ipſa multiplicabantur. i. eodem lumine plures quinariæ includebantur: alterū genus erat, quoties non ad quinariarū neceſſitatem fiſtula incrementum capiebat, ſed ad diametri ſui

menſuram:ſecundum quod & nomen accipiebat,& capacitatem ampliabat,utputa. Quinaria,cùm adiectus erat ei ad diametrum quadrans,ſenariam faciebat : nec iam inſolidum capacitatem ampliabat: Capiebat.n.quinariam unam quincuncem ſicilicum:& deinceps eadem ratione quadrantibus diametro adiectis creſcebat ſeptenaria,octonaria,uſque ad uicenariam.Subſequitur illa ratio,quæ conſtabat ex numero digitorum quadratorum,qui area.i.lumine cuiuſque moduli continebatur,à quibus & nomen fiſtulæ accipiebant.Nã quæ habebat areæ.i.luminis in rotundum coacti digitos quadratos.XXV.uicenumquinum appellabatur:ſimiliter tricenaria,& deinceps per incrementum digitorum uſque ad centenumuicenum.Expletis ijs,quæ ad modulos pertinebant,ſequitur ut indicemus,quod ius eſſet deducendæ aquæ.Apud antiquos omnis aqua in publicos uſus erogabatur,legèque cautum fuerat, ne quis priuatus aliam duceret,quã quæ ex lacu humi accederet.i.ex lacu abundaret: quam caducam aliqui uocarunt:& hæc ipſa non in alium uſum,quàm in balnearum.aut fullonicorum dabatur : eràtque uectigalis ſtatuta merces,quæ in publicum penderetur.Dandæ,uendendæue aquæ ius erat apud Aediles : interdũ & Cenſoribus permiſſum.Poſtea uero ipſarum numero aucto,copia permittente, cœpit etiam priuatis precio,uel principum beneficio erogari:non tamen ſine illorum literis.Propterea. S.C. cauebatur.Ne quis ſine literis Cæſ.i.ne quis aquam publicam non impetratam:& ne quis amplius,quã impetrata fuerat,deduceret.Quinimmo ne caducam quidem ſine impetratione deriuari poterat, præſertim tempore Neruæ,cuius erat hoc edictum. Caducam neminem uolo ducere, niſi qui meo beneficio, aut priorum principum habent.Nam neceſſe eſt ex caſtellis aliquam partem aquæ effluere, cum hoc pertineat non ſolum ad urbis noſtræ ſalubritatem,ſed etiam ad utilitatem Cloacarum abluendarum. Illud etiam animaduertendum : quòd ius aquæ impetratæ,neq; ad hæredem,neque ad emptorem tranſibat , neque ullũ nouum dominum prædiorum ſequebatur.Balneis tamen,quæ publice lauarent,ſemel data aqua perpetuo manebat.Vacantes in cõmentarios redigebantur,qui reſpiciebantur,ut petitoribus ex uacuis dari poſſent.Qui igitur aliquam aquam impetraſſet oportebat à principe epiſtolã ad Curatorem afferre: Curatorèmque ipſum beneficio Cæſaris præſtare maturitatem,& ad Procuratorẽ eiuſdem officij libertũ Cæſaris protinus ſcribere:ne quandoque negligentiam,aut fraudem ſuam ignorantiæ colore defenderet:Procuratorèmque calicem eius moduli,qui fuerat impetratus,adhibitis Libratoribus ſignare, ad lineàmque aliorum collocare(Inferior.n.plus trahit:ſuperior uero minus ducit:nam curſus aquæ ab inferiore rapitur)Deinde animaduertere ne alij caſtello,quàm epiſtola principis iuberetur , fiſtula ſubijceretur:quæ & ipſa erat ſignanda , & longe à caſtello publico per pedes quinquaginta ponenda : ſicut S.C.cauebatur huiuſmodi.Quid de ea re fieri placeret,de ea re uniuerſi cenſuerunt. Ne cui priuato aquam ducere ex riuis publicis liceret,utiq; omnes ij,quibus aquæ ducendæ ius eſſet datum , ex caſtellis ducerent,animaduerterèntque Curatores aquarum quibus locis intra, extràque urbẽ apte caſtella priuati facere poſſent,ex quibus aquam ducerent,quam ex caſtello cõem accepiſſent à Curatoribus aquarum.Ne qui eorum,quibus aqua daretur publica,ius eſſet intra quinquaginta pedes eius caſtelli, ex quo aquam ducerent,laxiorem fiſtulam ſubijcere,quam quinariam.Hoc ideo inſtitutum erat,ne riui , aut fiſtulæ publicæ frequenter lacerarentur.Fiſtulæ autem,quæ calicibus non induebantur, ſolutæ uocabãtur:& pro arbitrio Aquariorum poterant laxari,& coarctari.Calix autem,quem diximus,erat modulus æneus,qui riuo,aut caſtello induebatur:huic fiſtulæ applicabantur.Longitudo eius ad minus habebat digitos.xij. Lumen.i. capacitatem, quanta erat impetrata . Excogitatus uidetur , quoniam rigor æris non temere poteſt laxari,aut coarctari:ſed & ipſe ad libram erat collocandus: nam ſi ad aquæ curſum erat oppoſitus:deuexùſque amplius rapiebat:ad latus uero prætereuntis aquæ cõuerſus,& ſupinus exiguum ſumebat.Caſtellum autem,quod dictum eſt,à Vulpiano ita definitur. Caſtellum eſt receptaculum, quod aquam publicam ſuſcipit.Ab antiquis etiam Diuidiculum eſt appellatum:ex quo à riuo communi quiſque aquam in ſuum deduceret fundum, ut inquit Sex. Pom. Huic Caſtellarium præfuiſſe , oſtendit ſequens epith.

D. M.
CLEMETI CAESAR
VM . N. SERVO CASTE
LLARIO AQVAE CL
AVDIAE FECIT CLAV
DIA SABBATHIS ET SI
BI ET SVIS.

Cum igitur ductus aquarum ad uiarum diuortia, uel regionum urbis fines perducti erant, ubi stabat castellum, ab Aquarijs diuidebatur aqua, eo modo, quo in singularum erogatione dicetur. In solo erant etiam lacus, hoc est alia aquarũ receptacula, ex quibus, aliqui uolunt, quòd cùm Romanæ plebis, fullonicorũ, coriariorum, aliorùmq; opificum necessitatibus satisfactum esset, tum horti irrigarentur. Quantopere autem curæ fuerit nequis uiolare ductus, aquàmue non concessam deriuare auderet, cum ex multis apparere potest, tum ex hoc, quòd Circus maximus, ne diebus quidem ludorum, nisi Aedilium, aut Censorum permissu, irrigabatur. Præterea agri, qui aqua publica cõtra legem essent irrigati, publicabãtur. Illis uero, qui dolo malo aquã, ubi publice saliebat, oletassent, sextertiorum. X. millium erat mulcta. Primus autem omniũ M. Agrippa, post ædilitatem quam gessit, consularis operum suorum, & munerum ueluti perpetuus curator fuit: Qui iam copia permittente, descripsit quid aquarum publicis operibus, quid lacubus, quid priuatis daretur. Habuit & familiam propriam aquarum, quæ tueretur ductus, & castella, atque lacus. Hanc Augustus hæreditatem sibi ab eo relictam, publicauit. Familiæ autẽ erant duæ, hæc publica, quæ habebat homines circiter ccxl. altera Cæsaris à Claudio, cum aquas in urbem perduxit, constituta. Hæc numero hominum ccccclx. constabat. Vtraque in aliquot ministeriorum species diducebatur, in uillicos, castallarios, curatores, silicarios, tectores, aliòsque opifices. Cõmoda publicæ familiæ ex ærario dabantur: quod impendium exonerabatur uectigalium redditu ad ius aquarum pertinentium. Ea constabat ex hortis, ædificiisue, quæ erant circa ductus, aut castella: Qui redditus propè sextertiorum ccl. millium fuisse traditur. Cæsaris familia ex fisco accipiebat cõmoda. Vnde & omne plumbum, & omnes impensæ ad ductus, & castella, & lacus pertinentes erogabantur. Sed circa ductuum curam erant, & alii Curatores, quos senatus eligebat. Horum officium erat: extra urbem ductus circuire, animaduerterèque an uitio aliquo laborarent: & quibus partibus succurrendum, ac etiam beneficia recognoscere: ne quis non cõcessam surriperet aquam: darèque operam, ut in castellis salientibus sine intermissione aqua flueret, ut ex S.C. apparet: cuius uerba sunt hæc. De ea re quid fieri placeret, de ea re ita censuerunt. Placere huic ordini eos, qui aquis publicis præessent, cùm eius rei causa extra urbem essẽt, lictores binos, & seruos publicos ternos, architectos singulos, & scribas, & librarios, accensos, præconèsque totidẽ habere, quot habent ij, per quos frumentum plebi datur. Cùm autẽ in urbe eiusdem rei causa aliquid agerent, cœteris apparitoribus ijsdem: præterquam lictoribus, uti. Tutelam autem singularum aquarum solitam locari inuenio, positàmque redemptoribus necessitatem certum numerum circa ductus extra urbem, & certum in urbe seruorum opificum habendi: & quidem ita ut nomina quoque eorum, quos habituri erant in ministerio, per quasque regiones in tabulas publicas deferrent, eorũque operum probandorum curam fuisse per Censores, aliquando & Aediles, interdum etiam Consulibus eam prouinciam obuenisse. Et ne ad huiusmodi tutelam aditus præcluderentur. S.C. fuerat cautum, quod. S.C. apposui. Quid fieri placeret, de ea re ita censuerunt. Cùm ad reficiendos riuos, specùsque per quæ & opera pub. corrumpuntur, placere circa fontes, & fornices, & muros utraque ex parte uacuos centenos quinos pedes patere, & circa riuos, qui sub terra essent, & specus intra urbem, & extra urbẽ continentia ædificia utraque ex parte quinos pedes uacuos relinqui. Ita ut neque monumentum in his locis: neque ædificium, post hoc tempus, ponere, neque conserere arbores liceret. Si quæ nunc essent arbores intra id spatium extirparẽtur, præterquam si quæ ullæ continentes, & inclusæ ædificijs essent. Si quis aduersus ea cõmiserit in singulas res in dena millia dãnas esset. Ex qbus pars dimidia præmiũ accusatori daret, cuius opera maxime cõuictus esset, qui aduersus hoc. S.C. cõmisisset: altera in ærarium redigeretur, dèque ea re iudicarent, cognoscerèntque curatores aquarum. Erat & S.C. quo cauebatur, ut cùm ductus reficerentur, liceret redemptoribus ex agris priuatorum omnia, quibus ad eam rem opus esset, tollere, pèrque illorum agros sine iniuria eorum duci. Eam autem, quam diximus, circa ductus aquarum curam, non iugiter adhibitã

esse ex eo conijcere possumus. Quòd etiã Neruæ imp. tempestate quosdam, aut uetustate corruptos, aut ui tempestatum, aut culpa malefacti operis collapsos fuisse, scribit Fron. Illorùmque partes maxime ruinæ obnoxias fuisse, quæ arcuationibus sustinebantur, aut montiũ lateribus erant applicatæ: ubi ẽt arborum radicibus cõcamerationes, & latera soluuntur. Et ex arcuationibus eas præcipue partes interijsse, quæ per flumen trahijciebantur. Minus uero ruinam passos esse ductus subterraneos, nec gelicidijs, nec caloribus expositos: sed aliud illis accidisse nocumentum: quòd limo concrescente, & in crustam obdurescente aquam ita coarctauisse, corrupisséque tectorium, ut inde secutæ essent manationes: quibus latera riuorum, & substructiones uiciatæ erant. Quare non mirum uideri debet, ab ea ætate, ad hãc nostram usque, in tanta rerum, & principum uarietate aquarum ductus ad has, quas uidemus, reliquias deuenisse. Neque à Gotthis, ut uulgus dictitat, sunt demoliti. Quinimmo, si Cassiodoro credimus, Theodoricus horum rex, qui Romam duo de quadraginta annos subactam tenuit, plurima ædificia publica instaurauit, & inter alia aliquos ductus aquarum. Quosdam autem ductus fuisse duplices apparet ex reliquijs extantibus supra portam Esquilinam, & Neuiam, & ex hisce Frontini uerbis. Illud nulli dubiũ esse crediderim, proximos ductus, qui à sexto milliario lapide quadrato consistunt, maxime custodiendos, quoniam & amplissimi operis sunt, & plures aquas sustinent. Quod sapienter factum esse arbitramur: ne singulorum fundamenta iacere coacti, immensam pecuniam prodigerent. Aquas uõ tametsi Sex. Rufus uir consularis, qui fuit Dioclitiani tempore. XIX. esse cõmemoret: cui opinioni plerique omnes consentiunt, tamen neque tot fuisse, neque totidem ductibus in urbem receptas facille intelliget, qui animaduerterit eum cõmemorare nomina illarum aquarum sumpta, non tantum à primis inuentoribus, sed etiam ab illis, qui priscos ductus instaurauere, uel nouo addito partem alicuius aquæ alio deduxere: uel à locis, ubi quis eam collegisset aquam, quæ ex ueteri ductu dilapso alicubi residisset. Nam Martiã, quòd partem ipsius Traianus in Auentinum deriuarit, Traianam etiam uocat: Claudiam, Cæruleam: cum eadem sit, nomènque alterum ab auctore deducendi: alterum à fonte, à quo deducebatur, obtinuerit. Aliter. n. absurdum uideretur multorum aquagiorum, qui extructi fuerant ante Neruæ imperiũ, adhuc extare uestigia, illorũ uõ, qui mox sunt excitati, penitus interijsse. Præterea qui erat necesse nouas adducere aquas cũ urbs, quo tempore ciuium multitudine maxime florebat, pluribus, quam necessitas exigeret, abundaret? ut innuit Plin. hisce uerbis. Quòd si quis diligntius æstimauerit aquarum abundantiam in publico, balneis, piscinis, domibus, euripis, hortis, suburbanis uillis, spatióque aduenientis arcus extructos, montes perfossos, conualles æquatas, fatebitur nihil magis mirandũ fuisse in toto orbe terrarum. Ex quibus uerbis constare potest cui usui essent aquæ, sed in singularum erogatione magis apparebit. Fuere autẽ in cõmentarijs Neruæ in uniuersum quinariæ. XII. mille. DCCLV. Fron. mensus capita singularum aquarum inuenit circiter quinarijs. X. millibus ampliorem modum, quàm in cõmentarijs contineretur. Sed ad Claudiam transeamus.

De Aqua Claudia, eiúsque ductu.
Cap. XI.

CAius Cæsar, qui Tiberio successit, cùm parum & publicis usibus, & priuatis uoluptatibus. VII. ductus aquarũ sufficere uideret: altero imperij sui anno duos ductus inchoauit: quod opus Claudius magnificentissime consumauit, dedicauìtque: alteri nomen, quod ex fontibus Cæruleo, & Curtio perducebatur, Claudiæ datum: quæ bonitate proxima erat Martiæ. Altera, quoniã duæ Anienis aquæ in urbem fluere cœperant, ut facilius appllationibus dignoscerentur, Anio nouus uocari cœpit: & quod illas omneis præcesserat prior Anio, cognomen ei ueteris est adiectũ. De Claudia Plin. loquitur in hũc modum. Vicit antecedentes aquarum ductus nouissimum impendium operis inchoati à C. Cæsare, & peracti à Claudio: Quippe à lapide quadragesimo ad eam excelsitatem, ut in omneis urbis montes leuarentur, influxere Curtius, atque Cæruleus fontes: erogata ad id opus sextertia quingenta quinquaginta

ginta quinque millia. Suetonius. Caligula, inquit, inchoauit aquæductũ in regione Tiburti, & amphitheatrum iuxta Septa: quorum alterum à successore eius Claudio peractum: omissum alterum est. Concipiebat Claudia aqua uia Sublacẽsi ad milliariũ XXXVIII, diuerticulo sinistrorsus intra passus CCC. ex dictis fontibus amplissimis, & speciosis, Cæruleóque, qui à similitudine appellatus erat, & Curtio. Accipiebat & fontem Albudinum, tantæ bonitatis, ut Martiæ quoq; adiutorio, quoties opus esset, ita sufficeret, ut adiectione sui nihil ex qualitate eius mutaret. Quod autem Fron. ait Claudiam concipi ad milliarium XXXVIII. Plin. uero à lapide quadragesimo, intelligendũ puto, alterum distantiam capere ab eo fonte, qui ab urbe magis distaret: alterum ab eo loco, ubi ambo iungebantur. Augustæ autem fons in supplementum Martiæ datus fuit, & quia hæc sibi sufficere apparebat, in Claudiam est deriuatus, manente nihilominus præsidiario in Martia: ut ita demum Claudiam aquam adiuuaret Augusta, si eam ductus Martiæ non caperet. Claudiæ ductus habebat longitudinem passuum XLV. millium. Ex eo, riuo subterraneo, pas. XXXV. millium. Opere supra terram, pas. X millium. Hæc aqua in cõmentarijs habebat non plus quinarijs. II. millibus DCCCLV. Ad caput Fron. inuenit quinarias. IIII. mille DCVII. Ex his extra urbem dabantur nomine Cæsaris CCXVII. Priuatis CCCC XXXIX. Intra urbem cum Aniene noua confundebatur: & utriusque quinariæ diuidebantur per regiones urbis XIIII. in castella XCII. Huius aquæ ductus cum primum intra urbem peruenit, portæ obijcitur Neuiæ: ad quam ut liber esset aditus, in eodem ductu altera è marmore extructa est porta, adiectis titulis huiusmodi.

TI·CLAVDIVS·DRVSI·F·CAISAR·AVGVSTVS·GERMANICVS·PONTIF·MAXIM·
TRIBVNICIA·POTESTATE·XII·COS·V·IMPERATOR·XVII·PATER·PATRIAE·
AQVAS·CLAVDIAM·EX·FONTIBVS·QVI·VOCABANTVR·CAERVLEVS·ET·CVRTIVS·A·=
MILLIARIO·XXXXV·
ITEM ANIENEM·NOVAM·A·MILLIARIO·LXII, SVA·IMPENSA·IN·VRBEM·PERDVCENDAS·=
CVRAVIT·
IMP·CAESAR·VESPASIANVS·AVGVST·PONTIF·MAX·TRIB·POT·II·IMP·VI·COS·III·DESIG·=
IIII·P·P·
AQVAS·CVRTIAM·ET·CAERVLEAM·PERDVCTAS·A·DIVO·CLAVDIO·ET·POSTEA·=
INTERMISSAS·DILAPSASQVE·
PER·ANNOS·NOVEM·SVA·IMPENSA·VRBI·RESTITVIT·
IMP·T·CAESAR·DIVI·F·VESPASIANVS·AVGVSTVS·PONTIFEX·MAXIMVS·TRIBVNIC
POTESTATE·X·IMPERATOR·XVII·PATER·PATRIAE·CENSOR·COS·VIII
AQVAS·CVRTIAM·ET·CAERVLEAM·PERDVCTAS·A·DIVO·CLAVDIO·ET·POSTEA
A·DIVO·VESPASIANO·PATRE·SVO·VRBI·RESTITVTAS·CVM·A·CAPITE·AQVARVM·A·=
SOLO·VETVSTATE·DILAPSAE·ESSENT·NOVA·FORMA·REDVCENDAS·SVA·IMPENSA·CVRAVIT

Legimus autem in marmore, apud portam Neuiam reperto, M. Antoninum, L. Septimium, & M. Aurelium arcus Cœlimontanos uetustate conlapsos à solo sua pecunia restituisse. Haud procul ab æde D. Mariæ in Dominica est arcus ex lapide tiburtino eidem aquæductui subiectus, in cuius frontispicio legitur hic titulus.

P.COR.P.F.DOLABELLA COS.
C.IVNIVS C.F.SILANVS FLAMEN.MARTIAL.EX.S.C.
FACIVNDVM CVRAVERVNT.IDEMQVE PROBAVERVNT

De ijs quæ in Cœlio erant, sed certus eorum locus ignoratur. Cap. XII.

CArnæ Deæ Templum Brutus, qui primus consul factus est, in Cœlio monte extruxit. Hæc dea præerat uitalibus humanis: & quia cordis beneficio cuius dissimulatione Brutus habebatur idoneus, emendationi publici status extitit, ideo hanc deam templo sacrauit, auc. Macrobius. Templum Claudij imp. ibidem cœptum ab Agrippina, deinde à Vespasiano perfectum, à Nerone esse destructum, refert Suet. Domus Mamurræ Formiani, fabrum Cæsaris in Gallia præfecti, in Cœlio fuit: quã marmoreis crustis primam omnium exornatam fuisse, scribit Plin. Domum Claudij Centimali in eodem

Cœlio ſtetiſſe, cōmemorat Val. Max. dèque ea Cic. ſic meminit. Cùm in arce Augurium Augures acturi eſſent, iuſſiſſéntque T. Claudium Centimalum, qui ædes in Cœlio monte habebat, demoliri eas, quarum altitudo officeret auſpicijs, emit Calphurnius Lanarius. Domus Tetricorum, qui duo ex triginta tyrannorum fuerunt, hodièque extat, inquit Pollio, in monte Cœlio, inter duos lucos, contra Iſium Metellinum pulcherrima. Domum Iunij Senatoris in eodem Cœlio poſitam fuiſſe, oſtendit Cor. Tacitus, his uerbis. Adduntur ſententiæ, ut mons Cœlius in poſterum Auguſtus appellaretur: quando cunctis cōflagrantibus ſola Tiberij effigies in Domo Iunij Senatoris inuiolata manſiſſet. Habuit Cœlius etiam Domum T. Claudij Clypti hymnologi, quemadmodum in eius epithaphio legimus. Campum Martialem in quo, ſi quando aquæ Tiberis Martium campum occupaſſent, equiria fiebant, in Cœlio inſtitutum fuiſſe, teſtatur Sex. Pom. & his uerſibus Ouidius.

Altera gramineo ſpectabis equiria campo,
  Quem Tiberis curuis in latus urget aquis.
Qui tamen eiecta ſi forte tenebitur unda,
  Cœlius accipiet puluerulentus equos.

Fuit in eodem monte Macellum magnum: Antrum Cyclopis: Spoliarium, & Armamentarium.

De Meta, quæ Sudans dicta eſt: de Amphitheatro Titi: & de Templis, Fortunæ, atque Quietis. Cap. XIII.

SVccedunt Cœlio Exquiliæ ab eo diuiſæ uia Labicana, & conualle quatuor iugerum latitudine: in qua ante arcum Conſtantini imp. extat Meta lateritia: in cuius uertice Iouis ſimulacrum olim fuiſſe proditum eſt. Hæc Meta Sudans à Sex. Rufo appellatur: quòd ex ea aquas manaſſe dicitur, quibus populus ſitim extingueret. Amphitheatri Titi in proximo magna pars adhuc extat. Id autem, ut deſtinaſſe compererat Auguſtum, in media urbe Veſpaſianus excitauit. Titum deinde eius filium dedicauiſſe oſtēdit Suet. his uerbis. Amphitheatro dedicato, thermiſque iuxta celeriter extructis, munus apparatiſſimū, largiſſimùmque dedit. Martialem autem hanc molem Domitiano attribuiſſe multi opinantur, quòd ad eum ſcribens Cæſareum amphitheatrum appellarit: itaque per adulationem dictum putant: cum tamen non dubium ſit, Domitianum nihil præterea huic operi præſtitiſſe, niſi fortaſſe incruſtatione exornarit, ſignáue in arcubus ſuperioribus addiderit: atque eam ob rem ex more ſuum titulum appoſuerit, ſine ulla priſtini auctoris memoria. Hoc Coloſſei nomen obtinuit à Neronis coloſſo, quem circum ea loca poſitū fuiſſe exiſtimandum eſt: circa quæ & eiuſdem Neronis Domum, ac Stagna ſtetiſſe ſatis cōſtat. De Stagnis ſunt hæc Mar. carmina.

Hic, ubi conſpicui uenerabilis amphitheatri
  Erigitur moles, ſtagna Neronis erant.

De domo uero infra plura dicemus. Sed de Coloſſo Plin. ſic ſcribit. Zenodorus è Gallia Romam accitus eſt à Nerone, ubi deſtinatum illius principis ſimulacrum coloſſum fecit CXX pedum longitudine, qui dicatus ſolis uenerationi eſt, damnatis ſceleribus illius principis: & ſuperius. Moles quidem excogitatas uidemus ſtatuarum, quas coloſſos uocant, turribus pares. Coloſſus autem dictus eſt à Coleto, à quo primum formatus dicitur, auctor Sex. Pom. Sed de amphitheatro Ammianus ſic meminit. Amphitheatri molem ſolidatam lapidis tiburtini compage, ad cuius ſummitatem ægre uiſio humana conſcendit. Loca autem ſeptem & octuaginta millia cœpiſſe, refert Sex. Rufus. Templū Quietis in uia Labicana fuiſſe, ubi nunc D. Petri, & Marcellini eſt ædes, cōmunis eſt opinio.

De Exquilijs: Carinis: Curia: de Thermis, & domo Titi Imp. ac de Statua Laocoontis: & de domo Balbini, atque Pompei Magni.
Cap. XIIII.

EXquilias, quæ in plures partes à M. Varrone diuiduntur, ab excubijs regis dictas multi uolunt: alij quòd excultæ à rege Tullio eßent. Alteri harum opinioni suffragatur Ouidius his carminibus.

Adde quod excubias, ubi rex romanus agebat,
Qui nunc exquilias nomina collis habet.

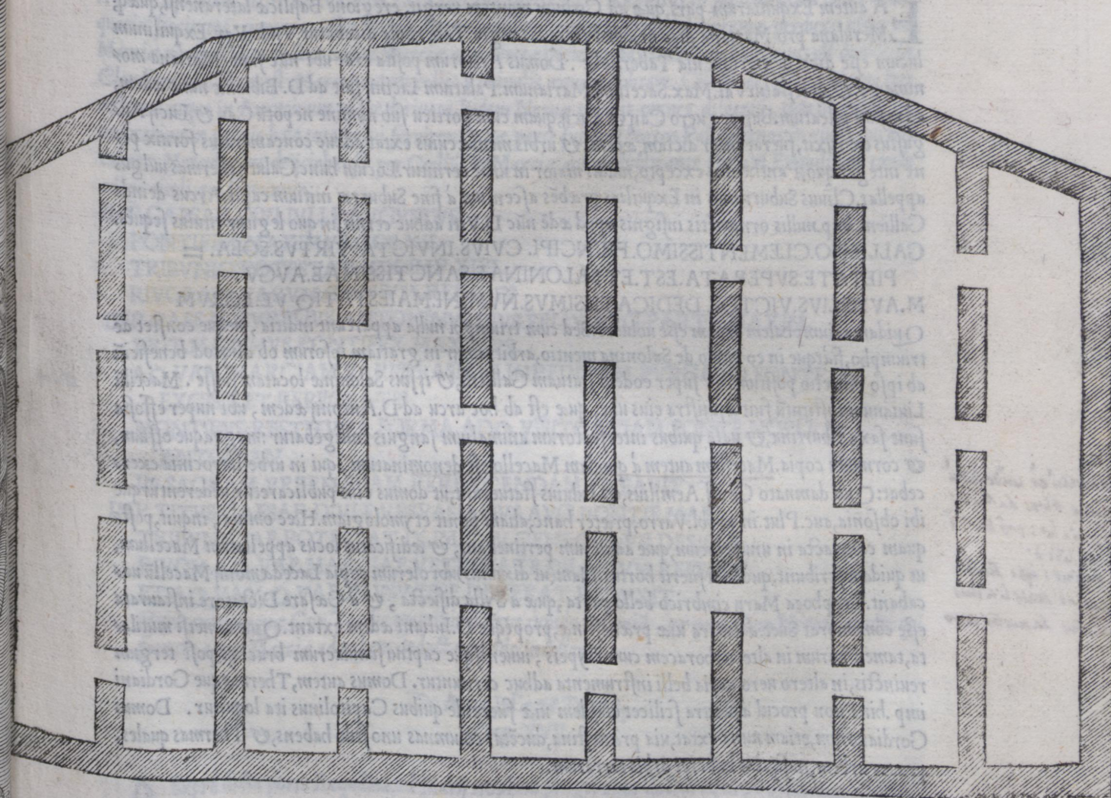
alteri uerò M. Cato, qui ait Exquilias ab excubijs, sed quas Romulo Lucmo dedit. xii. lictorum, & . ccc. armatorum ad corporis custodiam, simùlque dignitatem: cum T. Tatius in fide societatis non sine suspitione eße uideretur. Alij ab acupibus Esquilias dictas arbitrantur: quòd ibi quisquilijs sparsis aues illuderentur. Ea autem pars Exquiliarum, quæ inter Busta Gallica, Tabernolam, arcum Gallieni, ac Suburram comprehensa est, Carinarum nomen obtinuit: quod innuit Liuius cũ sexto belli punici inquit. Flaccus Cos. media urbe per Carinas Exquilias contendit, ubi unum ab altero diuidit. Erant autẽ Carinæ, auctore Ser. ædificia facta in modum Carinarũ. Curiam Veterem in ea parte quæ est inter hortos D. Mariæ Nouæ, et ædẽ D. Petri in Vinculis sitã eße, nõnulli multis neq; leuib⁹ demõstrãt inditijs. Quorũ illud præcipuũ est: quod in Tabellionũ mõimentis peruetustis ea loca ad Curiam Veterem cognominata inueniãtur. Sed eam non eandem eße, quæ à Romulo ædificata fuit, Vetùsq; appellabatur, argumẽto est, quod locum, quo hanc statuunt, extra quadratam Romuli urbem est, illam uero intra, Romulũ poßuiße, iam dictum est supra: unde fit ut credam, hanc Veterem appellatam (siquidem uetus appellata est) aliarum comparatione, quæ postea excitatæ sunt. Thermarũ autẽ Titi imp. uestigia extant in eisdem Carinis, iuxta amphitheatrum, ut in superiori capite ex Suet. apparet. Quas maxima celeritate perfeciße ostendit etiam Mar. his uersibus.

Hic, ubi miramur uelocia munera thermas:
Abstulerat miseris tecta superbus ager.

In his autem duo marmoris frusta inuenta sunt, in quorum altero erat flamma sculpta, cum titulo hoc. IOVI: In altero uero, hæc uerba. VESPASIANVS AVG. PER COLLEGIVM PONTIFICVM FECIT. Domum eiusdem Titi fuiße prope thermas, eùmque locum, quem septẽ Salas uulgus uocitat, ex eo cõstat, quòd ibi Laocõotis statua ẽ reperta: quã in eadẽ domo collocatã eße aßerit Plin. his uerbis. Laocoõ in Titi imperatoris domo opus omnib⁹, et picturæ, & statuariæ artis præferendũ: ex uno lapide eũ, & liberos, draconùque mirabiles nexus de consilij sententia fecere summi artifices Agesander, & Polydorus, & Anthenodorus Rodij. Et quanquam hi ex Virgilij descriptione statuam hanc formauiße uidentur, non tamen illam in omnibus sunt imitati: quod uiderent multa auribus, non item oculis conuenire, & placere. Hæc Statua in Vaticano nunc est collocata: quã diligenter expreßã hic subiecimus. Hæc Titi domus Atrium habuit, in quo Polycletus Sicyonius fecit duos pueros item talis nudos ludentes, qui uocabantur Astragalizontes: quo opere auctore Plin. nihil fuit absolutius.

Sed quoniam de septem Salis, de quibus modo facta est mentio: & de loco in thermis Diocliciani Botte de therme nuncupato, magna est questio, cui usui essent: non ignorandum, aquarum castella fuisse. Nam non modo thermæ publicis usibus deputatæ castella habebant, in quæ iuxta moduli erogationem suas accipiebant quinarias, quas balneis, prout usus exigeret, sumministrarent: sed etiã priuatis, ut Fron. commemorat, castella itidem erant, in quæ ex publico castello aquam, quam accepissent, deriuarent, iidemq; in usus sibi necessarios distribuerent. Sed cum thermarum Titi castelli concamerationes sint nouem, nescio qua ratione uulgus septenario numero eas appellet. Nisi forte quod ex quibusdam ostiis septem duntaxat cernantur. Omnes autem sunt latitudine pedum. XVII. cum dimidio altitudine XII. Longitudo uaria est, sed ubi maxima pedes CXXXVII. continet.

Domus Balbini, inquit Lampridius, etiam nunc Romæ ostenditur in Carinis magna, & potens, & ab eius familia huc usque possessa. Domum Pompei in eisdem Carinis sitam fuisse, testis est Suet. in Tib. & in libris de grãmaticis: ubi Lenæus eiusdem Pompei libertus grãmaticam docuit. Domum. Q. Ciceronis in Carinis fuisse, testatur M. Cicero eius frater cùm ad eũ scribens, sit inquit. Domum tuã in Carinis mundi habitatores Camiæ conduxerunt. Hanc auitam esse asserit Sex. Rufus. Nam alteram

in Palatino monte illi fuiße significat idem Marcus libro quarto ad Atticum: cuius sunt hæc uerba. Expulsi sunt fabri de area nostra. Disturbata porticus Catuli, quæ ex S.C. Coss. locatione reficiebatur, & ad tectum penè peruenerat. Q. fratris Domus primo fracta coniectu lapidum ex area nostra, deinde inflammata iussu Clodij. Area autem, ex qua fabros expulsos ait, fuit eius domus, quã in palatio cõbustam eße supra ostendimus.

De Tabernola: Domo Aeliorum: Basilica Caij, & Lucij: Cliuo Suburrano: Arcu Gallieni: Trophæis Marij: ac de Thermis, & Domo Gordiani Imp. Cap. XV.

EA autem Exquiliarum pars, quæ ad Cœlium montem uergit, e regione Basilicæ lateranensi, quæq; Merulana pro Mariana dicitur, apud antiquos regio Tabernola dicebatur. Vnde Var. Exquilinum lucum eße dicit dexteriore uia Tabernolæ. Domus Aeliorum posita erat ubi nũc sunt Mariana monimenta: &, ut testatur Val. Max. Sacellum Marianum. Palatium Licinij fuit ad D. Bibianæ nunc ædem, ad ursum pileatum. Basilica uero Caij & Lucij, quam cum porticu sub nomine nepotũ Caij & Lucij Augustus extruxit, fuerat inter dictam ædem, & urbis mœnia: cuius extat adhuc concameratus fornix penè integer quo, Pantheonis excepto, nullus maior in urbe cernitur. Locum hunc Galutij thermas uulgus appellat. Cliuus Suburranus in Exquilias præbẽs ascensum à fine Suburræ initium capit. Arcus deinde Gallieni Imp. nullis ornamẽtis insignis apud ædẽ nũc D. Viti adhuc cernit, in quo legitur titulus sequẽs.

GALLIENO. CLEMENTISSIMO. PRINCIPI. CVIVS. INVICTA. VIRTVS. SOLA.
PIETATE. SVPERATA. EST. ET SALONINAE. SANCTISSIMAE. AVGV.
M. AVRELIVS. VICTOR. DEDICATISSIMVS. NVMINI. MAIESTATIQ VE. EORVM

Quidam triumphalem arcum eße uoluere: Sed cum triumphi nulla appareant inditia, neque constet de triumpho, fiatque in eo titulo de Salonina mentio, arbitramur in gratiam ipsorum ob aliquod beneficiũ ab ipso Aurelio positum: & super eodem statuam Gallieni, & ipsius Saloninæ locatam fuiße. Macellũ Liuianum institutũ fuit à sinistra eius uiæ, quæ est ab hoc arcu ad D. Antonij ædem, ubi nuper effoßa sunt saxa tiburtina, & uasa quibus interfectorum animalium sanguis colligebatur: magnáque oßium, & cornuum copia. Macellum autem à quodam Macello est denominatum, qui in urbe latrocinia exercebat: Quo damnato Censs. Aemilius, & Fuluius statuerunt, ut domus eius publicaretur, uẽderentùrque ibi obsonia, auc. Plut. in probl. Varro, præter hanc, aliam ponit etymologiam. Hæc omnia, inquit, postquam contracta in unum locum, quæ aduictum pertinebant, & ædificatus locus appellatum Macellum, ut quidam scribunt, quòd ibi fuerit hortus. Nam (ut diximus) ubi olerum copia Lacedæmonij Macellũ uocabant. Trophœa Marij cimbrico bello parta, quæ à Sylla disiecta, & à Cæsare Dictatore instaurata eße cõmemorat Suet. à dextra uiæ prænestinæ, propèque D. Iuliani ædem extant. Quæ tametsi mutilata, tamen horum in altero thoracem cum clypeis, iuuenìsque captiui simulacrum brachijs post tergum reuinctis, in altero uero uaria belli instrumenta adhuc cernuntur. Domus autem, Thermæque Gordiani imp. hinc non procul à dextra scilicet eiusdem uiæ fuere: de quibus Capitolinus ita loquitur. Domus Gordianorum, etiam nunc extat, uia prænestina, ducẽtas columnas uno stilo habens, & Thermas quales, præter urbem, nusquam haberet orbis terrarum.

Macelli et unde dictu docet Alex: de Alex: Genial: pag 84 lin 23 lib: 3.
[illegible] sub: quint: ipse suos necessarios ab [illegible] à faucibus Macelli [illegible]

De Aqua Martia. Cap. XVI.

POstquam uia prænestina ad portam Exquilinam peruentum est, locus postulat, ut de aqua Martia nunc dicamus. Hanc igitur aquam, Martiam appellatam legimus ab Anco Martio rege, qui prim⁹ omnium eam in urbẽ ducere est auspicatus. Quintus deinde Marcius Rex in prætura deduxit. Longo tempore post restituit M. Agrippa: de qua hæc Plin. sunt urba. Clarissima aquarum omnium toto orbe

frigoris

frigoris, salubritatisque palma, præconio urbis, Marcia est, inter reliqua deum munera urbi tributa. Vocabatur hæc quondam Aufeia, fons autem ipse Piconia. Oritur in ultimis montibus Pelignorum: transit Marsos Romam non dubie petens: mox specu mersa in tiburtina se aperit. IX.M. pas. fornicibus structis perducta. Subdit deinde. Et quantum Virgo tactu, tantum præstat Marcia haustu. Concipiebatur hæc uia Valeria, ad milliariũ. XXXV, diuerticulo euntibus ab urbe Roma destorsus millia passuũ triũ, uilla Sublacensi. Ductus eius habebat longitudinem à capite ad urbem passuum. LX. millium DCCX, & semis. Riuo subterraneo pas. XLIIII. M. CXLV, & semis. Opere supra terram pas. VII. millium. CCCC XLIII. Opere arcuato pas. II. M. CCCCLXIII. Propius urbem à. VI. milliario substructione pas. CLXXXVIII. Reliquo opere arcuato pas. VI. millium CCCCLXXI. In commentarijs ascriptus erat modus quinariarum. II. M. CLXII. Ad caput uero Fron. inuenit quinarias. IIII. mille. DCXC. Diuidebatur per regiones, primam. III. IIII. V. VI. VIII. IX. XIIII. In castella. LI. Augustus in suplementum huius aquæ quoties siccitates egerent auxilio Iuliam aquam eiusdem bonitatis opere subterraneo perduxit usque ad Marciæ riuum. Cuius ductus, donec Marciæ accederet, efficiebat pas. DCCC. Deriuatus est deinde in Claudiam, ut dictum est. Marcia autem collis Viminalis æquabat libram. Cũ esse desijsset à Nerua fuit restituta, atque in Auentinum usque deriuata. Eidem Neruæ placuit omnes discerni, tum singulas ita ordinari, ut in primis hæc tota potui seruiret: Quæ parte sui post hortos Pallantianos in riuũ, qui uocabatur Herculaneus, deijciebat se per Cœliũ. In Marciæ autem ductu ante portam Exquilinam extãt adhuc tituli, qui sequuntur.

IMP.CAESAR.DIVI.IVLI.F.AVGVSTVS
PONTIFEX, MAXIMVS.COS.XII.
TRIBVNIC.POTESTAT.XIX.IMP.XIIII.
RIVOS.AQVARVM.OMNIVM.REFECIT

IMP.CAES.M.AVRELIVS.ANTONINVS.PIVS.FELIX.AVG.PARTH.MAXIM.
BRIT.MAXIMVS.PONTIFEX.MAXIMVS
AQVAM.MARCIAM.VARIIS.KASIBVS.IMPEDITAM.PVRGATO.FONTE. =
EXCISIS.ET.PERFORATIS
MONTIBVS.RESTITVTA.FORMA.ADQVISITO.ETIAM.FONTE.NOVO. =
ANTONIAN
IN.SACRAM.VRBEM.SVAM.PERDVCENDAM.CVEAVIT

IMP.TITVS.CAESAR.DIVI.F.VESPASIANVS.AVG.PONTIF.MAX.
TRIBVNICIAE.POTESTAT.IX.IMP.XV.CENS.COS.VII.DESIG.II
RIVOM.AQVAE.MARCIAE.VETVSTATE.DILAPSVM.REFECIT
ET.AQVAM.QVAE.IN VSV.ESSE.DESIERAT.REDVXIT

Huius autem aquæ Cor. Tac. sic meminit. Luxus cupido infamiã, & periculum Neroni attulit: qui fontem aquæ Marciæ ad urbem deductæ nando incesserat.

De Aqua Iulia, & Tepula.
Cap. XVII.

A Supra dicta porta Exquilina, ad Marij trophœa progreditur ductus aquæ, ut arbitramur, Iuliæ. Quoniam cum Anio nouus esset omnium altissimus, proximumque locũ teneret Claudia, & tertium Iulia: cumq; uideamus hunc aquæ ductum post Claudiæ ductum cœteris omnibus, qui extant, maiorem esse, non est quod dubitemus Iuliæ, siue Tepulæ esse ductum. De quibus Fron. sic loqtur. Cn. Seruilius Cepio, & L. Cassius Longius, qui Riualla appellatus est, Censs. anno ab urbe condita DCCXVII M. Plautio Hipsapone & Ful. Flacco. Coss. aquam, quæ uocatur Tepula, ex agro Lucullano, quem quidã Tusculanũ credunt, Romam, & in Capitolium adducendam curauerunt. Tepula cõcipiebatur uia La-

tina ad XI .milliarium,diuerticulo euntibus ab Roma destrorsus millium passuum duum: inde riuo suo in urbem perducebatur: Iuliæ post mixta ab Agrippa. Iuliæ ductus efficiebat longitudinem passuũ. XV. millium CCCCXXV. Opere supra terram pas. VII. M. CCCCXXVI. Ex eo in proximis urbis locis à VII. milliario, substructione pas. M. D. XXVIII. Reliquo opere arcuato pas. VI. M. CCCCLXXII. Præter caput Iuliæ transfluebat aqua nomine Crabra, de qua meminit Cic. ep. libro XVI. Tepulæ in commentarijs ascriptus erat modus quinariarum quadringentarum. Huius aquæ fontes nulli erant, ue-nis quibusdam constabat: quæ interceptæ fuerunt in Iuliam. Caput ergo eius obseruandum erat à pi-scina Iuliæ: Ex ea.n. primum accipiebat quinarias. CXC. deinde statim ex Marcia quinarias. XCII. Præterea ex Aniene nouo ad hortos Epaphroditianos quinarias CLXIII. Fiunt omnes quinariæ CCCCXLV, amplius quã in cõmentarijs qnarijs XLV. Tepulæ erogabãt extra urbẽ nomine Cæsaris qnariæ LVIII. Priuatis quinariæ LVI. Reliquæ. CCCXXXI. intra urbem diuidebanť, p regionẽ. IIII. V. VI. VIII. in castella XIIII. ex quibus nomine Cæsaris quinariæ XXXXIIII. priuatis CCXXXVII. Vsibus publicis. L. Ex eo castris duobus, quinariæ XII. operibus pub. tribus, quinariæ VII. Lacubus trede-cim, quinariæ XXXI. Iuliæ autem in commentarijs ascriptus erat modus quinariarum DCXLIX. Ad caput mensura iniri non potuit, quoniam ex pluribus acquisitionibus constabat. At ad VI. ab urbe mil-liarium uniuersa in piscinam recipiebatur, ubi dabat quinarias M. CCVI. Accipiebat autem Prope urbem post hortos Pallantianos ex Claudia quinarias CLXII. erántque Iuliæ cum acceptis, quinariæ MCCCLXVIII. Ex eo dabat in Tepulam CXC. erogabat suo nomine DCCCIII. Fiebãt quas eroga-bat quinariæ DCCCCXCIII. amplius, quam in comẽtariis habebat, quinarijs CCCXLIIII. minus quàm in piscina CCXIII. Fluebãt extra urbem nomine Cæsaris quinariæ LXXXV. priuatis CXXII Reliquæ intra urbem diuidebantur per regiones. II. III. V. VI. VIII. X. XII. in castella XVII.

De Cliuo Vrbico: Domo Ser. Tullij, & Neronis: ac de æde Fortunæ Seiæ. Cap. XVIII.

EA autem Exquiliarum pars, quæ ædi D. Laurentij in Fontana incũbit, Cliuus Vrbicus est appellata: ubi fuit Lucus Fagutalis, & Domus Ser. Tullij. Domus uero Neronis totum id spatium occupauit, quod est inter Palatium, & Cœlium, ab æde nunc D. Ioannis & Pauli recta eundo ad Colosseum, atque Carinas quousq; ad aggerem Tarquinij perueniamus, & Mecænatis attingamus hortos. De hac domo Cor. Tac. sic meminit. Eo tempore Nero Antij agens non ante in urbem regressus, quàm domui, qua Palatium, & Mecænatis hortos continuauerat, ignis propinquaret: neque tamen sisti potuit, quin & Palatium, & domus, & cuncta circùm haurirentur: & infra. Cœterum Nero nixus est patriæ ruinis extruere domum: in qua non tam gemmæ, & aurum miraculo essent, solita pridem & luxu uulgata, quàm arua, & stagna, & in modum solitudinum hinc syluæ, inde aperta spatia, & prospectus. De hac domo Suet. ita scribit. Nero domum à Palatio Exquilias usque fecit, quam primo Transitoriam, mox incẽdio absumptam, restitutámque Aureã nominauit: de cuius spatio, atque cultu sufficerit hoc retulisse. Vestibulum eius fuit in quo colossus CXX pedum staret. Ipsius effigiei tanta laxitas, ut triplices por-ticus milliarias haberet: Item stagnum maris instar, circunseptum ædificijs ad urbium speciem. Rura insuper aruis, atque uinetis, & pascuis, syluísque uaria cum multitudine omnis generis pecudum, ac ferarum. In cœteris partibus cuncta auro lita, distincta gemmis, unionúmque conchis erant. Cœnatio-nes laqueatæ tabulis eburneis uersatilibus, ut flores fistulis, & unguenta desuper spargerentur. Præci-pua cœnationum rotunda, quæ perpetuo diebus, ac noctibus uice mundi circumageretur. Balneæ mari-nis, & albulis fluentes aquis. Eiusmodi domum cùm absolutam dedicaret, hactenus comprobauit, ut se diceret, quasi hominem tandem habitare cœpisse. Huius domus immensam laxitatem incertus Auctor hoc disticho festiuissime taxauit.

Roma domus fiet, ueios migrate quirites,
Si non & ueios occupat ista domus.

De eadem sic Plin. Et quota pars ea apparatus fuit aureæ domus ambientis urbem: & idem alibi ait, ipsum Neronem in domo aurea Aedem Fortunæ inclusiße, quæ ex lapide phengite translucens, foribus clausis, claritatem diei intus haberet: hancque deam à Seruio rege sacratam, & Seiam à segetibus appellatã. Circa eandem domum fuere quædam Horrea, quorum spatium cùm Nero desyderaret, bellicis machinis, & igni labefactauit: q. saxeo muro constructa erant.

De Aggere Tarquinij: Domo Pompei, & Virgilij: & de Turri, & Hortis Mecœnatis: ac de Campo, & Foro Exquilino. Cap. XIX.

AGger Tarquinij Superbi ab arcu Gallieni parũ ultra thermas Dioclitiani protensus ad huc cernitur: de quo Plin. in hunc modum loquitur. Clauditur urbs ab oriẽte aggere Tarquinij Superbi, inter prima opere mirabili. Nanque eum muris æquauit, quà maxime patebat aditu plano: cœtero munita erat præcelsis muris, aut abruptis montibus: nisi quòd expatiantia tecta multas addidere urbes. Turrim autem Mecœnatis sub eodem aggere, haud procul ab eisdem thermis fuisse, plerique omnes consentiunt: Ex qua incensam urbem prospectans Nero lætus flammæ (ut aiebat) pulchritudine ἅλωσιν illi decantauit. Cuius incendij initium ab ea parte Circi originem habuit, quæ Palatino, Cœliòque montibus contigua est, auctor Suet. Qui Hortos etiam Mecœnatianos in Exquilijs fuiße sic ostendit. Tiberius Romam reuersus deducto in forum filio Druso statim è Carinis, ac Pompeiana domo Exquilias in hortos Mecœnatianos transmigrauit. Domum autem Virgilij poetæ apud eosdem hortos fteriße, scribit Ser. gram. Hi horti erant in campo Exqilino inter dictum aggerem, & mænia urbis sito: ubi prius cadauera sepeliebantur. Locum innuit Sex. Pom. his uerbis. Puticuli sunt appellati, quod uetustißimum genus sepulturæ, ut puteus, fuerit: & dicti puticuli, quia ibi cadauara putrescunt, quem locum publicum ultra Exquilias fuiße prodidit Aelius. Eundem locum attigit Cic. ubi inquit, Senatum cẽsere, atque è republica existimare, Aedilium curulium edictum, quod de funeribus habeãt Ser. Sulpitij Q. F. Lemoniæ Rufi funeri mittere utique locum sepulcro in campo Exquilino C. Pansa Cos. seu quo in loco uidetur pedes triginta quaqueuersus designet, quo Ser. Sulpitius inferatur: quod sepulcrum ipsius, liberorum, posterùmque eius sit. Fuit autem postea consuetudo ut ibidem cadauera comburerẽtur. Sed cum nidor eßet urbi perniciosus, Augustus studens aerem emendare, S. P. Q. R. consensu campum hunc Mecœnati concesßit, ubi fecit hortos quos superius demonstrauimus. In eodem campo plurima, uariàque sepulcra effodi uidimus, uarijs exornata marmoribus. Quædam erãt concamerata unica testudine: alia duplici concameratione, ut ex superiore in inferius sepulcrum eßet descensus. Erant & pauimenta tesellata, uermiculatàque: in parietibus per ambitũ loculi, in singulis urnæ binæ: extra cameram sepulcri longitudinis, latitudinisque inscriptio. Quædam uero sepulcra ex pluribus constabant parietibus, parum inuicem distantibus, in quibus urnæ similiter binæ, ferè contiguæ, modicòque interuallo, aliæ binæ, & super his totidem: ita ut ex ordine decedentium urnæ additæ nouo includerentur muro: hæc pauperum, illa diuitum sepulcra fuiße, opinamur. In urnis autem oßa, cineres, & carbones adhuc erant. Erat & uas Vstrinum appellatum, quod in eo cadauera cõburerẽtur: in quo & uitreum uasculum fuit repertum, in eòque suauißimos liquores fuiße multi aßerebant, quibus etiã cadauera aspergerentur. In Exquilijs fuit forum Exquilinum. Appianus. Dum Marius, inquit, & Sulpitius ad Exquilinum forum illi occurrunt. Basilicam Sesmini ciuis Ro. apud ædem D. Mariæ maioris fuiße nonnulli affirmant. Fuit etiam in Exquilijs Fanum, & malæ Fortunæ Ara auctore Plin. & Cic. de nat. deorum. Fuit & Felicitatis templum: idq; postea à Nerone, domum auream extruere parante, combustum. Pars autem Exquiliarũ ad Viminalẽ uersa habuit lucũ Querquetulanũ alterũ, alterùmque Iunonis Laciniæ.

De Suburra: Templo Siluani: & de Testamento Iocundi militis. Cap. XX.

SVburra, quæ inter Exquilias, & Viminalem iacet, principium habuit à foro Romano, siue à foro Neruæ imp. finem uero ad cliuum Suburranum: dicta, ut Iunius scribit, ab eo quòd fuerit sub antiqua urbe. Iuuenalis uicum frequentissimum fuisse innuit, cum inquit.

Cædere nanque foro, iam nõ est deterius, quàm
Exquilias à feruenti migrare suburra.

In eadem Suburra meretrices habitasse, significare uidetur Martialis sic dicens.

Famæ non nimium bonæ puellæ,
Quales in media sedent suburra.

Domũ Cæsaris Dictatoris fuisse in Suburra, suprà ubi de templo Pacis sumus locuti, demonstratum est. Vicus Patricius oblique Exquilias à Viminali ad Dioclitiani thermas propè usque disterminans, à Patricijs est denominatus, qui iubente Tullio rege ibi habitauere, ut si quid aduersus ipsum molirentur, ex locis superioribus opprimi possent. Mamilia turris intra Suburræ regionem à Mamilio quodam nomen accepit: auc. est Sex. Pom. Huius uici meminit Mar. hoc carmine.

Sed domus in uico Lælia patricio.

Templum Siluani fuisse ad radices Viminalis, qua parte (ut ego puto) mõs ipse spectat occasum solis, satis constat ex testamento Iocundi militis in Lusitania reperto, quod sequitur.

IOCVNDI.

EGO GALLVS FAVONIVS IOCVNDVS P. FAVONII. F. QVI BELLO CONTRA VRIATVM OCCVBVI IOCVNDVM ET PRVDENTEM FILIOS E ME ET QVINTIA FABIA CONIVGE MEA ORTOS ET BONORVM IOCVNDI PATRIS MEI ET EORVM QVAE MIHI IPSI ACQVISIVI HAEREDES RELINQVO HAC TAMEN CONDITIONE VT AB VRBE ROMA HVC VENIANT ET OSSA HINC MEA INTRA QVINQVENIVM EXPORTENT ET VIA LATINA CONDANT IN SEPVLCRO IVSSV MEO CONDITO ET MEA VOLVNTATE IN QVO VELIM NEMINEM MECVM NEQVE SERVVM NEQVE LIBERTVM INSERI ET VELIM OSSA QVORVMCVNQVE SEPVLCRO STATIM MEO ERVANTVR ET IVRA RO. SERVENTVR IN SEPVLCRIS RITV MAIORVM RETINENDIS VOLVNTATEM TESTATORIS ET SI SECVS FECERINT NISI LEGITIMAE ORIANTVR CAVSAE VELIM EA OMNIA QVAE FILIIS MEIS RELINQVO PRO REPARANDO TEMPLO DEI SILVANI QVOD SVB VIMINALI MONTE EST ATTRIBVI MANES QVE MEI A PONT. MAX. ET A FLAMINIBVS DIALIBVS QVI IN CAPITOLIO SVNT OPEM IMPLORENT AD LIBERORVM MEORVM IMPIETATEM VLCISCENDAM TENEANTVRQVE SACERDOTES DEI SILVANI ME IN VRBEM REFERRE ET SEPVLCRO ME MEO CONDERE VOLO QVOQVE VERNAS QVI DOMI MEAE SVNT OMNES A PRAETORE VRBANO LIBEROS CVM MATRIBVS DIMITTI SINGVLISQVE LIBRAM ARGENTI PVRI ET VESTEM VNAM DARI. IN LVSITANIA IN AGRO VIII CAL. QVINTILES BELLO VIRIATINO.

Decẽ Tabernæ fuere in ualle D. Agathæ ædi subiecta, ut ex inscriptione marmoris ibidem effossi didicimus. Puteus uero D. Probæ fuit iuxta ædem D. Mariæ cognomento in Campo, in eadem ualle.

De Colle Viminali: Lauacro Agrippinæ: de Thermis Olympiadis, Nouati: & Dioclitiani: & Bibliotheca Vulpia: ac de Domo Caij Aqlij. Cap. XXI.

TErtiæ regionis, inqt Varro, colles quinque ab deorum fanis appellati ſunt, è queis nobiles duo: Viminalis à Ioue Vimineo: quòd ubi aræ ſunt, ibi uimina nata fuerunt. Palatiũ Decij imp. ſitũ fuiße apud ædem nunc. S. Laurentij cognomento In paniſperna, in ea parte quæ ad Suburrã uergit, nõnulli tradidere. Sed de hoc apud antiquos ſcriptores non memini me legere. Lauacrũ Agrippinæ matris Neronis fuit à ſiniſtra, qua parte collis uallẽ Quirinalẽ deſpicit: ubi ſimulacra duo Bacchi reperta feruntur, & index huiusmodi.

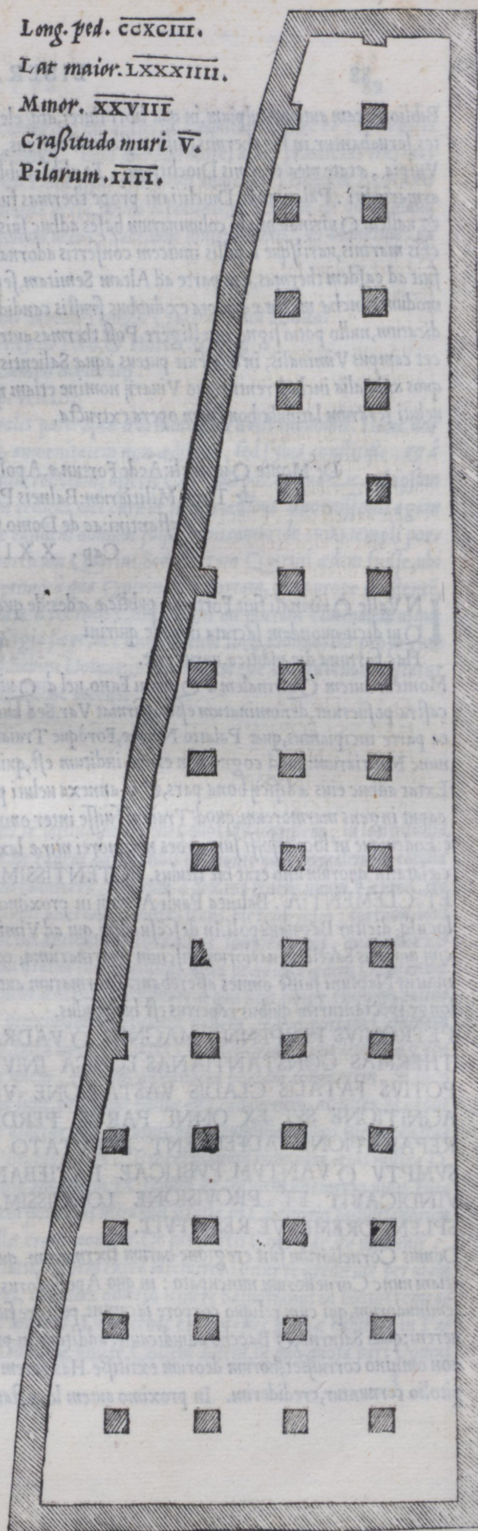
IN LAVACRO AGRIPPINAE.

Thrmæ autẽ Olimpiadis, & Nouati: hæ eo in loco, ubi nunc D. Pudentianæ eſt templum, illæ inter has, & Decij Palatium, in uinea eidem Laurentij ædi proxima, ſitæ erant. Et in Potentianæ templo etiam hodie canales fuliginoſi uidentur.

Domum C. Aquilij Equitis Romani illius, quẽ iuris ciuilis ſcientia clarißimum fecit, in mõtis dorſo poſitã fuiſſe opinamur. Hãc domũ pulchriorẽ fuiße illa palatia Craſſi, & Q. Catuli, teſtat Plin. Thermæ Dioclitiani in medio ferè Viminali ſitæ adhuc ſpectãt: ſed maiori ex parte dilapſæ: quarũ fornices ampliſſimi extãtes: colũnæ ingẽtes, locàque cõcamerata miræ ãplitudinis operis magnificentiã clare oſtendũt. Has Dioclitianus, & Maximianus inchoarunt, in qbus extruẽdis memorãt XL. M. Chriſtianorũ in ſeruitiũ habuiße. Alij uõ dicũt Dioclitianũ, Maximianùmque eas perfeciſſe: Cõſtãtiũ deinde, & Maximianũ Dioclitiani filios eaſdẽ ſuis, cõditorùmque ſtatuis exornauiſſe, atq; dedicaße, huiuſcèque rei inditio utunt, quòd in eiſdẽ inuẽtũ ſit marmor in quo erãt uerba, quæ ſequuntur.

CONSTANTINVS ET MAXIMIANVS INVICTI AVGVSTI SEVERVS MAXIMIANVS CAESSARES THERMAS ORNARVNT ET ROMANIS SVIS DEDICAVERVNT

Harũ thermarũ ichnographiã habes in figura urbis, propterea hic caſtellũ tãtũ appoſuimus, ex quo, & ex ſuperioribus iã de ſcriptis manifeſtũ eſt, nõ eãdẽ certã, atque cõſtitutã formã caſtellis fuiſſe, ſed p locorũ natura ea extructa eße: neq; enim referebat quali forma eßent, dum recipiẽdi aquã uſum preberent.

Bibliothecam autem Vulpiam, in qua libri lintei, atq; elephantini principum gesta, & S.C. continentes seruabantur, in his thermis fuiße, testatur Vopiscus, sic. Vsus sum præcipue libris ex bibliotheca Vulpia, ætate mea thermis Dioclitianis. Et alibi. Bibliotheca Vulpia elephantini pugilares in sexto armario siti. Palatium et Dioclitiani prope thermas fuiße opinamur, in uinea sita inter ipsas thermas, & uallem Quirinalem: ubi columnarum bases adhuc suis locis stantes effodi uidimus: & Sacellum conchis marinis, uariisque lapillis inuicem consertis adornatum. Alterum Sacellum marmoreum repertum fuit ad easdem thermas, qua parte ad Altam Semitam, septentrionemq; spectant, cuius sacelli testudo in modum conchæ marinæ sculpta ex duobus frustis candidissimi marmoris constabat: quod cui deo eßet dicatum, nullo potui signo intelligere. Post thermas autem, & aggerem Tarquinij, usque ad menia, iacet campus Viminalis, in quo fuit puteus aquæ Salientis, qui dicebatur puteus Viuarij, qa ibi apud antiquos animalia includerentur: quo Viuarij nomine etiam nunc cãpus ille ab incolis appellatur: extántque ueluti ferarum latibula hominum opera extructa.

De Monte Quirinali: Aede Fortunæ, Apollinis, Iouis, Iunonis, Mineruæ: & de Turri Militiarum: Balneis Pauli Aemilij: Thermis Constantini: ac de Domo Corneliorum.

Cap. XXII.

IN Valle Quirinali fuit Fortunæ publicæ ædes: de qua Ouid sunt hi uersus.

Qui dicit quondam sacrata in ualle quirini
Hac fortuna die publica, uerus erit.

Montem autem Qirinalem à Quirini Fano, uel à Quiritibus, qui cum Tatio Curibus uenientes ibi castra posuerunt, denominatum eße affirmat Var. Sed huius collis ædificia, ut ordinate percurrantur, ab ea parte incipiamus, quæ Palatio Neruæ, Foròque Traiani est proximior. Supra hoc igitur stat Turris nunc Militiarum: quod cognomen ex eo inditum est, quia milites Traiani ibi stationem olim habuere. Extat adhuc eius ædificij bona pars, & ei annexa ueluti porticus in emicycli, siue theatri formam: ubi caput ingens marmoreum, quod Traiani fuisse inter omneis constabat, paucis ab hinc diebus repertum ẽ: Eodèmque in loco effossi sunt orbes marmorei miræ laxitatis, ac multa marmoris frusta uarijs signis cælata: in quorum uno erat hic titulus. POTENTISSIMA DOS IN PRINCIPE LIBERALITAS ET CLEMENTIA. Balinea Pauli Aemilij in proximo fuere, ubi nunc Monialium est habitaculum: locùsq; dicitur Bagnanapoli. In descẽsu cliui, qui ad Viminalem uergit, à dextra, annis ab hinc duodecim uidimus Sacellum uariorum piscium, marinarùmq; concharum nobili pictura adornatum: quibus inditijs Neptuni fuiße omnes aßerebant. Thermarum autem Constantini imp. reliquiæ magnæ, non longe spectantur: in quibus repertus est hic titulus.

PETRONIVS PERPENNA MAGNVS QVADRANTIANVS V.C. MI. PRAEF. VRB. THERMAS CONSTANTIANAS LONGA INIVRIA ET ABOLENDAE CIVILIS VEL POTIVS FATALIS CLADIS VASTATIONE VEHEMENTER AFFLICTAS ITA VT AGNITIONE SVI EX OMNI PARTE PERDITA DESPERATIONEM CVNCTIS REPARATIONIS ADFERRENT DEPVTATO AB AMPLISSIMO ORDINE PARVO SVMPTV QVANTVM PVBLICAE PATIEBANTVR ANGVSTIAE AB EXTREMO VINDICAVIT ET PROVISIONE LONGISSIMA IN PRISTINAM FACIEM SPLENDOREMQVE RESTITVIT.

Domus Corneliorum fuit e regione harum thermarum, qua parte mons urbem planam despicit: in uico etiam nunc Corneliorum nuncupato: in quo Apollodorus prodit fuiße statuas duas colloßeas senum seminudorum, qui cum reliquo corpore iacerent, pectore fuerant erecti, alteràque manu cornucopiæ tenerent: quas Saturno, & Baccho adiudicauit: additque in proximis ruinis templa, quorum frontispicium non omnino corruißet, horum deorum extitiße. Has autem coloßeas statuas eas eße, quæ hodie in Capitolio cernuntur, crediderim. In proximo autem loco stat Turris dimidiata: hanc quidam geminato

errore

errore Mecœnatis, & in Exquilijs eſſe aſſerunt: cum neque hic collis ſit Exquiliarum, nec ea Mecœnatis turris: quam in Exquilijs fuiſſe, ſupra demonſtrauimus. Equi duo marmorei apud prædictas thermas adhuc extant: quorum alterum Praxitelis, alterum Fidiæ opus eſſe, tituli indicant. Templum Apollinis fuit in ea parte Quirinalis, quæ in portã Flumentanã uerſa, Mons Apollinis, & Clatræ eſt dicta. Haud ita multo poſt ſurgit alia pars montis: ubi Capitolium uetus: Sacellum Iouis: Iunonis, & Mineruæ: ea priusquam in Capitolio, fuerant condita.

De Domo Pomponij Attici, & Flaui Sabini: Templo Quirini: Alta Semita: Vico, & Statua Mamurri: & de Foro, & Hortis Saluſtij: atque de Campo Scelerato. Cap. XXIII.

Domus Pomponij Attici fuit in ea Quirinalis parte, quæ ædi nunc D. Vitalis incumbit. Hanc domum cognomento Pamphilianam, eiuſq; amoenitatem non ædificio, ſed ſylua conſtitiſſe: & à Q. Cæcilio auunculo ipſi Attico hæreditate fuiſſe relictam, aſſerit Cor. Nepos: de qua Cic. ad ipſum Atticum ſcribens, ita meminit. Diem natalem reditus mei cura ut in tuis ædibus amoeniſſimis agam tecum, & cum amicis. Templum Quirini prope eandem domum fuiſſe arbitramur: de cuius templi porticu Mar. ſic mentionem facit. I nunc, & pete porticum Quirini. Sed alteram Quirini ædem fuiſſe, ubi nunc templum D. Suſannæ, innuit Vitr. libro ſeptimo: à qua Quirinalem portam, olim prope exiſtentẽ, denominationem accepiſſe, diximus. Alta Semita à thermis Conſtantini ad portam Viminalem uſque per dorſum Quirinalis erat producta, cuius ueſtigia ſæpe, nec uno tantum loco, uidimus. Et prope eum locum, qui dicebatur, Ad malũ Punicum, fuit Fl. Sabini Domus: in qua natum eſſe Domitianum teſtatur Suet. conſentitque hic titulus ibidem repertus, & adhuc iacens.

INTER DVOS
PARIETES
AMBITVS PRIVAT.
FLAVI SABINI

Eſt autem ambitus circuitus ædificiorum, patens in latitudinem pedes duos, & ſemiſſem, in longitudinem idem quod ædificium, auctor eſt Sex. Pom. In eadem parte collis uergente ad Viminalem, in tabula marmorea, erant ſuperioribus annis tria deorum ſimulacra, quorum à dextra ſedens unum, Genio Cœlimonteis, ut titulus oſtendebat, erat conſecratum: alterum à ſiniſtra ſtans, Herculi Iulio: tertium, Ioui Cœlimoteis. Eo in loco extant adhuc aquæductus antiqui ueſtigia aquis limpidiſſimis, quanquã exiguis, fluentibus. Vicum Mamurri fabri, in quo illi Statua fuerat poſita, apud prædictã ædem D. Suſannæ fuiſſe, teſtatur D. Ambroſius. Forum Salluſtij eidem ædi fuit proximum: à quo non longe eiuſdem Salluſtij fuerat Domus, cum Hortis: qui non ſolum proximam occupabant uallem, ſed ad portam Collinam ferè uſque ſecundũ urbis mœnia diffundebantur. horũ in medio iacet Obeliſcus notis, ſiue literis ægyptiis inſcriptus: qui Lunæ fuerat dicatus: inter quem, & uiam ad eandem portam tendentem, in loco qui nunc Gyrlus dicitur, multæ hydriæ effoſſæ ſunt, propèque multa oſſa cadauerum, ac inter ea caput humanum miræ magnitudinis: quod ueriſimile uidetur eſſe Puſionis, uel Secundillæ: quos gigantea ſtatura in eiſdem hortis conditos fuiſſe, teſtatur Plin. his uerbis. Proceriſſimum hominem ætas noſtra D. Claudio principe Gabbatam nomine ex Arabia aduectum. IX. pedum, & totidem unciarum uidit. Fuere ſub D. Auguſto ſemipede addito: quorum corpora eius miraculi gratia in Cõditorio ſalluſtianorum aſſeruabantur hortorum, Puſioni, & Secundillæ erant nomina. De his hortis Cor. Tac. ita meminit. Ventitabat Nero ad pontem Miluium, quò ſolutius urbem extra laſciuiret. Igitur regrediente per uiam Flaminiam compoſitas inſidias, fatòque euitatas, quoniam diuerſo itinere Salluſtianos in hortos remeauerit. Meminit & Vopiſcus de Aureliano ſic loquens. Diſplicebat ei cùm eſſet Romæ habitare in Palatio, ac magis placebat in hortis Saluſtij, uel Domitiæ uiuere. Collem autem, in quo quota pars Domus

Sallustij cernitur, incolæ Sallustricum appellant, ubi effossum est marmor cum hac inscriptione.

M.AVRELIVS.PACORVS
ET
M.COCCEIVS.STRATOCLES
AEDITVI.VENERIS.HORTORVM
SALLVSTIANORVM.BASEM CVM
PAIMENTO MARMORATO
DEANAE
D. ❦ D

Campus Sceleratus, in quo Vestales incesti reæ uiuæ defodiebantur, totum id spatij obtinuit, quod à dictis Sallustij hortis ad portā Collinā ferè usque protenditur: de quo Liuius sic inquit. Eo anno Mutia Vestalis facto inditio uiua sub terra ad portam Collinam, dextera uia strata defossa Scelerato campo, ab incesto id ei loco nomen factum. Meminit & Sex. Pom. ac Plut. Cuius uerba, quia ritum Vestales sepeliendi ostendunt, non ab re fuerit ea subijcere. Sed quæ uirginitatem prodiderit uiua ad portam, quam Collinam uocant, defoditur. Quo quidem in loco supercilium est intra urbem terrestre porrò se intendens, quod Latinorum idiomate uocatur tumulus. Hic structa est subterranea domus, haud magna, in quam è loco superiore descenditur. Iacet in ea stratus lectulus, & lucerna ardens, primitiæque rerum earum, quæ necessariæ sunt ad uictum, breues quædā, panis, aqua in uase, lac, & oleum: quasi caueat ipsa domus, ne fame eius corpus intereat, quæ maximis expiationibus dedicata sit. Ipsam uero pœnæ obnoxiam feretro impositam, & exterius obtectam, lorisque ligatam, quò neque uox queat etiam audiri, per forum uehunt. Silentio accedunt omnes, eàmque, sine uoce, graui cum mœrore quodam transmittūt. Neque aliud spectaculum horribilius est, neque alium diem ciuitas mœstiorē agit. Cùm uero ad locum feretrum delatum fuerit, solutis à ministris uinculis, sacerdotum princeps precatus arcana quædam, sublatìsque ad deos manibus, ante supplicium educit eam capite opertam, constituitque in scalis in domicilium deferentibus. Deinde ipse cum alijs sacerdotibus auertitur. Cùm autem illa descenderit, & scalæ tolluntur, & multa desuper iniecta humo domiciliū operitur, adeo ut is locus reliquo tumulo æqualis fiat. Sic quidem quæ sacram uirginitatem prodidere puniuntur.

De Templis, Salutis, Fortunæ Primigeniæ: Gentis Flauiæ, Herculis, Honoris, Floræ: & de Senatulo mulierum.
Cap. XXIII.

HAbuit Quirinalis multas ædes sacras, sed quo in loco fuerint exploratum non habemus. Fuit in eo ædes Apis: fuit & Salutis, à Fabio pictore depicta: Claudij imp. tempore incensa: hanc cum Iunius Bibaculus dictator de Equis triumphans uouisset, Censor locauit, rursus dictator dedicauit. Fortunæ Primigeniæ ædes in eodem Quirinali à Domitio Prætore urbano posita fuit. Herculis uō templum fuit e regione ædis Quirini, ut nonnulli arbitrantur. Templum Gentis Flauiæ apud Malum Punicum à Domitiano fuerat extructum. Honoris ædem in eodem colle fuisse asserit Cic. Senatulum Mulierum in Quirinali Heliogabalum fecisse eo in loco, in quo antea fuerat conuentus matronalis solennibus duntaxat diebus, refert Lampridius. Floræ Templum eiusdem deæ Circo, de quo mox dicemus, incumbebat.

De Foro Archemorio: Pila Tiburtina: Domo Martialis: Circo Floræ: & de Minij Officinis. Cap. XXV.

DEscriptis citra Tiberim Romæ ædificijs, reliquum erat, ut in Ianiculum transiremus, uerum cum collis Hortulorum iam diu intra pomeriũ sit receptus, huius, urbi'sq; planæ ædificia par est prius ut recenseamus: in primi'sque quid fuerit in ualle iacente inter ipsum collem Hortulorũ, & Quirinalẽ. Forum Archemorij, ubi nunc ædes D. Nicolai de Archemorijs fuisse, plerique omnes affirmant: ducti, ut opinor, huius ædis cognomine. Pila tiburtina, locus ita nuncupatus, magnam partem huiusce uallis obtinebat: apud quam Martialem se Domum habuisse testatur, his uersibus.

Sed tiburtinæ sum proximus accola pilæ,
Quà uidet antiquum rustica flora iouem.

Nam circus Floræ eidem Pilæ adiacebat, in ualle, quæ à tribus partibus Quirinalis complectitur: ubi eiusdem Floræ deæ ludi florales celebrabantur: quorum origo hæc traditur. Flora cum magnas opes arte meretricia comparasset, Populum Romanum scripsit hæredem, certàmque pecuniam reliquit, ex cuius annuo fœnore suus natalis dies celebraretur, editione ludorum. Quod quia flagitiosum uidebatur, ut pudendæ rei quædam dignitas adderetur, Deam esse finxerunt, quæ floribus præesset, eàmque oportere placari, ut fruges cum arboribus bene, prosperèque florescerent. Officinæ minij inter Floræ, & Quirini ædem fuisse, scribit Vitruuius. Cliuus publicus proximus ad florales, uersus Capitolium uetus extensus erat, auctor est Var.

De Colle Hortulorum: Domo Pincij Senatoris: ac de Sepulcro Neronis. Cap. XXVI.

COllis autem Hortulorum licet magnum ambitum habeat, tamen, quia erat extra urbẽ, pauca ædificia memoratu digna continebat. In eo erat Domus Pincij Senatoris, Templùmque Solis, ut nonnulli aiunt, ubi extat moles in emicycli formam ad menia, post ædem nunc Trinitatis. Sepulcrum Neronis haud procul ab æde D. Mariæ de populo positum esse multi opinantur. Fuisse autem in hoc colle ostendit Suet. his uerbis. Reliquias Aegloge, & Alexandria nutrices, cum Acte concubina gentili Domitiorum monumento condiderunt: quod prospicitur è campo Martio, impositum colle Hortulorum. In eo monumento solium porphyretici marmoris superstanti lunensi ara circunseptum è lapide thasio. Collis autem Hortulorũ cognomen hoc obtinuit, quòd sub ipso olim, ut etiam nunc, fertilißimi fuerãt horti. Canditatis (inquit Macrobius) fuerat usus in comitium nundinis uenire, & in colle cõsistere, unde possent ab uniuersis uideri: mox autem in campum Martium magistratum petituri descendebãt. Et nos quoq; in eundem descendamus, urbèmque planam: quò, priusquam in Ianiculum transeamus, de ædificijs quæ citra Tiberim sunt, aut fuerant, orationi finem imponamus.

De Foro, Porticu, Arcu, & Columna
Cochlidis Traiani.
Cap. Primum.

IN VRBIS Planæ ædificijs describendis, ut euidentius singula dignoscantur, à Capitolio per Pantheona ad eam partem ripæ fluminis, quæ nunc Ripetta appellatur, lineam rectam deduci intelligemus, quæ in duas partes, propemodum æquales, hanc urbem disecabit: quarum altera hac linea, Tiberique: altera linea eadem, & montis Quirinalis, Hortulorùmque collis radicibus continebitur. Hanc prius ut aggrediamur, ordo postulare uidetur. Igitur post Augusti forũ sequitur Forum Traiani: cuius architectum Appollodorũ fuisse cõmemorat Dion, his uerbis. Hadrianus Appollodorum architectum, qui Traiani forum, Methodium, & Gymnasium illo iubente fabricauerat, primum urbe expulit: postea interfecit. Forum hoc, præter alia ornamenta, multis statuis erat adornatum, ut innuit Gellius, his uerbis. In fastigijs fori Traiani simulacra sunt sita circumundique inaurata equorũ, atque signorum militarium, subscriptùmque est ex manubijs. Aliaque uaria simulacra uirtutis causa, uel aliquo in rẽpublicam merito, erant publico sumptu ibi collocata: quorum celebratissimum fuit Claudiani: cuius titulus in humili quadam domo in Cõstantini thermis sita reperitur, in hæc uerba.

CL. CLAVDIANI V.C.
CLAVDIO CLAVDIANO V.C. TRI
BVNO ET NOTARIO INTER CETERAS
VIGENTES ARTES PRAEGLORIOSISSIMO
POETARVM LICET AD MEMORIAM SEM
PITERNAM CARMINA AB EODEM
SCRIPTA SVFFICIANT ADTAMEN
TESTIMONII GRATIA OB IVDICII SVI
FIDEM DDNN ARCADIVS ET HONORIVS
FILICISSIMI AC DOCTISSIMI
IMPERATORES SENATV PETENTE
STATVAM IN FORO DIVI TRAIANI
ERIGI COLLOCARIQVE IVSSERVNT.

Ειν ἑνὶ Βιργιλίοιο νόον
καὶ μοῦσαν ὁμήρου
κλαυδιανῶ ῥώμη καὶ
βασιλῆς ἔθεσαν

Circa hoc forum autem erat Porticus cũ columnis miræ magnitudinis, quæ tantam afferebant intuẽtibus admirationem, ut non hominum, sed Gigantum manu opus fabrefactum uideretur. In hanc porticum summorum uirorum statuas pulcherrimas undique ab Alexandro Seuero translatas fuisse, scribit Lampridius. In forùmq; cùm Constans Constantini filius peruenisset, singularem structuram primum attonitus cernens, pèrque giganteos contextus circunferens mentem, omni spe talia conficiendi amota, Traiani equum solum locatũ in Atrij medio imitari se uelle dicebat: Cui regalis Ormisda respondit. Stabulum prius tale condas. Huius autem equi imaginem in ipsius Traiani numismatis signatam uidimus, cum hac inscriptione. S.P.Q.R. PTIMO PRINCIPI. Forũ adornabat etiã Arcus triũphalis.

Dion. Triumphalis, inquit, tunc arcus præter alia multa, quæ in honorẽ eius & decreta, & facta fuerant, in illius foro substructus est. Stabátque ẽt in eius fori medio eiusdẽ Traiani Cochlidis colũna, quæ adhuc extat: in qua circumcirca Dacici belli, aliarũmque rerũ gestarũ simulacra miro artificio sculpta sunt. Ea habet gradus CLXXIII. fenestrellas XLIIII. alta est pedes CXXVIII. In cuius basi insculptus est hic titulus.

SENATVS POPVLVSQVE ROMANVS.
IMP. CAESARI. DIVI. NERVAE. F. NERVAE.
TRAIANO. AVG. GERM. DACICO. PONTIF.
MAXIMO. TRIB. POT. XVII. IMP. VI. COS. VI. P. P.
AD DECLARANDVM. QVANTAE. ALTITVDINIS.
MONS. ET LOCVS. TANTIS. OPERIBVS. SIT EGESTVS.

Hunc titulum Dion non satis animaduertisse uidetur, qui sic inquit. Ingentem columnam in foro statuit, siue ut ea pro sepulcro esset, siue in ostentationem eius operis, quod ille circa forum egit. Cliuus surgebat quem effossa quoquouersus terra ita complanauit, ut undique columna conspiceretur, forũmque deinde in areæ modum æquatum mansit. In hac eadem columna ossa Traiani, omnium imperatorum intra urbem duntaxat sepulti, ab Hadriano condita esse, idem Dion est auctor. Bibliothecam Templi Traiani, in qua ueterum Prætorum, ut Gellius tradit, erant edicta, in eius foro fuisse, existimandum est.

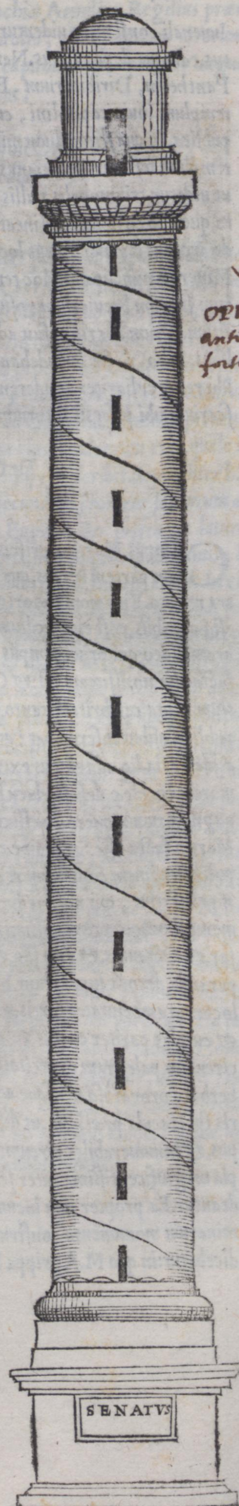
De Sepulcro C. Poblicij: Domo Coruina: Via Lata: & de Isidis, & Mineruæ templo: atque de foro Suario.
Cap. II.

SVb Capitolio, qua parte mons ipse ad forum Traiani uergit, sunt Monumenti C. Poblicij uestigia, in quibus extat sequens epith.

C. POBLICIO. L. F. BIBVLO AED. PL. HONORIS
VIRTVTISQVE CAVSSA SENATVS
CONSVLTO POPVLIQVE IVSSV LOCVS
MONVMENTO QVO IPSE POSTERIQVE
EIVS INFERRENTVR PVPLICE DATVS EST

Honoris, uirtutísque caussa hoc loco additũ esse intelligendum est: quia Duillio Cos. cautum fuerat S. C. ne quis in urbe sepeliretur, nisi qui uirtutis causa nõ teneretur legibus. Nam & Cic. sic inquit. Hominem mortuum lex in. XII. tabulis in urbe ne sepelito, neue urito. Credo propter ignis periculum. Atqui in urbe sepulti sunt clari uiri. Credimus eos quibus ante hanc legem uirtutis causa tributum est: ut Publicolæ, ut Tiburtiæ: quod eorũ posteri iure tenuerunt. Aut eos si quibus hoc, ut C. Fabricius, uirtutis causa soluti legibus non sunt secuti. Hæc Cic. Imperatores autem, & Vestales, quia legibus non tenebantur, in urbe sepulcra habebant. Domus autem Coruina fuit, ubi nunc macellum Coruorũ appellatum, prope modo dictum sepulcrũ. Via Lata hinc ad Septa protendebat: quæ uia idem nomen: ædésq; D. Mariæ, quæ in ea posita est, ab eadem cognomentum ẽt nunc retinent. Prope eandem ædem reliquiæ arcus triumphalis sexto ab hinc anno sunt effossæ, in quibus incisæ erãt imagines uictoriæ, & trophoea: ex cuius arcus inscriptione hoc tantum legi poterat. Votis. X. &. XX. Templum Isidis, ex urbis descriptione quam Sex. Rufus fecit: in eadem uia fuisse uidetur: qua parte nunc D. Marcelli est ædes: nam & ibi inuentum est marmor cum hoc titulo. TEMPLVM ISIDIS EXORATAE. Hoc tẽplum prope Septa fuisse, ostendit Iuuenalis, his carminibus.

A meroe portabat aquas, quas spargat in ædem
Isidis, antiquo quæ proxima surgit ouili.

OPERIBVS. Priores lr̃as antiquitas erasit restat IBV fortasse VIRIBVS.

Iuuenali consentire uidentur Dionis hæc uerba. Ignis diuinitus potiusquam ab homine Romæ excitatus, eàmque depopulatus. Nam Serapis & Isidis templum, & Septa, Neptuni ædem, thermas Agrippæ, Pantheum, Diribitorium, Balbi theatrum, Pompei porticum, Octauiæ domum cum bilbliotheca, templum Iouis capitolini, cum ædibus, & sacellis coniunctis exhausit (Diribitorium autem erat domus publica, in qua stipendium militibus diriberetur .i. distribueretur). Sed multis præterea locis fuisse Isidis templum testatur Spartianus in uita Caracallæ. Inter hanc autem uiam, & ædem Mineruæ stat Arcus, ut uidetur, triumphalis, nullis nunc ornamentis excultus: quem Camilli fuisse dicunt: hoc solo argumẽto, quòd ab eo nomen retineat: quod falsum, uerum ne sit, ex eo loco petendum est libro secundo, ubi de arcubus Romuli sumus locuti. Mineruæ Templi uestigia extant in cœnobio Fratrum Diuæ Mariæ Mineruæ nuncupatæ. Hoc templum Pompeius Magnus extruxit, in eòque triumphalia signa, & gestorum suorum breuiarium posuit: quale in marmorea tabula legimus: & à Plin. ijsdem fere uerbis repetitum. Forum Suarium fuit ad radices Quirinalis, ubi nunc D. Nicolai est ædes cognomento in Porcilibus. In eo .n. sues uendebantur. Nam quemadmodum Varro ait, Romani loca habebant constituta ubi res peculiariter uenderentur: quæ loca nomen sortirentur ab ipsis rebus: ut Boarium, ubi boues: Piscarium, ubi pisces: Olitorium, ubi olera: Suarium, ubi sues.

De Campo Martio, & Agrippæ, ac de æde Larium. Cap. III.

CAmpus Martius priscis tẽporibus extra urbem erat relictus: nam menia urbis à porta Collina in eam partem uersus, qua Ancus Martius in Ianiculo muros posuerat, flectebantur: eo Campo extra relicto. Eius nominis origo ea est. Cum cæteri campi Tarquinij, qui ob iustitiæ contemptum dictus est Superbus, post eius exilium datus ijs esset, qui agros non haberent: unus hic ager Marti fuit consecratus. Ideo qui prius campus Tiberinus nuncupabatur, Martius fuit appellatus. In eo Comitia sæpe facta eße notissimum est: & Cic. testatur, his uerbis. Constat enim nullis unquã Comitijs campũ Martium tanta celebritate, tanto splendore omnis generis hominum, ætatum, ordinum floruiße. Alijs etiam publicis usibus inseruiebat: quod ex multis auctoribus facile est cognoscere. Nam Suetonius scribit athletas stadio ad tempus extructo in regione campi Martij certauiße per biduum: & nauali prælio in morem cochleæ defoßo lacu biremes, ac triremes, quadriremèsque tyriæ, & ægyptiæ classis, magno pugnatorum numero, conflixiße: & Sex. Pom. Equiria ludos, quos Romulus Marti instituit, in campo Martio facta esse. Strabo præterea de eodem Campo hæc memoriæ tradidit. Veteres illi Romani urbis pulchritudinem contempsere, cum maioribus, magisque neceßarijs animum adiecißent. Posteri uero, & ij præsertim, qui nostris fuere temporibus, haudquaquam illis hac in re ceßiße uidentur: sed innumerabilibus, ac præclarißimis urbem Romanam impleuerunt insignibus. Pompeius nanque, & D. Cæsar, & Octauius, & eius filij, & familiares, & uxor, & soror cũctorum studium, simul & impensas ad apparanda decora superarunt. Maximam autem horum partem Martius campus habet, præter natiuam locorum amoenitatem artis, & solertiæ exornationes admittens. Campi .n. admirabilis magnitudo simul & curules pariter cursus, & alia equestria certamina expedita suppeditat: nec minus tam multis pilã, circulum, palestram exercitatione tractantibus: aliàque incumbentia simul opera. Quid perennes solo herbas, coronatòsque usque ad fluminis alueum colles, scenicarum ostentatio picturarum, eiùsque generis spectacula præstant, ut difficulter, & inuitus abscedas. Huic proximus campo & alter adiacet Cãpus, & innumerabiles circumcirca porticus, horti nemorosi: theatra tria, simul & amphitheatrum: templa magnificentißima inter se contigua, & quasi aliud agentia reliquam urbis uenustatem ostentare uideantur. Ea propter cum locum istum religiosissimum eße cogitaßent, clarissimorum uirorum, ac fœminarum monumenta construxerũt. Hactenus Strabo. Campus autem alter Martio adiacens, Agrippæ dicebatur: in quo M. Agrippa Pantheum, & thermas extruxit. De hoc campo meminit Lampridius, &

Gellius libro XIIII. Macrobius insuper Larium Aedem, quam bello antiochiæ Aemilius Regilius prætor uouerat, in eodem campo Martio fuiße testatur. In hoc, sicut in Capitolio, clarissimorum uirorum statuæ erigi solebant. Itaque Caligula imp. quasdam ab Augusto ex capitolina area propter angustias in hunc translatas, ita subuertit: ut restitui saluis titulis non ualuerint.

De Antonini Pij Palatio, & Porticu, deq; eiusdem Antonini Columna. Præterea de Septis: Monte Citatorum: & Villa Publica. Cap. IIII.

Extat iuxta ædem D. Stephani de Trullio Porticus, cuius principium, & finis non apparet, columnæ tamen marmoreæ, ingentes, numero undecim stantes, ita dispositæ cernuntur, ut ex his, aliisque eiusdem generis nuper à tergo harum effossis, porticum quadratam fuiße dubium non sit: siquidem sub ipsis columnis locus est amplißimus, concameratus, in modum cellæ uinariæ: ut falsum eße cōstet, quod aliqui dicunt: ibi fuiße templum eiusdem Antonini, uel Martis. Hinc haud procul stat eiusdem Antonini cochlidis Columna, altitudinis pedum CLXXV. cū fenestrellis LVI. & gradibus, ut refert Sex. Rufus, CCVI. quorum graduum numerus hodie deprehendi non potest, neque ad Columnæ summum perueniri. In ea circumcirca res ab Antonino gestæ incisæ sunt. In uertice olim eius simulacrum erat, quale in eius numismatis sæpe uidimus. Columnam hanc Sex. Rufus in area Flaminij eße scribit. Septa inter hāc & aquam Virginem iacebant. Nam arcus Virginis finem posuiße secundum frontem septorum ait Frontinus. Erant autem Septa loca tabulis inclusa, & uallata, in quibus Populus Ro. suffragia laturus claudebatur. Hæc eadem Ouilia etiam, sumpta similitudine ab ouium septis, sunt appellata. Lucanus. Et miseræ maculauit ouilia Romæ. Hæc iuxta uiam Fornicatam, & Flaminiam fuiße, auc. est Liuius. In eisdem Septis uaria certamina interdum edebantur: quale fuit gymnicū à Nerone: ab Augusto ludi scenici, & uenationes. Prope Columnam Antonini surgit tumulus, quò Populus Ro. ad creandos magistratus conueniebat, ab eòque Citorus uidetur nunc appellari: licet sint & qui ab acceptādis suffragijs, tanquā acceptorium: & qui à proximis Septis, tanquam septorum, nomen obtinuiße uelint. Eum autem monticulum, quem hodie uidemus, ex ruinis amphitheatri Claudij, Villæ publicæ: aliorùmq; publicorū ædificiorum, quæ ibi fuiße constat, factum eße opinamur. Villa autem Publica erat domus ampla, ueluti curia, in qua hostium legati, quibus in urbe hospicium non concedebatur, recipiebant: & de publico alebantur. Liuius. Macedones, inquit, deducti extra urbem in Villam publicā, ibique ijs locus, & lautia præbita. Nam quòd hostium legati intra urbem non susciperentur, Rhodiorum legati apud eundem auctorem conquerentes, his uerbis ostendunt. Antea Carthaginiensibus uictis, Philippo, Antiocho superatis, cùm Romam uenißemus, ex publico hospitio in curiam gratulatum uobis P.C. ex curia in Capitolium ad deos uestros dona ferentes: nunc ex sordidißimo diuersorio, uix mercede recepti, ac propè hostium more extra urbem manere iußi, in hoc squalore uenimus in curiam Romanam, Rhodij. De Villa publica Cic. ad Atticum ita meminit. Efficiemus rem gloriosißimam, nam in campo Martio Septa tribunicijs comitijs marmorea sumus, & tecta facturi, eàque cingemus excelsa porticu, ut mille paßuum conficiatur: simul adiungetur huic operi Villa etiam publica. Templum autem Neptuni cum porticu iuxta Septa fuiße, ait Dion. quem locum M. Agrippa multis decorauit ornamentis. Apud hanc Antonini Columnam fuerat Pons, per quem citati, postquam tulerant suffragia, ne laturis se immiscerent, & cui fauissent dicere poßent, transeuntes separabantur. De quo Suet. in uita. Cæs. sic inquit. Coniurati primum cunctati utrùmne illum in Cāpo per comitia tribus ad suffragia uocantē partibus diuisis è ponte deijcerent, atque exceptum trucidarent: an in Sacra uia, uel in aditu theatri adorirentur.

De Aqua Virgine: Aede, & Lacu Iuturnæ: Templo Pietatis: & de Amphitheatro Claudij Imp.
Cap. V.

Virginem aquam adduxit Agrippa, ut ait Plin. ab octauo lapide, diuerticulo II. millia paßuum, uia prænestina, iuxta Herculaneum riuũ, quem refugiens uirginis nomen obtinuit. De eadem aqua idem auc. sic inquit. Agrippa in ædilitate sua adiecta Virgine aqua, cœteris corriuatis, atque emẽdatis, lacus DCC. fecit, præterea salientes CV. castella CXXX. complura etiam cultu magnifica. Operibus his signa CCC. ærea, aut marmorea imposuit. Columnas ex marmore CCCC: eaque omnia annuo spatio. De eadem aqua Frontinus ita scribit. Idem Agrippa cum iam tertium Cos. fuißet, C. Sentio, & Sp. Lucretio Coss. post annum tertium decimũ, quàm Iuliam deduxerat, Virginem in agro quoque Lucullano collectam, Romam perduxit. Virgo appellata est: quòd quærentibus aquam militibus puella uirguncula uenas quasdam monstrauit, quas secuti, qui foderunt, ingẽtem aquæ modum inuenerunt. Aedicula fonti apposita hanc uirginem pictura ostendit. Concipiebatur Virgo uia Collatia, ad milliarium VIII. palustribus locis, signino circumiecto continendarum scaturiginum causa. Adiuuabatur ex cõpluribus alijs acqsitionibus. Veniebat p lõgitudinẽ pas. XIII. milliũ CV. Ex eo riuo subterraneo pas. XI. milliũ DCCCLXV. Supra terrã pas. M. CCXL. Ex eo substructione riuorũ locis cõpluribus pas. DXL. Opere arcuato pas. DCC. Acqsitionũ ductus riui subterranei efficiebãt pas. MCCCCV. Huius aquæ ascriptus erat modus in cõmẽtarijs qnariarũ DCCLII. Mẽsura ad caput inueniri nõ poterat: quoniã ex pluribus, ut diximus, acquisitionibus constabat. Propterea Frontinus ipsam egit ad milliarium septimum: ubi inuenit quinariarum duo millia DIIII. amplius, quam in commentarijs, quinarijs M. CCLII. Exibant extra urbem qnariæ CC. reliquæ. II. mille. CCCIIII. diuidebant p regiones VII. VIII. XIIII. in castella XVIII. Ex quibus nomine Cæsaris quinariæ DXLIX. Priuatis CCC XXXVIII. Vsibus publicis M. CCCCXVII. Ex eo muneribus duobus, quinariæ. XXVI. Lacubus uigintiquinque, quinariæ LXI. Operibus publicis sexdecim, quinariæ M. CCCXXX. Sed uetus ductus magna ex parte collapsus est, aquaque ipsa nunc concipitur prope pontem Salarium, ex fonte, siue lacu, qui est in monte uulgo de Zoie nuncupato: quem ex aliquibus acquisitionibus, ex quibus auctam fuiße hanc aquam refert idem Frontinus, colligi puto. Ager Lucullanus, ĩ quo prius colligebatur, idem est qui et Tusculanus. Luculli autẽ nomen huic inditum est, postquam is uillam pulcherrimam in eo extruxit: quam nunc Frascatum uocãt. Sed huius aquæ ductus subterraneo riuo in campum Martium usque perueniens sub colle Hortulorũ attollitur, ibique intus ex lapide tiburtino extructo hæc instauratoris legitur inscriptio.

TI. CLAVDIVS. DRVSI. F. CAESAR. AVGVSTVS. GERMANICVS
PONTIFEX. MAXIM. TRIB. POTES. V. IMP. XI. P. P. COS. DESIGN. III.
ARCVS. DVCTVS. AQVAE. VIRGINIS. DISTVRBATOS. PER. C. CAESAREM
A. FVNDAMENTIS. NOVOS. FECIT. AC. RESTITVIT

Hi arcus partem campi Martij obibant, ut innuit Ouid. his carminibus.

Te quoque lux eadem Turni soror æde recepit,
Hic, ubi uirginea campus obitur aqua.

Ex quibus carminibus constat, Iuturnam iuxta eiusdem nominis lacum, in quo submersa illi cognomen fecit, eodem in campo ædem habuiße: qua parte nunc est fons Triuij. Huius lacus aqua salubris habebatur. Vnde Var. Nympha, inquit, Iuturna quæ iuuaret: itaque multi ægroti propter id nomen hinc aquam petere solent. Quod hodie nos fieri uidemus è puteo, qui est in ædicula D. Mariæ cognomento in Via, non longe ab eo, quem diximus, Triuij fonte. Templum Pietatis fuit, ut plerique omnes consentiunt, ubi nunc ædes D. Saluatoris de pietate. Amphitheatrũ uero iuxta Septa Claudium imp. ædificauiße, quod à Tiberio imperfectum fuerat relictum, scribit Suetonius: Neronèmque ludos spectauiße è proscenij fastigio, munere quod in amphitheatro ligneo in regione campi Martij intra anni spatiũ fabricato dedit.

De Arcu Domitiani: Templo Iunonis Lucinæ: & de Obelisco campi Martij.
Cap. VI.

ARcus ad D. Syluestri nunc ædem, qui uiam Flaminiam complectitur, Domitiano positus fuit. Nã in eo est ipsius Domitiani effigies, qualis in eiusdem numismatis cernitur, sed statura procera, quemadmodum à Suetonio describitur. Cui effigiei adiacet urbis direptæ imago, præterea Victoria, ac Pallas ipsi Domitiano sedenti ueluti gratulantes. De eodem arcu Martialis inquit. Stat sacer & domitis gentibus arcus ouãs. Domitianus. n. per omnes regiones Ianos, arcùsque fecit: quos in ipsius unius titulum, ac nomen substructos, postea disturbatos esse cõmemorat Dion. Vocatur autem nunc arcus Tripoli. Ab hoc non longe fuit Iunonis Lucinæ Templum: ubi nunc est ædes D. Laurentij eiusdem cognominis. Huius sic meminit Plin. Romæ uero lotos in Lucinæ area anno, qui fuit sine magistratibus, CCCLXIX. urbis æde condita, incertũ quantum ipsa uetustior: esse quidem uetustiorem nõ est dubiũ, cum ab eo luco Lucina nominetur. Ab hoc templo ad iactum lapidis, iacet Obeliscus cõminutus: de quo idem auctor hæc tradit. Is obeliscus, qui est in campo Martio CX pedum est, à Mersotide inscriptus: rerùmque interpretationẽ Aegyptiorũ philosophiæ cõtinet. Cui D. Augustus addidit mirabilẽ usum ad deprehẽdẽdas solis ũbras, dierùmque, ac noctiũ magnitudines, strato lapide ad obelisci magnitudinẽ, cui par fieret ũbra Romæ cõfecto die sexta hora, paulatimque p regulas, quæ sunt ex ære inclusæ, singulis dieb' decresceret, ac rurs' augesceret: digna cognitu res, et ingenio fœcũdo. Manili' mathematic' apici pilã auratã addidit: cuius uertice ũbra colligeretur in semetipsam alia, atque alia incrementa iaculantẽ apice, ratione (ut ferunt) à capite hominis intellecta. Hæc obseruatio triginta iam ferè annis non congruit: siue solis ipsius dissono cursu, & cœli aliqua ratione mutato: siue uniuersa tellure aliquid à centro suo dimota, ut deprehendi, & in alijs locis accipio: siue urbis tremoribus, ubi tantum gnomone intorto: siue inundatione Tiberis sedimento molis facto: quanquam ad altitudinem impositæ rei in terram quoque dicantur iacta fundamenta, hæc Plin. In altera autem parte huius obelisci fracti erat hic titulus.

CAES. DIVI. F. AVGVSTVS
PONTIFEX MAXIMVS IMP.
XII. COS. XI. TRIB. POT.
XIV. AEGYPTO IN POTESTATEM
POPVLI
RO. REDACT.
SOLI DONVM DEDIT

Ibidem autem effossum fuit horologium cum lineis, & gradibus auratis, in singulis uero quatuor imagines uentorum ex opere uermiculato uisebantur, cum inscriptione hac, VT BOREAS SPIRAT

De Valle Martia: Naumachia Domitiani: Templo Gentis Flauiæ: & Mausolæo Aug. De duobus Obeliscis: ac de quibusdam Sepulcris.
Cap. VII.

VAllis Martia, quantum comprehendere potuimus, ab arcu Domitiani ferè ad portam Flumentanã usq; protenditur. Sortita est autem nomen à campo in quo iacet. In hac, ad radices collis Hortulorum, Naumachiæ Domitiani uestigia apparent. Nam et Stadium & Methodium, & Naumachiam illũ struxisse, edidissèque nauales pugnas penè iustarum classium, effosso, & circunducto iuxta Tiberim lacu: spectauisseque inter maximos imbres, Suetonius ait: Idèmque iuxta hanc, gentis Flauiæ Templũ collocatum esse. Cuius quadratos lateres ex ruinis, quæ ædem D. Syluestri sepiunt extractos hæc uerba habuisse. DOMITIANA MAIOR PARS DOMITIANA MINOR, quidã scripsere. Mausolæũ in

eadē ualle, intèrque uiā Flaminiā, & ripā Tiberis tertio suo cōsulatu posuit Augustus: uoluitque ut nō modo suū, sed omniū Imperatorū, & cognatorū eßet sepulcrū. Cuius reliquias, ī ipsius funere, Mausolæo (inquit Suetonius) condidere. De eodem Cassiodorus ita scribit. Sed mundi dominus ad potentiam suam opus extollens mirandum Romanis etiam erigens fabricam in uallem Martiam tetendit Augustus. Immensa moles firmiter præcincta molibus cōtinetur, ubi magnarum rerum inditia clauderētur. Bissena quippe ostia ad XII signa posuerunt. Strabo præterea. Commemoratione, inquit, dignissimum est, quod Mausolæum appellant: excelsis fundatum molibus, lapide niueo, & perpetuæ uiriditatis arboribus coopertum, in summum usque uerticem ad fluminis ripam exaggeratum. In summo autem positum est Cæs. Augusti simulacrum, ex ære fabricatum. Sub aggere ipso sunt eius loculi, & cognatorum, & necessariorum: à tergo uero lucus est, mirifica continens ambulacra. In medio autem campi spatio sui busti extat ambitus, & hic ipse niueo perfectus lapide, ferreos in circuitu cācellos habens, & plantatas interius præ se ferens populos. Extat uero etiam nunc interior murus orbicularis reticulato opere: cum tamen olim, ut uidetur, tres fuerint muri inuicem distantes, quorum interualla rursus spatijs quibusdam distinguebātur, ut loculi plures efficerentur, quo seorsum condi singuli poßent. Hic locus in laudem Augusti pacis, ac uictoriæ, & P.P. inscriptionem habuiße dicitur. De hoc Mausolæo puto Vir. intellexisse, cùm de funere Marcelli loquitur, his uersibus.

Quantos ille uirum magnam mauortis ad urbem
Campus aget gemitus, uel quæ Tiberine uidebis
Funera, cùm tumulum præterlabere recentem.

Neque. n. me mouet, quòd nonnulli putant, Virgilium intellexisse de Marcelli sepulcro, idque eße, quod instar turris ingredientibus porta Flumentana eregione se se offert: (quod cùm hæc scriberemus Cur. Viar. disturbandum curabant) Nam neque satis constat cuius fuerit sepulcrum: neque Marcellum, cum eßet Augusti sororis filius, in eius Mausolæum non conditum fuiße credimus. Ad hoc Mausolæum, ut ex Ammiano supra retulimus, duo fuere Obelisci magnitudine pares, singuli pedum XLII & semis. Quorum alter fractus cernitur: alter à tergo ædis D. Rochi sub terra latet. Prope Mausolæum inuētum est marmor, quod adhuc ibidem perieti inclusum manet, cum hoc epith.

DIS. MANIB
M. VLPIO
MARTIALI
AVG. LIB
A MARMORIBVS

In campo Martio, Syllæ Sepulcrum fuiße, Appianus refert. Hircij, & Pansæ, Liuius. Iuliæ, Florus, Iuliæ inquam Cæsaris amitæ. In eodem campo Suetonius Sepulcrum Drusi, D. Claudij patris: Cor. Tac. Britanici, in quo prius expugnationem fecerat: et Seneca uiam Rectam appellatam, fuiße aiunt.

De Templis, Bellonæ, Apollinis, & Martis: & de Porticu Mercurij: atq; Columna bellica.

Cap. VIII.

Altera autem pars urbis planæ, quam diximus inter Tiberim, lineamque deductā à Capitolio per Pantheum ad Ripettam nunc appellatam contineri, habuit proxime post forum Olitorium, cāpū Martium uersus, Templum Bellonæ. Ideo ante portam Carmentalē id fuiße, scribit Sex. Rufus. Idēmque auctor est, ante ipsum fuiße Columnam belli inferndi indicem, Bellicam denominatam: à qua Romani aucto iam, latiùsque propagato imperio, hastam in eam partem mittebant, uersus aquam erant ad bellū ituri: quia laboriosum admodum uidebatur ad hostium fines ex instituto peruenire, in eorùmque agros hastam ipsam iacere. Templi autem huius auctorem Appium Claudium fuiße, ait Ouidius. In hoc S.C. solitū fieri ex Liuio libro quinto dec. quintæ colligitur: qui sic ait. M. Pōpilius Cos. Romā redijt: Sena-

tũſque extemplo in ædem Bellonæ eſt uocatus. Hinc haud procul fuit Templum Apollinis eo in loco, ubi nunc ædes D.Mariæ cognomento ſub Capitolio: inter forum Olitorium, & circum Flaminium, ut ſcribit Aſconius. A quo diſcedentes uirgines quaſdam, in forum per uicum Iugarium ueniſſe, ſupra diximus. In hoc item Senatus quandoque habebatur. Idem Liuius eodem libro. Cn.Cor. Scipione Hiſpalo, & Q. Petilio Spurino Coſſ. Senatus in æde Apollinis legatorum uerbis auditis ſupplicationem in biduum decreuit. Cic. ad Atticum. Nam illa, quæ recordaris Lentulo, & Marcello Coſſ. acta in æde Apollinis, nec cauſa eadem eſt, nec ſimile tempus. Hinc autem ſiniſtrorſum ad teli iactum extant tres columnæ marmoreæ miræ altitudinis: quo in loco Martis Templum fuiſſe opinamur. Quod Ouidius carminibus celebrauit, & columnis adornatum fuiſſe dixit. Apollinis autem templum apud Sophoclem: Martis uero apud Apollonium ſubdialia fuiſſe legimus. Quod Vitr. præceptis de ædificiorum decore conſentaneum eſt: qui eorum deorum, quorum ſpecies, & effectus in aperto mundo, atque lucenti uidemus, templa ſub dio conſtituenda eſſe præcipit. Verum hæc ipſa templa, de quibus præſens eſt ſermo, nobis non ſatis conſtat, an fuerint ſubdialia. Scimus.n. hoc Vitruuij præceptum nõ perpetuo fuiſſe obſeruatũ. Prope has columnas, quas diximus, eſt ædes nunc D.Angeli, Iunonis olim, ut quidam literis tradidere: ꝓ foribus cuius ſtat Porticus, quã eidem Deæ attribuunt: alij uero Mercurio. Eiuſdem incendio conſumptæ inſtauratores ſequens oſtendit inſcriptio, quæ hodie extat.

IMP.CAES.L.SEPTIMIVS.SEVERVS.PIVS. PERTINAX. AVG.ARABIC. ADIABENIC. =
PARTHIC. MAXIMVS
TRIB.POTESTAT.XI.IMP.XI.COS.III.P.P. ET
IMP.CAES.M. AVRELIVS. ANTONINVS. PIVS. FELIX.AVG.PONT.MAX. TRIB. =
POT. VI. COS. PROCOS.
INCENDIO. CONSVMPTAM. RESTITVERVNT.

De Circo Flaminio: & de ædibus ſacris, Neptuni, Vulcani, Herculis, Iouis Statoris, & Caſtoris. Cap. IX.

A Templo Martis non longe, dextrorſum, Circi Flaminij extant ueſtigia: inter turrim, quæ nunc de le Melangole nuncupatur, & uiam ad Apothecas obſcuras appellatã. De huius circi loco uariæ ſunt opiniones: tamen ex Aſconio, in hoc ipſo loco fuiſſe, conijcimus. Eius ſunt hæc uerba. Omnia ſunt manifeſta, ſed tamen ne erretis, quòd ijs temporibus ædes Apollinis in Palatio fuit nobiliſſima, admonendi eſtis, non hanc à Cicerone ſignificari: quam poſt mortem Ciceronis multis annis imperator Cæſar, quem nunc D.Auguſtum dicimus, poſt actiacam uictoriam fecerit: ſed illam demonſtrari, quæ eſt extra portam Carmentalem, inter forum Olitorium, & circum Flaminium. In hunc circum conſultandi gratia ex proximo Capitolio ſæpe Senatum deſcendiſſe oſtendit Liuius, his uerbis. Itaque inde cõſules, ne criminationi locus eſſet, in prata Flaminia, ubi nũc ædes Apollinis eſt, aduocauere Senatum: & alibi. Actum de imperio Marcelli in circo Flaminio. Cic. ad Atticum. Fuſius in concionem produxit Pompeium: res agebatur in circo Flaminio. Circus Flaminius, inquit Varro, dicitur, qui ædificatus eſt circum Flaminium campum: quod ibi quoque ludis tauricis equi circum metas currunt. Sex. uero Pom. à Flaminio Conſule apud lacum Tranſumenum ab Annibale interfecto: denominationẽ cœpiſſe refert. Plutarchus uero in probl. de huius nominis etymologia dubitare uidetur. Quid eſt, inquit, quòd circus Flaminius dictus eſt? an quòd Flaminius quidam priſcus cum ciuitati agrum reliquiſſet, equeſtribus ludis eius fructu, & uectigalibus utebantur? Nam cum pecunia ſuppeteret uiã quoque Flaminiam munierunt. L. autem Florus ſcribit, M.Claudium Marcellum circum hunc extruxiſſe. Cui autem uſui eſſet, ſupra ex Varrone, & Liuio cognoſcitur: & ex eo quod alibi ait, ipſo inundato ludos apollinares extra portam Collinam portatos eſſe. Fuit hic Circus multis ſtatuis, & templis inſignis, ut oſtendit Plin. his uerbis.

Sed maxima dignatione Cn. Domitij Delubro in circo Flaminio Neptunus ipse, & Thetis, atque Achilles, Nereides supra delphinos, & Cete, & Hippocampos sedentes. Item Tritones, Chorùsque Phorci, & pristes, ac multa alia marina, Scopæ manu omnia. Quod delubrum Neptuni fuisse, hoc epithaphium ostendere uidetur.

ABASCANTO AVG. LIB. AEDITVO AEDIS
NEPTVNI QVAE EST IN CIRCO FLAMINI
FLAVIVS ASCANIVS ET PALLANS
CAES. N. SER. ADIVTOR A RATIONIB.
PATRI PIISSIMO FEC.

In eodem circo fuit Aedes Vulcani: in qua pro æditiuis canes fuisse fabulantur, sacrilegis tantũ allatrantes. Herculis Custodis ædes erat in aditu eiusdem circi, ubi nunc D. Luciæ est templum: propterea Ouidius custodem Circi ipsum Herculem sic appellat.

Altera pars circi custode sub hercule tuta est,
Quod deus euboico carmine munus habet.

Quanquam de circo Maximo hoc loco intelligi potest. Decoratus erat hic circus altera æde Herculis Musarum appellata, quòd illi cum Musis esset communis: à Fuluio Nobiliori ex pecunia censoria ædificata: ea ratione, quòd in Græcia acceperat, Herculem Musagetem esse, idest comitem, ducèmque Musarum. Idèmque primus nouem signa, hoc est omnium Camænarum simulacra, ex Ambraciensi oppido translata, sub tutela fortissimi numinis consecrauit: quia mutuis operibus, & præmijs ornari, iuuarique deberent, Musarum quies, defensione Herculis: & uirtus Herculis, uoce Musarum: auctor Eumenius. In ea æde eundem M. Fuluinm fastos, quos scripserat posuisse, testatur Macrob. Hanc autẽ ædem Martium Philippum Augusti uitricum restituisse, ex uerbis Suetonij intelligo: siquidem Eumenius uera dixit: uerba Suetonij hæc sunt. Augustus & cœteros principes uiros sæpe hortatus est, ut pro facultate quis monimentis uel nouis, uel refectis, & excultis urbem adornarent: multaque à multis extructa sunt: sicut à Martio Philippo ædes Herculis musarum: à L. Cornificio ædes Dianæ. In eodem circo Macrobius ait Iouis Statoris fuisse Delubrum. Plin. ibi Aram Neptuni stetisse, eàmque olim sudore manasse, Templùmque Bruti Callaici: in quo erat colosus Martis: præterea Venerem nudam illam Gnidiam antecedentem fuisse scribit: & Castoris ædem, Vitruuius, cuius uerba apposui. Item generibus alijs cõstituuntur ædes ex ijsdem symetrijs ordinatæ, & alio genere dispositiones habentes: uti est Castoris in circo Flaminio: & inter duos lucos Veiouis.

De Porticu Octauij: & de Theatro, Domo, Curia, & Porticu Pompei: ac de Veneris Victricis templo. Cap. X.

Octauiæ Porticus duæ fuere: quarum alteram theatro Marcelli propiorem Octauia soror Augusti fecit, de qua libro tertio locuti sumus: alteram theatro Pompei proximam Cn. Octauius, Cn. filius, qui fuit Aedilis, Prætor, Cos. & Xuir. S. F. triumphauitque de rege Perse: quam combustam Cæs. Augustus reficiendam curauit, auctor est Sex. Pom. De hac Plin. mentionem sic facit. Prisci limina, ac etiam ualuas ex ære in tẽplis factitaure. Inuenio & à Cn. Octauio, qui de Perseo rege triumphũ egit, factam Porticum duplicem ad circum Flaminium, quæ Corinthia sit appellata, à capitulis æreis columnarum. Quod autem Plin. dicit, hanc fuisse ad circum Flaminium: Sex. uero Pom. Põpei theatro ꝓximam, non propterea dissentiunt: quia inter utrunque furat posita: &, ut arbitror, eo in loco, ubi nunc est ædes D. Nicolai in Chalcaria. Quod cognomen ab eisdem capitulis æreis obtinuisse uidetur: nam χαλκός æs dicitur. Theatri Pompei uestigia extant ad campum nunc Floreum nuncupatum. De quo Cor. Tac. sic inquit. Cn. quoque Põpeiũ accusatũ à seniorib⁹ ferunt, quòd mansurã theatri sedẽ posuisset.

Nam

Nam antea subitarijs gradibus scena in tempus structa. Sed consultum parsimoniæ, quòd perpetua theatri sedes locata sit, potius quàm immēso sumptu per singulos annos consurgeret, ac strueretur. In hunc sensum Ausonij sunt hæc carmina.

Aedilis olim scenam tabulatam dabat,
Subito excitatam, nulla mole saxea.
Murena sic, & Gallius (nota loquar)
Postquam potentes, nec uerentes sumptum
Nomen perenne crediderunt, si semel
Constructa moles saxeo fundamine
In omne tempus conderet ludis locum,
Cuneata creuit hæc theatri immanitas.
Pompeius hanc, & Balbus, & Cæsar dedit
Octauianus, concertantes sumptibus.

Theatrum autem hoc Caligulam absoluisse, cum fortuito incendio consumptum se extructurum pollicitus esset Tiberius, scribit Suet. eius uerba apposui. Opera sub Tiberio semiperfecta, templum Augusti, theatrùmque Pompei absoluit. Nero autem in unum diem hoc operuit auro: quod Tyridati regi Armeniæ ostenderat: ut Plin. est auctor. Longo tempore post Theodoricus Ostrogotthorum rex disturbatum instaurauit: sicuti Cassiodori hæc uerba ad Senatum scripta indicāt. Et ideo theatri fabricam se mole soluente consilio uestro credimus esse roborandam, ut quod ab auctoribus nostris in ornatum patriæ constat esse concessum, non uideatur sub melioribus posteris immunitum. Quid non soluas senectus? quæ tam robusta quassasti. Montes facilius cadere putarentur, quàm soliditas illa, qua tenetur: quādo moles ipsa sic tecta cautibus fuit, ut præter artem additam, & ipsa quoque naturalis esse credatur. Hoc potuissemus fortasse negligere, si nos contigisset talia non uidere. Visuntur adhuc saxa tam artificiose, accurateque compacta, ut in uno tantum tota moles excisa uideatur. Capiebat autem loca XL millia, ut asserit Plin. Veneris Victricis ædem in eo fuisse, scribit Porphy. & Plut. Et nos anno M D XXV. post ædem D. Mariæ cognomento in Cripta, uidimus effodi marmor cum inscriptione. VENERIS VICTRICIS. In dedicatiōe huius ædis Pompei altero cōsulatu pugnauisse in circo XX. uel ut quidā tradunt XVII. elephantes, idem Plin. est auctor. Ante theatrum fuit ipsius Pompei Curia, ut ait Appianus, cum Atrio, & Porticu. Pompeius ipse, inquit Plut. usque ad tertium triumphū modice, atque incōposite habitauit. Pulchrum deinde theatrum longe à Romanis diffamatum cum struxisset, splendidiorem domum, ueluti theatro appendicem, ædificauit. Curia ea fuit, in qua C. Cæsarem occisum esse, commemorat Suet. Locus nunc Satrium pro Atrium dicitur. De porticu autem Ouidius sic meminit.

Tu modo pompeia lentus spatiare sub umbra,
Dum sol herculei terga leonis adit.

In porticu Antiphilus pinxit Cadmum, & Europen: Pausias uero boum immolationē. At Niceas atheniensis fecit Alexandrum, & Calypso. Templū autem Fortunæ Equestris ad theatrum Lapideum fuisse, ait Vitruuius. Verum de quo intelligat dubitari solet: mihi tamen probabile uidetur, de hoc theatro Pōpei intelligere: quem omnium primum, theatrum mansurum excitauisse, ex Cor. Tac. sententia modo diximus. Eòque, quod non prius lapideū theatrum Romæ uisum fuisset, Lapidei cognomentum inditum est. De hoc autem templo Liuius fortasse intellexit, cū ait. Q. Ful. Flaccus censor ædem Fortunæ Equestris uouerat. Faciebat enixo studio, ne ullum Romæ amplius, aut magnificentius templum esset, magnū ornamentum se templo ratus adiecturum, si tegulæ marmoreæ essent. Profectus in Brutios Iunonis Laciniæ ad partem dimidiam detegit: id satis fore ratus ad tegendum, quod ædificaretur. Iuxta hoc theatrum Tiberio Cæsari Arcum marmoreum à senatu decretum, sed omissum, peregit D. Claudius, auctor Suet. Colossum Iouis XXX cubitorum à Cæsare dicatum fuisse in campo Martio, & à uicinitate dicti theatri Pompeianum uocitatum, Plin. asserit. Campus autem, quem hodie Floreum dicunt, à Flora à Pōpeio adamata denominationem accepisse uidetur.

De Thermis Agrippæ: Templo Boni Euentus: & de Pantheo, eiùsque Porticu.

Cap. XI.

INter Octauij porticum, & Pantheum extant uestigia Thermarum M. Agrippæ. De quibus Plin. ita scribit. M. Agrippa rusticitati, quàm delitijs propior, unicumque felicitatis exemplum multa, & egregia in urbe perfecit opera, Augusto eius socero imperante. Idem thermas de suo nomine excitauit: has lithostrato, & encausto pinxit: arcus, & pauimenta ex uitro posuit. Et rursus inquit. Lithostrata, & pauimenta cœptauere iam sub Sylla paruulis certe crustis: extàtque hodie, quod in Fortunæ delubro Præneste fecit. Pulsa deinde ex humo pauimenta in cameras transiuere ut pronum uitium: & hoc certe inuentum ab Agrippa in thermis, quas Romæ fecit. Figlinum opus encausto pinxit: reliqua albaria adornauit: non dubie uitreas facturus cameras, si prius inuentum fuisset. Prope has thermas, atque à tergo Panthei, Templi Boni Euentus uestigia adhuc cernuntur. Colebatur autem Euentus ut omnia prospere, feliciterque euenirent: cuius Simulacrum erat habitu pauperis, dextera manu pateram: sinistra uero tenens spicam. Templum autem Panthei cum porticu integrum fermè stat, licet sit statuis, aliìsque ornamentis spoliatum. Cuius auctor fuit M. Agrippa, ut testatur idem Plin. libro trigesimo sexto, his uerbis. Templum Pacis D. Vespasiani imp. Augusti pulcherrima operum, quæ unquam: Pantheon Ioui Vltori ab Agrippa factum. Pantheum Agrippa appellauit: quòd, post Iouem, omnibus dijs consecrauit. Dion. uero, siue quòd Matri deum, atque omnibus dijs sacer esset, siue quòd mundi formam haberet, Pantheum appellatum tradit. Mundi formam habere ait, hoc est circularẽ. Huius altitudo pedibus CXLIIII. perficitur, & totidem latitudo. Testudo ne nimio pondere grauaretur, uacui per ambitum relicti sunt specus, & in summo emispherio medium lumen, sub eòque medio impluuio disposita foramina ad imbres excipiendos. Pauimentum uarijs est marmoribus stratum. Valuæ ex ære corinthio. In huius pronao olim fuere Augusti, & ipsius Agrippæ simulacra. Aditum unum tantum habet. Nam omne templum, Varrone teste, debet esse continuo septum, nec plus quam unum introitum habere. In ipsum per tot gradus olim erat ascensus, per quot nunc descenditur. De columnis huius templi Plin. ita meminit: Syracusana sunt in Pantheo capita columnarum à M. Agrippa posita. Et alibi: Agrippæ Pantheon decorauit Diogenes atheniensis: & Caryatides in columnis templi eius probantur inter pauca operum, sicut in fastigio posita signa, sed propter altitudinem loci minus celebrata. Idem commemorat, fuisse in hoc templo Herculem humi stantem: ad quem Pœni omnibus annis humana sacrificarent uictima: & Mineruam ex ebore, opus Phidiæ. Cur autem Hercules humi staret ratio est. Quia, ut præcipit Vitruuius, statuæ Ioui, omnibùsque cœlestibus quàm excelsissimæ erant cõstituendæ: reliquis uero, ut Vestæ, Terræ, Marìque humiles: tanquam dijs terrestribus, sicut & Hercules fuit. Insuper in eodem Pantheo fuit Statua Veneris, è cuius auribus pendebat unio Cleopatræ, pars dimidia unius cenæ: hic unio cẽties Sextertijs æstimatus fuit, idest aureis ducẽtis q̃nquaginta millibus nostratibus. Hoc Pãtheonis templum, ut scribit Spartianus, incẽdio deformatum instaurauit Hadrianus. Mox Antoninus, ut Iulius Capitolinus sic testatur. Opera eius extant, templum Hadriani honori patris dicatum, instauratum amphitheatrum, Sepulcrum Hadriani, Templum Agrippæ. Huius templi interiorem tantum orthographiam, tanquam utiliorem, subiecimus. Porticum autem idem Agrippa templo addidit: Cuius tectũ XVI. olim ingentibus columnis sustentabatur: nunc uero XIII: nam deest una, & duæ incendio corruptæ uidẽtur. Eadem porticus æneis trabibus auro superfusis fulcitur. Ante aditum in corona porticus agnitiones sunt sitæ, quæ sequuntur.

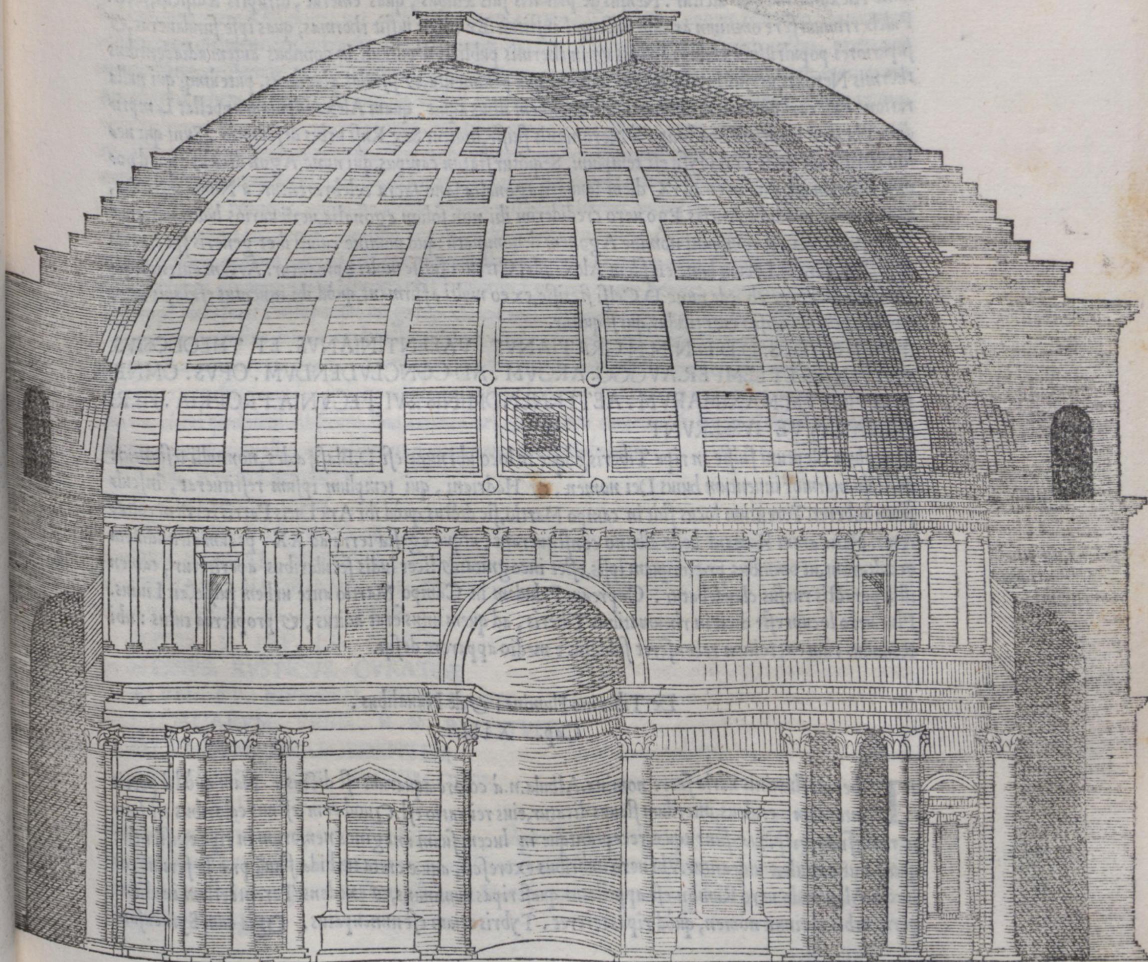
interpres Dionis c. 136. Inde id nominis habet quod forma conuexa fastigiatũ cæli formã ostenderet.

Totidẽ latitudo internã latitudinem intelligit.

M. AGRIPPA L. F. COS. TERTIVM FECIT

Sequentes, quæ in duabus epistylij fascijs sunt, quæq; minoribus literis cōstant, instauratores ostendūt.

IMP. CAES. L. SEPTIMIVS. SEVERVS. PIVS. PERTINAX. ARABICVS. ADIABENICVS. =
PARTHICVS. MAXIMVS. PONTIF. MAX. TRIB. POT. XI. COS. III. P. P. PROCOS. ET
IMP. CAES. M. AVRELIVS. ANTONINVS. PIVS. FELIX. AVG. TRIB. POTEST. V. COS. =
PROCOS. PANTHEVM. VETVSTATE. CORRVPTVM. CVM. OMNI. CVLTV. =
RESTITVERVNT

De Thermis Neronis, & Alexandri, & de Circo qui nunc Agon dicitur. Templo Neptuni: Ara Ditis: & de Caprea palude.

Cap. XVI.

THermarum Neronis extant fornices quidam post D. Eustachij nunc ædem. De his Suet. sic meminit. Nero dedicatis thermis, atque Gymnasio senatui quoque, & equiti oleum præbuit. Has Alexandrinas suo tempore appellatas esse, scribit Eutropius. Cuius denominationis ratio, si uera est, ea uideri posset, quòd ab Alexandro fuerint instauratæ. Sed cum Lampridius dicat, hunc excitauisse thermas iuxta eas, quæ Neronis fuerãt, aperte ostendit Alexandrinas à Neronianis, & loco, & nomine diferre. Lampridij uerba hæc sunt. Thermas sui nominis fecit iuxta eas, quæ Neronianæ fuerant, aqua inducta, nunc Alexandrina quæ dicitur. Nemus de priuatis suis ædibus, quas emerat, diruptis ædificijs, fecit. Pulcherrimum ferè omnium artium uectigal instituit. Ex eòque iussit thermas, quas ipse fundauerat, & superiores populi usui exhiberi. Syluas & in thermis publicis deputauit. In domibus autem adiacentibus thermis Neronis, uersus septẽtrionem uidi antiqua pauimenta, & fistulas plumbeas, puteùmq; qui nulla ratione exiccari poterat, ut ductum esse existimem illius aquæ, quam Alexandrinam appellat Lampridius. Thermæ Hadriani non longe à Neronianis fuisse, indicat Sex. Rufi urbis descriptio. Sunt qui uelint stetisse ubi nunc D. Aloysij est templum. Sequitur statim campus, qui nunc Agon dicitur: quod nomen inditum est, quia in eo ad IX. diem Ianuarij agonalia Iano sacra celebrarentur, à Numa instituta, ut memoriæ prodidit Antias. Ego uero crediderim ibi non solum agonalia, uerũ uarios ludos, uariàque edita spectacula, & communi nomine Agonem denominatũ: quo nomine cuiusl ibet generis spectacula appellant Græci. Locum hunc eiusdem Alexandri Circum fuisse multi opinantur. Arcum autem triũphalem non longe ab æde nunc D. Celsi stetisse, ex eo multi affirmant, quòd ibi inuentus est lapis marmoreus, in quo incisus erat titulus, qui sequitur.

IMPPP.CAESSS. D.D.D.N.N.N.GRATIANVS . VALENTINIANVS . ET THEODOSIVS. PII.FELICES.ET SEMPER.AVGGG. ARCVM . AD CONCLVDENDVM . OPVS . OMNE. PORTICVVM.MAXIMARVM . AETERNI.NOMINIS .SVI .PECVNIA.PROPRIA . FIERI ORNARIQVE IVSSERVNT

Templum Neptuni fuisse in ripa Tiberis, eòque in loco ubi nunc est D. Blasij ædes, nonnulli testantur: quòd ibi marmor inuentum huius Dei nomen, & Hadriani, qui templum ipsum restituerat, insculptum haberet. Terentum locus fuit in campo Martio, sic dictus, quòd ibi Ara Ditis Patris terra occultaretur. Hanc aram Romani bello albano constituerant, atque egesta terra ad XX. pedum altitudinem occultarant, ut omnibus, præterquam ipsis, esset incognita: & licet ludis secularibus aperiretur, tamen illis peractis rursus claudebatur. Capream Paludem in Campo Martio ante urbem fuisse, ait Liuius. Plut. uero locum esse dicit in rheumatibus Tiberis, ad quem unus erat aditus, & propterea tutus: ubi Romulus cùm exercitum recenseret sublatus e medio apparere desijt.

De Tiberino Flumine: & de Naualibus.

Cap. XIII.

TIberini fluminis uaria fuere nomina. Albula. n. à colore aquarum est dictus. Nam quòd à poetis interdum cæruleus, interdum flauus dicatur, eius rei ratio est. Quod cum æstiuis caloribus est solito remissior, perspicuæ sunt aquæ, receptàntque in lucem suam imagines nemorum in ripa existentiũ: quo fit ut cæruleæ uideantur. Vbi uero imbribus excrescit, aquæ creta turbidæ flauũ præ se ferunt colorem. Aliquando uero Rumon est appellatus, quasi ripas ruminans, & exedens. Terenti etiam in aliqua parte urbis obtinuit nomen, quòd ripas tereret. Tybris etiam est nuncupatus. Quia cum Syracusani

cœpissent Atheniensium hostium ingentem numerum, iussere eos muris auctis fossam intrinsecus facere: quæ flumine admisso repleta, munitiorem reddidit urbem, hàncque fossam per hostium contumeliam factam Thybrin, quasi ὕβριν, uocarunt. Profecti deinde Siculi ad hanc Italiæ partem, ubi Roma est, Albulam ad imaginem fossæ Syracusanæ Thybrim denominarunt. Alias autem huius nominis etymologias ab alijs traditas scienter omittimus. Tiberim uero tandem à Tiberino Albanorum rege in eo summerso appellatum esse commemorat Liuius. Quæ autem à Plin. de hoc flumine traduntur, non ab re esse opinamur hic apponere. Tiberis, inquit, antea Thybris appellatus, & prius Albula: è media ferè longitudine Apēnini finibus Aretinorum profluit, tenuis primo, nec nisi piscinis corriuatus, emissùsque nauigabilis, sicut Tinia, & Glanis influentes in eum, nouenorum ita conceptu dierum, si non adiuuent imbres. Sed Tiberis propter aspera, & confragosa ne sic quidem, præterquam trabibus uerius, quàm ratibus, longe meabilis fertur: per CL.M. pas. non procul à Tiferno, & Ocriculo Hetruriam ab Vmbris, ac Sabinis, mox citra XIII. millia pas. urbis, Veientem agrum à Crustimino, deinde Fidenate: Latiùmque à Vaticano dirimens. Sed infra Aretinum Glanim duobus, & quadraginta fluuijs auctus, præcipuis autem Nare, & Aniene, qui & ipse nauigabilis. Latium includit à tergo: nec minus tamen aquis, ac tot fontibus in urbem perductis, & ideo quamlibet magnarum nauium ex Italo mari capax: rerum in toto orbe nascentium mercator placidissimus. Pluribus propè solus, quàm cæteri in omnibus terris amnes, accolitur, nullìque fluuiorum minus licet inclusus utrinque lateribus, nec tamen ipse pugnat, quanquam creber ab subitis incrementis, & nusquam magis aquis, quàm in ipsa urbe, stagnantibus. Quinimmo uates intelligitur potius, ac monitor auctu semper religiosus uerius, quam sæuus. Hæc Plin. Diony. autem ait, huius fluminis latitudinem quatuor iugerum esse: altitudinem uero tantam, ut magnas naues perferre possit: neque pedibus transiri, nisi per pontem. Restagnantibus autem huius fluminis aquis, cum Palatium uersus, ut diximus, sinum effunderet, Tarquinius Priscus alueum direxit. Longo tempore post M. Agrippa idem fecit, insupèrque magnis saxorum molibus in utraque ripa locatis, fluminis impetum compressit. Augustus deinde eundem completum olim ruderibus, & ædificiorum prolapsionibus coarctatum laxauit, ac repurgauit. Aurelianus tandem firmissimo muro ad mare usque extructo coercuit: cuius operis uestigia multis in locis adhuc cernuntur. In huius fluminis ripa, quod esset numini sacra, non licebat alicui quidpiam ædificare. Eius autem aluei, & riparum curatores fuisse, uarijs titulis, quos hodie Romæ cernimus, intelligere possumus: quorum unum hic apposuimus.

EX AVCTORITATE
IMP. CAESARIS. DIVI
TRAIANI. PARTHICI. F.
DIVI. NERVAE. NEPOTIS
TRAIANI. HADRIANI
AVG. PONTIF. MX. TRIB.
POTES. V. IMP. IIII. COS. III
MESSIVS. RVSTICVS. CVRATOR
ALVEI. ET. RIPARVM. TIBERIS. ET
CLOACARVM. VRBIS. R. R. RESTITVIT
SECVNDVM. PRAECEDENTEM
TERMINATIONEM. PROXIM. CIPP.
PED. CXV. S.

Naualia autem fuere prope pontem Sublicium, eàque ab Anco rege extructa esse, asserit Diony. De ijs Liuius libro quinto dec. quintæ meminit his uerbis. L. Aemilio Cos. naues, quæ in Tiberi paratæ, instructæque stabant, ut si rex posset resistere, in Macedoniam mitterentur, subduci, & in Naualibus collocari Senatus iussit.

De Ponte Sacro, ac Sublicio. Cap. XIIII.

CVm autem Tiberis aquarũ altitudine tantus sit, ut non, nisi per pontes, transiri possit, ad hunc usum plures pontes super ipsum Romæ extructos esse uidemus: de quibus locus postulat ut loquamur. Auspicemur autem ab eo, qui omnium primus positus est. Epicardus .n. prodidit, Herculem occiso Gerione cum uictor per Italiã armenta duxisset, pontem supra Tiberim ad tempus struxisse: quem pontem Sacrum appellatum esse, ait Dionysius. Fuitque ea parte, qua postea Sublicius: ab Anco rege perpetuo mansurus extructus, licet totus ligneus. Nam sine ferreo clauo, sine fulturis ita dispositus erat contignatione, ut trabes per bella eximerentur, ac reponerentur. Quod quidem sic facere religiosum fuerat, postquam Coclite defendente ægre reuulsus est, auctor Plin. Hunc pontem Sublicium, lapideum deinde Aemilium Lepidum prætorem fecisse, memorant, & ab eo Aemilium pontem, Lepidiue denominatum. Vnde Antoninus imp. in itinerario. Post iterum, inquit, unus effectus per pontem Lepidi, qui nũc abusiue lapideus dicitur. Hunc tiberinis fluctibus læsum restituit Tiberius. Cor. Tac. refert, Othone imperante subita inundatione fuisse diruptum. Quem longo tempore post Antoninum pium restituisse, scribit Iulius Capitolinus. Huius pontis supra Naualia extant uestigia ex magnis, marmoreisque saxis. Neque .n. est cur non credamus, hæc fuisse huius pontis uestigia: quanquam de eius loco uaria traduntur: constat .n. ad Auentini radices stetisse: quod etiam innuit Appianus, his uerbis. Auentinum ascẽderat Gracchus, mox inde fugiens per pontem ligneum ad alteram fluminis partem euectus est. Sublicius autem dictus est, quia ilex species est quercus, ex qua confici solebat. Vel ut alij à sublicibus lignis: lingua enim uolsca magnæ trabes, ad perpendiculum directæ, sublices uocantur: quales in pontiũ substructionibus ferè defiguntur: quia pronæ nimio sui pondere minus firmiter iacerent: & ideo Cæsar in pontis supra Rhenum institutione, ait, se tigna posuisse, non sublice modo directa, sed prona.

De Ponte Senatorum: & Cloaca Max. Cap. XV.

SVpra Pontem Sublicium ad stadium stat pons Senatorum, à Senatoribus: & à Palatino monte propinquo, Palatinus nuncupatus. Nam aucta urbe cùm Sublicius non satis esse uideretur, hunc, qui uia Aurelia in maritima, Thusciàmque mitteret, addidere. De quo intellexisse creditur Liuius, cùm ait, M. Fuluium maioris usus locauisse portum, & pilas ponti in Tiberi. Quibus pilis fornices post aliquot annos P. Scipio, & L. Mumius Censs. locauerunt imponendos. Põs. S. Mariæ ægyptiacæ hodie dicitur. Infra hunc pontem ad teli iactum, Cloaca Maxima in Tiberim se se exonerabat, miræ magnitudinis, et firmitatis. De hac Plin. hæc scribit. Sed tunc senes aggeris uastum spatium, & substructiones insanas Capitolij mirabantur. Præterea Cloacas operum omnium dictu maximum suffossis montibus, atque urbe pensili, subtèrque nauigata à M. Agrippa in ædilitate post consulatum permeatus corriuati septem amnes, cursùque præcipiti torrentium modo rapere, atque auferre omnia coacti. Insuper mole imbriũ concitati uada, ac latera quatiunt: aliquando Tiberis retro infusi recipiunt fluctus, pugnàntque diuersi aquarum impetus intus, & tamen obnixa firmitas resistit. Trahuntur moles interne tantæ non succumbentibus causis operum. Pulsant ruinæ sponte præcipites, aut impactæ incendijs. Quatitur solum terræmotibus: durant tamen à Tarquinio Prisco annis. DCCC. propè inexpugnabiles. Et mox. Amplitudinem cauis eam fecisse proditur, ut uehem fœni large onustam transmitteret. Nos eam dimensi inuenimus esse pedum. XVI. latitudine. Erant & aliæ Cloacæ minores usibus priuatis seruientes, quæ in hãc maximam sordes emittebant: earum uestigia multis in locis adhuc cernuntur. De his Cloacis meminit Liuius, his uerbis. Post incensam urbem à Gallis dum instauraretur, festinatio curam exemit uicos dirigendi, dum omisso sui, alienìque discrimine in uacuo ædificant. Ea est causa ut ueteres Cloacæ, primo per publicum ductæ, nunc priuata passim subeant tecta, formàque urbis sit occupata magis,

quàm diuiſæ ſimilis. In hanc maximam fluebat omnis aqua ex caſtellis caduca: qua in Tiberim dictæ ſordes deducebãtur. Hinc eſt quòd Lupi piſces (ut refert Macrobius) qui inter hos pontes capiebantur, in maiori erant pretio, tanquam pinguiores: quia ſtercus, & huiuſmodi ſordes ſectari dicuntur. Ideo Lucilius poeta eum piſcem quaſi liguritorem, catillionem appellat. Cloaca autem quid ſit, oſtendit Sex. Pom. Eſt. n. locus cauus dictus à Cloacando ideſt inquinando: uel à colando ideſt fluendo. Fuiſſe autem & Cloacarũ curatores ſuperius ex titulo Hadriani, nũc uero ex altero patris eius oſtẽdimus: q ẽ hmõi.

EX AVCTORITATE
IMP. CAESARIS DIVI
NERVAE FIL. NERVAE
TRAIANI AVG. GERM
PONTIFICIS MAXIMI
TRIBVNIC POTESTAT V
COS. IIII. P. P
TI. IVLIVS FEROX CVRATOR
ALVEI ET RIPARVM TIBERIS
ET CLOACARVM VRBIS TER
MINAVIT RIPAM R R PROXIMO
CIPPO PCCCLXXXVI. S.

De Inſula Tiberina: Templis, Aeſculapij, Iouis, & Fauni. Cap. XVI.

SVpra pontem Palatinum ad pas. LXXX. iacet inſula Tiberina: cuius origo hæc eſt. Tarquinio Superbo ob Lucretiæ ſtuprum urbe pulſo, Senatus cœtera eius bona populo auferenda conceſſit: ſed quod in campo Tiberino (quem ipſe Tarquinius ſeuerat) fuerat frumentum, aliud in areis adhuc iacens, aliud in culmis auferri nemini permiſit, uerum ut execrabile iaciendum in flumen eſſe, decreuit. Quod cum æſtiuis caloribus eſſet ſolito humilius, paleæ fundo adhærentes, limùmq; fluctibus aduectum excipientes, inſulam hanc paulatim effecere. Opera deinde hominũ factum eſſe opinatur Liuius, ut eius area firma eſſet etiam ad deorum templa ſuſtinendum. Habet autem hæc inſula formam biremis, ut intelligamus, partem ſuperiorẽ proram, inferiorem uero puppim eſſe. Lõgitudo eius ſtadijs paulo minus duobus perficitur: latitudo uero pas. quinquaginta. De hac ſunt Ouidij hi uerſus.

Scinditur in geminas partes circunfluus amnis.
Inſula nomen habet, laterùmque à parte duorum
Porrigit æquales media tellure lacertos.

Tota erat Aeſculapio ſacra, propter eius ſimulacrum ex Epidauro in eam aduectum, ut refert Liuius. De eo Plin. ẽt ſic meminit. Atqui anguis Aeſculapius Romam aduectus eſt, uulgòque paſcitur, et in domibus. Vnde forma nauis, qua ſimulacrum aduectum dicitur, non modo inſulæ eſt data: uerum memoria eius rei, cauſa nauis etiam ex lapide thaſio ſculpta in eiuſdem inſulæ puppi collocata fuit: quæ etiam hodie uiſitur, & in altero eius latere ſerpentis ſimulacrum. Aedes eiuſdem Dei poſita erat ubi nunc D. Bartholomei eſt templum. De qua Sex. Pom. ſic meminit. In inſula Aeſculapio facta fuit ædes, quòd ægroti à medicis aqua maxime ſuſtententur. Eiuſdem eſſe tutelæ draconem aiũt, quod uigilantiſſimum ſit animal: quæ res ad tuendam ualetudinem ægroti maxima eſt. Canes adhibentur eius templo, quia is uberibus canis ſit nutritus. Bacillum habet nodoſum, quod difficultatem ſignificat artis. Laurea coronatur, quòd ea arbor plurimorum ſit remediorum. Huic Gallinæ immolabantur. Aliqui uero uolunt, ædem hanc in inſula fuiſſe conſtitutam, quòd fluxu, & motu aquarum aer ſit ſalubrior: alioquin extra urbem collocari ſolebat: quod Plin. etiam affirmat, his uerbis. Ideo Romani templum Aeſculapij, etiam cùm

reciperetur is deus, extra urbem fecisse: iterùmque in insula traduntur. Hoc templum Lucretium Prætorem tabulis pictis ex præda exornauisse, commemorat Liuius tertio dec. quintæ. Prope ipsum fuit Nosocomion, ubi ægroti curabãtur. Quo in loco cùm quidam ægra, & affecta mancipia tedio medendi exposuissent, Claudius imp. liberos esse sanxit. Ad Aesculapij autem fuisse Iouis Templum docent Ouidij hæc carmina.

Quod tamen ex ipsis licuit mihi dicere fastis
 Sacrauere patres hæc duo templa die.
Accepit phoebo, nymphàque Coronide natum
 Insula, diuidua quam premit amnis aqua.
Iupiter in parte est, cœpit locus unus utrunq;:
 Iunctàque sunt magno templa nepotis auo.

Hoc autem Iouis templum C. Seruilius duumuir dedicauit, uotum sex annis antea Gallico bello à L. Furio Purpurione Prætore, & ab eodem Cos. locatũ. Quod eo in loco fuisse nonnulli opinantur, ubi nunc D. Ioannis Baptistæ est ædes. Habuit præterea hæc insula in prora Fauni Aedem: cuius uestigia quædã adhuc cernuntur. Huius Vitruuius sic meminit. Prostyli exemplar est in insula Tiberina, in æde Iouis, & Fauni: & Ouidius.

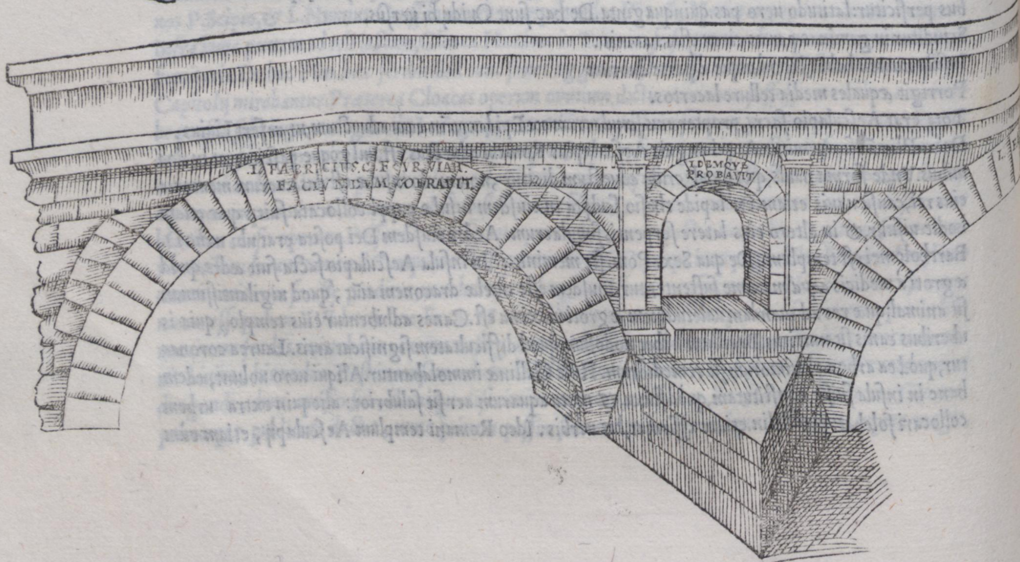
Idibus agrestis fumant altaria fauni,
 Hic, ubi discretas insula rumpit aquas.

Liuius autem ait, Cn. Domitium Aenobarbum, & Cn. Scriboniũ ædiles multos pecuarios ad populi iudicium adduxisse, treisque ex his damnatos esse: & ex eorum multaticia pecunia hanc ædem in insula fecisse. In eadem insula fuit Statua D. Iulij, quæ sereno, & immoto die ab occidente in orientem conuersa est: sicuti Cor. Tac. & Suetonius testantur.

De Pontibus, Fabricio, Cestio, & Aurelio.
Cap. XVII.

INsulam autem urbi coniungit pons Fabricius dictus, à L. Fabricio: qui eum faciendum curauit, ut titulus in arcubus pontis sculptus significat. Qui licet in utroque fornice sit, tamen in altero tantum nomina Coss. qui id opus probauere, his uerbis subiecta sunt.

Q. LEPIDVS M.F. M. LOLLIVS. M.F. COSS. S.C. PROBAVERVNT

De hoc ponte Horatius ita meminit.
Atq; à Fabricio non tristem ponte reuerti.
Hodie pons quatuor capitum dicitur, à quatuor siue Iani, siue Termini simulacris quadrifrõtibus in aditu pontis à sinistra collocatis. Qui uero pons eandem insulam Ianiculo conectit, Cestius olim, nunc uero pons S. Bartholomei nũcupatur: in quo hinc inde tabulæ marmoreæ sunt, cõtinentes titulos, qui sequũt.

DOMINI NOSTRI IMPERATORES CAESARES.
FL. VALENTINIANVS. PIVS. FELIX. MAXIMVS. VICTOR. AC TRIVMF. SEMPER. AVG. PONTIF. MAXIMVS.
GERMANIC. MAX. ALAMANN. MAX. FRANC. MAX. GOTHIC. MAX. TRIB. POT. VII. IMP. VI CONS. II P. P. P. ET
FL. VALENS. PIVS. FELIX. MAX. VICTOR. AC TRIVMF. SEMPER. AVG. PONTIF. MAXI.
GERMANIC. MAX. ALAMANN. MAX. FRANC. MAX. GOTHIC. MAX. TRIB. POT. VII. IMP. VI. CONS. II. P. P. P. ET
FL. GRATIANVS. PIVS. FELIX. MAX. VICTOR. AC TRIVMF. SEMPER. AVG. PONTIF. MAXIMVS.
GERMANIC. MAX. ALAMANN. MAX. FRANC. MAX. GOTHIC. MAX. TRIB. POT. III. IMP. II. CONS. PRIMVM P. P. P.
PONTEM FELICIS NOMINIS GRATIANI IN VSVM SENATVS AC POPVLI ROM. CONSTITVI DEDICARIQVE IVSSERVNT

Vltimus pons intra urbem antiquam à proximo Ianiculo Ianiculensis nomen obtinuit. Tradunt autem Antoninum Pium hunc marmoreum fecisse, & ciuilibus bellis demolitum pontem ruptum uocitatum. Xystuspont. IIII. nostris temporibus eum restituit, à quo nomen hodie obtinet.

De Pontibus, Triumphali, Hælio, & Miluio. Cap. XVIII.

Pontis autem Triumphalis pilæ in Tiberi adhuc cernuntur e regione hospitalis S. Spiritus. Triumphalis est nuncupatus, quòd per ipsum triumphantes transirent. Sequitur supra hunc ad teli iactum Pons nunc S. Angeli dictus, olim uero Hælius: ab Hælio Hadriano, qui eum prope sui sepulcri molem excitauit. Spartianus, Fecit, inquit, & sui nominis pontem, & sepulcrum iuxta Tiberim. Quem pontem nulla alia de causa posuisse arbitramur, quam ut per ipsum transeuntes propius dictam molem spectarent, cum Triumphalis publico usui satisfacere uideretur. Miluius pons, quem nunc Molem uulgus uocitat, in uia Flaminia situs, plus minus duobus millibus pas. distat ab urbe. Ferũt autem hunc sæpius euersum, sæpiùsque instauratũ nihil ex ueteri structura, præter fundamenta, retinere. De hoc põte meminit Plin. de uiris illustribus, & Ammianus. Is. n. ait, à M. Scauro, qui fuit tẽpore Syllæ, in cẽsura extructum.

De Transtiberina regione: & de Templis, Rauenatium, & Fortis Fortunæ: ac de Thermis Seueri, & Aureliani: Naumachia, & Hortis Cæsaris: nec non de Aqua Alsietina: Pratisq; Mutij. Cap. XIX.

Transtiberina regio priscis temporibus Ianiculi etiam nomen accepit, à monte eiusdem nominis sibi eminenti. Rauenatium etiam urbem nominatam inuenio. Nam Augustus uictoria contra Antonium, & Cleopatram potitus binam instituit classem: unam apud Mesenium Lucaniæ portum: alteram uero apud Rauenam. Cùmq; Senatui esset cura ut nulla Romam frequentaret multitudo, cui non esset habitandi locus publice assignatus: militibus rauenatis classis hæc regio fuit assignata, quæ

exinde Rauenatium urbs cœpit appellari. Quo nomine appellatum est tẽplum, & Meritoria taberna: quam ubi nunc est ædes D. Mariæ fuiße legimus. Ex quo templo Augusti tempore fons olei ex terra exundauit, ac per totum diem largißimo riuo fluxit, significans ex gentibus gratiam Christi, ut scribit Eutropius. Sed hæc regio propter pestiferos austros à uilißimis, sordidásque artes exercentibus habitabatur: unde pauca memoratu digna continet. Tamen Spartianus in ea Seuerum imp. Thermas sui nominis: & Vopiscus Aurelianum Thermas hyemales fecisse, tradunt. Harum uestigia ea eße uolunt, quæ sunt inter D. Francisci ædem, & menia urbis, in campo nunc Iudeorum. Suetonius uero ait Cæsarem Hortos circa Tiberim habuiße: qui haud procul à dicto campo erant: & in iis Fortis Fortunæ Templum, Tiberij tempore dicatum. Sunt qui uelint, eundem Cæsarem Naumachiam instituiße sub menibus urbis, e regione nunc. S. Cosmati: ubi, prope uiam quæ ad portam Aureliam ducit, inuentus est lapis cum hac inscriptione.

SILVANO
SANCTO. SACRO
LARVM. CAESARIS
N̄ ET COLLEGI.
MAGNI. CN. TVRPILIVS
TROPHIMVS VOTO
SVCCEPTO. ARAM
DE SVO. D. D.

Alij uero eam Naumachiam Augusto attribuunt, propter uerba Frontini, quæ sequuntur. Quæ ratio mouerit Augustum prouidentissimũ principem producendi Alsietinam aquã, quæ uocatur Augusta, nõ satis perspicio nullius gratiæ, immo parum salubrem, & nusquam in usus populi fluentem. Nisi forte cum opus Naumachiæ aggrederetur, ne quid salubrioribus aquis detraheret, hanc proprio opere perduxit: & quod Naumachiæ coeperat supereße hortis subiacentibus, & priuatorum usibus ad irrigãdum concessit. Solet tamen ea ex Transtiberina regione, quoties pontes reficiuntur, & à citeriore ripa aquæ ceßant, in subsidium publicarum salientium dari. Cõcipiebatur hæc aqua ex lacu Alsietino uia Claudia, à milliario XIIII. diuerticulo dextrorsus paßuum VI millium D. Ductus eius efficiebat longitudinem paßuum XXII M. CLXXII. Conceptionis modus in cõmentarijs non erat ascriptus. Quantũ Aquarij temperauerant habebat non plus quinarijs II millibus. At quinariæ CCCCXCII extra urbẽ consumebantur. Nomine Cæsaris quinariæ CCCLIIII. Dabãtur priuatis quinariæ CXXXVIII. Huius autem aquæ uisitur in eadem Naumachia ductus eleuatus pedes ferè tres, mox occultatur, & subterraneo meatu aquam ipsam ad areã D. Mariæ trãstiberinæ deducit: ubi è fonte emersa publico, priuatóq; usui deseruit. Hanc aquã Hadrianum primũ Pont. restituiße aiũt. Prata autẽ Mutia fuere ad Naualia. Diony. Mutium autem mori eligentem pro patria regionem transtiberim donauere de publico: qui locus prata Mutia usque ad hanc ætatem uocantur. Albiona ager in eadem regione dicebatur ab albionarum luco, quo in loco bos alba immolabatur, auc. Sex. Pom. Idémq; ait, Ludos Piscatorios in ripa Tiberis ad Naualia olim celebratos eße.

De Sepulcro Numæ, & Cecilij Poetæ: Tribunali Aurelio: Monte Ianiculo: & de Hortis cuiusdam Mar.

Cap. XX.

NVma rex sub Ianiculo sepultus est, inquit Solinus. Diony. Iacet autem Numa in Ianiculo transtiberim. Et Caßius Hemina quarto annalium memoriæ prodidit, Cn. Terentium Scribam agrum suum in Ianiculo repastinantem offendiße arcam, in qua Numa situs fuißet, in eadémque libros eius repertos ex cartha. P. Cor. L. filio Cethego. M. Bebio Q. filio Phamphilo Coss. ad quos à regno Numæ

colliguntur anni D.XXX. Liuius multa de sepulcro Numæ, eiúsque libris tradit: sed à dicto Cassio Hemina in aliquibus dissentit. Tribunal Aurelium in eadem fuisse regione opinamur: & ab eo uiam eiusdem cognominis principium habuisse. De hoc tribunali Cic. mentionem facit, cùm dicit, se homines in Tribunali Aurelio palàm conscribi, centuriarique uidisse. Ianiculus autem mons dictus quòd Ianus, uel ibi sit sepultus, uel habitauerit. Qui participata potentia cum Camese indigena Italiam ita obtinuit, ut regio Camesene, oppidum Ianiculum uocaretur, auctor Macrobius. Sex. uero Pom. scribit, Ianiculum dictum, quòd per eum Populus Romanus primitus transierit in agrum Hetruscorum, & ab eo transitu Ianiculum dictum. Ianus.n. transitus uocatur. In hoc Ianiculo Hortos habuit Martialis quidam: quos Mar. epigrammaticus carmine celebrauit, eósque in longo Ianiculi iugo fuisse tradit. Quos per lapsum ad eius radices in urbis figura collocauimus. Eusebius autem tradit, Cæcilium Statium poetam in eodem Ianiculo sepultum esse.

De Monte, & Campo Vaticano: Templis, Apollinis, & Martis: & de Naumachia, Circo, & hortis Neronis: ac Obelisco, qui est in eodem circi loco.

Cap. XXI.

Expositis ijs, quæ ad Ianiculum pertinere uidebantur, in Vaticanum montem, & Campum transeamus. Vaticani autem etymologiam uariam esse inuenio. Gellius enim scribit, agrum Vaticanum, & eiusdem agri Deũ præsidem appellatum à uaticinijs: quæ ui, & instinctu eius dei in eo agro fieri solita essent. Varro autem in libris diuinarum aliam etymologiam sic ponit. Nã sicut Aius, inquit, deus, Araq; ei statuta, quæ est in infima Noua uia: quòd eo in loco diuinitus uox edita erat, ita Vaticanus deus nominatus penes quem essent uocis humanæ initia. Quoniam pueri simulatque parti sunt, eam primam uocẽ edunt, quæ prima in Vaticano syllaba est. Sex. uero Pom. uult, Collem hunc Vaticanum nuncupatum, quòd pulsis Hetruscis eo potitus sit populus Romanus uatum responsis. In hoc monte uetustissimam fuisse Ilicem, auc. est Plin. qui sic inquit. Vetustior urbe in Vaticano Ilex, in qua titulus æreis literis Hetruscis religione arborem iam tunc dignam fuisse significat. Ad eundem montem Apollinis Templum fuisse, ubi nunc sacellum D. Petronillæ: Martis uero, ubi D. Mariæ de febribus, in uia olim Triumphali, quidam tradidere: sed auctorem idoneum non adducunt. Iulium Paulum poetam prædiolum in Vaticano possedisse, memorat Gellius. Cor. uero Tac. ait, Neronem clausisse in ualle Vaticani spatium, in quo equos regeret, atque permixtum plebi circense ludicrum habitu aurigæ edidisse, obtulissèque Hortos suos ad uaria in Christianos tormentorum genera. Et quia Plin. Obeliscum Vaticani in Neronis circo stare scribit, arbitrantur nonnulli non tantum Circum ipsum, sed & nauale stagnum eo in loco secus montem, qua ad portam itur nunc Pertusam appellatam: Hortósque eius à clausura circi ad Tiberim fuisse. Hic Obeliscus, qui ex omnibus solus erectus uisitur, apud D. Petri ædem in uia triumphali positus est, in eiúsque uertice pila auro superfusa: habèque in anteriori parte titulum inscriptum, eundèmque in posteriori, quem subieci.

DIVO. CAESARI. DIVI. IVLII. F. AVGVSTO
TI. CAESARI. DIVI. AVGVSTI. F. AVGVSTO
SACRVM

Huius autem meminit Plin. his uerbis. Tertius Obeliscus Romæ in Vaticano Caij, & Neronis principum Circo, ex omnibus unus omnino fractus est in molitione: quem fecerat Sesostridis filius Nũcoreus. Eiusdem remanet & alius centum cubitorum, quem post cœcitatem uisu reddito ex oraculo Soli sacrauit. Idem, ubi de arborum magnitudine tractat, sic inquit. Abies admirationis præcipuæ uisa est in naui, quæ ex Aegypto Caij principis iussu obeliscum in Vaticano circo statutum, quatuórq; truncos lapidis eiusdem ad sustinendum eum adduxit. Qua naue nihil admirabilius uisum in mari certũ est. CXX.M.

nui.
Noua uia
qui fuerit uide
pag. 32.

modium lentis pro saburra ei fuere. Longitudo spatium obtinuit magna ex parte Ostiensis portus, latere læuo: ibi nanque demersa est à Claudio principe. Arboris eius crassitudo quatuor hominum ulnas complectentium implebat. Obelisci effigiem hic apposuimus, cuius singula latera, qua maxime patent, sunt latitudine pedum nouem. Honorij Imp. corpus, auctore Paulo Diacono, iuxta Beati Petri Apostoli Atrium in Mausolæo sepultum est. Huic soboles nulla fuit. Nam duæ Stilichonis filiæ idest Maria, & Hermantia, una post alteram ei coniugio sociatæ utræque Dei iuditio inopinata morte præuētæ ex hac luce uirgines migrauere. Mariæ sane corpus in uia Triūphali, ea parte, quæ in sacris ædibus D. Petri sacellum Regis Francorum hodie nuncupatur, conditum fuisse, non dubium est. Nam quo tempore hæc scribebam, cùm pilæ fundamenta in ea æde fonderentur, inuenta est marmorea arca, longitudine pedum octonum cum dimidio, latitudine quinum, senùmq; altitudine: in qua conditam eam fuisse, apertissimis constitit argumentis. In ea arca corpore iam absumpto aliquot tātummodo dentes supererāt, capillìque, ac tibiarum ossa duo: prætereàque uestis, & pallium: quibus tantum auri fuerat intextum, ut ex ijs combustis auri pondo. XXXVI. collecta sint. Erat insuper Capsula argentea, longa pedem unum & semissem: latitudine digitorum. XII. in qua uascula multa ex cristallo, nōnullàque ex achate perpulchre elaborata. Item annuli aurei. XL. uarijs gemmis adornati. Erat & smaragdus auro inclusus, in eoque sculptum caput, quod creditum est ipsum Honorium referre. Is quingētis aureis nostratibus æstimatus est. Præterea inaures, monilia aliàque muliebria ornamenta: in quibus bulla, earum quas hodie Agnus dei uocant: per cuius ambitū inscriptū erat. MARIA NOSTRA FLORENTISSIMA. Lamināq; ex auro, & ī ea hæc nomīa. MICHAEL. GABRIEL. RAPHAEL VRIEL. literis græcis cælata. Itē ueluti racemus ex smaragdis, alìisque gemmis cōsertus, & discriminale ex auro longitudine. XII. digitorum, inscriptū, hinc. DOMINO NOSTRO HONORIO. hinc. DOMINA NOSTRA MARIA. Ad hæc inerat Sorex ex chelidonio lapillo, cochleàque, & patera ex christallo: itē pila ex auro, lusoriæ similis: sed quæ in duas partes diuidi poterat. Innumeræ penè aliæ inerant gēmæ, quarum etsi plurimæ uetustatæ corruptæ, nonnullæ tamen recentem, admirandàmque pulchritudinem retinebant. In eodem Vaticano uisuntur hodie in Max. Pont. hortis complura simulacra antiqua, eò ex uarijs locis translata: quorum est Nili uarijs generibus animalium, qui in eo nascuntur flumine, circunstantibus. Est & Tiberis simulacrum, cui & lupæ, & ad lupæ ubera Romuli, & Remi signa posita sunt. Sunt præterea Apollinis, Veneris, Cupidinis, Cleopatræ: nec non Laocoontis, de quo supra diximus. Omnia hæc ex candidissimo marmore.

De Aqua Sabatina: & de Sepulcro Scipionis, & Hadriani: ac de Pratis Quintijs. Cap. XXII.

SAbatina, inquit Sex. Pom. à lacu Sabate dicta: nunc uero dicitur Anguillariæ lacus: ex quo aqua Romam perducebatur: cuius ductus uestigia

DIVO

uestigia quædam extare dicuntur extra portam Pancratianam. Hanc autem Hadrianus primus Pont. restituit: cuius aquæ fons in area D.Petri adhuc manare cernitur. Inter hunc fontem, & Hadriani sepulcrum fuit ingens Meta, cuius fundamenta nonnullis ab hinc annis effodi uidimus. Sunt qui uelint sepię Epulonum fuisse Sepulcrum, uel Scipionis: de quo Acron sic inquit. Deuicta Carthagine uirtute Scipionis Africani, cum Afri aduersus Romanos denuo rebellarent, consulto oraculo, responsum est, ut Sepulcrum Scipionis fieret, quod Carthaginem respiceret: tunc leuati cineres sunt de Pyramide in Vaticano, & humati in sepulcro eius in portu, ut Carthaginem respiceret. Gentile tamen Scipionum Sepulcrum in uia Appia fuisse mox ostendemus. Huius autem pyramidis, & molis Hadriani forma, siue simulacrum uisitur in porta ænea ædis D.Petri. Sepulcrum Hadriani iuxta sui nominis pontem positum esse adhuc uidetur, licet suis ornamentis expoliatum: in quo legitur titulus, qui sequitur.

L.HAELIO CAES. DIVI HADRIANI
AGV.F.COS.II. F.

Spartianus. Fecit, inquit, & sui nominis sepulcrũ iuxta Tiberim. In hoc autem ipse primus omnium sepultus dicitur. Et deinde omnium Antoninorum cineres conditos esse, osiẽdũt epith. quædam in ipso sepulcro incisa: quæ hic apponere superfluum esse putauimus. Lampridius etiam refert, Commodum iussu Pertinacis in monumentum Hadriani translatum. Iulius uero Capitolinus, Seueri cadauer illatum in Hadriani sepulcrum: in quo & Cæsar pater eius naturalis fuerat sepultus. Idem ait, Antoninum Pium Hadriani patris sepulcrum instaurauisse, eique templum dedicasse. Hanc autem molem describit Procopius his uerbis. Hadriani quondam imp. sepulcrum extra portam Aureliam iactu lapidis impositum. Primus eius ambitus quadrati figuram habet. Constat.n. totus ex marmore pario, summa artificum diligẽtia ædificatus. In medio uero huius quadrati rotunda moles assurgit, excelsa altitudine, & tanta, ut in suprema eius parte area sit, cuius diameter uix iactu lapidis transigitur. Hæc moles in arcis formam redacta est, Castellùmque. S. Angeli uocitant. Prata autem Quintia, à L. Quintio Cincinato denominata, in campo Vaticano fuisse, Plin. sic commemorat. Aranti quatuor sua iugera in Vaticano, quæ prata Quintia appellantur, Viator attulit dictaturam. Nũc hic locus Prata dicitur, nec longe distat à dicta Hadriani mole. In eodem campo cernuntur adhuc uestigia (ut uidetur) cuiusdam Circi, siue Hippodromi.

De Vijs, Flaminia, Aemilia, Claudia, & Cassia: ac de Villa Cæsarum.

Cap. XXIII.

CVM urbis ambitus maior, quàm nunc, olim quandoq; fuerit, nonnulla memoratu digna, quæ prius intra menia continebantur, extra ea nũc relinquuntur. Sed multa præterea olim, ut hodie etiam, extra eandem urbem erant. Quorum etsi perpauca in nostram peruenere cognitionem, tamen uidetur non esse alienum ab instituto nostro de ijs quoq; agere. Vias igit, quarũ potissima in ijs ratio est habẽda, M. Aemilio Cos. Censores sternendas silice in urbe, glarea extra substruendas, marginandasq; omniũ primos locauisse, auctor est Liuius. Postea autem tam extra, quàm intra urbem silice stratas fuisse, indicant plurimis in locis uestigia. Easdem uias Cn. Gracchum certis regionibus direxisse, & passim lapide strauisse, partimq; muniuisse aggeribus, iniqua adæquantem, & quantum ualles, torrentèsque abrũpebant pontibus æquali altitudine coniungentem, tradit Plut. Idem Gracchus dimenso uiarum spatio singulis interuallis columnas lapideas, spatij signum præ se ferentes constituit. Fuisse autem uiarum etiã extra urbẽ Curatores, testatur Cic. ep. prima ad Atticum, ubi ait, Thermum Curatorem uiæ Flaminiæ fuisse. Hæc uia initium habebat à porta Flumentana. De ea Strabo sic loquitur. Eodem in consulatu M. Lepidus, & C. Flaminius collegæ fuere. Victores autem Ligurum strauere, hic quidem Flaminiam, è Roma per Thusciam, & Vmbriam, usque Ariminum: alter reliquam porrò usque

Bononiam: & ex ea in Aquileiam prope Alpium radices, ducto per gyrum circa paludes opere. Liuius etiam commemorat, eundem Aemilium Cos. subactis eisdem Liguribus uiam à Placentia productam Flaminiæ cõmisisse. Quibus uerbis ẽt conijcimus, uiam Aemiliam initium habuisse ab Arimino: finem uero ad Trebiã Placentiæ urbis fluuium. Præter hanc, altera eiusdem nominis erat uia. Vtriusq; Strabo sic meminit. Hic ille Scaurus, qui per Pisas, & Lunam usque Sabbatios uiam strauit Aemiliam, hinc per Dertonam. Alia uero est Aemilia, quæ Flaminiam excipit. Flaminiam autem ab Augusto instauratam esse, Suetonius sic ostendit. Quo facilius undiq; urbs adiretur, desumpta sibi Flaminia uia Ariminotenus munienda, reliquas triũphalibus uiris ex manubiali pecunia sternendas distribuit. In hac plurima cernuntur sepulcra, sed quæ per uetustatem, an sepulcra, nedum quorum fuerint, uix dignosci licet. In eadẽ uia ad nonum lapidem fuit Villa Cæsarum, quæ ad Gallinas dicebatur auctor Plin. Qui eius nominis rationem sic ponit. Gallinam conspicui candoris sedenti Liuiæ Drusillæ ex alto abiecit in gremium illæsam, intrepidèq; miranti accessit miraculum. Quoniam tenentem rostro laureum ramum onustum suis baccis conseruari alitem, & sobolem iussere aruspices, ramùmque eũ seri, ac rite custodiri. Quodq; factum est in uilla Cæsarum fluuio Tiberi imposita, iuxta nonum lapidem Flaminia uia, quæ ob id uocatur ad Gallinas. In eadem uia erant Clitellæ, loca quædam deuexa, & accliuia. Nam, ut Sex. Pom. ait, non tam hæ quibus sarcinæ colligatæ mulis portantur Clitellæ dicuntur, sed etiam locus Romæ per similitudinem, & in uia Flaminia loca quædam deuexa, & accliuia. Fuit etiam extra portam Flumentanam uia Claudia appellata; quæ Flaminiæ iungebatur, ut testatur Oidius his uersibus.

Nec quæ piniferis positos in collibus hortos
Spectat Flaminiæ claudia iuncta uiæ.

Fuit extra eandem portam uia Cassia, à Cassio qui, ut refert Sex. Pom. eam strauit, denominata. Hæc Sutrium, Vetrallam, Viterbiùmq; & in Vulsinensem mittebat regionem.

De Vijs, Collatina, & Salaria: Templis, Veneris, Cereris, & Honoris: ac de Sepulcris Licinij, Marij, & Iliæ: & de Ponte Salario. Cap. XXIIII.

EXtra portam Collatinam erat eiusdem nominis uia, quam Fron. Collatinã appellat, quòd in Collatiam duceret. Hæc haud procul ab ipsa porta iungitur uiæ Salariæ: quæ initium habet à porta Collina. De hac Strabo sic meminit. Rerum scriptor Fabius auctor est, Romanos tum primum diuitiarum sensum accepisse, cum Sabinorum potiti sunt gentis: per ipsos uia Salaria, in quam, apud Heretum Sabinorum uicum supra Tiberim iacentem, Numentana incidit, non magnæ longitudinis strata est: ex eadem Collina porta inchoans. In hac uia fuit Templum Veneris Erycinæ, ubi restagnante Tiberi ludi Apollinares fiebant. De hoc idem Strabo sic inquit. Est & Romæ ante portam Collinam deæ huius ædificium, quod Vener s Erycinæ templum dictitant: cui cum æde sacra insignis adiacet Porticus. Votum autem ferunt à Fabio Dictatore, dicatum uero à L. Portio. Deæ simulacrum dedicauit pudicissima suæ ætatis fœmina Sulpitia. Plin. Pudicissima, inquit, fœmina semel matronarum sententia iudicata est Sulpitia Paterculi filia, uxor Ful. Flacci, quæ simulacrum Veneris ex sibyllinis carminibus dedicaret. Secus eãdem uiam extant uestigia quædam templi, ut puto, Cereris. Ibi.n. eius deæ, Bacchiquæ picturæ cum uitibus, & hydrijs cernuntur. Nam quòd hoc templum fuerit extra urbem, consentaneum est Vitr. præceptis, qui scribit, Cereri extra urbem ædem esse locandam loco, quo non semper homines nisi per sacrificium necesse habeant adire. Cum religione, inquit, caste, sanctisque moribus is locus debet tueri. Extra dictam portam Honoris templum statutum fuisse ait Cic. secundò de legibus, cum inquit. Nostis

extra portam Collinam Aedem Honoris? & Aram in eo loco fuiſſe memoriæ proditum eſt. Ad eam cùm Lamia fuiſset inuenta in ea ſcriptum domina honoris, ea cauſa fuit ædis eius ædificandæ. Sed cum multa in eo loco ſepulcra fuiſsent, exarata ſunt. Statuit .n. collegium locum publicum non potuiſſe priuata religione obligari. Via Salaria ad ſecundum lapidem, inſigni monumento ſepultus fuit Licinius tonſor Aug. qui fuit ditiſſimus. Eadem uia ad. III. lapidem ſupra Anienem extat pons eiuſdem nominis cum uia, à cuius dextra eſt hæc inſcriptio.

IMPERANTE. D. N. PIISSIMO AC TRIVMPHALI SEMPER IVSTINIANO. PP. AVG. =
ANNI. XXXVIIII.
NARSES. VIR. GLORIOSISSIMVS. EX PRAEPOSITO SACRI PALATII. EX CONS.
ATQVE PATRICIVS. POST. VICTORIAM. GOTHICAM IPSIS ET EORVM REGIBVS
CELERITATE MIRABILI CONFLICTV PVBLICO SVPERATIS ATQVE. PROSTRATIS
LIBERTATE VRBIS ROMAE AC TOTIVS ITALIAE RESTITVTA PONTEM =
VIAE SALARIAE VS
QVE AD AQVAM A NEFANDISSIMO TOTILA TYRANNO DISTRVCTVM =
PVRGATO FLVMINIS ALVEO
IN MELIOREM STATVM QVAM QVONDAM FVERAT RENOVAVIT

A ſiniſtra uero leguntur carmina quæ ſequuntur.

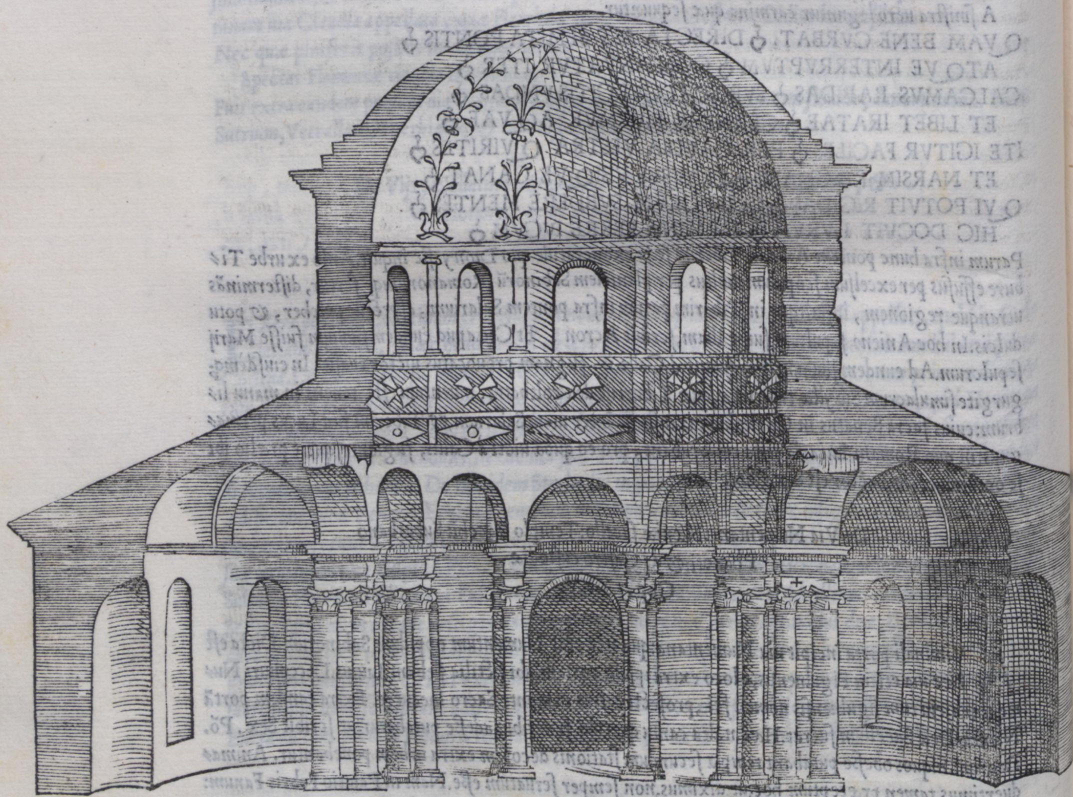
QVAM BENE CVRBATI ❦ DIRECTA EST SEMITA PONTIS ❦
ATQVE INTERRVPTVM ❦ CONTINVATVR ITER ❦
CALCAMVS RAPIDAS ❦ SVBIECTI GVRGITIS VNDAS ❦
ET LIBET IRATAE ❦ CERNERE MVRMVR AQVAE ❦
ITE IGITVR FACILES ❦ PER GAVDIA VESTRA QVIRITES ❦
ET NARSIM RESONANS ❦ PLAVSVS VBIQVE CANAT ❦
QVI POTVIT RIGIDAS ❦ GOTHORVM SVBDERE MENTES ❦
HIC DOCVIT DVRVM ❦ FLVMINA FERRE IVGVM ❦

Parum infra hunc pontem Anio in Tiberim ſe ſe exonerat: de quo Diony. ſic inquit. Anio ex urbe Tibure effuſus per excelſum ſcopulum multus per planiciem Sabinorũ, Romanorũmq; fertur, diſterminãs utranque regionem, influitque in Tiberim parum infra pontem Salarium, aſpectu pulcher, & potu dulcis. In hoc Aniene ſepultam fuiſſe Iliam, ſcribit Acron. Et Cic. apud eundem fluuium fuiſſe Marij ſepulcrum. Ad eundem fluuium Torquatus à Gallo in pugnam prouocatus uictor euaſit. In eiuſdẽmq; gurgite ſimulacrum Sibyllæ tiburtinæ, quæ Tiburi ut dea colebatur, inuentum eſt, tenens in manu librum: cuius ſacra Senatus in Capitolium tranſtulit. Inter uiam Salariam, & Tiberim fuit Lucus permagnus: in quo Romani Lucaria feſta celebrabant, pro eo quòd uicti à Gallis, fugientèſque è prælio ibi ſe occultauerunt, auctor eſt Sex. Pom.

De Via Numentana: Næniæ ſacello: Templo Bacchi: Suburbano Phanoti: & de Caſtro cuſtodiæ. Cap. XXV.

A Viminali porta incipit uia Numentana: qua iter erat Numentum oppidum Sabinorum. Dicta eſt hæc uia etiam Figulnenſis, à loco extra ipſam portam, ubi fictilia fiebant. Liuius. Decemuiri Numentana, cui tum figulnenſis nomen fuit, profecti caſtra in monte Sacro locauere. Extra eandem portã Næniæ Deæ Sacellum fuerat. Hæc. n. dea cantu querulo funeribus adeſſe putabatur, ut ſcribit Sex. Põ. Deorum. n. quos obeſſe putabant templa ſecundum ſtationis decorem extra urbem ponebantur. Animaduertimus tamen præceptum hoc, ut diximus, non ſemper ſeruatum eſſe. Nam in Palatio Febris Fanum: in Exquilijs Malæ Fortunæ: ad Auentini radices Socordiæ: & ad Auguſti forũ Martis Vltoris templa

fuiſſe, demonſtratum eſt. Quæ, non ut opem ferrent, ſed ne obeſſent, numina colebantur. Via eadem ad ſecundum lapidem uiſitur Bacchi templum ſpherica forma cum columnis geminatis, in gyrùmque ita diſpoſitis, ut templi teſtudinẽ ſuſtineant: ubi uermiculato opere uaria ornamenta cernuntur: ibique porphyreticũ ſepulcrũ uitibus, ac uuis inſculptis exornatũ: quod uulgus Bacchi ſepulcrũ appellat. Eius tẽpli deſcriptio ſubiacet. Apparent autẽ apud hoc tẽplũ magni cuiuſdã ædificij ruinæ, quæ Hippodromi ueſtigia eſſe uident. Hinc uõ ad ſtadia III. Anieni impoſitus eſt alius Pons, q priſcũ adhuc nomen retinẽs Numentanus, quemadmodũ uia, nuncupatur. Hunc, ſicuti Salarium, eundem Narſeten eunuchum extruxiſſe, idque marmoris inſcriptionem, quæ tamen hodie nõ extat, indicaſſe ferunt. Inter dictam uiam, & Salariam circa IIII milliarium fuit Suburbanum Phanoti liberti Neronis: quò Nero ipſe fugiens ſe ipſum interfecit, ut auctor eſt Suet. Extra Querquetulanam autem portam locus eſt quadratus, parietibus circunſeptus: qui dicebatur Caſtrum cuſtodiæ, ubi fuerant olim in ſtatione milites prætoriani Dioclitiani, ut quidam teſtantur. Procopius ſcribit, Eregione Viuarij extra muros, ueteres alterũ breuẽ murum modico interuallo adieciſſe, non ad tutelam, ſed ad delitias, ut leones, & alias feras ibi ſeruarent: quem locum olim Viuarium, nunc uero, qui ibi prædia habent, Viuariolum uocant.

De Vijs, Præneſtina, Labicana, Campana, Gabina: & de Pontibus, Mamæo, & Lucano: Aniene Veteri, & Noua, ac de Aqua Appia.
Cap. XXVI.

AB Exquilina porta Labicanam, & Præneſtinam uiam initium habuiſſe, ſic oſtẽdit Strabo. Porrò in unum cadit Labicana à porta quidem Exquilina incipiens, à qua & Præneſtina: à ſiniſtra uõ & hanc, & Exquilinum omittens campum, ultra C. & XX ſtadia pergit. Cùm autem Labico uetuſto ſanè oppido cœterum diſiecto, & in ſublimi ſito propinquat, & hoc, & Tuſculum relinquit à dextra. Præneſtinam autem ab Exquilina porta incipere relinquereque à ſiniſtra campum Exquilinum, haud dubie uere dictum eſt: cum etiam intra urbem in ipſa Præneſtina Capitolinus priuatam Gordiani domum poſitam eſſe aſſerat. Sed Labicanam ab eadem porta initium habuiſſe, aduerſari uidetur ea, quæ de uia Labicana intra urbem ſupra tradidimus. Niſi uelimus dicere Labicanam uiam, non tantum ab Exquilina, ſed etiam à Neuia, quæ illi proxima eſt, quàque etiam proximum iter eſt in Labicos, initium extra urbem ſumpſiſſe. Non enim alienum eſt uias celebres per uaria capita in urbem perduci. Extra hanc portam, apud ædem D. Laurentij, in uinetis iacet Obeliſcus quidã cõfractus: de quo nihil eſt quod præterea poſſimus affirmare. Haud ita multo poſt uiſitur ſupra Anienem põs Mamæus, uulgo Mamolo appellatus, ab Antonino Pio extructus: qui à Mamæa matre Alexandri inſtauratus, eius nomen obtinuit. Quartus pons ſuper eundem fluuium Lucanus nuncupatur, qui Tiburi proximus eſt. Ex Aniene ãt duo aquarum ductus Romam perducebantur. Eorum alter Anio Nouus: alter uero Anio uetus nuncupabatur. De his Frontinus hæc ſcribit. M. Curius Dentatus, qui Cenſuram cum L. Papyrio geſſerat, Anionis ueteris aquam perducendam in urbem ex manubijs de Pirrho captis curauit, poſt annos XL. quàm Appia fuerat perducta, anno ab urbe condita CCCCLXXXIX. Sp. Caruilio, & Papyrio Coſſ. Poſt biennium deinde actum eſt in Senatu de eius conſumatione. Tum ex S. C. duumuiri aquæ perducendæ creati, Curius, & Ful. Flaccus. Curius intra quintum diem, quàm erat duumuir creatus, deceſſit. Gloria perductæ pertinuit ad Fuluium. Concipiebatur ſupra Tibur XX. milliario, extra portam Raranam, ubi partim in Tiburtinum diſtribuebatur uſum, partim Romam deducta erat: quæ minus ſalubris in hortorum irrigationem, atque in ipſius urbis ſordida exiſteret miniſteria. Ductus eius habebat longitudinem paſſuum XLIII millium. Ex eo riuus erat ſubterraneus paſ. XLII. Subſtructione ſupra terram paſ. DCCIII. Huius aquæ aſcriptus erat modus in cõmentarijs quinariarum M. CCCCXXI. Ad caput Fron. inuenit IIII M. CCCXCVIII. præter eum modum, qui in proprium ductum tiburtinum deriuabatur. Extra urbem erogabantur nomine Cæſaris quinariæ CLXIX. Priuatis CCCIIII. Reliquæ diuidebantur intra urbem per regiones, Primam. III. IIII. V. VI. VII. VIII. XII. XIIII. in caſtella XXXV. Perueniebat autem in regionem uiæ Nouæ ad hortos Anſinianos, unde per illum tractum diſtribuebatur. Rectus uero ductus, ſecundum ſpeciem ueterem ueniens, intra portam Exquilinam in altos riuos per urbem, eo modo quo diximus, deducebatur. Anio autem Nouus ſublacenſi uia ad milliarium XLII. in ſuo riuo excipiebatur, ex flumine qui cùm terras cultas circũ ſe haberet ſoli pinguis, & inde ripas ſolutiores, etiam ſine pluuiarum iniuria limoſus, & turbulentus fluebat: Ideòque à faucibus ductus interpoſita erat piſcina limaria, ubi inter amnem, & ſpecum conſiſteret, & liqueretur aqua: ſic quoque, quoties imbres ſuperuenirent, turbida perueniebat in urbem. Iungebatur ei riuus Herculaneus oriens eadẽ uia ad milliariũ XLIII. Ductus Anienis efficiebat longitudinem paſſuũ LXII. M. Hæc aqua in cõmentarijs habere ponebatur quinarias III millia CCLXIII. Frontinus menſus ad caput reperit quinarias IIII mille DCCXXXVIII. Ex quibus nomine Cæſaris extra urbẽ erogabantur DCCXXVIII. Reliquæ, ut dictũ eſt, intra urbem cum Claudia confundebant. Hæ aquæ à Piſcinis in altiores arcus recipiebant, ita ut ſuperior eſſet Anio, finiebantur arcus earũ poſt hortos Pallantianos: inde in uſum urbis aqua fiſtulis deducebat. Partẽ tamen ſui Claudia prius in arcus, qui uocabant Neroniani, ad ſpeciẽ ueterẽ transferebat. Ii directi per Cœlium montem iuxta templum D. Claudij terminabantur: modum, quem acceperant, aut circa ipſum Cœlium, aut in palatium, Auentinũmque, & in Tranſtiberinam regionem dimittebant.

Pons Mamæus.

Anienis aquæ minus permanebant limpidæ, & sæpe etiam sereno turbabantur. Quoniam quamuis purissimo defiueret lacu, mobilibus tamẽ, ut diximus, cedẽtibus ripis auferebat aliquid quo, prius quàm deueniret in riuos, turbaretur: propterea uitiabat cœteras. Nam cũ èditissimus ueniret, & in primis abũdans, aliquando defectioni aliarum succurrebat. Inquinabat maxime Claudiam. Vetus uero Anio cùm plerumque libra esset inferior, incommodum infra se tenebat. Aniene autẽ Nouã Frontinus à Nerua Curator aquarum constitutus restituta forma in urbem perduxit. Aqua autem Appia M. Valerio Maximo, P. Decio Murena Coss. anno XX post initiũ Samnitici belli inducta est ab Appio Claudio Crasso Censore, cui postea Cœco fuit cognomen: qui & uiam Appiam à porta Capena usque ad urbem Capuam muniendam curauit. Collegam habuit C. Plautium, cui, ob inquisitas eius aquæ uenas, Venocis cognomen datum est. Sed is intra annum & sex menses deceptus à collega, tanquam idem facturo, abdicauit se à censura. Nomen aquæ ad Appij tantum honorem pertinuit: qui multis tergiuersationibus extraxisse censuram traditur, donec & uiam, & huius aquæ ductum consumaret. Concipiebatur autem in agro Lucullano, uia prænestina, inter milliarium VI. & VIII. diuerticulo sinistrorsus passuum DCC. LXXX. Ductus eius habebat longitudinem à capite usque ad Salinas, qui locus erat ad portam Trigeminam, passuum XI millium CXC. Subterraneo riuo passuum XI millium CXXX. Substructione, & supra terram opere arcuato proxime ad portam Capenam passuum LX. Appiæ in Cõmẽtarijs ascriptus erat modus quinariarum DCCCXLII. Vniuscuiusq; ad caput inueniri mensura nõ poterat, quoniã ex duabus riuis constabat. Ad Gemellas tamen, qui locus erat intra speciem ueterem, ubi iungebatur cũ ramo Augustæ, altitudo aquæ erat pedum quinque: latitudo uero unius, & dodrantis: quæ efficiebat quinarias M.DCCCXXV, ampliusquam in Cõmentarijs, quinarijs DCCCCLXXXIII. Erogabat quinarias DCC IIII. Minus quàm in Commentarijs ascribebatur, quinarijs CXXXVIII. Et adhuc minus quàm ad Gemellas mensura responderet, quinarijs M.C XXI. Intercidebat tamen aliquantum ex ductus uitio, qui cum esset depressior non facile manationes ostendebat. Ex hac fluebant extra urbem quinariæ tantummodo quinque: reliquæ DCXIX. intra urbem diuidebantur per regiones. II. V. VIII. IX. XI. XII. XIII. XIIII. in castella XX. Ex quibus nomine Cæsaris quinariæ CLI. Priuatis CXCIIII. Publicis usib⁹ CCCLIIII. Ex eo castris unis, q̃nariæ IIII. Operib⁹ publicis quatuordecim, q̃nariæ CXXII. Muneribus, quinariæ II. Lacubus nonaginta duobus, q̃nariæ CCXXVI. Anno ab urbe cõdita DCVIII. Ser. Sulpitio Galba, & L. Aurelio Cotta Coss. cum huius ductus, & Anionis uetustate essent quassati, priuatorum etiam fraudibus interciperentur, datum est à Senatu negotium M. Titio, qui tum Prætor inter ciues, & peregrinos ius dicebat, eorum ductuum reficiendorum, & uindicandorum. Eosdem autem cum Martiæ ductu penè dilapsos longo tempore post restituit Agrippa. A Cælimontana autem porta incipit uia Campana, quæ statim in duas semitas dirimitur: sed post pauca stadia utraque uiæ Latinæ iungitur. Inter Cœlimontanam, & Latinam portam, Gabiusam locatam esse diximus, à qua olim principium habebat uia Gabina: de qua Liuius ita meminit. P. Valerius T. Herminium cum modicis copijs ad. II. lapidem Gabina uia occultum considere iubet. Idem. Ad. III. lapidem uenere uia Gabina. Hanc uiam breuem fuisse, incidisseque in Prænestinam significat Strabo, cum in ea Gabios fuisse, sic tradat. Sunt & Romanorum oppida à sinistra Latinæ, inter eam, & Valeriam Gabij sanè extant, in prænestina uia siti.

De Vijs, Valeria, Latina, & Appia: Templis, Fortunæ Muliebris, Martis, Tempestatis, Spei, Ridiculi: Item de Sacrario Bonæ deæ: Luco & æde Camoenarum: Circo Antonini: & de Aqua Mercurij.

Cap. XXVII.

A Latina autem porta initium habet uia eiusdem nominis, in Latinos populos ducens. Nam per Leuicanum, quod hodie dicitur Valmontone, perque Casinatem Sancti Germani saltũ appellatum, in Campaniam usque protenditur: de qua Strabo sic scribit. Præclarissimæ sunt uiæ Appia, & Valeria:

una q̃dẽ ad mare Latinæ partes ſupãs uſque Sinueſſã ꝑtendit:altera ĩ Sabinã uſque ad Marſos:iter has media Latina eſt:quæ ad Caſinũ oppidũ cõiũgit Appiæ, ab Capua XIX diſtãs ſtadijs.In Latina fuit Tẽplum Fortunæ Muliebris,eiuſdẽmq; deæ Simulacrum,ne phas attingi niſi ab ea,quæ ſemel nupſit.In eadẽ uia fuit Suburbanum Phylidis nutricis Domitiani,in quo ipſum funerauit: ſed reliquias templo Flauiæ Gentis clam intulit,cineribuſq; Iuliæ filiæ Titi, quam & ipſam educauerat,comiſcuit,auc.Suet.A porta uero Capena incipit uia Appia,quæ ab Appio Claudio Cenſ.denominationem accepit. Ea erat latitudine ut plauſtra duo exaduerſo inuicem occurrentia libere exciperet . De hac Liuius ita mentionem facit.Memoriæ felicitatis nomen Appij,& uiam muniuit,& Appiam aquam deduxit : et Cic . pro Milone,his uerbis.Hoc.n.ſæpe ab iſtis dicitur, perinde quaſi Appius ille Cœcus uiam munierit, non qua populus uteretur,ſed ubi impune ſui poſteri latrocinarentur . Verum ultra Capuam, Appium hanc uiã muniuiſſe,non conſtat:quæ tamen Brunduſium uſque fuit ſtrata.Quis autem præter Appium eam ſtrauerit,non memini me legere : niſi quòd Plut.ait,C. Cæſarem , cum illi huius uiæ cura eſſet commiſſa, ingentes prodegiſſe pecunias.Nouiſſime reſtituit Traianus, deſiccatiſque paludibus, exciſſis collibus, aggeratis uallibus ſaxis conſtratis,ac pontibus extructis permeabilem fecit, auctor eſt Dion . Hanc uiam omnium aliarum reginam eſſe dicit Statius.In ea fuit Martis Templum.Ouidius.

Lux eadem marti feſta eſt,quem proſpicit extra
  Appoſitum rectæ porta capena uiæ .

Liuius.Viam Cenſſ. ſternendam à porta Capena ad Martis templum locauere . Hoc templum ſupra columnas.C. poſitum Sylla Aedilis conſecrauit . Apud ipſum fuit Manalis Lapis,quo propter nimiam ſiccitatem in urbem relato,pluuia ſtatim ſequebatur: eũmq;,quod aquas manare faceret, Manalem lapidem dixere,ut ſcribit Sex.Pom.Martis ſignum in uia Appia Cn.Seruilio,& Flaminio Coſſ. ſudaſſe,teſtatur Liuius.In eadem uia fuit Bonæ deæ Sacrarium,apud quod Clodius:& (ut teſtatur Cic.)M. Papirius fuit interfectus.Lucus etiam,& ædes Camœnarum fuit extra portam Capenam: quæ à Ful . Nobiliori condita eſt,ut ſcribit Aſconius.In hac fuiſſe Statuã Actij poetæ teſtatur Plin.his uerbis . Notãdum ab auctoribus & L. Actium poetam in Camœnarum æde maxima forma ſtatuam ſibi poſuiſſe, cum breuis admodum fuiſſet . Extra eandem portam fuere,Ara Apollinis, Lucus honoris,Aedes ſpei, et tẽpeſtatis.Hanc Marcellus,cùm in Corſicam,Sardiniámque nauigans grauiſſimã tempeſtatem pateretur,uouit,& eo naufragio ſeruatus extruxit,auc.eſt Ouid . Extra eandem portam ad II lapidem fuit Templum ridiculi:ideo excitatum,quòd ibi Annibal caſtrametatus retroceſſerit illuſus. Via præterea Appia Hortos Terrentianos fuiſſe legimus .XX. iugerum.Circus Antonini Caracallæ is eſt , ut plerique omnes conſentiunt , cuius ingentes ruinæ,& inter eas Obeliſcus,metarũmque ueſtigia non procul ab æde D.Sebaſtiani: cernuntur ubi aiunt prius Prætoria caſtra à Tiberio Cæſ.fuiſſe conſtituta. Nam Suet.ſcribit,hunc Romæ caſtra conſtituiſſe,quibus prætorianæ cohortes, uagæ ante eã tempora, & per hoſpitia diſperſæ,continerẽtur.Prope portam Capenã fuit locus Mercurio ſacer, & aqua Mercurij dicta:ad quam cum populus conueniſſet, unuſquiſq; lauri ramo alterius caput et aſpergebat aqua, Mercurium inuocans,ut delicta,præſertim periũria diluẽret: hinc Ouidius ſic inquit .

Eſt aqua mercurij portæ uicina capenæ,
  Si iuuat expertis credere,numen habet.

Fuere in uia Appia Tabernæ Cæditiæ,Domini nomine uocatæ:ut ait Sex.Pom. Et Forum eiuſdem nominis cum uia: Treſq; Tabernæ de quibus Cic.ad Atticum meminit:item Lucus Egeriæ, quod Camœnis Numa ſacrauit.Multáq; præterea in hac uia fuiſſe ſepulcra oſtendunt illorum ueſtigia : ſignificat & Cic.cum inquit .An tu egreſſus porta Capena cum Calatini,Scipionum, Seruiliorum , Metellorum ſepulcra uides miſeros putas illos? Hæc ſuis ornamentis,& titulis cum ſint ſpoliata, quorũ fuerint ignoratur,uno excepto,quod eſt parum ultra circum, de quo modo locuti ſumus,ubi dicitur ad Caput bouis, in quo eſt hic titulus.

CAECILIAE
Q. CRETICI. F
METELLAE. CRASSI

Nam & si ante portam Capenam Sepulcrum sororis Horatij illius, qui ex Trigeminis superstes ipsam interfecerat, eòque in loco ubi exanimis ceciderat, fuiße legamus, tamen proprij situs nullum extat indicium. Ad eundem modum, tum Q. Cæcilij auunculi Pom. Attici sepulcrum, quod ad quintum lapidē positum eße, in eóq; ipsum Atticum conditum scribit Cor. Nepos: tum Imp. Gallieni, quod in uia Appia millibus ab urbe nouem Sex. Aurelius fuiſſe testatur: tum & gentile Scipionum monumentū, quod etiā extra eandem portam fuiſſe, & Archiam poetam in eo conditum affirmat Cic. quibus in locis omnino fuerint præterea ignoratur. Quod autem dicebamus P. Africanum in Vaticano conditum fuiße, non omnibus probatur: cum sint qui uelint in hoc gentilicio sepulcro illatum eße, & nonnulli qui ea de re aliquid affirmare omnino audeant. Quorum est Liuius, qui sic inquit. Africanum alij Romæ, alij Literni & mortuum & sepultum: utrobiq; monumenta ostenduntur, & statuæ. Nam & Literni monumentū, monumentóq; statua superimposita fuit, quam tempestate disiectam nuper uidimus ipsi: & Romæ extra portam Capenam in Scipionum monumento tres statuæ sunt: duæ P. & L. Scipionum eße dicūtur: tertia poetæ Q. Ennij. Quinto tamen decadis quintæ asserere uidetur, Literni eße sepultum: quod Strabo etiam affirmat, his uerbis. Prope mare post Sinueßam Liternum est oppidum, ubi prioris Scipionis cognomento Africani sepulcrum iacet. Ibi. n. extremam consumpsit ætatem. In Enny poetæ statuæ basi, cuius ex Liuio modo meminimus, hæc fuerant carmina.

ASPICITE. O. CIVES. SENIS. ENNII. IMAGINIS. FORMAM
HEIC. VOSTRVM. PANXIT. MAXVMA. FACTA. PATRVM
NEMO. ME. LACRVMIS. DECORET. NEQ. FVNERA. FLETV
FAXIT: CVR? VOLITO. VIVVS. PER. ORA. VIRVM

Lemonia tribus inter portam Capenam, & uiam Latinā fuit, à pago Lemonio appellata, auc. Sex. Pom. Via demum Laurentina in Appiam incidebat, in eáq; Terminalia festa Termino deo sacra fiebant.

De Vijs, Ostiensi, Portuensi, Aurelia, & Vitellia: & de Hortis Galbæ. Cap. XXVIII.

AB ultima urbis porta citra Tiberim initiū habuit uia, quæ, quod Ostiā duceret, Ostiensis est dicta. In qua ad XII. Lapidem diuerticulo milliario VIII. in agro Solonio Pomonal fuiße scribit Sex. Pom. de quo agro meminit Cic. ad Att. Multa præterea dicuntur ab auctoribus fuiße extra hanc portam, quæ hac ætate sunt intra urbem, hoc est in planicie Testatij: de quorum nonnullis supra egimus. Cæterum in Ianiculo à porta, quam Naualem appellatam eſſe diximus, uia incipiens, Portuensis est dicta: quòd ad Ostiēsem portum mitteret. Ante Claudij uero tempora, qui hunc portum excitauit, incertū est quo nomine nuncuparetur. Via autem Aurelia à Tribunali Aurelio, uel à porta eiusdem nominis initium habuit, quæ tendebat per maritima Thusciæ Pisas uersus: ab Aurelio uiro consulari strata, & denominata. Huius meminit Cic. in Cat. etiam Eutropius, his uerbis. Hetruriæ per Aureliam usq; ad alpes maritimas ingentes agri sunt, hiq; fertiles, & syluosi sunt. In hac uia haud procul ab urbe, eodē auctore, fuere Horti Galbæ imp. ubi & ipse sepultus est. A porta tandem Fontinali initium capiebat uia, quæ in Triumphalem apud ædem S. Spiritus incidebat. Præter has, uiā aliam Vitelliam nuncupatam, à Ianiculo ad mare usque perduxiße, Suet. auctor est.

FINIS.

QVanquam alias in priori huius operis editione nõnullorum, qui de ea re ſcripſere, opinionem multis in locis non temere reprobaui, tamen ubi nulla alia auctoritas mihi ſuppetebat, ibi eorũ ſententiam nonnunquam ſum ſecutus, exiſtimans eos uiros doctos fuiſse, & ætatis beneficio multa, quæ me præteriȷſſent, obſeruare facile potuiſse. Verum cùm poſtea diligentiori ſtudio, ac cura in ueterum ſcriptorũ lectione diu, multùmque uerſatus animaduertiſſem illos in ȷs, quibus minime credebam, ſæpe hallucinatos, mèque dum, plus quàm debueram, illis tribuo, in aliquos errores induxiſſe, totum opus percurrere, atque emendare decreui. In qua quidem re cum Ludouicus Lucæna, & Horatius Nucleus Interamnas, uiri multi ſtudȷ, & iudicȷ, bonarùmq; diſciplinarum oppido quàm periti, plurimũ mihi contuliſſent: nouam hanc editionem in lucem emittere cõſtitui: in qua prioris errata ſuſtulimus, compluráq; præterea memoratu digna addidimus, nihilque niſi certo auctore, uel ſaltem probabili cõiectura affirmauimus. Varias inſuper pro temporum uarietate, nec non quorundam ædificiorum, ac ſimulacrorum inſignium figuras, ſuis locis opportune inſertas, appoſuimus. Quarum nonnullas in lucem editas, ab ȷs præſertim qui architecti nomen ſibi uendicant, non ignorabam: tamen quia negligenter, & perperam ab eis factum id eſſe deprehendi, ad communem ſtudioſorum omnium utilitatem pertinere exiſtimaui, ſi eas emendate, graphicèque deſcriptas, huic operi inſererem. Id quàm accurate fecerimus, quàmque hæc ſuperiori noſtræ editioni, aliorùmque de hac re præſtet ſcriptis, facile cognoſces, ſi hæc cum illis conferre non grauaberis. Vale.

ERrata corrigenda ſic. Pagina ſecunda, uerſu primo. Numitorem. pag. 8. uer. 19. principis. 11. 30. pedem. 16. 34. omnino eſſe. 17. 8. Naumachiam. 17. 47. Praxiteles. 18. 5. extabant. 20. 37. ſcutis. 21. 7 quæ. 23. 4. arcem. 25. 29. Capitolio. 30. 5. poſt iret, adde. Immortales. 31 26. quam. 33. 27. arietes. 35. 17. Peſſinunte. 35. 38. NVMERIANO. 41. 12. eique rei. 49. 37. dele. ait Suet. idèmque etiam. 52. 6. mauis. 53. 3. Georgȷ. 53. 6. PATRIAE. 65. 30. ἀλεξιμακος. 65. 38. Flaminium. 56. 39. Socordiæ. 67. 27. duceret. 69. 5. negent. 70. 9. meminit. 71. 14. collocatam. 73. 39. ſubſtantia. 75. 17. Caſtellarios. 76. 27. diligentius. 76. 41. appellationibus. 79. 10. aucupibus. 79. 17. ſi quidem. 79. 27. draconùmque. 82. 46. uerba. 83. 29. CVRAVIT. 83. 42. Longinus. 85. 22. cadauera. 86. 20. VIRIATVM. 91. 32. urbèmque planam deſcendamus. 92. 35, κλαωδιανῷ, pro eo in marmore, κλαυδιανόν. & pag. 108. uer. 28. pro COSS. COS. ſimplici S fabrili (ut puto) errore legitur. 93. 12. OPERIBVS. Hæc dictio fracto marmore imperfecta eſt. Quare nonnulli hunc titulum in lucem edentes, pro OPERIBVS, temere ſubſtituerunt VIRIBVS: cum à uero ſenſu eo uerbo nihil ſit magis alienum. Nos autem ideo OPERIBVS legendum cenſuimus, quòd ita in antiquo exemplari ſcriptum inuenimus: id quod maxime quadrat magnis ab ipſo Traiano circa forum extructis ædificȷs: de quibus ibidem multa diximus. 94. 20. dati ȷs eſſent. 96. 13. Collatina. 96. 28. ductus. 98. 27. parieti. 98. 42. quam. 102. 34. ſeſtertium. 108. 19. iudicium.

MOtu proprio & cætera. Cum ſicut dilectus filius noſter Bartholomeus Marlianus nobis exponi fecit, ad cõmunem omnium ſtudioſorum utilitatem per aliquot annos laborauerit in perquirendis ædificijs urbis Romæ, librùmque de ijs à ſe compoſitum alias ediderit, quem emendatum, & priore plura continentem cum eiuſdem urbis, & quorundam inſignum ædificiorum figuris, & imaginibus hactenus non impreſſis nunc imprimi facere intendat, dubitètq; ne huiuſmodi liber cum dictis figuris poſtmodum ab alijs abſque eius licentia imprimatur, quod in maximum ſuum præiudicium tenderet. Nos propterea eius indemnitati conſulere uolentes, Motu ſimili, & ex noſtra certa ſcientia eidem Bartholomeo, ne dictus liber cum figuris imprimendus per decem annos à quoquam, ſine ipſius licentia, imprimi, aut uendi, ſeu uenalis teneri poſſit, concedimus & indulgemus. Inhibendo omnibus, & ſingulis, impreſſoribus, Librarijs, Bibliopolis, Mercatoribus, & alijs perſonis ubicunq; degentibus, cuiuſcunq; ſtatus, gradus, & dignitatis exiſtant, ſub excommunicationis latæ ſententiæ: In terris uero S. R. E. mediate uel immediate ſubiectis etiam centum duc. au. de ca. & ammiſſionis librorum pœnis eidem Bartholomeo applican. toties quoties contrafactum fuerit ipſo facto abſq; aliqua declaratione incurren. ne dictum librum imprimendum, uel figuram aliquam uel aliquas ſine libro, abſq; eiuſdem Bartholomei licentia durante decenio imprimere, uendere, ſeu uenalem habere uel proponere audeat. Mandantes uniuerſis & ſingulis uenerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, Epiſcopis, eorùmq; Vicarijs, & Vicelegatis ſedis Apoſtolicæ, & ipſius ſtatus Gubernatoribus, ut quoties pro dicti Bartholomei parte fuerint requiſiti, uel eorum aliquis fuerit requiſitus, eidem Bartholomeo efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, præmiſſa ad omnem dicti Bartholomei requiſitionem contra inobedientes & rebelles per cenſuras eccleſiaſticas, etiam ſæpius aggrauando, & alia iuris remedia, appellatione poſtpoſita, auctoritate apoſtolica exequantur. Inuocato etiam ad hoc (ſi opus fuerit) auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus apoſtolicis, cæteriſq; contrarijs quibuſcunq;. Et inſuper quia dificile eſſet admodum præfatum Motum proprium ad quælibet loca deferri: Volumus & auctoritate apoſtolica decernimus ipſius tranſumptis uel exemplis, etiam in ipſo libro impreſſis, plenam, & eandem prorſus fidem ubique, tam in iudicio quam extra, haberi, quæ præſenti originali haberetur. Et quòd præſentis Motus proprij ſola ſignatura ſufficiat, & ubiq; fidem faciat in iudicio, & extra, regula noſtra in contrarium edita non obſtante.

Placet. A.

A.B.C.D.E.F.G.H.I.k.L.

Omnes sunt terniones, præter A.B. duerniones.

Romæ in ædibus Valerij, dorici, & Aloisij fratris, Academiæ Romanæ impressorum, Mense Setembris.
M. D. XLIIII.

EPIGRAMMATA ANTIQVAE . VRBIS

CAVTVM.EDICTO.LEONIS.X.
PONT.OPT.MAX.
NE.QVIS.IN.SEPTENNIVM.HOC.OPVS.EXCVDAT
ALIOQVI . REVS . ESTO
NOXAMQVE
PENDITO

IACOBVS. MAZOCHIVS

MARIO. VOLATERRANO

EPISCOPO. AQVINATI

Ntiqua Vrbis Romæ monimenta/ tot tantisq; in hanc usq; dië
ruinis abolita/ cum eruere inq; lucem aliquam asserere/ pro ui
rili laborassem: quantum laboris exhauserim / quantum tem
poris impenderim/ hi pfecto sentient uidebuntq; / qui uel unũ
illud sibi oculis aioq; præposuerint/ Perdifficilem esse atq; ardu
am prouinciam/ quam aggredi/ ne dum perficere/ nemo hacte
nus sit ausus. Quod ipsum sane munus si qui forte minus obi
uisse atq; assequutos esse nos / insimulauerint: culpam haud de
precabimur . dum uiam saltem diligentioribus patefecisse primum/ boni cõsulant
Ne ingrati saltem uideantur huic oneri/ non nostris solum/ sed herculeis quoq; hu
meris impari/ & cui deniq; succubuissem/ ni mihi tum antiquitatis amor uires ani
mumq; suggessisset/ tum uel maxime tui contemplatio. cuius unius auspiciis eden
dus liber erat. Vellem.n. eos/ quorum nomine monimenta publicantur / quibusq;
publici compendii uolumina nũcupantur/ æque claros/ æque dignos esse/ atq; ipse
omnium iudicio phiberis. Enimuero quotusquisq; hodie non uel fortuna uel mu
nusculis cõsequitur / ut præfatiuncula nimis libera librariorum edendis operibus
indita/ præstantissimus plerunq;/ ac eorum notæ censeatur/ qui se ultra uulgi emen
dationem protulerint? Tu uero (ut Fortunæ in te blandimenta sileantur) quo stu
dio peritioribus semper faueris/ disciplinas excolueris/ religionem sacris operatus
extuleris/ neminem omnino præterit. Vetustates autem quanti semp feceris/ ædes
ipsæ tuæ testantur / his ipriniis conspicuæ. ut in conquirendis undiq; tum sta /
tuis tum epigrammatis/ nullis unquam sumptibus peperceris: nouosq; penates nõ
tam in tuorum q̃ in antiquorum imaginibus spectari decreueris . Vt iure suo atq;
optimo studiosa cohors in noua/ quæ paratur/ Academia te uigilem/ parẽtem/ prin
cipemq; destinarit. Neq; porro quispiam omnia se suscepturum uno eodemq; ope
re collecta / ueluti sub unam Myconum/ expectet: aut operam industriamq; in id
nostram scrupulosius requirat. Innumera siquidem tum effodiuntur indies/ ut na
sci fere telluris sponte uideantur: tum multis ante annis periere/ uel in calcem reda
cta (proh dolor) uel in ædificiorum fundamentis subruta/ uel equorum contundẽ
da pedibus subdita. Ac interierunt illa utiq; non hominum magis neglectu (qui &
ipse fuit ingens) q̃ uel Ro. Imperii fato/ uel suo. Quandoquidem non animan/
tibus minus q̃ & saxis & nominibus iteritum diemq; nouissimum stare uidemus.
Simplicia deniq;/ & quæ nullius pene argumenti uidebantur/ inseruimus. In his.n.
uel breuitas/ uel puritas/ uel error etiam/ quod monerent/ habebant. Quæ medius
fidius ut q̃ cautissime legantur/ & si cõmonendus ipse mihi peritissimus non es/ dũ
tamen tecum loquor/ aurem lecturo non indocili uellendam duximus. Ad quem
paululum a te conuersus uelut e sublimi aggere inclamem/ Sunt hic/ quæ uix mul
to quoq; studio idipiscaris. sunt quæ admireris. sunt quæ sigillatim aspernere. Sed
sunt simul omnia/ in quibus totam fere uetustatem docearis. quicq; maxime sequẽ
dum atq; imitandum/ & quid contra fugiendum ac uitandum uideatur/ intelligas.
Atq; ita sequens tum fructus tum uoluptas omne pcium laboris absoluãt. Vale.

Iacobus Mazochius ad Lectorem

VT Commodius absoluti tandem operis lectione studiosi fruerentur / Valerium Probum præposuimus. Quem infinitis antea locis corruptum/mancum/atq; inuersum / MARIANGELVS ACCVRSIVS uetustatis obseruantissimus iuuenis/ nobis imprimendum exhibuit / ex uetustioribus codicibus summa diligentia percognitum instauratumq;.ut ne una quidem in eo iam notula (quantum bonorum etiã consilio prestari potuit) uel subsultet uel desideretur.

Valerii Probi grammatici de notis antiquarum litterarum.

EST & circa perscribendas/uel paucioribus litteris notandas uoces studium necessarium. Quod partim pro uoluntate cuiusq; fit/partim usu publico & obseruatione communi. Nanq; apud ueteres cum usus notarum nullus esset / scribendi facultatem/maxime in senatu qui aderant scribendo/ut celeriter comprehenderent/quædam uerba atq; nomina ex cõmuni/cõsensu primis litteris notabant. Et singulæ litteræ quid significarent in promptu erat. Quod nominibus/prænominibus/legibus publicis/Pontificũq; monumẽtis/iurisq; ciuilis libris etiã nunc manet. Ad quas notationes publicas accessit & studiosorum uoluntas:ut unusquisq; familiares sibi notas pro uoluntate signaret. Quas comprehendere/infinitum est. Publicæ sane tenendæ sunt.quæ in monumentis plurimis/& historiarum libris/sacrisq; publicis reperiuntur. Vt. P. Publius. C.Caius. M.Marcus. CN.Cneus. Q.Quintus. MAR.Marcius. TI. Tiberius. CL. Claudius. T. Titus. SP.Spurius. SEX.Sextus. SER.Seruius. OP.Opiter. A.V.C. Ab Vrbe condita. P.R.E. Post reges exactos P.C. Patres conscripti. S.P.Q.R. Senatus populusq; Romanus. EQ.R. Eques romanus. V.R. Vrbs romana. C.R. Ciuis romanus. COL. Colonia:Coloni. MVN. Municipia: Municeps. N.L. Nominis latini. L.C. Latini coloni. S.N.L. Socii nominis latini. Et similia. Secundum hæc:curiarum nomina/tribuum/comitiorum/sacerdotiorum/potestatum/magistratuum/præfecturarum/sacrorum ludorum/rerum urbanarum/rerum militarium/collegiorum / decuriarum/fastorum/numerorum/mensurarum/iuris ciuilis:& similium cæterorum/notationes proprias habent.

Litteræ singulares in Iure Ciuili.
In Legibus & plebiscitis.

P.I.R.P.Q.I.S.I.F.P.R.E.A.D.P. Populũ iure rogauit:populusq; iure sciuit / in foro pro rostris/& ante diem pridie. E.H.O.L.N.R. Eius hac omnibus lege nihilum rogatur. S.R.L.E.I.C.Q.O.R.E. Si rem lex ex iussu caussaq; omnium rerum esto. S.N.L. Socii nominis latini. L.P.C.R. Latini prisci ciues romani. M.E.M.D.D.E. Municipibus eius municipii dare damnâs esto. C.E.C. Colonis eius coloniæ. Q.E.R.F.E.D. Quod eius rei factum esse dicetur. L.I.D.A.C. Lex iulia de adulteriis coercendis. V.D.P.R.L.P. Vnde de plano recte legi possit. A.A.A.F.F. Aere/argento/auro/flando/ferundo. I.N.Q.Q. Iustis nuptiis quæsita quæsitus. uel sic: Iustus nuntius quæsitos quæsitus. S.Q.S.S.E.Q.I.N.S.R.E.H.L.N.R. Si quid sacri sancti est quod iure non sit rogatum/eius/hac lege nihil rogatur. V.P.R. Veteri possessori redditum. V.A. Veterano assignatum. V.F. Vsus fructus. S.C.P.S. Senatus consultum plebiscitum. Q.D.E.R.F.P.D.E.R.V.I.C. Quod de ea re fieri placeret de ea re uniuersi ita censuerunt. D.C.S. De consulis sententia. Q.F.E.I.S.F. Quod factum est in senatu fuerit. S.Q.M.D.E.R.A.P.P.V.L.Q.E.CONS.PR.TR.PL.Q.N.S.Q.E.

an I·S·E Iure scriptum esse?

V . A . P . P . V . F . Si quid me de ea re ad populum plebem ue lati opus est/ Consules/prætores/tribuni plebis/qui nunc sunt/quod eis uidebitur/ ad populum plebem ue ferant. S . F . S . Sine fraude sua.

In Actionibus.

A . T . M . D . O . Aio te mihi dare oportere. Q . N . T . S . Q . P . Quando negas/te sacramento quinquagenario prouoco. Q . A . NQ . N . Quando ais/ neque negas. E . I . M . C . V . Ex iure manu consertum uocarit. S . N . S . Q . Si negas sacramento quærito. S . S . C . S . D . E . T . V . Secundum suam caussam/sicuti dixi ecce tibi uindicta. Q . I . I . T . C . P . A . F . A . Quando in iure te conspicio/postulo an fias author. T . P . A . V . P . V . D . Tempore iudicem / arbitrum ue postulat ut des. I . D . T . S . P . In diem tertium/siue perendinum. A . L . AE . Arbitrũ liti æstimandum . Q . B . F . Quare bonum factum:

In edictis perpetuis.

I . D . P . Iuri dicundo præerit. I . D . C . Iuris dicundi caussa . Q . R . F . E . V . Quæ recte factum esse uidebitur. V . B . A . Viri boni arbitratu. D . M . F . V . C . Dolo malo/fraudisue caussa. I . D . Iudicium dabo/uel iuris dictio . Q . E . R . E . T . P . I . R . D . TQ . P . DT . D . D . P . F . Quanti ea res erit / tantæ pecuniæ iudicium recuperatorium dabo.testibusq; publice duntaxat decem denunciandi potestatem faciam. Q . S . S . S . Quæ supra scripta sunt. I . C . E . V . Iusta caussa esse uidebitur . N . K . C . Non calumniæ caussa . C . C . Consilium cepit.uel caussa cognita. uel caussa cõmissa . F . C . Fraudare creditores.uel fiduciæ caussa. uel fidei cõmissum. P . C . Patres conscripti.uel pactum conuentum.uel pecunia constituta . C . V . Centum Viri.uel Clarissimi uiri. S . T . A . Sine tutoris authoritate . T . A . Tutore authore. F . E . D . Factum esse dicetur. H . S . Hæc sic.uel hic sit.uel hora secunda . Q . A . M . Quem ad modum. Q . M . Quo modo uel quo magis . P . P . L . I . Pro prædictæ litis iudicis . I . S . Iudicatum solui. C . E . D . Conuictum esse dicetur. P . DEL . V . Pro delictis uindiciarium. M . F . P . Malæ fidei possessor.

A.

A.	Aulus.
AVG,	Augustus.uel Augur.
AA.	Augusti.
AA,	Augustalis.
AVR.	Aurelius.
AG,	Agit.
AC.	Actio.
ACM,	Actionem.
AM.	Amicus.
AM, N.	Amicus noster.
AVT.	Authoritas.
A,	Aut.
AT.	Autem
AN, M.	Actionem mandas
AP.	Apud
APP.	Appellat.
ACC.	Acceptat
ADI.	Adiutor
ADI. P.	Adiutor puinciæ.uel patriæ:uel populi.

AD.L.	Ad locum
AD.F.	Ad finem
AD.E.	Ad exactorem
AB.V.C.	Ab urbe condita
A.A.A.F.F.	Aere/argento/ auro flato feriundo.uel flauo feriundo.
A.L.E.	Arbitrium litis æstimãdæ.uel liti æstimãdę
A.D.P.	Ante diem pridie
A.B.V.	A bono uiro
ABS.	Absolutus
A.L.	Alia lex
AER.COL.	Aere collato
AER,	Aerarium
AVGG.	Augusti
AM.P,	Amabilis persona
A.O.	Alii omnes
AEQ.P.	Aequalis persona
ARM.P.	Arma publica
A.TE.	A tergo
A.A.L.M.	Apud agrum locum monumenti
A.P.R.C,	Anno post Romam conditam
AEDIL.	Aedilis
AEDILL:	Aediles
AEDIL.CVR.	Aedilis curulis
AEDIL.PL.	Aedilis plebis
A.P.Q.	Aulus Publii Quinti
A.A.	Apud agrum.
APP.	Appius
AN.uel ANN.	Annis
ANT.	Ante
A.N.	Ante noctem
A.X.	Annis decem
ANT.T.C.	Ante terminum constitutum
A.A.A.F.F.	Auri/argenti/aeris flati fabrice.
ADP.uel ADOP.	Adoptius
ACVL.AVGG.	Acubiculo Augustorum

B

	Bonus
BR.	Bonorum
B.F.	Bona fide.uel fortuna
BF.	Beneficium
B.F.C.	Bona fide contractum
B.M.	Bonæ memoriæ
B.M.	Bene merenti
B.	Balbius
B.L.	Bona lex
B.C.	Bonum concessum
B.D.	Bonum datum
B.GR.	Bona gratia
B.I.	Bonum iudicium

B.I.I.	Boni iudicis iudicium
B.A.	Bonam actionem
B.P.	Bona possessio nel Bonorum possessor
B.M.F.	Bene merenti fecit
B.M.P.	Bene merenti posuit
B.N.	Bona nostra
P.P.	Bonum publicum.uel Bona paterna
B.F.	Bene fecit
B.AV.	Bonis auspiciis.uel Bonis auibus
B.V.	Bonus uir.uel Bene uixit
B.F.	Bona fœmina
B.R.P.N.	Bono Rei publicæ nato
B.Q.	Bona quesita
B.S.	Bene satisfecit
B.T.	Bonorum tutor
BRT.	Britannicus
B.V.V.	Balnea/uina/uenus
B.F.P.	Bonæ fidei possessor

C

C.	Caius
C.	Cum
C.S.	Consulum sententia
CL.	Claudius
CIPP.	Cippus
CM.	Comis
CN.	Cneus
COR.	Cornelius
CAES.	Cæsar.
CAES.A.	Cæsar Augustus
CR.	Contractum
C.CR.	Contrarium contractum
Ɔ.	Caia.uel Con.
ƆO.	Controuersia
CC.	Circum
CA.	Caussa
C.M.	Caussa mortis
C.R.C.	Cuius rei caussa
C.R.C.P.	Cuius rei caussa promittis
COS.	Consul
COSS.	Consules
CS.	Consiliarius
C.L.	Caii libertus
CON.	Consularis
C.R.	Ciuis Romanus
COL.	Colonia.uel Coloni
COLL.	Collegæ
C.E.C.	Coloni eius coloniæ
CR.	Creticus
CN.ARR.	Cneus Arrius
C.C.	Consilium cepit.uel cesset

C.C.	Caussa cognita
C.V.	Centum uirum
C.V.	Clarissimi uiri
COM.OB.	Comitia obdriaca
C.B.	Commune bonum
C.C.C.	Censa ciuium capita
C.I.C.	Caius Iulius Cæsar
CEN.A.	Censoris arbitratu
COH.	Cohors
COS.DES.	Consul designatus
COSS.DES.	Consules designati
CA.	Camillus
C.F.	Caii filius
Ↄ.L.	Caiæ libertæ
ↃL.K.	Conlibertæ carissimæ
C.N.	Ciuis noster
CVR.	Curionum.uel Curiarum
CENT.	Centuria
CENT.	Centuriones
CEN.P.	Censor perpetuus
C.L.	Caius libertus
ↃL.	Conlibertæ

D

	Dedicauit
DD.	Dedicauerunt
D.C.A.	Diuus Cæsar Augustus
D.M.F.V.C.	Dolo malo fraudis ue caussa
D.	Diuus
DEST.	Destinato
D.PP.	Deo perpetuo
D.P.	Diuus Pius.uel Diis Penatibus
D.Q.	Diisq́
D.	Deuotus.uel Decius
DE.D.	Deo dicauit
D.D.	Dotis datio
D.D.	Diis dantibus
D.D.	Dono dedit
D.DD.	Dono dedere
D.G.	Dedit gratis
D.N.M.Q.	Deuoti numini maiestatiq́
D.H.	Donauit heredibus.uel Dono habuit
D.O.	Deo optimo.uel Diis omnibus
D.P.	Deo perpetuo
DE.	Decius
D.V.	Deuotus uir.uel uester
DOT.	Dotem
D.P.	Dotem petit
D.F.	Dotem fecit.uel Donum fecit
D.M.	Dolum malum.uel Dubium malum
D.M.	Domus mortui

D.M.	Diis manibus
D.M.S.	Diis manibus sacrum
DT.	Duntaxat
DN.	Dominus
DNN.	Domini
DF.	Defunctus
DIL.	Dilectissimus
DVL.	Dulcissimus
D.Q.R.	De qua re
D.Q.S.	De quo supra
D.C.S.	De consulum sententia
DIG.M.	Dignus memoria
D.REC.R.	De pecuniis repetundis
D.T.S.P.	Diem tertium siue perendinum
D.V.	Diis uolentibus
D.L.S.	Diis Laribus sacrum
DR	Drusus
DICT.	Dictator
DL.	Delego
D.N.	Domino nostro
DO.NN.	Dominis nostris
D.D.D.	Datus decreto decurionum. uel Dono decurio dedit.
D.M.AE.	Deo magno æterno
DIL.S.	Dilectissimus seruus
DEC.DEC.	Decem decani
DEC.DEC.	Decreto decurionum. uel Decem decuriones
	Dono/dedit/dicauit
D.D.D.	Dat laudes.uel Donauit locum
D.L.	Designauit.uel designatus
DES.	Dono dedit libero munere
D.D.L.M.	Diuus Cæsar
D.C.	Deo posuit sibi
D.P.S.	Diis locum dedit publice
D.L.D.P.	Ducum ductore
DVC.DVC.	Diis immortalibus sacrum
D.IM.S.	Dignum Deo donum donauit.uel dicauit
D.D.D.D.	
D.V.	Deuotus uester
D.AVG.	Diuo Augusto
DOMIC.COS.XIII. LVD.SAEC.F.C.	Domicianus consul.xiii.ludos sæculares faciundum curauit.

E

E.	Est
EE.	Esse
ER.	Erunt
E.M. uel E⁹.M.	Eiusmodi
E. uel E⁹.	Eius
E.N.	Etiam nunc

EG.	Eger
EP.	Epiſtola
EP.M.	Epiſtolam miſit
EQ.R.	Eques Romanus
EX.R.	Exactis regibus
EXCVR.	Excurſio
E.D.	Eius domus
E.H.	Eius heres
E.L.	Edita lex
EMP.	Emptor
EQ.P.	Equus publicus
EQ.OR.	Equeſtris ordinis
EOR.	Eorum
E.F.	Eius filius
EX.DO.AVG.	Ex dono Auguſti

F

F.	Filius
F. uel F.	Filia
F.FA.	Filius familias
FS.	Fratres
FR.F.	Fratris filius
FOR.	Foris.uel foras
FOR.	Forte.uel Fortuna
FR.	Forum
FR.I.	Forum Iulium
FR.L.	Forum Liuium
FR.S.	Forum Sempronii
F.F.F.	Fortior Forruma fato.uel Fortius Fortuna fatum
F.F.F.	Flauii filius fecit
FOR.RED.	Fortunæ reduci
FAC.	Facti
F.M.	Fati munus.uel Fieri mandauit
F.M.I.	Fati munus impleuit
F.C.	Fidei commiſſum.uel Fiduciæ cauſſa.uel Fraude creditoris
FF.	Fecerunt uel Fundauerunt.uel Fabricauerunt
FF.	Fabrefactum
F.E.D.	Factum eſſe dicitur
FR.	Fronte
FL.	Flauius
FLAM.	Flaminius
FAC.C.	Faciundum curauit
F.D.	Fides data
F.E.	Fides eius
F.I.	Fieri iuſſit
F.N.C.	Fidei noſtræ commiſit.uel commiſſum
F.N.	Fides noſtra
F.V.C.	Fraudis ue cauſſa

FABR.	Fabrum
FAB.	Fabius
F.H.	Filius hæres

G

G.	Gaudium, uel Genus
GR.	Gratus uel Geru
GG.	Gesserunt
G.R.	Genus regium
GL.	Gloria
GL.P.	Gloria parentum, uel patriæ, uel populi
GL.E.R.	Gloria exercitus romani
G.S.	Genio sacro, uel sacrum
G.AVG.	Genio Augusti
GL.N.L.	Gloria nominis latini
GER.	Germanicus
GERM·DAC.	Germanico/dacico
GL.R.	Gloria romanorum
GL.P.R.	Gloria populi romani

H

H.	Honor
H.	Honestas
H.V.	Honestus uir
H.V.	Honesta uita
H.M.	Honesta mulier
H.F.	Honesta fœmina
H.L.	Honesto loco
H.L.N.	Honesto loco natus
H.	Hæres, uel Hæredes
H̄.	Hora
H.B.	Hora bona
H.M.	Hora mala
H.P.	Hora pessima, uel Honesta persona
H.S.	Hora secunda, uel Hæc sit
H.H. uel HO.H.	Honestus homo
H.M, AD.H.N.TRAN.	Hoc monumentum ad hæredes nō transit
H.M.P.	Hoc monumentum posuit, uel Hic memoriæ posuit
H.R.	Honesta ratio, uel Hic requiescit
H.M D.M.A.	Huic monumento dolus malus abest
H.P.	Hic posuit, uel posuerunt
H I.	Hæreditario iure
H.F.	Hic fundat, uel fundauit
H.M.H.N.S.	Hoc monumentum hæredes non sequitur
H.L.D.	Hunc locum dedit
HOS.	Hostis
H.S.S.	Hic sepulti sunt
H.S.E.	Hic situs est
H.L.	Hic locus
H.B.F.	Homo bonæ fidei
H.D.	Hic dedicauit

H.DD.	Hic dedicauerunt
H.S.V.F.M.	Hoc ſibi uiuens fieri mandauit
H.L.H.N.S.	Hic locus hæredes non ſequitur

I

	In
Ɨ.	Inter
ƗD.	Interdum
ƗA.	Interea
I.P.	Intra prouinciam
I.L.	Intra limitem
I.C.	Intra circulum.uel Iulius Cæſar
I.T.	Intra tempus.uel Iure teſtamenti
I.T.C.	Intra tempus conſtitutum
IMP.	Imperator
IMPP.	Imperatores
I.D.	In dimidio
I.D.	Iuris dicendi.uel Iuri dicundo
I.P.	In poſſeſſione.uel Ius Pontificum
I.L.S.	In loco ſacro
I.L.R.	In loco religioſo
I.S.S.	Inferius ſcripta ſunt
I.L.D.	In loco diuino
I.E.	Iudex eſto
I.L.P.	In loco publico
I.S.	Iudicio Senatus.uel Iudicatum ſolui
I.S.C.	In Senatus conſulto
I.P.	Iuſtus poſſeſſor
I.F uel I.FO.	In foro
I.FO.C.	In foro Cæſaris
I.F.P.	In foro Pacis
I.F.TR.	In foro Traiani
I.F.IV.	In foro Iulii
I.F.POP.	In foro Popili
I.F.B.	In foro Boario
I.F.L.	In foro Liuii
I.R.	Iure rogauit.uel Iure romano
I.R.	Iuribus Romanorum
I.F.FLAM.	In foro Flaminii
I.F.P.R.	In foro/pro roſtris
IIII.V.	Quartum uir.uel Quatrium uiri
I.N.Q.	In multis nuptiis quæſitum
I.D.P.	Iuri dicundo præfuit.uel præerit
I.D.C.	Iuris dicendi cauſſa
I.C.E.V.	Iuſta cauſſa eſſe uidebitur
I.D.	Inferis Diis
I.O.M.	Ioui optimo maximo
IN.S N.R.	In Senatu romano
IVD.	Iudicium
I.H.	Iuſtus homo
I.L.	Iure legis.uel Iuſta lex

IN.FR.P.VI.	In fronte pedes sex
IN.AG.P.X.	In agro ped.decem
IN.F.IN.A.V. L.P.X.	In fronte in agro uersus longe ped.decem
IN.FR.P.VI. LAT.VII.	In fronte pedes sex.latitudine septem

K

K.uel.KL.	Kalendæ
K.IAN.	Kalendæ Ianuarii
K.Q.	Kalendæ Quintilis
K.S.	Kalendæ Sextilis
K.D.	Capite diminutus
K.C.	Capite census
KAR.	Carthago
K.C.	Carthago ciuitas
K.	Cardo
K.P.	Cardo positus
K.M.	Cardo maximus
K.F.	Cardo finalis
K.T.	Capite tonsus
K^a.	Castra
K.P	Castra ponit
K.DD.	Castra dedicamus
K.	Carissima

L

L.	Lucius
L.T.	Lucius Tatius.uel Legem tulit
L.C.	Lucius Cornelius.uel Lege cauetur
L.M.	Lucius Morena
LC.S.	Lucrum sacrum
LC.DIV.	Lucrum diuinum
L.D.	Locum deditum
L.EM.	Locus emptus
L.P.	Locus propitius.uel proprius
L.Q.S.	Locus qui supra
LA.C.	Latini coloni
L.S.	Laribus sacrum
L.P.C.R.	Latini prisci ciues Romani
L.D.DD.	Locum diis dedicauit.uel dono dederunt
L.D.D.D.	Locus datus decreto decurionum
L.A.D.	Locus alteri datus
L.E.D.	Lege eius damnatus
L.M.	Locus monumento
L.P.	Lege punitus
L.R.	Lex romana
L.V.	Lex uetat
LG.D.	Legem dat.uel dedit
L.D.A.B.M.	Locum dedit Aulus bene merenti

L. AG.	Lex agraria
L. IV.	Lex iulia
L. VOC.	Lex uoconia
L. CIN.	Lex Cincia
LIB.	Libertus
L. L.	Lucii libertus
LEG X.	Legio decima
L. PVB.	Loco publico
L. PR.	Loco priuato
L. H.	Locum hunc. uel Locus hæredum
L. F.	Lucii filius
L. D.	Locum dedit
L. P. D.	Locus publice datus
L. DIV.	Locus diuinus
L. SC.	Locus sacer
LG.	Legauit
LVD.	Ludus
L. AP.	Ludi Apollinis
L. L. Q. F.	Lucius Luceius Quinti filius
L. L. L.	Lucii liberti locus
M	Marcus
MAX.	Maximus
MA.	Macuuius
MVN.	Municipia. uel Municeps
M. E. M.	Municeps eius municipii
MAG. EQ.	Magister equitum
MAG.	Magistratus
M.	Monumentum
MV.	Mutius
M. F.	Marci filius
M. L.	Marci libertus
M. N.	Meo nomine
MNF. L.	Manifestus locus
MS.	Menses
M. S. P.	Memoriæ suæ posuit
M. T.	Marcus Tullius
M. X.	Menses decem
MIL. uel. M.	Miles
MM.	Milites
M. C.	Monumentum condidit. uel consecrauit
M. MAN.	Marcus Manlius
M. I.	Maximo Ioui
M. H.	Magnus homo
MER. S.	Mercurio sacrum
M. C.	Marcus Censor
M. N.	Millia numum
M. B.	Mulier bona
M. R.	Militia rauennatis
M. R.	Miles romanus

M.PA.	Marcus Pacuuius
M.POP.	Marcus popilius
M.AEM.	Marcus Aemilius
M.REG.	Militiæ Regiensium
N	Nonius.uel Non
NEP.	Nepos
N.L.	Nominis latini.uel Non licet
N.K.C.	Non calumniæ caussa
NON.	Nonarum
N.	Numisma.uel Numus.uel Noster
N.F.C.	Nostræ fidei commissum
N Q.	Nusquam
N.H.	Natus homo
NOB.	Nobilis
NOBB.	Nobiles
N.F.N.	Nobili familia natus
NR.	Nero
N.CL.uel NR.CL.	Nero Claudius
N.G.	Nobili genere
N.MACR.	Nonius Macrinus
NEP.S.uel SAC.	Neptuno sacrum
NAT.	Natalia
NAV.	Naues
NVP.	Nuptias
NATOR.	Natorum
NEPTVN.	Neptunalia
NEP.RED.	Neptuno reduci
NEG.	Negotiator
OP.	Opiter
O.	Optimo
O.P.F.	Optimo principi fecit
OP.	Oportet
OP.PRIN.	Optimo principi
OPP.	Oppidum
OR.	Ornato
O.	Ordo.uel Opinio
OB.CIV.SER.uel O.C.S.	Ob ciues seruatos
O.V.F.	Omnia uiuens fecit.uel Optimo uiuenti fecit
OB.M.E.	Ob merita eius
OB.M.P.E.C.	Ob merita pietatis & concordiæ
OB.	Obiter
OR.M.	Ordo militum
ORB.PAR.	Orbati parentes
P	Publius
POP.	à opilius:uel Populus

P.R.	Populus romanus
P.I.R.	Populum iure rogauit
P.S.	Potuit sibi
P.S.	Plebiscitum
PR.	Prætor
PRR.	Prætores
PERT.	Pertinax
PLE.	Plebis
P.C. uel PP.C.	Patres conscripti
P.C.	Pactum conuentum
P.C.	Pecunia constituta uel Patrono coloniæ
P.P.	Pater patriæ
P.P.P.	Primus pater patriæ
P.D.	Publice dedit
PEC.	Pecunia
P.K. uel PRI.KL.	Pridie Kalendas
P.Q.	Postq̃
PROV.	Prouincia
POB.	Publicius
PRON.	Pronepos
PR.ID.	Pridie idus
PAL.	Palmatus
PR.S.	Prætoris sententia
P.R.E.	Post reges exactos
PROC.	Proconsul
PONT.MAX.	Pontifex maximus
PR.VR.	Prætor urbanus
PROCOSS.	Proconsules
P.H.C.	Publicus honor curandus
PAR.	Parentum
P.M.	Principi militum, uel Plus minus
P.	Pupillus
PV.	Pupilla
PR.PER.	Prætor peregrinus
PIENT.	Pientissimus
PRINC.IVVEN.	Principi iuuentutis
P.AEL.AVG.LIB.	Publius Aelius Augusti libertus
PRS.	Præses
PRSS.	Præsides
PRS.P.	Præses prouinciæ
PRAE.VIGIL.	Præfectus uigilum
PRAEF.VRB.	Præfectus urbis
P.P.	Pater patratus
P.S.F.	Publice sibi fecit
P.	Publii filius
P.F.	Pius felix
P.L.	Publii libertus
P.M.	Pontifex Maximus
PRAEF.PRAES.	Præfectus præsidii

PATR.	Patritius
P.S.F.C.	Publicæ saluti faciundum curauit. uel Publico/uel Proprio sumptu faciundum curauit.
P.P.P.E. S.S.S. E.V.V.V.V.V. V.V.F.F.F.F.	Pater patriæ profectus est. Secum salus sublata est. Venit uictor ualidus. uicit uires urbis uestræ ferro/fame/flamma/frigore.
PLEBS.VRB. ET.HON.V.	Plebs urbana & honore usi

Q

	Quintus. uel Quintius
Q. uel Q V.	Quartus
Q.M.	Quomodo
Q.A.M.	Quemadmodum
Q.S.S.S.	Quæ supra scripta sunt
Q.R.F.E.V.	Quod recte factum esse uidebitur
Q VAES.	Quæstor
Q VAESS.	Quæstores
Q.L.	Quinti libertus
Q.N.A.N.N.	Quando neq; ais neq; negas
Q.B.F.	Quare bonum factum
Q.E.R.E.	Quanti ea res erit
Q.F.	Quinti filius
Q.B.M.V.	Quæ bene mecum uixis

R

	Roma
RO.	Romani
R.P.	Res publica
R.L.P.	Recte legi possit
R.F.E.D.	Recte factum esse dicetur
R.F.E.V.	Recte factum esse uidebitur
RET.P.	Retro pedum
RET.P.XX.	Retro pedes uiginti
RVR.	Rura
REG.	Regio
REI.M.	Rei militaris
R.C.	Romana ciuitas
R.R.	Rurum romanorum
R.REG.	Rurum regientium
R.VER.	Rurum ueronensium
R.R.	Ruderibus reiectis
RG.F.	Regis filius
R.D.	Regis domus
R.R.R.F.F.F.	Regnum Romæ ruet/ferro/flamma/fame
R.P.C.	Rei publicæ constituendæ
R.N.LON.P.X.	Retro non longe pedes decem

S

P.	Spurius
SER.	Seruius. uel Sergius

SEX.	Sextus
S.C.	Senatus consultum
S.D.	Sententiam dicit
SIL.	Silla
S.N.L.	Socii nominis latini
S.F.S.	Sine fraude sua
S.T.A.	Sine tutoris authoritate
S.P.Q.R.	Senatus populusq; romanus
S.M.P.E.	Sulmo mihi patria est
S.N.S.Q.	Si negat sacramento querito.
S.S.C.	Secundum suam caussam
S.L.	Sacrorum ludorum
S̄.S.	Sacri scrinii
S̄.P.	Sacri palatii
ST.MIS.	Stipendio missus
S.P.D.	Salutem plurimam dicit
S.S.S.	Sancto Siluano sacrum.
S.P.Q.S.C.P.S.	Sibi posterisq; suis curauit pecunia sua
SCRI.SVL.P.	Scriba sulmonensis populi
S.C.F.E.	Senatus consultum factum est
SS.	Sanctissimus
S.	Sacrum.uel Sacellum
SIC.V.	Sicuti uoluit
S.S.	Sententia Senatus
SEPT.	Septimius
SEV.	Seuerus
ST.P.	Studium posuit
ST.D.	Stadium
T.	Titus
TI.	Tiberius
TVL.	Tullius
T.A.	Titus Anius
T.A.	Tutore authore.uel Tutoris authoritate
TR.PL.	Tribunus plebis
TR M.	Tribunus militum
TR.AE.	Tribunus ærarii
TR.POT.	Tribunicia potestate
TR.CEL.	Tribunus Celerum
TR.V.MON.	Triumuiri monetales
TR.V.CAP.	Triumuiri capitales
T.F.	Titi filius
T.FL.	Titus Flauius
T.F.I.	Testamento fieri iussit
T.B.	Tempus bonum
TM.DD.	Terminum dedicauit.uel dedicante.
TAB.	Tabulas
T.C.	Testamento cauetur
TAR.	Tarquinius
TER.	Terentius

TR,LEG,II,	Tribunus legionis secundæ.
TRANSPAD.	Trans padum. uel Transpadana.
TRANS.AM,	Trans amnem.
TVT.	Tutela.
TIB.D.F,M.	Tibi dulci filio meo.
T.V.	Titulo usus
T,P.	Titulum posuit.
V.R,	Vrbs Roma.
VRB.SAL.	Vrbs Saluia.
VAT.	Vates.
V.A,	Veterano assignatum.
V,F.	Vsus fructus.
V,F,	Vale feliciter.
V,P,	Vrbis præfectus.
V.F.	Vir fortis.
V.F,S,E,S,	Viuens fecit sibi & suis.
V.F.	Viuens fecit.
V.B.A.	Viri boni arbitratu.
V,P.R.	Veteri possessori redditum.
V.PRAE.	Vir prætorius.
V.DICT,	Vir dictatorius.
V,VRB.	Vir urbanus.
VI,VIR.	Sextum uir.
V.S,L.M,	Viuens sibi locum monumenti. uel. Votum soluo libero munere.
V,C.	Vir consularis. uel clarissimus.
V.A.XII.M,II. D.III,	Vixit annis duodecim mensibus duobus diebus tribus.
V.P.	Viuens posuit.
V.P,	Vir prudens. uel probus.
V.D.	Viuus dedit.
V,S.	Viuens statuit.
VAL,	Valerius.
V.B.F.	Vir bonæ fidei.
V.E.	Verum etiam.
V.I.	Vir iustus.
VRB,C.	Vrbis conditæ.
VIC.	Victores.
VIR,VE.	Virgo uestalis.
V,N,	Quinto nonas.
V.S.L,M.	Votum soluit lubens merito.
VX,	Vxor.
V.M,M.	Votum merito mineruæ.
X.V,	Decem uir.
X.P,	Decem pondo
*.	Denarius.

LEO. PAPA. X

VNIVERSIS Et singulis pñtes litteras inspecturis Salutem et apostolicam benedictionem. Cum dilectus filius Iacobus Mazochius Romanæ Academiæ bibliopola accuratissimus nuper Epitaphia antiqua optimis characteribus diligentissime impresserit, Nos eundem Iacobum/ ut pote de antiquitatibus/ ob tam laudabilem emendatissimamq; impressionem/ optime meritũ/ speciali dilectiõis prærogatiua præcipuoq; fauore et priuilegio prosequi uolẽtes/ omnibus et singulis extra nr̃as et Sãctæ Romanæ Ecclesiæ terras et loca existẽtibus / sub excõmunicationis latæ sentẽtiæ/ quam ferimus in his scripus/ de gentibus uero in eisdem terris et locis sub indignatiõis nr̃æ ac amissionis librorũ et centum ducatorum auri de Camera/ Cameræ apostolicæ applicandorum pœnis harum serie authoritate apostolica inhibemus/ ne opera huiusmodi per dictũ Iacobum/ ut præfertur/ impressa et in posterum imprimẽda usq; ad septe annos a data præsentium quoad opera hactenus impressa/ quo autẽ ad imprimẽda a die impressionis eorundem computãdos / similibus aut aliis maioribus characteribus excudere uel imprimere/ aut excudi uel imprimi facere/ seu ab aliis excusos uel impressos emere aut uendere ullatenus audeant uel præsumant. Secus si fecerint, prædictas pœnas se irremissibiliter incurrisse nouerint. Mandantes in uirtute sanctæ obedientiæ omnibus et singulis officialibus terrarum et locorum prædictorum quatenus præsentem nostram gratiam cõcessionem et priuilegii atq; inhibitionem ad unguem omnino obseruent/ faciantq; ab aliis inuiolabiliter obseruari. In cõtrarium facientibus nõ obstantibus quibuscunq;.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die ultima Nouembris. M. D. XVII. Pontific. nostri Anno Quinto.

NE.TE.PIGEAT.BONE.LECTOR.PRIMVM

QVAE.IN.PARTE.OPERIS.POSTREMA

MONENTVR.COGNOSCERE.ATQ.

IGNOSCERE

ℭ CAPVT PRIMVM DE PORTIS.

ℭ In Porta quæ ab antiquis dicebatur Exquilina / Taurina / Tyburtina: nunc dicitur. S. Laurentii.

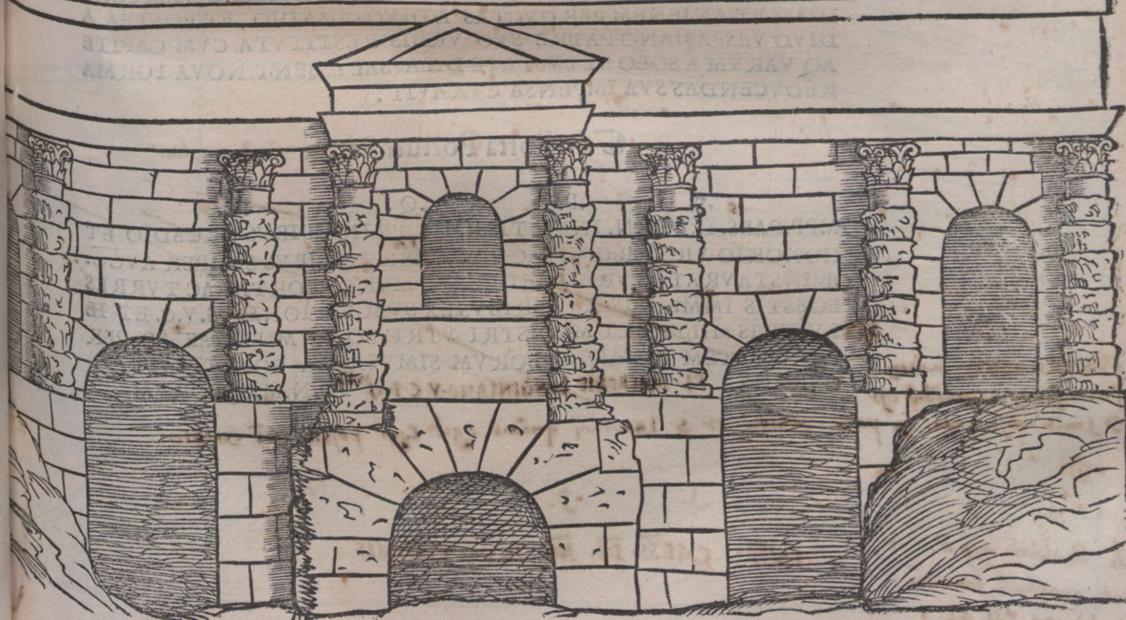
IMP. CAES. DIVI IVLI. F. AVG. PONT. MAX. COS. XII. TRIBVNIC. POT. .XIX. IMP. XIIII. RIVOS AQ VARVM OMNIVM. REFECIT.

Anno Imperii 39 ante Christi annis. 3.

IMP. CAES. AVRELIVS ANT. PIVS FELIX. AVG. PARTHIC. MAX. BRITANNIC. MAX. PONT. MAX. AQ VAM MARTIAM VARIIS KSIBVS IMPEDITAM PVRGATO FONTE, EXCISIS, ET PERFORATIS MONTIBVS RESTITVTA FORMA, ADQ VISITO ETIAM FONTE NOVO ANTONINIAN. PII AVG. IN SACRAM VRBEM SVAM PERDVCENDAM CVRAVIT. 2

IMP. ~~T. CAESARI~~ DIVI. F. VESPASIANVS AVG. PONT. MAX. TRIBVNITIAE POT. XI. IMP. XV. CENS. CONS. VII. DESIGNATVS. II. RIVOM AQVAE MARTIAE VETVSTATE DILAPSVM REFECIT, ET AQ VAM QVAE IN VSV ESSE DESIERAT REDVXIT. 3

+ TITVS CÆSAR. POTISTAT. IX. fortasse tertius XI Imperat. Anno Imp. i. a Christo 81.

Hec Imago Porte Labicane ad sequentem paginam pertinet et vi[...] archetypum representat.

Hec tua sequentia Epigr. Vide apud Marl. pag. 77.

~~Vid. Marl. pag.~~ 9

4. ¶ In Porta Maiore quæ prius dicebatur Neuia & Labicana.

An. Imperii 10. Chri 52.
Hic Claudius Tonorum etiam dilatavit vt licet Videre apud Marl. pag. 9

TI. CLAVDIVS DRVSI. F. CAESAR AVGVSTVS GERMANICVS PONTIF. MAX. TRIBVNICIA POTESTATE. XII. COS. V. IMP. XXVII. PATER PATRIAE AQVAS CLADIAM EX FONTIBVS QVI VOCABANTVR CERVLEVS ET CVRTIVS A MILIARIO. XXXXVII. ITEM ANIENEM NOVAM A MILIARIO. LXII. SVA IMPENSA IN VRBEM REDVCENDAS CVRAVIT.

PER.

5 ¶ Ibidem.

An. Imp. 2. Chri 72.

IMPERATOR CAES. VESPASIANVS AVG. PONTI. MAX. TRIB. POT. IMP. VI. COS. III. DESIG. IIII. P. P. AQVAS CVRTIAM, ET CERVLEAM PERDVCTAS A DIVO CLAVDIO ET POSTEA INTERMISSAS DILAPSASQVE PER ANNOS NOVEM SVA IMPENSA VRBI RESTITVIT

POTESTATE. X. IMP. XVII.

CVM A CAPITE.

6 ¶ Ibidem.

An. Imp. 8. Chri 78.

IMP. CAES. DIVI. F. VESPASIANVS AVGVSTVS PONT. MAX. TRIBVNIC. POT. IMP. XVII. PATER PATRIAE CENSOR COS. VIII. AQVAM CLAVDIAM ET ANIENEM PERDVCTAS A DIVO CLAVDIO, ET POSTEA A DIVO VESPASIANO PATRE SVO VRBIS RESTITVTA CVM CAPITE AQVARVM A SOLO VETVSTATE DILAPSAE ESSENT NOVA FORMA REDVCENDAS SVA IMPENSA CVRAVIT.

7 ¶ In Porta Portuensi. que nunc Ripa dicit

S. P. Q. R.

Vide Marliano pag. 8 Et reponi vt Sabet. Anno [illegible]

IMPP. CAES. D. D. N. N. INVICTISSIMIS PRINCIPIBVS ARCADIO ET HONORIO VICTORIBVS, AC TRIVMPHATORIBVS SEMPER AVGG. OB INSTAVRATOS VRBIS AETERNAE MVROS, PORTAS, AC TVRRES EGESTIS IMMENSIS RVDERIBVS EX SVBGESTIONIBVS. V. C. ET ILLVSTRIS MILITIS ET MAGISTRI VTRIVSQVE MILITIAE AD PERPETVITATEM NOMINIS EORVM SIMVLACRA CONSTITVIT, CVRANTE FL. MACROBIO LONGINIANO V. C. Praef. Vrbis D. N. M. Q. EORVM

+ STILICHONIS. nomen Flexmissum reponendum est ex simili inscriptione in porta Maiori et S. Laurentii quamvis egre legi possit licet exoletis

S. P. Q. R.

Vide Marlianum pag. 8.
Vide onuphrium Panuinum Rep. Romana. pag. 45.

IMPP. CAESS. DD. NN. INVICTISSIMIS

¶ CAPVT .II. DE PONTIBVS.

1 ¶ In Ponte. S. Mariæ qui prius dicebatur Senatorius siue Palatinus.

NVMINI DEORVM AVG. IOVI OPT. MAX. AEDEM VOTO SVSCEPTO
. Q . LEPIDVS . M . F . M . CVIVS . M . F . COS . III . S . P . Q . R .
IMP. CAESARI DIVI TRAIANI PARTHICI DIVI NERVAE NEPOTI
TRAIANO HADRIANO AVG. PONT. MAX. TRIB. POT. II. COS. II.
QVOVIS OMNIVM PRINCIPVM ET SOLVS REMITTENDO SE
XTERTIVM NOVIES MILLIES CENTENA MILLIA ENIM DEBITVM
FISCI PTES EIVS SVAQ. ET POSTEROS SVOS PRESTITIT HAC LI
BERTATE SECVROS IVLIA AVG. MATER AVGG. ET CASTRORVM
MATRONIS RESTITVIT SABINA AVGVSTA
MATRONIS.

2 In eodem Ponte. S. Mariæ.

DIVVS AVG. PONT. MAX. EX. S. C. REFECIT.

3 Pons Fabritius ab antiquis dictus: hodie dicitur Pons Quatuor Capitum.

vide Marl. p. 107.

L. FABRICIVS. C. F. CVR. VIAR.
FACIVNDVM COERAVIT. IDEMQVE PROBAVIT.
Q. LEPI. M. F. M. LOLLIVS. M. F. COS. PROBAVERVNT.

4 In Ponte. S. Bartholomei qui aueteribus dicebatur Cestius in insula Tyberina.

Vide Marl. Lib. 5. Cap. xvii. pag. 109.

DOMINI NOSTRI IMPERATORES CAESARES.
FL. VALENTIANVS PIVS FELIX MAXIMVS VICTOR AC TRIVMF. SEMPER AVG. PONTIF. MAXIMVS. GERMANIC. MAX. ALAMANN. MAX. FRANC. MAX. GOTH. MAX. TRIB. POT. VII. IMP. VI. COS. II. P. P. P. II. ET FL. VALENS. PIVS FELIX MAXIMVS VICTOR AC TRIVMF. SEMPER AVG. PONTIF. MAX. GERMANIC. MAX. ALAMANN. MAX. FRANC. MAX. GOTHIC. MAX. TRIB. POT. VII. IMP. VI. COS. II. P. P. P. ET FL. GRATIANVS PIVS FELIX MAX. VICTOR AC TRIVMF. SEMPER AVG. PONTIF. MAX. GERMANIC. MAX. ALAMANN. MAX. FRANC. MAX. GOTHIC. MAX. TRIB. POT. III. IMP. II. CONS. PRIMVM. P. P. P. PONTE FELICIS NOMINIS GRATIANI IN VSVM SENATVS AC POPVLI CONSTITVI DEDICARIQ. IVSSERVNT.

VALENTINIANVS. ·III· ·II· PRIMV. × ROM.

Ibidem.

~~BENEDICTVS ALMÆ VRBIS SVMMVS SENATOR RESTAVRAVIT HVNC PONTEM FERE DIRVPTVM.~~

HEC sunt recentiora quam ut antiquitatis nomen mereantur.

In Ponte Aurelio siue Ianiclensi qui nunc dicitur Xystus.

Tradunt Antoninum pium hunc memoriæ fecisse. Vide Marl. pag. 109.

IMP. CAES. DIVI TRAIANI PARTHICI DIVI NERVAE NEPOTIS TRAIANI, ET HADRIANI AVG. PONT. MAX. TRIB. POT. IMP. IIII. COS. III. DERESIVS RVSTICVS CVRATOR VALETRIARVM TYBERIS ET CLOACARVM VRBIS. R. R. RESTITVIT SECVNDVM PRAESIDENT. TERMINATIONEM PROXIMAM. CC. P. P. C. II.

2 ¶ In capite eiusdem

EX AVCTORITATE IMP. CAES. DIVI NERVAE FILII NERVAE TRAIANI AVG. GERMANICI DATI. PARDOITII, NONCI. TRIB. POT. VIV. ET COS. V. P. P.

¶ Nunc autem non extant ea uerba nec marmor.

3 ¶ Prope Ponté Hęlium qui nunc dicitur Castelli.

EX AVCTORITATE IMP. CAES. VESPASIANI AVG. P. M. TRIB. POT. IIII. IMP. X. P. P. COS. IIII. V. CENSOR CAIVS CALPETANVS RANTIVS QVIRINALIS VALERIVS CESTVS CVRATOR RIPARVM ET ALVEI TYBERIS TERMINAVIT. R. R. PROX. CL. P. P. CLXXIIII.

4 ¶ Ibidem.

S. P. Q. R. EX TEXTAMENTO OPVS ABSOLVTVM DIEBVS CCCV. ARBITRATV. S. C. L. FABRICIVS CVR. VIAR. FACIVNDVM CVRAVIT.

5 ¶ In Ponte Salario super Anienem.

IMPERANTE DOMINO NOSTRO PIISSIMO, AC TRIVMPHALI SEMPER IVSTINIANO PIISSIMO AVGVSTO ANNIS. XXVIII. NARSES GLORIOSISSIMVS EX PROPOSITO SACRI PALATII EX COS. ATQVE PATRICIVS POST VICTORIAM PARTHICAM IPSIS EORVM REGIBVS CELERITATE MIRABILI CONFLICTV PVBLICO SVPERATIS, ATQVE PROSTRATIS LIBERTATE VRBIS ROMAE, AC TOTIVS ITALIAE RESTITVTA: PONTEM VIAE SALARIAE VSQVE AD AQVAM A NEFANDISSIMO TOTILLA TYRANNO DEXTRVCTVM PVRGATO FLVMINIS ALVEO IN MELIOREM STATVM QVAM QVONDAM FVERAT RENOVAVIT. POSVITQ. CARMINA.

Ibidem.

QVAM BENE CVRVATI DIRECTA EST SEMITA PONTIS
ATQVE INTERRVPTVM CONTINVATVR ITER
* CALCAMVS
MIRAMVR RAPIDAS SVBIECTI GVRGITIS VNDAS
ET LVBET IRATAE CERNERE MVRMVR AQVAE
ITE IGITVR FACILES PER GAVDIA VESTRA QVIRITES
ET NARSIM RESONANS PLAVSVS VBIQVE CANAT
QVI POTVIT RIGIDAS GOTHORVM SVBDERE MENTES
HIC DOCVIT DVRVM FLVMINA FERRE IVGVM

In Ponte Lucano inter Vrbem & uiam Tyburtinam.

Hoc Epigrama emaculatius habetur folio. 175. nec ad hunc locum attinet.

TI. PLANTIO. M. FANI SILVANO AELIANO PONTIF. SODALI AVG. III. VIR. A. A. A. F. F. Q. TI. CAESARIS LEGAT. V. IN GERMANIA PR. VRB. LEGAT. ET COMITI CLAVDII CAESARIS IN BRITANNIA CONSVLI PR. COS. ASIAE LEGAT. PRAET. MOESIAE IN QVA PLVRA QVAM CENTVM MIL. TRANSDANVBIORVM AD PRAESTANDA TRIBVTA CVM CONIVGIBVS AC LIBERIS ET PRINCIPIB. AVT REGIBVS SVIS TRANSDVXIT. MOTVM ORIENTEM SARMATAR. COMPRESSIT QVAMVIS PARTE MAGNA EXERCITVS AD EXPEDITIONEM IN ARMENIAM MISISSET IGNOTOS ANTE AVT INFENSOS. P. R. REGES SIGNA ROMANA ADORATVROS AVT HOSTIBVS RECEPTOS REMISIT AB ALIQVIS EORVM OBSIDES ACCEPIT, PER QVEM PACEM PROVINCIAE, ET CONFIRMAVIT ET PROTVLIT SCYTARVM QVOQ. REGEM ACHERONENSI QVAE EST VLTRA BORVSTENEN OBSIDIONE SVBMOTA PRIMVS EX EA PROVINCIA MAGNO TRITICI MODO ANNONA. P. R. ADLEVIAVIT HVNC LEGATVM IN STRINIAM PRAEFECT. VRBIS REMISSVM SENATVS IN PRAEFECTVRA TRIVMPHALIBVS ORNAMENTIS HONORAVIT AVTHORE IMPERATORE CAESARE AVGVSTO VESPASIANO VERBIS EXORNATIONE EIVS. Q. I. S. S. MOESIAE ITA PRAEFVIT VT NON DEBVERIT IN ME DIFFERRI HONOR TRIVMPHALIVM EIVS ORNAMENTORVM NISI QVOD LATIOR EI CONTIGIT MORA TITVLVS PRAEFCTO VRBIS.
IMP. CAES. AVG. VESPASIANVS ITERVM COS. FECIT.

238.

CAPVT .III. DE ARCVBVS.

In Arcu Constantini qui nunc dicitur Trasi.

IMP. CAES. FL. CONSTANTINO MAX. P. F. AVGVSTO .S.P.Q.R. QVOD INSTINCTV DIVINITATIS MENTIS MAGNITVDINE CVM EXERCITV SVO TAM DE TYRANNO, QVAM DE OMNI EIVS FACTIONE VNO TEMPORE IVSTIS REMPVBLICAM VLTVS EST ARMIS ARCVM TRIVMPHIS INSIGNEM DICAVIT.

Vide Marl. pag 68.

Maxentius intelligit quem apud pontem Milvium vicit Anno Imp. 6. Chri. 315

Anno Chri 201 Imperii 7.

Vide Marl. pag. 39

2 ¶ In Arcu Septimii sub Capitolio.

IMP. CAES. LVCIO SEPTIMIO. M. FIL. SEVERO, PIO, PERTINACI AVG.
PATRI PATRIAE PARTHICO ARABICO, ET PARTHICO ADIABENICO
PONTIF. MAX. TRIBVNIC. POTEST. XI. IMP. XI. COS. III. PRO/
COS. ET IMP. CAES. M. AVRELIO. L. FIL. ANTONINO AVG.
PIO FELICI TRIBVNIC. POTEST. VI. COS. PROCOS. P. P.
OPTIMIS, FORTISSIMISQVE PRINCIPIBVS
OB REM PVBLICAM RESTITVTAM IMPERIVMQ[ue] POPVLI ROMANI
PROPAGATVM INSIGNIBVS VIRTVTIBVS EORVM DOMI FORISQ[ue]
. S . P . Q . R .

1 In Arcu Titi Vespasiani apud ecclesiam .S. Mariæ Nouæ.

SENATVS
POPVLVSQVE ROMANVS.
DIVO TITO DIVI VESPASIANI .F.
VESPASIANO AVGVSTO.

Anno Christi 73. Imp. 3. Vide Marl. p. 47

2 In Arcu Boario prope .S. Georgium.

IMP. CAES. L. SEPTIMIO SEVERO PIO PERTINACI AVG. ARABIC. ADIABENIC. PARTH. MAX. FORTISSIMO FELICISSIMO PONTIF. MAX. TRIB. POTEST. XII. IMP. XI. COS. III. PATRI PATRIAE ET IMP. CAES. M. AVRELIO ANTONINO PIO FELICI AVG. TRIB. POTEST. VII. COS. III. P. P. PROCOS. FORTISSIMO FELICISSIMOQVE PRINCIPI ET IVLIAE AVG. MATRI AVG. N. ET CASTRORVM ET SENATVS ET PATRIAE. ET IMP. CAES. M. AVRELI ANTONINI PII FELICIS. AVG. PARTHICI MAXIMI BRITTANNICI MAXIMI. ARGENTARI ET NEGOTIANTES BOARI HVIVS LOCI QVI ~~EXIVEHENT~~. DE VOTI NVMINI EORVM.

INVEHENT.

Vide Marlia. 53. [illegible]

Ponte potius, ut ex aliis [illegible] inscriptionibus apparet

3 In Arcu qui erat apud Ecclesiam .S. Mariæ in Schola Græca inter Auentinum & Tyberim, prope [illegible]

P. LENTVLVS. CN. F. ~~N.~~ F. SCIPIO. T. QVINTVS CRISPINVS VALERIANVS COS. R. S. C. FACIVNDVM CVRAVERE IIDEMQ. COMPROBAVERE.

Vide Marl. pag. 59

4 In Arcu Aquęductus prope Hospitale .S. Thomæ in Celio Monte.

P. CORNELIVS. P. F. DOLABELLA. COS.
C. IVNIVS. C. F. SILANVS FLAMEN. MARTIAL.
EX. S. C.
FACIVNDVM CVRAVERVNT EIDEMQVE PROBAVERVNT.

5 In Arcu Galieni prope .S. Vitum in Macello.

GALIENO CLEMENTISSIMO PRINCIPI CVIVS INVICTA VIRTVS SOLA PIETATE SVPERATA EST * M. AVRELIVS VICTOR DEDICATISSIMVS NVMINI MAIESTATIQVE ~~EIVS~~ EORVM.

* ET SALONINAE SANCTISSIMAE AVG.

6 In Arcu. C. Marii: nunc uero non extat.

PR. TR. PL. Q. AVGVR. TR. MIL. EX SORTEM BELLVM CVM IVGVRTHA REGE NVMID. VEL PROCOS. GESSIT EVM COEPIT ET TRIVMPHANS IN IOVIS AVTEM SECVNDO CONSVLATV ANTE CVRRVM SVVM DVCI IVSSIT. III. CONSVL APSENS CREATVS EST. IIII. TEVTONORVM EXERCITVM DELEVIT. V. CONSVL CIMBROS FVGAVIT EX IEIS ET TEVTONIS ITERVM TRIVMPHAVIT REMP. TVRBATAM SEDITIONIBVS, ET TR. PL. ET PRAETOR, QVI ARMATI CAPITOLIVM OCCVPAVERANT. VI. COS. VINDICAVIT POST. LXX. ANNVM PATRIA PER ARMA CIVILIA PVLSVS ARMIS RESTITVTVS. VII. COS. FACTVS EST DE MANVBIIS CIMBRICIS, ET TEVTONICIS AEDEM HONORI, ET VIRTVTI VICTOR VESTE TRIVMPHALI CALCEIS PVNICEIS.

x forte extra.

Anno ab urb. 650

652 delevit CC. M. CX.

Anno ab Urb. 668

1 ℭ In antiquo Arcu haud longe a ponte Castelli : qui nunc non extat.

IMPPP. CAESSS. D. D. D. N. N. N. GRATIANVS VALENTINIANVS ET THEODOSIVS PII FELICES ET SEMPER AVGGG. ARCVM AD CONCLVDENDVM OPVS OMNE PORTICVVM MAXIMARVM AETERNI NOMINIS SVI PECVNIA PROPRIA FIERI ORNARIQVE IVSSERVNT.

2 ℭ In Arcu quodam qui nunc non extat.

IMPPP. CLEMENTISSIMIS FELICISSIMIS ET TOTO ORBE VICTORIBVS. D. D. D. N. N. N. S. ARCADIO ET HONORIO ET THEODOSIO AVGGG. AD PERENNE IVDICIVM TRIVMPHORVM: QVI GETARVM NATIONEM IN OMNE AEVVM DOCVERE EXTINGVI ARCVM SIMVLACRIS EORVM TROPOEIS QVE DECORAT. ET TOTIVS OPERIS SPLENDORE PERFEC.

. S . P . Q . R .

3 ℭ Sybilla scalpi iussit has litteras in Arcu quodam Romæ.

Hoc nusquam extat et friuolum videtur.

. P . P . P . E . S . S . S . E . V . V . V . V . V . V . V . F . F . F . F .

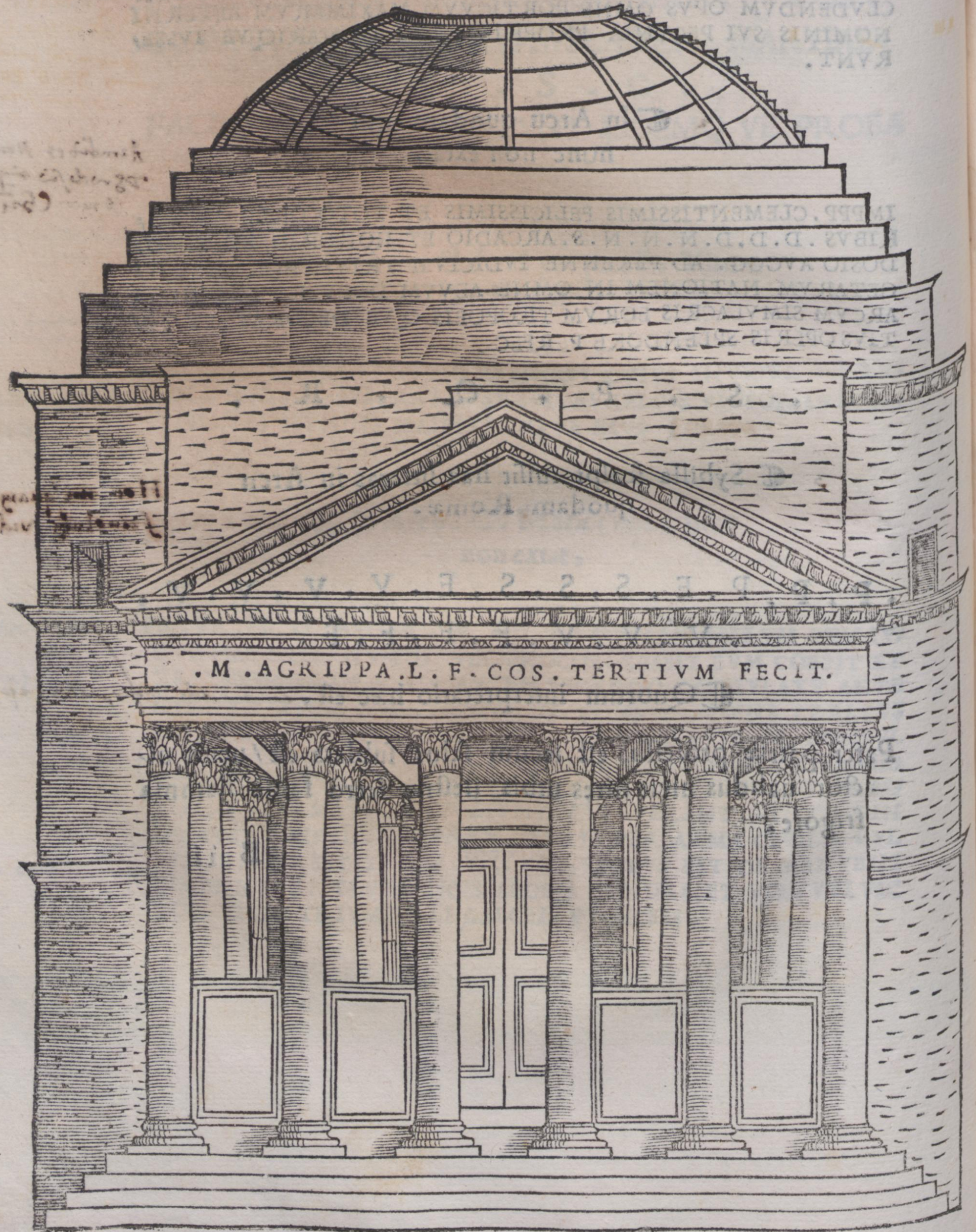
ℭ Quorum interpretatio hæc est,

Pater patriæ professus est secum salus sublata est / uenit uictor ualidus uicit uires urbis uestræ ferro fame flamma frigore.

¶ CAPVT. IIII. DE TEMPLIS.

In Corona Pontius: ¶ ~~Infrontispicio~~, S: Marię Rotundę: quod Templum ab antiquis dicebatur Pantheon:

Vide Merlin. p. 103

1 ❡ ~~In eodem frontispicio~~ Sancte Mariæ Rotundæ.

M AGRIPPA · L · F · COS · TERTIVM FECIT ·

IMP . CAES . L . SEPTIMIVS SEVERVS PIVS PERTINAX . ARABICVS PARTHIC. MAX. PONT . TRIB. POT. XI COS . III . P . P . PROCOS. ET IMP . CAES . M . AVRELIVS ANTONINVS FELIX AVG . TRIB . POT . V . COS . PROCOS PANTHEON VETVSTATE CORRRVPTVM CVM OMNI CVLTV RESTITVERVNT .

2 ❡ Breuiarium Gestorum . Cn . Pompei magni : ab oriente in antiquo Mineruę delubro : quod ipse ex manubiis condidit .

P . VRB . RO . S . P . Q . R . CN . POMPEIVS MAGNVS IMP . BELLO . XXX . AN . CONFECTO FVSIS FVGATIS OCCISIS IN DEDITIONEM ACCEPTIS HOMINVM CENTIES VICIES SEMEL . LXXXIII . DEPRESSIS AVT CAPTIS NAVIBVS . DCCCXLVI . OPPIDIS CASTELLIS . M . D . XXXVIII . IN FIDEM ACCEPTIS TERRIS A MEOTI AD RVBRVM MARE SVBACTIS CVM ORAM MARITIMAM PREDONIBVS LIBERASSET ET IMPERIVM MARIS PO . RO . RESTITVISSET : ET ASIA PONTO ARMENIA PAPHLAGONIA CAPPADOCIA CILICIA SYRIA SCYTHIS IVDAEIS ALBANIS IBERIA INSVLA CRETA BASTERNIS ET SVPER HAEC DE REGIBVS MITRIDATE ATQ VE TIGRANE TRIVMPHAVIT .

Idem fere scribit Pli . Li . vii . Nat . Histo .

3 ❡ In Templo antiquissimo Fortunæ

TV Q VAE TARPEIO COLORIS VICINA TONANTI
VOTORVM VINDEX SEMPER FORTVNA MEORVM
ACCIPE Q VAE PIETAS PONIT TIBI DONA MERENTI
EFFIGIEM NOSTRI CONSERVATVRA PARENTIS
CVIVS NE TACEAT MEMORANDVM LITTERA NOMEN
CAESIVS HIC / IDEMQ . TITIVS PRIMVSQ . VOCATVR
Q VI LARGE CERERIS MESSES : FRVCTVSQ . RENATOS
DIRIGIT IN PRETIVM : CVI CONSTAT FAMA : FIDESQ .

ET QVI DIVITIAS VINCIT PVDOR: IRE PERILLOS
CONSVETVS PORTVS: CVRA: STVDIOQ. LABORIS
LITTORA/QVI PRAESTANT FESSIS TVTISSIMA NAVTIS
NOTVS IN VRBE SACRA: NOTVS QVOQ. FINIBVS ILLIS
QVOS VMBER SVLCARE SOLET: QVOS TVSCVS ARATOR
OMNIBVS HINC ANNIS VOTORVM MORE SVORVM
CONTENTAS ADIICIT NVMERO CRESCENTE CORONAS
FORTVNAE SIMVLACRA COLENS ET APOLLINIS ARAS
ARCANVMQVE IOVEM/QVORVM CONSENTIT IN ILLO
MAIESTAS LONGAE PROMITTENS TEMPORA VITAE.
ACCIPE POSTERITAS QVOD PER TVA SAECVLA NARRES
TAVRINVS CARI IVSSVS PIETATE PARENTIS
HOC POSVIT DONVM: QVOD NEC SENTENTIA MORTIS
VINCERE: NEC POTERIT FATORVM SVMMA POTESTAS
SED POPVLI, SALVO SEMPER RVMORE MANEBIT.

¶ In Templo Herculis.

HERCVLLI INVICTO. M. CASSIVS HORTENSIVS
PAVLINVS PR. VR. XR. VIR SACRIS FACIVNDIS
DONVM DEDIT.
HERCVLI INVICTO: M. IVN. CESONIVS NICOMA-
CHVS ANICIVS FAVSTVS PAVLINVS CN. PR.

¶ In Capitolio.

Herculi Sac.

ALCIDAE SACRI GENERIS DECVS HOC TIBI PRAE-
TOR ET IOVIS ANTISTES DEDICO PERPETVVS:

¶ Ibidem.

TE PRECOR ALCIDE SACRIS INVICTE PERICLIS: PERACTIS.
RITE TVIS LAETVS DONA FERENS MERITIS.

HAEC TIBI DONA POTEST TENVIS PERFERRE CAMŒNA:
NAM GRATES DIGNAS TV POTES EFFICERE.
SVME LIBENS SIMVLACRA TVIS: QVAE MVNERA COELO
ARIS VRBANIS DEDICAT IPSE SACRIS.

¶ Item in Templo Herculis.

PRO SALVTE. D. D. N. N. AVGG. HERCVLEM GENIO CENTVRIAE: ET VOTO POSVIT. L. DOMITIVS VALERIANVS DOMO KAPITOLIA, DE STIP. XVIII. MIL CON. X. PR. VR. FL. CARALITANI LECTVS IN PRAETORIO. D. D. N. N. EX LEGE. VI. FER. F. C. MISSVS HO, NESTA MISSIONE. VII. IDVS IANVAR. D. D. N. N. IMP ANTONI NO PIO AVG. III. ET GETA NOBILISSIMO CAES. II. COS.

¶ Ibidem.

PRO SALVTE. D. D. IMP. PII FEL. AVG. ET MA TRI AVG. N. ET KASTOR AEDEM GENIO COE LI ARIANTI MANIPVLI EIVS SVA PECVNIA FE CERVNT.

¶ In Templo antiquo: S. Martinæ prope Marforium.

SALVS DOMINIS NOSTRIS HONORIO ET THEODOSIO VICTORIO SISSIMIS PRINCIPIBVS SECRETARIVM AMPLISSIMI SENATVS QVOD VIR ILLVSTRIS FLAVIANVS INSTITVERAT: ET FATALIS IGNIS ABSVMPSIT FLAVIVS ANIVS EVCARIVS EPIPHANIVS. V. C. PRAEF. VRB. VICE SACRA IVD. REPARAVIT ET AD PRISTINAM FACIEM REDVXIT.

CAPVT. V. DE FORIS.

5 In Foro Traiani:

ANN. IVN.

ANNIO PAVLINO IVN. C. R. PROCOS. ASIAE ET HELLESPONTI COS. ORDINARIO PREFEC. VRBI VICE SACRA IVDICANTI OB MERITVM NOBILITATIS ELOQVII IVSTITIAE ATQVE CENSVRAE QVI PRIVATIM ET PVBLICE CLARVS EST PETITV PO. RO. TESTIMONIO SENATVS IVDICIO. D. D. N. N. TRIVMPHATORVM AVGG. CAESARVMQ. STATVAM SECVNDAM AVRO PERFVSAM LOCARI SVMPTV PVBLICO PLACVIT.

Hoc habet fol. III. Emendatius.

6 In eodem Foro fuit Epitaphium: quod nunc est in domo Pomponii Laeti in monte Caballo.

CL. CLAVDIANI. V. C. CL. CLAVDIANO. V. C. TRIBVNO ET NOTARIO INTER CAETERAS INGENTES ARTES PRAEGLORIOSISSIMO POETARVM LICET AD MEMORIAM SEMPITERNAM CARMINA AB EODEM SCRIPTA SVFFICIANT ~~AD EVM~~ TESTIMONII GRATIA OB IVDICII SVI FIDEM. D. D. N. N. ARCHADIVS ET HONORIVS FELICISSIMI AC DOCTISSIMI IMPERATORES SENATV PETENTE STATVAM IN FORO DIVI TRAIANI ERIGI COLLOCARIQVE IVSSERVNT.

ειν ενι βιργιλιω νοον και μουσαν ομηρου

κλαυδιανον ρωμη και βασιληϲ εθεσαν.

Vide vitam Claudiani ... operis. et Marl. pag. 92.

+ fortasse, vigentes nam prima syllaba est erasa.

ADTAMEN.

Hoc Graecum distichon litteris ... licet ... descriptum est.

1 In eodem Foro.

VIRGINI VICTRICI SANCTAE DEAE NEMESI. M.
AVRELIVS ROMANVS OPTIO KARC. CHOR.
.XII. VRB. GORDIANAE. D. D. P.
DED. KAL. IAN. Hec habet in sinistro latere lapidis.

.2. In eodem Foro.

. S . P . Q . R . Hec Epig. habet fol. 2. pag. 1.

IMP. CAESARI DIVI TRAIANI PARTHICI. F. DIVI NERVAE NEP. TRAIANO HADRIANO AVG. PONT. MAX. TRIB. POT. II. QVO VIS OMNIVM PRINCIPVM ET SOLVS RETINENDO HS. NOVIES MILIES CENTENA MILIA. N. DEBITVM FISCI NON PRESENTES EIVS SVORVM. R. POSTEROS SVOS PRESTITIT HAC LIBERALITA TE SECVROS. IVLIA AVG. MATER AVG. ET CASTRORVM MA TRONIS RESTITVIT. SABINA AVG. MATRONIS.

Cos. II. Remittendo

Nummy [illegible]

Non fortasse [illegible]

SVAQ. ET Posteros

3 VESPASIANO AVG. PONT. MAX. TRIB. POT. IIII. IMP. XVII. P. P. COS. VIII. DES. IX. CENSORI CONSERVATORI AEDIVM SACRA RVM SODALES TITII.

Almid

Sodales Titij

CAPVT .VI. DE COL. PYRAMIDIBVS ET OBELISCIS.

In Base coclidis seu Columnæ in Foro Traiano

Vide Marlian pag. 93

.S.P.Q.R.

IMP. CAESARI DIVI NERVAE. F. NERVAE TRAIANO AVG. GERMANIC. DACICO PONT. MAX. TRIB. POT. XVII. COS. VI. P. P. AD DECLARANDVM QVANTAE ALTITVDINIS MONS ET LOCVS SIT EGESTVS.

+ Imp. VI

Tantis viribus

Similis ē altera Columna Antonini Pii in Regione Columnæ.

Erat in Foro Columna altissima ĩ qua scriptum erat in honore Iulii Cęsaris.

PATER PATRIAE

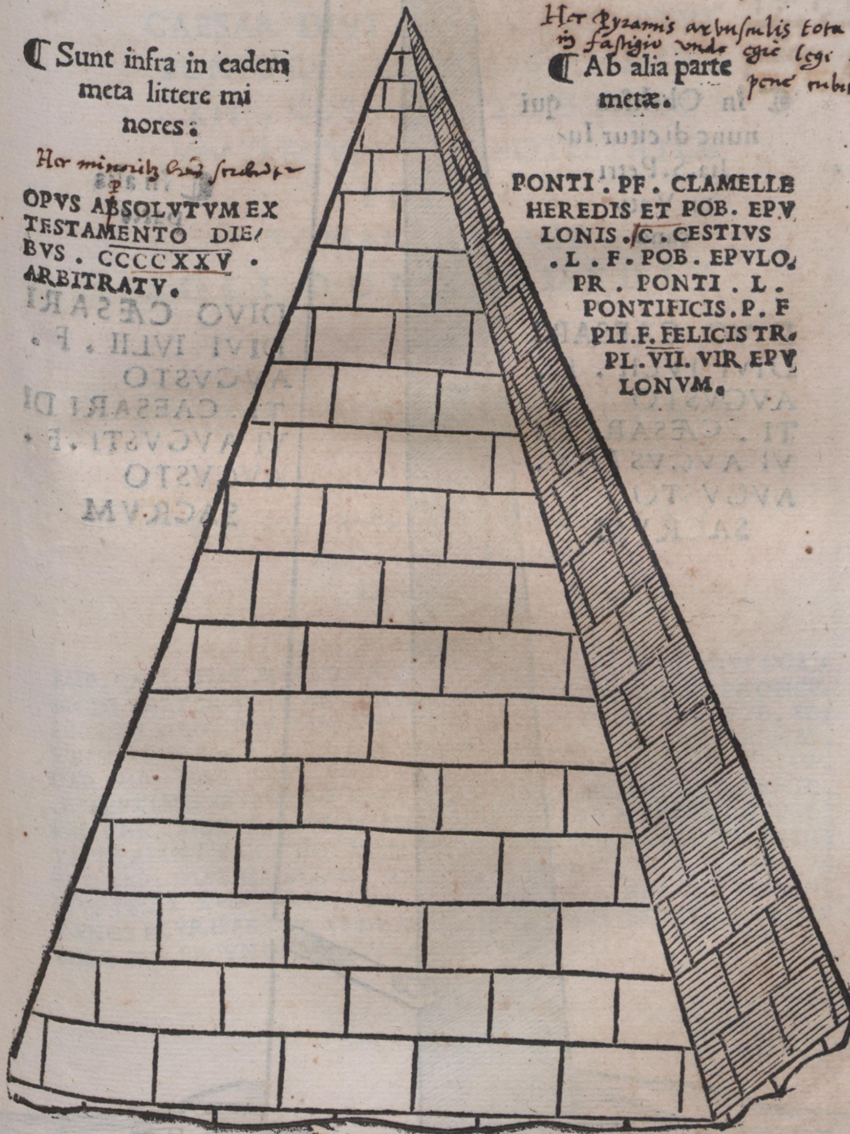
Est in Ara Cęli Columna prope aquam benedictam in qua sculptum est.

A CVBICVLO AVGVSTORVM.

¶ In Pyramide iusta portam . S . Pauli .

C . CESTIVS . L . F . POB . EPVLO PR . TR . PL .
. VII . VIR EPVLONVM .

Vide Marlianum pag. 94.

¶ Sunt infra in eadem meta littere minores :

Hec minoribus [illegible]

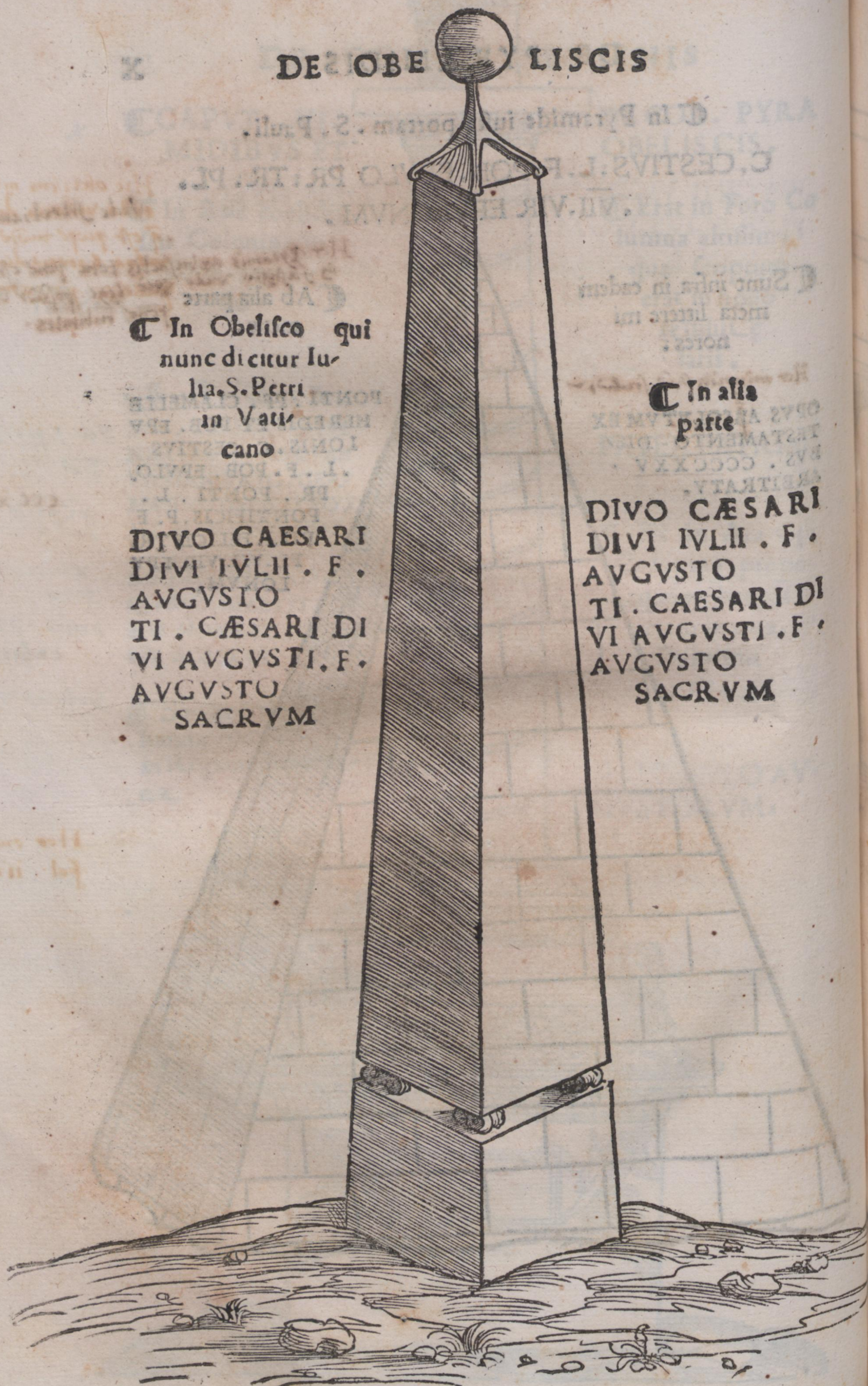
OPVS ABSOLVTVM EX TESTAMENTO DIEBVS . CCCCXXV . ARBITRATV .

Hec Pyramis arbusculis tota pene est obsita maxime in fastigio unde egre legi possunt littere quamvis sint pene cubitales.

¶ Ab alia parte metæ .

PONTI . PF . CLAMELLE HEREDIS ET POB . EPVLONIS . C . CESTIVS . L . F . POB . EPVLO . PR . PONTI . L . PONTIFICIS . P . F PII . F . FELICIS TR . PL . VII . VIR EPVLONVM .

CCC XXX

¶ In Obelisco qui nunc dicitur Iulia. S. Petri in Vaticano

DIVO CAESARI
DIVI IVLII . F .
AVGVSTO
TI . CÆSARI DI
VI AVGVSTI . F .
AVGVSTO
SACRVM

¶ In alia parte

DIVO CÆSARI
DIVI IVLII . F .
AVGVSTO
TI . CAESARI DI
VI AVGVSTI . F .
AVGVSTO
SACRVM

In Base Obelisci Campi Martii : qui est prope Aedes . R : . D : Car . de Crassis :

Hic obeliscus in humilis domus cella vinaria demersus conspicit[ur] q[ue] est prope monte Citatorum qui vulgo Citorio dicit[ur] et sub via publica porrectus iacet.

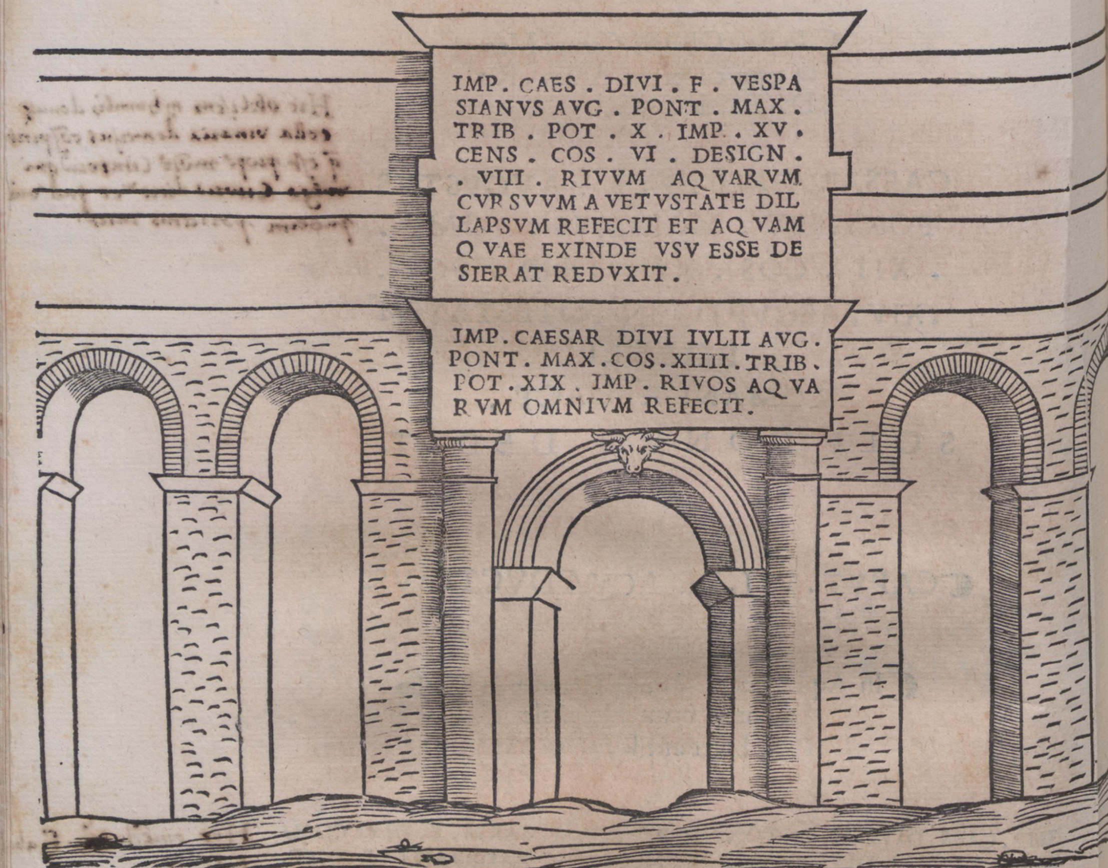
* CAESAR DIVI . I . L : AVGVSTVS
PONTIFEX . MAXIMVS . IMP .
. XII . COS . XI . TRIB . POT .
. XIV . AEGVPTO IN POTESTATEM
POPVLI
ROMANI REDACT .
SOLI DONVM DEDIT.

CAPVT . VII . DE AQVÆDVCTIBVS.

In Aquæ ductu Aquæ Claudiæ in Cœlio monte : iuxta Hospitale Lateranense.

Hoc emendatius habe[s] fol. iiz

IMP . CAES . DIVI . M . ANTONINI PII GERM . SARM . F . DIVI COMMODI FRATER DIVI ANTONINI NEP . DIVI HADRIANI PRONEP . DIVI TRAIANI PARTHIC . PRONEP . DIVI NERVAE ABNEP . L . SEPTIMIVS SEVERVS PIVS PERTINAX AVG . ARABIC . ADIABENIC . PARTHIC . MAX . TRIB . POT . VIII . IMP . XI . COS . II . PROCOS . ET IMP . . L . SEPTIMII SEVERI PII PERTINACIS AVG . ARABIC . ADIABENIC . PARTIHC . MAX . F . DIVI . M . ANTONINI PII GERM . SARM . NEP . DIVI TRAIANI PARTHIC . ET DIVI NERVAE ABNEP . M . ANTONINI PRONEP . DIVI HADRIANI ABNEP . M . AVRELIVS ANTONINVS PIVS FELIX AVG . TRIB . POT . IIII . PROCOS . ARCVS CELIMONTANOS PLVRIFARIAM VETVSTATE COLLAPSOS ET CORRVPTOS SOLO SVA PECVNIA RESTITVERVNT .

¶ In Aquæ Virginis ductu in hortulis . A . Colotii .

TI : CLAVDIVS DRVSI . F . CAESAR AVGVSTVS
GERMANICVS PONTIFEX.MAXIM.TRIB.POTEST.V.
IMP . XI . P . P . COS . DESIGN . IIII . ARCVS
AQVAE DVCTVS VIRGINIS DISTVRBATOS PER
C . CAESAREM A FVNDAMENTIS NOVOS FECIT
AC RESTITVIT .

In Ripa Tyberis quod nunc non extat.

IMPP. DIOCLITIANVS ET MAXIMIANVS AVGG: REPVRGATIS FONTIVM RIVIS ET ITINERIBVS EORVM AD PERENNEM VSVM REFECTIS TYBERINO PATRI AQVARVM ET REPERTORIBVS MIRABILIVM FABRICARVM PRISCIS VIRIS HONORI DEDERVNT CVRANTE : L : AELIO DIONYSIORO.

CAPVT. VIII. DE MOLIBVS.

In Mole Hadriana: quæ nunc dicitur Castellum. S. Angeli: ubi sunt cineres fere omnium Antoninorum.

IMP. CAES. DIVI TRAIANI PARTHICI FILIO DIVI NERVAE NEPOTI TRAIANO AVG. PONT. MAX. TRIB. POT. XXII. IMP. II. COS. III. P. P. ET DIVAE SABINAE IMP. CAES. T. AELIVS HADRIANVS ANTONINVS AVG. PIVS PONT. MAX. TRIB. POT. II. DESIGN. IIII. COS. II. P. P. PARENTIBVS SVIS.

Ibidem.

IMPERATORI CAESARI DIVI MARCI ANTONINI PII GERMANICI SARMATICI FILIO DIVI PII NEPOTI DIVI HADRIANI PRONEPOTI DIVI TRAIANI PARTHIC. ABNEPOTI DIVI NERVAE ABNEPOTI LVCIO AELIO AVRELIO COMMODO AVGVSTO SARMATICO GERMANICO MAXIMO BRITANNICO PONTIFICI MAXIMO TRIBVNICIAE POTESTAT. XVIII. IMP. VIII. CONSVL. VII. PATRI PATRIAE.

ADNEPOTI · II · IMP · II ·

¶ In eodem Castello Sancti Angeli.

Epitaphium:

IMP . CAESARI . L .
AVRELIO VERO AVG.
ARMENIAC. MED .
PARTHIC . PONTI
FIC. TRIBVNIC. POT.
. VIIII . IMP. V. COS.
. III . P . P.

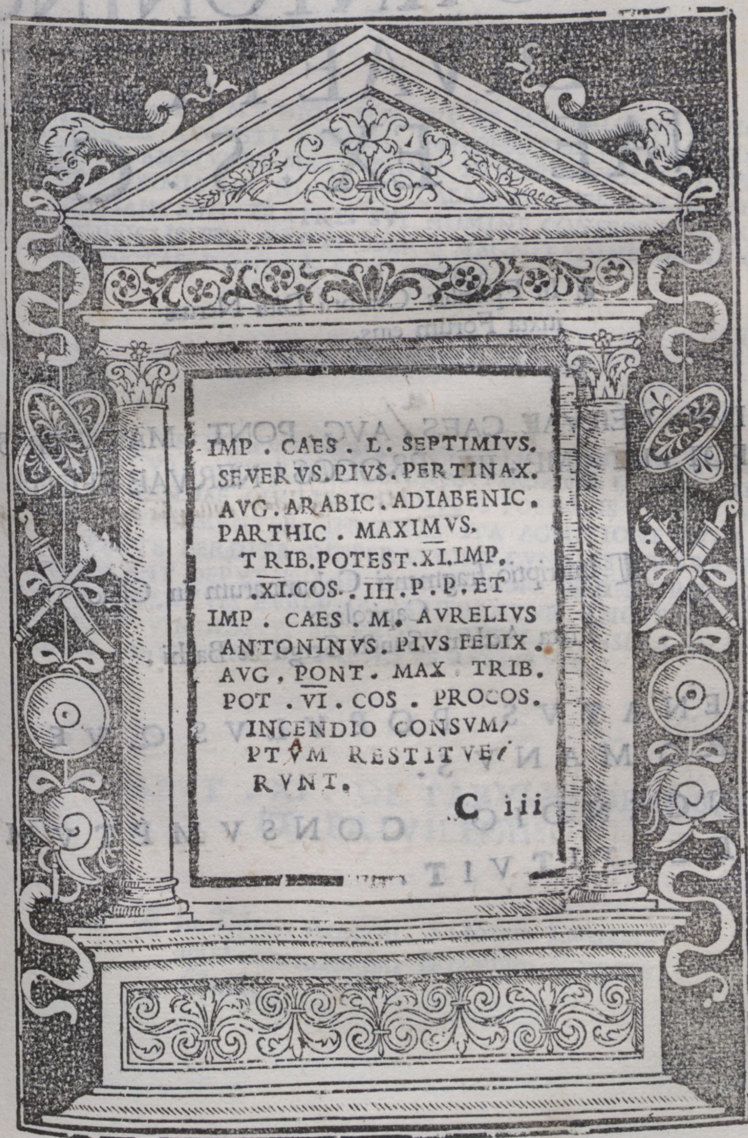
Aliud Epitaphium:

. D . M . S .
EVTYCHES VRSVLAE
CONSAE KARISSIMAE
CVM Q VA V.X. ANNIS
. XXII . MENSES . VII .
DIES . XXI . DE Q VA
NVNQ VAM NIHIL
Q VESTVS SVM ET
ASIANAE MATRI
. B . M . F .

CAPVT .IX. DE PORTICIBVS ET EPISTILIIS.

In Porticu ante ecclesiam: S. Angeli in Piscina

¶ In Porticu Antonini iuxta Forum Ro.

DIVO ANTONINO ET DIVAE FAVSTI NAE EX . S . C .

¶ In Epistiliis Oratorii Diui Neruæ iuxta Forum eius.

IMP . NERVAE CAES . AVG . PONT . MAX . TRIB . POT . III . IMP . III . PROCOS . NERVAE FECIT .

Hic non extat collapsis epistilijs pariter

¶ Inscriptio fragmenti Columnarum in Cliuo Capitolino Iuxta Aedem Sancti Sergii & Bachi :

SENATVS POPVLVSQVE ROMANVS .

INCENDIO CONSVMPTVM RESTITVIT .

CAPVT . X . DE THERMIS.

In Thermis Dioclitianis:

. D . D . N , N . DIOCLITIANVS ET MAXIMIANVS INVICTI SE NIORES AVGVSTI PATRES IMPEPERATORVM ET CAESARVM CONSTANTIVS ET MAXIMIANVS INVICTI AVGG . ET SEVERVS ET MAXIMIANVS NOBILISS . CAESARES THERMAS FELICES DIO CLITIANI AVG . FRATRIS SVI NOMINE CONSECRAVIT COEPTIS AEDIFICIIS PRO TANTI OPERIS MAGNITVDINE OMNI CVLTV PERFECTAS ROMANIS SVIS DEDICA .

In Thermis Constantini.

PETRONIVS PERPENNA MAGNVS QVADRATIANVS . V . C . MP. PRAEF . VRB . THERMAS CONSTANTINIANAS LONGA INIVRIA ET ABOLENDAE CIVILIS VEL POTIVS FOEDALIS CLADIS VASTA TIONE VEHEMENTER AFFLICTAS ITA AGNITIONE SVI EX OM NI PARTE PERDITA DESPERATIONE CVNCTIS REPARATIONIS ADFERANT DEPVTATO AB AMPLISSIMMO ORDINE PARVO SVM PTV QVANTVM PVBLICAE PATIEBANTVR ANGVSTIAE AB EX TERNO VINDICAVIT ET PROVISIONE LARGISSIMA IN PRISTI NAM FACIEM SPLENDOREMQVE RESTITVIT.

Vide Mort. p. 88

CAPVT . XI . DE TABVLIS: DECRETIS ET PRIVILEGIIS.

In Tabula Aenea in : S : Ioanne Laterano: apud tabernaculum sacratissimi Corporis Christi.

FOEDVSVE CVM QVIBVS VOLET FACERE LICEAT ITA VTI LICVIT DIVO AVG. TI. IVLIO CAESARI AVG. TIBERIOQVE CLAVDIO CAESARI AVG. GERMANICO.

VTIQVE EI SENATVM HABERE RELATIONEM FACERE, REMITTERE SENATVSCONSVLTA PER RELATIONEM DISCENSIONEMQVE FACERE. LICEAT ITA VTI LICVIT DIVO AVG. TI. IVLIO CAESARI AVGV. TI. CLAVDIO CAESARI AVGVSTO. GERMANICO.

VTIQVE CVM EX VOLVNTATE AVCTORITATEVE IVSSV MANDATVVE EIVS PRESENTEVE EO SENATVS HABEBITVR OMNIVM RERVM IVS PERINDE HABEATVR SERVETVR AC SI E LEGE SENATVS EDICTVS ESSET HABERETVRQVE.

VTIQVE QVOS. MAGISTRATVM POTESTATEM IMPERIVM CVRATIONEMVE CVIVS REI PETENTES SENATVI POPVLOQVE ROMANO COMMENDAVERIT QVIBVSVE SVFFRAGATIONEM SVAM DEDERIT PROMISERIT EORVM COMITIS QVIBVSQVE EXTRA ORDINEM RATIO HABEATVR.

VTIQVE EI FINES POMERII PROFERRE PROMOVERE CVM EX REPVBLICA CENSEBIT ESSE LICEAT: ITA VTI LICVIT TI. CLAVDIO CAESARI AVG. GERMANICO.

VTIQVE QVECVNQVE EX VSV REI PVBLICAE MAIESTATE DIVINARVM HVMANARVM PVBLICARVM PRIVATARVMQVE RERVM ESSE E CENSEBIT EI AGERE FACERE IVS POTESTASQVE SIT ITA VTI DIVO AVG. TIBERIOQVE IVLIO CAESARI AVG. TIBERIOQVE CLAVDIO CAESARI AVG. GERMANICO FVIT.

VTIQVE QVIBVS LEGIBVS PLEBEIVE SCITIS SCRIPTVM FVIT NE DIVVS AVG. TIBERIVSVE IV-

LIVS CAESAR AVG. TIBERIVSQVE CLAVDIVS CAESAR AVG. GERMANICVS TENERENTVR IIS LEGIBVS PLEBISQVE SCITIS IMP. CAESAR VESPASIANVS SOLVTVS SIT QVAEQVE EX QVAQVE LEGE ROGATIONE DIVVM AVG. TIBERIVMVE IVLIVM CAESAREM AVG. TIBERIVMVE CLAVDIVM CAESAREM AVG. GERMANICVM FACERE OPORTVIT EA OMNIA IMP. CAESARI VESPASIANO AVG. FACERE LICEAT.

VTIQVE QVAE ANTE HANC LEGEM ROGATAM ACTA GESTA DECRETA IMPERATA AB IMPERATORE CAESARE VESPASIANO AVG. IVSSV MANDATV VE EIVS A QVOQVE SVNT EA PERINDE IVSTA RATAQ. SINT AC SI POPVLI PLEBISVE IVSSV ACTA ESSENT.

SANCTIO.

SIQVIS HVIVSCE LEGIS ERGO ADVERSVS LEGES ROGATIONES PLEBIS VE SCITA SENATVSVE CONSVLTA FECIT FECERIT SIVE QVOD CVM EX LEGE ROGATIONE PLEBISVE SCITO . S . VE . C . FACERE OPORTEBIT NON FECERIT HVIVS LEGIS ERGO ID EI NE FRAVDI ESTO NEVE QVIT OB EAM REM POPVLO DARE DEBETO NEVE CVI DE EA RE ACTIO NEVE IVDICATIO ESTO NEVE QVIS DE EA RE APVD ———CI SINITO. ++ SE AGI

¶ Ante Fores Diui Pauli Decretum:

C. POPILIO. C. F Q VIR. CARO CEDONI COS. VII. VIRO EPVLONVM SODALI HADRIANALI LEGATO IMP. CAESARIS ANTONINI AVG. PII. PRO. PR. GERMANIAE SVPER ET EXERCITVS IN EA TENDENTIS CVRATORI OPER. PVBLICOR. PRAEF. AERARII SATVR. CVRATORI VIAR. AVRELIAE VETERIS ET NOVAE CORNELIAE ET TRIVMPHALIS LEGATO LEGIONIS. X. FRETENSIS A CVIVS CVRA SE EXCVSAVIT PRAETORI TRIBVNO PLEBIS. Q. DIVI HADRIANI AVG. IN OMNIBVS HONORIBVS CANDIDATO IMPERATOR TRIB. LATICLAVIO LEG. III. CYRENAICAE DONATO DONIS MILITARIBVS A DIVO HADRIANO OB IVDAICAM EXPEDITIONEM XVIRO STLITIBVS IVDICANDIS PATRONO MVNICIPI CVRATORI MAXIMI EXEMPLI SENATVS. P. Q. TYBVRS OPTIMAE DE RE PVBLICA MERITO.

¶ Decretum in paruo sacello iuxta
. S. Petrum Aduincula.

EX AVTORITATE TVRCI APRONIANI: V: C: PRAEFECTI VRBIS.

RATIO DOCVIT VTILITATE SVADENTE CONSVETVDINE MICANDI SVMMOTA SVB EXAGIO POTIVS PECORA VENDERE Q VAM DIGITIS CONCLVDENTIBVS TRADERE VT ADPENSO PECORE CAPITE PEDIBVS ET SEVO LACTANTE ET SVBGVLARI LANIO CEDENTIBVS RELIQ VA CARO CVM PELLE ET INTERANEIS PROFICIAT VENDITORI SVB CONSPECTV PVBLICO FIDE PONDERIS COMPROBATA VT Q VANTVM CARO OCCISI PECORIS APPENDAT ET EMPTOR NORIT ET VENDITOR COMMODIS OMNIBVS ET PRAEDA DAMNATA Q VAM TRIBVNVS OFFICIVM CANCELLARIVS ET SCRIBA DE PECVARIIS CAPERE CONSVEVERANT. Q VAE FORMA INTERDICTI ET DISPOSITIONIS SVB GLADII PERICVLO PERPETVO CVSTODIENDA MANDATVR.

¶ Decretum Tempore Vespasiani [Iustiniani] conditum.

Hec inscriptio falsa est ut docet ipsa lra q. Justiniani mentionem facit.

TERTVLIVS DEI GRATIA INVICTISSIMAE REGINAE COELI TERRAEQVE CIVITATIS ROMANAE PATRITIVS DICTATORIBVS MAGISTRATIBVS SENATORIBVS CONSVLIBVS PRAEFECTIS CENSORIBVS ET OMNIBVS PER TOTVM ORBEM COMMORANTIBVS SALVTEM ET PERPETVAM PACEM. NOS NON AMBIGIMVS . S. P. Q. R. TOTIVS MVNDI. DOMINOS DOMINATORES REGESQVE ET PRAESVLES FVISSE. CVM QVICQVID SVBIACET CAELO VICISSENT VT IN SERVITVTEM REDEGISSENT: ET ROMAM TOTIVS ORBIS REGINAM CONSTITVISSENT AETERNAM A DEO CONSERVATAM VRBEM ROMANAM SINGVLARI VIRTVTE. FERTILITATE: POTENTIA: SAPIENTIA: ET POLLVCITATE: ET PVLCHRITVDINE: BONITATEQVE: DIFFINITORIS TOTO ORBE SACRATAM ERGO QVIA TANTORVM HONORVM AVCTOREM DEVM NOBIS HAEC OMNIA CONCEDENTEM ADORARE: COLERE: VENERARI: NEC NON BASILICAS POSSESSIONIBVS DOTARE DEBEMVS ICCIRCO EGO QVI SVM TERTVLLVS DEI GRATIA ROMANAE VRBIS PATRITIVS CONCEDO TIBI IN PERPETVVM PATRI BENEDICTO ET TVIS SVCCESSORIBVS ET EIVS SVCCESSORIBVS IN CASTRO CENOBII SANCTI BAPTISTAE IOANNIS CENOBIADE QVERENTIBVS OMNES PATRIMONII MEI TERRAS QVAE ESSE VIDENTVR IN SICILIA CVM SERVIS DVOBVS: VEGETIS VXORIBVS EORVM ET FILIIS IN MESSANA MODIA TERRAE. XXX. CVM PORTV SVO IN ACCIO MODIA TERRAE. XX. IN CIVITATE CATANENSI. VI. IN ACRIGENTO. CCC. IVXTA SYRACVSAS ET ACHATA. V. IVXTA PADIVM. CCC. IN ARGENTINO. IIII. IN TINDIN. CL. AC OMNES ECCLESIAS CVM SVIS AQVIS PISCINIS ET AQVARVM DECVRS, AD EASDEM TERRAS PERTINENTIBVS ET IDEM SANCTO CENOBIO SIQVIS AVTEM HOC DECRETVM VIOLARE PRAESVMPSERIT. XIIII. TALENTA AVRI PVRISSIMI ROMANO PERSOLVAT IMPERIO: ET HOC DECRETVM PRISTINVM ROBVR OBTINEAT: ACTVM EST HOC DECRETVM. XI. KL. IVLII ANNO IMPERII IVSTINIANI. V. XXX. XXVI. OLYMPIADAE.

EGO TERTVLLVS MANVS MEAE SIGNO ROBORAVI.

EGO SYMACHVS CONSVL SVBSCRIPSI.

EGO VITELLIANVS COS. SVBSCRIPSI.

TV COELI TERRAEQVE IMPERATRIX ET DOMINA ROMA SVB CVIVS VIRTVTE TOTVS TREMISCIT ORBIS.

Factiones . IIII . Aurigantium in Tabula marmorea in domo Cechinorum .

M . AVRELIVS DIOCLES . AGITATOR . FACTIONIS . RVSSATAE .

NATIONE HISPANVS LVSITANVS ANNORVM . XXXXII . MENS . VII . D . XXIIII .
PRIMVM AGITAVIT IN FACTIONE ALB . ACILIO A VIOLA ET CORELLIO PANSA COS .
PRIMVM VICIT INFACTIONE ADEM . M . ACILIO GLABRIONE . C . BELLICIO TORQVATO COS .
PRIMVM AGITAVIT IN FACTIONE PRASINA TORQVATO ASPRENATE . II . ET ANNIO LIBONE COS .
PRIMVM VICIT IN FACTIONE RVSSATA LAENATE PONTIANO ET ANTONIO RVFINO COS .
SVMMA QVADRIGA AGITAVIT ANNIS . XXIIII . MISSVS OSTIO . IIII . CCLVII .
—— CLXII . A POMPA . CX . SINGVLARVM VICIT ∞ LXIIII . INDE PRAEMIA MAIORA VICIT . LXXXXII . XXX . XXXII . EX HIS SEIVGES . III . XXXX . XXVIII . —H— S . II . LXXVIII . INDE SEPTEIVGE . I . LX . III . BINARVM VICIT . CCCXXXXVII . TRIGAS AD HS . XV . III . TERNARVM VICIT . LI . AD HONOREM VENIT .
—— SECVNDAS . Ɖ . CCCLI . TERTIAS . LXXVI . QVARTAS AD HS C Ɔ . I . FRVXTRA EXIT ∞ CCCLI . AD VENETVM VICIT . X AD ALBATVM VICIT . LXXXXI . INDE AD HS . XXXII . AD PRASINVM HS . CCCLVIII . LXIII . CXX . PRAETEREA BIGAS . M . VICIT . III . AD ALBATV . I . AD PRASINV . II . OCCVPAVIT ET VICIT . Ɖ . CCCXV . SVCCESSIT ET VICIT LXVII .
—— XXXVI . VARIIS GENERIBVS VIC . XXXXII . ERIPVIT ET VICIT Ɖ II . PRASINIS . CCXVI . VENETIS . CCV . ALBATI . LXXXI . EQVOS CENTENARIOS FECIT . N . VIIII . ET DVCENAR . I .

INSIGNIA EIVS.

—— TO TIBI QVO ANNO PRIMVM QVADRIGIS VICTOR EXTITIT BIS ERIPVIT : BIS ACTIS CONTINETVR AVILIVM TEREN . FACTIONIS SVAE PRIMVM OMNIVM VICISSE ∞ . XI . EX QVIBVS ANNO VNO PLVRIMVM VINCENDO VICIT .
—— NO PRIMVM CENTVM VICTORIAS CONSECVTVS EST . VICTOR . CIII . SIMGVLARVM VICIT . LXXXIII . ADHVC AVGENS GLO

RIAM TITVLI SVI PRAECESSIT THALLVM FACTIONIS SVAE. QVI
PRIMVS IN FACTIONE RVSSATA VICIES OMNIVM AGITATO-
RVM EMINENTISSIMVS QVO ANNO ALIENO PRINCIPIO VIC-
TOR. CXXXIIII. SINGVLARVM VICIT. CXVIII. QVO TITVLO
PRAECESSIT OMNIVM FACTIONVM AGITATORES QVI VNQVAM
CIRCENSIVM INTERFVERVNT, OMNIVM ADMIRATIONE MERI
TO NOTATVM EST QVOD VNO ANNO ALIENO PRINCIPIO DVO
BVS INTROIVGIS COTYNO ET POMPEIANO VICIT. LXXXXVIIII.
.LXI. LIIII. XLI. XXXII. FACTIONIS PRASINAE VICTOR ∞ XXV.
PRIMVS OMNIVM VRBIS CONDITAE AD HS. L. VICIT. VII. DIO-
CLES PRAECEDENS EVM INTROIVGIS TRIBVS ABIGEIO LVCIDO
PARATO. L. VICIT. VIII. COMMVNEM VENVSTVM: EPAPHRODI
TVM TRES AGITATORES MILIARIOS FACTIONIS VENETAE AD
HS. L. VICISSENT. XI. DIOCLES POMPEIANO ET LVCIDO DVOBVS
INTROIVGIS. L. VICIT ——— FACTIONIS PRASINAE VICTOR ∞
XXV. ET FLAVIVS SCORPVS VICTOR. II. XLVIII. ET POMPEIVS
MVSCLOSVS VICTOR. III. Ɖ LVIIII. TRES AGITATORES VICTO-
RES. VI. Ɖ CXXXII. AD HS. L. VICERVNT. XXVIII. ——— EMINEN
TISSIMVS VICTOR ∞ CCCCLXII. L. VICIT. XXVIIII. NOBILISSI
MO TITVLO DIOCLES NITET. CVM FORTVNATVS FACTIONIS
PRASINAE IN VICTORE TVSCO VICTOR. CCCLXXXVI. L. VICIT.
.IX. DIOCLES VICTOR. C. I. III. VICIT. *. LX. I. NOVIS COACTIO
NIBVS ET NVMQVAM ANTE TITVLIS SCRIPTIS DIOCLES EMI-
NET QVOD VNA DIE SEIVGES AD HS. XL. MISSVS BIS VTRASQVE
VICTOR EMINVIT. ADQVE AMPLIVS ——— SVIS QVIBVS SEPTEM
EQVIS IN SE IVNCTIS NVNQVAM ANTE HOC NVMERO EQVO
RVM SPECTATO CERTAMINE AD HS. L. IN ABIGEIO VICTOR EMI
NVIT. ET SINE FLAGELLO ALIS CERTAMINIBVS. AD HS. XXX ———
CVM VICTOR ESSET. HIS NOVITATIBVS DVPLICI ORNATVS EST
GLORIA. INTER MILIARIOS AGITATORES PRIMVM LOCVM OBTI
NERE VIDETVR PONTIVS EPAPHRODITVS FACTIONIS VENETAE.
——— NINI AVG. PII SOLVS VICTOR ∞ CCCCLXXII. SINGVLARVM
VICIT Ɖ. CCCCXI. AD DIOCLES PRECEDENS EVM VICTOR ∞
CCCCLXII. INTER SINGVLARES VICIT ∞ LXIIII. ISDEM TEMPO
RIBVS ——— ET VICIT CCCGXLVII. DIOCLES ERIPVIT ET VICIT Ɖ
.LI. DIOCLES AGITATOR QVO ANNO VICIT. CXXVII. ABIGEIO LV
CIDO POMPEIANO INTROIVGIS TRIBVS VICTOR. CIII. INTER
——— EMINENTES AGITATORES INTROIVGIS AFRIS PLVRI-
MVM VICERVNT PONTIVS EPAPHRODITVS FACTIONIS VENETAE
IN BVBALO VICIT. CXXXIIII. POMPEIVS MVSCLOSVS FACTIONIS
PRASINAE ——— XXV. DIOCLES SVPERATIS EIS IN POMPEIANO
VICTOR. CLII. SINGVLARVM VICIT. CXXXXIIII. AMPLIATIS TITV

LIS SVIS COTYNO GALATA ABIGEIO LVCIDO POMPEIANO INTRO IVGIS QVINQ: VITOR . CCCCXLVII SINGVLARVM VICIT. . CCCLXXXXXVII.

In domo : D: Caroli Astalli.

. C . IVLIVS CAESAR

DVOBVS LIB: LAMIARI Q VIRITIALI SALVTEM.

CVM PETIERITIS AME VT SICVI QVID VESTRVM HVMANITVS ACCIDERIT IS IN LOCVM QVI EST IN FVNDO AESCINIANO MEO INTRANTIBVS A VIA PARTE LEVA A MONIMENTO TESTACIO PER LONGITVDINEM PEDVM . CLXXV . LATITVDIN . A MACERIA INTRORSVM PEDVM . XXV . INFERATVR AD IVS CONCEDERE ME HAC EPISTVLA NOTVM VOBIS FACIO BENE VALERE VOS CVPIO.

DATA . XIII . K . IVLIAS IN HORTIS STATILIAE MAXIMAE C . FIRMIO COMMODO ET CIVICA POMPEIANO COS.

SAMIARIS DORYPHORION.

Decretum:

AEDICVLAM ET STATVAS HAS HOSTIAM DEDICATIONI VICTIMAE NATALI AVG . VIII . K . OCTOB . DVAE QVAE . PP . IMMOLARI CONSVETAE SVNT AD ARAM QVAE NVMINI AVGVSTO DEDICATA EST . VIIII . K . OCTOBR . IMMOLENTVR . ITEM NATALI . T . CAESARIS PERPETVAE ACTVRI DECVRIONES ET POPVLVS CENA RENT QVAM IMPENSAM . C . CASELLIO LABEONE IN PERPETVO POLLICENTI VT GRATIAE AGERENTVR MVNIFICENTIAE EIVS EOQ.

NATALI VT QVOTANNIS VITVLVS IMMOLARETVR ET VT NATALIBVS AVGVSTI ET TI. CAESARVM PRIVSQVAM AD VESCENDVM DECVRIONES IRENT THVRE ET VINO GENII EORVM AD EPVLANDVM ARA NVMINIS AVGVSTI INVITARETVR: ARAM NVMINI AVGVSTO PECVNIA NOSTRA FACIENDAM CVRAVIMVS: LVDOS EX IDIBVS AVGVSTIS DIEBVS SEX INFACIENDOS CVRAVIMVS NATALI AVGVSTAE MVLSVM ET CRVSTVLA MVLIERIBVS VICANIS AD BONAM DEAM PECVNIA NOSTRA DEDIMVS.

ITEM DEDICATIONE STATVARVM CAESARVM ET AVGVSTORVM MVLSVM ET CRVSTVLA PECVNIA NOSTRA DEVOTIONIBVS ET POPVLO DEDIMVS. PERPETVOQVE EIVS DIE DEDICATIONIS DATVRO NOS TESTATI SVMVS. QVEM DIEM QVO FREQVENTIOR QVOT ANNIS SIC SERVABIMVS. VI. IDVS MARTIAS QVA HIC TI. CAESAR PONTIFEX MAXIMVS FOELICISSIME EST CREATVS.

¶ Sempron: Test.

D. O. M.

L: MALLIO ET Q. TORQVATO COS.

SEMPRONIVS TVCIDANVS TESTAMEN. IVR. MIL. QVOD IPSE FACIO. LL. ABESTO OB POENVM ITALIA PVLSVM FVND. BALEARES SENATVI. P. Q. R. D. D. AVRELIVS TVCIDANVS TACITAM PECV. SI VIA LAT. OSS. MEIS RE. MONVMENTVM SVO SVNT. EDIFICAVERIT HABETO. HERMETI LIB. AVG. VIND. MA. AVR. EX. D. DA. SVNT LYCIE AGRESTI VXO. BENEME. MVNDVM MVLIEB, QVE VE. E. CA. PA. D. L. CAIVS. TVCIDANVS QVOD PVPILLAM CVIVS IVSSV MEO. CV. GE. CONTRA DECRETVM AMPLISS. ORD. VXO. D. EX. ESTO. DODRANT. LVCIO CELSO TESTAMENT. QVOD ESAPHO SCRIPSERAM ADI. PAMPHILO VICARIO PECV. TI. INSTRVMENT. RVSTI. QVOD EPIRO PARAVER. LIBERVE HERED. DA SVNTO FILIIS SI NEPOTES MIHI NON FECERINT MARCELLVS TVCIDANVS EX DAM. SVNT. COHI. HERED. QVE. LEGO, O, ESTO.

CAPVT .XII.

Hoc ex Plinio transcripsit cum ms[illegible]

Breuiarium rerum gestarum . L . Sicinii Dentati.

. L . SICINIVS DENTATVS TRIB . PL . CENTIES VICIES PRAELIATVS OCTIES EX PROVOCATIONE VICTOR . XLV . CICATRICIBVS ADVERSO CORPORE INSIGNIS NVLLA INTERCO IDEM SPOLIA COEPIT . XXXIIII . DONATVS HASTIS PVRIS . IIXX . PHALERIS . XXV . TORQVIBVS . III . ET . LXXX . ARMILLIS . CLX . CORONIS . XXXV . CIVICIS . XIII . AVREIS . VIII . MVRAL . III . OBSIDIONAL . I . FISCO AERIS . X . CAPTIVIS . XX . IMPERATORES . VIIII . IPSIVS MAXIME OPERA TRIVMPHANTES SECVTVS.

In honorem Q . Fabii Maximi:

.Q.FABIVS MAXIMVS DICTATOR BIS COS . V . CENSOR INTERREX . II . AED . CVR . Q . II . TRIB . MILITVM PONT . AVGVR . PRIMO CONSVLATV LIGVRES SVBEGIT EX HIS TRIVMPHAVIT TERTIO ET QVARTO HANNIBALEM CVM PLVRIBVS VICTORIIS FEROCEM SVBSEQVENDO COERCVIT DICTATOR MAGISTRO EQVITVM MINVCIO CVIVS POPVLVS IMPERIVM CVM DICTATORIS IMPERIO AD EQVAVERAT EXERCITVI PROFLIGATO SVBVENIT ET EO NOMINE AB EXERCITV MINVTIANO PATER APPELLATVS EST CONSVL QVINTVM TARENTVM COEPIT TRIVMPHAVIT DVX AETATIS SVAE CAVTISSIMVS ET REI MILITARIS PRAESTANTISSIMVS HABITVS EST PRINCEPS IN SENATV DVOBVS LVSTRIS FACTVS EST.

¶ In conmendatonem . L. Metelli.

. S . P . Q . R .

L. METEL . PONT . II . COS. DIC . M . EQ . XII . V . AVG. VND. QVI PRIMVS ELEPHANTO EX PRIMO PVNICO BELL . DVX IN TRIVMPHO PRIMARIVS BELLATOR OPTVMVS ORATOR FORTISSIMVS IMP . AVSPICIO SVO MAX . R . S . C . MAXIMO VSVS HONORE SVMMA SAPIANTIA MAX . S . N . PARTAM EX AEQ. PECVNIAM MAG . SINGL . RELIQVIT TRIBVIT CLARISS . IN CIVITATE FVIT ET VT QVOTIES INSIGNITVM IRET AD CVRRVM VEHERETVR AD CVRIAM QVOD A CONDITO AEVO NVLLI ALII CONTIGIT.

¶ Inscriptio ex tropeo Opitergii.

: D . OCT . AVG :
IMP . CAES . D . F . AVG PONTIF . MAX .
IMP . XIIII . TRIB . POT . XVII .

. S . P . Q . R .

QVOD EIVS DVCTV AVSPICIISQVE GENTES ALBINAE OMNES, QVE A MARI SVPERO AD INFERVM PERTINEBANT SVB IMPERIVM PO . RO . SVNT REDACTAE.

¶ Ex tabula ærea Romæ.

PAVLVS AIMILIVS IMP . MACEDONIAM TERRARVM IMPERIO POSITAM COEPIT CVIVS VNO DIE . LXXII . VRBES VENDIDIT. ETIAM INDIAE VICTOR PER VESTIGIA LIBERI PATRIS ATQVE HERCVLIS ROMANA SIGNA CIRCVM TVLIT.

CAPVT. XIII.

Epithaphia singularum Regionum antique & noue Vrbis: sed ea que in antiquis Regionibus sunt ponemus in. VII. Montibus Vrbis & in locis adiacentibus & præcipue in Templis ubi plurima reperiun tur. Ac patet de Tarpeio Monte dicendum:

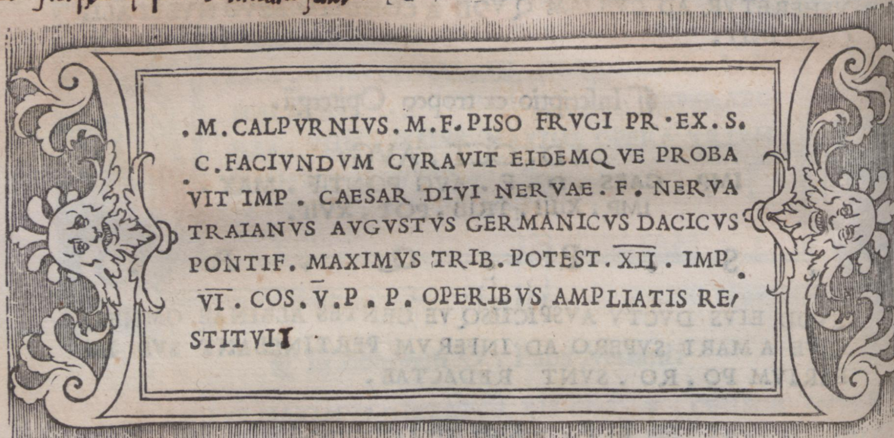
In capitolio prope caput Aeneum.

Vide Marlia. pag. 10.

IMP. CAESARI DIVI TRAIANI PARTHICI FIL. DIVI NERVAE NEPO TI TRAIANO HADRIANO AVG. PONTIF. MAXIMO TRIBVNIC. POTESTAT. XX. IMP. II. COS. III. P. P. MAGISTRI VICORVM VRBIS REGIONVM. XIIII.

Marmor huius Capidis multa continet signeus minusculis scripta q pene obliterata sunt.

Ibidem post.

.M. CALPVRNIVS. M. F. PISO FRVGI PR. EX. S. C. FACIVNDVM CVRAVIT EIDEMQVE PROBA VIT IMP. CAESAR DIVI NERVAE. F. NERVA TRAIANVS AVGVSTVS GERMANICVS DACICVS PONTIF. MAXIMVS TRIB. POTEST. XII. IMP. VI. COS. V. P. P. OPERIBVS AMPLIATIS RE/ STITVIT.

Ibidem iuxta porticum Cons.

OSSA

NERONIS CAESARIS GERMANICI CAESARIS. F. DIVI AVG. PRO. N. FLAMIN. AVGVSTALIS QVAESTORIS.

¶ Ibidem.

OSSA

AGRIPPINAE. M: AGRIPPAE DIVI AVG. NEPTIS
VXORIS GERMANICI CAESARIS MATRIS: C. CAE
SARIS AVG. GERMANICI PRINCIPIS.

¶ Ibidem prope manum Aeneam.

IMP. CAESARI VESPASIANO AVG. PONT. MAX.
TR. POT. III. IMP. IIX. P. P. COS. III. DES. IIII.
. S. C.
QVOD VIAS VRBIS NEGLEGENTIA SVPERIOR. TEM
POR. CORRVPTAS INPENSA SVA RESTITVIT.

¶ Ex marmore effosso in templo Herculis iuxta
Scholam Græcam & Circum Max. & translato
in Capitolium in domum Conseruatorum.

DEO HERCVLI INVICTO.
C. IVL. POMPONIVS PVDENS SEVERIANVS. V. C. PRAEF. VRB.

¶ Ibidem.

HERCVLI INVICTO,
M. CASSIVS. HORTENSIVS. PAVLINVS PR. VRB. XV, VIR. SA
CRIS FACIVNDIS DONVM DEDI.

¶ Ibidem.

DEO HERCVLI INV.
M. IVN. CAESONIVS NICOMACHVS ANICIVS FAVSTVS PAVLI
NVS. C. V. P. V. D. D.

¶ Ibidem in lapide quadrato omni parte scripto in prima parte sic:

HERCVLI INVICTO.
T. FLAVIVS IVLIANVS QVADRATIANVS. V. C. PR. VRB.
XV. VIR. S. F. DONVM DEDIT.

¶ In secunda parte sic:

DEO HERCVLI.
M. NVM. M. IO. CEIONIO ANNIO ALBINO, PRAETOR VRB.
AN. V. C. DEDICANTE.

¶ In tertia parte sic.

DEO HERCVLI.
IVL. FESTVS. V. C. PR. VRB. ANN. DD.

¶ In ultima parte sic:

HERCVLI INVICTO.
POMPEIVS APPIVS FAVSTINVS. V. C. PR. VRB. N. D. D.
FELICITER.

¶ Ibidem in alio rotundi lapidis fragmento sunt hi uersus: quorum finis singulis deest aliquid.

HERCVLES INVICTE CAVTIVS HOC TVO DONV
NVMINI SANCTO DICAVIT PRAETOR VRBIS
CVM PIA SOLEMNE MENTE RITE FECISSE
TRADIDISTI QVOD PRO POTITIIS EVANDREO
ADMINISTRANDVM QVOD ANTIIS HIC ADE.

¶ VOTA:

¶ Ibidem In Cypho Palladis:

PONTIFICVM VOTIS ANNVANT DII ROMANAE REIP. ARCA NAQVE MORBIS PRAESIDIA APOLLINIS IVSSV SVMMA CVM VENERATIONE EX HOC PALLADIS CYPHO SACRAMENTA LIBARVNT ANNVANT QVORVM NVTV ROMANO IMPERIO REGNA CESSERE.

¶ Ibidem ex alio latere:

VIRTVS GENVS PRIMVM CONCILIARE HOMINVM MENTES PRIVATAS REIP. FORE EXTEROS PRIMVM LEGIBVS DE HINC ARMIS COMPESCERE.

¶ In Capitolio:

HERCVLI VICTORI POLLENTI POTENTI INVICTO
. D. D. L. M.

.C. VLPIVS FRONTO VIATORQVE DEDIC. III. K. IVL.
.L. VETTIO PAVLLO
.T. IVNIO MONTANO COSS.

¶ Ibidem:

DOMINO SOLI. V.S. TI. CLAVDIVS AMERINVS LICTOR CVRIATVS.

DEO SOLI INVICTO. P. POMPONIVS CLYTVS EXVOTO.

SILVANO SANCTO SACRVM. PHILOMENON SCANTI HERCVLIERI. D. D.

IOVI O. M. DOLYCHENO. L. FRONTINVS NIGRINVS ARAM POSVIT. L. M.

L. MINVCIVS SINEGDEMVS AEDICVLAM HERCVLIS COLLEGIO. D. D.

¶ In fundamentus Capitolii ubi sunt Salinæ:

Q. LVTATIVS. Q. F. Q. CATVLVS COS.
SVBSTRVCTIONEM ET TABVLARIVM DE. S. S.
FACIVNDVM CVRAVIT.

In palatio Senatoris.

: D : M :

IVLIAE . Ɔ . LIB . HELPIDIS VIXIT ANN . XVI . MENS . VIIII . DIES DVO IVLIA IRENA FECIT VERNAE SVAE CARISSIMAE BENEMERENTI ET SIBI SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM ET FLORO VIRO EIVS LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EIVS.

Prope portam Aræ cœli uersus Capitolium:

LOCVS SACER IVSSV . Q . BATONI TELESPHORI FECIT . Q . BATONIVS ONESIMVS PATRONO PIO VIXIT ANNIS . LXXX . INTEGER INTEGROS.

Ibidem prope Obeliscum.

EVHODI DIVI AVG . L . LIBERTAE . VIX . ANN . XXIII . C . CALVIVS LOCVS CONLIB . CONIVGI.

Imbidem:

DEO CAVTE:

FLAVIVS ANTISTIANVS : V : E : DEDECEM PRIMIS PATER PATRVM.

In Ara Cœli:

ANNONAE SACTAE.

AELIVS VITALIO MENSOR PERPETVS CORPORIS PISTORVM SILIGINIANORVM . D . D.

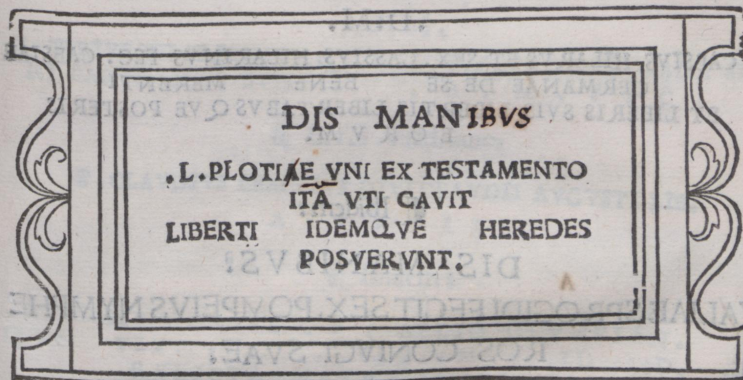
lege SILIGINARIORVM

Ibidem.

DIS MANIBVS:

M . METILIVS TROPHIMVS ET METILIA SYMPHERVS PARENTI DVLCISSIMO NVMERIA . M . VALERIO TROPHIMO FILIO DVLCISSIMO ET PIENTISSIMO ET FRVGALISSIMO VIXIT ANNIS . XXIX . MENS . VIIII . DIEB . XVI . HORIS . VII .

Ibidem:

Ibidem.

DIS MANIB. SACRVM.
L. SESTI EVTROPI SIBI ET SVIS CVIVS MONVMENT. EST.

Ibidem.

L. VOLVSIO VRBANO NOMENCLATORI CENSORIO

an
mu se m
clement.

Ibidem.

D I S M A N.
. M. APVSCEI HERMES ET LVCRETIAE EIVS EX TEXTAMENTO
T. ATTIVS PLHEGON. N. IVNIVS CHRESTVS VELLEIA THALASSA.

Ibidem:

DIS: MANIBVS
QVINCTILIAE HEDIAE VIX. AN. IIII. M. X.
THEODORO PATRI VIX. A. XXXV.
QVINCTILIA PACATA FILIAE ET VIRO BENEMERENTI FECIT.

¶ Ibidem:

.D.M.

T. CAESIVS HILARVS ET SEX. CASSIVS HILARINVS FEC. CAESIAE GERMANAE DE SE BENE MERENTI ET LIBERIS SVIS, LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERIS EORVM.

ET

¶ Ibidem:

DIS MANIBVS:

A

IVLIAE SPROGIDI FECIT SEX. POMPEIVS NYMPHEROS CONIVGI SVAE.

¶ Apud Macellum Coruorum.

C. POBLICIO. L. F. BIBVLO AED. PL. HONORIS VIRTVSQVE CAVSSA SENATVS CONSVLTO POPVLIQVE IVSSV LOCVS MONVMENTO QVO IPSE POSTEREIQVE EIVS INFERRENTVR PVBLICE DATVS EST.

VIRTVTISQVE

¶ Prope. S. Laurentiolum in uia publica.

Adde quod ibidem est imago viri ensem gestantis ad cuius aurem sinistram habet. Equitis. est aut rudeter sculpta.

.D. .M.

SEP. AQVINCI.

IVLIO IVLIANO EVOK. AVG. DOMO SEPTAQ. VICE. EX PANNONIA INFERIORE IVLII SERENVS ET IVLIANVS FILI HEREDES PATRI KARISSIMO. B. M. F. C.

ET

¶ Ibidem:

. D . M .

TICI HERMETIS. Q. V. A. LXXI. M. VIIII. D. XV. SE VIBO FECIT.

¶ Ibidem in horto dictę ecclesiæ.

.D.M.

Q. VIBIVS HILARIANVS . Q . VIBIO PAEDEROT. ET VIBIAE SICE
NI PARENTIBVS SVIS . B . M . F . C .

¶ In . S . Hadriano.

T. CLAVDIVS LEMNIVS DIVI CLAVDII AVGVSTI LIB.
A S T V D I I S.

¶ Ibidem.

MEMORIAE . P . AELIO OLYMPIAN.
QVI VIX. .A. .XVI. .M. .II. .D. .XI.
RELICTA MATRE INFELICISIMA.

¶ Ibidem.

. D . M .

TI. CL. THALLVS PRAEPOSITVS VELARIORVM DOMVS AVGV
STIANAE FEC. SIBI ET FILIIS SVIS. L. L. POST. EORVM.

¶ In . S . Sergio & Bacho.

. D . M .

M. IVNIO EPIGONO CHRESTVS LIB. PATRONO . B . M . DE SE.

¶ Ibidem.

DEIS ET GENIO RHODONIS DOMITIAE AVG . SER . EXACTOR
HERED. LEGAT PECVLIOR.
VIX. ANN. .P. .M. .XXIIII.
RHODINVS FRATRI OPTIMO PIISSIMO ET GEMINO SIBI FECIT.

¶ Ibidem prope puteum.

.D. .M.
ACILIAE OLYMPIAE . P . VERNIVS AXIANVS
CONIVGI . B . M . F .

¶ Ibidem.

.D.M.

MITLIA METORINAE PATRONAE

.B.M.L.

MITTIVS AVGVNIVS.

¶ Ibidem.

.D.M.S.

M. NVMVSCVLEI METROBI ET

NVMVSCVLEIAE MYTALES.

¶ Sub Capitolio nuper ni effosso marmore apud triumphalem Arcum .L. Septimii Imp.

GENIO

EXERCITVS QVI EXTINGVENDIS SAEVISSIMIS LATRONIBVS FIDE ET DEVOTIONE ROMANA EXPECTATIONI ET VOTIS OMNIVM SATISFECIT.

¶ Ibidem.

IVLIVS CAESAR DEO SOLI INVICTO ALTARE.

¶ Ibidem.

AVGVSTORVM ANNALIA FELICITER.

¶ Ibidem.

VICENNALIA IMPERATORVM.

¶ In ecclesia : S : Mariæ de gratiis :

DIS MANIBVS.

LVSIAE GLAPHYRAE VIXIT ANNIS . XXXIIX . TI. CLAVDIVS FAVSTVS CONIVGI OPTIMAE ET BENE DE SE MERITAE CVM QVA VIXIT ANN. XIIX . MENSE: DIEB . XXIIII. SINE VLLA QVERELA FECIT ET SIBI.

¶ In Aede Consolationis :

.D. .M.	.D. .M.
CL. FESTAE CONIVGI . B . M . FEC . SECVNDVS CAES . N . LIBOPEMON .	.M . VLP . SECVNDO NVMMVLARIO OFFIC . MONETAE .

¶ In porticu : S . Georgii in Velabro.

TEMPORIBVS CLAVDII TIBERII FACTA HOMINVM ARMIGERORVM OSTENTATIONE ROMAE SEPTIES DECIES CENTENA MILIA LXXXX . XLVII . MIL.
C.H.L. C. AVGVSTI ORBEM TERRARVM NOSTRIS ARMIS NOSTRAQVE VIRTVTE PERDOMITVM AD VNAM TANDEM REDEGIMVS MONARCHIAM.

¶ Prope Capitolium in una Ecclesia in marmore fracto:

P . MARTIVS VERVS . IMP . COMMODO . VI . ET PETRONIO SEPTIMIANO COS . A . V . C . P . R . C . DCCCCXI . KA . DEC . IN PALATIO IN AEDE IOVIS PROPVGNATORIS IN LOCVM . M . VERI . L . ATTILIVS CORNELIANVS COOPTATVS TI . SATVRNINO . C . GALLO COS . A . V . C . P . R . C . DCCCCL . PR . EID . DEC . IN PALATIO IN AEDE IOVIS PRO

PVGNATORIS IN LOCVM ATTILI CORNELIANI VITA FVNCTI CL. PATERNVS COOPTATVS TI. SEVERO .C.AVFIDIO VICTORINO COS. .A. V. C. P. R. C. DCCCCLII. IIII. EID. APR. IN PALATIO IN AEDE IOVIS PROPVGNATORIS IN LOCVM CLAVDI PATERNI VITA FVNCTI ATERIVS COLONIVS COOPTATVS SALVIS DOMINIS NOSTRIS.

VOTO SVSCEPTO PRO SALVTE IMP. CAESARIS. M. AVRELI ANTONINI AVG. PII FELICIS SEX. POMPEIVS PRIMITIVVS CVM. M. VIRRIO STRVTTO FIL. COLVMNAS CVM EPISTILLIO DEO MAGNO SERAPI IN INTROITVM EXORNAVERVNT.

¶ In lapide prope Capitolium:

VESPASIANO AVG. PONT. MAX. TRIB. POT. IMP. XVII. P. P. COS. VIII. DESIG. IX. CENSORI CONSERVATORI AEDILIVM PVBLICARVM ET RESTITVTORI AEDILIVM SACRARVM. SODALES TITI. P. MARTIVS VERSVS.

¶ DE PALATINO MONTE.

¶ In Aede: S: Cosmę & Damiani:

.D. .M.

ANTISTIAE OBSECRATIONI FECIT ANTISTIA FLORENTINA ET THALAMVS CAESARIS ET SCANTIA PRIMITIVA PARENTES EIVS SIBI ET SVIS POSTERISQ VE EORVM VIX ANN. XIII. MENS. VI. DIEB. XXIIII.

V. AEIVS . AEORVM

¶ Ibidem:

.D.M.

AVR MARCIANO. PP. EX COH. III. PREF. Q VI VIX. ANN. LXX. M. IIII. AVR SALVIANVS. F. ET. H. PAT. DVLCISSIMO POSVIT.

❡ Ibidem.

❡ In quodam marmore ante ipsam Ecclesiam:

FABIVS TITIANVS. V. C. CONSVL PRAEF. VRBIS CVRAVIT.

❡ Ibidem prope.

TI. FABIVS TATIANVS. V. C. CONSVL. P. PRAEF. VRBI CVRAVIT.

❡ In: S: Maria Noua:

DIS MANIBVS.

L. VOLVSIVS EVTROPVS

FECIT SIBI.

¶ Ante : S : Mariam nouam ubi dicitur Simon magus :

CASTALLIVS INNOCENTIVS AVDAX . V. C . PRAEF. VRBIS VICE SACRA IVDICANS BARBARICA INCVRSIONE SVBLATA RESTITVIT .

¶ Ibidem in ecclesia.

DIS MANIBVS.
AVRELIAE FORTVNATAE VIX . ANN . . XX :
T . AVRELIVS LEMNIVS VXORI OPTIMAE.

¶ Ad septem Lucernas.

. S . P . Q . R .

IMP . CAES . DIVI ANTONINI FIL . DIVI VERI PARTH . MAX. FIL DIVI HADRIANI NEP. DIVI TRAIANI PARTH . PRONEP. DIVI NERVAE ABNEP. M. AVRELIO ANTONINO AVG. GERM. SARM. PONT. MAX. TRIB. POT. XXX . IMP . VIII . COS. III . P . P . QVOD OMNES OMNIVM ANTE SE MAXIMORVM IMPERATORVM GLORIAS SVPERGRESSVS BELLICOSISSIMIS GENTIBVS DELETIS ATQVE SVBACTIS.

¶ Ibidem.

LIBERATI AB IMP . NERVA CALARI AVG .
ANNO AB VRBE CONDITA . DCCC . XXX .
. XXXII . XXXIIII . EA RESTITV .

¶ Ibidem.

. S . P . Q . R .

CEIONIVM RVFFVM ALBINVM . V . C . COS . PHILOSOPHVS RVFI VOLVSIANI IVS ORDINARII CONS. FINIVM SENATVS CONSVLTO

SVOQ. EIVS LIBERIS POST CAESARIANA TEMPORA. I. POST ANNOS. CCCLXXX. ET. I. AVCTORITATEM DECREVIT FL. MAGNVS IANVARIVS. V. C. AII. STATVARVM.

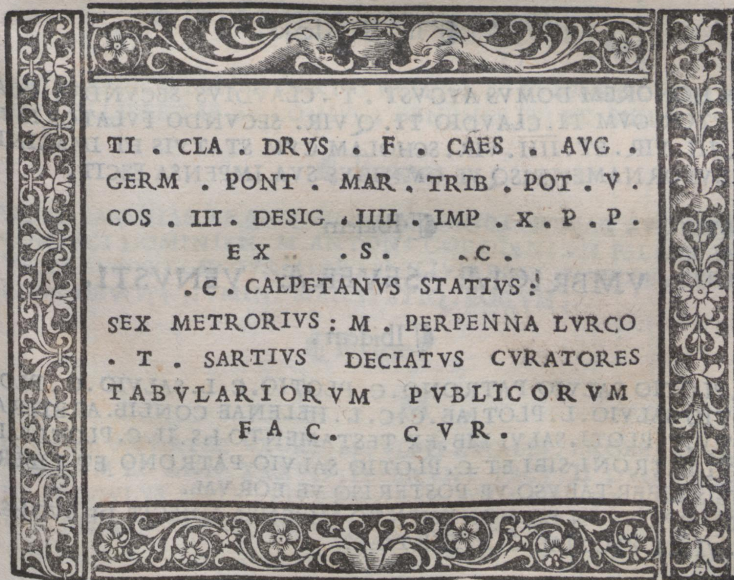
Ibidem.

PIETATI AVGVSTAE EX. S. C. QVOD FACTVM EST. D. HATERIO AGRIPPA. C. SVLPITIO GALBA COS. TI. CLAVDIVS CAES. AVG. GERMANIC PONT. MAX. TRIB. POT. III. COS. III. IMP. III. P. P. DEDICAVIT. Anno Tiberij 8.

Ibidem.

LOCVS ADSIGNATVS A NIGRO ET CASTONIANO CVR. OPERVM PVBLICORVM.

Ibidem:

TI. CLA. DRVS. F. CAES. AVG.
GERM. PONT. MAR. TRIB. POT. V.
COS. III. DESIG. IIII. IMP. X. P. P.
EX. S. C.
C. CALPETANVS STATIVS:
SEX METRORIVS: M. PERPENNA LVRCO
T. SARTIVS DECIATVS CVRATORES
TABVLARIORVM PVBLICORVM
FAC. CVR.

❡ Sub palatio iuxta circum max. in marmore effosso hoc reper tum Epitaphium.

IMP. CAESAR DIVI ANTONINI MAGNI PII FIL. DIVI SEVERI PII NEPOS. M. AVRELIVS SEVERVS ALEXANDER PIVS FELIX AVG. PONTIF. MAX. TRIB. POT. IIII. COS. P. P. RESTITVIT.

❡ In Circo Maximo.

. S . P . Q . R .

IMP. TITO CAES. DIVI VESPASIANI FILIO VESPASIANO AVG. PONT. MAXIMO TR. POT. X. IMP. XVII. XIII. P. P. PRINCIPI SVO QVI PRAECEPTIS PATRIAE CONSILIISQ. ET AVSPICIIS GENTEM IVDEORVM DOMVIT ET VRBEM HIEROSOLYMAM OMNIBVS ANTE SE DVCIBVS REGIBVS GENTIBVS AVT FRVSTRA PETITAM AVT OMNINO INTENTAM DELEVIT.

❡ DE AVENTINO MONTE.

❡ In. S. Alexio.

IN HONOREM DOMVS AVGVST. T. CLAVDIVS SECVNDVS COACTOR CVM TI. CLAVDIO TI. Q VIR. SECVNDO FVLATORIBVS. III. VIR. ET. IIII. VIR. SCHOLAM CVM STATVIS ET IMAGINIBVS ORNAMENTISQVE OMNIBVS SVA IMPENSA FECIT.

❡ Ibidem

VMBRICIÆ SEVERÆ VENVSTI.

❡ Ibidem.

C. PLOTIO SALVIO PATRONO. C. PLOTIO. C. L. SALVIO. C. PLOTIO SALVIO. L. PLOTIAE. C. C. L. HELENAE CONLIB. ARBITRATV. C. PLOTI. SALVI LIB. EX TESTAMENTO HS. II. C. PLOTI SALVI PATRONI SIBI ET. C. PLOTIO SALVIO PATRONO ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM.
ET AMPLIVS IN EO MONVMENTO IMPENSA ADIECIT DE SVO HS. VI. ET PLOTIAE. C. L. TERTIAE.

Imbidem.

C. VECTIO. C. F. COL NIGRO DOMO ANTIOCHIA SYRIA VETERANO
LEG, XII. FVLMINAT. MILITAT. ANN. XXXVI.
VIXIT ANN. LVII.
EX TESTAMENTO.

Ibidem in honorem Aug.

TI. CLAVDIVS SECVNDVS COACTOR CVM TI. CLAVDIO TI. Q VIN. SECVNDO. F. VIATORIBVS. III. VIR. ET. IIII. VIR. SCHOLAM CVM STATVIS ET IMAGINIBVS ORNAMENTISQ VE OMNIBVS SVA IMPENSA FECIT.

Ibidem.

IOVI OPTVMO MAXIMO
DOLOCHENO. T. FLAVIVS COSMVS IVSSV DEI
FECIT.

In. S. Maria in monte Auentino.

.D. .M.

MARIAE AMPLIATAE. C. MARIVS HELENI. L. EPAPHRODITVS FE CIT COLLIBERTAE ET CONIVGI BENEMERITI ET SIBI.

Ibidem.

FVRIAE SABINIAE TRANQ VILLINAE SANCTISSIMAE AVGVSTAE CONIVGI DOMINI. N. M. ANTONI GORDIANI PII FELICIS IN VICTI AVGVSTI DECVRIALES AEDILIVM PLEB. ET PLEB. CERIA LIVM DEVOTI NVMINI MAIESTATIQ. EORVM.

Ibidem.

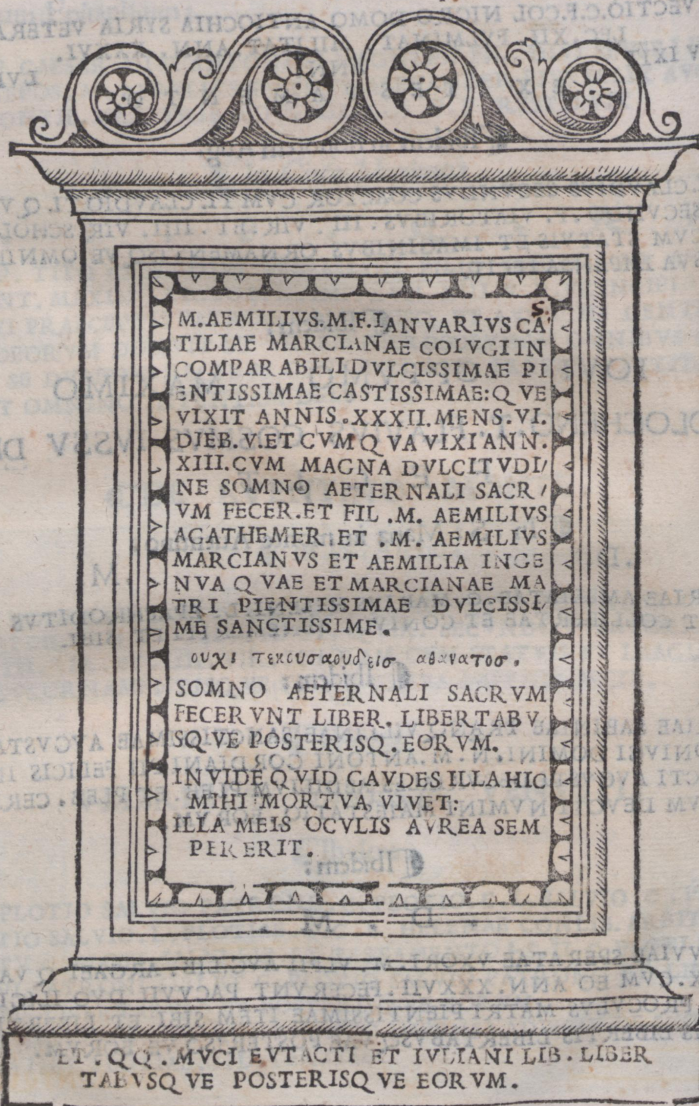
. D. M.

PECVVIAE SPERATAE VXORI. M. VLPII AVG. LIB. ARGAEI Q VAE VIX. CVM EO ANN. XXXVII. FECERVNT PACVVII DVO ILICIA ET PROCVLVS MATRI PIENTISSIMAE ITEM SIBI ET LIBERTIS SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQ. VAE POSTERISQ. VE EORVM.

¶ Ibidem.

Coniugi

Dulcitudini

¶ In pauimento ecclesiæ . S . Sabinæ.

OC.TA.VIAE.MA.TRONAE.
VI.DV.AE.DE.I.

¶ In eodem monte.

IVPITER OPTIME MAXIME QVANDOQVE TIBI ODIE
HANC ARAM DABO DEDICABOQVE OLLIS LEGIBVS
OLLISQVE REGIONIBVS QVAS HODIE PALAM
DIXERO VTI INFIRMVM SOLVM ARAE EST SIQVIS
HIC HOSTIA SACRVM FIXIT QVOD MAGNETVM NE   MAGMENTVM.
PRO TOLLET ICCIRCO TAMEN PROBE FACTVM ESTO
CAETAERAE LEGES HVIVS ARAE EAEDEM SVNTO: QVAE
CVRAE DIANAE SVNTO IN AVENTINO MONTE DICTA
HIS LEGIBVS HISCE ROGATIONIBVS SICVTI DIXI
HANC TIBI ARAM O MAXIME DO DEDICOQVE VTI
SIS VOLENS PROPITIVS MIHI COLONISQVE MEIS: DECV
RIONIBVS COLONIS INCOLIS COLONIAE MARTIAE IVLIA
SOLONE CONIVGIBVS LIBERISQVE NOSTRIS.

¶ In Horto . S . Sabe.

.D. .M.
AELIAE ARTEMISIAE VIXIT ANNIS . XVI . MENSIBVS . V . DIEBVS
. IX . EVPORVS ET PETRONIA PARENTES . F.

¶ Ibidem prope puteum.

SEXTILIVS DEMETRIVS HAERMAE ET
FANNIAE VICTORINAE LIBB.

¶ In Aede . S . Priscæ

SIC PIA SIC FOELIX SIC QVOD TIBI VITA BEATA.
CONTIGIT: ET CVNTIS AVXILIANS BONITAS.
NOS TAMEN HIC CRVCIAT DOLOR ANXIVS ET PIA CVRA   INTIMVS.
QVOD TE FESTINANS APSTVLIT ATRA DIES.
NVMINA NVNC INFERNA PRAECOR PATRI DATE LVCOS
QVIS EST PVRPVREVS PERPETVVSQVE DIES   IN QVIS.
QVOD CERTE HIC MERVIT, CVNCTAST DATA CVRA SEPVLCHRO   HIC CERTE VT.
EXTRVXERE FAVI DE SICVLIS APIBVS.   TEXERVNTQVE

❡ Ibidem.

.D. .M.

C. TR. AVSIO LVCHRIONI.

TR. AVSIVS PARIS TR. AVSIAE ANGE LIB. PAT. OP.

.B. .M.

❡ In Sancta Balbina:

DIS MANIBVS:

TI. CLAVDIVS ONESIMVS STRVCTOR FECIT,
IVLIAE POTITAE CONIVGI SVAE ET
CLAVDIAE ONESIMAE FILIAE SVAE
VIX. AN. IIII. MENSIBVS. II.
ET SIBI POSTERISQVE SVIS.

❡ Ibidem.

.D. M.

M. PETRONIO ONESIMO. M. PETRONIVS LVCINIA
NVS PATRI DVLCISSIMO .B. M. F.
QVI VIXIT ANN. LXIII. MENS. .II. .D. .II.

❡ Ibidem

C. IVLIVS HIMVS CHRYSEIDI CONV. SVAE
ET SIBI.

¶ DE CELIO MONTE.

¶ In sancto Ioanne ante portam Latinam.

.D. .M.
C.Φ.FRONTEIO EVTYCHIANO
VIX. ANN. XX. D. XXVI.
C. FRONTEIVS SATVRNINVS ET
VERRIA MATRONA FILIO
PIENTISSIMO
FECERVNT.

¶ Ibidem.

.D. .M.

M. FVRIVS. M. F. COR. RVFVS.

¶ Ibidem fragmentum

TRVN. P P P. AELIO R. ASPASI ISIDORI ASPASI ET CLAVDIA EVHODIA FECERVNT SIBI ET SVIS LIBERTIS LIBERTAQ. POSTERISQ VAE AEORVM. H. M. EX. N. RECIP.

¶ Ibidem.

AESCVLAPIO DEO. D. D. M. AVRELIVS VENVSTVS VETER AVG G. Ø. N. N. EX. COH, VIIII, PR.

¶ Ibidem.

CINERIBVS HAMILLAE ALPIONIAE QVINTAE ORNATRICI FESTVS. M. SEPTIMI GALLI DISPEN. CONTVBERNALI. B. M. F. ET SIBI. + FECIT.

¶ Ibidem.

L. LVTATIVS. L. LIB. ANTHOCHVS. VIX. AN. LXX. EX PART. HERES MONVMENTI FECITSATINVS FILIVS.

¶ Ibidem.

.D. .M.

C. IVLIO VECTIO AVG. VINDELICVM MIL. FR. LEG. VIII. AVG. VIXIT ANN. XXIII. MILITAVIT ANN. VI. H. F. C.

Ibidem:

.D. .M.

ARISTO. TI : CLAVDIVS PHILANTVS
COLLIBERTO . B . M . F .

Ibidem:

. D . M .

M . FLAVIO COSMO PROPPAEA VENERIA
CONIVGI
. B . . M . F E C I T .

Ibidem.

.D. .M.

HERMES AVG. LIB FECIT FELICISSIMAE ALVMNAE BENEMEREN-
TI QVAE VIXIT ANNIS. IIII. M. VIIII. DIEBVS. IIII. HOR. VI.

Ibidem.

DIS MANIBVS SACR.

SYNTAMO VIX. ANN. XL. IVLIA PHILVSA SOROR FRATRI
CARISSIMO ET THESEVS FIL. PATRI PIO ET
THEMIS CONSERVA FECERVNT.

In sacello prope portā: ubi .s. Io. positus fuit in bullienti Oleo.

DIS MANIB.

M. VINICI. M. F. SALVIARI VIXIT ANN. XXXII. MENS. VI. VINI-
CIA HEPIS PATRONE† CONIVGI INDVLGENTISS. ET LIBE.

+ ET

In Sancto Sixto.

.D.M. DIS MANIBVS

C. TERENTIO. C. F. PAL. DEXTRO VIX. ANN. XXIV. M. VIIII. ET
C. TERENTIO. C. L. SEMNO VIX ANN. XXXXV.
TERENTIA. C. L. THALLVSA FECIT FILIO ET CONIVGI KARISSIMIS
ET SIBI.

In Septizonio Seueri prope sanctum Gregorium.

G. TRIB. POT. VI.
COS. FORTISSIMVS NOBILISSIMVSQVE.

In . S . Gregorio in pariete Cimeterii.

+ CONDAM

FLORVS EGO HIC IACEO + BIGARIVS INFANS
QVI CITO DVM CVPIO CVRRVS CITO DECIDI AD VMBR.
IANVARIVS ALVMNO DVLCISSIMO.

Ibidem in porticu

VITE PALLADI RAPTVM FLEVERE CAMENAE
FLEVERVNT POPVLI QVOS CONTINET OSTIA DIA
IVLIVS NICEPHORVS PATER INFELIX FECIT.

Ibidem in eclesia.

. D . . M .
DOMITIAE LETVS CN . DOMITIVS AGATHOPVS PATRONAE
OPTIMAE.

Ibidem.

.D. .M.
CN . DOMITI PATROCLI DOMITIA LETO CONIVGI OPTIMO .

Ibidem.

PRINCIPI AVG . LIB : H.F. *

Ibidem in cimiterio eclesię.

D . M . DECIE TRYPHAENAE FECIT . C . DE
CIVS FAVSTVS LIBERTAE BENEMERENTI.

In porticu . S . Ioannis & Pauli

GRAXIAE ALEXANDRIAE INSIGNIS EXEMPLI
AC PVDICITIAE QVAE ETIAM FILIOS SVOS
PROPRIIS VBERIBVS EDVCAVIT PVDENS AVG.
LIB. MARITVS MERENTI VIX. ANN. XXIII. M.
.II.D.XVI.

Ibidem in pauimento.

OBELIO CONSTITVTO BENEMERENTI *
CONIVGI CVM QVA . C . SEPTIMIA VICTO
RIA ANNIS . XXX . QVAE VIX . ANNIS . LXI.

¶ Ibidem in ecclesia.

.D.M.

ANICIVS AMNIVS PAVLINVS. VC. PREFECTVS VR-
BI REPARAVIT.

¶ Ibidem.

.D. .M.

A.LAELIO APRO.
VIXIT AN. .VII. MENS .X.
A.LAELIO PIETATI
VIXIT AN. .IIII. .M. .V.
A.LAELIVS CRESCES ET
CLAVDIA PIETAS FILIS PIENTISSIMVS
FECERVNT ET SIBI ET SVIS LIB. LIB.
POSTERISQ.VE EORVM.

¶ Ibidem.

D.M.S.

CLAVDIVS.ANTIPATRVS.SIBI.ET.SVIS.ET.HEREDIBVS.PRO
FILIISQVE.EORVM,FECIT.CLAVDIVS.LL.

¶ IBidem.

.D. .M.

C.IVNIO ME.Q VIR.CAPITOLINO.

¶ In Hospitali.s.Thome propinquo.

DIS MANIBVS.
TREBICIAE MELISSAE.

¶ Ibidem in ecclesia.

SOLI INVICTO LARRIVS RVFINVS.D.D.

¶ In sancta Maria Nauicella in fulcero altaris maius.

C.IVLIO POSTVMI.L.PHILETO

¶ In.S.Erasmo prope.S.Stephanum Rotundum.

.D.M.

IMMATVRA QVIES QVOS ABSTVLIT HIC SITI SVNT TRES
MATER CVM PARVIS PIGNORIBVS GEMINIS
POLLIA SATVRNINA PARENS TRIGINTA PER ANNOS
VIXIT:ET ENITVIT DOCTA SONARE MELE
OCTO PVER TYTIVS PROLE CITO RAPTA PHILIPPVS
ET FRATRI TENERO KARIOR VNA SOROR.
AELIA SATVRNINA OBIIT VNO INSVPER ANNOS
NEC SALTVS VITAM PROTVLIT AVT CHOREAE.

¶ In . S . Stephano Rotundo .

.D. .M.

CN . POMPEIO EVCARPO CN . POMPEIVS ZMARAGDVS PATRONO OPTIMO BENEMERENTI FECIT .

¶ Ibidem

AELIVS IVLIVS EVSEBIVS ET VLPIA VICTORINA VIRI FECER . SI/ BI ET LIB . SVIS ET LIB . LIB . EORVM PRS . Q . SVIS .

¶ Ibidem :

COINTO AVG . LIB . AFRVM MINISTRAT.
Q VI . V . A . LXX . M . V . D . XV .
ALX . AVG . LIB . NVTRITORI SVO . B . M . POSVIT .
PALLADI TYTE .

¶ Ibidem :

. D . M . S .

PIETATI ET MEMORIAE VETIAE MARCELLINAE FILIAE SVAE VI/ XIT ANN . VI . M . II . D . XII . SEPVLCRVM ARAM SIGNVM MAR MORVM FECERVNT . M . VETIVS TROPHIMVS PATER ET VETIA IANVARIA MATER ET SIBI ET SVIS

¶ Ibidem :

. D . . M . . S .

FLAC . CN . F . GEMELL . VIXIT . ANNIS . III . D . XXVII .

¶ Ibidem .

. D . . M . . S .

AVREL . DIOGEN . ET SACERDOTI VENEMERENTI FECIT AVRE/ LIA CAENIS CONIVX CONOVEM VIX . ANNIS . XXX .

¶ Ibidem .

. D . . M .

M . HIERONT . VIX . ANNIS . LXXXII . MENS . IIII . DIEBVS . XXII . PARENTI PIENTISS . FECERVNT . M . CORNELIVS FI . F . SATVRNI/ NVS . T . LEG . II . AVG . ET . M . CORNELIVS FI . F . IVLIANVS FILII PIISSIMI ET IVLIA HIEROPHILA .

¶ Ibidem .

.D. .M. .S.

AVRELIAE ZOSIMAE AVRELIVS PRIMITIVVS AVRELIA SEVERA ALVMNAE SVAE BENEMERENTI PIENTISSIMAE FECER . VIX . AN . VI . MENS . III . DIEBVS . X . HOR . VIIII . SACR .

In ecclesia. S. iiii. Coronatorum.

FILIOLAE FILIAE DVLCISSIMAE
QVAE VIXIT ANNIS DVOBVS MENSIBVS .III. DIE .I.
SYRIARDES ET FELICISSIMA PARENTES
BEN . MER .
FILIOLA SIT TIBI TERRA LEVIS.

Ibidem.

.D.M.
EPICHRANO FILIASTRO .M. ANTONIVS HERMEROS
SVO . B . M . F .

In uestibulo .S. Clementis prope puteum.

.D. .M.
T. AEL. AVGG. LIB. PROBO.
QVI VIXIT ANNIS. XVIIII. DIE VNO
FILIO DVLCISSIMO .T. AEL. AVGG. LIB.
FELICIANVS PATER INFELIX.

In pauimento eiusdem eccle. prope altare maius

CL. ALEXANDRIAE QVAE VIXIT ANN. LXV. MENS. III DIEBVS .X. TI. CL. FAVSTINVS MAMMAE ET PATRONAE POSVIT BENE MERENTI.

Ibidem.

.D. .M.
SABINO AVG. LIB.
QVI VIX. AN. XVII. M. X. D. XX. ET
AVGVSTALI AVG. N. VERN.
QVI VIX. AN. XX. D. XXII.
FRATRIBVS. B.M.

Ibidem in pauimento.

DIS MANIBVS.
MENNEIA LESBIA
FECIT
SIBI ET
POSTERISQ VE SVIS.

Ibidem.

.D. .M.
..LVS. FAVSTINA FECIT
BENEMERENTI
Q. LESIO SEVERIANO
CONIVGI SVO
QVI VIXIT ANNIS
.XXVI.

Ibidem in urna aquæ benedictæ:

DIS MANIBVS.
C. BITINICI.
PREPONTIS
PATER FILIO
PIISSIMO FECIT
VIXIT ANN. XI.
MENSES VII .XIII.

In Ecclesia. S. Marcellini & Petri

Q. PROPERTIVS SECVNDVS FECIT SIBI ET PROPERTIAE TRYPHOSAE PATRONAE SVAE BENEMERENTI. ET PROPERTIAE DYNAMAE ET CONTVBERNAE.

Prope Arcum formæ in paruo sacello iuxta Hosp. Later.

M. COELIO DIONYSIO LICTORI PATRI OPTIMO. C. COELIVS SECVNDVS ⅃. F.

In antiquo suggesto Later. ppe equũ Eneũ

CALPVRNIA ANTHIS FECIT
DEXTERA FAMA MIHI FVIT ET FORTVNA PATRONA
MAGNIFICI CONIVNX CAESARIS ILLA DEI.
QVA BENE TVTVS ERAM: CARIS NEC VILIS AMICIS:
QVIS ETIAM MECVM PLVRIMA CVRA FVIT.
ANTHIVS CAVSA MEAE VITAE: QVAE CARA SEPVLCHRO
CONDIDIT OSSA SVO NOMINOR IKADIVM.

In introitu Hospitalis Lateranensis a dextris.

. D . M .

HERMETIAE SEVERIANO PVBLICO PONTIFICVM PIA FORTVNA TA CONIVGI . B . M . FECIT .

Ibidem in Atrio in magno sarcophago.

. D . . M .

P . AVFIDIO ANTONINO VIXIT AN . II . M . III . D . XXIIII . AVF . EVTHICHES FIL . DVLCIS . FECIT TREBIAE SOTERIDI . B . M . F . C . TREBIVS DIADVMENVS.

Ibidem in fornello aquæ coctæ.

. D . M .

Q . ANCHARENI ONESIMI CLAVDIA MAGNA CONIVGI SVO BENEMERENTI FECIT.

Ibidem in marmor ubi seruatur aqua cocta.

. D . . M .

M . ACILIAE . M . F . IVSTINAE . P . SIRIVS SERPICAMVS MARITVS VXORI OPTIMAE ET KARISSIMAE ET SIRIA IVSTINA FILIA MATER DVLCISSIMAE ET KARISSIMAE BENEMERENTI FECERVNT.

In primo sacello iuxta Lauacerum Constantini.

CARI LAMPES FRATRI SVO DVLCISSIMO STATIO

In Lauacro Constant. iuxta sacellum quo non intrant mulieres.

P . CORNELIO MAVRO
CLODIA SABINA CON
IVGI . B . M . FEC .
ET SIBI.

Interius in Vrna aquæ benedictæ.

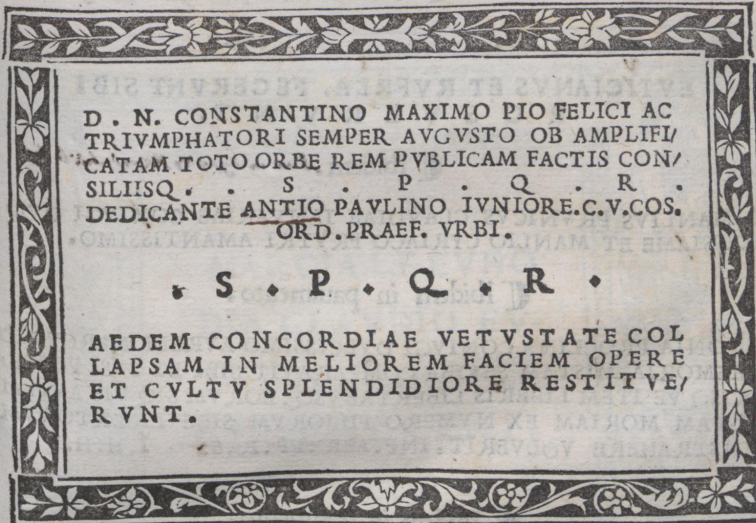
. DIIS . M .

MEMMAE MYRONI ARCAEVS . ET . CLAVDIVS ANOPTES CONIVGI CARISS. ET SIBI FECERVNT

Ibidem in alio sacello.

D I S M A N I B V S
S A C R V M.

In Basilica Lateranensi:

D. N. CONSTANTINO MAXIMO PIO FELICI AC TRIVMPHATORI SEMPER AVGVSTO OB AMPLIFICATAM TOTO ORBE REM PVBLICAM FACTIS CONSILIISQ. . S . P . Q . R . DEDICANTE ANTIO PAVLINO IVNIORE. C. V. COS. ORD. PRAEF. VRBI.

. S . P . Q . R .

AEDEM CONCORDIAE VETVSTATE COLLAPSAM IN MELIOREM FACIEM OPERE ET CVLTV SPLENDIDIORE RESTITVERVNT.

ANICII i. 34.

¶ Ibidem.

.D. .M.

FAVENTINO BENEMERENTI FECIT
TVCHE CONIVX CVM QVO
VIXIT AN. . XX. . D. XV.

¶ Ibidem:

ORATIAE FELICITATI FILIAE ORATIVS PVBLICANVS ET . F. L. SABINIANA PARENTES QVI VIX. AN. VNO MEN. NOVEM.

¶ Ibidem T

M. CANVLEIVS ZOSIMVS VIX. ANN. XXVIII FECIT PATRONVS LIB. BENEMERENTI HIC IN VITA SVA NVLLI MALEDIXIT SINE VOLVNTATE PATRONI NIHIL FECIT MVLTVM PONDERIS AVRI ARG. PENES EVM SEMPER FVIT CONCVPIIT EX EO NIHIL VNQVAM HIC ARMORVM CELATVRA ~~OMNES~~ CLODIANA EVICIT, OMNES

ARTEM.

Hoc epigrāma paulo aliter relatum ab Hermolao Barbaro in Plinianis Castig. c. xxxiii.

Ibidem:

.D. .M.

EVTICIANVS ET RVFRLA. FECERVNT SIBI POSVERVNT.

Ibidem.

T. MANLIVS PRVNICVS CLAVDIAE IANVARIAE CONIVGI DVLCISSIME ET MANLIO CYRIACO FRATRI AMANTISSIMO.

Ibidem in pauimento.

SERONIA PROCLINA CONIVGI DVLCISSIMO AVRELI MERCVRIO MEMORIA MISTAM SEVIBA COMPARAVIT SIBI ET SVS. POSTERISQ VE ITEM LIBERIS LIBERTABVSQ. EORVM SIQ VIS AVTEM ISTAM MORIAM EX NVMERO FILIORVM SIBE LIBERTORVM DISTRAHERE VOLVERIT. INF. AER. PP. R. SS. I. H. H.

Ibidem in fragmento:

AEMILIA MAXIMO. DOBERO. MIL. COH. VIIII. P. VERI. MILITAVIT ANNIS. XVI. VIXIT ANNIS. XL. B. M. H. ET LIB.

Ibidem:

.D. .M.

IVVENTIAE EVTYCHIAE CONIVGI KARIS. T. STATILIVS VALENS MI. CL. PR. RA. V. A. XX. B. M. P. C.

Ibidem:

TI. CLAVDIO CLARISSIMI CLAVDI CHRESTE CONIVGI PRESTANTISSIMO. B. M. F.

Ibidem

.D. .M.

ABORTENNIA FESTA FECIT VILLIO MAXIMO. B. VIX. AN. III. D. XXX.

¶ Ibidem prope sacellum Sanctasanctorum.

¶ Ibidem in porticu.

DIS MANIBVS.

TI . CLAVDIO TI . F . QVIR . GEMINO . IVLIA
GEMELLA MATER FECIT.

¶ Ibidem.

. D . M .

EVODIAE FECERVNT PARENTES QVI VIX. AN.
VIII. MENSIB. VII. DIEB. III.

¶ DE EXQVILINO MONTE.

¶ In paruo sacello prope sancta Crucem in Hierusalem.

DIS MANIB.

T. FLAVI FELICIS T. FLAVIVS SVCCESSVS AVG. L TABVLARIVS MARMORVM LVNENSIVM LIBERTO KARISSIMO ANNOS VIXIT. X MENSIBVS. VII. DIEBVS. XXIIII.

IN. F. P. XXV. IN AGR. P. XXXXV.
ITV AMBITV ACVAE PRESTAN. D. V.

¶ In Ecclesia sanctę Crucis in Hierusalem.

DIS MANIBVS.

ATTIAE QVINTAE. T. ATTIVS PHLEGON CONIVGI OPTIME. ET. T. ATTIVS. T. F. PAL. QVINTINVS ROMA PARENTIBVS INDVLGENTISSIMIS.

¶ Ibidem.

. D. . M.

AVIDIO SPARTACO PATRONA ALVMNO B. M. P. Q.

¶ Ibidem in pauimento.

. D. . M.

NAMPHAMAE QVAE VIXIT ANN. XX. M. I. D X. FECIT. SALPEDO CONIVGI BENEMERENTI.

¶ In sancta Bibiana.

DIIS
MANIBVS.

Q. IVLI. Q. IVLI. SECVNDI LIBERTI CHRYSEROTIS.

¶ Ibidem.

D. M.

T. FLAVIO AVG. LIB. CHRYSOGONO LESBIANO ADIVTOR TABV LAR. RATION. HEREDITAT. CAES. N. FLAVIA NICE CONIVX CVM QVO VIXIT ANN. XLV. SINE VLLA OFFENSA ET. T. FLAVIVS AVG. LIB. VRBANVS FIL. B. M. FECERVNT. SIBI ET LIBERTIS LIBERTABVSQ VE, POSTERISQ VE EORVM ET, MARIA TERTIA ORBIO MAGNO FILIO, ET SIBI ET LIBERTIS LIBERTABVSQ VE POSTERISQ VE EORVM.

¶ Ibidem.

D. M.

TREBIAE SOTERIDI. B. M. F. C.
TREBIVS DIADVMENVS.

¶ In sancto Mattheo:

DIIS
MANIBVS:

AEGNATIAE OPTATAE. L. IVNIVS AEMILIANVS MATRI PIISSIMAE ET SIBI FECIT. V. A. XXII.

¶ In sancto Eusebio iuxta trophæa Marii.

D. M.

CANDIDINIVS SPECTATVS EQ. SINC. IMP. N. NAT. BADAVS VIXIT ANNIS. XXX. STIP. XI. TVR. PROCLINI CVR. GENIALINAE VINDICE.

¶ Ibidem in eodem lapide.

D. M.

CANDIDINIVS VERAX EQ. SIN. IMP. N. N. BADAVS VIXIT ANNIS. XX. STIP. IV. T. PROCLINI CVR. CANDIDINIO SPECTATO FRATRE IPSIVS.

Ibidem.

D. M.

PATRITIAE. V. A. XXX. SYNAROS CONIVGI. B. M. F.

Ibidem:

D. M.

L. POMPONIVS CLADVS ET CLAVDIA PATHERIA FECERVNT ET
SVIS POSTERISQ. EORVM ET. M. Q VINTINO OLLARVM. N. XII.
AB IMO IN SVMMO CVM OBRENDARIO.

Iuxta Arcũ sancti Viti in uinea. M. Antonii de Ferretiis aurificis:

DIS MANIBVS.

T. AVRELIVS TRYPHO. F. PIETISSIMAE ANTISTIAE
TRYPHAENAE FECIT ET SIBI ET
T. ANTICIO COSMO NEPOTI
SVO ET LIBERTIS LIBERTABVSQ.
SVIS POSTERISQVE EORVM.
. H. M. IN. F. P. X. IN. A. P. X.

In pariete cuiusdam domus prope eũdem arcum.

SECVRITATI SACRVM.
VALERIVS IVLIANVS ITALICO FILIO INFELICISIMO ET HONO
RATAE MAMMVLAE HVIVS FECIT.

DISPAR DAMNA LEGE PARKARVM CARMINA DISPAR
HAEC RIDENDA MIHI EST: HIC LACRVMANDVS ERIT
HAEC NANQVE EMERITOS BIS, XXXX, PER ANNOS
VIXIT: AT HIC TERNO CONSVLE NATVS ERAT
CVR MODO TAM PRAECEPS PVERVM TAM SCAEVA TVLISTI:
FVNERIS AMBORVM DIC REA PERSEPHONE
VIX LVCEM VIDISSE SATIS, QVI VIVERE POSSET,
VIVERE QVAE NOLLET VIX POTVISSE MORI.

In ecclesia Sancti Viti in fulcro altaris maioris

FL. EVRYCLES EPITYNCANVS. V. C
PRAEF. VRB: CONDITOR HVIVS FORI
CVRAVIT.

Ibidem in latere sinistro:

COLL. X. KAL FEBR.
ARRIANO ET PAPO. COS.

¶ Prope Arcu sancti Viti in foribus cuiusdam stabuli.

.D. .M.
AGATHONI PATRI BENEMERENTI FECIT AVRE
SIAS FILIA VIX . ANNIS . XXXXV .

¶ Ibidem:

.D. .M.
M.SATVRNIO, CVNDATI.Q.V.X.AN . X. D.XXVII. FE
CER . CVNDAS ET AVR . FIL.FE.FILIO KARISSI
.B. .M.

¶ Apud Arcu eiusdem:

PAVLINO AGATHO PHILOLATIO.

¶ Ibidem:

.D. .M:

ZOSIMO . C. N. P. MAM: CASTREN: DO
NATA CONIVGI PIISIMO . B . M .

¶ In sancto Antonio

.D. .M.
C . MARIO GEMELLINO VETERANVS.
.N . NAT . DACVS
Q . V. ANN. XLIIII . D. V. MIL. ANN. XXV.
INEQ . SINC. AVG. N. AVREL. EMERITVS
EVOK. AVG. N. ET MARIVS MARCELLI
NVS MIL. LEG. II. PARTHIC. FRATRI ET
HEREDE FECERVNT.

¶ In pariete prope horto sancti Antoni:

D M
PLANCAE HELPIDI, C, IVLIAE CHRYSIPPVS CONIVGI.B: M, FECIT,

¶ In sancto Andrea prope sanctum Antonium:

SENIORES AVG. DN. N. CONSTANTIVS ET THER
MAS FELICIS MAXIMIANVS AVG. PRESTANTIA MA
GESTATIS FIERI IVSSIT ET DIOCLITIANVS DOMINI CONSE
CRARVNT QVOD TANTI OPERIS

¶ Ibidem

D. M.

AVRELIAE MARVSIE FILIAE DVLCISSIMAE QVE VIX. AN. VII.
M. VIIII. D. XXII. AVR. MAVRVS EVOK. COH. IIII. PRET. FILIAE
DVLCISSIMAE FECIT.

¶ Ibidem.

.D. .M.

TERTIAE AEMILIAE DIVE DIVI QVONDAM. M. SCI
PIONIS AF. CONLIBERTAE AC VXORIS GRAVIS.
QVE VIX. ANNIS. XLII. MENSIBVS. II. DIEBVS. XVII.

¶ In quadam porticu in primo aditu plateæ Basilicæ sanctæ Mariæ Maioris uersus sanctum Antonium.

MEMORIAE M. NONII PLACIDVS LISEVIRIA
.V. A. XXVII. M. VIII. D. XII.
AB ANNO AETATIS SVAE XII. OCVLIS PATENTIBVS
VIDIT NIHIL.

¶ In ipsa Basilica.

.D. M.

FELICI PATRI DVLCISSIMO FELICIS FECIT
QVI VIX. AN. LX. M. III.

¶ Ibidem.

OSSA. P. LONGIDI METIDIANI.

In eadem Basilica prope altare maius.

Nunc habetur in domo Card. Cesij non longe a Basilica D. Petri.

INGRATAE VENERI SPONDE
BAM MVNERA SVPPLEX
EREPTA COIVX VIRGINITA
TE TIBI
PERSEPHONE VOTIS INVIDIT
PALLIDA NOSTRIS
ET PRAEMATVRO FVNERE
TE RAPVIT
SVPREMVM VERSVS MVNVS
DONATVS ET ARAM.
ET GRATAM CAEPSIT DOCTA
PEDANA CHELYN.
ME NVNC TORQVET AMOR TI
BI TRISTIS CVRA RECESSIT
LETHAEOQVE IACES CON
DITA SARCOPHAGO.

LETHAEVM
LETIHAEOQVE A.C.
Lethaeoque P.V.

Ibidem.

L. ARISTIVS SCARIPHVS ET
ARISTIA ANTHIS SIBI ET FELICIONI ET FORTVNA
FILIIS SVIS.

Ibidem

D · M · L

L. PACCI PHILETI VIXIT AN. XXIII. PACCIVS DONAX. ET PACCIA EVTYCHIA FILIO PIISSIMO. B. M. FECER. ET SIBI ET SVIS POSTERISQ VE EORVM. IN · F · P · VII · IN AG · P · VI ·

Ibidem in urna aquæ benedictæ.

CAECIA. C. L. EVLIMENE C. CAECIO. C. L. PHILARISTO VIRO SVO ET SIBI FECIT
D. CORNELIVS HILARVS AMICVS LOCVM OLLARVM DVARVM DEDIT DONAVITQVE

Ibidem:

In pauimento eiusdem Basilice:

. D. . M.

L. SILIVS CORPVS FLAVIAE VENVSTAE. C B. M.

Ibidem:

IVLIA SABINA VIXIT ANNIS. XXV. IANVARIVS DOMITIANI CAESARIS. L. SCRIB. CVB. CONTVBERNALI OPTIMAE FECIT.

Ibidem.

. D. M.

IVLIVS SVRVS MIL. COH. I. PR. ET
IVLIANI AVRELIVS DIOGENES MIL. COH. VII. PR. ET
QVARTI HER. . B. . M. . F.

Ibidem:

DIS MANIB.

EVTYCHIDI VIXIT ANNIS. XXIII.
ALBANVS FECIT CONIVGI.
CARISSIMAE. D.

In gradibus eiusdem Basilicæ prope tribunal extrinsecus ad dextris uersus Septentrionem.

.D. .M.

C.IVLI VALERI LVCILIANI TRIBVLI TRIBVS PALATINAE CORP. IVNIORIS QVI VIXIT ANNIS QVINQVE MESES. VII. DIES. VIIII. IVLIA CALLIROE MATER FILIO DVLCISSIMO.

In. S. Praxedæ.

DIIS MANIB.
MINVCIA HESPERIS
VIX. ANNIS. XX. MENSIBVS. II.
MINVCIA DAMALIS FILIAE
ET LIBERT. SVAE.
F—E—C—I—T

In sancto Martino de Montibus.

DEO SOLI INVICTO. MYTRHE FL. SEPTIMIVS ZOSIMVS. V.P SACERDVS DEI BROTONTIS AECATE HOC SPELEVM CONSTITVIT.

Ibidem.

IMP. COMMODO. VI. ET PETRONIO SEPTIMIANO COS.
.A. .P. .R. .C. .D. .CCCCXI.
DEC. IN PALATIO IN AEDE IOVIS PROPVGNATORIS
IN LOCVM. M. VERI.

Ibidem.

C.CAMERIVS CRESCENS ARCHIGALLVS MATRIS DEVM MAGNAE IDEAE ET ATTIS PO. RO. VIVVS SIBI FECIT ET CAMERIO EVCRATIANO LIB. SVO. CETERIS AVTEM LIBERTIS VTRIVSQVE SEXVS. LOCA SINGVLA SEPVLTVRAE CAVSA. H. M. H. .E. N. S.

¶ Ibidem.

M. CANVLEIO GALATICE PARENTI ET PATRONO BENEMEREN TI HYGINVS LIB. ET ACESIS SOROR.

¶ Ibidem in una capella in quodã pilo marmor. ubi erat aqua bñ:

DIIS MANIBVS SACRVM.

M. MARCVTIVS SALVTARIS FECIT SIBI ET
TERTVLLAE CONIVGI SVAE
BENE VALEAS RELIGIOSE QVI HOC LEGIS
BENE SIT FILIS FIIIABVS MEIS
QVI ME BENE COLVERVNT

¶ Ibidem.

.D. .M.
GERMIAE PIAE. C. O. VEHILI.

¶ Ibidem

CINERES ET OSSVA PHILOCAPTAE HIC. S. S. PERPETVAE ME MORIAE FACTI ET INFAMIAE CAVSSAQVE INSATIABILI VENE RE EXHAVSTA SVBTER. V. V. MORTVA EST VIX. ANN. XXXV. M. IIII. D. X. PARENTES INFELICISS. TACITO NOMINE EXTRA SORTEM AD. R. R. POSVERE.
O VORAGINEM EXVRIENTEM.

¶ Ibidem.

FLAVIAE ELPIDI CONIVGI SANCTISSIMAE MOSDRVS AVG. LIB. A COMMENTARIIS AQVORVM.

¶ Ibidem.

.D. .M.
SALVE PVER AETATIS CASTAE. GERVNTIO ALVMNO DVLCISS. ET MEAE SENECTVTIS ALENDAE STVDIOSO. VIX. ANN. V. M. IIII. DIES. V. QVOD SI VIXISSET MELIVS FECISSET.
AD FLETVS PLORANS MOESTISS. MATER FECIT.

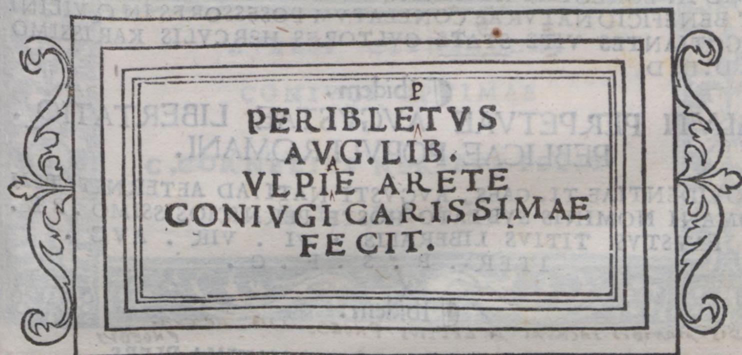
¶ Ibidem.

.D. .M.
IVLIA. L. F. PRISCA VIX. ANN. XXVII. Q. CLODIVS HILARVS VIX. ANN. XXXV. NIL VNQVAM PECCAVIT NISI QVOD MOR TVA EST.

¶ Ibidem.

T. AVRELIO ACHILLEI QVI VIXIT ANNIS. XXI. MENSIBVS. XI. DIES. XVII. HERED. FECERVNT.

¶ In sancta Lucia in Silice.

PERIBLETVS
AVG. LIB.
VLPIE ARETE
CONIVGI CARISSIMAE
FECIT.

¶ Ibidem.

VESBINO AVG. L. PATRI SANCTISSIMO ET FLAVIAE AMPLIATAE MATRI PIISSIMAE. ITEM SIBI POSTERISQVE SVIS T. FLAVIVS AQVILA FECIT.

¶ Ibidem.

D. M.

ASCONIAE DORIDI ET ERASMO CONIVGI EIVS. Q. ASCONIVS ERASMVS PARENTIBVS DVLCISSIMIS.

¶ In hortis Mecenatis ultra Termas Diocletianas i cāpo Exquilino.

ASCLEPIO ET SALVTI
COMMILITONVM. SEX TITIVS ALEXANDER MEDICVS CHO. V. PR. DONVM DEDIT AVG. VIII. T. FLAVIO SABINO.

¶ Ibidem.

IMP. CAES. C. IVLIO VERO MAXIMO PIO FILIO AVG TRIB. POTESTATIS PROCONS. DESIG.

C. C. ¶ Ibidem.

Interamnae

T. FL. T. CLV. ISIDORO EQ. ROM. PATRI DVORVM EQ. PVB. OMNIB. HONORIB. HONESTE FVNCTO QVINQ. II. AVGVRI SACER PONT. PRAEF. SACROR. PATRONO MVNICIPI INTERAMNAT. NARE CASVENTINORVM VINDENATIVM. V. B. ET QVID QVID IN EGREGIVM HOMINEM LAVDIS DICI POTEST IN HOC SIT BENEFICIO NATVRAE CONLLATVM POSESSORES IN QVILINI NEGOTIANTES VITE STATE CVLTORES HERCVLIS KARISSIMO. L. D. D. D.

SERATAE

¶ Ibidem.

SALVTI PERPETVAE AVGVSTAE LIBERTATIQ. PEBLICAE POPVLI ROMANI.

i. p. 149.

PROVIDENTIAE TI. CAES. AVGVSTI NATI AD AETERNITATEM ROMANI NOMINIS SVBLATO HOSTE PERNICIOSISSIMO. P. R. FAVSTVS TITIVS LIBERALIS. VI. VIR. AVG. ITER. P. S. F. C.

In agro ... alii

¶ Ibidem:

DIS. MANIBVS. SACRVM. M. GELLIVS. PHOEBO. LIB. OPTVM

HIC SITVS EST QVONDAM COELI PARS MAXIMA PLEBS (PHOEBVS)
ADFECTVS OMNIS POSSIDET ISTE LAPIS
VIX CONSVMAVIT SEPTEM QVINQVENDIA LVSTRI
OSCVLA FERVENTEM NEC TENVERE ANIMAM
QVOD SI MVTARI POTVISSENT FILA SORORVM
GAVDERET CONDI MAXIMVS HOC TVMVLO.
GELLIVS MAXIMVS PHEB. LIB. DVLCISS.

FATA

Aliud — A. Colotius Ragioni ... misit, et inde ... aliqua ex parte ... ait. ⊥ TIF. PRAEF — A IVRE / DIC. IIII. VIR

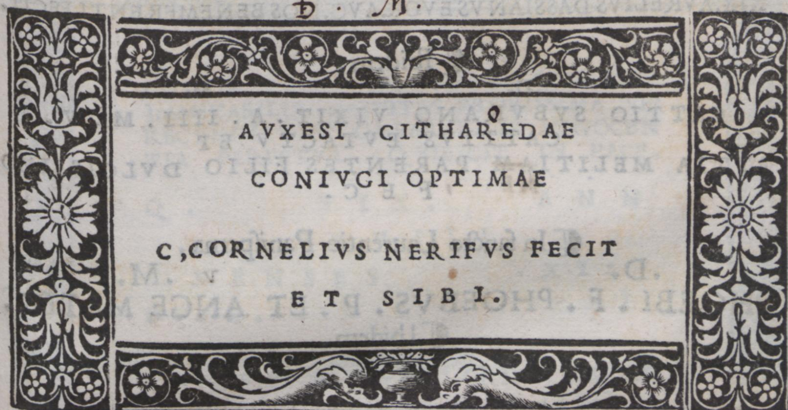
A. Q VINTILIO, A. F. PAL. PRISCO IIII. VIR Q VINQ. AD LECTO EX. S. C. PONT. FABR. EIVS OB EXIMIAM MVNIFICENT. Q VAM INMVNIC. SVOS CONTVLIT. SENAT. STATVAM PVBLICE PONENDAM IN FORO VBI IPSE VELLET. CENSVRE. H. A. >. R. HIC EX. S. C. FVNDOS CEPONIAM ET ROIANVM ET MAMIAM ET PRATAN. EX OSCO AB. REP. REDEM. HS. LXX, M. N. ET IN. ANIT. R. P. REDDID. EXQVO REDDITV AE. HS. IV. M. CC. QVOD ANNS. VI. ID. MAI DIE NATAL SVO PERPET. DARETVR PRESENTIB. MVNICIB. ET IN COL. ET MVLIERIB. NVPTIS CRVSTVL. P. I. MVSI HERMN. ET CIRCA TRICLIN. DECARIONIB. MVLSVM ET CRVST. ET SPORT. TVL. HS. X. N. ITEM PVERIS CVRIAE INCREMENT. ET. VI. VIR. AVG. Q VIBQ. V. V. E. CRVST MVLSVM. ET. HS. VIII. N. ET IN ORN. STATVAE TRICLIN. MEO AMPL. IN SIG. X. HS. I. N. ET IN ORN. STATVAE ET IMAG. MEAR. RESP. PERPET HS. XXX. N. IMPENDAT ARBITR. IIII. VIR. AEDILIVM CVRA FAVORABILI. EST SI PVER PLEBIS SINE DISTINTIONE LEGEAT NVCVM SPASIO MOD. XXX. EX VINI VRNIS. VI. POTIONVM E MINISTRATION. DIGNE INCREMENTIS PRESTITERIT.

LIBERTATIS

DE VIMINALI MONTE.

In Aede sanctæ Potentianæ:

D · M ·

Ibidem:

.D. .M.

TI. CLAVDIVS VICTOR NICENI CON IVGI SVAE. B. MERENTI.

Ibidem.

RELIGIOSISSIMOQ. C. CAEIONIO RVFIO VOLVSIANO. V. C. CORR. ITALIAE PER ANNOS OCTO PROCONSVLI AFRICAE COMITI DO MINI NOSTRI CONSTANTINI INVICTI ET PERPETVI SEMPER AVGVSTI PRAEFECTO VRBI IVDICI SACRARVM COGNITIONVM CONSVLI.

Ibidem.

MEMORIAE DIVAE FAVSTINAE AVG, PIAEQ, CLARISSIMAE RELI CTA MATRE INFELICISSIMA VIX, ANN, XXX VI, MENS, III. DIEB, XI,

In Atrio sanctæ Potentianæ:

DIIS MANIB.

IVNIAE, D, F, PIAE VIX ANN, XXXV, ASAENIVS HERMES CON IVGI CARISSIMAE.

¶ Ibidem.

.D. .M.

AELIA BOTIAE CONIVGI DVLCISSIMAE CVN QVEN VIXIT ANN. XIX. AVRELIVS DASSIANVS EVOK. AVG. NOS BENEMERENTI FECIT.

¶ Ibidem.

.D. .M.

CATTIO SVBVRANO VIXIT. A. IIII. M. V.
CATTIVS EVTACTV ET
ATTIA MELITIAM PARENTES FILIO DVLCISSIMO
FEC.

¶ In sancto Laurentio Panisperna.

.D. .M.

PHOEBI. F. PHOEBVS. P. ET ANGE MATER.

¶ Ibidem.

.D. M

LEPIDIAE SATVRAE FIL. Q. V. A. XVI. ET LEPIDIO FATALI FIL. Q. V. A. XXVIII. IVLIA GALLA MATER FECIT SIBI SIB. L. S. P. E.

¶ Ibidem.

. D. . M .

L. VERATIO RESTITVTO PATER
FILIO PIO FECIT:

¶ Ibidem.

.D. .M.

GAVIAE LAIDI. V. A. XXIII. M. I. D. XXI.
GAVIVS HELIVS PATER FILIAE FECIT.

¶ Ibidem in aqueductu plumbeo.

IMP. CAES. TRAI. HADRIANI AVG. SVB. CVR. TREBELLI MARIANI. PROC. MARTIALIS SER. FECIT.

¶ Inquadam ecclesia quæ est in mensa monacorum:

Q. SVLPITIO ONESIMO FECERVNT AQVILIAE ET VLPIA. M. CORNELIVS FORTIS DE SE BENEMERENTI.

Ibidem.

CILINIA CAMPETIA. H. F. IN QVA FVIT IMMITABILIS CASTITAS PROBISSIMA VE/RECVNDIA IN COMPARABILIS INNOCENTIA PERPETVA QVIESCIT IN PACE.

Q. VIX. ANN
. X V I I I I.
MENSES .XI:
DIES. X X I.

VARIVS VICTOR CONIVGI ORN. ET SIBI. V. P. HIC COLL. FABR. M. RHS. XXX. H. V. DEDIT EX QVORVM REDITV QVOD ANNIS DECVRIONIBVS COLL. FABR. M. R. IN AEDE NEP. QVEM IPSE EXTRVXIT DIE NEPTVNALIORVM PRESENTIBVS SPFRE ✱ BINI DIVIDERETVR ET DIE. XXVIII. SVE CENTENI QVINQVAGENI QVOT ANNIS DARENTVR VT EX EA SVMMA SIC. V. SOLITI SVNT ARIAM PVBLICORVM FLAVIAM ET ITALICI FILIORVM ARCAM IN QVA POSITA EST FLAVIA SALVTARIS VXOR. EIVS ROSSIS EXORNET DE. ✱ XXV. QVAE EX. XII. SED DE RELIQVO IBI EPVLENTVR OB QVAM LIBERALITATEM COLL. FABR. M. R. INTER BENEMERITOS QVOT ANNIS ROSAS PVBLITIIS SVP. ET FLAMAE SALVTARI VXORI EIVS MITENDAS EX ✱. XI. XX. V. SACRIFICIVM FACIVNDVM DE. XX. HS PER MAGISTROS DECREVERIT.

FLAVIAE in . p. 165

FELICIS AESCINO, L. THVN. L. M. HELVIO FELICI. L. ANTIGONAE. L. CRATERONI. L. DOXE. L.

Ibidem.

PERPENIAE HELPIDI CONIVGI OPTIMAE PIISSIMAE SEX, AEMILIVS MVRINVS PROMISSV ATHICTI AMICI.L.CLOCLIAS.F.

Ibidem:

.D. .M.

TROPHINO VLPIA SANILLA CONIVNX BENEMERENTI FECIT ET SIBI ET LIBERTIS LIBERTABVSQ. POSTERISQ. EORVM.

bidem:

DIS MANIBVS

P.CORFIDIVS.P.L.DONIS DAT LOCVM LIBERTIS ET LIBERT.ET PRIMO ET PRIMAE TROPHINO VLPIA SANILLA CONIVX BENEMERENTI FECIT SIBI ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM. P. CORFIDIVS.P,L.DEMETRIVS. CORFIDIA.P.L.QVARTA CONIVX OPTI.P.CORFIDIVS.P.L.MYSTES.

Ibidem.

DECIMIONVM FAVENTI ET FORTVNATI CABATO RE DE VIA SACRA FECERVNT SIBI ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERIS EORVM

Ibidem.

.D, .M.

CORNELIO MAVRO CLODIA SABINA CONIVGI.B.M, FECIT ET SIBI.

In eodem Viminali colle:

ARAM IOVI FVLGERATORI EX PRECEPTO DEORVM MONTEM SV. VAL, CRESCENTIVM PATER DEORVM OMNIVM ET AVR. EXVPERANTIVS SACERDOS SILVANI CVM FRATRIB. DEDICAVERVNT.

DE QVIRINALI MONTE

In sancto Cyriaco iuxta Thermas Deocl tiani:

ARCVMENNAE PIETATI VIXIT AN. XXXVII. V. L. ARCVMENNA TROPHINIVS. ITEM CONIVGI. B. M. FECIT.

Ibidem in uinea quadam prope sanctam Susannam:

SOLI INVICTO SACRVM CORNELIVS MAX. COS, X. ER. EX VOTO.

In colle Quirinale ubi dicitur mons Caballus.

L, FLAVIAE SEPTIMIO APRO OCTAVIANO C·V·TRIB·PLEB ·SOD, HADRIAN Q . PROVINC. CYPRI SEVIR . TVRM . II. EQVIT . ROM. XVIRO. STLITIB . IVDICAND. ET. NERATIA SEPTIM. OCTAVILLA C. Q. PATRI. i·175

Ibidem in Domo Archiepiscopi Neapolitani.

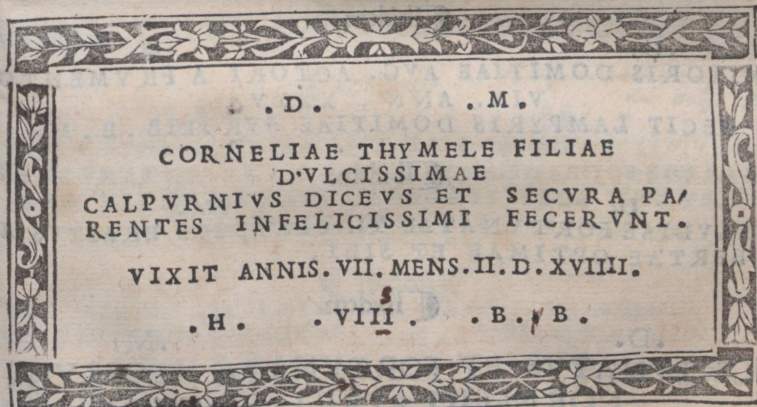
. D . ∅ . M .

SALFEIA ATHENAIDI QVAE VIX. ANNIS . XVII MENS . VIIII . DIE. XXVIII. FECIT ARRIVS CRESCES CON QVA VIX. ANN. VNO MEN SES. VIIII.

Ibidem prope portam. Cierviy Serg. IV. 59

P. VALERIVS BASSVS PRAEFECTVS FABRVM ET CAECILIA PROCNE
DIANAE ∅ VALERIANAE.
. D. ∅ . D.

Ibidem in domo Pomponii Læti uiri doctissimi. Inc. vid.

. D. . M.

CORNELIAE THYMELE FILIAE
D'VLCISSIMAE
CALPVRNIVS DICEVS ET SECVRA PA/
RENTES INFELICISSIMI FECERVNT.

VIXIT ANNIS. VII. MENS. II. D. XVIIII.

. H. . VIII . . B. B.

Ibidem.

. D. . M.

HERMES EVHODIAE CONIVGI SVAE BENEMERENTI QVAE VIX. ANN. XXV. MENS. VI. DIEBVS. VIII Inc. vid.

Ibidem Prope.

LIBANO MEVIA ALPHIA CONIVGI CARIS. POSVIT.

Apud eundem Pomponium

OSTORIVS EVHODVS CAPRILIA CASSIA FECERVNT FILIAE BENEMERENTI QVAE VIXIT ANNOS, X V, D, X V,

Ibidem.

P. AEL. PHILOGOLVS AELIE ONESIME CONIVGI FECIT ET SIBI LIBERIS LIBERTABVSQVE POSTERIQVE EORVM.

Ibidem.

M—— KALATOR FLAMINVM AC DATA EST. SA. DEDICAVIT. A. CORNELIO PALMATO.

Ibidem.

i. 44. L. VOLVSIVS. Ↄ. L. ANTIOCHVS. Q. SALLVSTIVS, Q. SALIVS.

Ibidem.

.D. .M.
NITORIS DOMITIAE AVG. ACTORI A FRVMENTO
VIX. ANN. XXXV.
FECIT LAMPYRIS DOMITIAE AVR. LIB. B. M.

Ibidem.

.D. .M.
i. 43. CLAVDIAE FORTVNATAE TI. CLAVDIVS ERASTVS LIBERTAE OPTIMAE ET SIBI.

Ibidem.

.D. .M.
ol. 43. p. 2. Inc. vid FORTVNATVS ET FORTVNATA FECERVNT
CORNELIO ETRIO. B. MERENTI

Ibidem.

D M
Inc. vid. CORNELIVS. Q. ARNAE CRESCENTINAE
ldem pag. 45. fol. p. 2. CONIVGI. B. M. F.

Ibidem

Q. SALLVSTIVS. Q. L. NICEPHOR. SALLVSTIA. Q. L. FAVSTA.

Q. SALLVSTIO ALEXANDRO Q. SALLVSTIO CASTO VIX. AN. XVI.

Ibidem

Q. SALLVSTIVS FLACCVS SALLVSTIA Q. L. LAMYRA.

Ibidem.

Q. SALVSTIVS Q. HILARVS. V. SALLVSTIA Q. L. PRIMA. E. F.

SALLVSTIA. Q. L. EVGENEA Q. SALLVSTIVS Q. L. ETYCHVS.

Ibidem.

. D. . M.

CLAVDIAE VICTORIAE ET TI. CL. AVG. L. EVHELPISTO TI. CL. AVG. LIB. PATRONVS PARENTIBVS PIISSIMIS FECIT.

Ibidem.

L. MILLELIVS. L. F. VALENS EVOCATVS.

Ibidem

. D. . M.

PROCVRATOR ERAM LAPIDAE: MORESQ. REGEBAM DVM VIXI MANSIT CAESARIS ILLA NVRVS. ATTEIVS PHILOLOGVS.

Ibidem.

. D. . M.

CLAVDIAE FORTVNATAE FECIT. TI. CLAVDIO ERASTVS LIBERTAE OPTIMAE ET SIBI.

. D. . M.

FABIA QVARTILLA C. FABI FELICIS FILIA . V. A. XI. MES. V. FEC. BEN. MER.

Ibidem.

. D. . M.

FORTVNATO CAESARIS. N. VERNAE. V. A. I. D. XXIIII. NICE MATER FEC.

¶ Ibidem.

.D. .M.

TYTIAE CHIONES.Q. TITIVS ZOSIMVS PATRONVS LIBERTAE BENEMERENTI FECIT ET SIBI.

¶ Ibidem.

P. SERGIO.P.L.SPERATO CONIVGI OPTIMAE FEC. CLODIA LOCHIAS.Q.V.A.LXI.

¶ Ibidem

.D. .M.

FORTVNATVS ET FORTVNATA FECERVNT CORNELIO ETICO BENEMERENTI.

¶ Ibidem:

.D. .M. .S.

L.ANNIO SEVERO MIL.CLASSIS PR. MISENESIS EX CAPRICOR NO TRIERIE FECIT CORINTHIAS LIB. PATRONO BENEMERENTI.

¶ Ibidem:

.D. .M.

SECVNDO FILIO PARENTES BENEMERENTI FECERVNT VIXIT. ANNI. D. XLVII.

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS SACR.

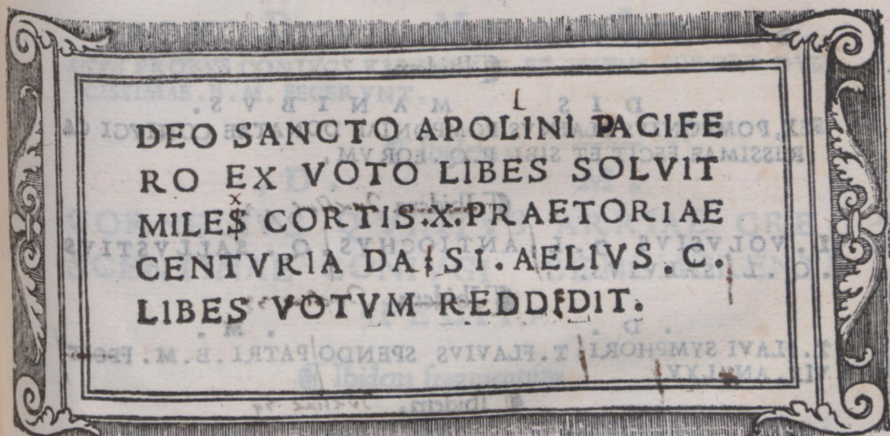
AEGNATIAE THALLVSSAE ET.M.CARVILIO IVCVNDO.M.CARVILIVS IVCVNDINVS FIL. PARENTIBVS SVIS ET SIBI FECIT. POSTERISQ.TE SVORVM.

¶ Ibidem:

.D.M.

L.PONTIVS ACHILAS PONTIAE COETAE.B.M.F.C.POPEVS APTORVS SORORI.

Ibidem

DEO SANCTO APOLINI PACIFE
RO EX VOTO LIBES SOLVIT
MILES CORTIS.X.PRAETORIAE
CENTVRIA DA*S*I.AELIVS.C.
LIBES VOTVM REDDIDIT.

Ibidem.

.D. .M.

SER. CALPVRNIVS CLEOMBROTVS SECVNDO SORORIS FILIO
B.M.FEC. V.A.IIII.M.X.D.XXIIII.

Ibidem

C.IVLIANVS CATOYVS.ANT.PP.N.AL DIANIVM
.D. .D.

Ibidem.

PRO SALVTE.DD.NN.AVGG.HERCVLEM DEFENSOREM GENIO
CENTVRIAE EX VOTO POSVIT.
L.DOMITIVS VALERIANVS DOMO KAPITOLIA DE STIP.XVIII.
MIL.COH.X.PR.P.V.FL.CARALITANI LECTVS IN PRAETORIO
.D.D.N.N.EX LEGVI.
FERRE.C.
MISSVS HONESTA MISSIONE.VII.IDVS IANVAR.D.D.N.N.
IMP.ANTONINO PIO AVG.III.ET GETA NOBILISSINO CAES.
.II. COS.

Ibidem.

Q.SALVSTI.Q.L.SALVI.SALVSTIA.Q.L.MYRRINE SABINENSES

Ibidem.

SALLVSTIA THYMELE. SALLVSTIA COLCHIS.

Ibidem.

DIS MANIBVS.

SEX, POMPONIVS ELAINVS POMPONIAE DONATAE CONIVGI CA
RISSIMAE FECIT ET SIBI. P. Q. EORVM.

Ibidem

L. VOLVSIVS. Ɔ. L. ANTIOCHVS. Q. SALLVSTIVS
. Q. L. SALVIVS.

Ibidem.

. D. . M.

T. FLAVI SYMPHORI. T. FLAVIVS SPENDO PATRI. B. M. FECIT
VIX. AN. LXV.

Ibidem.

Q. SALVSTIVS. Q. F. Q VIR.
NATALIS
Q. SALLVSTIVS. Q. L.
ATHENIO.

SALLVSTIAE
Q. L. EROTICENI FECIT
SALVSTIVS
PHILOMVSVS CONIVGI ET SIBI

Ibidem.

CORYMBIO ANNVM AGENS TERTIVM
DECESSIT.

Ibidem.

DIS MANIBVS.

M. Q VINTIVS FELIX M. Q VINTIO PYRALLO FILIO PIISSIMO
VIXIT ANN. III. MENSIBVS SEX. DIES, XIIII.

Ibidem

CHARIS EPICHARIS SORORES DVAE. F. Q. SALVSTI HILARI.
CHARIS. V. A. IX. EPICHARIS. V. A. I. M. VI.

Ibidem

.D. .M.

Q. PHOLIO SEVERO ALVMNO Q VI VIX. A. V. MESES, X. DIES
. XXXIIII. Q. PHOLIVS PROCVLVS.

¶ Ibidem.

.D. .M. .S.

ACTE PROBVS CONIVGI KARISSIMAE ET METHE SORORI DVL-CISSIMAE.B.M. FECERVNT.

¶ Ibidem.

.D. M.

CORNELIVS QVINTVS ARRIAE CRE-SCENTINAE CONIVGI BENEMERENTI FECIT

¶ Ibidem fragmentum

IC SEV
FANAT
EX VICO BELLONE COIVGI SVAE, B, M,
ARTE MVSICA ET SIBI,

¶ Ibidem.

C, ANNIVS TYRRANNVS MAG, ET, L, DVNIVS APPELLA PRIMI FORE HORR, P, P,

¶ Ibidem

L, DVNIVS APPELLA, C, ANNIVS TYRANNVS MAG, PRIM, FORT. HORR, D D,

¶ Ibidem.

CASPONIA .P. F. MAXIMA SACERDOS CERERI PVBLICIA POPVLI ROMANI SICVLA:

¶ Ibidem.

LAVTINIAE FRVGIFERAE. Q. V, ANN. XXX. AVR. TVCIVS MIL. COH. XII. VRB. ET AVR. MERVLLINA FILIA CONIVGI BENEMERENTI FECERVNT.

¶ Ibidem:

Q. SATLVSTIVS. Q. L: ATHENIO:

Ibidem.

D. M.

NVMISIA NICE FECIT SIBI ET . S . L . L . P . Q . E.

Ibidem:

L. VIBIVS. L. L. TEMO MARCELLVS BONO IN COH.
.IX. PR. A. XI. VIXIT AVIS. XXXV.

Ibidem.

ATHENIO SALLVSTVS PHILOMVSVS CONIVGI
ET SIBI.

bidem.

L. NONIVS. I. L. EVTYCHVS NONIA. L. L. SECVNDA CONIVX. V.
.A. XX. DVLCISSIMA SVIS NONIA. L. L. ADVCTA MATER SECVN
DAE.

Ibidem:

C. SVFIVS. C. L. CASTOR LEPIDE.

Ibidem.

MEMORIAE. Q. BIAESI ESQVILINI FECIT. Q. BIESIVS ZOTICVS
PATER.

Ibidem

DIS MANIB.

NONIA . Ɔ . L . HILATA OPTATA SOROR . L . NO
NIVS . Ɔ . L . HILARVS

Ibidem.

.D. .M.

EVPHENO FIL.
C. IVLIVS HELIADORVS PATER FECIT
ET SIBI ET SVIS POSTERISQVE EORVM.

Ibidem.

D. .M.

M. VLPIVS AVG. LIB DOCIMVS FECIT ET. S. L. L. P. Q. E.

¶ Ibidem

DIS MANIBVS.

CAESELLIAE BEROMICENI VIX.AN.XX.ET CAESELLIAE CHRESTENI CONIVGI VIX.AN.L.L. CAESELLIVS HELIADES BENEMRENTIBVS FECIT.

¶ Ibidem.

VALE CONIVX: VALETE NATI: VALEAT TIBVR PATRIA VLTIMA Q.LAELII MORIENTIS DECRETA HAEC SVNT VT TIBVRTINAE DOMVS: SVBVRBANI FVNDI ET PRAEDIA NOMENT. MOENIA TANGENT, TITA MARCELLINA CONIVNX FIDA. PVBLIVS ET QVINT. FILI DVLCISSI. COHEREDES SINT.

¶ In sancto Siluestro: in pavimento

ET APPARABANT ESCAM ET IMPONEBANT IN PVRPVREO NIDO VT PERFERANTVR SI QVA SVNT AD INFEROS. DATE TERR. FRVCTVM VT TERRA REDDERE POSSIT. AB ALTO SPERES ALTERO QVOD FECERIS. ALIO

¶ Ibidem:

DIS MANIBVS.

TI.CLAVDI AVG.L.ABASCANTI A RATIONIBVS. VIX, ANNIS XLV. CLAVDIA EPICHARIS VXOR CONIVGI BENEMERENTI.F.

¶ Ibidem.

CARPIME CADITANÆ CHIL AVG.L.PROCVR.

¶ Ibidem.

COSMVS VIXIT ANNIS: XVIII: ANTIOCHVS ET STAPHILVS FRATRI.

¶ Ibidem:

APOLLINI GRANNO ET SANCTAE SIRONAE SACRVM:

Ibidem.

PHILARGYRVS PRAEFECTVS FABRVM AVG . EX TEXTAMENTO.

In eodem Quirinali colle in tabula Marmorea post .S. Siluestrū.

PERPETVAS SINE FINE DOMOS MORS INCOLIT ATRA
VITA SVBIT COELVM CORPVS TELLVRE TENETVR
SIC RERVM NATVRA IVBET SIC TEMPORIS ORDO
SVSCIPE NVNC CONIVX SIQVIS POST FVNERA SENSVS
MVLTORVM INVIDIAM TANDEM CARVISSE MEMENTO
HIC PROBINA IACIT GRACILIS CITO RAPTA MARITO
INVIDA SORS RERVM FATIS QVID MERCIS ACERVAM
HEV MISERANDA NEMIS AVSPICIIS IVNCTA SINISTRIS
QVID PROBINA PROSVNT FECVNDA VISCERA TIBI
NIL TE DANNA NOCENT COMMVNIS FVNERA LETI.

HAEC FVIT IN LVCE ISTA ANNOS . XVII . M . X . DIES , XX .

AETERNOSQ . LEVIS POSSIDET VMBRA LARES
OMNIA SIC REPETVNT IVRA LOCOSQ . SVOS
QVAE MODO SVNT PEREVNT QVAEQ . FVTVRA CADENT
DEBITA SACRATIS MANIBVS ELICIA
NEQVIQVAM PAVEAS TEMPLA QVIETIS HABENS
DIEBVS PAVCIS AD COMMODATA SVOS
NEC TE CONIVGII NOVVS ELECTIT AMOR
QVO FATO TRADERIS HOC SEVIENTE PERIS
CONCEPIS ADFECTVM LVCTVM TE IPSA PARIT
CVM TVVS IN NOSTRO PECTORE VIBAT AMOR
CVM MARITO VIXIT DIES CENTVM
IN QVIBVS CVM MARITO VIXIT DIES CENTVM
AEGROTAVIT DIES.XXXX.VERETQ VIEVIT IN PACE.

Ibidem in propinquis hortis

. D . . M . . N .
PVBLICIAE GALLI TYCHE MATRI BENEMERENTI .P . VALERIVS HERA FECIT IN SVO.

Ibidem in uia proxima:

D. .M.
IVNIA ATALANTEDA MALIDIBERNAE FECIT.

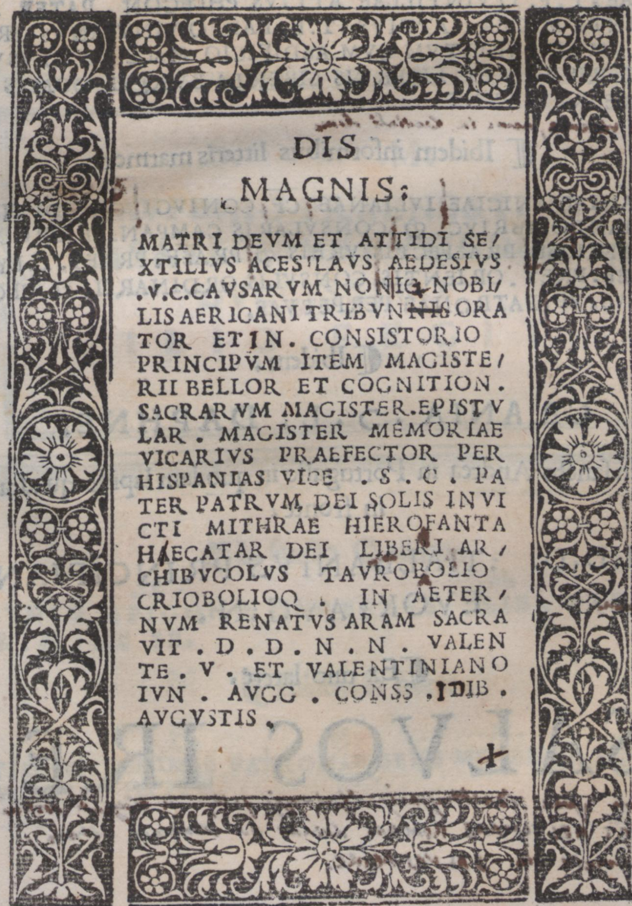
Ibidem.

D M
IVNIVS DIOCORVS EVI YXIAE BENAEMERENTI FECIT.

¶ Epitaphia quę sunt in Templis tam uetustis q̃ nouis : & in publicis ac priuatis Ro. Ciuium & externorum Aedibus per singulas Regiones : ac primum quæ extant in Regione prima Montium. Quæ occupat primas partes Exquiliarum ac Quirinalis : & adiacentes ualles ac planitiem ubi est Subura Forum Neruæ ac Traiani Imp.

¶ CAPVT . XIIII . DE . I . REGIONE MONTIVM.

¶ In marmore in uia Subura prope hortos Hieronymi de Picis.

¶ In sancta Maria de Portugallo.

.D. .M.

T. FLAVIO AVG. LIB. CEREALI TABVL. REG. PICEI PHOENIX CAES. N. SER. FILIO PIENTISS. ET. P. IVNIVS FRONTINVS FRATRI DVLCISSIM. ET CELERINA SOROR.

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS.

ATTIAE. T. F. QVINTILLAE ATTIVS PHLEGON. PATER ATTIA QVINTA MATER. ATTIVS. T. F. PAL. QVINTIANVS FRATER AGRVM SIVE HORTVM CVM AEDIFICIO MACERIA CLVSVM AC POSTERIS SVIS ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE DOMVS SVAE CONSECRAVERVNT.

¶ Ibidem informibus litteris marmor.

TIRRANIAE ANICIAE IVLIANAE CF. CONIVGI Q. DODI HERMOGENIANI OLYBRIVC. Ꝋ CONSVLARIS CAMPANIAE PROCONSVLIS AFRICAE PRAEFECTI VRBIS Ꝋ PRAEF. PRAET. ILLYRICI PRAEF. PRET. ORIENTIS CONSVLIS ORDINARII FL. CLODIVS RVFVS. VP. PATRONAE PERPETVAE.

¶ Ibidem.

GRANIA. Ɔ. L. DAPHNE.

¶ In sancto Andrea in Portugallo in quodam lapide quadrato in fronte.

IN. H. D. D. : TI. ALDANIVS PRINCIPIANVS EVOK : AVG : N.

¶ Ex uno latere.

SALVOS IRE

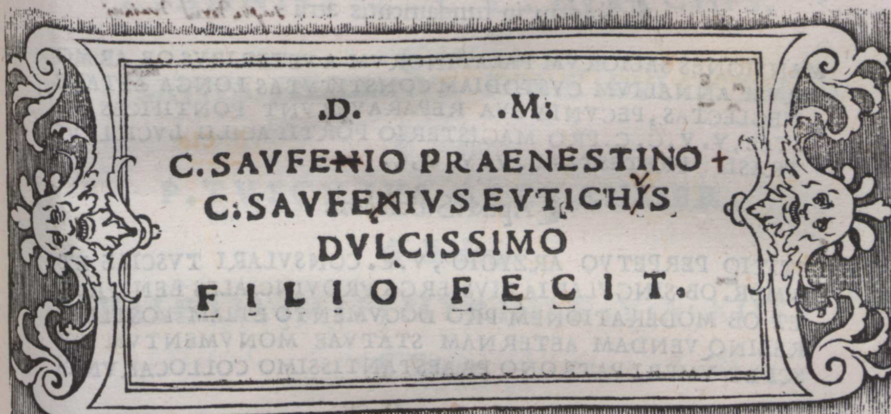
Ex alio latere.

SALVOS VENIRE

Ibidem.

P. CINCIVS HYACINTHINVS . V . ANN . VI . SEPTIMVM AGENS ABREPTVS EST FVFICVLENA ERIMISENIA MATER DE SVO.

In sancto Pantaleonte:

In sancto Quirico:

.D. .M.
N. IVNIO EPIGONO CHRESTVS LIB . PATRONO
. B . M . DE SE.

Ibidem in horto.

D. M.
METIAE VICTORINAE PATRONAE BENE MERENTI . L . METIVS
AVGVRIVS FECIT.

¶ In Aedibus sancti Basilii.

T. CLAVDIO. T. FLAC. VTER. VITALI EXO VE VETER OR DINEM ACCEPIT IN LEG. V. POST SVCCESSIONEM PROMOTVS IN LEG. V. MAB. PHALDONIS. D. TORQ VIB. ARMILLI PHOLER. CORONA NAVALI BELLO DATICO SVCCESSIONE PROMOT. EX LEG. I. ITAL. IN LEG. I. MINER. MERDONIS. D. TORQ VIB. ARMILLI PHALER CORO. NAVALI BELLO DATICO SVCESSION. PROMOT. EX LEG. PRIMA MINER. IN LEG. XX. VICT. ITEM PRONI IN LEGE EADEM. ITEM SVCCESSIONE PROMOTVS EX LEG. XX. VICT. IN LEG. IX. III. SP. IN. L. VII. CL. PE. ITEM SVCCESSIT IN LEG. EADEM MILIT. >. IIII. PR. POST ANNIS. XI. VIXIT ANNIS. XLI.

¶ Ibidem in fundamentis atrii

MANSIONES SALIORVM PALATINORVM A VETERIBVS OB ARMORVM ANNALIVM CVSTODIAM CONSTITVTAS LONGA AETATE NEGLECTAS, PECVNIA SVA REPARAVERVNT PONTIFICES VESTAE, V. V. C. C. PRO MAGISTERIO PORTII ACILII LVCILLI VITRASII PRETESTATI. V. V, C, C.

¶ Apud. S. Basilium.

BETITIO PERPETVO ARZYGIO, V. C. CONSVLARI TVSCIAE ET VMBR. OB SINGVLARIA EIVS ERGA PROVINCIALES BENEFICIA ET OB MODERATIONEM PRO DOCVMENTO ETIAM POSTERIS RELINQVENDAM AETERNAM STATVAE MONVMENTVM TVSCI ET VMBRI PATRONO PRAESTANTISSIMO COLLOCARVNT.

¶ Iuxta sanctum Basilium:

MEMORIAE IVLIAE PAVLINAE. P. AELIVS METRODORVS CONIVGI CARISSIMAE FECIT ET APHINIAE HERAIDI SIBI SVISQVE LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM.

¶ Ibidem.

. D. M.

CEMISSVS CAESARIS. N. SER. ONESIMAE SORORI POSVIT.

¶ Ibidem

C. IVLIVS. L. F, CAESAR STRABO AED, CVR. Q. TR. MIL. BIS.
XVIR AGR. DAND. ADTR. IVD. PONTIF.

¶ Apud S. Basilium in domo Laurentii Particappe.

DIS MANIBVS.

STATIAE PROPOSIDI. P. STATIVS HERMA FECIT CONIVGI SVAE
STATIAE CALENI. P. STATIVS SECVNDVS.

¶ Ibidem.

L. ANNIVS. L. L. L. EVTYCHES.

¶ Ibidem.

T. FLAVIVS FELICIANVS FIBIAE DVLCISSIMAE.

¶ Ibidem.

P. TVSCILIVS ALEXANDER.

¶ Ibidem.

VALERIA. M. F. MYRINAE. V. A. XIIX.

¶ Ibidem

D. M.

CLAVDIO EPIGONO EVTHYCIA ET LIBERTA PATRONO
BENEMERENTI FECIT.
M. IVL, LAVDANDI AMILITIIS QVI VIX. AN. LXXX. M. X.
IVL. AVRELIANVS FILIVS.

¶ Ibidem.

D. M.

M. HELVIO VITALI ARRVNILA SPERATA CONIVGI
B. M. FECIT ET SIBI.

Ibidem:

.D. .M. .S.

COCCEIVS FORTVNIVS SIBI ET GAIAE FELICISSIMAE CONVIGAE FILIBVS LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM.

Ibidem:

P. STATIVS TROPHIMVS
.V. AN. LV.
FELIX CONLIBERTO BE
NE MERITO
F E C I T.

P. STATIO. P. LABIONI PE
DAG. DOMINI. V. A. XCVI.
P. STATIVS.
P. ANTEROS.
P O S V I T.

Ibidem:

.D. .M.

Q. CAECILIO MARTIALI PATRI ET .L. TENATIO HERMETI AVON COLO ET .Q. CAECILIO PRIMIONI AVO ET CECILIAE EVPLIAE MATRI CECILIA MARCELLINA PAR. DIGNISSIMIS FECIT LIB. LI BERTAB. POSTERISQVE EORVM.

Ibidem:

M. PLVTITIVS. M. L. PAPIA PLVTIA
.M. F. SECVNDA. F. PLVTIVS
.M. F. STEPHANVS PATRON, AEMILIA
.M. L. NICE PLVTIA
.M. L. SECVNDA.

Ibidem:

C. CESTIO. Ↄ. L. QVIETO VIX. AN. I. MENS. XV. DIEBVS XXVI.
.H. V. PINDARVS CARISSIMO GRAVIA. Ↄ. L. SENCVNDA.

Ibidem.

LVCIDAE AVGG. VERA MARITAE INCOMPARABIL. Q. VIX. AN.
.XXXIII. M. II. D. XXV.
CATERVANIVS AVGG. LIB. EX TABVLAR. DVLCISSIMAE CONIVGI
CVM QVA SINE DISCORDIA VIXIT AN.
.XV. M. X. D. XX.

Ibidem.

Ibidem.

.D. .M:

M: KATINI SERENI. C. IVLIVS ZOILVS AMICO OPTIMO: B. M: F.

Ibidem.

DIS MANIBVS:

MAPPEO MAXIMO VIXIT ANNIS. VI. MENS. III. DIE. XX. H. IIII.
VINICIA HELPIS VIXIT ANN. IIII. MENS. II DIES. III.
VINICIA PRIMIGENIA MATER FILIS SVIS.

Ibidem.

CVRTIA IVSTA. V. AN. X. FVLVIVS ZOSIMO CONIVGI BENEMERENTI ROSCIA RVFINA.

Ibidem.

HERENNIA. Ɔ. L. NICARISTES.

Ibidem:

.D. .M.

C. IVLIO FELICI. C. IVLIVS ONESIMVS PATRONO SVO ET SEMPRONIA ARSMOE ET SIBI ET SVIS LIB. LIBERTABVSQ. POSTERISQ. EORVM.

Ibidem.

.D. .M.

ALIAE TYBRES QVAE VIX. AN. XXII. MENS. XI. D. I. CELER. AVG. LIB. CONIVGI. B. M. FECIT.

In S. Maria Spolia Christo.

In Domo Iacobi de Cagnonibus.

DIS MANIBVS.

COSSVTIAE ARESCVSAE. F. CN. CONSVTIVS AGATHANGELVS CONIVGI SVAE. B. M. V. A. XXXXV.

Ibidem.

CN. COSSVTIVS CLADVS CN. COSSVTIVS AGATHANGELVS FRATRI SVO ISDEM LIBERTO, B. M. F. V. A. XXXV.

Ibidem in horto.

.D. .M. .S.

SOSTRATO AVG. L. FECIT FLAVIA MELPOMENE. F. ET ATIMETVS AVG. LIB. AMICO OPTIMO.

Ibidem:

EX DOMO SCRIBONIAE CAESAR LIBERTOR. LIBERTAR. ET
QVI IN HOC MONVMENT. CONTVLERVNT
M. SERGIVS. M. L. ACATHANGELVS FECIT EX PARTE QVINTA
SIBI ET OCRESIAE. C. L. APATE. VXORI.

Ibidem.

C. IVLIVS AGLATABVS.

Ibidem.

L. MVNATIVS. L. Ↄ. L. QVINTIO FECIT
EX PARTE QVINTA SIBI ET CONIVGI MVNATIAE
. L. Ↄ. L. DIONYSIAE CONLIBERTAE SVAE ET MV
NATIAE LINICE.

Ibidem:

D. M

L. IVLIVS SVNTROSVS. L. IVLIO SVNTROSO ALVM
NO QVI. V. A. XII. M. IIII. D. III.

In sancto Laurenziolo in alueo aquæ benedicte.

. D. . M.

FESTIVAE ALEXANDRI ET RESTITVTAE ACTES. Ñ. SER. VERNAE
. V. A. X. M. VII. D. XII. B. M. F.

Ibidem in pauimento.

. D. . M.

M. VLPIO PRIMIGENIO IVLIA AMAE
THYSTE CONIV. I. B. M. FEC.

Ibidem.

. A. L. . M. F.

CVRTYLIVS HERMEROS
FECIT SIBI ET
CVRTILIAE THETIDI CONIVGI SVAE CHARIS
SIMAE ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE
EORVM MAGISTER VICI AB. CYCLOPIS REGION.
PRI. FABER ARGENTARIVS.

¶ In monasterio. S. Spiritus in alueo aquæ bñdictæ.

.D..M.

AEMINIAE VENERIAE.

¶ In: S: Nicolao Columnæ coclidis: in alueo aquæ bñdictæ.

.D. .M. .S.

L. HOSTILIO ONESIMO HOSTILIA SEVERA PATRI PIISSIMO ET HOSTILIVS PARTHENIO PATRONO.

¶ Ibidem:

.D.D.M.

ZALLO. VIX. AN. VI. DORIPHORVS CONSERVVS .B.M.F.ET.S.ET.S.P.Q.E.

¶ bidem.

DIS MANIBVS.

ALCIBIADI AVG. LIB. PRIVIGNO OPTIMO HESYEHVS AVG. LIB.

¶ Ibidem:

In Nicolai in Calcariis: in regione Luspechii, avanz [illegible]

¶ Ibidem. urna qualr. in Miala

.D.S .M.ANIB.

M. SVLPITII BASSI AMICI OPTVMI, L. NONIVS ASPRENAS. VII VIR, EPVLONVM. s. 36.

¶ Ibidem

C. IVLIVS VALENS MONVMENTVM FECIT SIBI ET SVIS.

¶ In foro Traiani.

GALERIVS ET GRATIANVS PII FELICES AC TRIVMPHATORES SEMPER AVGG. PORTICVS ARTASQ. COLLVNIE ET AD ORNA MENTVM VRBIS SVE ADDI DEDICARIQ. IVSSERVNT.

¶ In domo Felicis Cencii prope Macellum Coruorum:

.D. .M:

T. AEL. MALCO TECTORI EQ. PRAETORIAN. COH. III. PR. QVI ET VRB. ITEM ANTISTES SACERD. TEMP. MARTIS CASTROR. P R.

FECIT BENEMERENTI CONIVGI DVL. SVO ROSCIA SVCCESSA CVM QVO VIXIT ANN. XL. DECESSIT ANNOR. LXVI.

¶ Supra portã Carceris sancti Petri prope Arcũ Septimii: prope [illegible]

C. VIBIVS. C. F. RVFINVS. M. COCCE. Marl. p. 38.

IVS. M. F. NERVA COS. EX. S. C.

¶ In sancta Martina prope .S. Hadrianũ: [illegible]

A. POMPEIO. A. F. CIV. Q. PATRONO MVNICIPI INTERANNE NAHERTIO QVOD EIVS. OPERA VNIVERSVM MVNICIPIVM EX SVMMIS PERICVLIS ET DIFICVLTATIBVS EXPEDITVM ET CONSER VATVM EX TEXTAMENTO. L. LICINI. L. F. STATVA STATVTA EST.

¶In ecclesia sancti Saluatoris supra turrem Militiarum.

DIS MANIBVS

MEMORIAE CINERIBVS ANTONIAE APVLLONIAE
.L.ET.L.FEC.

¶Ibidem in horto eiusdem ecclesiae.

FORTVNAE SANCTAE ARTEMIDORVS VILICVS
.V.L.S.

¶Ibidem prope.

CERITO INFANTI MELITAS AC DVLCISSIMO
VIXIT AN. .II. .D. .IIII. .H. .IX.
GEROTIO PATER CONTRA VOTVM.

Supra hominem armatum i Quirinali iuxta turrem Militiarum.

.M. ANTONIVS EXOCHVS.

Ad pedes in latere dextro.

T H R

.M. ANTONIVS EXOCHVS NAT. ALEXANDRINVS. ROM.
OB TRIVMP. DIVI TRAIANI DIE. II. TIR. CVM ARAXE CAE.
ST. MISS.
ROM. MVN. EIVSD DIE. VIIII. FIMBRIAM LIB. VIIII. MISS.
FE. ROM. MVN. EIVSD.

¶Ibidem prope i marmore effosso & postea confracto.

CRESCO PER CREPAS: GAVDEO PER
PLORAS INVEDE MERORE.

MORERE.

¶ Pope monas. Magnanapoli:

¶ In burgo sanctæ Agathe:

.D. Q .M.

M. VLPIO CEROLOPHO AVG. LIBERTO. F. PARTHE
NOPE CONIVGI SVO CHARISSIMO FECIT.

¶ Ibidem.

VLPIAI SCITAI PTILVMENAI CONIVG
:B : M . P :
AELIVS MACER ANTE SIGNATOR
TRIB LACRVMAS POS:

In sancta Agatha.

.D. .M.

L. FAONI FIRMI VIX. ANN. VIIII. MEN. V. DIES. XXII. ET
L. SEPTICIO FIRMO VIX. AN. XLIII XXXVI
VETERANVS HONESTAMISIO COH. XII.
CORNELIA VENERIA FILIO ET CONIVGI BEN. MER. FEC.
ET SIBI.

Ibidem.

SERAPIDI DEO
M. AVRELIVS ANTONINVS PONTIFEX.
MAX. TRIBVNIC. POTE. X. AEDEM CV.

Ibidem

L. FVRIVS. L. L. DIOMEDES CVRATOR DE SA-
CRA VIA CORNELIAE TERTVLLIAE VXORI. B. M.

Ibidem.

.D. .M.

A. SELO ZOSIMIANO EQVIT. ROM. PRAET. COHORT. ET. III.
BRA CAR. AVG. TRIB. LEG. XI. CL. SACRV VIAC. ET DECVRIATI
A. SOLVS AFRICANVS ET PAT. PIISSIM. B. M. FECIT.

Ibidem.

M. ORATIVS CONSVL EX LEGE TEMPLVM IOVIS OPTIMI MAXI
MI DEDICAVIT ANNO POST REGES EXACTOS A CONSVLIBVS
POSTEA AD DICTATORES QVIA MAIVS IMPERIVM ERAT SO-
LEMNE CLAVI FINGENDI TRANSLATVM EST.

Ibidem.

CLODIA. M. L. SECVNDA. O QVANTA PIETAS FVERAT IN HAC
ADVLESCENTIA/FIDES/AMOR/SENSVS/PVDOR/ET SANCTITAS. NO
LI DOLERE AMICA EVENTVM MEVM. PROPERAVIT. AETAS. HOC
DEDIT FACTVM MIHI.

¶ In Termis Constantini:

COS. ORDINARIVS an. 33.

COGNITIONVM.

Apud Bartholomeum Platinam:

A. TERRENTIO. A. L. FELIX FECIT LIBERTIS LIBERTABVS PO STERISQVE EORVM.

Ibidem.

. D. . M.

AEMILIA CALLIOPE EVTIA PRISCA PATRONA LIB. BENEMERENTI.

In domo Ludouici Belli:

. D. M.

ANTONIA BERIA ET IVLIVS ROMANVS ET CELIDIA AVGVRIA ET AVRELIA EVTHVMIA FECERVNT ET ISIDORO ET SIBI ET .L.L.P.Q.E.

Ibidem:

.D. .M.

QVADRATO SCRINIANO A LIBELLIS CLAVDIA TRYPHERA FECIT.

Ibidem.

EGNATIAE SECVNDAE HERMES CON IVGI. B M. F. ET. L. R. ANTHIMAS.

Ibidem

.D. .M.

M. APPAEO MAXIMO VIX. VI. MENS. III. D. XX. H. IIII VICINIA PRIGENIA MATER FILIS SVIS,

Ibidem.

.D. .M.

TI. CLAVDIO CHRYSANCTIO VIX. AN. XI. FECIT. HELVIA SALVIA CONIVGI SVO. B. M. F

Ibidem.

. D. . M.
C. SPARES. C. IVLIVS PRIMITIVOS VERNE. B. M. F. S. pt. 50

Ibidem.

D M
L. ARVINIO IVSTO AGRIPPINO FILIO DVLCISS. Q. V. AN. VIII. D. XL.

Ibidem.

L. ARVIANI, L. ARVIAN. VALERI FILIVS. F. LENTVLVS FESTVS ET VARENIA AGRIPPINA PARENTES FECERVNT ET MENIAE MIRSINAE MATRI SIBI SVISQVE IN FR. P. V. IN A. P. V.

Ibidem.

M. L. STEPHANVS PATRON. AEMILIA. M. L. NICAE PLVTIA. M. L. SECVNDA. S. 49.

Ibidem.

. D. . M.
AELIAE TYCHES. Q. V. A. XXII, M XII. D. I. S. 50
CELER. AVG. L. CONIVGI. B. M. F.

Ibidem

A. BVCVLEI EVSTATI OSSA HIC SITA SVNT.

Ibidem.

M. IVL. LAVDANDI A MILITIS
QVI VIX. AN. LXXX. MENS. X. S. 49
IVLI AVRELIANVS FILIVS.

Ibidem

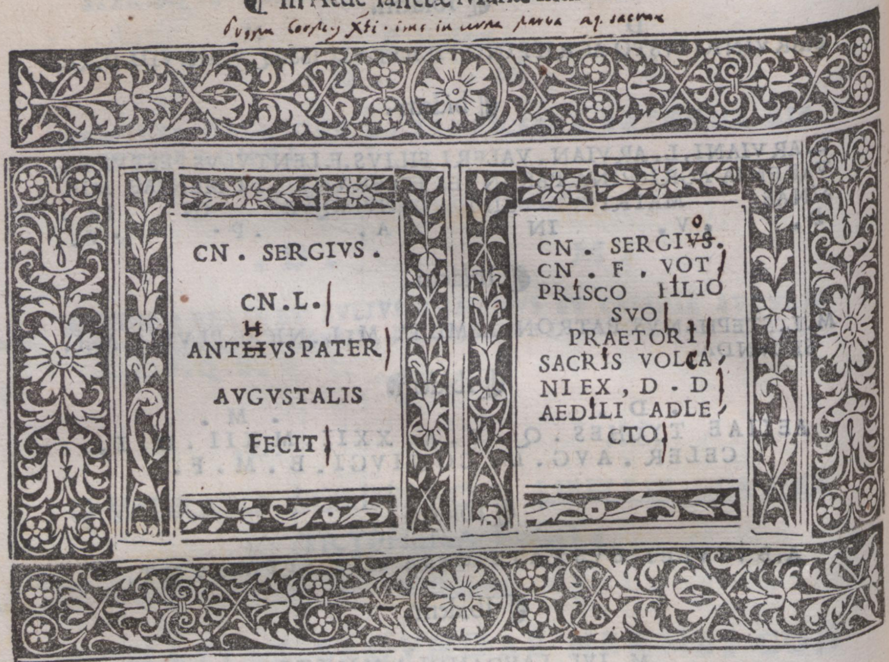
Q. ARTORIVS ANTIOCHVS PRISCVS PEDISEQ. V. A. XX.

Ibidem.

TERTIAE PRISCIAE IONIA SALVIA LIB. VENVSTA FECIT MAMA PRIMVS ACESTI.

CAPVT. XIIII. DE. II. REGIONE TRIVI.

In Aede sanctæ Mariæ Inuielate.

Ibidem.

TYRANNVS ACTES .L. VERNA SCRIBA LIBRARIVS TYRANNI ET GEMINAE VIXIT ANNIS .XXXIII. DECESSIT INCOMEDIAE SVPERSTITE CLAVDIO VITALE.

Ibidem.

.D. .M
IVL. GNOMAE QVAE VIXIT ANNIS . XLV. TI. IVLIVS PHILO DESPOTVS .B.M.

I bidem.

.D. .M.
CLAVDIAE TYCHES APTVS LICTOR, CVR.LIB. ET CONIVGI OPTIME

In sancto Marcello:

C. VETTIENO CLAVDIANO FILIO PIISSIMO CLAVDIA ZOSIMAE MATER FECIT.

Ibidem

PRO MERITO VRBANE FL. PASTOR NVTRICI FECIT IVLIANE IN PACE FECIT.

Ibidem:

.D. .M.
VALERIAE GLAVIAE LIBERTAE SANCTISSIMAE ET SIBI KARISSIMAE. VIXIT. ANNIS. XIX.

GLAVCE

Ibidem:

.D. .M.
IVLIO MERCATORI ZVBICINI COH. IX. PER. Z. VARI HERES.

Iuxta sanctũ Marcellũ:

P. AELI AVG. LIB. HELI CONIVGI. B. M. CVM QVO VIXIT ANN. XXXX. SINE VLLA QVERELA ET. S. ET. L. L. P. E.

Ibidem.

.D. .M.
BETILIAENAE NICE
VIXIT ANN. XXVI MENSIBVS. VIII DIEBVS. XVIII

Ante domum Car. sancti Marcelli:

CLAVDA FELICITAS CAREHIIDONI FRATRIS BLASTI FIE. FIECIT VIX. MVS. .X. .D. .XV.

Ibidem

O. VTINAM. VIVO. POTVISSEM PREMIA. MORVM.
REDDERE. NVNC LACHRYMAS. ACCIPE. PRO. MERITIS.
NAM SEMPER. FATEOR. TACITA. IAM MENTE. PROBAVI
DETEXIT SENSVS. VLTIMA FLAMMA. MEOS
TV. COLVMEN. RERVM. SEMPER TV CVRA MEARVM.
NVNC. ERIS. ET. LVCTVS. TV QVOQVE CAVSA MEI.
OSSIBVS INFVNDAM QVAE. NVNQVAM. VINA BIBISTI
DIS . MANIBVS
ONESIMI. ANICETVS. CARISSIMO. FECIT. DOMINO

Ornamenta huius epigrammatis haec sunt: [illegible] ... (handwritten marginal notes, largely illegible)

Epigramma in casa di M. [illegible] ... (handwritten note, largely illegible)

[illegible] Anicetus ille est, cuius meminit Iuvenalis ... (handwritten note, largely illegible)

Sub fenestris in turri Car. sancti Marcelli:

D M

L. FENIVS ACHILLEVS FECIT SIBI ET CONIVGI SVAE OCIATAE VICTORINAE ET FILIABVS SVIS ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM.

In Parrochia sancti Marcelli:

FL. AVG. LIB. CAENIDIANAE QVAE CVM VIXIT DEA ET SANCTISSIMA DICTA EST CALLISTVS AVG. LIB. HIGINIANVS CONIVGI CARISSIME CVM QVA VIXIT BENE AN. L. ET VLPIA CALLISTA FILIA MATRI PRESTANTISSIME LIB. LIB. POSTERISQVE EORVM. H. M. H. N. S.

Ibidem.

D M.

P. DOMITIO SEVERO DOMITIA PIERIS FILIO PIENTISSIMO FECIT. QVI VIX. ANNIS. XXIII. M. IIII. DIES. XXIII.

Ibidem

.D. .M.

FLAVIAE VRBICAE FILIAE SVAE CARISSIMAE FECIT VICTOR ET MONICA VRRICA PARENTES

VIX AN. VII. MEN. VI.

LOCVS DECVS. A. P. MANILIO FORTVNATO PATRONO

Ibidem.

TEIAE REPTHE SOROR PIISSIMA CVNARIAE RVTICIAE

V. V.

CN. PIVS FRATER QVI ET FELIX VIVOS VIVAE POSVIT.

In Pauimento ecclesie sancti Marcelli

.D. .M.

AVRELIO CLAVDIO VETERANO . Q . MIL . K . P . R . QVI VIX . ANNIS . LXXX . H . V . HIC SEPTIM . VALERIVS EQ . R . ET AVREL . PRESENTINVS EVOCAT . H . H . EIVS . B . M . F .

Prope aede .s. Marie inuialata

.D. .M.

VALERIAE LVCIDAE AMICAE OPTIMAE IVLIA . P FILI HYGIS . BENE DESE MERENTI FECIT .

Ibidem prope.

HERCVLI MAVR BASSIANVS EXERCITA . N . EQ . SINC . CVM . A . R . SABINO EQ . R . FIL . V . I . S .

In Ecclesia sanctorum Apostolorum.

DIS MANIBVS.

C . LICINI . C LIB . PRIMIGENI ET LICINAE . C . LIB . HYGIAE .

Ibidem

FABIAE ACONIAE PAVLINAE CE , FILIAE ACONIS CATVLLINI . V . C , EX PRAEF . ET CONSVLE ORD . VXORI VETTI PRAETEXTATI . V . C . PRAEF . ET CONSVLIS DESIGNATI SACRATE APVD ELEVSINAM DEO IACCHEO CERERI . ET CORAE SACRATAE APVD AECINAM DEABVS TAVROBOLITAE ISIACAE HIEROPHANTRIAE DEAE HAECATE GRAECO SACRANEAE DEAE CERERIS .

Ibidem.

IOVI OP . M . ET DIIS ET DEABVS ONNIBVS . P . ROSARIVS ET . M AVRELII LVCIANI . A . SELIO VERVS AMICVS . V . S . L . M .

Ibidem.

.I. .O. .M.

CAELIVS BARO VOTVM SOL . L . M . N . I . O . T . ET DIIS DEABVSQ . MASSELLIA VALERIANA VOTVM . S . L . M .

Ibidem

.D. .M.

TROPHIMI AVG . LIB . RELIQ VIE PVERI QVOD PHIRCII PASTORIS VIX . AN . DVODECIES SENIS NAM TERTIVS ASTVLIT ILLVM .

Ibidem prope in hortũ Car . Niceni .

.D. .M. .S.

PORTENCII INFANTIS DVLCISSIMI AC PER HOC ALVMNI CARISSIMI QVI PROPTER IMMATVRAM MORTEM ALIVM FRVCTVM MERITORVM SVORVM REPORTARE NON POTVIT .

¶ In horto Car. s. Petri Aduincula Apud. s. Apostolos:

IMP. CESARE. T. AELIO HADRIANO ANTONINO AVG. PIO
.P.P. III. AELIO AVRELIO CAESARE COS.

ORDO CORPORATOR. QVI PECVNIAM AD AMPLIAND. TEM
PLVM CONTVLER.

PATRONI.
T. PRIFERNIVS SEX FIL.
PAETVS ROSIANVS
GEMINVS
M. STLACCIVS ALBINVS
TREBELLIVS SALVSTIVS
RVFVS
M. SEDATIVS. C. FIL.
SEVERIANVS.
T. PRIFERNIVS. T. F. PAETVS
ROSIANVS GEMINVS. F.

M. SEDATIVS. M. FIL.
SEVERVS IVLIVS REGINVS
C. ALLIVS. C. F.
FVSCIANVS
T. STATILIVS. T. F.
TAVRVS.
TI. ATERIVS
SATVRNINVS
C. PANTVLEIVS
GRAPTIACVS
C. ALLIVS. C. F.
FVSCVS

Q VINQ. PERPET.
C. SOSSIVS BENEDICTVS
Q VINQ VENN.
A. EGRILIVS AVGVSTAL
Q VINQ VENNALIC.
P. SVLPICIVS HERA.
L. NAEVIVS SECVLAR.
Q VINTILLIS COS.
Q VINQ VENN.
A. EGRILLIVS FAVSTVS
SILVANO ET AVGVRN COS.
Q. Q.

T. FISEVIVS NICEPHOR.
L. NAEVIVS PROCVLVS
L. ELIANO ET PASTORE COS.
Q. Q.
T. FISEVIVS PRISCIANVS
CLARO ET CETHEGO COS.
Q. Q.
M. MAGIVS MARSVS
MAXIMO ET ORFITO COS.
Q. Q.
L. HELVIVS RESTITVTVS

A. EGRILLIVS FAVSTVS TE
STAMENTO RELIQ VIT HS.
IIII. M. N. SVB EA CONDI
CTIONE VTI EX VSVRIS. S. S.
.S. V. KAL. DEC. OMNIBVS AN
NIS EPVLENTVR.

P. CINCIVS APELLES
L. NAEVIVS SYRIACVS

T. FISEVIVS FELIX
P. CAETENNIVS EPAPH ROD.
L. MVNATIVS TROPHIM.
A. EGRILIVS SVCCESSVS.
A. EGRILIVS ZORA
A. ATINIVS PROCVLVS
A. EGRILIVS FAVSTVS
A. EGRILIVS HILARVS.
M. APVLEIVS COMITIANVS
D. PVBLICIVS MARTIALIS
A. EGRILIVS EVTYCHVS
A. EGRILIVS VRBANVS
L. NAEVIVS PROCVLVS

Q.KANINIVS CRISPVS
L.NAEVIVS FORTVNATVS
L.BELLENIVS GEMINVS
P.ENNIVS ~~TALISVVS~~ VITALIS
C.RAMMIVS IVSTVS
C.SOSSIVS HERMES
P.CINCIVS APELLES .P. F.
P.POSTHVMIVS EPAPHRODIT.
M.MAGIVS MARSVS
C.KANINIVS DIVINVS
L.NAEVIVS ZOSIMIANVS
+ A.EGRILIVS MERCVRIVS
A.EGRILIVS IVSTVS
+ T.ARRANIVS FELICIO
+ T.FISEVIVS NICEPHOR.

L.VARIVS QVIETVS
T.FISEVIVS FELIX IVN.
A.EGRILIVS IA.
C.SOSSIVS SOSSIANVS
A.EGRILIVS AVGVSTAL.F.
L.NAEVIVS CINCIANVS
P.AELIVS AVXANON.
L.AEMILIVS PVPILLVS
A.EGRILIVS HILARIANVS
P.SVLPICIVS FELICIO
T.ARRANIVS IANVARIVS
L.NEVIVS SVCCESSVS
P.VARENIVS NERVA
A.EGRILIVS CRESCENS
L.FISEVIVS PRISCIANVS
A.EGRILIVS DOMITIVS
L.VITTEDIVS HERMES
Q.KANINIVS METELLVS
A.EGRILIVS HERMETIO
C.SOSSIVS IANVARIVS
A.EGRILIVS PRIMITIVOS
P.CINCIVS PRISCVS
A.EGRILIVS MARIO
C.CORNELIVS SECVNDVS
A.EGRILIVS SVCCESSVS IVN.
A.ATINIVS FELIXS
P.CINCIVS EVARISTIAN.

C.SOSSIVS MARTIALIS

L.NAEVIVS ASCLEPIADES
SEX.EVSINIVS AVGVSTALIS.

P.ACVLEIVS EVHEMER.
A.EGRILIVS ~~MARINVS~~ EARINVS
C.NASENNIVS FELIXS

L.NAEVIVS PRIMITIVOS
P.SVLPICIVS CHRESIMVS
A.LVCEIVS NOMINATVS
A.LVCEIVS LYCOMEDES
L.NEVIVS FELIXS
A.EGRILIVS EARINVS
M.APPVLEIVS VRBICVS
L.HELVIVS SVLPICIVS RESTITVTVS.
P.VARENIVS ZETHVS
L.VTTEDIVS STEPHAN.
C.RAMMIVS FAVSTVS
C.NESENNIVS NASENNAI
L.NEVIVS SEVERVS
M.MAGIVS IVSTVS
P.SVLPICIVS FELICISSIM.
L.NAEVIVS VENVSTVS
A.HEGRILIVS HILARIO
P.CINCIVS FLORVS
C.IVLIVS CORVINVS
T.IVLIVS EPAGATHVS
A.EGRILIVS CHRYSEROS
L.SVLFIVS BENIVOLVS
L.NEVIVS VRBANVS
P.MVCIVS FRVCTVOSVS
L.NAEVIVS APELLES
P.NONIVS HERMES
L.SVLFIVS AMFION
P.OCTAVIVS NYMPHODOTVS
A.EGRILIVS SECVNDVS

T.FISEVIVS FELIXS
C.CAELIVS SVCCESSVS
Q.VIVIVS DIODORVS
T.FISEVIVS ROMANVS
L.SVLFIVS AMFION.F.

A.EGRILIVS SEVERVS
L.NAEVIVS VALENS
A.EGRILIVS VITALIS
M.MAGIVS MARSVS.F.
T.FISEVIVS CRESCENS
P.SVLPICIVS ISIO
A.EGRILIVS MASCELLIO
T.FISEVIVS PRISCVS
A.EGRILIVS AMARANTVS
A.EGRILIVS THALLVS
A.EGRILIVS MERCVRIVS
C.SILIVS NICEPHORVS
L.NAEVIVS PLAVTVS
Q.VIVIVS EVPREPES
L.SVLFIVS TYRANNVS
Q.CANINIVS METELLVS.F.
T.FISEVIVS FORTVNATVS
C.IVLIVS SVCCESVS
A.EGRILIVS PISTVS
L.NEVIVS FORTVNATVS
C.IVLIVS VICTOR
M.MALIVS ONESIMIANVS
P.CARTIVS SEVERVS
M.MANLIVS ROMANVS
L.NEVIVS FELIX
A.EGRILIVS CRESTVS
C.CORNELIVS NICEPHOR
M.MAGIVS ANICETVS
M.MALIVS PRISCIANVS
A.EGRILIVS HILARIANVS
L.HELVIVS CASTRESIS
A.EGRILIVS FELIX
P.MVTIVS FRVCTVOSVS
A EGRISIVS FAVSTVS
L.NAEVIVS EVTYCHES

T.FISEVIVS CRESCENTIN.
P.CARTIVS ADAVCTVS
L NAEVIVS IVLIANVS
M.APPVLEIVS FELIXS
L.NEVIVS SEVERIANVS
A.EGRILIVS EVTYCHVS
P.CINCIVS AMPLIATVS

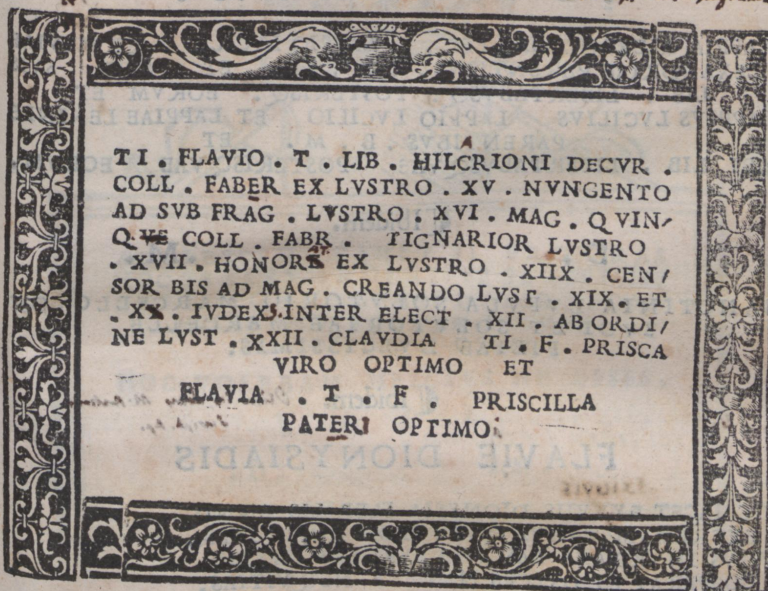
A.EGRILIVS EVGRAMVS
T.FISEVIVS LVCRIO
P.CARTIVS FILONICVS
C.CORNELIVS EVTYCHVS
TI.VETVRIVS CHRESTINVS
C.CAELIVS PAPIRIVS
A.EGRILIVS HELIVS
A.EGRILIVS IANVARIVS
T.CAECILIVS HERMES
A.EGRILIVS VICTOR
C.FISEVIVS ATTICIANVS
M.MALIVS HERMES
L.NEVIVS NARCISSVS
L.NEVIVS FORTVNATVS
L.VELLENIVS GEMINIANVS
L.NAEVIVS BENEDICTVS
L.SVLFIVS AMFION.
C.DOMITIVS VALENS
L.NAEVIVS ADIVTOR
C.CALPVRNIVS FORTVNAT.
L.NEVIVS MERCVRIVS
L.HELVIVS VOLVSIANVS
P.STERTINIVS PERPETVS
C.PVLLIVS SATVRNINVS
M.ANNIVS MARCION
A.AEMILIVS FORTVNATVS
P.OCTAVIVS PECVLIARIS
A.EGRILIVS HERMETIO IVN.
C.CORNELIVS EVTYCHIANVS.
L.CORNELIVS SERAPIACVS
P.CINCIVS SATVRNINVS
A.EGRILIVS HILARVS
L.CORNELIVS ARRIVS
C.PINARIVS OLYMPVS
P.SEXTILIVS AGRIPPA
A.EGRILIVS RVFVS
L.VOLVSIVS PRISCVS TERENTIAN.
C.RAMMIVS IVSTVS
M.ANNIVS LVCIVS

Ibidem.

DAECIVS .D. EHEROS FECIT SIBI ET SVIS .Θ.D. OCTIO.D.F PATRONO ROSCIAE .Ɔ.L. SERATICINI CONCVBINAE SVAE ROSCIAE .Ɔ.L. PVPAE CONIVGI SVAE DOMESTICO .L. PVPAE .F. HOC MONVMENTVM ROSCITIAE THAIDIS EST.

In palatio .s. Apostolorum. *Marmorum lapicidinis tribunal palatio SS. Ap. hoc epigramma, quod in agro Tusculano repertum fuit*

Sur. vid.

TI . FLAVIO . T . LIB . HILCRIONI DECVR . COLL . FABER EX LVSTRO . XV . NVNGENTO AD SVB FRAG . LVSTRO . XVI . MAG . QVINQVE COLL . FABR . TIGNARIOR LVSTRO . XVII . HONORS EX LVSTRO . XIIX . CENSOR BIS AD MAG . CREANDO LVST . XIX . ET . XX . IVDEX INTER ELECT . XII . AB ORDINE LVST . XXII . CLAVDIA TI . F . PRISCA
VIRO OPTIMO ET
FLAVIA . T . F . PRISCILLA
PATERI OPTIMO.

Ante eccle . s . Apostolorum.

OSSA

C. CAESARIS AVGVSTI F. PRINCIPIS IVVENTVTIS.

In domo quondam R . Card. de Columna. *Supra epigramma triplici (quae vetus tabulis valata est) forma duarum sphyngum imaguncula conspiciuntur. S. PS*

.D. .M.
A. VOLVMI CERDONIS PARENTIS OPTIMI. DECIMIA PRIMITIVA VXOR CVM FILIS. B . DE SE MERITO.

Ibidem:

.D. .M.

RVBRIAE NICENI .A. LIVIVS GEMELLVS .L. CARVILIVS SVAVIS
RVBRIA VENERIA VERNAE SVAE BENEMERENTI FECERVNT.
VIXIT ANNIS XXV. MENSES, VI.
HAEC SVPRA SOROREM SVAM VIXIT MENSES .VI.

Ibidem:

D. .M.

LAPPIA ALEXANDRIA. FEC. LAPPIO LVCILIO ET MEVIAE
ALEXANDRIAE PARENTIBVS. .B. M. ET SIBI SVIS
LIB. LIBERTABVSQVE POSTERISQ. EORVM ET
LAPPIVS LVCILIVS LAPPIO LVCILIO ET LAPPIAE LENINLE
PARENTIBVS. B. M. ET
SIBI LIB. LIBERTABVSQVAE POSTERISQVAE EORVM.

Ibidem.

D. .M.

SANCTINIA LVPVLA SOLVTORIO MARCELLO CON
IVGI ET SOLVTORIAE MARCELLE
FILIAE DVLCISSIMIS.

Ibidem.

FLAVIE DIONYSIADIS

HIC IACET EXXVIIS DIONYSIA FLEBILIS ANNIS
EXTREMVM TENVI QVAE PEDE RVPIT ITER.
CVIVS IN OCTAVA LASCIVIA SVRGERE MESSE
COEPERAT ET DVLCES FINGERE NEQVITIAS.
QVOD SI LONGA TVAE MANSISSENT TEMPORA VITAE
DOCTIOR IN TERRIS NVLLA PVELLA FORET.

VIXIT AN. .VIII. .M. .XI. .DIEB .XV.
FECIT ANNIA ISIAS VERNAE SVAE B.M.

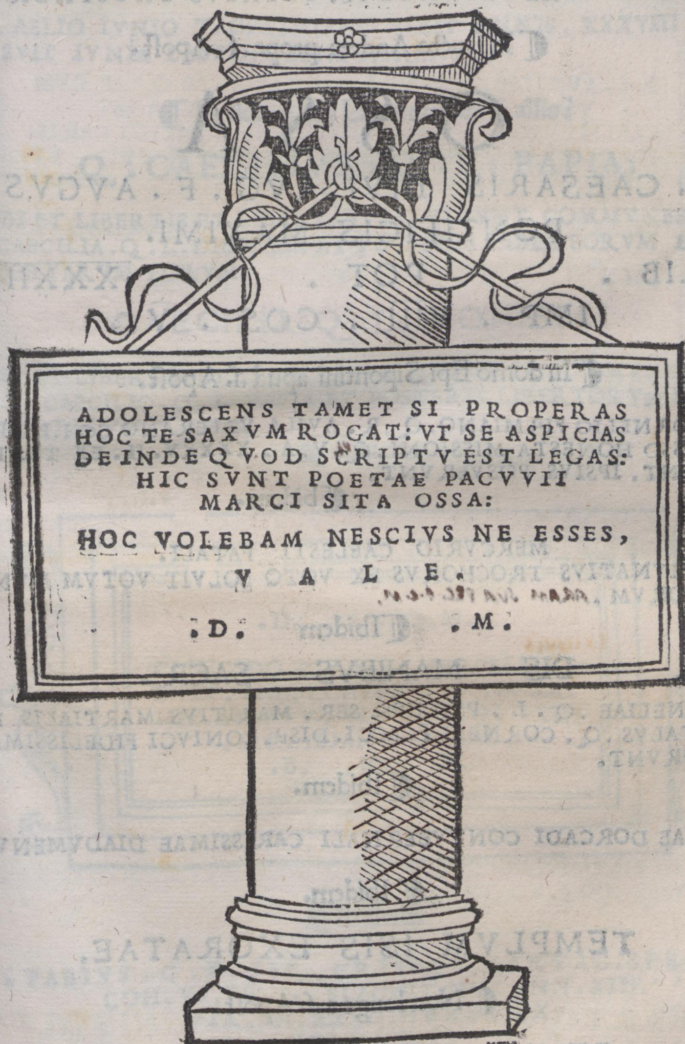
Ibidem

DIS MANIB.

ANNIVS SOCRATES GAMICENIS SVAE FECIT HVIC MONVMENTO
VSTRINVM APPLIARI NON LICET
L. VERATIO RESTITVTO PATER FILIO PIO FECIT.

Ibidem:

A·Gellius Lib·2·Cap·

¶ Ibidem.

.D. .M.
C. PLINII. ABASCANTI .C. PLINIVS PHOSPHORVS.

¶ In sancto Andrea prope .s. Apost.

OSSA

TI. CAESARIS DIVI AVG . F . AVGVSTI
PONTIFICIS MAXIMI.
TRIB . POT . XXXIIX.
IMP . VIII . COS . V .

¶ In domo Epi Sipontini apud .s. Apost.

L. CORNELIO FIRMIANO. Q. R. AVILA VETERANO COH. III. PR. MISSO HONESTA MISSIONI. Q. V. A . XXXXV. H. EX TESTAMENT. IPSIVS POSVERVNT.

¶ Ibidem.

MERCVRIO CAELESTI FATALI.
Q. MVNATIVS TROCHORVS EX VOTO SOLVIT VOTVM MVNATIORVM.

¶ Ibidem

DIS MANIBVS SACR.

CORNELIAE . Q . L . PSYCHES. SER. MARITIVS MARTIALIS ET SPATALVS . Q . CORNELI FLACCI. DISP. CONIVGI FIDELISSIMAE FECERVNT.

¶ Ibidem.

LIVIAE DORCADI CONTVBERNALI CARISSIMAE DIADVMENVS.

¶ Ibidem.

TEMPLVM ISIS EXORATAE.

¶ Non longe a .s. Apost.

GENIO SIMILIS FAMILIA.

In sancto Hypolito.

.D. .M.

L. AELIO IVNIO TAOPTIMIANO VIXIT ANNIS. XXXVIII. POSVIT IVNIA LAETINA BENE MERENTI.

In domo D. Laurentii de Lallis.

Q. CAECILIVS. Q. L. PAPIA.

SIBI ET LIBERTIS ET LIBERTABVS QVI SVNT COMMVNES CVM CAECILIA. Q. L. DIONISIA ET POSTERIS LIBERTORVM ET LIBERTARVM EORVM.

CAECILIA. Q. L. DIONISIA.

SIBI ET LIBERTIS ET LIBERTABVS QVI SVNT COMMVNES CVM Q. CAECILIO. Q. L PAPIA ET POSTERIS LIBERTORVM ET LIBERTARVM EORVM.

Ibidem.

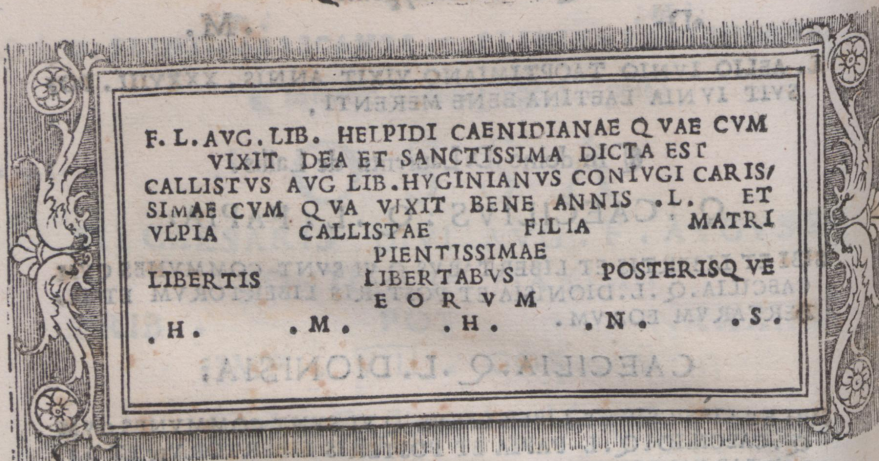
.D. .M.

C. NICIDO. C. F FAB. MARCELLINO
BRIX. MIL. COH. I. PR. > LEPIDI
MIL. ANN. V. VIX. ANN. XXIII
S. RESTIANVS IVSTVS.
.B. .M. .F.

Ibidem.

C. FABIVS. C. F. SER. CRISPVS. CARTAG. SPECVL.
COH. VI. PR. >. FLACERI. MIL. ANN. XIII.
VIX. AN. XXXII. HERES EX
VOLVNT. P.

Ibidem intra studium.

F. L. AVG. LIB. HELPIDI CAENIDIANAE QVAE CVM VIXIT DEA ET SANCTISSIMA DICTA EST CALLISTVS AVG LIB. HYGINIANVS CONIVGI CARISSIMAE CVM QVA VIXIT BENE ANNIS .L. ET VLPIA CALLISTAE FILIA MATRI PIENTISSIMAE LIBERTIS LIBERTABVS POSTERISQVE EORVM

.H. .M. .H. .N. .S.

Ibidem.

.D. M.

CORNELIVS VICTOR. ET CORNELIVS ROGATVS FECERVNT SIBI ET SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQ. POSTERISQ. EORVM IN. F. P. XII. IN AG. P. XII.

Ibidem

.D. .M.

POSTVMIVS VICTORINVS ET POSTVMIA MAXIMINA. ET. AVR. CLAVDIANVS FEC. SIBI ET SVIS LIB. LIB. POST. EORVM.

Ibidem.

.D. .M. .S.

VLPIAE FILVMENAE CONIVGI BENEMERENTI. P. AELIVS RESPECTVS. > .COH. VII. PR.

Ibidem.

ANTIGONO DRVSI CAESARIS AVIVM. FARTOR PRIM. FECIT CONIVGI

Ibidem

.D. .M.
APVLEIAE FELICLAE FEC. T. FLAVIVS TROPHIMAS CONIVGI. B. M. ET APVLEIAE FORTVNAE MATRI EIVS ET SIBI ET SVIS.

Ibidem

.D. .M. .S.
C. VETTIENO FAVSTO BENEMERENTI
Q. HORTENSIVS SECVNDINVS HERES.

Ibidem.

.D. .M.

Q. GAVIVS SEVERVS RVTILIAE PRIMITIVAE CON IVGI SVE DVLCISSIME CVM QVA VIXI ANNIS .XX, SINE BILE.

Ibidem.

.D. .M.
FLAVIAE VRBICAE FILIAE SVAE CARISSIMAE FECIT
T. FLAVIVS VICTOR ET MANICA VRRICA PARENTES
VIX. ANN. VII. MENS. VI.
LOCVS DATVS A. P. MANILIO FORTVNATO PATRONO.

Ibidem.

.D. .M.
TEIAE THREPTHE SOROR. PIISSIMAE CVNARIAE RVINIAE .V.V. CTYPIVS FRATER QVI ET FELIX VIVOS VIVAE POSVIT.

Ibidem

.D. .M.
POMPEIAE APHRODISAE CONIVGI CA STISSIMAE BENEMERENT .F.
C. SICINIVS ZOSIM.

Ibidem.

DIS MANIBVS.
FABIAE AGATHAE. L. FABIVS.

Ibidem.

ATIMINIO ALEXANDRI MAIORIS LIBERT. HERMIAE ISIO LIBERTVS ET ALEXANDRO. F. SVO ET SIBI POSTERISQVE SVIS.

In uia q̄ ducit ad montem Caballum:

DECVMASIA. P. L. BRISEI SIBI ET
. P. DECVMASIO. P. L. PAL
SYMPHORO PATRONO ET CONIVGI CARISSIMO
POSTERISQVE SVIS VIVA FECIT.

Ibidem

.D. .M.
P. LICINII ET FL. AMYNTAE CINERIBVS H LOCVS SACER. VIX. VNANI.

In domo .D. Tamyræ:

TI. CLAVDIO VTILI CLAVDIA ATALANTE CONIVGI BENEMERENTI.

Ibidem.

OSSA
TI. CLODII TI. F. PAL. ATTICI. V. A. V.

In domo .M. An. Lapicidæ

VLPIA PAVLINA MATER INFELICISSIMA CONTRA VOTVM PIETATIS POSVIT.

In domo. D. Rigeti secret. Aplici:

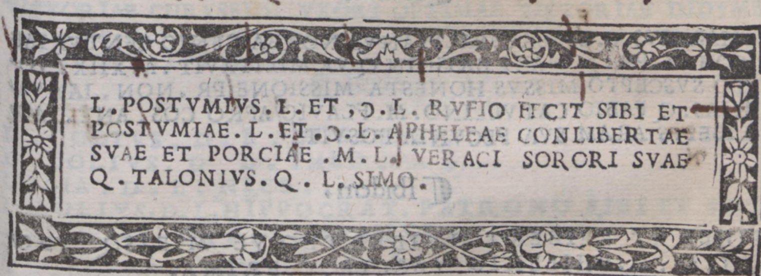
Q. CAECILIO FEROCI KALATORI SACERDOTII. TITIALIVM. FLAVIALIVM STVDIOSO ELOQVENTIAE. VIX. AN. XV. M. I. D. XXIIII FILIO OPTIMO: AC REVERENTISSIMO. M. GAVIVS CHARIMVS.

Ex uno latere.
SOMNO ORESTILLA FILIA.
Ex alio latere.
FATIS CAECILIVS FEROX FILIVS.

¶ In domo .D. Grifoneti Nunc in domo Marcelli de Montes

DIS MANIBVS.
M. DECIO VITALI VIXIT AN. L. MAIA HARPASTE CONIVGI SVO
CARISSIMO POSVIT. D. S.

¶ Ibidem

L. POSTVMIVS. L. ET, Ɔ. L. RVFIO FECIT SIBI ET
POSTVMIAE. L. ET. Ɔ. L. APHELEAE CONLIBERTAE
SVAE ET PORCIAE. M. L. VERACI SORORI SVAE
Q. TALONIVS. Q. L. SIMO.

¶ Ibidem

PERPENIA. M. L. LYCHNIS EROS RAIENI. T. L.
. Θ. CLEMENS PERPENIA MVNDA.

¶ Ibidem.

SEX. AVONIO SATVRNINO. F. PIISSIMO AVONIA
CALITICHE MATER FECIT VIX. AN. XV.

¶ Ibidem.

SALLVSTIA. Q. L. GLAPHVRA. Q. SALLVSTIVS. Q. L. MA
RIO. A. MINIVS. A. L. EVDORVS FECIT.

¶ Ibidem:

SILVANO SANCTO SACRVM.

PHILEMON. P. SCANTI ELEVTHERI. D. D.

¶ Ibidem.

TI. CLAVDIO AVGVSTI LIBERTO CORINTHO A VESTE REGIA.
HERMES LIBERTVS PATRONO SVO
BENEMERENTI FECIT.

Ibidem.

FONTEIA PELAGIA FECIT. M. ANTONIO FONTEIANO FILIO.

Ibidem.

C. MARCIVS. C. L. SERG. SALVIANVS NORBA GENIO CENTVRIAE COH. X. PR. > MARI BASSI IN QVA MILITAVIT. A. XIIX. VOTO SVSCEPTO MISSVS HONESTA MISSIONE PR. NON. IANVARIAS. Q. FABIO CATVLLINO. M. FLAVIO APRO COS. ANTI MO LIBERTVS ARAM SVA PECVNIA POSVIT

Ibidem.

MIHEI ET LEIBERT. LEIBERTEQVE MIEISQ. VACCI. Q. L. PHILERIO VACCIA. L. PRIMA.

Ibidem.

CN. TVDICIVS. Ɔ. L. PHILOSTERGVS.

Ibidem.

C. POPPAEVS CLAMYSSVS POPPAEA FAVSTA.

Ibidem.

TACTIO LENI EPHAPRAE NOVELLIAE AMPE.

TI. CLAVDIO NYMPHEDOTO NAICI LIB. PROCVRATORI BENEMERENTI NEMEA LIB. FECIT DE SVO ET SIBI.

Ibidem.

D. M.

A. FABIVS. A. LIB. MARCELLVS FECIT SIBI ET AVFIDIAE OLYMPIADI VXORI SVAE ET FABIAE AVFIDIAE RISTE LIB. LIB. POSTERISQVE EORVM LOCO SIBI CONCESSO AB SALLVSTIA FRONTINA. C. L. F. IN FRONTE. P. XII. IN AGRO. P. XIII.

Ibidem.

.D. .M.

SARIOLENAE DICAEOSYNE .VA. XVIIII. FECIT.
M. STATILIVS MENANDER. B. M.

Ibidem.

.D. .M.

VICTORIAE CHRYSEIDI VXORI OPTIMAE VICTORIAE DIDYME ET GERMANIAE RVFINAE FILIS DVLCISSIMIS. Q. GERMANIVS OPTATVS FECIT.

Ibidem

D. COLIVS. D. L. DOSCYALI.
D. COLIVS. D L. THEO.
COLIA. D. L. NICE.
D. COLIVS. D. L. HIPPOCRAT. PATRONO SIBI ET SVIS.
D. COLIVS. D. L. CAMPANVS
IN. A. P. IIII. IN. L. P. X.

Ibidem

.D. .M.

C. ANTONIVS. C. F. QVI PRISCVS OSCA. MIL. COH. VII. PR. >.
CRITONI VERI MIL. AN. XV. VIX. AN. XXIIII
C. IVLIVS PROCVLVS COMMANIPVLARIS ET. H. B. M. F. C.

Ibidem:

.D. .M. .S.

FL. PROBINCIA FECIT SIBI T. COELIVS SENTINIANVS FOR COR. >. COH. II. VIG. PETIT A PONTIFICES VT SIBI PERMITTERENT REFICERE. N. MONVMENTVM IVRIS SVI LIB. LIBERTABVSQVE SIBI ET SVIS POSTERISQVE EORVM.

Ibidem:

DIS MANIBVS.

MVSAE BENEMERENT. AMEMPIVS EVHODVS GERMANVS CONTVBERNALI KARISSIMAE FECER.

Ibidem.

CATIAE. L. L. L. RVSTICAE.

Ibidem.

.D. M.

A. FABIVS HERMES FABIAE HOREAE CONI. SVAE B. M. F. ET SIBI LIBERTIS LIBERTABVS POSTERISQ. EORVM.

Ibidem.

SALLVSTIA. Q. L. IMERITA OPSTETRIX.
Q. SALLVSTIVS. Q. L. ARTIMIDORVS
ARESCVSA. FECIT.

Ibidem.

.D. .M.

VOCCONIVS AGATEMER. ET VOCCONIA CHRESTE VOCCONIAE CHRESCHENI FILIAE DVLCISSIMAE. QVAE VIX. AN. II. MENSIB. XI. DIEB. V.

Ibidem

HERCVLI
INVICTO

PRO SALVTE. D. D. N. N. IMP. CAES.

MAVR. P. ANTONINI. P. FAVGII. M. AVR. ALEXANDRI NOBILISSIM. CAES. TOTIVSQVE DOMVS DIVINAE EORVM COH. X. PR. PV. ANT. ET MARCIANI MASCVLINIVS VALENS B. F. PR, PR. FENIMVS. ET AVR. FABIANVS SIGNIFER ET VAL. FIRMINVS OPTIO ET QVOD PROFICISCENTES EXPEDITIONIBVS SACRIS ET MOVERANT REGRESSI CVM COMMANIPVLIS LIBENTES. VOTVM SOLVERVNT.

Ibidem.

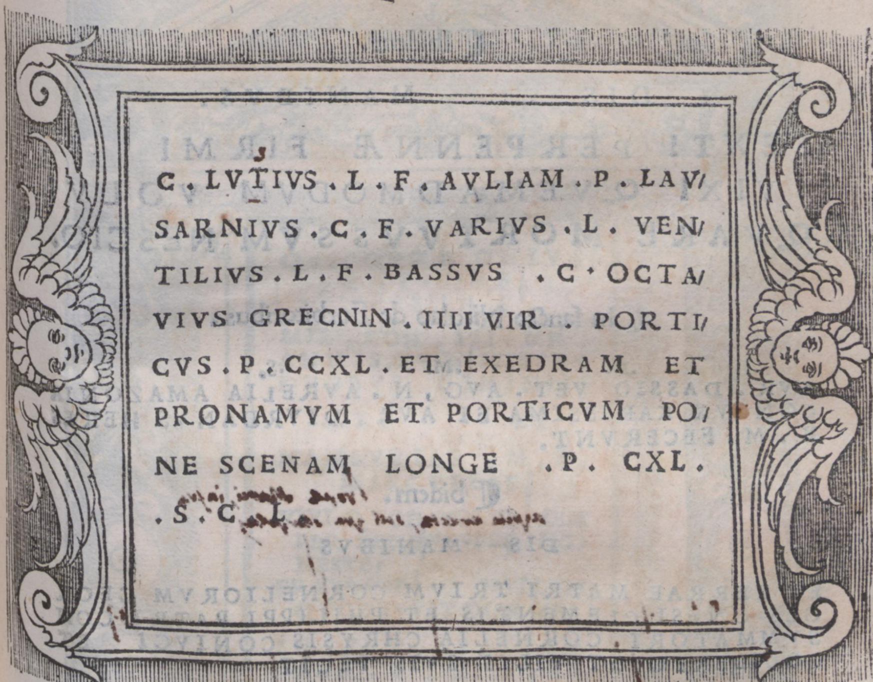
.D. M.

AEMILIAE PIETAS VIVA COMPARAVIT SIBI ET PAMPHILO ET LIBERTIS SVIS ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE SVIS IN FR. P. XL IN AG. P. XI.

In domo Francisci de sclauo.

C. FVNDANIO FIRMINO, Q. V. A. XIIII. M. II. D. VI. C. FVNDANIVS HERMES ET CVSPIA FIRMA PARENTES FECERVNT FILIO KARISSIMO ET POSTERIS SVORVM.

Ibidem.

C. LVTIVS. L. F. AVLIAM. P. LAVSARNIVS. C. F. VARIVS. L. VENTILIVS. L. F. BASSVS. C. OCTAVIVS GRECNIN. IIII VIR. PORTICVS. P. CCXL. ET EXEDRAM ET PRONAMVM ET PORTICVM PONE SCENAM LONGE. P. CXL. S. C.

i. 158.

Ibidem.

D. M.

C. ALLIVS ANENDETVS FECIT PATRONAE. B. M. ET, SIBI. ET. L. L. P. Q. EOR
ITEM ALLIA TATIAS ADSIGNABIT SE VIBA DOMITIAE TYCHENE. L. L. P. Q. EIVS.

LIBERTABVSQ. POSTERISQ.

ET LIBERTIS LIBERTABVS POSTERISQVE

Ibidem:

.D. .M.

ABASCANTIO AVG. L. ET HERMETI CARISSIMIS FEC. AVCTVS AVG. CVBICVL:

Ibidem.

DIS MANIBVS.

SEXTI PERPENNÆ FIRMI
VIXI QVEMADMODVM VOLVI
QVARE MORTVVS SVM NESCIO.

In sancto Nicolao de Forbitoribus:

.D. .M. .S.

AVR. DASSIO VET. AVG, N. AVRELIA AMAZONIA CONIVX KARISSIMA ET AVR. DIVRDANVS HERES B. M. FECERVNT.

Ibidem.

DIS MANIBVS

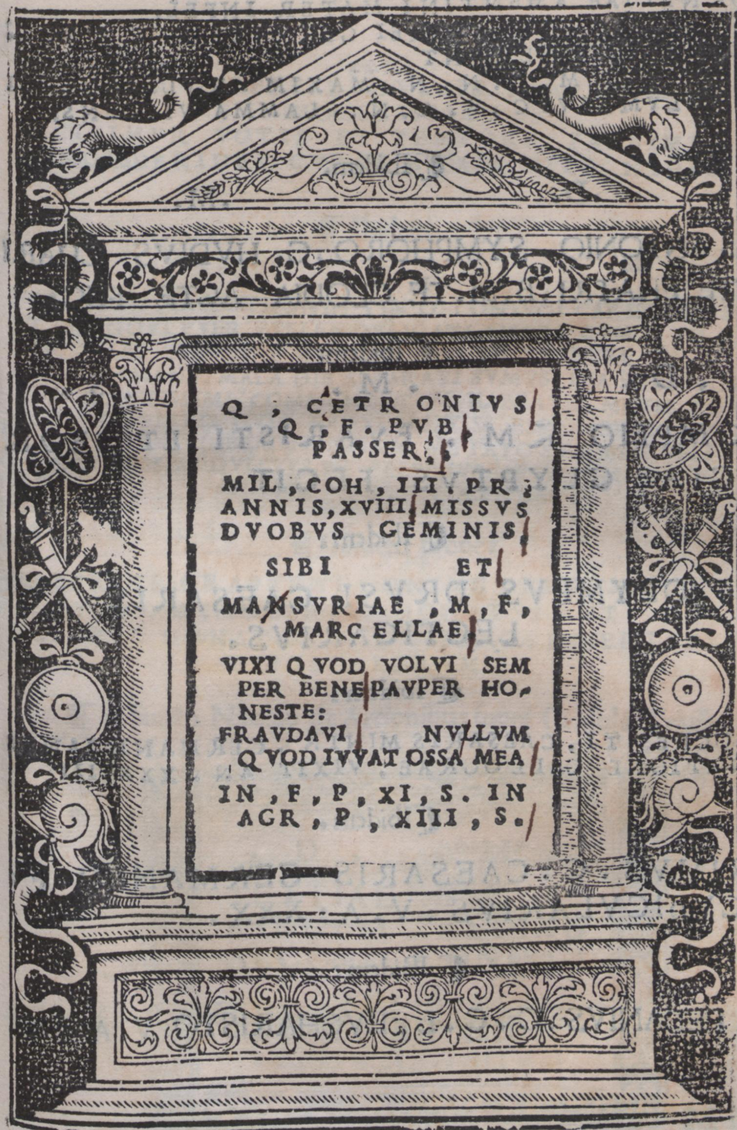
ET TERRAE MATRI TRIVM CORNELIORVM GEORGES GNESI CLEMENTIS ET PHILIPPI PATRI CON SVMMATORI. CORNELIA CHRYSIS CONIVGI ET COLIBERTO ET FILIS SVIS FECIT.

Ibidem:

.D. .M.

T. FLAVIO SATVRNINO QVI VIXIT ANNIS .XVIII. MENSIBVS .V. DIEB. VIGINTI FECIT TI. FLAVIVS PROBVS EVOCATVS AVGVSTORVM. NN. FRATRI PIENTISSIMO ET MATER AEIVS FLAVIA VRSA FILIO CARISSIMO BENEMERENTI FECIT.

¶ In Viridario. R. Andreæ Epi Vallensis: apud Aqueductū Virginis. A. C. [illegible]

Ibidem.

CORNELIAE AMENTINI MATER INFEL.
DICT. REI GERVNDE CAVSA MAG.
SINE QVOS FVERVNT
Q. FABIVS. M. F. N. N. MAXIM. RVLLIAN. III
L. VOLVMNIVS C. F. C. N. FLAMMA VIOLENS.

Ibidem.

.D. .M.

M. ANTONIO SYMPHORO. C. HVDIVS CHARI
TE FRATRI. B. M. TE CLODIA ACTE FEC.

Ibidem.

.D. .M. .S.

POMPEIO K M I. EVARISTI ET GEOR
GIAE GLYPTVS FECIT.

Ibidem.

OLYMPVS DRVSI CAESARIS
LECTICARIVS.

Ibidem.

DIOCRES TI. CAESARIS MINIS. GERMANICIANVS
NATIONE GALLOGRAE, VIXIT AN. XXXIIII

Ibidem.

PRIMVS. C. CAESARIS GERMANICI. F.
CVBICVLARIVS. V. A. XXX.

IBidem.

C. PEDANIVS. C. C. L. EVCHARISTO. V. A. LX.

¶ In Aqueductu Virginis:

DIS MANIBVS.

PAVLINAE VALERIAE DVLCISSIMAE PARENTES MOESTISSIMI.

DECIPIMVR VOTIS ET TEMPORE FALLIMVR ET MORSDERIDET CVRAS ANXIA VITA NIHIL.

¶ Ibidem

.D. .M.

FVRIA SPES . L. SEMPRONIO TIRO CONIVGI CARISSIMO MIHI ET COGNOVI PVER PVELLA OBLIGATI AMORI CVM QVO PARITER VIXI TEMPORE MINIMO ET QVO TEMPORE VIVERE DEBVIMVS AMANV. MALA DIE SEPARATI SVMVS. ITA PETO VOS MANES SANCTISSIMI COMMENDATVM HABEATIS MEVM CONIVGEM ET VELITIS HVIC INDVLGENTISS. ESSE HORIS NOCTVRNIS: VT EVM VIDEAM ET ETIAM ME FATO SVADERE VELIT VT ET EGO POSSIM DVLCIVS ET CELERIVS APVDEVM PERVENIRE ANIMAE .S. COLENDAE.

¶ Ibidem prope:

VALERIVS CRAPTENI CONIVGI BENEMERENTI F. M. VALERIVS DONATVS ET VALERIA DONATA FILIA PIISS. L. LIBERTABVSQ. POST. EORVM.

¶ In sancto Nicolao de Arcionibus supra Gensulã Triuii:

.D. .M.
TETTIAE ELEVTE
RIDI. M. AEDIAS
ALCON. CONIVGI
B. M.
FECIT ET SIBI:

In palatio cardinalis Genuensis iuxta uiam Salariam:

M. AVRELIVS MVCIANVS . V. A. XXXV. NAT. TRAX. MILIT. ANN. XV. IN COH. II. PRAETOR. III. VENATORIS DVPLARIVS IVLIANVS HERES FECIT BENEMERENTI.

Ibidem.

L. C. . . . . . . L. F, PAL. SAB. . . . PRAEFEC. FABRI. TRIB. COH. III. AVG. CLAVDIA TI. F. IVNILLA MARITO OPTIMO.

Ibidem:

DIS MANIBVS.

L. CLAVDIVS NICON. ET CLAVDIS AVGVRIVS LIBERTVS ET ALVMNVS DVLCISSIMVS FECERVNT TERRAM ET MACERIAM STRVXERVNT. QVAE EST ANTE FRONTEM MONVMENTI SVI ET INTERRA PEDATVRAE SVAE PRIORI CONIVNXERVNT FECERVNT ET SIBI ET SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM QVAE FACIT CERRE PEDATVRAE ALATVS MEMORIAE SVAE, IN AGRO PEDES LONGVM. XXVI. LATVM PEDES ALATVS MEMORIAE. XVI.

Ibidem.

. D . M .

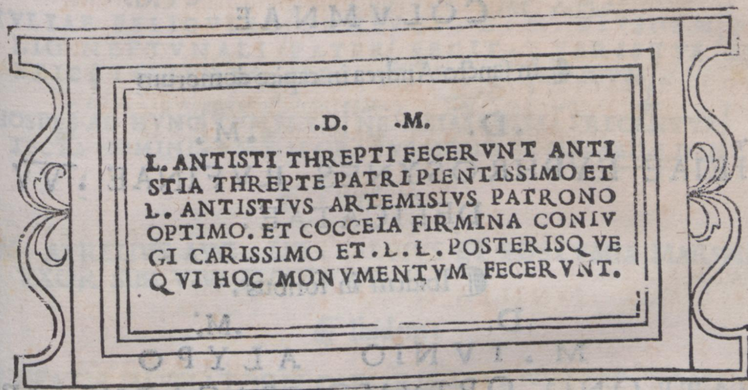
AEMILIO PAVLO PAPINIANO PRAEFEC. PRAETOR IVRIS CONSVLTO QVI VIXIT ANN. XXXVI. DIEBVS. X. M. IIII. PAPIPINIANVS HOSTILIVS EVGENIA GRACILIS TVRBATO ORDINE IN SENIO HEV PARENTES FECERVNT FILIO OPTIMO

Ibidem

. S . P . Q . R .

CLIVVM MARTIS PER PVBLICA IN PLANITIEM REDEGERVNT.

¶In palatio prope Triuium in uia Salaria:

.D. .M.
L. ANTISTI THREPTI FECERVNT ANTI
STIA THREPTE PATRI PIENTISSIMO ET
L. ANTISTIVS ARTEMISIVS PATRONO
OPTIMO. ET COCCEIA FIRMINA CONIV
GI CARISSIMO ET. L. L. POSTERISQ VE
Q VI HOC MONVMENTVM FECERVNT.

¶Ibidem

.D. .M. .S.

PAEZONTI CAESARIS . A . COPLS . MILITARIS
VIX . ANN . XXXV .
FEC . FLAVIA LAVRE CONIVGI SVO . B . M.

¶Ibidem

M. VARINIVS. M. F. PHILIPPICVS. OR . DEC. Q . ANN . T. PETRO
NIAE RVFINAE ET VARINAE PHILIPPICAE FILIAE SVAE. SIQ VIS
IN EA ARCA ALIVM POSVERIT. Q . Q . S. S. DABIT COLONIAE
NOSTRAE PENAI NOMINAE.

.M. ¶Ibidem.

BASSVS NERONIS CAESARIS COR-
PORE CVSTOS NATIONE FRISIVS
VIXIT AN. XL.

.M. ¶Ibidem.

ANTIGONVS GERMANIC. CAESAR. ARGENTARIVS
VIXIT AN. XLII. AMIANTVS GERMANIC. CAESAR
CAELATOR FECIT.

❡CAPVT. XV. DE .III. REGIONE COLVMNAE

❡In sancto Andrea in capite domorum

.D. .M.

FEIAE EVPHROSYNES RVFINAE : VV :
DELICATAE.

❡Ibidem in foribus.

.D. .M.

M. IVNIO ALYPO
PATRONO OPTVMO EPAGATVS LIB.

❡In sancto Siluestro:

DATIANO ET CEREALE CON. NONIVS VICTOR OLYMPIVS. V. C.
P. P. PER AVR. VICTOR AVGENTIVS. V. C. TRADIDERVNT PA-
TRICA. XIII. KAL. MAI FELIC. D. D. N. N. VALENTE ET VALEN-
TINIANO IVNIORE PRIMVM AVGG. VI. IDVS APRIL. TRADIDIT
HIEROCORACICA AVR VICTOR AVGENTIVS. V. C. P. P. FILIO
SVO EMILIANO CORPHONI OLYMPIO. C. F. ANNO TRICENTESI-
MO CONSECRATIONIS SVAE FELICITER CONS. S. S. OSTENDE-
RVNT CRIFIOS. VIII. K. MAII FELIC.

d. G. (Parthica)

❡Ibidem:

.D. .M.

T. FLAVIA AVG. LIB: SATVRNINO TABVLARIO A VEHICVLIS
FLAVIA PYTHIAS CONIVGI SVO CARISSIMO ERGA DE SE BENE
MERENTI FECIT ET SIBI LIBERTIS LIBQ. EORVM.

❡Ibidem.

.D. .M.

ONESIMO QVI VIXIT ANN. XI. M. X. D. XXII. H IX. ET MAXI-
MILLE SORORI EIVS QVAE. V. A. LX. M. X. H. III. Q. VALERIVS
EVTICHES ET VALERIA DAPHNIS. F, PIIS. FECERVNT ET SIBI PO-
STERISQ, SVIS IN. F. P. XXIIIS. IN. A. P. XIIIS.

Ibidem.

IVLIAE FELICVLAE CONIVGI . B . M . EIVSDEM FILIO NEPTVNALI PATER FECIT . E VARISTVS PVBLIC . IVLIANVS SIBI ET . P . Q . EORVM.

HOSPES AD HVNC TVMVLVM NE MEIAS OSSA PRECANTVR TECTA HOMINIS SET SI GRATVS HOMO ES MIRABILE DAMI

Ibidem.

M . AVRELIVS AVG . LIB . SALVIVS ET POSTVMIA MARINA VXOR SIBI VIVI FECERVNT.

Ibidem.

PIETATIS IMPERATORIS CAESARIS DIVI NERVAE TRAIANI AVG . GERM . IMP . M . TR . P . III . COS . II . P . P . EX . S . C.

Ibidem.

AVILLIA HILARA OLLA DONATA AB L . PORTIO LYSIMACHO.

Ibidem.

.D. .M.

HILARVS NERONIS CAESARIS CORPORE CVSTOS NATIONE FARISAEO VIXIT ANNIS . XXXIIII .

Ibidem

AVCARO HOMINI OPTVMO FILIO INCOMPARABILI MATER POMPEIA HELIODORA FECIT ET SIBI.

Ibidem.

VICTORIAE FILIAE DVLCISSIMAE . B . M . Q . V . ANNVM ET . D . IIII . HORAS NOCTES . II . FELICISSIMVS ET FELICISSIMA PARENTES.

Ibidem.

.D. .M.

P. VERTIO EVNO ACHILLAS ET VICTOR PATRONO BENEMERENTI FECERVNT.

In sancto Ioanne prope .S. Siluestrum.

CONSTANTIO NONO ET IVLIANO .II. CON. NONIVS VICTOR. OLYMPIVS .V. C. P. P. ET AVR. VICTOR AVGENTIVS VOP. TRADIDERVNT LEONTICA. IIII. IDVS AVG. FELIC. ALIA TRADIDERVNT CONS. SVPRAS. XVII. KAL. OCT. FELIC.

Ibidem.

DIVO AVG: SACRVM.

C. PONTIVS. C. Ↄ. L. CRESTVS PERELIAE. A. Ↄ. L. NYPHE PRO FILIIS SVIS A. PERELVM NYMP. .V. S. L. M.

In sancta Maria in uia Pontificum.

.D. .M.

SALVIDIANAE ROMANAE SALVIDIANA IVSTA MATRI PIENTISSIMAE ET. B. M.

Ibidem.

DIS MANIBVS.

POMPVSIDIAE C: L. EVTICHIAE CN. ROSSIVS AVGVSTALIS CONIVGI OPTIMAE ET PIISSIMAE.

Ibidem.

.D. .M. .S.

MENANDRO AVG. LIB. ADIVT. TABVL. RAT. VEST. FILIO DVLCISSIMO MENANDER PATER ET CONLIBERTVS EIVS PROR. COMM. B. M. FECIT SALVTI SEN. LIBERT. LIBERTAB. Q. SVIS.

Ibidem

DIS MANIB.

M. POBLICII MVSAEL. POBLICIA PELORIS ET. M. POBLICIVS TROPHIMVS PARENTES FILIO CARIS. ET SIBI

Ibidem

.D. .M.

EVHEMER TITVLVM FECIT CERIAE CONIVGI. B. M. Q. V. A. XXXV. M. VIII. D. XV.

In sacello ante fores eius.

.D. M.

M. SIL. ROMVLIANVS MIL. COH. VII PR, > VICTORIS SECVTOR TRIB. VIX. AN. XXVII. MIL. AN. VI. VECTORIVS PROCVLVS ADIVTOR. CORNICVL. CONTVBERNALI. B. MERENTI

Ibidem prope:

V. Q. F. PIVS. Q. F. CORRVE. CLODIA. C. L. SILENIO EPPIA. L. F. PAVLLA VOTENNIANA MATER EPPIA. M. F. POLLA.

In Domo Capocii

Q VIRINIA MVSA. C. HELVIDIVS. C. Ↄ. L. BARNACVS. A. TITIVS. A. L. PHILARGYRVS TITIA. C. L. GLYCERA IN. FR. P. XIIII. IN AGR. P. XVIII.

In domo Dominici Normandi de Zedellinis:

.D. .M.

T. VINICIVS TREPTVS ET FLAVIA CAENIS VINICIAE CAENIDI FILIAE: V. A. I. M. VII. D. XII. ET. T. VINICIO IVCVNDO FILIO V. A. IIII. M. VI. D. XII. S. P. Q. E.

Ibidem:

.D. .M.

AMFIONI FRATRI PIISIMO QVI AD DIEM MORTIS SVAE SIMPLICI ADFECTIONE VNO QVE ANIMO EGIT MECVM. ZETHVS CVRAVIT FACIVNDVM FRATRI DVLCISSIMO ADQVE INCOMPARABILI.

VIXIT AVTEM ANNOS XXI M. VIIII D. VIII

Ibidem:

OMIDIA BASILISSA VIXIT ANNIS. XXV. QVAE POST LONGAS ET VARIAS INFIRMITATES. HOMINIBVS EXEMPTA EST MISERA VALERIVS MACEDO MARITVS.

Ibidem:

.D. .M.

POPPIDIA SP. F. V. A. XIIX. IVLIA PROCLA F. EIVS. V. A. X. M. IIII.

V. A. XXIIX. IVLIA.
PROCLA F. EIVS V. AN. X
MEN. IIII

Ibidem:

ANTISTAE TERSICORE . L . ANTISTIVS AMPLIATVS
PATRONE . B . M . F .

Ibidem:

DIS MANIBVS:
M . COSSVTIVS ZOSIMVS FEC . COSSVTIAE TYRAN
NIDI CONIVGI SVAE . S . ET . S . P . Q . E . IN . F .
. P . VII . IN . AGR . P . R . S .

Ibidem:

. D . . M .
L . VETVRIO HERMETI . L . VETVRIVS MYRO . ET . L . VE
TVRIVS DIOGENES PATRONO . B . M . FECER .

Ibidem.

. D . . M .

IRENAEVS CAESARIS . N . FLAVIAE MARCELLAE CON
IVGI . B . M . ET SIBI ET . S . P . Q . E . IN . F . P . R .
IN AGRO . P IIII . S .

Ibidem.

FILIVS PATRI . B . M . SOSSIS RECTE FAC .
AVRELIO FAVSTO

Ibidem.

. D . M .

ELPIS AMPELLI CONSERVA . . S . E .

Ibidem prope:

M . POLLIVS . Ɔ . L . HIBRICIO POLLIA . Ɔ . L
GLVCINNA AMATA A SVIS . M . POLLIVS
Ɔ . L . EROS .

Hoc epigramma, ne non sibi constet, hunc in modum redigatur.

M Pollius Ɔ L . Hibricio .

Pollia Ɔ L . M . Pollius
GLVCINNA Ɔ L . EROS
AMATA . A . SVIS .

¶ In sancta Mar a in Aquirio.

HIC IACET HELVIDIVS, FATIS EXTINTVS INIQVIS
EGREGIVS IVVENIS CAVSARVM ORATOR HONESTVS
QVI VIXIT ANNIS. XXX.

¶ IBidem:

DIS MANIBVS SACRVM.
HERBASIAE CLYMENES SEX. HERBASIVS NETILVS
SIBI ET CONIVGI SVAE SANCTISSIMAE FEC.
IN FR. P. XVIII. IN AGR. P. XVII.

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS.
L. OTACILI HEDONIO FECIT. OCTACILIA
EVNIS CONIVGI SVO BENEMERENTI.

¶ In palatio Capranicensi:

.D. .M.

P. AELIO AVG. LIB. LYGVS FECIT SIBI ET SVIS ET AELIAE SOZV
SAE CONIVGI DE SE BENEMERENTI ET, P. AELIO LVPO FILIO
SVO ET LIB. LIBERQ. POSTQ. EORVM. N. H. NON. SEQ.

¶ Ibidem.

.D. .M. .S.

Q. PLOTIVS. Q. F. QVIR. ROMANVS EXORNA
TVS EQVO PVBL. HONORIBVS FVNCTVS IN
COLONIAM HOSTIENSIS DECESSIT SVPERSTI
TIBVS PARENTIBVS.

¶ Ibidem.

PRAEF. CLASS. BRIT. ET MOESIC. ET PANNONIC.
PROC. ET PRAESIDI ALPIVM SVB. PRAEF. CLASS.
PRAET. TRIB. LEG. XVI. FL. ET PRAPVSA.

Ibidem.

C. SALLIO ARISTAENETO . V. C. SEPTEMVIRO EPVLON . SODALI AVGVSTALI IVRID . PER PICENVM ET APVLIAM CVRATORI VIAR. AVREL. ET CORNELIAE TRYPHALIS PR . K . TV VTELAR . DESIGNATO ET EODEM ANNO AD AEDILITATEM PROMOTO X VIRO STLITIBVS IVDICAND. ORATORI MAXIMO DECVRIONES ET PLEBS COLONIAE ANCONITANORVM PROPTER HVMANITATEM ABSTINENTIAM EFFICACIAM.

Ibidem prope in fragmentum:

CONSILIIS PVBLICIS CON.
ANNVM EXPLETTVRVS
MORTEM EIVS IVSTITIO PERCON
OMNES LVXERVNT CENSV
INSIGNIBVS DECORATA CV

Ibidem:

.D. .M.
Q. ARTICVLEIO ONESIMO FECIT IVLIA TYRIA
CONIVGI BENEMERENTI ET Q.
ARTICVLEIO SOSO VIXIT
ANN. XVIIII.

Ibidem

L. RAGONO . L. F. PAP, VRINATIO TVSCENIO QVINTIINO DOMINO OB HONOREM TOGAE VIRILIS. OFAELLIVS SER. ARCK.

Ibidem.

.D. .M.

NEPOTI FAVSTINAE AVG. TAB. AELIAE CRISPI NILLA CONIVGI. B. M. CVM QVO VIX. ANN. XXX. FECIT.

Ibidem

.D. .M.

L. PVBLICI PRIMI. Q. V. ANN. XII. M. III. VERSVM SVPERPOSVIT. P. SVCCESSVS PATER INFELICISSIMVS. L. PVBLICIE BEATRICI LIB. ET CONIVGI KARISSIMAE DE SE. B. M. VIX, ANN. XXIX. M. VI. D. XXV.

L. PVBLICIVS POLYTIMVS SIBI ET SVIS FECIT LIB. LIBTQ. POSTERISQ. EOR. INF. P. VII. IN AG. P. VIII.

Ibidem.

DIS MANIBVS.

BENIONO LIBRARIO. Q. N. DIADVMENVS EVHODVS CONSERVO BENEMERENTI.

Ibidem.

.D. .M.

M. SERODIOGENI FORTVNATA CONIVX BENEMERENTI FECIT.

Ibidem.

.D. .M.

AVRELIA AFRODITE EMIT SIBI ET SVIS ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM IN FRONTE. PED. XII. IN AGRO PED. XII. H. M. D. M. A.

Ibidem.

.D. .M.

TVRRANIAE. C. F. SEMNAE VIX. ANN. XX. M. X. D. XIIII. SEX. AVONIVS PONTICVS CONIVGI CARISSIMAE FECIT.

Ibidem.

L. NVMIVS : L. L. CHILO ACCENSVS BIS.

In basi cuiusdam columnæ prope sanctum Andream in Columna.

.D. .M. S.

C. SERGIO PANTHAGATHO COGNATO

BONO. R : E. C. H :

In domo Ioannis Angeli de angelera.

DIS MANIBVS.

SALVE C. APPONIVS C. F. FAB. NO
VELLVS ROM. MIL. COH. XII. VRB.
SE VIVO SIBI ET APPONI MAXIMO
ET FAVSTO FILIS ET TI. IVLIO
ONAGRO AMICO
.V. A. XLVII. M. V. D. V. ET
CLODIAE AMABILI CONIVGI AMANTI
ET LIB. LIB. POSTER. EORVM.

Ibidem.

DIS MAN :

CLODIAE. C. LIB. TROPHINAE CONIVGI CARISSIMAE FEMINAE
OMNIVM SANCTISSIMAE PIISSIMAEQ.
QVAE VIXIT ANNIS. XXV.
HIC SITA EST NONAS MAIAS FRONTONAE ET
CANDIDO COS. C. CLODIVS LASCIVOS FECIT.

Ibidem.

L. SELIVS. L. LEVCARVS SIBI ET SVIS
ANNIAE SEVERAE. P. NONIO PROTO.

In pariete Ant. Bufali

Inc. vid.

Inc. vid.

Inc. vid.

¶ Ibidem

DIS MANIBVS.
IOVINIANO VIVIA SECVNDA CONIVGI CARISS . B . M . F.

¶ In domo Marii Cerretani.

SEX . DVSSIVS RVFINVS , E . EX CONLATIONE SVA
MANIPVLARVM SVORVM AEDICVLAM MEMORA
VIT

¶ Ibidem.

.D. .M.
CLODIA TI . F . FABVLLAE . T . FLAVIVS EVPHANOR .
ET L . COARIVS SPENDO DE SE BENEMERENTI FEC.

¶ Prope columnam in pariete cuiusdam horti:

D M
VIATORI LOLLIA TYCHE MATER.

¶ Ibidem.

D . M . P . SVFFENAE CHRESIMI . QVI VIX . ANN .
LXXX , M . II , D . V . HERMIONES CVM FILIS CON
IVGI SVO BENEMERENTI FECIT.

In domo Iuliani Macciaronis:

TEIAE ASCLEPIODOTAE TEIAE RVFFINAE . V . V . LIB . CONIVGI CA
RISSIMAE. ITEM . P . TEIO RVFFO FIL . DVLCISS . P . TEIVS
ASCLEPIVS ET TEIA ZOE PARENTES . B . M . FECERVNT SIBI LIB .
LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM . H . M . EXT . N . REC.

¶ In pariete domus . D . Nicolai de Iacobelli

.D. .M.
M . COSCONI EPICVRI FILII PIISIMI QVI VIX . AN.
XIX . ME . IIII . D . XXII . COETONICVS ET PIA PA
RENTES FECERVNT.

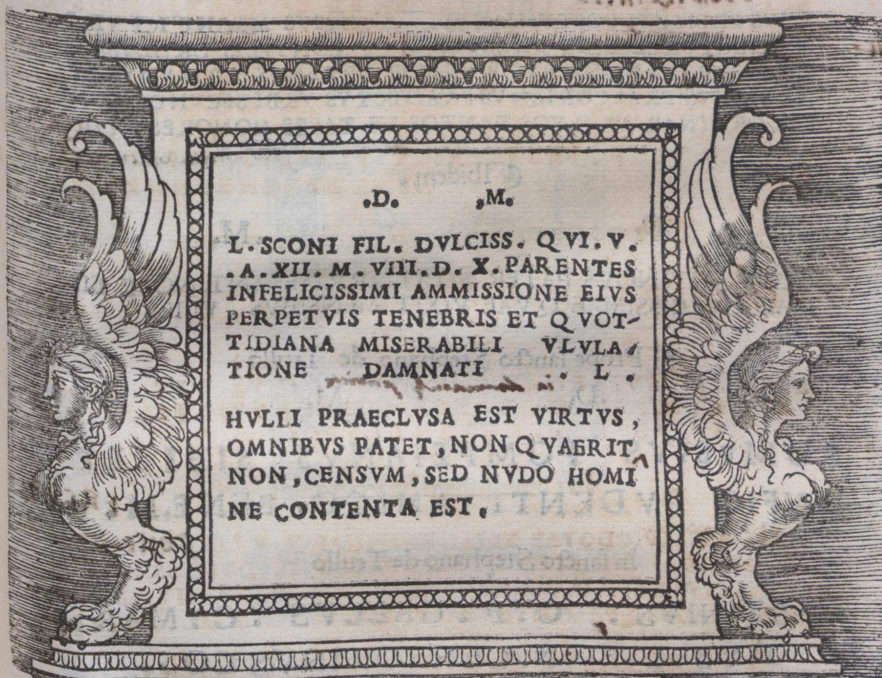
¶ Ibidem.

TREBONIA [illegible] SALVIA . ARBITR . MARCIA NA LI.
MA . INFRO . P . XII . IN AG . P . XIIX .
COST . CVM LOCO HS . ∞ . D .

In sancto Blasio in monte Acceptorium

.D. .M.
T. FLAVI CERDONIS IVVENCIANI HERMES
CONLIBERT QVI DI SP.

Ibidem.

Ibidem

.D. .M.
IVSTO CAEPIONIS CORINTHVS ET CLYTE PARENTES
VIXIT ANN. VIII. MENSIB. VIIII. DIEBVS. VIII.

Ibidem:

APVSVLENA GERIA VIXI ANN. XXII. QVOT QVISQVE
VESTRVM OPTAVERIT MIHI ILLI SEMPER EVENIAT
VIVO ET MORTVO.

In sancto Nicolao de Forbiioribus:

Q. MANLIVS ALEXANDER MARCIVS. L: F: MAN: LIANVS. Q. V. A. L. M. VII. D. X.

Ibidem sub quodam altari.

RVFIVS PREFECTI POSTVMIANVS. V. C. FILIVS MAGNIFICI VIRI MARIANI PRAEFECTI PRAETORIO ET CONSVLIS ORDINARII QVESTOR CANDIDATVS PRAETOR VRBANVS TRIBVNVS ET NOTARIVS PRAETORIANVS PRAEFECTVS VRBI SECVNDO CONSVL ORDINARIVS QVOS TANTOS ET TALES HONORES.

Ibidem:

.D. .M.

ARRIVS ANTINOVS PATER FECIT ARRIAE ANTINOAE FILIAE DVLCISSIMAE QVAE VIXIT MENSIBVS. VIIII.

Prope sancto Stephano de Trullo.

.D. .M.

POMPEIVS POMPEIANVS SIBI ET RVFIO PVDENTI AMICO BENE. M.

In sancto Stephano de Trullo

CASTINIVS: C. F: GALLVS: C: MARTIVS: L. E. LN. CENSORINVS COS. LX: SCETRIMIN:

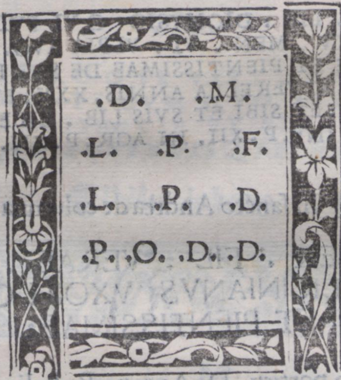
Ibidem.

.D. M.

A. SEIO ZOSIMIANO EQVIT. ROM. PRET. COHORT. .III. BRA. CAR. AVG. TRIB. LEG. XI. CL. SVCCV. VIAE ET DE CAVTIATI. A. SELVS AFRICANVS ET PAT. PIISSIM. B. M. FECIT.

¶ Ibidem prope.

¶ In æde sancti Andreæ de Vrsis.

DIBVS SECVRIS.

M . SALLVVI FELICISSIMI HERACLIANI TRIB .
ESQ . CORPORE AVG . PVERO PIISSIMO ET DVLCISS.
M . SALLVVIVS ANTIOCHVS PAT . FECIT ET SIBI
VIX . ANN . XII . MENS . IIII . DIEB . XI .

¶ Ibidem.

T . CLAVDIO HERMAE RHET . CLAVDIA MAGNA
VXOR ITEM TI . CLAVDIVS TROPHIMVS ET
APOLAVSTVS CAESARIS . N . SER . FRATRES
OPTIMO PIISSIMO,

DE REGIONE

In ecclesia sanctæ mariæ prope fontē Triuii

.D. M.

P. AELIO. P. L. CLA. FVSCI VIRINO MIL. IN COH. III. PR. VLPI. AN. V. VIX. AN. XXII. M. NVMICIVS SEVERVS HERES POSVIT CONTVB. D. S, B. M.

Ibidem:

. D. . M:

M. VLPIA AVG. LIB: DIONYSIO QVI FVIT AB AVRATVRIS VIX. AN. XXXXV. MEN. VI. VLPIA AVG. LIB. HEROIS CONIVGI KARISSIMAE ET PIENTISSIMAE DE SE. B, M. CVM QVO VIXIT SINE VLLA QVERELLA ANNIS. XXV, ET. M. VLPIVS DIONYSIVS. F. FECER. ET SIBI ET SVIS LIB. LIBERTABVSQ. POSTERISQVE EORVM INF. P. XII. IN AGR. P. XII.

In sancto Andrea de columna:

POMPEIAE SEX. FIL: VERAE. C. CORNELIVS LICINIANVS VXORI OPTIM. ET PIENTISSIMAE:

In porticu. D: Antonii Bubali.

DIS MANIB:

PRIMITIVO COLLACTIO V BENEMERENTI FECIT. C, LVCILIVS FESTVS ET SIBI. V. ET SVIS ET FLAVIAE HEDONAE VXORI SVAE POSTERISQ VE NOSTRIS LIBERTIS LIBERTABVSQVE EORVM IN FRONTE. P. XII. IN AGRO. P. XII.

Ibidem ante domum in exedra:

iuxta columnam Antonini iacente marmore

.D. .M. .S.

T. AELIO. T. F. AEMI MARCELLO DOBERO MIL. COH. IIII. PR. > FELICIS MIL. ANN. VI. VIX. ANN. XXV. ES. TAM PON. IVSIT ARA T. FLAVIVS PETRONIANVS MIL. COH. II. PR. > CLEMENTIS HERES. EIVS MVNICIPI SVO. B. M. FECIT.

TESTAM PONI

¶ Ibidem in domo.

.D. .M.

M. ANTONI M. F. SAB. PHOEBI MIL. COH. XIV VRB PERENNIS STIPENDIORVM. IIII SECVTOR TRIBVNI VIX. ANN XX. M. VI. DIEB. XX. H III. EPIDECTVS ET PHOEBE. PARENT. INFELICISSIMI FECERVNT.

¶ Ibidem

.D. .M. .S.

L. AELIO LVCIFERO QVI VIX. ANN. LXVII. CONIVGI BENEMERENTI CVM QVO VIXI. ANN. VIIII. FECIT CLAVDI EPITECSIS ET SIBI ET SVIS LIB. LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM.

¶ Ibidem in horto

In sancta Maria Rotunda in pariete eiusdem portici.

.D. .M.

M . VLPIO IVSTO . Q . SIG . AVG . MILITAVIT AN. XXV . VIX . XLV . NATIONE BRITTO . FEC . M . VLSIVS RESPECTVS VET . AVG . AMICO OPTI MO DE SE BENEMERENTI .

Ibidem prope.

Q . OCTAVIUS . Q . F . CLARVS VIBIA . L . L . EVCVMENE SIBI ET SVIS .

Ibidem .

: D : : M :

CAECILIAE SECVNDE : Q . CORNELIVS HERACLA . C . R . FECIT SIBI ET SVIS IN . F . P : R . IN . A . P : VI .

Ibidem .

.D: :M.

SVLPICIAE OLYMPIADI APHEOS AVG . L . L . OPTI.

In domo Sabæ de Pinis

.D. :M.

L . ANNIO , L , F , SABINO VIX , ANN . X , D . XXVII . L . ANNIVS HOMENIS ET CLAVDIA PRIMA PARETES FECERVNT ET CLAVDIO RECEPTO . F , ET SIBI ET SVIS POSTERISQ VE EORVM ,

Prope ecclesiã sanctę Marię Magdalenę.

C . LICINIVS BLASTVS FECIT SIBI ET LICINIAE ISAVRICAE CONIVGI CARISSIMAE ET LICI NIO SATVRNINO ET LICINIAE BLASTIANAE ET FILIIS E T . L . L . P . Q . E .

In sancto Saluatore de Cupellis.

. D . M .

C. POMPONIO EVANDRO ET CALLISTO ET DIADVME NO ET ELPIDEPHORO Q. POMPONIVS EVDE MON. ET POMPONIA HELPIS FILIS DVLCISSIMIS ET SIBI FECERVNT.

Ibidem

D M

P. VETVLENVS NARDVS ET VETVLENA ALEXANDRINA ET P. VETVLENVS SA TVRNINVS SIBI ET SVIS. L. L. P. E

Ibidem in tabula marmorea.

M. AVREL. AVG. LIB. AGILIO SEP TENTRIONI PANNONO SVI TEMPO RIS PRIMO SACERDOTI SMOCHDI APOL LINIS PARASITO ALVMNO FAVSTINEA AVG. PRODVCTO AB IMPERATORE M AVRELIO COMMODO ANTONINO PIO FELI CI AVG. ORNAMENTIS DECVRIONE DE CRETO ORDINE EXORNATO ET ALLEC TO. INTER IVVENES. S. P. Q. LA VINVS.

O

CAPVT. XVI. DE. IIII. REGIONE CAMPI MARTII.

In pariete horti sanctæ Mariæ de Populo

.D. .M.

ARISTO. MESORI. OB MVLTA MERITA SECVN DVS COLLEGA TITVLVM POSVIT . B . M . F

In Archihospitali sancti Iacobi de Augusta

DIS MANIBVS.

C. SEXTILI FORTVNATI ET SEXTILIAE AEGIALES.

In monte Pincii in Eccle: sanctæ Trinitatis.

M. COELIO SVPERSTITI FRATRI OPTIMO C. COELIVS SECVNDVS. T: F.

Ibidem in quadam uinea:

VOTVM SILVANO SOLVIT LIBENS MERITO. T. F. DIADVMENVS LVRNESIANVS PRAEGVSTATOR AVGVSTI.

In sancto Ambrosio prope Augustam:

DIS MANIBVS SACRVM.

VERATIAE PRISCAE. P. VERATIVS VICTOR CONIVGI BENEMERENTI FECIT ET SIBI.

Ibidem.

.DIS .MAN.

P. HOSTIO. P. F. SEVERO. V. AN. XIII. D. X. P. HOSTIVS FESTVS ET CERENIA GRAPTE PARENTES FILIO DVLCISSIMO FECER.

¶ In. S. Laurentio in Lucina.

D . M .

PLOTIAE PLOTILLAE FILIAE DVLCISSIMAE VIXIT ANNIS. XXV. M. VII. FEC MVMMIA RESTITVTA MATER SIBI ET SVIS POSTERISQVE EORVM.

¶ Ibidem

L . PINNVS SPV. FILIVS | CELSVS | . V : A . XIIX . D . IIII . |

¶ Ibidem :

. D . . M .

P . AELIVERI TINEIA LVCIDA MARITO MERENTI FECIT .

¶ Ibidem .

. D . . S .

LIBERTIS PETRONIORVM MAMERTINI ET SEPTIMIANI POSTERISQ . EORVM.

¶ Ibidem :

CASSIVS XECVNDVS FECIT SIBI ET CASSIAE DAMNALIDI LIBERTAE KARISS . ET BENE MER . IDEM CONIVGI ET C . CASSIO COTYNO ET CASSIAE MOSCIDI PARENTIB . SVIS ISDEM PATRON . LIBERTIS C , CASSII LONGINI ET LIBERTIS SVIS LIBERTABVS POSQ . EOR .

¶ Ibidem :

CORNELIVS . Q . F . ET SIBI ET . Q . CORNELIO . Q . F . PATRI ET MVNATIAE AVIAE ET CORNELIAE ET FVLVINIAE SORORIBVS C. VIBIVS . C . F . MATER ET TREBACIVS RVFFO FACIVNDVM CV CVRAVERVNT EX TESTVMENTO .

¶ Ibidem :

. D . . M .

OVIDIANVS POETA HIC QVIESCIT .

¶ Ibidem prope in atrio eiusdem Palatii.

D M

IVLIAE SECVNDAE FILIAE. CORNELIAE TYCHES VXORIS

Hic sunt capita duarum mulierum.

ET FORMA SINGVLARI
ET MORIBVS PIISSIMIS
DOCTRINAQ. SVPER LE
GIPTIMAM SEXVS SVI
AETATEM PRESTANTISSI
MAE. QVAE VIXIT AN.
NIS. XI. MENS. IX. D. XX

FT INCOMPARABILIS ER
GA MARITVM ADFECTVS
SANCTITATISQVE ET EXI
MIAE ERGA LIBEROS PIE
TATIS. QVAE VIXIT AN
NIS. XXXVIIII. MENS. IIII
D. VII. EXIS MECVM. A. X.

A latere dextro eiusdem marmoris.

IAM DATVS EST FINIS VITAE, IAM PAVSSA MAIORVM
VOBIS, QVAS HABET HOC GNATAM, MATREM Q. SEPVLCHRVM
LITORE PHOCAICO PELAGI VI ~~EXAMINATAS~~ EXANIMATAS
ILLIC VNDE TAGVS, ET NOBILE FLVMEN HIBERVS
VORSVM ORTVS, VORSVM OCCASVS FLVIT ALTER, ET ALTER
STAGNA SVB OCEANI TAGVS, ET TYRRHENICA HIBERVS
SIC ET ENIM DVXERE OLLIM PRIMORDIA PARCAE

Hic est imago Aselli

ET NEVERE SVPER VOBIS VITALIA FILA
CVM PRIMVM LVCINA DARET LVCEMQ. ANIMAMQVE
VT VITAE DIVERSA DIES FORET, VNAQVE LETI
NOBIS PORRO ALIA EST TRINO DE NEMINE FATI
DICTA DIES LAETI QVAM PROPAGARE SVOPTE
VISVM OLLIS TACITO ARBITRIO CVM LEGE PERENNI
SISTI QVAE CVNCTOS IVBET AD VADIMONIA MORTIS.

Ibidem.

HERCVLES ET PHILOTES ALCIDES HOMINVM VICTOR DOMINATORQ. FERARVM PHILOTE, TIS AMICVS ADEST ILLE EQVAE AMORES

Ibidem in pariete prope Arcū Trofoli.

D. M.

POMPEIAE PRIS~~TI~~CILLAE. T. FLAVIVS TRYPHON. CONIVGI SANCTISSIMAE FECIT ET SIBI POSTERISQVE SVIS.

Ibidem.

D. M.

AVR. ~~ELIANV~~ IVLIANVS EVOK. EX FINE SALARIOR. VIII. COH. II. VIXIT ANN. XXXVIII. MIL. ANN. XVII. NAT. DACIA. IVLIA VRSA PATRI. B. M. F.

Ibidem prope in domo Ioānis baptistę

DIS MANIB.
ATHAMANTIS DIVI AVGVSTI LIBERTI.

¶ In quadriuio eiusdem loci.

.D. .M.

CRESCENTILLAE FILIAE DVLCISSIMAE FECERVNT CRESCENS PATER ET SOTERIS MATER: QVAE VIXIT ANNIS. XI. MENSIBVS. VI. DIEB. II. EPAPHRODITVS TATA POSVIT.

¶ Ibidem prope.

.D. .M.

T. FLAVI. T. F. QVI. MARCELLI FLAVIAE. T. F. MARCELLAE FLAVIAE. T. F. MARCELLAE FLAVIAE. T. F. ELATE.

¶ In sancto Nicolao de de Perfectis.

DIS MANIBVS.

PRIMIGENIO HESYCHI AVG. LIB. LIBERTO PRIMIGENVS VERNA.

¶ Ibidem.

D. .M.

P. SCANTIVS PHILETVS FECIT SIBI ET SCANTIAE NICAE LIBER REQVIETORIVM.
AMICIS BENEFACERE SEMPER STVDIOSVS FVI.

¶ Ibidem.

C. TVLLIO ADIECTO SECVNDA ET FRVCTA LIB.

¶ Ibidem.

.D. .M.

M. ACILIO SVCCESSO CONIVGI KARISSIMO FECIT AELIA TYCHE.

¶ In sancta Cecilia in eadem regione.

.D. .M. .S.

M. FVLVIO DIONYSIO SATVRNINVS L.

¶ Ibidem

P : DECIVS DECII F . PRIMO COS · DE SAMNITIBVS TRIVMPHANS SP OLIA EX HIS CE RERI CONSECRA VIT ITERVM ET TERTIO CONSVL ·

Br. Iac. vidit Pyrr. cos. nel Rion di Campo Marzio ... dentro la Chiesa di San Biagio della compagnia di Materazzari. Sub altari ...

Ibidem.

BLASANVS HOC NOVIVS REQVIEM SORTITVS IN AEVOM
Secundus uersus abrasus est in marmore.
CONTRA LOCVS SANCTVS PLAVSVQVI EXCEPIT AGRESTI
CVM PRIMVM FVNDO VENERAT HIC DOMINVS
PARABAT NEMO FAVNI NYMPHAEQVE SONABANT
LAETICIAM DIVOM SENSIT ET IPSE LOCVS
HIC OLIM STATVIS VRBEM DECORAVIT IN ORBEM
ET ... NOMEN HABET POPVLVS CORPORIS HIC TVMVL.

In sancta Maria Campi Martii.

D. M.

ALBIAE THREPTAE M. ALBIVS CARPVS PATRO
NVL FECIT SANCTA VIRGO VIRGINVM.

Ibidem.

D. M.
L. PIVNI ADAMASTI PRIMA PAVLINA CONIVGI CARISSIMO.

Ibidem.

D. M.
ARRIAE VENERIAE FECIT SEX. CAELIVS SATVR
NINVS ET CAELIA PRIMA PARENTES.

Ibidem.

DIS MAN:
FVLVIA SEX: L. PRIMA SIB. ET SEX. FVLVIO SEX.
L. FAVSTO PATRONO SVO FECIT.

Ibidem.

NAEVIO PROCVLO VETERANO EX COH. II, PR. FECIT. NAEVIA
VENERIA CONIVGI ET PATRONO. CVM QVO. V. A. XXXX. D. B. M.

Ibidem.

DIS MANIBVS.
VIBIAE SABINAE CONIVGI OBSEQVENTISSIMAE ET MIRAE CA
STITATIS FEMINAE CLAVDIVS SEVERVS CONCORDIVS ET SIBI.

¶ Ibidem.

ADIE IDVS MAI LEONIS TERTIO CONS.

¶ Ibidem

DIS MANIBVS

FELICITATI.V.A.VIIII.M.VIII.P.MANLIVS PROTVS
ET MELIA ACTE PARENTES PIISSIMI FECERVNT
L.L.P.S.LON.P.V.LAT.P.IIII.

¶ Iuxta domum Cichinorum.

PONTIANÆ IANVARIÆ PONTIVS IVSTVS AMITÆ.

¶ Ibidem prope in domo Marci Antonii sutoris.

DIS MANIBVS.

ASSYRIO.Q.V.A.XXXXII.M.V.D.XXV.ET FELICVLAE CONIV
GI EIVS.Q.V.A.XXXII.D.X.ET DONATAE FILIAE CONI.Q.V.
A.VII.D.XV.

¶ Ibidem prope.

.D. .M.
L.SCRVCILI.L.F.L.N.Q.III.

Supra portã Romani Casalis.

DIS MANIB.
POSVIT TIB.CLAVDIVS ACTVS TABELLARIVS ARI
PA ET POPILIAE GALICAE CONTVBERNALI MEAE GAIIINICI
ET POPILIAE EVTYCHIAE.

¶ Ibidem:

DIS MANIBVS
QVARTIONIS DECVMI AVG.LIB.EVPHEMIANI A
MANV.FIDELIS CONLIBERTVS FRATRI .B.M. BENEMERENTI
IN FRONTE PEDES DVO IN AGRO PEDES DVO.

¶ Ibidem:

.D. .M.
A.LAELIO APRO.V.A.VII.M.X. A.LAELIO PIETATI.V.A.IIII.M.V. 3os pag. fol. 30 . verti9
A.LAELIVS CRESCENS ET CLAVDIA PIETAS FILIS PIENTISSIMIS
FECERVNT.ET SIBI ET SVIS LIB.LIB.P.Q.E.

In sancto Iuone.

Sig. 119

.D. .M. .S.

BENE VALEAS QVISQVIS ES. C. MARTIAE MEAE CONIVGI BENEMERITAE.
QVAE MVLTIS CVM SVDORIBVS MATVRA AETATE VIXIT VIRTVOSE.

In sancto Triphone.

DIS MANIBVS.

M. RVFIO. M. F. PVB. RVFINO MILITI COH. XII. PR. ET RAEDI MILITAVIT ANNIS. VIIII. VIXIT ANNIS. XVI. M. RVFIVS VELOX FRATRI CARISSIMO.

In sancto Augustino.

F. FVNDILIAE. M. F. SABINAE. P. SEXTILIVS BATHYLLVS VXORI SANCTISSIMAE ET SIBI POSTERISQVE SVORVM.

In uia prope sanctum Augustinum sub quadam fenestra.

.D. .M.

LVCILLAE LVCILLIANAE. T. F. QVAE VIX. AN. XXXVI. MENS. IIII. D. XXVII. FEMINAE INCOMPARABILI. M. VIBVLLIVS AVGVRINVS CONIVGI CARISSIMAE ET VICTORINA ET ALBINIANVS ET ANVLINVS ET LVCILLIA FILI MATRI PIENTISSIMAE. B. M. FECERVNT.

Ibidem.

CLAVDIAE APHRO. V. A. XXV. L. ANTONIVS POTHVS OLLAM CVM TITVLO BENEMERENTI.

Ais. 79 fol. 30 ...

In uia post sanctum Augustinum

M. ALFIDIVS : Ɔ. L. MVSICVS
ISIAS ALEXANDRI . F. BOETHI CHIA

Ibidem:

EROS CAESARIS PRIMA SOROR DEDIT
C. OCTAVIO SILVANO . C. OCTAVIVS PRINCEPS.

.D. .M.

RAIA . M. L, IVCVNDA . M. RAIVS . M. L. IAZYMIVS

In sancto Antonio de Portugallo:

.D. M.

HEREMNVLEIA EROTIS AVLO HEREMNVLEIO
DICAEO COLL. CARISSIMO.

In æde sanctæ Luciæ quattuor portarum prope Tyberim.

.D. .M.

VITALI Q VAE : V. A. XXVIIII. MENS : XI :
D. XV. ANGELVS CONSERVA FECIT:

Ibidem prope sub quadam fenestra:

.D. .M.

M. IVNIO DIONYSIO MEDICO DE LVCILIANIS
TITVLENA. IVSTA CONIVGI. B. M. ET
SIBI SVIS LIB. LIBERTABVSQ. POSTERISQ. EORVM.

Ibidem.

TRIB. MIL. LEG. VIII. IOIS. AVG. Q. VREANO PROC. Q PROVICIAE
CRAEME ET CYRENARVM AEDILI. PL. PRET. LEGATO DIVI VE-
SPA. LEG. VIII. GEMINE PROCOS. PROVINCIAE MACEDONIAE.
P. TVLLIVS VARRO OPTIMO PATRI.

In domo secretarii Sixti pontificis.

178 C. LANNAS. C. L. FLORVS FECIT SIBI ET HORDINIAE SATVR NAE CONIVGI QVAE SECVM VIXIT ANNIS. XXIIX. LIBERTIS LIBERTBVS POSTERISQ. EORVM.

Ibidem.

DIS MANIBVS

LVCRETIA DAPHNE DE SVO FECIT SIBI ET L. PIARIO CERDONI CONTVBERNALI SVO CARISS. DE SE BENEMERENTI.

Ibidem

. DIS . MANIBVS

M. TARQVITIO SEVERO. V. A. V. M. VII. D. IIII. ET PATRI TARQVITIO SEVERO. V. A. XXXV. FECIT TARQVITIA LACENA. P. PIISSIMO ET CONIVGI KA.

Ibidem.

. D. . M.

CORNELIAE CASTAE Q
QVAE VIX. AN. X. M. V.

FEC. ETEREIA FORTVNATA NEPOTI SVAE ET ETEREIO PRISCO LIB. SVO.

. B. . M. .

ET. SIBI ET SVIS LIB, LIB Q. POSTERISQVE EORVM.

QVISQVIS EVM MONIMENTVM VENDERE AVT TERRA EIVS VOLET. INF. AERARIO. P. R. HS, L, M. N. INFR. P. X. IN AGR. P. X.

Ibidem.

D.IS MANIBVS.

LICINIA VENERIA FECIT SIBI ET C. TYRANNO. C. VALERIO. P. MALLIO SECVNDO CONIVGI P. MALLIO TYRANNO. F. C. FVLCINO DEXTRO LIB. LIBERTABVSQVE SVIS POSTERISQVE EORVM

. H. M. H. H. S.

¶ IBidem.

DIS MANIBVS SACRVM.

L. CORNELI SECVNDI EX PROVINCIA LVSITANIA SAIACENSIS.

¶ Ibidem. In Pauli in pavim

DIS MANIBVS.

SALLVBIO AGATONI SALLVBIA HELPIS FECIT SIBI ET. S. L. L, Q. ET FILIORVM POSTERISQ. EORNE DE NOMINE EXIRET.

3 & alibi. 168

¶ Ibidem.

¶ Ibidem.

.D. .M.

L. TVLLIO. L. F. PATRI LICTOR. IIII. DECVRI. R. PATRONO OPTIMO AVVNCVLVS LIB. FEC.

¶ Ibidem

D M

VERVEX ET PVERI PVER VNVS SPONSA MARITVS
CVLTELLO LIMPHA FVNE HIC DOLORE CADIT — aliud
ESSE PVTAS MARMOR LATET CVM HIC CASTORE POLLVX
MVNVS OLORINO DE IOVE LEDA DEDIT.

P.

Transfilarum in marmore apud ...

Hircus cum pueris puer ...
cultello lympha ... dolore cadit

CAPVT . XVII. DE . V. REGIONE PONTIS.

In sancto Apollinari in Vrna aquæ benedictæ:

DIS MANIBVS

STLACCIAE ELPIDIS . A . STLACCIVS EVTYCHVS COLLIBERTAE BENEMERENTI ET SIBI.

Ibidem in pauimento prope rostra chori.

.D. .M.

IVLIA ZERTYLLA .T . STATILIO FILETO COIVGI .B.M.FECI

Ibidem in pauimento inter rostra chori

L.CLVVI TACITI.V.A.VIII.M.II.D.XVII.FORTVNAT.FIL.PIIS

Ibidem in pauimento a latere dextro chori.

A ☧ ω

INSOMNVM PACIS FEMINN . APRONIA NETAE XXX IIII. ANNORVM QVAE NIHIL FRVNITA.

Ibidem in pauimento prope altare maius.

M.IVLIVS MONTANVS VLPIAE MARCIANE CONIVGI.B.M.FECIT ET SIBI ET SVIS LIBERTIS LIBERTABVS POSTERIS EORVM.

Ibidem.

PHROSYNAE . Ɔ. L . ALBANVS EVPLEA PRIMIGENIVS THYMENE.

In eodem ambitu in horto Cardinalis Agenensis.

.D. .M. .S.

AELIAE DAPHNAE MATRI DVLCISSIMAE QVAE . V. ANS. . XLV . M . VIII . DI. V . AVR . MOECIANVS AVGG. L. ET T. LAEONAS AVGG . VERNAE FILI CARISSIMI CVRANTE AELIO AMERIMNO LIB.

Ibidem.

COCCEIAE ENICE DOMITIAE
F. CHRYSAE
VIX. ANN. XXIV. M. IIII. D. XXIV
HERMES COCCEIAE BASSAE
ACT. CONIVGI BENE. M.

AETERNAM TIBI SEDEM HERMES ARAMQ. DICAVI
NICE, OPTASEMQVE VTINAM TVA FATA SVPERSTES
VT MIHI TV FACERES SED INIQVA SORTE MALIGNA
RAPTA IACES ANNIS IAM VIDVATA TVIS
IAM TIBI CYBELES SINT ET ROSA GRATA DIONES
ET FLORES GRATI NYMPHIS ET LILIA SERTA
SITQVE PRECOR MERITIS QVI NOSTRA PARENT TIBI DONA
ANNVA ET HIC MANES PLACIDA TIBI NOCTE QVIESCANT
ET SVPER IN NIDO MARATHONIS CANTET AEDON.

Nunc in sepolchro Solij ad Campum Florae

¶ Ibidem

.D. .M. .S.

M. AVR. EVRETO CONIVGI CARISSIMO. Q. VI. V. A. NN. LXVIII. M. VIII. SEPTIMIA FELICISSIMA VXOR ET. M AVR. EVRETVS ET SEPTIMIA EVRESIA ET AVR. PVDENTIANVS FILI CARISSIMO NEGOTIANTI PVLLARIO PATRI. B. M. F.

¶ In pariete prope turrim Sanguineam.

.D. M.

QVINTIAE. L. L. GRAPTAE OPTIMAE FEMIN. ET DE SE BENEMERITAE SEX. MVTRONIVS SVCCESSVS.

¶ In palatio Cardinalis Volaterrani.

.D. .M.

OCTAVIAE. C. F. VOLVSIANAE PIENTISSIMAE QVAE VIX. AN. XVIIII. M. III. D. XII. OCTAVIA SOTYRA MATER PIENTISSIMA ET. C. OCTAVIVS SPARSIANVS PIENTISSIMVS ET LIRINIVS LVCINIVS MARITVS OPTIMVS FECERVNT ET. S. ET. S. P. Q. E.

¶ In pariete cuiusdam domus post. S. Ant. de natione Portugall.

.D. .M.

M. SATVRIVS M. F. CLA, MAXIMVS CELEIA EQ COH. X. PR, APTI, MIL. ANN XH. VIX, ANN. XXX. H. F. C.

¶ In domo. D. Hieronymi de Stecchatis

OMNIBVS OFFICIIS IN CALLIGA FVNCTO CENTVRIONES LEG. TRAIAN. FORTIS OPTIMO ET DILIGENTISSIMO IN CVIVS DED. COL. DEDIT. L. D. D. D.

M. APPIO CAPIONI.

¶ In stabulis. D. Caroli de Martellis

D. .M.

C. BAEBIO MVSAEO MACHINATERI. C. BAEBIVS SYMBICES FRATRI ET CON LIBERTO MERETISSIMO.

¶ Ibidem in alio marmore.

L. VOLVSIO VRBANO NOMENCLATORI CENSORIO.

¶ In sancta Maria in Posterula.

DIS MANIBVS.

SEMIRAMIAE LICINIANAE FI. C. VINEDIVS FELICISS. QVEM LOCO FILIAE DILIGO OB MERITA EIVS VIVVS VIVA FECIT.

Ibidem prope in pariete cuiusdam domus.

MINVCIO ASELLANO EVOK. IVLIO HILARA. IVLIO MODESTINO. IVLIA MODESTINA CONIVX. CONIVGI ET FILIVS SVIS BENEMERENTI FEC.

Apud pontē .s. Angeli supra portam domus Francisci de Sinebarbis.

QVI COLITIS CYBELEN, ET QVI PHRYGA PLANGITIS ATTIN
DVM VACAT ET TACITA DYNDIMA NOCTE SILENT
FLETE MEOS CINERES NON EST ALIENVS IN ILLIS
HECTOR, ET HOC TVMVLO MYGDONIS VMBRA TEGOR
ILLE EGO QVI MAGNI PARVVS COGNOMINIS HERES
CORPORE IN EXIGVO RES NVMEROSA FVI:
FLECTERE DOCTVS EQVOS: NITIDA CERTARE PALAESTRA
FERRE IOCOS ASTV, FALLERE NOSSE FIDEM
AT TIBI DENT SVPERI QVANTVM DOMITILLA MERERIS
QVAE FACIS EXIGVA NE IACEAMVS HVMO.

¶ Ibidem ante domum.

.D. .M.

C. VERGILIVS MORTANVS COLONVS AGRI C. AELI AENEI CONIVGI.

CONIVGI CASTAE. CARAE. BONAE. PIAE. FIDELI. DVLCI. CARAE. AMANTISSIMAE. DESIDERATISSIMAE SODALICIARIA CONSILII BONVM.

¶ Ibidem.

D M

ANNIO HILARO ET FLAVIO ROMVLO ET ANNIA FELICLAE SOTERIS QVORVM CORPORA VIRGINIA HIC CONDITA SVNT, AD BENE QVIESCENDVM,

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS.

M. VLPIO ACHILLAE. VIX. AN, XV. D. XVIII, H. VIII.
PER QVOS CVLPARI SOLEMVS CAVETE QVONIAM AVDITORIA LEGITE
ET AVENTIBI PROXIMI EST.

In sancto Celso:

QVAM VIS NATE TVOS MORS INVIDA RVPERIT ANNOS
APSTVLERINTQVE TVOS DVMQ. SEPVLCHRA DECVS
NON TAMEN HIS SECVM POTVIT DEDVCERE LAVDES
QVAS VIVENS SEMPER FAMA SVPERSTES HABET
MAIOR ENIM LONGA VENIENS DE STIRPE SENETOR
AVXISTI MENTIS NOBILITATE GENVS
IVDICIS IMPERIVM SERVANS BONITATE MGRA
CVM TIBI SVBIECTIS TV QVOQVE MILES ERAS
VRBANOS FASCES GAVDENS TIBI ROMA PARABAT
CONSILIO FRATRIS NVNC MODERATA TVI
FIDVS AMICITIAE CVSTOS AMBITOR HONESTI
IVSTITIAE CVLTOR PACIS AMATOR ERAS
GRATVS/DVLCIS/OVANS HVMILIS/PIVS/EI MIHI QVANTIS
PRIVAVIT MISERVM MORS INIMICA BONIS
TE LEVITA PATER/SOBOLES CONIVNX/QVE FIDELIS
TE MIXTIS LACHRYMIS LONGE ET AMATA DOMVS
NIL TIBI DEFENDENS FAMVLVM MIHI NATE PARASTI
VT TIBI SERVITII CRESCERET ALTER AMOR.

Ibidem prope in domo Antonii Spannochii de Senis

APOLLINI PACIFERO EX VOTO LIBES SOLVIT
MILES COHORTIS.X.PRAETORIAE CENTVRIA DASI
AELIVS .C.LIBES VOTVM REDDIDIT.

In domo Iacobi Corbini.

CORNIFICIA.Q.F.CAMERIQ.CORNIFICIVS.Q.F.FRATER PR.AVGVR.

In sancta Vrsula.

M. VLPIO.M.F.ET AGNATIO DE QVE ARDILI MAGISTRATO OMNIBVS HONORIBVS FVNERI. VIX.AN.XXXXI .M.VII.D.IIII.

In domo Episcopi Paccii

D M
M.PACCIO ALEXANDRO PACCIA SECVNDA PATRONO .B.M.F.

Ibidem.

DIS MANIBVS
M.PACCIO SVCCESSO FECIT .M.PACCIVS VITALIS PATRONO.B.M

In domo Raphaelis de Senis.

MEVIAE MODESTAE FILIAE PIENTISSIMAE QVAE VIX.AN.XIX M X.D.XXII.H VIII. MEVIVS DEC.GENILVS TYCHIVS PATER FECIT IN TITVLO.

¶ In sancto Blasio de Pagnotta

DIS MANIBVS.
FOSSIAE GNOME . L . VICIDIVS . L . F . CAM PRAE
SENS RAVEN . E . COH . VI . R . MATRI PIENTISSIMAE

¶ In sancta Lucia uetere prope Tyberim.

VICTORIA VENITIANORVM SEMPER
CONSTET FELICITER.

¶ In palatio sacræ Cancellariæ.

. D . . M . . S .
L . CAECILIVS . L . L . NATVS MENSE MAI HORA NOCTIS . VI .
DIE MERCVRII . VIX . AN . VI . DIES . XXXXVI . MORTVVS
EST . III . KAL . IVLIAS HORA . X . ELATVS EST . H . FRLQ VEN/
TIA MAXIMA.

¶ Ibidem prope in quodam pariete post stabula.

C . IVLIVS HERMIA EPHEBO DVLCISSIMO FILIO SVO
VIXIT ANNIS . III . ORCVS ERIPVIT MIHI IN QVO
SPES.

¶ In sancto Angelo prope montem Iordanum.

CIARCIE VOLVPTATI . M . CLODIVS APRILIS
CONIVGI KARISS . F . ET . SIBI ET . S . P . Q . E.

¶ In palatio dominorum de Vrsinis in monte Iordano

. D . . M .

ANTONIVS PATERIO M COH , X . PR . > ARTEMONIS . VIX . AN .
XXXV . MIL , AN . XI NAT . MYSIA SVPERIORI REG . RATIARESE
VICO NISCO AVRELIA VENER . COIVX . COIVGI KARISSIMO CINISCO .
HERES . B . M , F .

¶ Ibidem

. D . . M .
IVLLIAE APOLONIAE MATRI FAVSTINVS AVG . LIB.

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS.
VIPIO VRSINO EVOCATO QVI BIXIT.A.XXXX.M,II.
.D.XV.MVMMIA AFRODITAE POSVIT MARITO PIEN
TISSIMO.B.M.ARCADI OXA TIBI BECES QVANT.

¶ Ibidem:

VRSVS ALVS CIVIS SATRAPES EX VMERIA IN ARMIS FLORVIT
ADVLESCENS VERO POSTQVAM FACTVS EST AEQVATVM CAPI
TOLIVM RECONDIDIT TABVLARVM LEGES SERVAVIT.R.P.A
FALISCIS LIBERAVIT.QVIRITES IN EXILIVM PONTES REFECIT
PLEBEM PACAVIT DIVISVM IMPERIVM RECONCILIAVIT
VIX.AN.XLVIII.MEN.X.D.IIII.

¶ Ibidem subditur:

VITVRIA VRSI ALI VXOR CARISSIMA AVG.CAESAR.NEPTIS.
QVAE DE PVDICITIA VERSVS CONDIDIT
VIX.AN.XL.M.X.D.IIII.
EORVM SVPERSTITES FILII OCTO FILIAE SEX
PRO SEIPSIS POSTERISQVE EORVM

¶ Ibidem.

TI.VILLIVS.T.F.OVF.IANVARIVS VET.COH.VI.PR.ET PVDEN
TIS.ET VILLIAE BRVTTIACH.CONIVGI.B.M.SE VIVAE FECIT SI
BI ET SVIS POSTERISQ.EORVM.P.DE.CL.TI.O.

¶ Ibidem.

DIS MAN:

P.AELIVS.P F.SER.A.POLLINI.NICOP.FACTVS MIL.AN.XXI.
MISSVS HONESTA MISSIONE AN. XXXVI. EX COH.VI.PR.
¶.VITANI CORNELIANI EX VOTO IOVI CONSERVAT. ET
COMM.SVIS ET FVT. SIGNVM CVM BASSE .D.D.L.M.C.
BELLICIO TORQ.P/SALL.CONSS,

¶ Ibidem:

.D. M.
EARINO CAES.SER:PEDI SEQVO ZOSIMVS FRA
TRI PIISSIMO BENEMERENTI.

¶ Ibidem.

TI. CLAVDIO CLYPTO HYMNOLOGO DE CAMPO CAELEMONTANO .V. A. XXV M. VIII. FECIT. L CEIONIVS MAGNVS FILIASTRO .B. M, ET TI. CLAVDIVS CHRYSOGONVS FRATRI PIENTISSIMO

¶ In eodem saxo.

P. RABINA. P. ET. Ↄ. L. NVPTA. P. L. RABINIVS DAMA RABINA .P. ET. Ↄ. L. PRIMA.

¶ Ibidem.

.D, .M.

D. IVNIO PRIMIGENIO QVI VIX. ANN. XXXV. IVNIA PALLAS FECIT CONIVGI KARISSIMO ET PIENTISSIMO DE SE BENEMERENTI CVM QVO VIXIT ANNIS. XVI. MENSES. VI. DVLCITER SINE QVERELA.

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS.

POPILLA FELICVLA PIA SANCTA CARA SVIS ET MENOPHILO CONIVGI COLLIB. SVO. V. A. XIIX.

HVNC EGO NVNC TITVLVM STATVO TIBI CARISSIMA CONIVX
LVCTVOSVMQ. MIHI QVI SCIO QVID FVERIS
EXTREMVM OFFICIVM QVONIAM TIBI REDDERE COGOR
ET MERITO HOC FIERI TESTIS ET IPSE LOQVOR
NVNC VOS CONTESTOR MANES QVIBVS OSSA RELINQVO
TELLVS HVIC TVMVLO NE GRAVIS ESSE VELIS.

¶ Ibidem.

Q. MVRSI FORTVNATI. Q. V. A. LXX. M. V. D. XI. APVLEIA PRISCA. B. M. F. SIBI ET SVIS. L. L. Q. P. Q. E. ITVM AMBITVM. H. M. H. H. S.

¶ Ibidem.

.D. .M.

L. SEPTIMIVS ANTIGONVS MIL. COH. VI. PR. FILIO ANTIGONO DVLCISS. B. M. Q. V. AN. I.

Ibidem.

D. M.

C. VIBIVS . C. L HELENVS C. VIBIVS
C. C. L. FELIX VIBIA. C. Ↄ. L. LATINA FECIT
VIXIT AN. XIX.

QVAE TIBI CVMQVE MEI POTVERVNT PIGNORA AMORIS
NATA DARI POPVLO SVNT LACRVMANTE DATA
ET VOLVI MAIORA NIMIS. SED CVNCTI MEORVM CVRA
FIDA TVEI PROHIBET ME CINEREM ESSE ROGI

P. RABINIVS . P. L. HILARVS VIBIA. C. ET
Ↄ. L. STRABENA.

Ibidem.

VIXISSES VTINAM ET POTIVS MEA CARTA TACERET
QVAM MIHI SCRIBENDI CAVSA LATINA FORES
VIXISSES, EV TE SVRGENTEMQ. IN VOTA TVORVM
ASPICEREM ADDICTAM MANIBVS IRE SACREIS
SED QVONIAM PARCIS VERITVMST. NIHIL ACCIPE NOSTRI
AETERNAS, EHEV CARMINIS EXEQVIAS

Ibidem.

HIC SITA QVAE VIXIT DVO DE TRIGINTA PER ANNOS
VNANIMI CALPVNIANO SOTIATA MARITO
NOMINA MATVRA TVDER. EST MIHI NOTA PROPAGO
AVFIDIVS GENITOR, GEMVIT ME PLANIA MATER
QVADRAGINTA DVOS MECVM FERO FLEBILIS ANNOS
RAPTA MEIS FATIS SVPERI SIC NAMQVE IVBEBANT

Ibidem.

Q. SALVSTIVS. Q. L. HELIADES. V. SALVSTIA. Q. L ADELPHE.

Q. SALVSTIVS. Q. L. PROTVS. SALVSTIA. Q. L. SYNERIA

Q. SALVSTI. SENONIS SALVSTIVS, Q. L PHILOX SENVS FEICT

Q. SALVSTIVS. Q. L. POTHVS SALVSTIA HIDEPHILE. L.

Q. SALVSTIVS. Q. L. CORYMBVS . V. SALVSTIA. Q. L. PRIMA.

Q. SALVSTIVS FELIX, SALTVSIA PRIMIGENIA. V. A. VI.

Ibidem

Q. SALLVSTIO SALVILLO ET. V. PRIMAE SALLVSTIAE PARENT BVS VRBANA. F. PIETATIS CAVSSA.

SALLVSTIA. Ɔ. L. CHRESTE. Q. SALLVSTIVS. Q. L. PHILENO. SAL LVSTIA. Q. Ɔ. L. MAXVMA.

SALLVSTIA HEDONE. Q. SALVSTIVS. Q. L, SELES.

SALLVSTIAE. Q. L. NOBILINI IASO FECIT.

Ibidem.

DIS MAN.
L. ~~AELIO~~ Attio SVCCESSO
FECIT LATIVS ANICETVS
PATRONO BENE DE SE
MERENTI
. H, . M. . E.

DIS MAN:
L. AELIO SVCCESSO
FECIT ~~OMNIA~~ OBVINIA ROM. CON.
BENE MERENTI
DE SE
. H, . N, . S.

ET. L. ~~AELIO~~ Attio DAP HNO CONLIB
LIBERTIS LIBERTAB VSQ. NOSTRIS
INF. P. X. IN AGRO P. XIV.
ET VALERIÆ SABINÆ DONAV ERVNT INTROLAVSTERIE
~~AEDEVIA~~ AEDICVLA ET ANTE AEDICVLA. ~~D. M,~~ P. II.

INTROITVS PARTE SINISTRA.

Ibidem.

SCRITIA. Ɔ. L. IZMARAGDIS.

D. GRATTIVS STABILIO.

¶ Ibidem:

CRITO . P . TARTARI.

CALAMVS ANTONIAE BRVSI SERVOS.

D . FOFINI . D . L . PHISEROTIS FVFIAE , C , ARETHVSAE.

SVLPITIA , A , L . ICONIO . V . A . XXV . SVLPITIVS . A . L . DIONYSIVS.

FABIA DOXA CLEANDRO DRAMAE . P . MARITO . B . M . ET SIBI POSVIT

FECIT CONIVGI DE SE . B . M . FAVSTINAE CASCELIVS HILARVS CLYPTE BENEDICTI.

COMINIAE PSYCARIONI CONTVBERNALI . P . COMIN ARCI POSVIT IVVENIA LIBERTA ET EIVS CONIVX. SERVVS . M . CLADI THETIALISCI SER.

SEX . TESSIO AGATHANGELO . V . A . XXXIII. TESSIA EPITHEMETE MAT . P . FEC . ET . S . ET . S . P . Q . E.

SVCCESSO . P . NONIVS APOLLOPHANES ET IONIA IANVARIA FILIO KARISSIMO . XXV . M . XI . D . V.

¶ In sancta Maria de monte Iordano:

. D . . M .

EDYCHRVI ET MEDVSSAE AVG : LIB . TAVRVS PARENTIB . P . B . M .

¶ Ibidem

. D . MEDVSAE . M .

CLAVDIVS FLORVS MVRDINAE TROPHINAE CONIVGI CHARIS . B . M . SVISQ . POSTERISQ . IDEM MORDANVS.

¶ In sancto Saluatore de Lauro:

PRISCVS

CN . POMPEIVS CN . F . FVSCVS VIXIT . ANN . ET . M . VI.
POMPEIA CN . F . PROCVLA VIXIT . MENSES . XI .
CN . POMPEIVS FVSCVS P . FILIS SVIS POMPEIA CN . L .
PRIMIGENIA . M . EOR.

¶ Ibidem

.D. M.

IVLIA PELAGIA .V.A.XXV.MENS,VIIII.DIEB.XIV.
THYRSVS HALIS TI. CLAVDI CAESARIS AVG. GER
MANICI SER. DISPERIS CONTVBENALI SANCTISSI
MAE BENE DE SE MERENTI ET SIBI.

¶ Ibidem.

Dele nã melius est
& castigatius habetur
fol. 119.

¶ Ibidem.

D M
VERGINIAE SYTICHE VERGINIVS DIONYSIVS ET.
VERGINIA SYNTICHE PATRONAE .B.M, FEC

¶ Ibidem.

DIIS MANB.
C. CASSIO .C.F.GAL. SATVRNO LIBERTI PATRONO BENE
MERENTI.

Ibidem in plateä.

P. CVRTIO. P. F. TVTO SCRIBA AEDILITIO. P, CVRTIVS
ONESIMVS PATER FILIO PIISSIMO FECIT SIBI ET CVRTIAE
BACHIDI MATRI EIVS VIX. ANN. XVIII. DIEBVS. XV.
.S. S. T. H. N. ARA. H, N. S.

In sancto Simeone.

D. .M.

L. PERPERNA HERMES FECIT PERPERNIAE MVSAE PATRO
NAE SVE ET PERPERNIA VICTORIAE ET LIBERTIS LIBER
TABVSQVE POSTERISQVE EORVM. H. M. D. M. A.

Ibidem

D. M.

L. PLAVTIO DIOGNETO CONIVGI CARISSIMO ET
DIOGNETO FIL. DVLCISSIMO PRIVATA CONIV
GI ET FILIO. B. M. F.

Ibidem in urna aquæ benedictæ.

.D. .M.

SEXTO AVFIDIO GLYCONI AVFIDIA EVGENIA COLLIBERTO BE
NE MERENTI FECIT.

In domo. D. Gasparis Blondi:

.D. .M.

TIB. CL. HONORATIANI CASTRENSIS MORINI IN
CIVITATE SVA SACERDOTALIS LOCVM CLVDEN
DVM CVRAVIT. T. IVLIVS MARTIALIS AMICVS.

Ibidem:

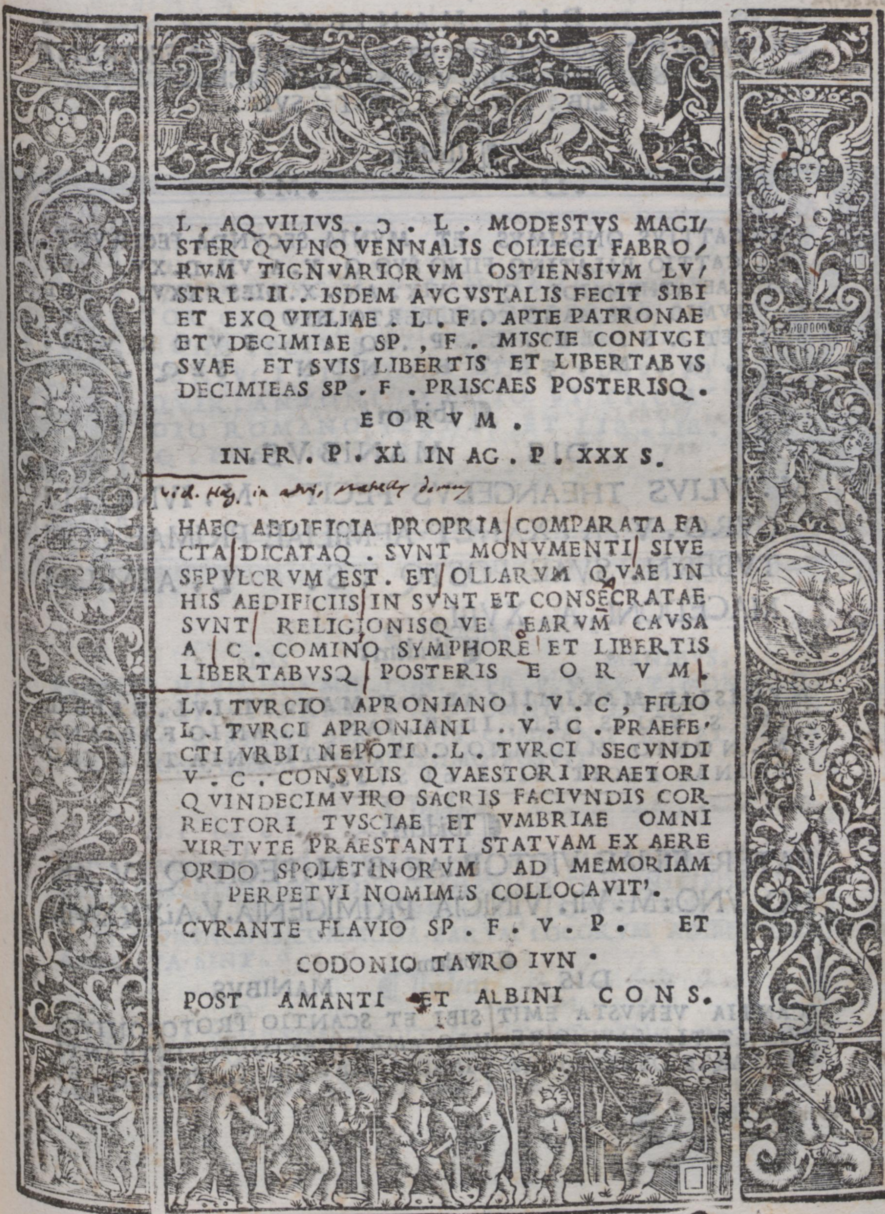
ARGIVE VICTOR HERCVLES DONVM HOC TIBI
VRBANVS PRAETOR VELDVMNIANIVS VIVVS:

In domo Pauli de Alexiis:

D. M.

M. AVREL. SENECIONIS. MIL. COH. V. PR. P, V. EX 7
T. CAECILIANI. QVI VIX ANN. XXX. M. VLPIVS TITVS COMMANI
PVLVS ET HERES EIVS CONTVBERNALI CARISSIMO POSVIT.

Ibidem. *In domo sancti Ponci.*

L. AQVILIVS . Ↄ . L . MODESTVS MAGI/STER QVINQVENNALIS COLLEGI FABRO/RVM TIGNVARIORVM OSTIENSIVM LV/STRI . II . ISDEM AVGVSTALIS FECIT SIBI ET EXQVILLIAE . L . F . APTE PATRONAE ET DECIMIAE SP . F . MISCIE CONIVGI SVAE ET SVIS LIBERTIS ET LIBERTABVS DECIMIEAS SP . F . PRISCAE ET POSTERISQ . EORVM .

IN FR . P . XL IN AG . P . XXX S.

vid. Hug. in add., videlicet domus

HAEC AEDIFICIA PROPRIA COMPARATA FACTA DICATAQ . SVNT MONVMENTI SIVE SEPVLCRVM EST . ET OLLARVM QVAE IN HIS AEDIFICIIS IN SVNT ET CONSECRATAE SVNT RELIGIONISQVE EARVM CAVSA A C . COMINO SYMPHORE ET LIBERTIS LIBERTABVSQ POSTERIS EORVM.

L . TVRCIO APRONIANO . V . C , FILIO L . TVRCI APRONIANI . V . C . PRAEFECTI VRBI NEPOTI . L . TVRCI SECVNDI V . C . CONSVLIS QVAESTORI PRAETORI QVINDECIMVIRO SACRIS FACIVNDIS CORRECTORI TVSCIAE ET VMBRIAE OMNI VIRTVTE PRAESTANTI STATVAM EX AERE ORDO SPOLETINORVM AD MEMORIAM PERPETVI NOMIMIS COLLOCAVIT.

CVRANTE FLAVIO SP . F . V . P . ET CODONIO TAVRO IVN .

POST AMANTI ET ALBINI CONS.

Hec tria Epigramma separanda sunt et in suos Conus deg..da

vide fol LXXXX

Hec ora Epigrammata alibi emendatius referunt[ur] ergo temere sunt congesta.

Ibidem.

DIS MANIBVS.

D. LABERIVS ANTIGONVS ET LABERIA PRIMA FECERVNT SIBI ITV AMBITV POSSIDERE LICEAT LIB. LIB. Q. POST. SVIS.

139.

Ibidem.

.D. .M.

CN. CATTIVS ONESIMVS ET MVNIA SECVNDA FECERVNT, CN. CATTIO PALATINO FILIO SVO Q. V. A. VII. D. XV. ET CATTIAE ATHENAIDI QVE VIX. AN. X. DIES. XXV. ET M. MVMIO GERMANO CONLIBERTO SVO ET SIBI ET. S. LIB. L. P. Q. SVORVM. H. M. ℞. TH. NON SEQ.

Ibidem.

DIS MANIBVS.

M. IVLIVS THEANGELVS FECIT M. IVNIO EPICVRO. V. A. XXI. ET AEMILIAE PRIMAE CONTVBERN. SVAE POSTQ. S. L. AEMILIO MACEDONI. A. XVIII.

Ibidem.

Tanulla ab alio epigrammate [illegible], esse videtur.

NVMISIAE MAXIMILLAE. V. V. MAX. TI. IVL. BALBILLVS S. SOLIS DED. IDIB. IAN. L. AÑIO FABIANÕ M. NONIO MVCIANO COS. NATRONIA TI. L. TROPHINAE FECIT SIBI ET SVIS.

Ibidem.

137

PATER FILIAE VICTORIAE. B. M. FECIT. Q. V. ANNO VNO: M. VII. VINICIA PRIMIGENIA. V. A. XXXVII.

Ibidem.

DIS MANIBVS

139

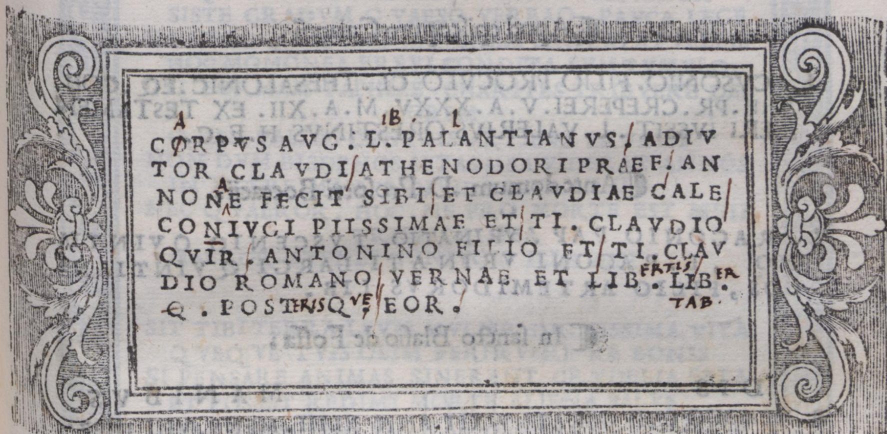
SCANTIA VENVSTA EMIT SIBI ET SCANTIO PROTO CONIVGI SVAE ET TI. CLAVDIO REGILLO AMICO CARISSIMO INTRANTIBVS PARTE DEXTERIORE DIMIDIA LIB. LIB. Q. POST. Q. E.

Hec inscriptio [illegible] collocandum, ad calcem [illegible] HAEC AEDIFICIA pa 140.

Ibidem.

T. FL. AVG. LIB. PARTHENOPAEI POPPEANI EVNICHI AB ORNAMENTIS V. A. LXXV. T. FL. NICEPHORVS LIB. PATRONO SANCTISSIMO ET PIENTISSIMO BENEMERENTI FECIT.

Ibidem.

CORPVS AVG. L. PALANTIANVS ADIVTOR CLAVDI ATHENODORI PRAEF. ANNONE FECIT SIBI ET CLAVDIAE CALE CONIVGI PIISSIMAE ET TI. CLAVDIO QVIR. ANTONINO FILIO ET TI. CLAVDIO ROMANO VERNAE ET LIB. LIB. Q. POSTERISQVE EOR.

Ibidem:

DIS MANIBVS.

P. AELIO MAXIMINO MIL. COH. V. PR. P. V. EX T. MONNI. Q. V. A. XXXI. M. VIII. MIL. A. XII. OMNIBVS EXPEDITIONIBVS FVNCTO AVRELIVS SEXTIANVS COMMANIPVLVS ET HERES EIVS CONTVBERNALI KARISSIMO POSVIT

Ibidem.

IMP. CAESARI DIVI. NERVAE. F. NERVAE. TRAIANO AVG. GERMANICO DACICO PONTIF. MAXIMO TRIBVNIC. POT. VII. IMP. IIII. COS. V. P. P. TRIBVS. XXXV. QVOD. LIBERALITATE OPTIMI. PRINCIPIS COMMODA. EARVM LOCORVM ADIECTIONE AMPLIATA. SINT.

Ibidem

D. M.

MARCANA VERISSIMA FECIT. M. NONIO AEMILIANO CONIVGI KARISSIMO CVM QVO VIXIT ANNIS. XII. DIEB. III. QVI VIX. ANNIS. XXX. MENSIB. III. B. M.

Alio ordine Sabet in ipso marmore.

¶ In domo episcopi Hortani:

DIS MANIBVS

C. IVLIO. C. L. METRODORO IVLIAE C. L. PHERVSAE
C. IVLIO. C. L. MERCVRIALIS, VIXIT, AN. XIX.
C. IVLIO. C. F. METRODORO, V: A. IIII. M. IIII. D. XXVII.
C. IVLIO. C. L. AGATHOPODI IVLIAE. C. L. SYMPHERVSAE.
SIBI ET SVIS. POSTERISQVE AEVORVM

¶ Apud episcopum Caiacen.

L. CVSONIO. FILIO PROCVLO CL. THESALONIC. EQ. COH. VIIII. PR. CREPEREI. V. A. XXXV. M. A. XII. EX TESTAMEN FIERI IVSSIT. L. VALERIVS ORESTINVS. H. F. C.

¶ Ante domum. D. Prosperi Boccacii.

L. RAGONIO PAP. VRINATIO TVSCENIO QVINTIANO, L. RAGONI VRINATI LARCI QVINTIANI COS, FILIO ARTEMIDORVS LIB.

¶ In sancto Blasio de Fossa.

DIS MANIBVS

P. MEMMIO CHIROCRATI VIXIT ANN XLIII. MENS. VIII DIEB. XX. PACCIA DEVTERA DE SE BENEMERENTI FECIT SIBI ET SVIS POSTERISQ. EORVM.

¶ Ante domum Ceci de Monteleone.

Q. ENEIVS. Q. F. LEM. MONTANVS BONONIA MIL. COH. II. PR. > IVLI SECVNDI MILIT. AN. XV. VIX. ANN. XXXIII. T. P. I.

¶ In angulo domus cuiusdam prope .s. Mariam Pacis.

POMPONIVS. Q. F. LEMONIA BONONIA FORTVNATVS. M. COH. VIII. PR. > PERPENNE MIL. AN. IX. VIX. AN. XXIIX. T. P. I.

¶ Ibidem

Q. FABIVS AFRICANI. L. CYTISVS VIATOR QVAESTORIS AB AERARIO SER. LIBR. TRIBVNICIVS SER. LIBR. QVAESTORIVS TRIVM DECVRIARVM.
C. CALPETANVS. C. L. CLIPTIVS VIATOR PVLLARIVS PRIOR. VIR. CVLICINAE. L. NVPIDIVS. L. L. PHILOMENVS SER. LIBR. Q. III. DECVRIARVM CYTISI FRATER PIVS ET FIDELIS. C. PROCVLEIVS. C. L. HERACLEO CVLICINAE PATER PROCVLEIA STIBIAS MATER CVLICINAE ET LIVIAE DIVAE AVG. L. CVLICINAE PLASIDIENA L. F. AGRESTINA CALPETANI LIVIAN. PRIMI PIL. Q. IVLIVS FAENTINVS ALVMNOS CVR. ARTIFICIBVS POSVIT.

¶ Ibidem.

TV QVI SECVRA PROCEDIS MENTE PARVMPER
SISTE GRADVM QVAESO VERBAQ. PAVCA LEGE
ILLA EGO QVAE CLARIS FVERAM PRÆLATA PVELLIS
HOC MOMONEA BREVI CONDITA SVM TVMVLO
CVI FORMAM PAPHIAE CHARITES TRIBVERE DE/
COREM
QVAM PALLAS CVNCTIS ARTIBVS ERVDIIT
NON DVM BISDENOS AETAS MEA VIDERAT ANNOS
IN IECERE MANVS INVIDA FATA MIHI
NEC QVAEROR. HOC. ME PRO MORTE EST MIHI
TRISTIOR IPSA
MAEROR ATENEI CONIVGIS ILLE MEI.

SIT TIBI TERRA LEVIS MVLIER DIGNISSIMA VITA
QVEQVE TVIS OLIM PERFRVERE RE BONIS
SI PENSARE ANIMAS SINERENT CRVDELIA FATA
ET POSSET REDIMI MORTE ALIENA SALVS
QVANTVLACVMQVE MEAE DEBENTVR TEMPORA
VITAE
PENSASSEM PRO TE CARA HOMONCA LIBENS.
AT NVNC: QVOD POSSVM: FVGIAM LVCEMQ. DEOSQ.
VT TE MATVRA PER STYGA MORTE SEQVAR.

PARCE TVAM CONIVX FLETV QVASSARE IVVEN/
TAM
FATAQVE MOERENDO SOLLICITARE MEA
NIL PROSSVNT LACHRYMAE NEC POSSVNT FATA
MOVERI
VIXIMVS. HIC OMNEIS EXITVS VNVS HABET
PARCE. ITA NON VNQVAM SIMILEM EXPERIARE
DOLOREM
ET FAVEANT VOTIS NVMINA CVNCTA TVIS
QVODQVE MIHI ERIPVIT MORS IMMATVRA IV/
VENTAE
ID TIBI VICTVRO PROROGET VLTERIVS.

In sancta Maria de Pace.

.D. .M.

C. POMPEIO EVSCENIO CONDITORI FACTIONIS RVSSATAE ET FACTIONVM PRIMVM PATRONO. B. M. OPTIMO ET PIENTISSIMO FEERVNT LIBERTI ET HEREDES FECERVNT. DE SVO.

Ibidem.

.D. .M. .S.

VLP. ANTIOCHIDI CONIVGI ET SIBI HILARVS AVG. LIB. VIVVS FECIT CORNELIAE LIB. HEDONES VIX. A. XLIV. ET CORNELIO L. F. PRIMO VIX. A. IIII. M. V, D. VI, L. CORNELIVS PRIMVS PATRONVS CONIVGI OPTIMAE ET FILIO PIISSIMO FECIT.

Ibidem in horto

:D. .M:

L. MVSSIO. L. F. PINO VIXIT AN. IIII. M. X. D. XXVIII.

L. MVSSIVS PETREIVS ET MVSSIA TYCHE FILIO PIISSIMO FECERVNT SIBI SVISQVE.

In sancto Nicolao in Agonis.

.D. .M.

Q. GAVI. ANICETI. V. A. XXX. M. V. D. XI.

EPICHANIVS CONLIBERTIS. B. M. F.

CAPVT. XVIII. DE VI. REGIONE PARIONIS.

pariete domus eccle: cuiusdã posite retros ancta Maria de Anima Hospitale Teutonicorum

.D, .M.

T. FLAVIVS VITALIS FEC. SIBI ET POSTERISQVE EIVS LIB. LIBERTABVSQVE. QVORVM NOMINA, I. S. S. POSTERISQVE EORVM MERCVRIALI. HILARI. CINNAMO. SATVRNINI. CRESCENTI. SER. RESTITVTAE. FORTVNAT. FESTAE, COETONIDI ANCILLAE, I.

¶ Ibidem.

CLAVDIAE TI. F. SECVNDAE SEMPRONIA. L· F. FORTV NATA AMICAE CARISSIMAE. F. ET. C. LARGIVS EVPHE NIVS CONIVGI SANCTISSIMAE.

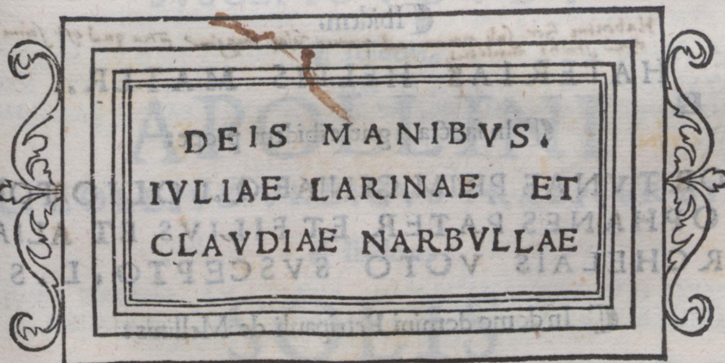
¶ In domo. D. Marii de Mellinis

IVLIAE FORTVNATAE OPTIM; CONIVGI ERGA SE BENE MERENTI FECIT. C; OCTAVIVS CLYTVS ET SIBI ET SVIS POSTERISQVE EORVM.

SECVRITATI

COGNATIONIS SVAE FORTVNATVS AVG. L. VERNA PATERNVS AB EPISTVLIS ACCENSVS PATRON. DIVO AVG. VESPASIANO LICTOR CVRIAT. VIAT. HONOR. DEC. COS. ET PR. ET SIBI ET EPAPHRODITO· AVG. L. AB EPISTOLIS FRATRI SVO.

¶ Ibidem.

DEIS MANIBVS. IVLIAE LARINAE ET CLAVDIAE NARBVLLAE

¶ Ibidem.

VOLVSIAE ARBVSCVLAE PALLANS. Q. N. AFRVM CONTVBERNA LI CARISSIMAE ET SIBI PERMISSV DEC.

Ibidem.

DIS MANIBVS

CORNIFICIAE FAVSTILLAE LIB. EVPORIA SIBI ARA IN FRONTE PEDES. X. IN AGRO PEDES. X.

In domo. P: Simeoni Vitię.

L: CARVILI: L. L: ERONIS VICCIA. L. L. HILARA:

Ibidem

DIS MAN:

L. VETTIVS PHILEROS FECIT. SENTIAE HOSPITE CONIVGI SVAE. B. M. IVNIQ SYNTROPHO ET SIBI ET SVIS POSTERISQ. EORVM.

In atrio palatii Alfonsi Cardinalis Senensis.

D. M.

VALERIAE IVSTINAE NATA CONVENA AQVITANIA. VIXIT AN. XXI. IVN. VALERIANVS MIL. COH. III. PR. .FELICIS CION, B. MF.

Ibidem

HATERIAS HELPIS MATER.

In sancta Agnete ibidem prope:

FORTVNAE PRIMIGENIAE. Q. L. OLIO APOLLOPHANES PATER ET FILIVS ET ALIA ARCHELAIS VOTO SVSCEPTO. L. S.

In domo domini Petripauli de Mellinis:

DIIS MAN.

MYSTIL, VOLVSI SATVRNINI SER. VOLVSIA IRENE ET DORIO FILIO VIXIT AN. XV. M. VI. FILIO PIISSIMO. Permissu. Q. N.

Ibi vestr. Ser fragmentu
ALTERIA. C.
SACER DITIS PA.

¶ Ibidem

\+ AVIRONIA.
~~VRANIAE PRIMIGENIAE~~ VRANIA PRIMIGENIA.
FECIT SIBI ET . C . DOMITIO PRIMIGENIO VIRO.
B . M . ET . C , DOMTIO PROCVLO FILIO PIISSIMO

\+ ita legendum videtur potius est enim pene abrasum ho[illegible] fragmentis literis

¶ In Aedibus custodis Cancellariae.

. D . . M .

AGRIAE AGATHE : P . OSTIENSIS
HALLVS TVTOR . SEVIR . AVG . ET AGRIA THRY
PHOSA HEREDES DE SVO FECERVNT . B . ET SI
BI . M .

Sub hoc epigr. imaguncula monstri, fronte vir est in longam prolixam barbam, pedes anteriores equini, manu remum gestat, dorso [illegible] imaguncalam, atque etiam mulieris, ut videtur, vel [illegible]

¶ Ibidem.

SOLI . SACR.
C : IVLIVS HELIVS EERRARIVS VOTO
SVSCEPTO . D : D .

¶ Ibidem.

APOLLINI
Q . LOLLIVS VRB~~ICVS~~ PRAEF . VRBIS.

¶ Ibidem.

SOLIS
A . RA . L . SPEDLVS QVADRATVS . D . D .

¶ Ibidem

T . IVLIO TI . FAB . FREQVENTI . VIX . ANN . VI . MATER FIL .

¶ In uestibulo sancti Pantaleonis.

SVBITA FECIT SIBI ET SYBVS.

¶ Ibibem ecclesiam.

.DIS .M.ANIBVS

QVINTIAE SP. F. SABINAE.

¶ In domo editui sancti Pantaleonis:

A. PHVRIO PHOEBO VIX. AN, X. M. III, D. XXIIX.
PHVRIA DIOGENIA MATER ET CN. POMPONIVS EVCARPVS
PATER FIL, PIENTISS. ET SVIS. L, L, P. E.
HOC MONVMENTVM HEREDEM NON SEQVITVR. H. M. D. A.

¶ In domo Richardi Mazatestae

M. AVRELIVS ROMANVS ET ANTISTIA CHRESIME VXOR EIVS
FECERVNT SIBI ET LIBERTIS SVIS POSTERISQ. EORVM.
ITEM LIBERTIS. LIBERTABVSQ. POSTERISQ. E.
MONVMENTVM CVM AEDIFICIO SVPERPOSITO.

HOC AVTEM MONVMENTVM CVM AEDIFICIO NEQVE VENIET
NEQVE DONABITVR. NEQVE PIGNORI OBLIGATVR. SED NEC
VLLO MODO ALIENABITVR. NE DE NOMINE EXEAT FAMILIAE
SVAE.

¶ In domo. D: Francisci Thomasi de Senis.

. D. . M.

APHNIO QVI VIXIT ANN. XIII. MENS. XI. DIEBVS. XVI.
ACHILLEVS ET CLEOPATRA PARENT. FIL. DVLCISSI.

¶ Ibidem fragmento

SIBI ET
MARCIAE PRIMAE CONIVGI PIISSIM. OPTIME DE
SE MERITAE QVAE ANNVM TRIGENSIM. AEGENS.
DECESSIT .D. .D.

Ibidem

T. TERRENTIVS. C. C. L. ANTEROS ALVMINA-
RIVS VIVOS SIBI ET. T, C. TERENTIIS HILARO
ET EPAPHRODITOS PATRONIS CAECILIEA. C. L.
CHIAE VXORI TERENTIAE. C. L. MVSAE LIBERT
CAECILIO. C. Ↄ. L. HILARO MVSAE FR...

Ibidem. D. M

M. COELIO HERMAE COELIA NICE
LIBER. PATRONO. B. M. F.

In palatio. D. Hieronymi de Pici.

L. CORNELIO. P. F. SVLLAE COS.
PR. VII. VIR. EPVL. CLIENTES COS. 150

Ibidem

FL. PVBLICIAE. V. V. MAX

MERITO SANCTISSIMAE AC PIISSIMAE QVAERITE ET PER VI-
GILI AD MINISTRATIONE OMNES GRADVS LAVDE CVMVLA-
TAS SACRA SVA VENERATA VIVIT VT SECVLARI AETATE MI-
NISTERIO AD SIT ET INFVTERO PERSEVERET.

Q. TERENTIVS RVFVS ET GALNIA
VERISSIMA PARENTES. TERENTIAE RVFILLAE. V. V. CVIVS
MVLTI TEMPORIS BONITATEM ET HVMANITATEM EIVS CIR-
CA SE IN BREVI SENSERVNT.

Ibidem.

DIS MAN.

CLODIAE ANTIOCHID.

Ibidem.

DIS MANIB.

LIBANO CAESARIS VERNAE AB EPISTOLIS
VIX. ANNIS. XVI. M. IIII.

Ibidem

PARTHENIO CAESARIS VLPIA RESTITVTA VXOR.

Ibidem.

DIS MANIB

FLAVIAE AVG. L. IANVARIAE NARCISSVS CONL. CONIVGI OPT,

In Edibus Maximorum:

D. M.

TI. CLAVDI RVFINI FIL.

Ibidem

DIS MANIB.

M. ANTONI ALEXANDRI DEC. PANEROTIS AVG. L. L. SIBI ET ANTONIAE COETONIDI CONTVBERNALI SVAE BENEMERENTI.

Ibidem:

DIS MANIBVS

ANTONIA CHARIESSA SIBI ET. M. ANTONIO MYRTILO CONTVBERNALI SVO BENEMERENTI DEDIT ET. M. ANTONIO BOETHO DEC.

Ibidem.

D. M.

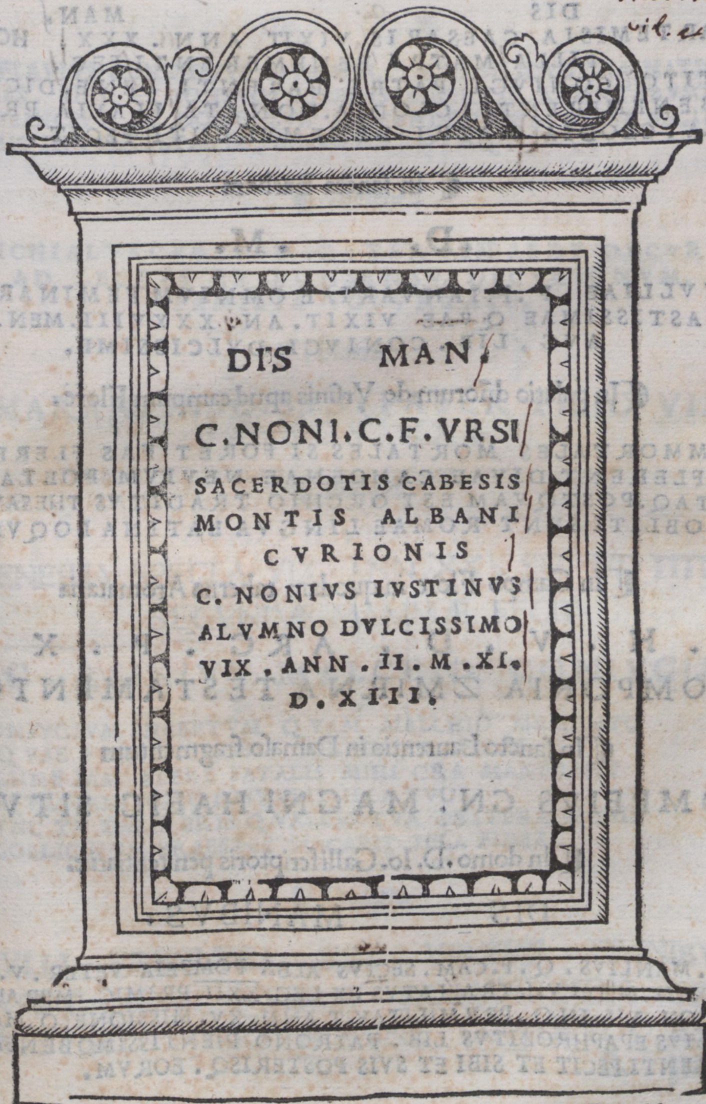
DORYPHORO CEASARIS A CYATO VIX. AN. XX. D. XVIIII. HERRIA VERECVNDA MATER FILIO PIENTISSIMO FECIT ET SIBI.

Ibidem

D. M.

IVNIAE LAVTIRES CONIVNG. CARISSIM. Q. VIXIT, ANN. XXVI. DIEB. XII. PRIMITIVVS MARITVS BENEMERENTI FECIT.

In porticu domus .D. Lucentii de Consciaris

In sancta Maria Grotta Penta

DIS MAN.
ARTEMISIA CAESARIS VIXIT ANN. XXX HOREA
FILIA MATRI BENEMERENTI FEC.
TITO CONIVGI PATRI PARENTI BENE. DICTO.
BENEMERENTI CLODIA. DONATA FLAVIA PROCV
LA. CLODIA MATRI BENEMERENTI FECIT.

In sancta Barbara

.D. .M.

TVLLIAE. P. F. IANVARIAE OMNIVM FEMINARVM
CASTISSIMAE QVAE VIXIT. AN. XXXVIII. MEN. XX.
AVG. LIB. CONIVGI DVLCISSIME.

In palatio dñorum de Vrsinis apud campum Flore.

IMMORTALES MORTALES SI FORET FAS FLERE
FLERENT DIVAE CAMOENAE NEVIVM POETAM
ITAQ. POSTQVAM EST ORCHIO TRADITVS THESAVRO
OBLITI SVNT ROMAE LINGVA LATINA LOQVIER.

In Campo Flore in quodam taberna Aromataria

.H. V. D. ARG. P. X.
POMPONIA ZMIRNA TESTAMENTO.

In sancto Laurentio in Damaso fragmentum

OMPEIVS GN. MAGNI HAEIC SITVS.

In domo .D. Io. Galli scriptoris penitentiariæ.

DIS MANIBVS.

Q. MANLIVS. Q. F. CAM. SECIVS ALBA POMPEIA VETER. V. A.
XLII. MILI. LVII. TRAPLATVS EX LEG. XXII. PRIMIG. IMPRAET.
COH. VII. IN Q. PER MILITAVIT ANN. XV. MISSIONE. Q. MAN
LIVS EPAPHRODITVS LIB. PATRONO PIENTISSIMO BENEME
RENTI FECIT ET SIBI ET SVIS POSTERISQ. EORVM.

Ibidem.

.D. .M.

T. FLAVIVS GENTHLIVS NVMMVL. DE BASILICA IVLIA NATIO. BES. SIBI ET CONIVGI LIBERIS LIBERTIS LIBERTABVSQ. DEINCEPS DE DOMO SVA DESCENDENTIB. VIVVS FECIT, HIC IN. IIII. STABVL. AGITAVIT. NVMQ.

Ibidem.

ANCHIALVS CVB. AED, Q, TER, IN AEDE DECVRIO AD LECTVS EX CONSENSV DECVRIONVM. FAMILIA VOLVNTATE,

Ibidem

AMARANTHI .O.S: S: PATER FILIO VIX. ANNOS .XX.

Ibidem.

VENERIA SPECLA VIX. ANN. XX; SIBI ET TITIÆ SECVNDÆ MAMMÆ FECIT

C. ASINIVS MALCHIO CONIVGI.

CONIVGIVM INCEPTVM QVAM MALCHIO MEMENTO
QVAE FVERIT NOBIS CONSOCIATA FIDES.
DESINE IAM FLERE FATALIS MIHI ORA MANEBANT
QVAE CONIVGIO DISTVLIT ILLA TVO.
TVNC TV TALIS ERIS QVALEM TVA DEXTERA NOBIS
SOLLICITVM PRAESTES SI CAPIT ILLA FIDES.

Ibidem.

NVLLI PRECLVSA EST VIRTVS OMNIBVS PATET NON QVERIT DONVM NON CENSVM SED NVDO HOMINE CONTENTA EST.

¶ In domo . D. Petri Brigei

SILVANO SANCTO
C . C . IVLI EVTYCHIO ET EVTYCHIANVS FIL .
. D . . D .
DEDICAVERVNT Q VE . XI . K . MAIAS . APPIO ANI
NIO TREBONIO GALLO . M, ATILIO METILIO BRADVA
C O S .

¶ In domo Dñi . A . Colotii secretarii Aplici : siue in eius hortulo
ad Aquam Virginem

C . F
. D . . M .

C . VERGILIVS . MARTANVS COLONVS . AGRI CAE
LI . AENEI . ANVLENAE CERTAE . COLONAE AGRI
S S . ANNORVM . XXII . COIVGI COIVGALI CASTAE
CARAE BONE PIAE FIDELI DVLCI CARE AMEN
TISSIMAE DESIDERATISSIMAE
SODALICIARIA CONSILI BONI . B . M .

C . F .

¶ Ibidem.

. D . . M .

M CAESONIO ALBANO , E BONO VIXIT AN . XX . MEN . VIIII
D , X . LAELIAE RESTITVTÆ VXORI CARISSIMAE ET Q VIE
TISSIMAE .
CAESONIAE . M . F . PRIMAE Q VEM RELIQ , MEN . VII.
M . CAESONIO FORTVNATO . F . MINORI.
M . CAESONIVS PRIMVS PATER ET PVBLICIA SVCCESSA MA
TER FECERVNT SIBI ET SVIS BENEMERENTIBVS Q VI HOC
TITVLO SCRIPTI SCRIPTAE VE SVNT .
HIC
OSSA SITA SVNT.

Ibidem.

AELI AVG. LIB. ARGANTHONIS ATENEVS FIRMVS CORNICVLARIVS SVP. PRAEF. VIGIL. B. M. FECIT ET SIBI ET SVIS POSTERISQ. EORVM.

Ibidem.

POSTVMIA. A. Ↄ. L. SECVNDA. V. A. VIII. ANIMA DVLCISSIMA HIC SITA EST, FECIT, M, SEPTIMIVS FAVSTVS ET POSTVMIA HILARA DELICIO SVO DIGNISSIMO.

Ibidem.

IMP. CAESAR. II. VESPASIANVS

AVG. PONT. MAX. TRIB. POTEST. VII. IMP. XVII. P. P. CENSOR. COS. VII. DESIGN. VIII.

IMP. NERVA CAESAR.

AVGVSTVS. PONTIFEX MAXIMVS TRIBVNITIA POTESTATE COS. III. PATER PATRIAE REFECIT.

Ibidem.

TI. IVL. BALBILLO SAC. SOLIS EVTYCHES AVGG, LIB. OFFICINATOR A STATVIS. AMICO OPTIMO DEDICAVIT.
KAL. IAN.
P. CORNELIO ANVLLINO. II. ET
M. AVFIDIO FRONTONE COS.

In stabulis Cardinalis sancti Georgii.

LABERIAE AVG. QVAE VIXIT ANN. XXI.
M. III. DIEB. VIIII.

In eadem domo Dñi . A. Colotii ut supra

CAESONIAE . M . F . PRIME QVAM RELIQVIT MENS . VIII . VIXIT ANNOS . I , MENS . VII .
M . CAESONIVS PRIMVS AVOS PVBLICIA SVCCESSA AVIA LAELIA RESTITVTA MATER FECERVNT .

Ibidem .

AQVILONI . HIRPINVS
AQVI , N . AQVI
LONIS VI LONIS VI
CIT . CXXX . CIT , CXIIII .
SECVND . SECVNDAS
TVLIT TVLIT
LXXXVIII . LVI . TERT .
TERT TVL .
TVL . XXXVI .
XXX
VII

In medio Epitaphio sunt duo Equi desultorii inter quos Vir unus.

D . M .
CLAVDIA HELICE
FEC . L . AVIL . L . DIONY
SIO CON . GR . RVSSATAE
CONIVGI DIGNISSI .

Ibidem.

SEX. APPVLEIVS MEMOR VIXIT ANN . XX.	ALEXIO CAESARIS AVG . AB BYBLIOTHECE

Ibidem.

C. SELICIVS. C. L. GLYCO. SIBI ET RVTILIAE . P. L. EROTINI
P. RVTILIVS. SP. F. COL. LVPVS RVTILIA, LVPI. LIB. OPORA SE
LICIA. C. LIB. MELETE.
C, SELICIVS. C. ET. P. RVTILI. LIB. FELIX.

Ibidem:

CN. ATELLI. CN. L. HILARI. C. ANNEI. C. L.
HILARI SEXTILIAE. C. L. NICENIS.

Ibidem.

DIS MANIBVS PVLCINIAE , L. LIB. PHOEBADI
VIX, ANN. XX.
MALCHIO CLAVDIAE TI. FIL. GORGONICIDIS DISP.
SORORI PIISSIMAE FECIT.

Ibidem:

IVLIA C. L. EVTERPE.

Ibidem.

CN. ATELLIVS BASMVS POMPEIA ATHENAIS

¶ Ibidem *urnula*

.D.M.

~~ACHANTIDI~~ ACANTHIDI AN.X.M.VIII. VERECVNDVS PATER ET CHRYSEIS MATER FILIAE KARISSIMAE ET PIISSIMAE

¶ Ibidem. *urnula*

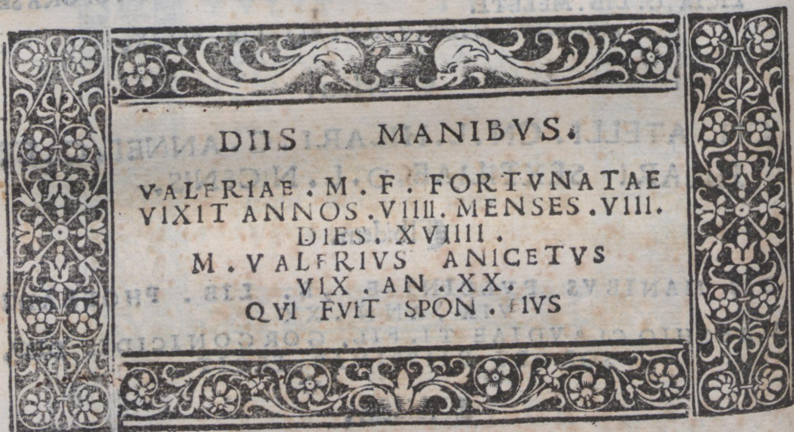
.D. .M.

PLVTIAE NICE. VIXIT ANNIS .XXIII.M IIII.D.III. L.PLVTIVS, STEPHANVS CONIVGI DVLCISSIMAE FECIT.

¶ Ibidem. *urnula*

L.AQVILLIVS.L.L.PHILEMO

¶ Ibidem.

DIIS MANIBVS.

VALERIAE.M.F.FORTVNATAE
VIXIT ANNOS.VIIII.MENSES.VIII.
DIES.XVIIII.
M.VALERIVS ANICETVS
VIX.AN.XX.
QVI FVIT SPON.EIVS

¶ Ibidem. *urnula*

.D. .M.

M.VALERIVS STRENVS FECIT SIBI ET ANTONIAE LANVVINAE CONIVGI.B.M.

¶ Ibidem.

IARPETIO D. .M.

SEX APPELIO MARCELLINO SEX.FIL. MILITI.CHORTIS.X. PR. >.IVLI MILITAVIT ANNIS, VIIII H.F.C.

IAPPETIO

¶ Ibidem.

IMP. M. AVRELI ANTONINI AVG. PII
FELICIS PONTIFICIS CONS. III.
IMP. L. SEPTIMI . SEVERI AVG . PII
FELICIS PONTIFICIS ET PARTHICI MAXIMI
CONS. III. NVRVI
FILIAE.
Ista linea abrasa est in marmore .
PONTIFICIS NOBILISSIMI PR PR NECESSA RII AVGG .
ET COMITIS PER OMNES EXPEDITIONES EORVM.
ET STATILIVS CALOCAERVS NOMENCL. CVM STATILIO DIONYSIO
TRIB. LEG. XVI. FLAVIAE ET STATILIO MYRONE DESIGNATO DISSI
RE SCAENAR. FILIIS ET STATILIO DIONYSIO DISCIPVLO FICTO
RVM PONTIFICVM. C C V V NEPOTE SVO AMPLA BENEFI,
CIA DE INDVLGENTIA AVGVSTORVM SVFFRAGIO PATRIS EIVS
CONSECRATVS. CONSECVTVS

¶ Ibidem.

.D. .M.
PACTVMEIAE THEOFILAE DVLCISSIMAE

¶ Ibidem fragmentum. tabula marm. [illegible] affixa

CAESAR C. OCTAVIVS. C. F. C. N. C. P PATER
AVGVSTI C. Q. PR. TR. MIL. BIS. Q. AED. PL. CVM
COS. IN ASIA C. TORANIO IVDEX QVAESTIONVM
PR PROCOS. IMPERATOR APPELLATVS EX PROVINCIA
MACEDONIA.

CAESAR
I vt infra

¶ Ibidem.

Q. CLODIO CALVISIO HONORATO. C. P.

¶ Ibidem. Urna in 4. [illegible] distincta

TI. CLAVDIVS. D. L. IANVARIVS VIXIT ANN. X. MENS. VI. DIES. XIII
IN HOC MONVMENTO CONDITVS EST.
TI. CLAVDIVS SCARIPHIL. VITALIS ARCHITECTVS VIXIT. A. XL.
FECIT. ~~FIAT~~ SIBI ET SVIS.
TI. CLAVDIO VITALI F. V. A. III. M. VIII. D. II.
CLAVDIAE VITALIS. L. PRIMOGENITAE
CLAVDIAE VITALIS. F. OPTATAE.

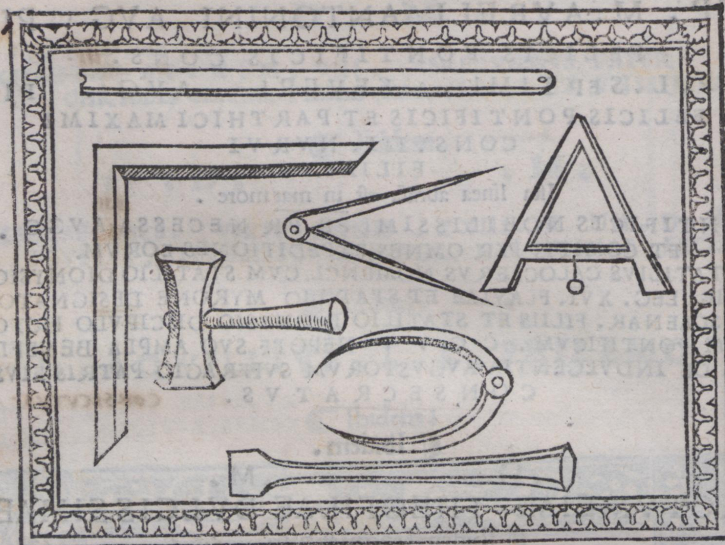
¶ Ibidem.

.D. .M.
C. ATTIVS APRONIANVS MIL. COH. XI.

CAESAR
I
IC. Q. P.
COS. IN ASIA

C Octavius C. F. N. C. P.
Pater Augusti
TR. Mil. BIS Q. AED. PL. CVM
C. TORANIO IVDEX QVAESTIONVM
PR. Procos. Imperator appellatus
Ex Provincia Macedonia

¶ Ibidem.

DIS MAN.

COSSVTIAE
ARESCVSAE . F :
CN : COSSVTIVS
AGATHAGELVS
CONIVGI
SVAE & BENE
MENTI
VIXIT ANNIS
XXXX . V

DIS MAN.

CN . COSSVTIVS
CLADVS
CN . COSSVTIVS
AGATHANGELVS
FRATRI . SVO
ISDEM LIBERTO
BENEMERENTI . F .
VIXIT ANNIS
XXX . V .

In domo . D. Ferdinandi Ponzetti.

.D. .M.

T. FARIONTIO. T. F. SABINO PATRI PIETATIS PATRONO PATRONORVM.

In domo Marii Mafei Volaterrani.

LEZBIAE. OSSA. HIC. SITA. SVNT.
HOSPES. STA. ET LACHRVMA. SIQVICQVAM HVMANI TVS INTEST
OSSVA DVM CERNIS CONSITA MAESTA MIHI
QVOIVS LAVDATI MORES ET FORMA PROBATAST
ANCHIALO QVEM CVRA ANXIA DEBILITAT
LESBIA SVM QVAE DVLCIS MORES SOLA RELIQVI
ET QVOD VITAM VIVENS PARVI IN OFFICIEIS
SEI NOMEN QVAERIS. SVM LESBIA SI DVO AMANTES
ANCHIALVS DVLCIS CVM SVAVE HOMINE SPVRIO
SED QVID EGO HOC CERNO MEA SVNT HIC OSSVA IN OLLA
CONSITA VIVE HOSPES DVM LICET ATQVAE VALE.

Ibidem.

.D. .M. .S.

M. AVR. BASSVS MIL. COH. VII. PR. ET MAXIMINI HEREDES FECERVNT.

Ibidem.

.D. .M.

M. VLPIVS TVTHVMEVS FECIT VLPIO COMBLOTIA TIAPTILA ALIO BENEMERENTI.

FILIO H S.

Ibidem.

TI. CLAVDIO AVG. LIB. ALEXANDRO ET PINNIAE SEPTIMAE CLAVDIA SVCCESSA ET CLAVDIA OLIMPIAS PARENTIBVS PIENTISSIMIS FECERVNT ET SIBI LIBERTIS LIBERTABVS POSTERISQ VE EORVM.

Ibidem.

.D. .M.

L. RVBRIO HERMETI PATRI. L. RVBRIVS TYCHICVS ET RVBRIA HYGIA CONIVNXS BENEMERENTI.

Ibidem.

CLAVDIAE FORTVNATAE . F. DVLCISSIMAE, B. M. IN AGRO. P. IIII. IN LATITVDINAE. P. II. FECIT CLAVDIA CHARITE MAT. VIXIT. ANN. XI. M. X.

Ibidem

.D. .M.

TROPHINO VER.AVGOMMENTA VIX. ANN. XXX. MENS. VIII DIE. XX. AELIA VERECVND. CONIVGI OPTIM.

Ibidem.

CAELLAE VRBANAE ET. L. CAELLO PARDALAE PARTEM MONIMENTED, EXTERIORIS AREAE CONCESSVM SIBI AB. T. MANLIO CALLISTO TITVLVM INFIXERVNT,

Ibidem.

.D. .M.

PARDALIDI FILIAE DVLCISSIMAE VIRGINI SANCTISSIMAE. QVAE VIXIT ANNIS. XII. DIEB. XII. HOR. XI. PARENT DVLCISSIMI FECERVNT.

Ibidem.

PANCLIS CVB. AED, ET EX. D. D. PRO. MAG. L. D, OSSA HIC SITA SVNT IN SVA AED. DECLECTVS EST ET EI AES. A FAMILIA CONLATVM EST IN MAC. MORTVVS EST ANORVM NATV. XX.

Ibidem.

.D. .M.

VALERIE VITALI VALERIVS ZOTICVS PATER ET PRICIA VENE RIA MATER FILIE DVLCISSIME FECERVNT. QVE VIX. ANNIS . XVII. MES. VIIII. DIES . XVIII .

Ibidem.

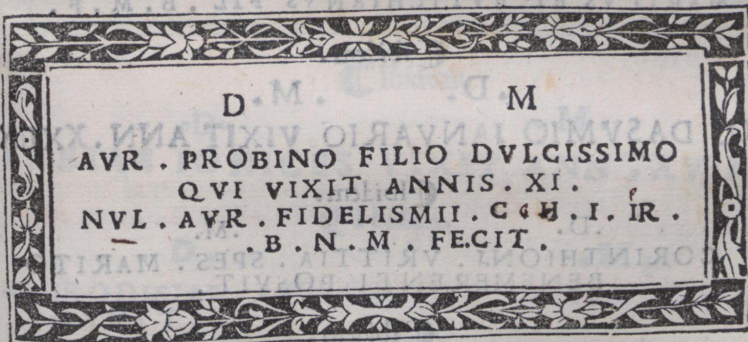
P. STATIO SATVRNINO . P. STATIVS BATHYLLVS LIB. SVO BE NEMERENT. FECIT. VIX. ANN. XXIIII.

Ibidem.

DIS MANIB.

C. NORBANI DEMETRI.

Ibidem

D M

AVR . PROBINO FILIO DVLCISSIMO
QVI VIXIT ANNIS . XI .
NVL . AVR . FIDELISMII . C . H . I . IR .
. B . N . M . FECIT .

In domo .m. petri Gallici Librarii .

A. VITELLIVS CHRISEROS FECIT SIBI . ET VITELLIAE PRIMAE CONLIBER . ET CONIVGI DE SE BENEMERITAE . ET . A. VI TELLIO ALEXANDRO LIB. ET . M. IVNIO HEGESIAE AMICO. ET IVLIAE RVFINAE. ET IVLIO HELPIDEPHRO. ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE SVIS OMNIBVS POSTERISQVE EORVM. . H . M . H . N . S .

¶ In domo .m Stephani Librarii

.D. .M.

CAECILIAE CRESCENTIANAE CAECILIVS PATER FECIT VIXIT AN.XV.MEN.VI.D.XXV.

¶ In sancto Thoma Parionis.

DIS MANIBVS.

TI CLAVDIO.TI.F.QVIR.PROCVLI IANO BENE MERENTI.CLAVDIA PROCHIA SOROR FECIT. VIXIT ANN.LXXXXV.MENS.IIII.DIEB.XIII.

¶ In domo.D. Benedicti de Saxis.

.D. .M.

POLITICENI QVE VIXIT ANNIS.XXIIII.MENS VII.DIEBVS.XVII.HOR.VI. EVTYCHIANVS MARITVS ET EVTYCHIANVS FIL.B.M.F.

¶ Ibidem.

.D. .M.

Q.DASVMIO IANVARIO VIXIT ANN.XXIIX.

¶ Ibidem.

.D. .M.

CORINTHIONI.VRITTIA.SPES.MARITO BENEMERENTI POSVIT.

¶ Ibidem.

.D. .M.

NICONI AVGVSTOR ET VICTORIAE.

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS.

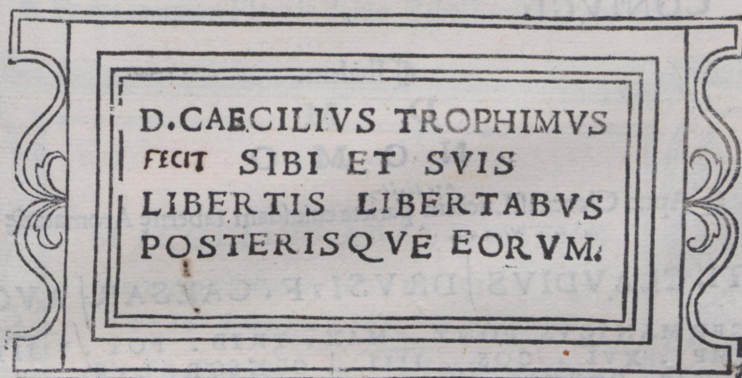
M, LICINIO IVCARIO VIXIT ANN.XXXXIII.LICINIA TYCHE CONIVGI KARISSIMO FECIT,

¶ Ibidem

DIS MANIBVS

SVCCESSO . VIXIT ANN . XII . DIB . XII . TROPHIMVS ET HEROIS FR .

¶ Ibidem .

D.CAECILIVS TROPHIMVS
FECIT SIBI ET SVIS
LIBERTIS LIBERTABVS
POSTERISQVE EORVM.

¶ Ibidem:

.D. .M.

FABIAE IONICES VIXIT ANN . XVIIII

¶ Ibidem.

. D. .M.

APHRODISIAE APHRODISIVS PATER FILIAE POSVIT .

¶ Ibidem

SOLLIAE . TOSSAE . VXORI SANCTIS SIMAE . IVL . SANCTVS . F .

¶ In sancta Maria in Vallicella

.D. .M.

CLODIAE PRIMAE . CLODIAE LEONIS MATRI PIISIMAE . F .

¶ Ibidem.

P. CLODIVS DIDA VASCVLARIVS

¶ Ibidem

TI. IVLIO EPAPHRODITO IVLIA LACENA CONIVGI.

¶ Ibidem.

D M
NOMO

¶ Apud Cloaca S. Luciæ in pariete cuiusdam taberne Aromatarie

TI. CLAVDIVS DRVSI. F. CAESAR AVG.
GERMANICVS PONT. MAX. TRIB. POT. VIIII.
IMP. XVI. COS. IIII. CENSOR. P. P.
ACTIS POPVLI ROMANI FINIBVS POMERIVM
AMPLIAVIT TERMINAVITQ.

¶ In domo Nicolai Saturni

M. MVNATIAE AMOTHILLINI SORORI CARISSIMAE AC PIENTISSIMAE. MVNACIVS PROCVLVS COH. IIII. VI. G. FRATER.

¶ In domo Stephani de Cardellis.

.D. .M. .S.

RODIADI ET VITALINI SORORIBVS FECIT DOMITIA RODIAS SOROR PIENTISSIMA.

¶ In domo Laurentii Signoretti.

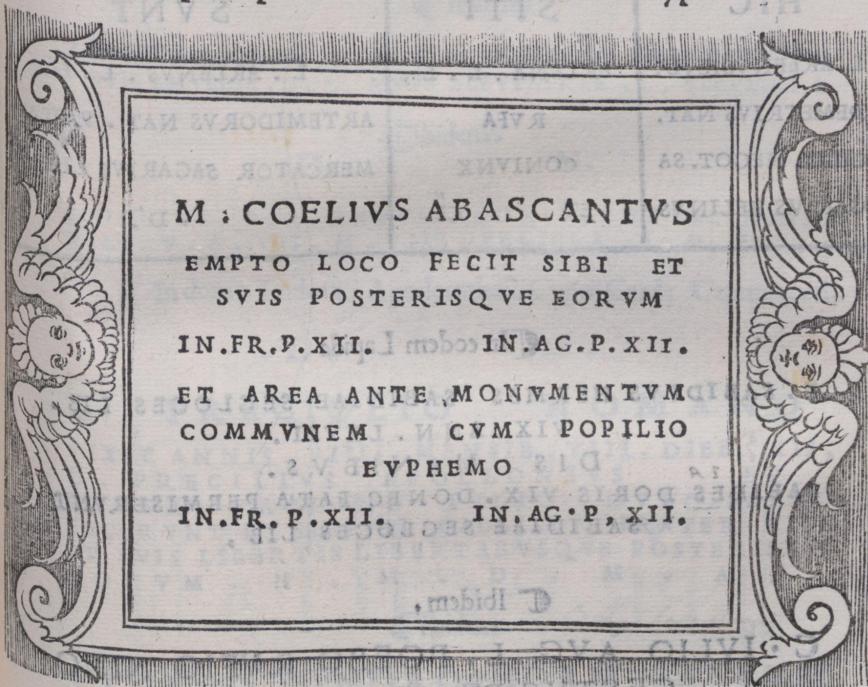
T. P. COSMO COIVGI IMCOMPARAVILI ET
T. P. CRESTO FILIO DVLCISSIMO
P. T. IRENE POSVIT QVI B. A. LXXVII.
QVI BIXIT ANNI. XI. M. IIII.

¶ Apud .S. Lau: in Damaso in domo .D. Francisci de Padua.

DIS MAN.

IVLIAE RESTITVTAE VIXIT ANNIS.VIII.M.X.D.II.
C.IVLIVS CRESCENS VERNAE·SVAE CARISSIMAE
FECIT.

¶ Prope campum Flore in domo Sebastiani de Cyprianis.

¶ Ibidem.

.D. :M.

L. CORNELIO. SABINO. CAECINA. POLLITIA
CONIVGI . BENEMERENTI FECIT.

¶CAPVT . XIX . DE . VII . REGIONE HARENVLAE.

¶In domo . D . Pauli de Plancis.

HIC	SITI	SVNT
L . ARLENVS . L . L .	ARLENA . L . L ,	L . ARLENVS . L . L .
DEMETRIVS NAT.	RVFA	ARTEMIDORVS NAT . PAFLACO
CILIX. NEGOT. SA	CONIVNX	MERCATOR SAGARIVS LIBERTI
GARIVS HELINVS	ET CE.	. D .

¶In eodem Lapide

P . SABIDIVS HERMES SABIDIAE SEGLOGES LIB.
VIX . ANN . LXVII .
DIS MANIBVS .
SABIDES DORIS VIX . DONEC FATA PERMISERVNT
SABIDIAE SEGLOGES LIB ,

¶Ibidem.

C . IVLIO AVG . L . POEBO RVFIO NINO
CESTVS DE SVO FECIT.

¶Ibidem.

F . TVLLIO GEMELLINO VETERANO AVG . N . N . EX COH . . III . PR . P . V . FECIT FLAVIA IVLIA CONIVNC . BENE MERENTI.

¶ Ibidem.

DIS MAN.

C. IVLI ANTIPHILI ET CASSIAE ARESCVSAE
CONIVGI FECIT.
M. SEVIS SYMPHORVS ET SIBI LIBERTIS
LIBERTABVSQ. POSTERISQ. EORVM.

¶ Ibidem.

LIBERTIS AMVLEIA. Ɔ. L. ELEVTHERA ET LIBERTABVSQVE
SVIS AMVLEIA, Ɔ. L. MVVS ELEVTHERAE. L, ELEVTHERA.

¶ Ibidem.

.D. .M.

MODESTI. V. A. XXXVII. CONIVGI ET LICINIANI
FILI. V. A. VII. M. VIII. FELICLA. B. M. F.

¶ In domo Ludouici Apodocatharii Cyprii Card. Caputaqueñ.

.D. M.

L. PRECIØLIO ROMANO

VIXIT ANNIS. VIIII. MENSIB. VIII. DIEB. XII,
L. PRECILIVS APOLLONIVS ET
FABIA TACHINE FILIO DVLCISSIMO
FECERVNT ET SIBI ET CALLISTVS FRATER EIVS
ET SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE
EORVM H. M. D. M. A,

¶ Ibidem.

SILVANO DENDROPHORO SACRVM

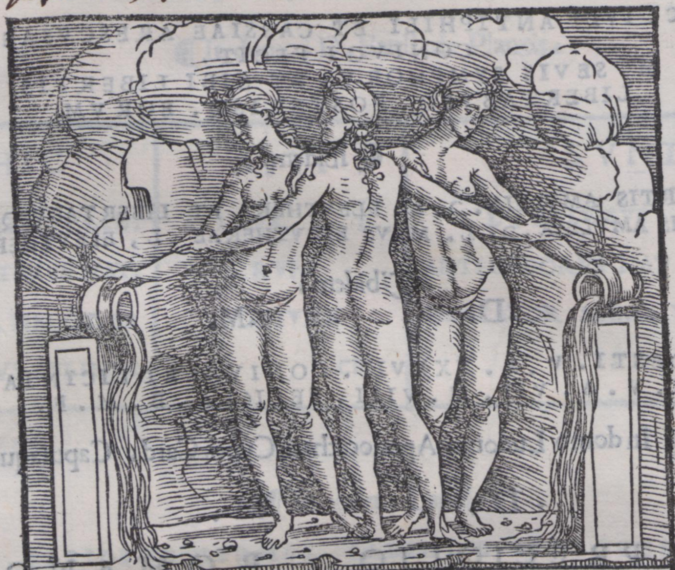
M. POBLICIVS HILARVS MARGAR Q Q PP CVM LIBERIS
MAGNO ET HAMONIANO DENDROPHORIS
. M. D. M. DE SVO FECIT

¶ Ibidem.

.D. .M.
SILVINA. V. AN. VI, D. XVI, SPERATA MATER FECIT
FILIAE DVLCISSIMAE

Vidi in quadrato marmore aliquot locis Romae, maxime in domo, quam Carolus Gualterutius ad Mariae Montiserranae aedem inhabitat. in hortis quoque domus, que vicina est Celestiarum.

¶ Ibidem.

BATINIA
PRISCILLA
NYMPHIS
SACRVM.

Ibidem.

.D. .M.

M. AEMILIANO PIO CAMIANO. P. AELIVS PLOCAMVS ET F. SPES. FILIO VIXIT ANNIS. II. MENSE. II. D. XXVIII.

In uia publica prope eccl. sanctæ Auræ.

DEO MERCVRIO
CVRANTE. M. AVR. PACONIO. V. C.
CONSVLARE AQVARVM ET
MINICIAE.

In sancto Andrea in Nazareno.

HATERIA PRELIAS FECIT SIBI ET. C. QVINTIO HYLLO ET. L. APONIO PRIMO POSTERISQVE SVIS ET EORVM.

Ibidem

TI. CLAVDIO EPYTINCHANO.
V. A. LX.
TI. CLAVDIVS ALEXANDER. F. PATRONO
OPTVMO.

Ibidem.

.D. .M.
TI. CLAVDIO FAVSTINO THESEVS AVG. LIB. POC.
FILIO DVLCISSIMO ET SIBI.

Ibidem iprope in quodam horto

FORTVNATVS CAESARIS SER.
NICOMACHIANVS PATER ET SEXTILIA PRIMA MATER FILIAE PIISSIMAE FECERVNT ET SIBI ET MOSCHINI CONIVGI. VIXIT ANNIS. XV. MENS. IIX.

¶ In sancta Brigida prope Palatium Card. Farnesii

.D. .M.

CL. S. PAVLO MIL. CHO. V. PRE.

¶ In sancto Thoma post eiusdem palatium.

DIS MANIBVS
CLODIAE HYPPOLYTI . L . PRIMIGENIAE
M. CLODIVS FELIX, L, AXILIVS TILLES HEREDES
ARBITRATV APVSVLENAE RVFILLAE AMICAE EIVS.

¶ Ibidem in horto

FILI FECERVNT
.D. .M.
P. AEMILI NICOMEDI IVN. QVI VIXIT ANNIS
XLII. M. VI. DIB XX, DOMINO. D. III. INTER
DECIM PRIMOS PATRI BENEMERENTI DVLCISSI
MO. P. AEMILIA CYNEGIS ET P. AEMILIVS ALYPVS
NICOMEDES Q. LQ.

¶ In sancto Nicolao post campum Flore:

DIS MANIBVS
L CALPVRNI RESTITVTA EX TESTAMENTO FACTVM ARBITR
HEREDVM CALPVRNIA RESTITVTA, H.

¶ In pariete domus Ioãnis Ciampolini sunt quatuor epitaphia quorum duo prima habent sententiam: & duo secunda aliam & eandem sententiam.

DIS MANIBVS

COELIAE DYNATAE. M. VLPIVS AVG. LIB. VALENS. A VESTE.
IMP. PRIVATA CONIVG. KARISS. SANCTISSIMAE CVM QVA VIXIT
AN. XXXVIII. SINE CRIMINE ET SIBI ET SVIS LIBERTIS LIBER
TABVSQVE POSTERISQVE EORVM

Ibidem.

M. VLPIO AVG LIB. PHAEDIMO DIVI TRAIANI AVG. A POTIONE ITEM A LAGVNA ET TRINIARCH LICTORI PROXIMO ET A COMMENT, BENEFICIORVM VIXIT ANN, XXVIII. ABSCESSIT SE LINVNTE PRI, IDVS AVGVS. NIGRO ET APRONIANO COS. RELIQ VIAE TREIECTAE EIVS III. NONAS FEBR, EX PERMISSV COLLEGII PONTIFIC. PIACVLO FACTO CATVLLINO ET APRO, COS. DVLCISSIMAE MEMORIAE EIVS VALENS AVG. LIB. PHAEDIMIANVS A VESTE BEN. MER. FECIT.

TRICLINIARCH.

Ibidem in domo.

VLIA. Q. L. CRHESTE FECIT Q. VLIO. Q. L. FELICI COLLIBERTO SVO ET SVIS.

Ibidem.

Supra foramina hic pileus efficax evolvatur diana- lacus [illegible] de silicerno.

T. CAESARI	IMP. CAESARI	CAESARI AVG. F.
VESPASIANO IMP. III.	VESPASIANO AVG.	+ DOMITIANO
	PONTIF. MAX. TR POT, IIII.	COS. DESTINATO, II
PONTIF. TR. POT. II, COS. II.	IMP. VIIII. P. P. COS IIII.	PRINCIPI IVVENTVTIS
C. PAPIRIVS. AEQVOS > . LEG. III. AVG. TESTAMENTO. PONI. IVSSIT		
EXAVRI. P. X.		

+ Hoc nomen [illegible] abrasum ut ne [illegible] quidem posit[illegible] videt. Domitian[illegible] legitur [illegible] Suet[illegible] et Dion. [illegible] Clypeos et imag[illegible] Domitiani sena[illegible] decreto detractos solo affligi ut sic eius memoria aboleretur.

Ibidem.

A. SEMPRONIVS LAETVS. M. E. N. S. OR. AEDIFICIORVM SIBI ET SEMPRONIAE. METROTHEAE. VXORI ET ORESTI. ET. ORESTILLO. LIBERTIS. CARISSIMIS. ET OCTAVIAE. ACME. NVTRITAE. AB, NOBIS LIBERTIS LIBERTABVS POSTERISQ. EORVM HVIC. MONIMENTO. EX. TESTAMENTO. INCVLTVRAM LEGATA SVNT HS. VII. A SEMPRONIO SEVERO.

¶ Ibidem.

IVNONI

.D. .M.

PONTIAE GNESIAE CONIVGI KARISSIM. ET SAN
CTISIM. L. PONTIVS HORAEVS.

¶ Ibidem.

.D. .M.

P. CLODIVS ATHENIO NEGOCIANS SALSARIVS. Q. Q. CORPO
RIS NEGOCIANTIVM MALACITANORVM ET SCANTIA SVC
CESSA CONIVNX EIVS. VIVI FECERVNT SIBI ET LIBERIS SVIS
ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE SVIS POSTERISQVE. EORVM.
IN FRONTE .P. .XIII. IN AGRO .P. .XII.

¶ Ibidem.

.D. .M.

VLPIA CALLIOPE VLPIVS EVTYCHIANVS
CONIVGI. B. M. FECIT ET SIBI.

¶ Ibidem

C. VITRICIO. C. F. TRO. MAXIMO. D. PERVSIA MIL.
COH. V. PR. MILIT. ANN. IIII. VIX: ANNOS. XXIIII
. H . S . E .

¶ Ibidem.

COCCEIA .M. NERVAE. L. FELICVLA.

¶ Ibidem

.D. .M.

VMBRICIA RESTITVTA RESTITVTO FILIO SVO
BENE MERENTI FECIT. QVI VIX. ANN. VIIII. MEN. VI.

c.s ¶ Ibidem.

L, CLVIVS. L, L. AESCINVS FECIT SIBI ET VXORI ET LIBERIS ET LIBERTIS.
ϴ CLVIA. L. L. FAVSTA VIX. AÑOS. XXXV.
ϴ L. CLVIVS. L. F. LVPERCVS VIX, ÃNOS. II.
V. L. CLVIVS. L. F. MAXIMVS. V. L. CLVIVS. L. L. MVSAEVS.

¶ Ibidem:

¶ Ibidem.

.D. .M.

SERVILIA. IERENE. REVERENS PIA. CASTA. PVDICA. BIS QVI NOS. DENOS. ET SEX. PROVECTA PER AN NOS. SIT. TIBI. TERRA. LEVIS. CINERES. QVOQVE FLORE. TEGANTVR. CRYSES . B , M.

ϕ

¶ Ibidem

.D. .M.

C. IVNIO THALAMO POSTERISQVE EORVM.

DE REGIONE

Ibidem.

DIS MANIBVS

DVVIAE PATRICIAE VIXIT ANNIS . XVIII . MENSI
BVS . VI . DIEBVS . XVIII . FECIT . M . SERVI
LIVS NICEPHOROS CONIVGI SANCTISSIMAE ET
DVVIAE MARCE MATER .

Ibidem.

SANCTO SILVANO

NINNIVS PHILETVS IN PRAEDIO SVO
DONVM POSVIT .

Ibidem.

M . AVRELIO CAESARI
IMP . CAESARIS . T . AELI HADRIANI
ANTONINI AVGVSTI PII FIL .
DIVI HADRIANI NEP . DIVI TRAIANI
PRONEP , DIVI NERVAE ABNEP . COS .
PETRONIVS MAMERTINVS ET GAVIVS MAXIMVS ,
PR . PR . TRIBVNI COHORTIVM PRAETORIARVM
DECEM ET VRBANARVM TRIVM CENTVRIONES
COHORTIVM PRAETORIARVM ET VRBANARVM
ET STATORVM EVOCATI
COHORTES PRAETORIAE DECEM ET VRBANAE
X , XII . XIIII . CENTVRIAE STATORVM
OPTIMO AC PIISSIMO

L. B. ang. in domo Hadriani e regione Card. Salviati
P. V. ange

Ibidem.

LIBERO PATRI SANCTO SACR

Ad dexteram Cynocephalum cauda, et sin. ... ad vitem ... et ... caput

SEX , COELIVS PRIMITIVVS ET PVBLICIA ANTVLLA
VOTO SVSCEPTO
. D . D

Ibidem.

TI. CLAVDIO FORTVNATO EREPTO
FATIS INIQVISSIMIS.

Ibidem.

Q . ARICINIVS . Q . F BASSVS
VIXIT . ANN . XXV :

DEBVIT.HOC.PATRIS.NATVS.DVO.CORPORA.HVMARE
CORPORA.SEMIANIMES.CORPVS.INANE.COLVNT
QVI.QVIA.NON.POSSVNT.DONIS.AEQVARE.MERENTEM
BASSE.TVIS.MERITIS RESPONDERE.QVEVNT

V C. CVRTIVS . C . L . ANTIOCHVS . PATER

DEBVIT.HOC.NATVS NOBIS.PRESTARE DVOBVS
VT.CINERES.PATRIOS.DEDERET.INFERIS
SED.QVONIAM.DIRAE.GENVERVNT.FATA.VOLVCRES
TE.BASSE.EREPTVM.FLEVIMVS.ANTE.ROGVM

V ARICINIA . NAIS . MATER

Ibidem.

. D . . M .

FL . QVINTAE SANCTISSIMAE + FEMINAE . ET IVSTISSIMAE EVTACTVS
AVGVSTOR . CONIVGI BENEMER , DE SE . CVM QVA CON
CORDISSIME VIX . ANN . XXII .

Ibidem.

OCIANVS MEMNODEC . ATHENAIS MEMNONIS . L .

¶ Ibidem

L. VALERIVS. ZABDAE. MERCATORIS. VENALICI. L. ARIES
SEV. STVPOR. EST. HVIC. STVDIO. SIVE. EST. INSONIA. NOMEN
OMNIS. ABHAC. CVRA / CVRA. LEVATA. MEA. EST
MONVMENTVM. APSOLVI. ET. IMPENSA. MEA. AMICA
TELLVS. VT. DET. HOSPITIVM. OSSIBVS / QVOD. OMNES.
ROGANT. SED, FELICES. IMPETRANT / NAM. QVID
EGREGIVM. QVIDVE. CVPIENDVM . EST. MAGIS, QVAM
VBELVCEM. LIBERTATIS. ACCEPERIS. LAPSAM. SENECTAE
SPIRITVM. IBI. DE. PONERE. QVOD. INNOCENTIS. SIGNVM,
EST. MAXIMVM.

¶ Ibidem.

ANYCIONI, FELICIS. SER. VICAR. V. A. V.
SATVRNINVS. ET. PYRAMIS. BENEMERENTI
FECER.

¶ Ibidem:

In area Palatii Valleggij ... et ... Valleggi

SECVRITATI
COGNATIONIS SVAE
FORTVNATVS AVG. L.
VERNA PATERNVS
AB EPISTVLIS
ACCENSVS. PATRON
DIVO AVG. VESPASIANO
LICTOR. CVRIAT.
VIAT. HONOR. DEC, COS. PR.
ET SIBI ET
EPAPHRODITO AVG. L.
AB EPISTVLIS FRATRI SVO

33 pag. 93

¶ Ibidem.

Ine. vid.

SALLVSTIAE VENERIAE
Q. SALLVSTI EVENI ET
Q. SALLVSTIA ATHENAI L.

Ibidem.

T. ANTISTIVS SABINVS STEL. AVG.
TAVRIN. MIL. AN. X. COH. I. PR.
> . ROMVLI.

HYMNVS CAESARIS AVG.
VOLVSIANVS HERMAPHILI HYM/
NI LIB. F. DECVRIOLARVM VO/
LVSIANORVM SCANTIAE PRI/
SCAE CONIVGI CARISSIMAE ET SIBI.

Ibidem.

OCT B ☧ ENIVS HERMEROS DORMIT IN PACE
QVI BIXIT ANOS. II. MESES. VII. DIES. VII. DE/
POSITO INOCENTI. XVI. KAL. IANVARIAS.

Ibidem

P QVINCONIVS. P. F. POL. INGENTOS
DOMO
BODINCOMAGVS MIL. COH. VI. PR.
> ANDASI MILITAVIT AN. II. VIXIT. AN. XXI.
CVRAM
EGIT SEPVLTVRAE. C. VARIVS OPTATVS
COMMANIPVLARIS EIVS
IN FRONTE. P. II. IN AGRO. P. II.

Ibidem in columna parua.

IMP. NERVAE CAESARI AVG. III. COS.
TI. CLAVDIVS FELIX. EPLOLIVS PARIS ALLECTO-
RES CVLTORES. SILVANI. IDEM. IMMVN.

Ibidem

.D. M.

VLPIA CALLIOPE VLPIVS EVSICVS CONIVGI
B. M: F. ET SIBI.

Ibidem

.D. .M.

M. AEMILIO LEPIDI LIB, FELICI NOMENCLATORI
VIRO PRIORI DECIMIAE. L, L. LIBERALIS.

Ibidem fragmentum.

AE > ET. C, TITINI. L. COH.
RTIO, Q, P. L, CLVMENO VIATO
Q. METTIO. > . L. PRIMO
Q, METTIO. > . L. ANTEROTI.
P. METTIO. > . L. MALCHIONI,
SOLO MALCIONIS. L.
CHIO ET ANTEROS LIBERTI.

Ibidem.

.D. .M.

VALENTI AVG. LIB. ET COECILIAE
DYNTE CONIVGI EIVS.

Ibidem.

D. M.

M. EPIDIVS PAMPHILVS PIATONI TATAE SVO
BENEMERENTI FECIT. . 9.

Ibidem.

C. CISPI : C. L. NICEPHORI CRISPI CISPIE
C. L. FAVSTAE L. EVBOTAE L. QVARTAE.
T. ANNI. T. L. SALVI.

Ibidem. in Capitolio prodem pretiosa

Ibidem. In domo Iulii Porcii.

D M

D. M. VAL. MARCELLAE VAL. MARCELLINVS ET AVR. RVFINA PAREN
TES FILIAE KARISSIMAE MERENTI FECERVNT VIXIT, M. X. D. XII. AVR. RVFINA VIII.

Ibidem.

C. OCTAVIVS MEMNO DEC. ATHENAIS
MEMNONIS. L.

Ibidem.

D M
C. IVNIO THALAMO POSTERISQVE EORVM. Ios. fol. 108

¶ Ibidem.

.D. .M.
FL. ATHENIO IVNIAE AVRICONIAE COIVGI SVAE SANCTISSIMAE . B . M . F.

¶ Ibidem:

PONTIA TITI PONTII FILIA HIC SVM
QVAE DVOBVS NATIS AME VENENO CONSVMPTIS AVARITIAE OPVS MISERAE MIHI MORTEM CONSCIVI TV QVISQVIS ES QVI HAC TRANSIS SI PIVS ES QVESO AME OCVLOS AVERTE.

¶ Ibidem.

. D . M . ET .

SOMNO AETERNALI SECVRITATI MEMORIAE.
Q. PERPET AELIAE FLAVIAE MELITANAE Q . V, AN . XXXI . M . III . D . X.
T. FL. HYMNVS CONIVGI SANCTISS. DVLCISSIMAEQ . CVM . QVA VIX . ANN . XIII. ET TT . FIL . COL . MARCELLVS ET TITIANVS ET FLAVIA T . F, AMPELLI MATER PIENTISS. SARCOPHAGO SIGIL: CVM OPERE ET BASIBVS FECER. ET CONSACRAVERVNT IDIBVS AVGVSTIS. PVDENTE ET ORFITO COS.
SIMVS MANV MEA VTRAQ. SCRIPSI.

¶ Ibidem

ANNII IVN

ANICIO PAVLINO IVN . C . V.
PROCOS. ASIAE ET HELLESPONTI CONSVLI ORDINARIO PRAEF. VRBI, VICE SACRA IVDICANTI OB MERITVM NOBILITATIS ELOQVII IVSTITIAE ATQ. CENSVRAE QVIBVS PRIVATIM AC PVBLICE CLARVS. EST. PETITV POPVLI . R. TESTIMONIO SENATVS IVDICIO . D . D . N, N. TRIVMPHATORIS AVGG. CAESARVMQ. FLORENTIVM STATVAM SECVNDAM AVRO SV PERFVSAM LOCARI SVMPTV PVBLICO PLACVIT.

Vidi fol. 8 . 303

VM

Ibidem

IMP . CAES .

DIVI . M . ANTONINI PII
GERM . SARM . FILIVS DIVI COMMODI FRATER DIVI ANTONINI PII NEP . DIVI HADRIANI PRONEP . DIVI TRAIANI PARTHIC . ABNEP . DIVI NERVAE ABNEPOS .
L . SEPTIMIVS SEVERVS PIVS PERTINAX . AVG . ARABIC . ADIAB . PARTHIC . MAX . PONT . MAX . TRIB . POT . VIII . IMP . XI , COS . II . P . P . PROCOS ET
IMP . CAES . L . SEPTIMII SEVERI PII PERTINACIS AVG , ARABIC . ADIAB . PARTHIC , MAX . FIL . DIVI . M . ANTONINI PII GERM . SARM . NEP . DIVI ANTONINI PII PRONEP . DIVI HADRIANI ABNEP . DIVI TRAIANI PARTHIC . ET DIVI NERVAE ABNEP .
M . AVRELIVS ANTONINI PII FELIX AVG . TRIB . POT . IIII , PROCOS .
ARCVS CAELEMONTANOS PLVRIFARIAM VETVSTATE CONLAPSOS ET CONRVPTOS A SOLO SVA PECVNIA RESTITVERVNT .

In domo Marcelli Capo de Ferro:

T. FLAVIO AVG. LIB, ONESIMO MINISTRAT. DEC. IIII. DEC. FAVORIS. T. FLAVIVS VITALIANVS PATRI OPTIMO.

Ibidem:

.D. .M.

T. COELISENTINIANI CENT. COH, VIIII. PR, P.V, T. COELIVSENTINIANVS FIL, PATRI. B. M, F. ET CALIDIA PYRALLIS MARITO OPTIMO. F.

Ibidem.

.D. .M.

OLLIAE TROPHIME FEC. Q. VIBIVS SCYRVS FIL. MATRI SVAE BENEMERENTI. VIX. AN. LXV. ET SIBI ET SVIS POSTERISQ. EORVM.

Ibidem:

D MANIBVS

A. DECI EVSEBETIS VIXIT AN. L. SER. SVLPICIVS SVCCESSVS. F.

Ibidem

P. CORNELIVS MAVRVS POSVIT, SIBI ET P. CORNELIO TELESPHORO LIBERTO OPTIMO ET FIDELISSIMO ET BENEMERENTI ~~DE SE.~~ FECIT

Ab alio latere:

DIIS MANIBVS

C. CLODIVS EVPHEMVS P. CORNELIO MAVRO LOCVM ARAE DONAVIT. QVAE COLLIGIT IN SOLO POSITA PEDES QVADRATOS TOT. III.

In domo Albertini [illegible] in [illegible] del Melangolo

Ibidem:

.DIIS .MANIBVS

SIXTILIAE | POTITAE | GENESIACVS | IMP. NERVAE | TRAIANI AVG | GERM. DACICI | CONTVBERNALI | BENEMERENTI, FECIT |

Ibidem.

EROTIANE IN PACE.

Ibidem.

ASPRENANS CALPVRNIVS TORQVATVS PATRI SVO.

Ibidem.

IOVI DOLICHENO
M. AVERONIVS KARICVS
.D.D.

In sancto Saluatore in Campo.

DIS MANIBVS
LIVIAE FORTVNATAE.

In sancto Benedecto.

.D. .M.

C. CANDIENO AFRICANO FILIO PIISSIMO, C. CADIENVS IVSTVS PATER VETERANVS CON. PRIMAE VRBANE FECIT.

Ibidem prope in uia publica.

M. LIVIVS AVG. L. SECVNDIO
ACCENSVS DRVSI CAESARIS
ET ALVMNVS
M, LIVIVS. M. F. POLMACEDONIC. F.
IVLIA TERTVLLA VXOR
M. LIVIVS. M. L. PROSPER.

In domo Angeli ibidem prope

CARTILIO . ANICETO . CONIVGI . BENEME
RENTI IVLIA . ASCLEPIO DOTE .

Ibidem.

DIIS MANIBVS.

BOIONIA ANTVLIALA MATER NARCISSI . F . ER
CA SE PIENTISSIMO QVI VIXIT ANNIS , XXVI .
MORATVS EST IN DISPENSATIONE BOIONAE
PROCILLAE . ET AVRELI FVLVI HEC SVPREMVM
MVNVS LIBENTI ANIMO SIBI ET POSTERIS QVAE
SVIS FECIT ET EORRM

Ibidem.

LVCRETIAE TRYPHOSAE CN .
LVCRETIVS POLYCARPVS CONIVGI
BENEMERENTI F E C I T .

In sancto Saluatore prope pontem Syxtũ.

DIS MANIBVS.

[illegible] p. III.

CN . OFILLIO CN . F . QVIR , PISONI . V . A . XXIII . M . IX . D . X
CN , OFILLIO CN . F . QVIR . FRVGI . V . A . XVII , M . III .
CN . OFILIVS SVCCESVS ET ANTONIA RESTITV
TA PARENTES FILIS PIENTISSIMIS FECERVNT ET
SIBI ET SVIS LIBERTIS LIBER
TABVSQVAE POSTERISQVE
E O R V M .

Ibidem prope.

L . ANTISTIVS BACCHYLVS . D . D . I . I . M.

[illegible]

Ibidem.

. D . . I . . M .

AVRELIA VITALIS SE VIVA A SOLO COMPARAVIT SIBI ET AVRE
LIO PROCVLO CONIVGI SVO ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE
POSTERISQVE EORVM .

¶ Ibidem.

.D. .M.

LABERIAE IRENE. V.A.XI. DIEBVS. XXVII.
VETVRIVS FELIX. ET LABERIA SYNTICHE FILIAE
PIENTISSIMAE FECERVNT.

¶ Ibidem

M. RHENIVS LIBER XISTVS TI, CESARIS SER.
GERMANIC. APOLLONIO VICARIO SVO AMICO. XX.
CLVRIVS IVCVNDVS ESSEDARIVS. V. A. XXV,
FILIA MATRI.
HVIC MONIMEMTO VSTRINVM APPLICARI NON LICET.

¶ Ibidem.

TI. CLAVDIO PHOEBO VIX. ANNIS. XXXV, NATALIS DE SVO
P. PONTIVS MAXIMVS ET. C. PONTIVS PAVLVS ET. C.
PONTIVS PONTIANVS. F. H.

¶ In sancto Cęsario prope Tyberim

L. TARQVINIO. L. F. POM. ET RVSCO SVLPICIA
NO. SCRIBAE QVAESTORI EX TESTAMENTO.
, D. HS. XX.

¶ In sancto Anastasio ibidem prope.

DIIS MANIBVS SACRVM.

D. FABIO. D. F. CLA. ARCARIO VIX. ANN, XIIX
MEN. IIX D. XXVII. H. VI
FABIA FVSCA FILIO PIISSIMO.

¶ Ibidem.

.D. .M.

AEGRILIO IANVARIO FLAVIA SVCCESSA
CONIVGI BENEMERENTI FECIT.

Ibidem.

D M

Q. CLVVIVS FELIX VIVOS SIBI ET CLVVIA BRVTTIA FELICITATI. FILIAE BRVTTIAE ET PRIMIGENIAE CONIVG. ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE. EORVM FECIT.

In sancto Paulo in la Regula i

.D. .M.

CLODIO THALLO AMICO OPTIMO CVRANT, M, SALVIO GLYPTO HER.

Ibidem.

IVNONI CLEOPATRAE . L . SER . ALEXANDER . B . M . F .

In sancto Stephano in silice exibitum ab Aurelio Sereno Monopolitano.

D M

APOLAVSTVS . MODIANVS

PVBL. VII. VIR, EPVLON. ITEM

APOLAVSTVS CLAVDIANVS

. VII. VIRVM EPVLON

IVSTVS GAVIANVS PVBL. F. ET

P. VOLVSIVS . REN AT

VOLVSIAE IVSTAE MATRI

SRISSIMAE OMNIVM FEMINA

RVM SANCTIORI VNIVIRIAE

QVE. V. MECVM. M. II. D, XXI.

CETERISQVE POSTERISQVE

EORVM.

Ibidem.

.D. .M.

IVLIVS ZOTICVS VIVVS COMPARAVIT SIBI ET SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM.

Ibidem in uenula.

MEMORIAE . M . CRITONI PECVLIARI FECIT.
M. LVCCEIVS LOCVPLES PARENTI . B . M .

In sancto Martinello

.D. .M.

FVL. ADIVTOR. IVL. ATTICAE COIV. B. M. CVM QVA VIX. XXVIII . E . C . AN IA. AN.

In domo Io. Bap. Palini.

.D. .M.

TI. CLAVDIVS SECVRVS EVPHROSYNO VERNAE SVO.
IN . F . P . V . IN . A . P . II .

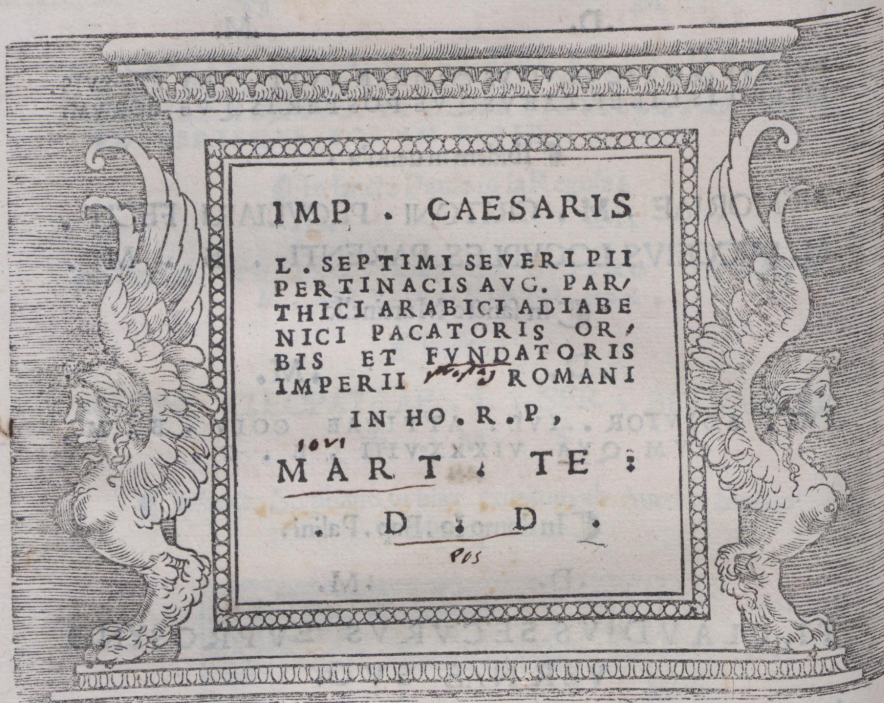
Ibidem.

L. PRAECILIO FORTVNATO ET PRECILIAE NICENI MATER EIVS PATRONIS, B. M . ET DAMALI CONLIBERTAE . L . PRECILIVS TROPHIMVS . F . MATRI.

Ibidem Tarraconae

C. ANNIO . L . F . QVIR . FLAVO IVLIO BRIGENS EX GENTE CANTABRORVM PROVINCIA HISPANIAE CITERIOR OB CAVSAS VTILITATESQVE PVBLICAS FIDE LITTERVM ET CONSTANTER DEFENDENDAS.

¶ Ibidem.

¶ Ibidem.

CAECILIAE . D . D . CAECILIOR
TROPHIMI ET LOGI . LIB . HELPIDI
D . CAECILIVS . VINDEX . AVIAE . PIENTISS.
FECIT . ET LIBERT . LIBERTABVSQ . POSTERISQ,
EIVS . ET . PRAECEPIT . VT . AD . ID . SEPVLCHRVM
HORTVS , QVI , EST . CINTVS . MACERIAE ET
DIETA . AIVNCTA . IANVAE . CVSTODIAE
CAVSA . SEPVLCHRO . CEDAT . ET . ITVM
ADITVM . AMBITVM , SACRIFICIQVE . FACIVNDI
CAVSA . PROXIMIS . EIVS . RECTE , LICEAT.

¶ Ibidem D. M.

L. LEPIDIVS . L . LIB : HERMES

NEGOTIATOR. AERARIVS. ET FERRARIVS SVBAEDE. FORTVNAE AD. LACVM. ARETIS. ET OBELLIA . THREPTE FECERVNT.

L. LEPIDIO . L . F . PAL . HERMEROTI

QVI. VIXIT. ANNIS. VIII, MENSE. I. DIEBVS. XXII, ET

LEPIDIAE . L : F . LVCILLAE

QVAE : VIXIT . ANNIS . V . DIEBVS . VIIII : FILIS : DVLCISSIMIS . ET . PIISIMIS . ERGA . SE . ET LIB . LIBERTABVSQVE . POSTERISQVE . EORVM HAEC . TVBER , CVM AEDIF , HVIVS . MONVM . TVTELA . EST H. M. SIVE, AEDIFICIVM. QVOD. EST , HERED . NON . SEQVET.

¶ Ibidem.

L. GRAVIVS SEIO LACVM IMPENSA SVA FACTVM DEDIT DONAVIT.

¶ Ibidem in pariete domus.

·D· ·M·

CLODIAE DAPHNIDI

FECIT CLODIA PROSDOCE MATRI INDVLGENTISSIMAE ET SIBI ET FORTVNATO DECVRIAE . SCRIB . LIBR , AED . CVR . ET . LIBERTIS . LIBERTABVS . POSTERIQVE EORVM

c.s. ¶ In platea marranorum.

IMAGINVM DOMVS AVG. CVLTORIB.
SIGNVM LIBERTATIS RESTITVTAE SER. GALBAE
IMPERATORIS AVG. CVRATORES ANNI SECVNDI
C. TVRRANIVS POLYBIVS.
L. CALPVRNIVS ZENA.
C. MVRDIVS LALVS.
C, TVRRANIVS FLORVS.
C. MVRDIVS DEMOSTHENES,
S. P. D. D.

¶ Ab alio latere.

DEDIC · IDIB. OCTOBR.
C. BELLICO NATALE.
P. CORNELIO SCIPIONE ASIATICO, COS.

¶ Ibidem prope in pariete cuiusdam domus.

Alexandriss. zitta. P. u. ... c.s.

HERMAE
AVG. LIB.
A CVBICVLO DOMITIAE
AVG FORTVNATVS. F
PROC. FISC. ASIATIC
PATRI · PIISSIMO. ET
INDVLGENTISSIMO

In sancta Maria Monticelli.

DIS MANIBVS.

TI. CLAVDIO AVG. L.
PRIVATO

CLAVDIA FORTVNATA CONIVGI SVO ET
SATTIA VICTORINA PATRI SVO
FECERVNT.

Ibidem

D M
TI. CLAVDI VENERIANI FEC. PATER.
TI. CLAVDIVS FORTVNATVS FILIO CARSSIMO

QVI VIXIT ANNIS. VIIII. MENS. VII. DIEBVS. XXI.

Ibidem.

DIS MANIB.

TI. CLAVDI ABASCANTIANI

VIX. ANN. XXII.

OBITVS EST NARBONE PROVIN.

T. FLAVIVS ABASCANTVS ET CLAVDIA STRATIA
PARE. F.

Ibidem.

.D. .M. .S.

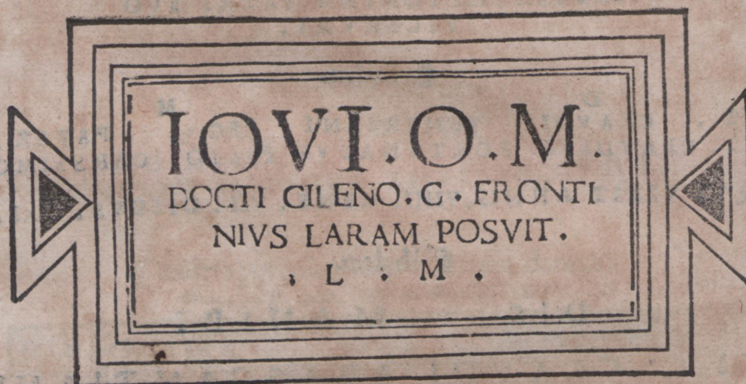
TI. CLAVDIO AVG. L. PHOEBO

CLAVDIA PANNYCHIS
FECIT.
CONIVGI BENEMERENTI SIBIQ. ET L
LIBQ. POSTERISQVE EORVM.

ℂ Ibidem

.D. .M.
ATILIAE MOSCHIDI F. DVLCISSIMAE.
Q. ATILIVS MOSCHVS ET CORNELIA CORINTHIA
S. PARENTES FECERVNT SIBI SVIS POSTERIS
SVORVM.

ℂ Ibidem.

ℂ Ibidem.

.D. .M.
VIRGINIS FILIAE MEAE CARISSIMAE VIRGINEAE NIMIAM
OB PIETATEM PROPRIIS MEIS MANIBVS INTEREMPTAE PROH
DOLOR QVANTVM FVIT CARISSIMA IN ANNO. XVI. IVVEN/
TVTIS EIVS MENS. V, D. III.

℃ In domo Francisci de Planea.

M. ANTONIVS INGENVS HIC SITVS EST.

ℂ Ibidem.

DIIS MANIBVS
T. F. SEXTI POLYTIMI SEXTIA NEMESIS VIRO SVO
FEC. CVM QVO VIXIT ANNIS. XXV.

¶ Ibidem.

DIVO AVGVSTO TI. CAESARIS AVGV
STI LEGATVS PRO. PR. A. VITELLIVS
. A. F.

¶ In domo Marii Odi de Guarneriis.

CARRINATIA FAVSTA MARMORIDAE TOLOLLAS
EMIT .IIII, NOMINI EROTIS HILARAE EMACERIAM
INTER.

¶ Ibidem

.D. .M.
SEPTIMIANI HELIA FILIO PIENTISSIMO FECIT.

¶ Ibidem.

L. GALLIVS HELIVS ET CALPVRNIA EX IVSO HOC
LOCVM ACCVMBANTIA FECERVNT.

¶ Ibidem.

L. CLADVS MVNATIA PLANA ANTHVSA OLLAS
CONTINET .VIII. CLADI.

¶ Ibidem.

IPHIGENIA SVAVIS HAVE. VIXIT MENSIB. OCTO.

¶ In domo Bernardini de Herculinis

DIIS MANIBVS.

FISIAE FELICVLAE. V. A. XXII. ET DIEB. XXV. PHOEBVS CONIV
GI CARISSIMAE ET FESTVS PATER ET FISIA HELENE MATER
FILIAE PIISSIMAE.

¶ Ibidem.

.D. .M.
RVERIA PROCILLA CVLTO FORTVNATO BENE
MERENTI CONIVGI FECIT.

Ibidem.

.D. .M.

T. ÆLIVS ANTHVS AVG. LIB. PROC. MONIMEN TVM. TERRA IMAGINVM SIBI ET FILIS SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERIQ. EORVM. FECIT.

In sancto Benedicto in platea Tagliacozii.

.D. .M.

CARSIDIAE HELPIDI CORNELIVS ONESIMVS CONIVGI SANCTISIM. BENEMERENTI FECIT.

Ibidem

DIIS MANIBVS.

IVNIAE . M . F , GEMINAE

In sancta Maria de Cacabariis.

M. AVR. VICTORI C. V. PREFFERIAR. LATIN. SACERDOTI DEI SOLIS RELIGIOSISSIMO IOVIANVS CALLIDIANVS CONDI SCIPVL. PATRON DIGNISIMO

In sancta Maria de monte Serrato.

.D .M.

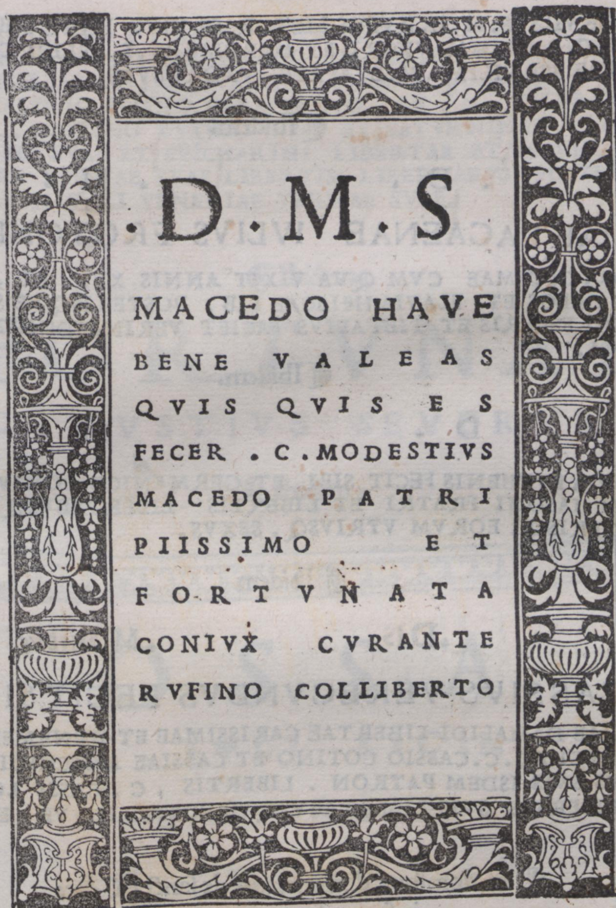
R . M . R . M . M . F .

In sancto Saluatore de Cacabariis.

IOVI

SERENO NVNNIVS ALBINVS EX VOTO.

¶ Ibidem

¶ Ibidem.

DECIA CALENA DECIAE PRIMAE MATRI DVLCISSIMAE ET
M. OCTAVIO SP. F. PARMENONI.

¶ Ibidem.

.D. .M.

PHOEBI . F . PHOEBVS . P . ET AVGE MATER.

¶ Ibidemprope in pariete cuiusdam domus.

M. SERVILIVS. M. L. RVFVS LICTOR SE VIVO FECIT SIBI ET PE TIAE. C. L. PRIMAE VXORI ET MARCIAE Ↄ. L. FELICI CONCVB. OBITAE SERVILIAE. M. L. APATE VXORI SVAE,

¶ Ibidem.

. D. . M.

IVLIAE LACAENAE IVLIVS FROTONIANVS VXORI OPTIMAE CVM QVA VIXIT ANNIS. XXX. ET, M. VL PIVS GELOS ET FLAVIA HELICAE LIB. POSTERISQVE SVORVM QVOD FECERIS ET TIBI ALIVS FACIET VERINA DOMINAE FAV STINA.

¶ Ibidem.

D. M.

FLAVIA EVTHENIS FECIT SIBI ET GERMANICO CONIVGI SVO ITEM IASONI FRATRI ET LIBERTIS LIBERTABVSQ. SVIS POSTERISQVE EORVM VTRIVSQ. SEXVS.

¶ Ibidem

. DIS . M ANIBVS

C. CASSIVS VERECVNDVS FECIT SIBI ET CASSIAE DAMALIDI LIBERTAE CARISSIMAE ET BENEMER. IDEM CONIVGI ET. C. CASSIO COTINO ET CASSIAE MOSCHIDI PAREN TIBVS SVIS ISDEM PATRON. LIBERTIS, C. CASSI LONGINI ET LIBERTIS SVIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE. EORVM.

¶ In domibus dominorum de sancta Cruce in fronte fragmentatum.

SPEI AVG | SACR |.

A latere

SPES / POSITA SVM FELIX / VICINIAE / DEDICATVM

¶ Ibidem.

FVRFANIA L. F. SATVRNINA FECIT SIBI ET A. MANNEIO. A, F. COL. CELSO FILIO SVO MILITI COHORTIS. VII. PRAETORIAE ET M. VALERIO ISMARO CONIVGI SVO ET M. VALERIO SEMNO VERNAE SVO ET M. VALERIO ISMARI. L. HESYCHO TVTORI SVO ET SATVRNINAE VENERIAE VERNAE SVAE ET EPICHARINI LIBERTAE ET SECVNDAE VENERIAE VERNAE SVAE LIBERTIS LIBERTABVS POSTERISQ. EORVM NATALI VENERIAE VERNAE SVAE.

L NE
NE

¶ Ibidem.

FORTVNAE
C: RVSTIVS SEVERVS.

¶ Ibidem:

OSSA
C. IVLI LICINI
L. TIRENI
ET DONATAE
LIBERTAE

Ibidem.

. D . M .

AELIA SEVERINA FECIT CONIVGI PIISSIMO VIRGINIO TRIB . QVI CONVIXIT ANN . XXIII . ET FILIO QVI VIXIT ANN . VI . DIES . VIII .

Ibidem.

DIS MAN.

CLODIO PRISCO FECIT OCTAVIA AFRODISIA OCTAVIVS HERMA ET CECILIO EPIGONO FRATRI BENEMERENTI ET SIBI ET SVIS LIB . LIB . POSTERISQVE EORVM.

Ibidem.

PERMISSV . DECVRIONVM

ATIMETVS ET IAS MARCIAE . A . XVIII . HYMNO A . XVI . FILIS SVIS ET SIBI,

Ibidem:

M . CANVLEI TROPHIMI . V . A . X . M . VI . D . V . M . CANVLEIVS HYGINVS VERNAE SVO.

Ibidem:

DIS MANIBVS.

COMMVNIS VIXIT ANNVM . I , MENSES . III . DIES . VII . THALENIS FAVSTI . Q . ET CORNELIAE N . DISP . VERNAE SVO FECIT.

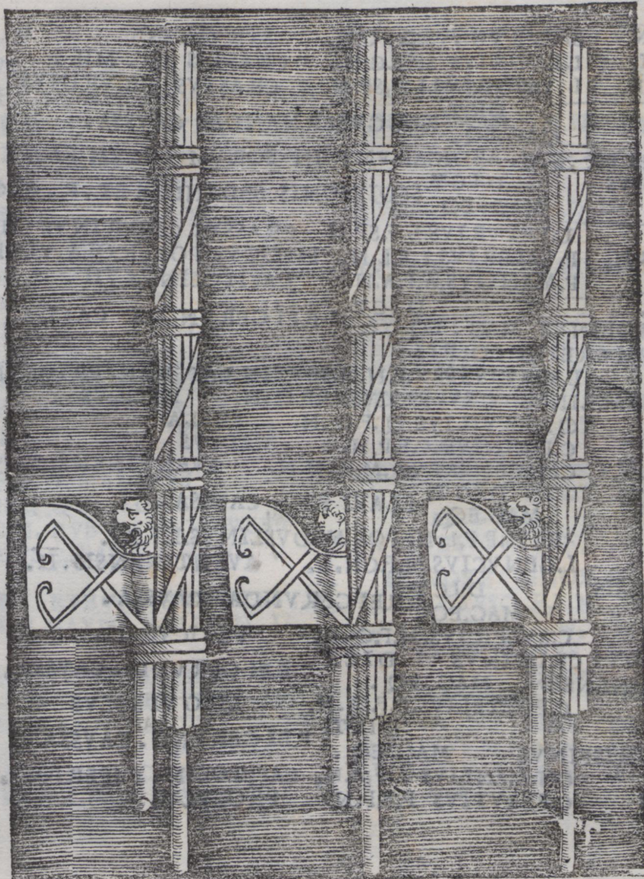
Ibidem.

ARTEMIDORO PLVMARIO CONLEGAE.

Ibidem

L . VOLVSIO VALENTI VOLVSIA CALLISTAE CONIVGI . B . . M .

¶ Ibidem.

FASCES ET SECVRES CONSVLARES

Ibidem ante fores Sanctæ Mariæ in Publicolis statim a sinist

CAPITOLIN SP.SERVILIVS.C.F C.N. STRVCTVS.
MALVGIN.VII. L.PAPIRIVS SP.F.C.N. CRASSVS TR. MIL.
EXTAT.IIII. L.VETVRIVS.L.F,SP.N. CRASSVS CICVRINVS
.LLVS.IIII. DICT. REI GVBERNANDAE CAVSSA.
AMERCINVS MAG.EQ.
M IN MILITES EX ,S.C. ABDICARVNT IN EORVM LOCVM FACTI SVNT
CAPITOLINVS DICT. SEDITIONIS SEDANDAE ET .R.G.C.
MVS E PLEBE MAG. EQ.
SSVS .II. L,VETVRIVS.L.F.SP.N CRASSVS CICVRINVS .II.
MALVGINENS.II. P.VALERIVS.L.F.L,N. POTITVS POBLICOLA.VI.TR,MIL,
ACERINVS P.MANLIVS.A.F,A.N. CAPITOLINVS .II.
CAMILLVS.V, DICT , REI GERVNDAE CAVSSA.
NATVS CAPITOLINVS MAG. EQ.
PLEBE PRIMVM CREARI COEPTI
MERCINVS L.SEXTIVS SEX.F.N.N.SEXTIN.LATERANI PRIMVS E PLEBE
GILLENSIS ALBINVS C.SVLPICIVS,M.F.Q.N. PETICVS
TINENSIS Q.SERVILIVS.Q.F.Q.N. AHALA
PETICVS C.LICINIVS.C.F.P,N. CALVVS
MERCINVS.II. CN.CENSATVS ,M.F,,M.N. AVENTINENSIS
IMPERIOSSVS DICT. CLAVI FIG. CAVSSA.
NATA. MAG.EQ.
AMBVSTVS RIVS.P.F.L.NEPOS MEDVSLINVS.L.F.XX.
AHALA.Q.F. L.GENVCIVS.M.F.CN.N. AVENTINENSIS.II.
ASSVS CILLENSIS DICT. REI GERVNDAE CAVSSA.
SCVS MAG,EQ.
C.SVLPICIVS.M.F.Q.N. PETICVS.II.
S CAPITOLINVS CRISPINVS DICT. REI GERVND. CAVSSA,
M.N.MALVGINENSIS MAG. EQ.
AMBVSTVS C.POETELIVS.C.F.Q.N, LIBO VI SOLVS
AHALA DICT. REI GERVND. CAVSSA.
CAPITOLIN CRISPINVS MAG. EQ.
ENAS CN.MANLIVS L.F,A.N. CAPITOLIN. IMPERIOSS.
AMBVSTVS C.PLAVTIVS P.F.P.N PROCVLVS

...odam pariete fragmentum in tabula marmorea ubi tale decretum.

...VTIVS.L.F.L.N VENNO M.FOSEIVS C,F.M.N, FLACCINATOR
...L.PAPIRIVS.L.F.M.N. CRASSVS C,MAINIVS,P,F.P.N. LVSTRVM FECERVNT.
...MILIVS .Q.F.L.N. BARBVLA C,IVNIVS,C,F,C,N. BVBVLCVS BRVTVS
...VTIVS SP.F.SP.N. RVTILIVS M,POPILIVS,M,F,M,N, LAENAS
...MILIVS.L,F.L.N.MAMERC.PRIVERNAS.II. DICT, REI GERVN,
...VLVIVS.L.F.L.N. CVRVVS MAG,EQ,
...PIRIVS SP.F,L.N. CVRSOR .LV. Q,POBLILIVS,Q,F,Q,N, PHILO, IIII,
...ABIVS.M.F.N.N. MAXIMVS RVLLIANVS DICT,
...VLIVS.Q.F.AL.N.CERRETAN.IN PROELIO OCCISVS EST IN EIVS,L,P,ET MAG,EQ,R,G,C,
FABIVS,M.F.N.N. AMBVSTVS MAG,EQ,
...ETELIVS.M.F.M.N. LIBO C.SVLPITIVS SER,F.Q,N, LONGVS, III,
...NIVS.P.F,P.N. II. DICT, REIGERVNDAE CAVSSA
...OSLIVS,C.F.M,N. FLACINATOR. II, MAG,EQ,
...PIRIVS SP,F,L,N, CVRSOR. V. C,IVNIVS,C,F,C,N, BVBVLCVS BRVTVS, II,
...ETELIVS.C,F.C.N. LIBO VISOLVS DICT, REIGERVNDAE CAVSSA
M.F.M.N. LIBO MAG,EQ.
...LERIVS.M.F,M.N. MAXIMVS C.PLAVTIVS DECIVS,P,F,Q, MVS
...VLPITIVS SER.F.Q.N, LONGVS DICT, REI CERENDAE CAVSSA
...NIVS.C.F.C.N. BVBVLCVS BRVTVS MAG EQ,
...SAR CLAVDIVS.C.F.AP.N.CAECVS C,PLAVTIVS ,C,F,C,N, QVI IN HOC
HONORE VENOX APPELLATVS EST,
...NIVS.C.F.C.N. BVBVLCVS BRVTVS. III, Q.AIMILIVS Q,F,L,N, BARBVLA, II,
...ABIVS M,F.N.N.MAXIM.RVLLIAN, II. C,MARCIVS,C,F,L,N, RVTILIVS QVI POSTEA
CENSORINVS APPELLATVS EST.
...PIRIVS SP.F.L.N,CVRSOR. II, DICT, REIGERVND, CAVSSA
...NIVS.C.F.N.BVBVLCVS BRVTVS. II. MAG,EQ,
HOC ANNO DICTATOR ET MAGISTER, EQ, SINE COS, FVERVNT,
...CIVS.P,F.Q.N. MVS. II. Q,FABIVS,M,F,N,N, MAXIM,RVLLIAN, III,
...LAVDIVS.Q.F.AP.N, CAECVS L,VOLVSIVS,C,F,C,N, FLAMMA VIOLENS,
M.VALERIVS M,F,M,N MAXIMVS

DE REGIONE

Ibidem.

Ibidem in ecclesiam :

.D. .M.

TI . CLAVDIO ONESIMO VIATORI COLLEGI MA
GNI CL . ZMYRNA CONIVX .

In sancta Maria in Iulia .

S. fol. 57. [illegible]

TROPHIMIANVS RELIQVIAE PVERI QVONDAM
PHRYGII PASTORIS VIXIT , ANNIS DVODE/
CIES SENIS , NAM TERTIVS ASTVLIT ILLVM,

Ibidem.

.D. .M.

M. VALERI CALLIPARTHINI VIXIT ANN. VII. M. XI. D. XXVIII. H. S. E. M. VALERIVS CAI IVLICVS FECIT.

In sancto Saluatore in Iulia.

CN. CORNELIVS CN. L. DIVS.

In domo Pauli Palelli Aromatarii.

A. PLAVTIVS CELADVS HERMETI LIB. PIISSIMO

B. M.

EPITYNCHANVS SER. FACIVNDVM CVRAVIT.

Ibidem.

.D. .M.

A. ATINI CELSI.

Ibidem

D M

MODESTIAE EVTYCHIAE CVRA HEREDVM FECERVNT.

Ibidem.

PRO SALVTE ET GLORIA IMP. CAES.

M. AVRELI ANTONINI AVG. L. ARVNTIVS

ET. Q. CLODIVS IASON ET

MERCVRIVS FILIVS HVIVS

. D. D. D.

Ibidem.

D M

SABINIA IVSTINA SIBI ET VLIO VALE VENAEO ALVMNO VIVA POSVIT.

Ornamenta, sive sculptura huius saxi haec sunt. [illegible] ad dextr. ac laevam, adscriptis suo cuique nomine, sacerdotes duo: Clodii pater filius, figura parva, librum manu tenens. Supra vero lapidem Iovis imago [illegible] conspicitur, veste post humeros reiecta, qui quidem dextra levata sceptrum tenet, sinistra palma. Infra lapidem ara accensa videtur, ex qua, praeparata ad [illegible].

¶CAPVT .XX. DE .VIII. REGIONE SANCTI EVSTACHII.

¶In sancto Blasio de Anello

.D. .M.

P. CVRTIO , P . F . TVTO SCRIBAE AEDILICIO
P. CVRTIVS ONESIMVS PATER FILIO PIISSIMO
FECIT SIBI ET CVRTIAE BACHIDI MATRI EIVS
VIXIT ANNIS . XVIII . DIES . XV
H . ARA . H . N . S

¶In sancto Nicolao ibidem prope.

.D. .M.

TI.IVLIO PHOTO MATERNO VIX. AN. XXXII.

¶In Palatio Archiepi Senensis Pii . iii . pont . max . nepotis.

ASPICITE . O . CIVES , SENIS . ENNII . IMAGINIS . FORMAM
HEIC. VOSTRVM. PANXIT. MAXVMA. FACTA. PATRVM

¶Ex alio latere.

NEMO. ME. LACRVMIS. DECORET NEQ. FVNERA. FLETV
FAXIT. CVR. VOLITO. VIVVS. PER. ORA, VIRVM.

¶In sancto Sebastiano ibidem prope.

DIIS MANIBVS
L. LEPIDI EPAPHRAE PATRIS OPTIMI L. LEPI
DIVS MAXIMVS, F. DE SVO.

¶In pariete domus Honofrii Balistarii prope. s. Pantaleonē.

DOMNINA QVAE VIXIT ANN . XXXII . DEPO
SITA . IIII. IDVS AVGVSTAS.

In domo D. Lucę Mutiani.

D. M.
MVTIVS LEGITIMVS ET MVTIA LEGITIMA SIBI
ET MVTIO DIONYSIO L. L. POSTERISQ. EORVM.
POST OBITVM NOSTRVM CORPVS EXTRANEVM
VENDERE SIVE DONARE VOLVERIT IN
FIRAT AERARIO HABEBIT DELATOR.

In quodam domo prope Aedem sancti Iacobi
de natione Hispanorum.

DIIS MANIBVS SACRVM.
TARQVITIAE MODESTAE
QVAE VIXIT AN. XV. M. VI. D. VI
MODESTVS ET LICINIA PARENTES LACENIVS MA
RITVS. C. QVAM DVLC.

NAM FVIT EXIMIA SPECIE MIROQ. DECORE
MEMBRA MERANT VERO CORPORE DIGNA SVO
VALE. VALE. DVLCISS.

In Aede. S. Mariæ de Cœlis ubi est. S. Alonisius nationis Gallię.

TI. CLAVDIVS FELIX
VIXIT ANNIS. XXC.
APVSVLENA RVFILLA POSVIT CONIVGI SVO CARIS
SIMO ET SIBI ET SVIS APVSVLENVS PLEBEVS
VIXIT ANNIS. XVII. ET MENS, XI. ET DIEBVS, XV,
APVSVLENA RVFILLA POSVIT INFELICISSIMA.

Ibidem.

D. M.
VETTVLENAE. T. F. QVADRATILLAE.

Ibidem

CLAVDIAE AVG. L. QVEITAE HIC SITAE EST

¶ In sancto Eustachio.

DIS MANIBVS
SACRVM.

FOLIAE . C . F . QVIETAE
M. VETTIVS TIGRIS CONIVGI OPTIMAE BENE
MERENTI ET SIBI POSTERISQVE SVIS ET
M. AVRELIO CHARILAMPE ET
M. AVRELIO ACHILLEO.
P . T . S .

¶ Ibidem.

DIS MANIB.

IVLIAE POLYNICES CELER . CAESARIS CONIVGI OPTI
MAE PIISSIMAE ERGA SE SVOSQVE.

¶ Ibidem.

DIS MANIB.
T. FLAVIO AVG. L. HARMODIO
Q.Q. CALIDII EROS ET HERMES BENEMERENT.

¶ Ibidem.

DIS MAN
MYRONI. M. TANONI BASSI TRIB. COH. III. PR.
POPILIA XENONIS FRATRI OPTIMO BENEMEREN
TI FEC.

¶ Ante Ianuam domus D. Iulii Tamarozii.

M. AVRELIVS. PACORVS
ET
M. COCCEIVS. STRATOCLES
AEDITVI. VENERIS. HORTORVM.
SALLVSTIANORVM. BASEM. CVM.
PAVIMENTO. MARMORATO
DEANAE
D. D.

Ibidem in atrio.

SENATVS POPVLVSQ.
ROMANVS.
IMP. CESARI DIVI AVGVS...
PONTIF. MAXVM,
IMP. COS. TRIB.
POTESTAT...

Ibidem.

.D. .M. .S.

BABVLLIAE VARILLAE CONIVGI B.M.
FECIT. M. STATILIVS AVGVSTALIS

Ibidem in orto fragmentum.

.D. .M. .S.

ANTONIVS SEVERVS AQVILA HIC IACET
V SINE ANIMA MISERABILI FATO QVI
L VIXIT ANNIS BISSENOS SEX VI MENSES E
T TVI VOTA ERANT VT PARENTIBVS ISTA T
O PARARET SET MORS INMATVRA FECIT T
R VT FACERENT PARENTES FILIO STVDIA V
AMAVI OBSEQVENS MAGISTRIS FVI V
OBSERVAVI PARENTORVM PRAECEPTA ME A
...MICOS COLVI PATRONOS BONOS... I
...OFFICIO PRAESTVS FVI SET FATALI...
...M AETATE TVLERINT LVS...
...QVOD DIME IBV...

Ibidem.

C. IVLIVS DIVI AVG.

HILARVS MANCEPS HIC MONIMENTI ANTEROS
MARMOR VEDIAN. C. IVLIVS DIVI AVG.
L. ELAINVS,

¶ Ibidem:

. D . . M .

HAVE HYGIA ANIMA DVLCISSIMA EIDIAE SECVRISSIMAE
QVAE VIX . ANN , XVI .
SIT TIBI TERRA LEVIS .

¶ Ibidem.

LVCVS SACER .

¶ Ibidem .

.D. .M.

P . SERVILIVS PHISETVS SERVILIAE TYCHE LIB , SVAE ET
IVLIVS EVPHEMVS FECERVNT BENEMERENTI VIXIT ANNIS
XXV . ITV AMBITV SACRIFICIVM FACIVNDI .

¶ Ibidem

MVNATIVS PAPA ET SOROR DIA
HIC SITI SVNT .

¶ Ibidem.

AEMLIA AMABILI SOROR ELPIDI FIDELIS ET
AEMILIA TYCHE MATRONA AMABILI ,

¶ Ibidem.

.D. .M.

SILVANVS LEVETI FIL . LIB . LIBER POS , EORVM
IVS HABENS HVI MONIMENTO .

¶ Ibidem:

.D. .M.

XANTIPPE . V . M . X , D X . TROPHIMVS ET NYMPHAE
FECERVNT PARENTES ,

Ibidem.

.D. .M.

M. VLPIO ANTONINO EVOK. FLAVIVS AVRELIVS EVOK, ET VL PIVS FLORENTINVS HEREDES EX TESTAMENTO EIVS FECERVNT ET SIBI LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE ORVM

Ibidem.

IVLIAE SP.F. MOPSID FELIX CAESARIS CONTVBER.

Ibidem.

.D. .M.

P. AELI IO.CELERI CLODI AHELPIS CONIVGI BENE MERENTI QVI VIXIT ANNIS .XC. ASTOMACHETVS

Ibidem

DIIS MANIBVS

P. MANLIO PAMPHILO ET IVLIAE CHRESTE ET. C IV LIO SP. F. CERIALI.

Ibidem.

.D. .M.

VALENTINAE VIX. ANN. VI. M. II, D. V. ANNIA VALENTINA ET ARPOCHRA FILIAE PIIS SIMAE FECERVNT.

Ibidem.

.D. .M.

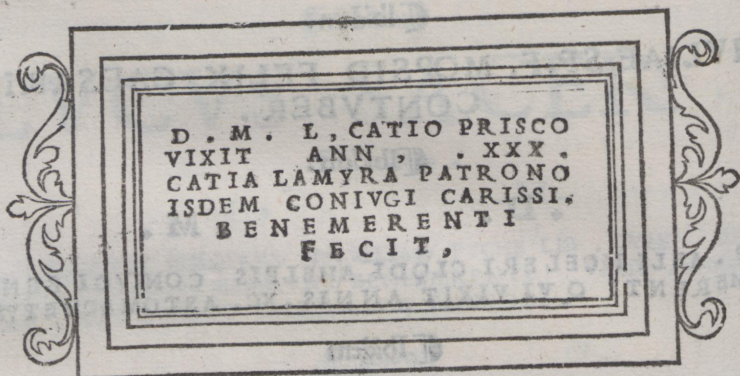
SAEBERAE QVE VIXIT ANNIS, XXIII. M, II, D. XV. MEMFITA CONIVGI BENE. MER. FECIT SIBI ET SVIS POSTERISQVAE AEORVM. HVIC MONIMEN TO MANVS QVI INTVLERIT DABIT SESTERTIOS.XX.

¶ Ibidem.

DIS MANIB.

M. COELI BLASTI COLIA CALE CONIVGI BENEMERENTI FECIT.

¶ Ibidem:

¶ Ibidem

L. COCCEIVS. L. L. EROS POENIA SEX. L. RVFA.

¶ Ibidem.

LIBERTORVM. C. ARRENI MARCIANI ET POSTERIS EORVM. ET QVI IN HOC MONVMENTVM TVENDVM CONTVLERVNT.

TITINIO ¶ Ibidem:

Q. TVTILIO. Q. L. ASARACO.

¶ Ibidem.

.D, .M.

FELICIS IVLIA FELICVLA CONIVGI KARISSIMO FECIT ET SIBI ET SVIS POSTERISQ. EORVM IN, FR. P. IIII, IN: AGR. P. VI.

¶ Ibidem.

C. IVLIVS PHILVMENVS APOLLINIS AEDEM ET LAREM RENOVAVIT EX VOTO.

AR

¶ Ibidem.

. D . . M .

M, QVINTILIO VITALIONI FILIO PIENTISSIMO
QVINTILIA ANTHVS FECIT ET ANTHVS PATER
SIBI ET SVIS POSTERISQVE EORVM.
IN FRONTE . P . VI . IN AGRO . P, VI,
VIX . ANN, XV . MENSIB . X, D . XXVIII . HOR . I.

¶ Ibidem.

. D . S . M .

AVR . POTENTIANO VET, QVI VIXIT ANN . LXII.
AVR . ESVPERIA CONIVGI CVM QVO VIXI AN .
VII . M . V . B, N . M . F.

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS.

ANTONIAE . M . F . PANACES VIX . ANN . IX . MENS . XI . DIEB . XIII.
FILIAE OPTIMAE ET PIISSIMAE
M . ANTONIVS PAL . ALYPVS ET PAPINIA ZOSIME FECERVNT

¶ Ibidem in quadrato marmore undiq; descripto in prima fronte sic.

Q . MARCIO BAREA TRVSTIO NVMMIO GALLO COS.
M . IVLIVS THALAMVS DEC . II . Q . I .
HOSPES TI . CAESARIS AVG, LICINIANVS DEC . II . Q, I.
ARAM MARMOREAM HVIC VM DECVRIAE IN SVA .
QVAESTVRA DE SVO . D . D . IDEM DEDICARVNT.

S A C R V M .

¶ In tribus reliquis lateribus sic scriptum est,

GENIO HVIC DEC . SACRVM .

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS
TI . IVLIO . NILO FECIT CERDO FRATRI . B . M.

¶ In domo Io. Dominici de Fidelibus siue in uinea eius prope Sãctam Mariam Maiorem.

IMP. DIOCLETIA. CESAR. AVG.

PLVRIMIS OPERIBVS. IN COLLE HOC EXCAVATO SAXO QVESITAM AQVAM IVGI PROFLVVIO EX TOFO HIC SCATENTEM INVENIT MARTIA SALVB. TIBER LEVIOR. CVRATIS AEGRITVT. ET STATERA IV DICATAM EIVS RECEPTVI PVTHEVM AD PROX. TRICL. VSVS IN HOC SPHERISTERIO VBI ET IMPERATORIAM DICTYLOTHECAM POS.

¶ In domo M. Andreę Fuluii.

DIIS MANIBVS
T. FVLVIO CARPOPHORO. M. FVLVIVS APOLLINARIS FECIT ET SIBI POSTERISQ. SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQ. POSTERISQ. EORVM.

¶ Ibidem.

.D. .M.
FVLVIAE QVINTILLAE FECIT CORNELIA HELPIS FILIA MATRI BENE MERENTI,

¶ Ibidem.

LVTATIA RHODOCHRVS

¶ Ibidem.

,D. ,M,
VOLVSIA HEDEA ET DIDYMVS FILIAE BENE MERENTI FECERVNT VIXIT. AN. XI. M II. D. XIX.

Ibidem.

SILVANO SANCTO
DONVM DEDIT
FABIVS CIVPPIVS . B . B .

In domo. M. Io. Angeli de Victoriis.

.D. .M.

M. APIDIVS TIMOTHEVS FLAVIAE DIOGENIDI CON IVGI SVE CON QVA VIXI ANNIS. XXX. ME VIBO BENEMERENTI FECI DVLCISSIMAE MEAE ET MI IPSO.

In domo. D. Cæsaris de Alberinis.

DIS MANIBVS.
T. FLAVIO HERMETIS

Ibidem.

. D . . M .

TI. CL. CASSINATI CONIVGI BENEMERENTI FECIT VIRGINIA VENERIA CVM QVO VIXIT ANNIS. XVI. ET CL. ARTEMI DORVS FRATRI BENEMERENTI FECERVNT.

In Fragmēto quodā Thermaꝝ traducto anꝫ .S. Mariā de Mōterone

TANS TRIVMPHATORIS AVGVSTI TE MAS VETV STATE LABEFACTAS RESTAVRAVERVNT. RVSTI CVS. V,

In sancta Maria monteronis.

DIANAE

PRO SALVTE IMP. L. SEPTIMII SEVERI ET
ET M. AVRELII ANTONINI AVGG. ET linea abrasa. IVLIAE
AVG. MATRI CASTROR linea abrasa

Ibidem.

A. LARCIO EPICVRI LIB. FRVCTO LARCIA SECVNDA COLLIB. A. LARCIO FRVCTO CONTVBERNALI SVO BENE MERENTI ET SIBI FECIT.

DIS .M.

LARCIAE SECVNDAE PATRONAE SVA BENAE MERENTI ANIMO LIBENTES FECERVNT A. LARCIVS DEMETRIVS ET LARCIA NYMPHAE VIXIT ANNIS . XC .

Ibidem

DIS M

DEVTER CAESARIS VERNA FLAVIAE CARAE MATRI PIENTISSIMAE FECIT ITEM M. FLAVIO FRATRI EVDEMONI

Ibidem.

.D .M.

M. VLPI. EROTIS VLPIVS GAMICVS LIB. BENE MERENTI FECIT

Ibidem.

.D. .M.

LIBERTIS ET FAMILIAE TI. CLAVDI. Q. ET AGATHIONIS.

Ibidem.

DIS MANIBVS

TI. FLAVIO PHILETO VIX. ANNIS. VI. DIEBVS. X. T. FLAVIO VENVSTO VIX. ANN. XVIIII. MENSIB. XI. DIEBVS. XIIII. FLAVIA VENERIA ET PHILETVS PARENTES ET SIBI POSTERISQVE SVIS

In domo .M. Hieronymi marmorari.

MALLIA HERMIONE FEC IVLIO ONESIMO CONIVGI

. B . M . P .

In atrio domus .R. D. Andreę episcopi Vallensis:

IMP. CAESARI
DIVI·HADRIANI AVG·FILIO·
DIVI TRAIANI PARTHICI NEP . DIVI NERVAE
PRONEPOTI·TITO AELIO·HADRIANO ANTONINO·
AVG . PIO TRIB . POT . COS . DES . II
S C R I B A E
A R M A M E N T A R I

Vltima linea abrasa est in marmore .

Ibidem:

DIS MANIBVS.
P . M A R I T E R I S .

Ibidem

CAESONIA . P. L . AMMIA CAESONIA . P . ET . Ɔ . L .
MAR IA . P . CAESONIVS . P . L . GATTA . CAESONIA
P . Ɔ . L GRAPHIS . ARRIA . L . L . AEGLE . ANTONIA
L . L . ANTEROS SIBI ET LIBERTIS LIBERTAB .
POSTERISQVE E O R V M ,

Ibidem:

D . M .

L . FAEMIO HERMETI VIXIT ANN . XLV . CAESIA
ZOE CONIVGI BENEMERENTI F E C I T

Ibidem

DIS MAN.

LICINIAE FORTVNATE FILIAE . DVLCISSIMAE VI
TALIS ET LICINIA MERCATILLA FECERVNT ET
SIBI SVIS POSTERISQVE EORVM .

Horgardi Sabena.
b.v. et A.C. eq.
Inc. ed.
ATALANTE · L · ANTONIVS
Inc. ed.

¶ In domo Bernardini de Valle.

.D. .M.

TI. CLAVDIO PROCLO FECIT FLAVIA PRIMITIVA CCIVGI SVO BENEMERENTI HOMINI BONO.

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS

M. IVLIO. F. QVIRINA PVDENTI VIXIT ANNIS. LXXXX. CORNELIA CALLITYCHE CONIVGI SVO KARISSIMO FECIT BENE MERENTI CVM QVO VIXIT ANNIS. LV. SINE CONTROVERSIA VLLA.

¶ Ibidem.

.D. .M.

M. POLLENNIO SABINO APONIA ILLICVLA CON IVGI ET M. POLLENNIVS PRISCVS PATRI B. M. FEC. ET SIBI ET SVIS LIB. LIBQ, PO STERISQVE EORVM

¶ Ibidem

.D. .M.

A. G A B I N I V S F E L I X

VIVOS SIBI FECIT ET MINDIAE EPITEVXI CONIVGI KARISSIME ET INCOMPARABILI ET MINDIAE CLAVDIA NE FILIAE NATVRALI LIBERTIS LIBERTA BVSQ, POSTERISQ. EORVM.

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS

AMEMPTI DIVAE AVG. L. LALVS ET CORINTHVS. L.

¶ Ibidem.

D M S

AMORI CONIVGI BENEMERENTI VIX. ANN. XXIII. MENSIB. V IDEB. XXVI. POSPHORVS ACTOR.

¶ Ibidem.

D M

PETRONIA·NITE·ET·ALCIBIADES ·ALCIBIADI·FIL . DVLCISSIMO·
ET · DESIDERATISSIMO. CVIVS MORS DECEPIT PATREM·SVVM.
Q . V . A . XX . M . VII . D . XXI· ET
IVCVNDAE MATRI·EIVS·CVM·QVA VIXIT , A . XV . ET
FELICLAE -ALVMN . SVAE . Q . V . A . VI . MENS . VI .
B , M . FECER , SIBI , ET SVIS · POST . EORVM .

¶ Ibidem

M . VISELLIVS CELER SIBI ET . M , VISELLIO FOR
TNATO LIB . ET VISELLIA HELPIDI LIB . POSTE
RISQVE SVIS ,

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS

TVRRANIAE HAGNE . Q . TVRRANIVS ARTEMIDO
RVS LIB , GRATISSIMAE ET OBSEQVENTISSIMAE
ET SIBI FECIT ET LIB , LIBERTABVSQ . POSTE
RISQ . E O R V M

¶ Ibidem.

MVSAE MATRI ASCLEPIADI PATRI
CARPVS AVG . LIB . FECIT .

¶ Ibidem.

EPIGR . Ↄ . CLODIAE FILIAE DVLCISSIMAE
. D . . M .
DECIPIMVR VOTIS ET TEMPORE FALLIMVR ET MORS
DERIDET CVRAS ANXIA VITA NIHIL .

¶ In domo. R. D. Prosperi de Casarellis Epi Asculañ.

, D . ❦ , M ,

CN . CAESIO ZOSIMO , T , AELIVS ZOSIMVS PATER
ET CAESIA CALLIOPE MATER FECIT FILIO KARIS
SIMO VIXIT ANNIS . XI . DIEBVS . L ,

Iuc. vid. et ang. item Syr.

Infra corona querna supra quam columba, sive aquila

¶ Ibidem.

IVLIA PROCILLA VIX. AN. XIX.
AMARANTVS CAESARIS AEDITVVS OB CONCORDIA COIVGI BENEMERITAE POSVIT.

HVNC TIBI PERPETVO TITVLVM GRATISSIMA CONIVNX
CORPORIS EXTINCTI DEDICAT IPSA FIDES.
VIXISTI MECVM IVVENIS CAROSQVE PER ANNOS
QVOS VITA EXEGI DVLCITER IPSE MEA
OPTO SIQVA FIDES REMANET TVLLVRIS AMICAE
SIT TIBI PERPETVO TERRA LEVIS TVMVLO.

¶ Ibidem.

SIQVIS TITVLVM MEVM VIOLAVERIT INFERAT AERARIO. SS. IX. H.

¶ Ibidem.

SEMICAPRI QVICVNQVE SVBIS SACRARIA FAVNI
HAEC LEGE ROMANA VERBA NOTATA MANV
HERSIBVS HIC IACEO. MECVM MARCHALLA QVIESCIT
HAEC SOROR. HAEC GENITRIX. HAEC MIHI SPONSA FVIT
FICTA PVTAS. FRONTEM TRAHIS AC ENYGMATHA SPHINGES
CREDIS SVNT PYTHIO VERA MAGIS TRIPODE
ME PATER E NATA GENVIT. MIHI IVNGITVR ILLA
SIC SOROR ET CONIVNX. SIC FVIT ILLA PARENS.

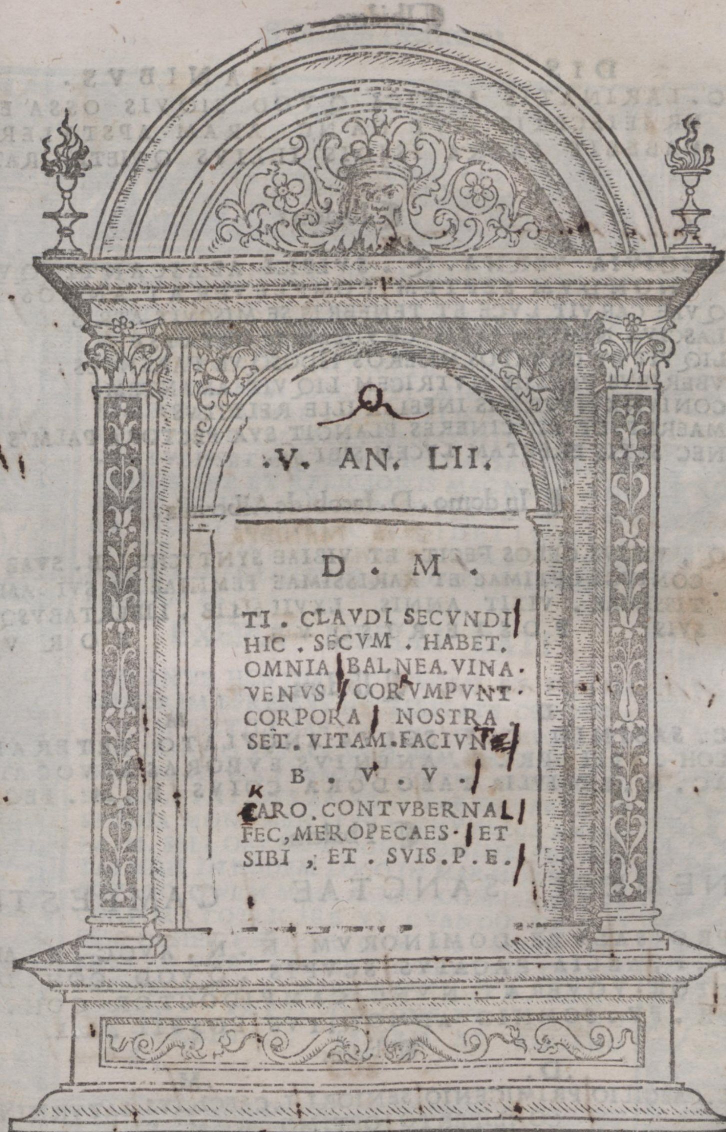
¶ Ibidem.

IRATVS REGVLE QVOD NOBILIS IRA LEONIS
IN SIBI PROSTRATOS SE NEGAT ESSE FERAM.

¶ Ibidem.

.D. .M.

TI. CLAVDIVS PROCVLVS SE VIVO SIBI COMPARAVIT ET CECILIAE HILARITATI CONIVGI SVAE CVM IS ESSET ANN. XXI. EAVE ANN. XXIII. VITA DVM VIVES VIVE. ET CVM POST POST OBITVM NECESSARIA ET PVDORE.

Q
.V. AN. LII.
D . M .
TI . CLAVDI SECVNDI
HIC . SECVM . HABET.
OMNIA BALNEA. VINA.
VENVS CORVMPVNT
CORPORA NOSTRA
SET. VITAM. FACIVNT
B . V . V .
CARO. CONTVBERNAL
FEC, MEROPECAES . ET
SIBI , ET . SVIS. P. E.

Ibidem.

DIS MANIBVS.
C. LARINATIS ATTICI QVOD SIQVIS OSSA EIVS
PRAEIECERIT AVT HANC ARAM APSTVLERIT
HABEBIT SACRA ISIDIS ILLIVS QVIETA IRATA.

Ibidem:

LASCIVIA VERNA. Q. SVLPICI ABASCANTI QVAE
NONDVM SEPTEM COMPLEVERAT ANNOS
QVAE CARVIT LVCE ET TENEBRIS SE MISCVIT ATRIS
LASCIVA NIMIVM FATIS CRVDELIBVS ORTA EST.
LIQVIT ET ORBATOS MISEROS FIDOSQVE PARENTES
VBERIBVS PRESSIS NVTRICEM LIQVIT AMANTEM
CONIVNX NVTRICIS INFELIX ILLE RELICTVS
MAERET. ET AD CINERES PLANGIT SVA PECTORA PALMIS
NEC SATIS EREPTAM LVCEM SIBI

In domo. D. Iacobi de Alberinis.

Q. VIBIUS GELOS FECIT ET VIBIAE SYNTYCHE LIB. SVAE ET
CONIVGI OPTIMAE ET RARISSIMAE FEMINAE ET SVI AMAN
TISSIMAE. VIXIT ANNIS. LXVII LIB. LIBERTABVSQVE
SVIS POSTERISQVE EORVM

Ibidem.

C. SABINIO. C. F SOLVA ANGVLATO VETERANO
COH. VIIII. PR. S. ANENIVS EVPORAS AEVOCATVS
AG. N. ET IVLIA TAEODORA COIVS B. M. FECIT

Ibidem.

NEMESI SANCTAE CAMPESTRI.

PRO SALVTE DOMINORVM N. N. AVGG. P. AEL
P. F. AELIA. PACATVS SCVPIS. QVOD COH. DO
CTOR. VOVERAT. NVNC CAMPIDOCTOR. COH. I
PR. PV. SOMNIO ADMONITVS POSVIT. L. L.

Ibidem

.D. .M.
L. CAECILIO PRIMIGENIO SENIORI. L. CAECILIVS SATVRNINVS
CONLIBERTO OPTIMO. B. M. F.

Ibidem Decretum

VELIVS FIDVS IVBENTIVS CELSO

COLLEGAE SVO SALVTEM. DESIDERI FRATER ARRI ALPHII ARRIAE FADILLAE DOMINI. N. IMP. ANTONINI AVG. MATRIS LIBERTI LIBELLVM TIBI MISI COGNITI MIHI EX LONGO TEMPORE PRIMAE IVBENTVTIS ETIAM MIRATVS CVM AB AEDIBVS ESSEM QVOT EO LO. SE CONTVLISSET AQVO DIDICI CAVSAS EREQVITIONIS SET ET RELIGIONIS MAGNOPE A DOMINO. N. IMP. IMPETRASSE ITA NE QVA MORA VIDEATVR EI PER NOS FIERI LIBELLVM SVBSCRIPTVM PER EVNDEM PVBLICVM SINE MORA MIHI REMITTAS. OPTO TE SALVON ET FELICEM ES.

EXEPLV̄ LIBELLI DATI

CVM ANTE HOS DIES CONIVGEM ET FILIVM AMISERIM EPRESSVS NECESSITATE CORPORA CORVM FICTILI SARCOFAGO COMMENDAVERIM DONI QVES LOCVS QVEM EMERAM AEDIFICARETVR VIA FLAMINIA INTER MILIAR. II. ET. III. EVNTIBVS AB VRBE PARTE LAEVA CVSTODIA MONVMENTI FLA. THVMELES AMESOLA. M. SELI ORCILI ROGO DOMINE PERMITTAS MIHI IN EODEM LOCO IN MARMOREO SARCOFAGO QVEM MIHI MODO COMPARAVI EA CORPORA COLLIGERE VT CVANDO NE EGO ESSE DESIER PARITER CVM EIS PONAR. FECRETVM FIERI PLACET. IVBENTIVS CELSVS PROMAGISTER SVBSCRIPSI. III. NON. NOEMB. ANTIO POLLIONE ET APINIANO KOS · ORDINALIS SEVERO ET SABIANO ~~COS~~. Cos· OPIMIANO

Ibidem.

D M

TI. CLAVDIO FELICI PATRI ET CLAVDIAE PRIVATAE MATRI
TI. CLAVDIVS AVITVS FILIVS OPTIMIS PARENTIBVS

Ibidem.

D M S

L. ANINIO. L. EEVENO VIX. ANN. LXXV. SEX. MVNATIVS. L. F.
PERENNIS PATRI SVO BENEMERENTI FECIT.

Ibidem.

DIS MANIBVS.

CLAVDIAE TICHE VIX. ANN. XXX. TI. CLAVDIVS DEMETRIVS
CONIVGI BENEMERENTI POSVIT

Ibidem

DIS MANIBVS

M. CORNELIO EVHODO NVMVLARIO CLAVDIA
GRANE CONIVGI BENE MERENTI FECIT

In pariete domus. D. Antonii de Rusticis fragmentum.

GERMANICVS CAPITO
AVGVSTI. N.
EX. K. IVLIS
C. VISELLIVS. C. F. C. N. VARRO
IMP. CAESAR. D. F. AVGVSTVS PONT. MAX. TR. POT. XXXV.
TI. CAESAR AVGVSTI. F. DIVI. N. TR. POT. XIIII.
C. SILIVS. P. F. P. N. L. MVNATIVS. L. F. L. N.
PLANCVS.

LVDI SECVLARES QVINCI
IMP. CAESARE DIVI. F. AVGVSTO
C. SENTIO C. F. CN. SATVRNINO
M. CLAVDIO. M. F. M. N. MARCELLO MAG. XV. VIR.
M. FVFIO. M. F. STRIGONE.
D. LAELIO. D. F. D. N. BALBO.

A. P. R. C. DCCCXLI.

EX. S. C. LVDI SAECVLARES FACTI.

In domo Cæsarini.

DIS MAN.

ARRIE VENERIAE . Q . POMPEIVS MAGNVS FECIT CONIVGI SVAE BENEMERENTI TITVLVM IN . A . IN FRONTE PED . VII . AGRO . P . V .

In platea Caualeriorum.

C . VIBIVS . T . F . CLV . PANSA TR . MIL . BIS DOMITIAE . L . F . MAXIMAE . VXORIS ET . L . DOMITIO L . F . OVF . LIBERALI FRATRI . VXORIS .

In domo Caualeriorum.

DIS MANIB.

T . IVLIVS EPIPHANES VIX . ANN . XI . MENSIBVS . IIII . DIEBVS XXIIII . IVLIA EXOCHE MATER EILIO PIISSIMO FECIT .

In carcarano.

C . CALFVRNIVS CL . ANTIOCHVS LANARIVS VETV RIA . CL . DEVTERA MONVMENTVM FECIT SIBI ET E . SVEIS INFRO . P . V . IN A . P . XX .

Ibidem

RAPTA . SVM . MATRIS . IACET . HIC . MISERABILIS . INFANS ANTE . NOVEM . PLENOS . LVNAE . QVAM . VIVERET . ORBES HANC . PATER . ET . MATER . MAESTI . FLEVERE . IACENTEM PARVA QVE . MARMOREO . CLAVSERVNT . MEMBRA . SEPVLCHRO

Ibidem

.D. .M.

DISCONIS . A . COCCEIVS ANTEROS COGNATOS PIISSIMO FECIT .

CAPVT .XXI. DE.IX. REGIONE PINEAE

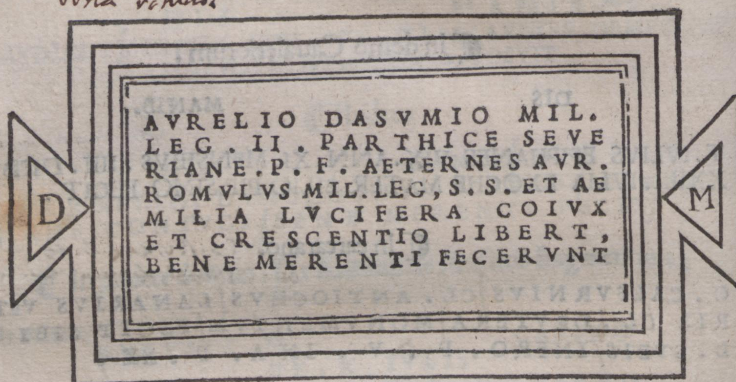
In ecclesia .s. xl: martyrum.

D M

VISELLIA SECVNDA MATER SABINAE NOSTRAE.

In domo: D. Augustini de Maffeis.

urna vetusta

Ibidem.

DIS. MANIBVS

Q. LOLLI FELICIS VIX. ANN. LIIX. MENSES. III. DIEBVS XIIX. LOLLIA·IONIS·FILIA·NATVRALIS IDEMQVE LIBERTA PATRI OPTIMO ET. Q. LOLLIVS FELIX PATRONO BENE MERENTI EX TESTAMENTO EIVS. HS. III. M. N. ET·EX·SVO·AMPLIVS ADIECTIS HS. III. CCCC. M. N. FECERVNT ET SIBI ET·SVIS·LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM

Ibidem.

SEXTO LIGINIO PACTVMEIO ALEXANDRO DVCI ARMENIAE MAG. VEG. BENEMERENTI VXOR ET FILII FECERVNT.

¶ Ibidem.

.D. .M.

T.POMPVSI SECVNDINI VIX. ANN. IIII. MENS. X. DIE. X.
T.POMPVSIVS EXOCHVS AVVS, F. SIBI ET POMPVSIAE EVANGE-
LIAE CONIVGI CARISSIME POST. EOR.

¶ Ibidem

M. VLPIVS AVG. LIB. APOLAVSTVS
MAXIMVS PANTOMIMORVM CORONATVS ADVER-
SVS HISTRIONES ET OMNES SCENICOS ARTIFI-
CES. XII

SCAENICOS

¶ Ibidem.

M. OCTAVIVS PRIMIGENIVS ALIPILVSA TRITONE FECIT ANCHA
RENAE APHE CONIVGI SANCTISSIMAE ET CARISSIMAE DEQVA
DOLVIT NIHIL NISI MORS EIVS VIXIT ANNIS. XXXVII. ET
SIBI ET LIBERTIS LIBERTABVS POSTERIS SVIS
INFR, P. VIS, INAG. P. IX

¶ Ibidem

DIS MANIBVS

FAVSTI PACCI SATVRNINI DISP. PACCIA SECVN
DA CONIVGI BENEMERENTI POSVIT, PERMISSV
IVLIORVM ORIENTIS ANICETI LALI ANTHI ET
PYRRICHES.

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS.

C. SIGNIO C.F ZOILO PERMISSVM IVLIORVM
ORIENTIS THEOPHILI PECVLIARIS VIX. ANN.
I. M. V. SIGNIA IDE MATER FECIT SIBI ET SVIS
POSTERISQ, EO.

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS.

IVLIAE. C. F. HIERIAE THOPHILVS
PATER.

¶ Ibidem

HIC EST ILLA SITA PIA FRVG. CASTA PVDIC. SEMPRONIA MOSCHIS CVI PRO MERITEIS AB CONIVGE GRATIA RELATAST.

¶ Ibidem.

L. PRIMANIO, L. F. SPERATO VET. AVG. ARAM CVM MONIMENTO PRIMANIVS SECVNDVS LIB. CVR. ET SIBI LIB. LIBERTABVSQ. EORVM.

¶ Ibidem.

C. IVLIO VRBANO ET IVLIAE OPTATAE CONTVBERNALI ET C. IVLIO PECVLIARI FILIO POST. SVIS.

¶ Ibidem.

CRONIO EVSEBIVS. V. C. CONSVLCRI AEMILIAE ADDITA PREDICTAE PROVINCIAE CONSVLARI VIGILANTIAE ET IVSTITIAE EIVS ETIAM RAVENNATIVM CIVITATE QVE ANTEA PICENI CAPVT PROVINCIAE VIDEBATVR VICARIO ITALIAE. QVAE POSTEA SVPRA DICTO VIRO OB TESTIMONIVM ANTE ACTI HONORIS EST ADTRIBVTA PETITIONE SENATVS CONTEMPLATIONE VITAE ADQ. AELOQVENTIAE EIVS AB INVITISSIMIS PRINCIPIBVS EST DELATA.

¶ A latere dextro.

DEDICATA VE IDVS NOVEMBRIS CONS FL. MALLIO THEODORO . V. C.

¶ Ibidem.

D. M.

M. SCRIBONIO GALLISTO HERMES ET LEVCADIA FECERVNT FRATRI DVLCISSIMO.

¶ In domo. D. Iulii de Porcariis. Nunc Francisci porcarij 1515

A.C. ...

D. M.

P. AELIO MAXIMO MIL. COH. V. PR. P. V. EX. MONNI. QVI VIX. ANN. XXXI. MENSIB. VIII. MILITAVIT ANN. XII. OMNIBVS EXPEDITIONIBVS FVNCTO AVRELIVS SEXTIANVS COMMANIPVLVS ET HERES EIVS CONTVBERNALI KARISSIMO POSVIT

MAXIMINO

¶ Ibidem.

D M

P. BARBIVS. P. F. PAPIRIA POETEVIONE MAXIMIANVS MILES. COH. V. PRAETORIAE. SCIP. XIIII. EX. MONNI VIXIT ANNOS XXXIIII. DIES. V, AMICO ET CONTVBERNALI BENEMERENTI. C. Q. FANNIVS RESTITVTVS HERES EIVS FACERE CVRAVIT,

¶ Ibidem:

VIBIAE AVRELIAE SABINAE. D. MARCI AVG. F. HELIODORVS LIB. ET PROC. PV.

¶ Ibidem

IMP. CAES. L. SEPTIMIO SEVERO PIO INVIC. AVG. IVLIVS BALBILLVS SAC. SOL. DE. PRID. NON. AP. ANVLLINO. II. ET FRONTONE COS.

DID. COS

¶ Ibidem.

CLASSICVS PAPIRIANVS
. P. P.
ARCARIVS POSVIT.

Ibidem.

M. CLAVDIVS CERDO.

Ibidem.

.D. .M.

T. FLAVIVS CERIALIS FLAVIAE PHILAENIDI LI-
BERTAE. IDEM COIVGI. B. M. F.

ET

Ibidem.

VIBIAE PSYCHE. V. A. XXIV. Q. VIBIVS POLYBIVS. L. SVAE
EAEDEM CONIVGI.

A EADEM

Ibidem.

P. PETRONIO QVARITO IVLIA CITHERIS FECIT
SIBI ET CONTVBERNALI CARISSIM.

Ibidem.

CESTIA. C. L. DOMESTICA VIX. AN. XXI. C. CE-
STI. C. L. NICOMACHI FILIA.

Ibidem.

PIHVSA I Q. LVTATIVS
LYDVS.

Ibidem.

DIS MAN.

HIERACI. V. A. XXX. M. V. IVLIA VERECVNDA COIVGO. PT. B. M.

OPT

Ibidem.

CN. POPILIO PRIMO PATRI ET POPILIAE FELI-
CLAE CN. POPILIVS NARCISSVS FECIT.

Ibidem.

CASSIA GERMANA SOROR VNA CVM FILIS SVIS ET COHERE-
DIBVS. FRATRI DVLCISSIMO. B. M.

Ibidem.

.D. .M.

POMPEIAE DONATAE CONIVGI SVAE BENEMERENTI FECIT.
L. LABERIVS EVCAERVS. VIXIT ANN. XXXI. MENSIB. XI. DIEB. II.

VS

Ibidem.

D. M.

T. FLAVIVS SORATVS FLAVIAE SATVRNINAE CONIVGI ET LIBERTAE SVAE AMANTISSIMAE FECIT.

Ibidem.

CASTOR TI. GERMANICI VICTIN: VIX. A: XXIII GERMANICI. L. D. D.

Ibidem.

ANNIAE, M. FIL, ONESIMAE QVAE VIXIT ANN. XXXV. MENS, VIIII. DIEB. XXV. FECERVNT. M. ANNIVS MONTANVS CONIVGI DVLCISSIMAE ET DE SE BENEMERENTI ET, M. ANNIVS PLATON ET SIBI SVISQ. ET LIBERTIS LIBERTABQ. POSTERISQ. EORVM.

Ibidem.

DIS MANIBVS
CLODIAE LEONIDI CN. CORNELIVS EPAPHRODITVS CONIVGI CARISSIME FECIT.

Ibidem.

PHILONICVS TI. CAESARIS GERM. DE PE DAGOGIO VIXIT ANN. XIIX.

Ibidem

Q. MVLIVS. Q. L. OLYMPVS MVLIA. Q. L, SECVNDA. C. LVCILIVS. Q. L. DIVS VIX. ANN. IV.

Ibidem.

C. OCTAVIVS PARTENIO. C. OCTAVI CHRESTI L. ARGENTARIVS.

Ibidem.

FAVSTVS PISTOR TI. GERMANICI SER. PHILOTE ET MENOPHILVS CONSERVI MERENTI FECIT.

Ibidem.

A. C. ex

PROCVLVS DECVRIO GERMANORVM TI. GERMANICI.

Ibidem.

D M.

IVLIAE PYRALLIDI ALEXANDER PRIAMI AVG. LIB.
SER. CONIVGI BENEMERENTI,

Ibidem.

CAPRILIA. Ↄ, L. VITICLA SIBI ET SVIS
SEX, SEPTIMIVS SEX, LIB, EROS.

Ibidem.

PRO	COPE MA	NVS
LEBO	CON	TRA
DEVM *	QVI *	ME
INNO	CEN	TEM
SVSTVLIT	QVAE	VIXIT
ANN. XX.	POS.	PROCLVS.

* In his duobus interstitiis pingitur manus pansis [illegible] brachiis et in altum levata more [illegible] [illegible]. Sic [illegible] ait se levare manus contra deos.

Ibidem

.D. .M.
L. STATIO NAVTICO. L. STATIVS AGATHOPVS
ALVMNO DVLCISSIMO F E C I T.

Ibidem.

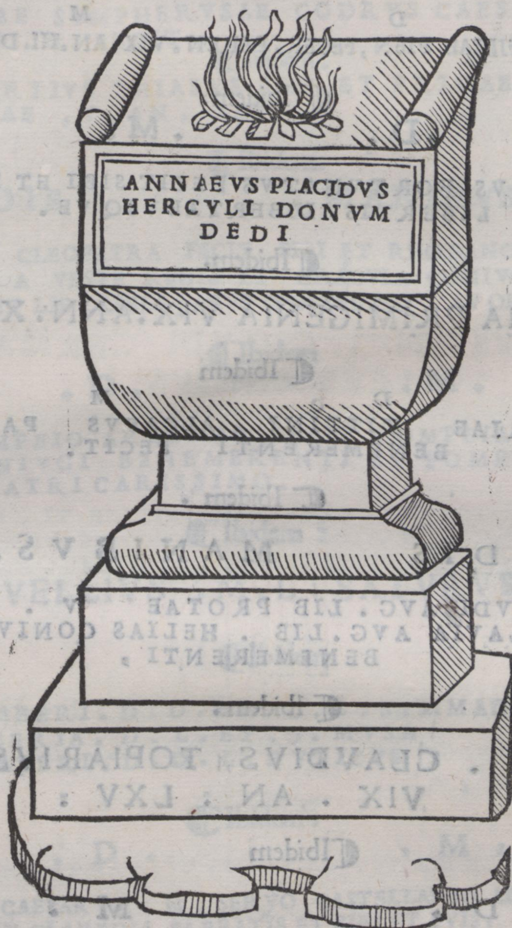
DIS MANIBVS

COCCEIAE PHILOTIDI FECIT. M. COCCEIVS AVG. LIB. ENCOLPIVS CONIVGI SANCTISSIMAE ET FIDELISSIMAE DE SE. B. M. ET M. COCCEIO MARCELLO FIL. ET SIBI ET SVIS POSTERISQVE EORVM IN FR, P. XII. IN AGR. P. X.

Ibidem

M. POPILIO. M. LIB. MIL. R. QVRIO PHILOPONO

¶ Ibidem.

¶ Ibidem.

D M

MYRINENI . C . VARI AGATANGELI FILIA IC SITA
EST. VIX . A . XXI . FECIT CORNELIA ACE FILIAE
B , M . E T S I B I

ET

¶ Ibidem.

D M
HELIADI FILIAE PIEN, FECER. PAREM. VIX. AN. III. D. XXXVIIII.

¶ Ibidem.

.D. .M.

M. IVLIVS FORTVNATVS FECIT SIBI ET PLVSTIAE
NICAE LIBERTIS LIBERTABVSQVE.

¶ Ibidem.

VINICIA PRIMIGENIA VIX. ANN. XXXVII.

¶ Ibidem

D M
VICTORIAE TITTINI ALCAEVS PATRONVS
BENEMERENTI FECIT.

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS.

TI. CLAVDI. AVG. LIB PROTAE V. A. LX
FLAVIA AVG. LIB. HELIAS CONIVGI
BENEMERENTI,

¶ Ibidem:

TI. CLAVDIVS TOPIARIVS
VIX. AN. LXV.

TAVRISCVS

¶ Ibidem

D. M.

AVRELIO RVFINO BF. TRIB. EX COH. IIII.
PR. V. B. ACCHIVI
QVI VIX. ANN. XXXVI. M. II. D. XV.

Ibidem.

D. M.

POMPEIAE SYMPHERVSAE CODRVS CAESAR CONIVGI. B. M. FECIT.

Ibidem.

M. TIBVRTIVS THIASVS SIBI ET PRIMAE DVLCISSIMAE SVAE. V. AN. XXV.

Ibidem.

DIS MANIBVS

VENVLEIA CLEOPATRA FECIT SIBI ET RHODANO CAESARIS VERNAE A VESTE REGIA ET GRACVLA CONIVGI. BENE MER. ET LIB. LIBERTABVS POSTERISQ. SVORVM.

Ibidem

D. M.

CN. POMPEIO ARTEMAE FECIT POMPEIA EPICARPIA CONIVGI BENEMERENTI ET POMPEIVS NATALIS PATRI CARISSIMO.

Ibidem:

M: SVELLIVS. M. L: SATVRVS DEC:

Ibidem

V. D. LABERI. D: D. ET. Ɔ. L. SYMMACHI
Θ. LABERIA. D. L. ET. Ɔ. MVSA
V. D. LABERI. D. D. L. EVTICVS

Ibidem.

D. M.

CLEMETI CAESARVM. N. SERVO CASTELLARIO AQVAE CLAVDIAE FECIT CLAVDIA SABBATIS ET SIBI ET SVIS.

Ibidem

PELOPS SCLAPIAN. TI. CAESAR. TABVLARIVS ET AVGVST.

Ibidem

.D. .M.

FLORENTIAE FILIAE . QVE VIX. ANN. I. M. VI.
AVR. VICTOR MIL. COH V. PR.
PATER FILIAE DVLCISIME . B. M. FECIT.

Ibidem

A. c. cas. DONATVS TI. GERMANICI TONSOR.

Ibidem

A. c. cas. FAVSTVS TI . CLAVDI. GERMANICI.
LECTICARIVS.

+ Lecticarius Inc. alii Lepticarius

Ibidem

TI. CLAVDIO OLYMPO ET CLAVDIAE EPITAGE TI. CLAVDIVS
IANVARIVS ET CLAVDIA TYCHE PATRONIS PIISSIMIS ET
SIBI ET SVIS POSTERISQVE EORVM FECERVNT.
IN FRONTE PEDES . XII . IN AGRO PEDES . XI .

Ibidem

A. c. cas. IVNONI CLAVDIAE ET SANCTAE
MELPOMINE. L. DOMINE.

Ibidem

MACRO GERMANICIANO TI. CAESARIS GERMANO
NATIONE VEIEN.

Ibidem

IVRIA CN. C. L. MVSA
IVRIA CN. Ↄ. L. FORTVNATA.

¶ Ibidem.

. D . M .	. D . M .
TI. CLAVDIVS TROPHI MVS FEC. SIBI ET CLAV DIAE PHOTIDI CONI. SVAE ET T. CLAVDIO TROPHIMO ET TI. CLAV DIO VICTORINO ET TI CLAVDIO EVDEMONI FI LIS SVIS ET LIB. LIB POSTERISQ. EORVM.	SCANTIA VENVSTA EMIT SIBI ET SCANTIO PROTOCO IVGI SVO ET TI. CLAVDIO REGILLO AMICO CARISSIMO IN TRANTIBVS PATRE DE XTERIORE DIMIDIA LI BERTIS LIBERTABVSQ POSTERISQ. EORVM.

¶ Ibidem.

L. CLAVDIVS FILOROBVS FECIT LIBERTO SVO BE NEMERENTI DYADVMENO QVI VIXIT ANNIS. XXV.

¶ Ibidem

. D . . M .
FOLIAE TELETENI CONIVGI PACATIVS VIRETIVS
. B . M . FECIT .

¶ Ibidem.

NESTOR C. CAESARIS SER. GERMANICIANVS
A SVPELECTI VIX . A . XL.

¶ Ibidem

DIS MANIBVS
SERGIA MARCELLA FECIT FLAVIAE PROCLAE AMICAE PIENTISSI MAE ET FLAVIO THEODORO CONIVGI SVO ET SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM.

¶ Ibidem

D M
HIEROCLES AVG. HELPIDI CONIVG. BENEMERENTI FECIT
VIXIT AN . XX .

Ibidem.

ASTERII

L. TVRCIO APRONIANO . V . C .
FILIO . L . TVRCI APRONIANI . V . C . PRAEFECTI VRBIS
NEPOTI . L . TVRCI SECVNDI . C . V . CONSVLIS QVAESTO
RI PRAETORI QVINDECEMVIRO SACRIS FACIVNDIS CORRE
CTORI TVSCIAE ET VMBRIAE OMNI VIRTVTE PRAESTANTI
STATVAM EX AERE ORDO SPOLETINORVM AD MEMORIAM
PERPETVI NOMINIS CONLOCAVIT,
CVRANTIBVS FLAVIO SPE . V . P . ET
CODONIO TAVRO IVN .
POST AMANTI ET ALBINI . CONS .

TAVRINO habent A.C. et P.V. qui exper. Suet. 4767. hic FL. SPE ET CONDONIO TAVRO

Ibidem.

D IS MANIBVS

CN . CATTIVS ONESIMVS ET MVNIA SECVNDA FECERVNT
CN . CATTIO PALATINO FILIO SVO QVAE VIXIT . ANNIS . VII.
DIES . XV . ET CATTIAE ATHENAIDI QVE VIXIT . AN. X . DIES
XXV . ET . M . MVNIO GERMANO COLLIBERTO SVO ET
SIBI ET SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQ . POSTERISQ . SVORVM.
H . M . EX . T . H . NON SEQ.

Ibidem.

A.C. ...

NVMISIAE MAXIMILLAE . V . V . MAX . TI . IVL .
BALBILLVS . S . SOLIS . DED . IDIB . IAN .
L . ANNIO FABIANO . FABIANO . M . NONIO
MVCIANO COS . COS .

Ibidem.

. D . . M .

D . LABERIVS ANTIGONVS ET LABERIA PRIMA
FECERVNT SIBI ITV AMBITV POSSIDERE LICEAT
LIB . LIBQ . POST SVIS .

Ibidem

L . AQVILIVS C . L MODESTVS MAGISTER QVINQVENNALIS COLLEGI FABRORV . TIGNVARIORVM OSTIENSIVM LVSTRI . II . ISDEM AVGVSTALIS FECIT SIBI ET AQVILIAE . L . F . APTAE PATRONAE ET DECIMIAE SP . F . PRISCAE CONIVGI SVAE ET SVIS LIBERTIS LIBERTABVS ET DECIMIAES SP . F . PRISCAES POSTERISQVE EORVM . IN FR . P . XL . IN AG . P . XXXIS .

Ibidem.

M . IVNIVS THEANGELVS FECIT M . IVNIO EPICVRO VIX . ANN . XXI . ET AEMILIAE PRIMAE CONTVBERN . SVAE POSTERISQ . SVIS .

Ibidem.

HAEC AEDIFICIA PROPRIA COMPARATA' FACTA DICATAQ . SVNT MONVMENTI SIVE SEPVLCHRVM EST ET OLLARVM QVAE IN HIS AEDIFICIIS INSVNT ET CONSECRATAE SVNT RELIGIONISQ . EARVM CAVSA AC , COMINIO SYMPHORO ET LIBERTIS LIBERRTABVSQ . POSTERIS EORVM .

Ibidem.

C . POMPONIVS COHORTE . IIX .

Ibidem.

~~DIS~~ ~~MAN.~~

LARVILIA FORTVNATA SIBI ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE SVIS POSTERISQVE EORVM . ET T . CAESIO ATIMETO CONIVGI OPTIMO . ET EIVS LIBERTIS LIBERTABVSQV . POSTERISQVE E O R V M .

Ibidem.

L . FADIVS . L . F . TER

¶ Ibidem.

.D. .M.

BASIDIA CHRYSIS VIXIT ANNIS , XX . M . XI .
. D . XXVI . FECIT ,
M . VLPIVS COSMIANVS AVG . L . CONIVGI
BENEMER. ET
BASIDIAE EVTICHE SORORI EIVS.

¶ Ibidem

DIOGENES

COELIVS . C . L . DIONES .

¶ Ibidem.

A . C . exsu.

DIS MANIBVS .

C . IVLIO MERCVRIO FILIO DVLCISSIMO PVERO STVDIOSIS
SIMO QVI . VIXIT AN , XV . M . VI . DIEB . XVI . IVL . EVNIA MA
TER PIA ET Q . ACVTIVS LEVCON PVERO DVLCI MEMORIAE .

¶ Ibidem

M . R . FIEMIVS LIBER .

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS.

TI , CLAVDII QVIR . CAPITOLINI FILII SVI MENS
TI . IV . CLAVDIVS ASCLEPIADES PATER FECIT .

¶ Ibidem.

.D. .M.

CN . POMPEIO DIO POMPEIVS MVSICVS PATRONO
B . M . FEC .

¶ Ibidem.

.D. .M. .S.

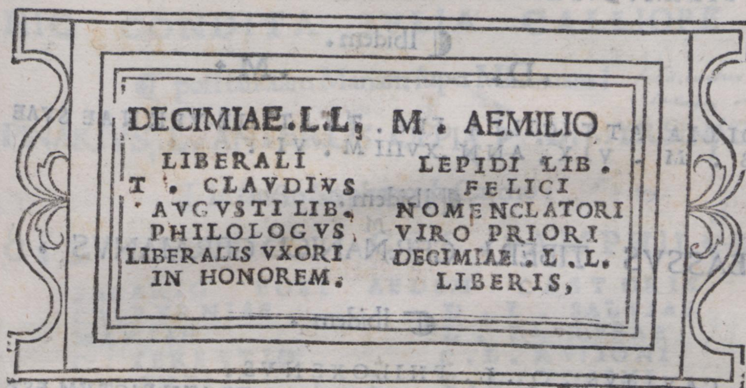
DIADVMENVS VIX . MENS . XI DIEB . XVIIII . HOR .
VIII . FECIT PAMPHILVS . Q . FLAVI TERTVLLI PATER .

Ibidem:

.D. .M. .S.

IVLIA IANVARIA VIXIT ANNIS . XXIIII . M . II . CORNEL , MABIBVLVS MAR . FEC .

Ibidem.

DECIMIAE.L.L. LIBERALI T . CLAVDIVS AVGVSTI LIB. PHILOLOGVS LIBERALIS VXORI IN HONOREM.

M . AEMILIO LEPIDI LIB . FELICI NOMENCLATORI VIRO PRIORI DECIMIAE . L . L . LIBERIS,

Ibidem.

D M

FL , ATHENIO IVNIAE AVRICOME CONIVGI SVE SANCTISSIMAE BENEMERENTI . FECIT .

Ibidem:

DIS MAN.

L . CARISSIMO VERNAE SVO FECIT CLITIA IVCVNDA . QVI VIXIT ANN . IIII . MENSIB , XI .

Ibidem.

.D. .M.

CL . VICTORILLAE FIL . PIENTISSIMAE VIX , ANN V . D . XX . FLAVIVS MAGNVS ET CLAVDIA VICTORINA PARENTES FECERVNT .

Ibidem.

ANTNIA . Q . L . COMPSA PIA SANCTA . Q . ANTNIVS PHILOLOTEGNVS FECERVNT . Q . ANTNIO INGENVO PATRONO DVLCISSIMO LIBERTIS LIBERTABVS POSTERISQVE EORVM.

Ibidem

PVTHAMVS . FLAVI . NICONIS SER . VIX . AN . XX.

Ibidem.

.D. .M.

LOLLIA ATTICILLA FEC. TATINE VERNAE SVAE B . M . VIX . ANN . XVIII M . VI .

Ibidem.

BASSVS TIBERI GERNANICI GERMANVS .

Ibidem .

Q . CAVLIVS . Q . L . PHILOXENVS .
SALVIDENA . C . L . STATIA EIVS DE ARBITRATV FACTVM EST
Q . CAVLIVS . Q . Ↄ . L . SATVR MAIOR
Q . CAVLIVS . Q . Ↄ . L . PHILEROS
Q . CAVLIVS . Q . Ↄ . L . SATVR MINOR
C . SALVIDENVS . Ↄ . L . ANTVLLVS
CAVLIA . Q . Ↄ . L . PITHVSA
SANDILIA . M . L . CHRESTE .

Ibidem.

TI . CLAVDIVS AVG . L . EVLALVS . C . ASINIO EVLALO FILIO CARISSIMO QVI VIXIT ANNIS . XVIIII MENSES . VI .

Ibidem

.D. .M.

ARRIAE ONFALE . L . ARRIVS FARVS ET TI . CLAVDIVS STAFYLVS CONIVGI B . M . FECERVNT LIB . LIBERTABVS POSTERISQ . DONATIO DATA PARTIS DIMIDIAE . L . MVMIO FORTVNATO .

¶ Apud plateam sancti Ioanni de Pinea.

FILII DOMINO FILIO CARISSIMO
FELIX PATER FECIT.

¶ Ibidem in platea ad puteum in quadam porticu.

D M
HIC CONDITA IVLIA CALLIOPE.

¶ post sanctam Mariam super Mineruam. Substituatur ad dexteram vir, ad laevam mulier vultus

A
A·PINARIVS·L·ANTEROS OPPIA Ɔ·L·MYRSINAE.

¶ In sancto Stephano de Caccho. 6. v. ey.

C·TERENTIO C·L·PAMPHILVS.
SACARIO POST AEDEM CASTORIS
CALPVRNIAE D, L. SALVIAE
MARIAE L. F, RVFAE
C, TERENTIO C. L. RVFIONI
TERENTIAE C, L. POLINI
C·TERENTIVS C·L·EROS
IEIS OMNIBVS QVI SVPRASCRIPTI
SVNT ET SIBI FACIVNDVM CVRAVIT.

¶ Ibidem.

P·OCTAVIVS EVPREPES FECIT SIBI ET SATRIAE MARCELLI
NAE VXORI SVAE ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQ.
EORVM.

¶ In domo Cinciorum post Mineruam.

D M
MOLESTARI NOLI SIC TVIS NON MOLESTETVR
ALTER VRBANA. A, B.

¶ In Camilliano.

THERMAS DIOCLETIANAS ~~AVCTORIBVS~~ A VETERIBVS PRINCIPIB.
INSTITVTAS OMN.....

¶ Prope sanctum Marcum in pariete eccl. cuiusdam.

D. M, P. AELIVS AVG, LIB. PANTHAGATVS FE
CIT SIBI ET FLAVIAE PLVTIDI ET FLAVIAE AGA
THAMERIDI ET LIBERTIS LIBERTABVSQ. POSTE
RISQ A. E. O. R. V. M,

¶ Ibidem prope.

D. M

T. HORTENSIO MVCRONI NATIONE MARSO. Q. V. A. XXXXV.
AEL. VERINVS ARM. CVST EQ, SING. AVG, FRATRI F. C.

¶ Ibidem

D. M

CN. IVLI CN. FIL DOMATI PRISCI EXEQVO PVBLICO, AD
IVTORIS HARVSPICVM IMPERATORIS PONTIFICIS ALBANI.

¶ In sancto Marco.

SEPV. ILIAE. C. F. SECVNDILLAE PARMENSI VXO
RI OPTIM. PARENTIBVSQ. SVIS ET EIVS. M. VI
NITIVS IARVS. T. F. I.

¶ In platea sancti Marci in marmore.

DIS MANIBVS

TYCHE VIX. ANN, XX. L. ANTISTIRVS TYC. ET
MVMMA[illegible]IAE NIGRINAE FEC. CELTIBER CON
SERVVS CONIVGI CARISS. H, S, E. S. T. T. L.
D. V. I. MAR. ID. XIII COS.

¶ Ab altero latere.

D. M

Q. LOLLIVS CARPI OLYMPIADI CONIVGI BENEMERENTI. V. A.
XXXV.

¶ Ante domum. D. Gabrielis de Roscii.

DIS MANIBVS SACR
CORNELIVS. P, F. GAL. NAVSO COH. VII. PR. TE
STAMENTO FIERI IVSSIT.

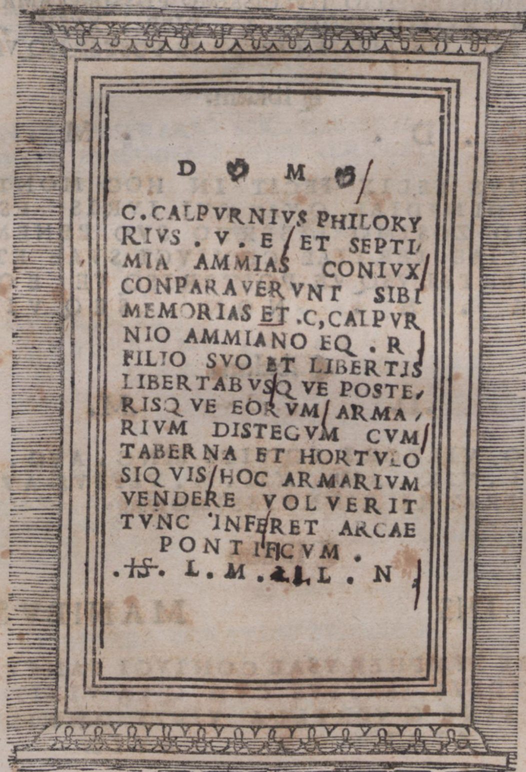
¶ Ibidem supra portam.

C. FVL, QVINTIA. C, FVLVINIA. C. FVLVINIVS
C. L. EROS,

¶ Ibidem in domo.

P. ROSCIVS. C. L. ANTIOCHVS. P. VAPVSIVS. Ɔ. L.
PHILOGENVS. P. VAPVSIVS. P. Ɔ, L, GRATVS AL
PHIES ET VAPVSIAE. L. HELPIS FECIT ET SIBI
. H. M. H. N. S.

¶ In domo. D. Caroli Astalli.

Ibidem.

.D. .M.

ABASCATO AVG : LIB . AEDITVO AEDIS NEPTVNI QVAE EST IN CIRCO FLAMINI FLAVIVS ASCANIVS ET PALLANS CAES . N. SER . ADIVTOR A RATIO NIB . PATRI PIISSIMO FEC .

Ibidem:

D M

DONATO AVGVSTORVM TABVLARIO RATIONIS FISCI FRV MENT. FECERVNT P . AELIVS AVG . LIB . DONATVS ET AELIA CAENIS PARENTES FILIO DVLCISSIMO PIISSIMO AMANTISSIMO VIX , ANN , XXIX . MENSE . I , DIEB . XXIIII . ET SIBI ET SVIS LIB LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM.

Ibidem:

. D . . M .

Q : SOSIVS FELIX FECIT IN HOC MONIMENTO PARTIS DIMIDIAE QVAE SVI IVRIS EST SIBI ET SOSIO ZOSIMO LIBERTO SVO BENEMERITO ET MARCIAE TERTIAE CONIVGI SVAE ET LIBER TIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM. H . M . H . NON SEQVITVR.

Ibidem.

.D. .M.

M . VLPIO VIATORI EQVITI SING . AVG . MILIT. ANN . VI . VIX . ANN. XXII . M . VLPIVS AVG . LIB. DORVS . FRATRI PIENTISSIMO FEC .

Ibidem

DIS MANIBVS

CLAVDIAE SYMPHERVSAE CONIVGI SANCTISSIMAE TI . CLAVDIVS IALYSVS CVM QVA VIXIT ANNIS XXXIII . SINE QVERELLA VIXIT ANNIS , XLVII SIBI ET SVIS.

Ibidem.

D M

AELIA NICE SACERDOS BONE DEAE SE' BIVA CONPARAVIT SIBI ET ALVMNE SVAE CL. NICE ET AEL. THALASSAE ET AEL. SERAPIAE ET CL. FORTVNATE ET LVCCIAE FELICITATI ET VALERIO MENANDRO. F. ET fragmentum

Ibidem.

D M S

TI, CLAVDIO SALVIO ET RVBRIAE CHRYSIDI. P. TI, CLAVDIVS CHRYSIPPVS PARENTIBVS, B. M QVI VIXERVNT VNA ANIS, L,

Ibidem. C. B. ley.

SYMPHORO TESSERARIO SER. CAESARIS DE DOMO GELOTIANA FECIT ~~PHILODES POTIVS~~ SER, CAESARIS EX HERMAEO FRATRI. B. M. PHILODESPOTVS.

Ibidem.

.D. .M.

CARPOPHAINVS / ET EVCARPVS / FRATRI SVO B. M, / FECERVNT, / V. ANN. XX. / EX DOMO C PORCI BVCCONIS / M. ley.

In domo. D. Marci de alteriis

M, AEL. M, F. RVSTICVS RECTOR. IMM, II. HON, III. INDIE, VITAE SVAE MESORIBVS, MACH. F. P. Q VIB. EX. S. C. COIR. ~~FEC~~. CASTORES D. D. ET OB DEDICATIONE DEDIT SING. X. II. L. FAENIO FIDELE. Q, Q. II. DEDIC. XV, KAL. IVN. SATVRNINO ET GALLO COS. x. LIC.

Ibidem. C. V. ley

AVLVS PALATEINA EGNATIVS PRISCILIANVS /
ARTE SVPER GEMIMA / NOBILIS ESSOPHIA DVM.
~~DVM~~ VIXI DIDICI QVAE MORS QVAE VITA HOMINI ESSET /
AETERNA VNDE ANIMAE GAVDIA PERCIPIO /

Hec particula in fine sedi versus habet manifesto errore sed qui descriptoribus mutandas non esset, ut vitia et virtutes notarentur.

In domo domini Euangelistæ Magdalenę.

D M

M. VETTIVS GERMANVS NOMINE SVO THAIDIS VXORIS SVAE MONIMENTVM FECERVNT SIBI ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM.

Ibidem

DIS MANIBVS

LICINIAE CRASSI FRVGI PONTIFICIS. F. MAGNAE. L. PISONIS PONTIFICIS VXOR.

In domo Thomę zabecchari.

.D. .M.

SERVATO CAESARIS. N. SER.

CONTRA SCRIBTORI RATIONIS SVMMI CHORAGI VIXIT ANN. XXXIIII. MENSIBVS. VIII. DIEBVS. XII. AMICO BENEMERENTI FECERVNT FORTVNATVS ET POMPEIANVS OPTATVS AVG. LIB. ADIVTORES RATIONIS ORNAMENTORVM IRENAEVS CAESARIS VERNA ADIVTOR TABVLARIORVM ET ISIDORVS PRIMITIVI AVG. DISP. VICARIVS EIVS DOMINO BENEMERENTI.

In domo epi torcellensis.

D M

IVNIAE MAGNAE IVNIO DONATO IVNIO DRVSO IVNIAE VICTORINAE IVNIVS VICTOR PATER ET VNIA CASTA MATER FILIIS DVLCISSIMIS FECERVNT.

Ibidem.

D M

P. SILIVS. P. L. BAVDIO SILIN. P. L. CHILA C. L. FLAVIVS C. PHILEROS OLL. III. TVETVR.

Prope domum dñi dispositi peloponeñ.

MARTORIVS . M . F . PAL . PRISCILLVS VICASIVS SABADIANVS TRIB . COH . XV VOLVNT . C . R . TR . LEG . VII . CLAVD . PIAE FID . PRAEF . ALAE IN PANN . RRAES . MONTIS BERENICIDIS FLAM . DIVI AVG . PATR . COL . EPISTRATEG . THEBAB . EX VOTO . D . D .

In domo . D . Benedicti Foreñ.

. D . . M .

TI . CL.

TI . CLAVDIO GEMELLINVS FECIT GEMELLINO
FIL . B . M . QVI VIX . AN . V .

Proponit sic Guera bindas carmina . +

HINC IACET EXAMINIS TVMVLIS AELIA SABINA
CVM SVA NATA SIMVL FETV QVAM PROCREAT IPSA
O FORTVNA FIDEM QVANTAM MVTASTI MALIGNAE
QVEM GENVIT GENETRIX SECVM TENET IN LARE DITIS

+ quae habes ap. Srech. 66 v. et ita omnino ad eum descripserat Cyliny Po. dager, a quo mutellus, uterque habet ETw, et IMAP, item FETV Ò, GENITRIX

In domo Antonii de Canobio .

. D . . M .

T . CLAVDIO SPLECATORI AVG . LIB . PROCVRA TOR FORMIS FVNDIS CAIETAE PROCVRATOR LAVRENTO AD HELEPHANTOS CORNELIA BELLICA CONIVGI , B . M .

CAPVT . XXII . DE . X . REGIONE SANCTI ANGELI

In domo . D . Ludouici Mattei. C. Bud. etiam ex.

QVI DVM VITA DATA EST SEMPER VIVEBAT AVARVS
HEREDIS PARCENS INVIDVS IPSE SIB.
HIC ACCVBENTEM SCVLPI GENIALITER ARTE
SE IVSSIT DOCTE POST SVA FATA MANV
VT SALTEM RECVBANS IN MORTE QVIESCERE POSSET
SECVRA QVE JACENS ILLE QVIETE FRVI
FILIVS ADEXTRO RESIDET QVI CASTRA SECVTVS
OCCIDIT ANTE PATRIS FVNERA MOESTA SVI
SED QVID DEFVNTIS PRODEST GENIALIS IMAGO
HOC POTIVS RITV VIVERE DEBVERANT.

¶ Ibidem.

AFFRTILIVS TI . N . A . MANV .
.A. L . V . SS . C . S . M . E.

C.C. ¶ Ibidem.

C.RVBRIVS VRBANVS SIBI ET ANTONIAE DOMESTICAE CONIVGI SVAE ET GN . DOMITIO VRBICO RVBRIANO FILIO SVO ET LIB. LIBERTABVSQ . POSTERISQ . EORVM ET .M. ANTONIO DAPHNO FECIT .

¶ Ibidem.

D M

PRIMA ET MORIBVS VIXIT . A . XXVIIII , OSSA ACQVIESCANT TVA NVLLVM DOLOREM ACCEPTVI NISI QVOD FATALI DIEM CELERITER PEREGISTI .

¶ In sancto Leonardo.

D . M .

Q . IVLIO PHILONIDI . Q . IVLIVS CALIINICVS PATRI BENE MERENTI ~~MENTI~~ ET IVLIA ~~PRETAS~~ PIETAS CONIVGI F E C E R V N T .

¶ In pariete domus D. Fra

IN.HOC HONORE CENSOR IN APPELL

BELLVM PVNICVM PRIMVM.

AP.CLAVDIVS.C.F AP. N.	CAVDEX	M.FVLVIVS.Q .F.M.N.	FLACCVS
M.VALERIVS M F M.N.	MAXIMVS	M.OTACILIVS ,C F,M.,N	CRASSVS
QVI IN HOC HONORE	MESSALL.APPELL.E.		
CN.FVLVIVS CN F CN.N.	MAXIM . CENTVMALVS	DICT ,	CLAVI FIG. CAVSSA
Q .MARCIVS.Q F,Q .N.	PHILIPPVS	MAG EQ .	VITVLVS
L.POSTVMIVS L F.L.N,	MEGELLVS	Q . MAMILIVS Q .F M N.	CRASSVS
L.VALERIVS,M F L.N.	FLACCVS	T.OTACILIVS.C.F.M.N.	
CN.CORNELIVS,L F CN.N.	CIPIO ASINA	C.DVILIVS.M,F.M.N	FLORVS
L.CORNELIVS.L.F CN.N.	SCIPIO	C,AQVILLIVS.M.F.C.N,	
A.ATILIVS .A.F.C.N.	CALATINVS	C.SVLPICIVS.Q .F.Q.N.	PATER CVIVS

Ibidem.

DIIS MANIBVS.

AVGVSTALIS IVNI FECIT ABASCANTVS IVNI DE QVO NIHIL DOLVIT NISI MORTEM EIVS.

In sancto Valentino.

DIS MAN,

EGNATIAE PELAGIAE. P. CORNELIVS ASCLEPIADES MARITVS ARAM ET PAIMENTVM

In pariete domus. D. Laurentii Manlii in platea iudeorum.

P. CLODIVS. A. ET CLODIAE. L. BROMIVS EBORARIVS
CVRTIA AMMIA CONCVBINA AMANTISSIMA
HILARIO, P, ET CVRIATIAE DELICIAE
P. CLODIVSET CVRIATIAE .L, P. CLODIVS .P. ET CVRIATIAE .L.
RVFIO ANTEROS
P. CLODI. P. HERACLIDAE SVAVIS CVRIATIAE, L.

Ibidem prope.

C. VERRES EROS DESIGNATOR CAESARIS AVGVSTI.

D. Francisci de Fabii fragmentum.

M.LIVIVS.M.F.M.N, SALINATOR DICT, COMIT.HAB.CAVSSA.
Q.CAECILIVS.L.F.L.N. METELLVS MAG.EQ
CAECILIVS.L.F.L.N. METELLVS L.VETVRIVS.L,F,L.N. PHILO
CORNELIVS,P.F,P.N.SCIPIO QVI POSTEA AFRICAN.APPELL.EST.P.LICINIVS.P.F.P.N.CRASS.DIVES
Q.CAECILIVS,L.F.L.N. METELLVS DICT. COMIT.HABEND.CAVSSA.
L.VETVRIVS.L,F.L.N. PHILO MAG.EQ,
CORNELIVS.M.F,M.N. CETHEGVS P.SEMPRONIVS.C.F.C.N, TVDITANVS
NS.M.LIVIVS.M.F.M.N. SALINATOR C.CLAVDIVS.P,L,F.L.N. NERO.L.F.XXXXV.
N.SERVILIVS CN.F,CN,N, CAEPIO C.SERVILIVS,C.F. P.NEPOS
SVLPICIVS SER.F.P.N.GALB.MAXIMVS DICT. ,COMIT.HABEND.CAVSSA.
M.SERVILIVS.C.F.P.N.PVLEXOEMINVS MAG.EQ
CLAVDIVS.P.F.TI.N. NERO M,SERVILIVS.Q.P.N.PVLEXOEMINVS
NILIVS,C.F.P. NERO DICT. .COMIT.HABEND.CAVSSA.
MAG.EQ

In sancto Ambrosio de Maxima.

.D. .M. .S.

VICTORIAE REMENTIANETI COIVGI DVLCISSIMAE ET INCONPARAVILI POLLENIVS SECVNDVS BENEMERENTI FECIT CVM QVO VIXIT ANNIS. VI, MENSIBVS, II. DIEBVS. XIIX,

In sancto Angelo in Foro Piscario in basi duarum columnarum.

PIISSIMO FELICISSIMOQ, PRINCIPI. VALENTINIANO INVICTISSIMO SEMPER AVG.

Ibidem

M. Capi

FESTO AVGVSTI. L: GENETHLIANO ANTONIA LAETA CONTVBERNALI.

In sancta Maria Candelcro.

DIS M

D, M. TREBONIAE VERECVNDAE, L. CAELIVS SYRVS CONIVGI . B . M . F .

CAPVT .XXIII. DE .XI. REGIONE CAMPITELLI.

A. C. ex. a b. v.

In domo Albertini prope turrim citranguli.

SILVANO ET HERCVLIS SANCTISSIMIS DEIS SACRV MARVLLA MASO, L, D, SVA INPENDIA GAIVS DOMITIVS MARCVS DONVM FECIT D, D.

SACRVM ARVLAM A SOLD para A solo vidit legendum esse

Ibidem.

CORNELIA DORCAS ET

L. CORNELIVS MERCVRIVS FECER. L. CORNELIO SVMPHORO ALVMNO SVO DVLCISSIMO DE SE BENEMERENTI QVI VIXIT ANNIS. XVII. MENSIBVS. XI. D. XV. LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM.

In domo. D. Antonini Phrygepanis.

DIIS MANIBVS FEC.

TERENTIA SEVERA MATER ET TERENTIA PRISCA SOROR ET CN. TERENTIVS SEVERVS FRATER FECERVNT CN, TERENTIO PRIMANO FRATRI PIENTISSIMO VIX, ANN IIII, M, XI. D, XL, H, VI, ET SIBI POSTERISQ VE SVIS,

Ibidem

.D. .M.

C, CORNEL, MEMOR D CELERA Q MIL, COH, IIII, P. PATROILI MIL, ANN, XXVIII, ITERATVS VIXI ANN LXXX, AVGVR INGE NVILIS OPT. ET HERES B, M, POSVIT,

Ibidem

.D. .M.

VERNAE CAESAR. N. SERNEOMANO ET MEMIAE PANTHIRAE MEMIA TERTVLLA NVTRICIO SVO ET MATRI. B. M. POSTE RISQ VE SVIS ET SIBI.

Ibidem.

.D. .M.

POMPONIAE PHILIAE MATRI DVLCISSIMAE. C. POMPONIVS PHI LON FILIVS FECIT SIBI ET LIBERTIS LIBERTABVSQ VE POSTE RISQ VE EORVM.

Ibidem.

DIS MANIB.

CRISPO CAESARIS SERVO ET L. LAELIAE PRISCAE CONIVGI EIVS AMICIS PIENTISSIMIS AVIA CAE SARIS, F, D, S,

Ibidem.

.D. M.

L, MARCI. ONESIMI VIX AN. LXV, FECERVNT L. F, ONESIMAE ET MARIA RESTITVTA LIB. BENEMERENTI ET LIB, LIBERTA BVSQ VE POSTERISQ VE EORM, IN. F. P, VIII. IN AG, P, V,

Ibidem.

DIS MANIBVS, M, FVLVIO IVCVNDO FECIT PLAVTIA TETHIS CONIVGI SVO BENEMERENTI ET SIBI POSTERISQVE SVIS VIXIT ANNIS, IX, MENS III, DIEB. XI, IN, F, P, IIII, IN AGR, P, V,

Ibidem

DIS MANIBVS
GRATANIVS SCAPTIA MATER FLORENTIA MIL, COH, XII, VRB, CESERN. VIX. ANN XXII, MIL, ANN. V. EX TES. P IVS

In domo D. Petri Margani

M. LICINIVS, M. Ↄ. L, TERTIVS PATRONVS FECIT. M. LICINIO M. L. ⊖. FELICI ET LICINIAE. M. L. ⊖. EROTINI. M. LICINIVS V. M. C. L. TERTIVS LICINIA. V. M. M. L, ROMANA.

In domo D. Lelii Margani

D. M.
TREBECIAE SATVRNINAE ET VALGIAE YSOCRISAE FILIAE VIX, AN. XIII, MENS. VIII.

In sancto Ioannis de mercato

AELIAE AVG. LIB. FELICVLE CONTVBERNALI SANCTISSI MAE. P. AELIVS HERMES CVM BASITIDE ET EVCTOLIVS FILIIS
Aliunde trāslatū. ~~SANCTO INVICTO MITHRAE TVLLIVS TROPHIMIANVS~~

In domo nobilis uiri Simoni de Lentulis:

L. CORNELIVS. P. F. POL. LENTVLVS IN FR. P. IV. IN AGR. P. IV.

Ibidem

DIIS MANIBVS
M. CAECILIO SP, F. SVC. RVFO SOLIARIO AB LVCO SEMELES EX TESTAMENTO EIVS CALVISIA ZOSIME ET M. CAELIVS CALLIPPVS HEREDES FECERVNT.
+ CAECILIVS

Ibidem. D. M.

IVCVNDAE IVCVNDVS FRATER ET THEMISO CONIVGI SANCTISSIMAE FEC.

¶ In domo. D. Francisci Nouelli apud. S. Marcum in qua marmore capita Bruti Cassii & Terrentie conspiciuntur.

DIIS MANIBVS.

T. FLAVIVS ASPER. TITVLVM POSVIT FRATRI SVO. P. AELIO DE CIMINO BENENERENTI MIL. A. XVII. EQ. SING. AVG, V. A. XXXV.

¶ Ibidem.

DIIS ET MANIBVS

CLAVDIAE AVG. L. SECVNDAE, CLAVDIAE RHOMENI TI. CLAVDIVS MENODOTVS CONIVGI CARISSIM, ET FILIAE PIAE FEC.

¶ Ibidem.

EVNDI HVIVS DOMINVS INFANS HIC IACET SIMILIS DEO HVNC AB ANTE OCVLIS PARENTIS RAPVERVNT NYMPHAE INGVRGITE MONIMENTV QVOT FILIVS PATRI FACERE DEBVERAT + IPSE FECIT, Cetera legi non possunt +T.

¶ Ibidem

D M AED.

T. FLAVIO AVG. LIB. LIBERALIS AEDITVO AD MARTIS VLTORIS CLAVDIAE EXOCHE CONIVGI BENEMERENTI ET SIBI FECIT VIXIT ANN. LVII. DII. X. AED ...

¶ Ibidem

D. M.

M, LARINO SALINATORI QVI VIXIT ANNIS, XXI. FILIO PIENTISSIMO MATRI FECIT.

¶ Ibidem

DIS MANIBVS.

T. FLAVIO HYPANO HYMNI AVGVSTI LIBERTI LIBERTO VIXIT ANNIS XLIIII. POSVIT PRIMIGENIA CONTVBER BENEMERENTI. XXXXIIII

¶ Ibidem.

D M

C . IVNIO NICEPHORIANO

MILITI . CHORT . SECVNDAE VLPIA RESTITVTA AMICO BENEMERENTISSIMO ARAM POS . MIL . ANN, . II . MENS . X . DIES . XVII . VIX . AN . XXII . MENS . VII . DIES . X .

¶ Ibidem

SOLI INVICTO SACRVM

T . POMPONIVS REPENTINVS NOMENCLATOR TENSAR IVGARIS . S . P . D . D .

DEDIC , XV . K . IVL, M. MARVLLO ET AELIANO . COSS, OB DEDIC . SPERCVLAS DEDIT SINGVL . ✕ II .

SPORTVLAS

¶ Ibidem.

D M

L . CORNELIO PITHYRATI . L , CORNELIVS COSSVS AVO . B . M .

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS .

HERMA ACCOMODATOR VIX . AN . XLVII ATIA . ATHENAIS . V . A . LXV

¶ Ibidem

D M

VITVLLIAE TYRANNIDIS FEC . M . VLPIVS EVARISTVS CONIVGI BENEMERENTI .

¶ Ibidem

D M

LICINIVS CRISPVS CAELIAE SATVRNINAE COGNATAE QVAE VIX . AN . XVIII . M . IIII, D . II . BENEMERENTI TITVLVM FECIT .

¶ Ibidem

D M

M , PONTIVS HIIDISTVS DAIINI COIVGI BIINIS MIIRIIN FIICI VIXIT . ANNIS MIICVM TRIBVS .

Notandum duplex II pro E. Pom. q alibi reperi.

¶ Ibidem .

Q . VOLFERNA TROPHIMVS FEC . SIBI ET AEMILIAE MIXTICAE CONIVGI ET TROPHIMO FILIO HIC VIX , AN . III . M , VI . D . IIII .

Ibidem.

D M

MINDIVS LVCRIONI COLENDO FILIO DVLCISSIMO
B . M , FACIENDVM CVRAVIT
VIXIT ANIS . VI . DIES , X . PIISSIMO.

In porticu palatii Conseruatorum

M . SVTORIVS . M . L . PAMPHILVS
LICTORVM CVRIATVS SACRIS PVBLICIS
P,R.Q VIRITIVM VIATORVM QVI COS, ET PR,
APPARENT DECVRIO CONLEGI
FABRVM FERRARIVM
SVTORIA.M.L.M, SVTORIVS.M.L. BAR
NAES.C. CLAVDIVS . M . L . POSIDONIVS
THAIS MATER CONLIB . PAMPHI
LI VIATOR . AMICVS PAMPHI.
PAMPHILI QVI COS . ET PR.
APPARET
SVTORIA.M.L.SYCARIVM SVTORIA.M.L.
CHELIDO.V, SVTORIA.M.L, V, M, SVTO
RIVS.M.L. RVFIO.V.LIBERTA.LI.DELICIAE
PAMPHILI CONLIB , FEC.
PAMPHILI LIBERTA . M . MVHIII LIBER
TVS PAM . M , SVTORIVS . M , LIBERTIS
LIB . PAM , M . SVTORIVS . M . L . FORTV
NATVS . T . PAMP , SVTORIA . M . LIBER
TA LIB.

Hic adeo attrita sunt [illegible] vt nec Lynceus oculis possit assequi.

In sancta Maria dele gratie.

D . M.

CN . DOMITIO PAEDEROTI PATRONO ET PHOEBO, CONIVGI ET
CN . DOMITIO DIOGENI CONIVGI.B.M, DOMITIA ENOHICHIA ET + BENE MERENTIBVS
CN . DOMITIVS PHOEBVS FECERVNT ET SIBI ET SVIS LIB . LI : EVTYCHIA
BERTABVSQ. SVORVM LONG, P.VII.LAT.P.III.H.E.M.D.M.A.E. + POSTERISQVE
H.

CAPVT .XXIIII. DE .XII. REGIONE RIPAE

In sancta Maria de Vincis:

L. ARCIAE HEDIAE. L. ARCIVS LEONTAS FEC. CONQ VEM VIX. ANNOS. XXXII. CVIVS BENEFIO DVCTIVS VIB. SIBI POSTERISQ SVORVM FEC, LIBER. LIBERTABQ.

Ibidem:

SALVTI PERPETVAE AVG: TAC: LIBERTATIQ PVBLICAE POPVLI ROMANI:

Ibidem,

GENIO ANNVCIPI ANNO POST INTERANDVM CONDITAM D. CC. IIII. AD. CN. DOMITIVM ATHENOBARBVM. COS.

Ibidem:

PROVIDENTIA TI. CAESARIS AVG. NATI. AD AETERNITATEM ROMANI NOMINIS SVBLATO HOSTES PERNICIOSISSIMO. P, R. FAVSTVS TITIVS LIBERALI. VI VIR. AVG. ITER. P. S, F, C.

Ibidem.

M. VLPIVS AVG. LIB. CLADVS ENTELLIANVS FECIT SIBI ET VLPIAE ALYPIAE CONIVGI SANCTISSIMAE BENEQ. DE SE MERITAE ITEM FLAVIE QVINTILIE FILIAE EIVS ET LIBERTIS LIBERTABVSQ. SVIS EIVSDEMQ. AYPIAE ET EORVM POSTERIS CVM INTROITV AMBITVQ. OMNI SVO.

Ibidem.

CVSPIA. CVSPIVS AGRESSIA PRIMA SVLLA DIOCLEA. C. CVSPI L. L. SVLLAI. H. M. N. N. S.

¶ In sancto Nicolao in carcere Tulliano :

D M

T . AVR LONGINVS EQ · AVG . N .
VIX . ANN . XXVII . MIL . ANN . VIIII .
TVR . MAXIMI SVMMI . T . AVR . DORSES ET . T . AVR . VITVS
SECVS HER . AMICO OPTIMO FAC . CVR .

¶ Ibidem

IMP . CAES . AVG . DOMITIO PIO FEL ,
IN . VICTO AVG . RES . PVB . ASTIC . DEVOTA NVMINI MAGE
STAT.Q , EIVS .

¶ Ibidm prope

D M

FLAVIA TROPHIME CVMMVDIO EVAFETI PATRONO ET FLA
VIO ONESIPHORO TATE SVO BENEMERENTIBVS FECIT .

¶ Ibidem

M . OVIVS . M , F . TER . RVFVS VENAFER FERRANIE . E C . F TER
TVIAI VXORI AVIAE . M . F . POLIAI FILIA VELITERNIO , C . F .
TER SABINO PRIVIGNO TR . MIL , DIVI . AVGVSTVS PONTIFEX
MAXIMVS EX . S . C . REFECIT

¶ In snacta Maria in Poriticu :

D M

L , CORNELI . L . F . PAL . TERENTIANI SCRIBAE DIL . ET . X , VIR . V ,
A . XXXV . M . X , D XX . TERENTIA THALLVSA MATER FILIO PISSIMO
CVM SECVNDA ET IVSTA ET MARONIANO FIL . FECIT .

¶ Ibidem.

N . OGVLNIO APOLLONIO CONIVGI CARISSIMO ET
N . OGVLNIO AMPLIATO FILIO PIENTISSIMO
VIX . AN . VI . ~~MEN~~ MEN . X . DIE . VI .
OGVLNIA CALE . B . M , EECIT .

Ibidem

D M

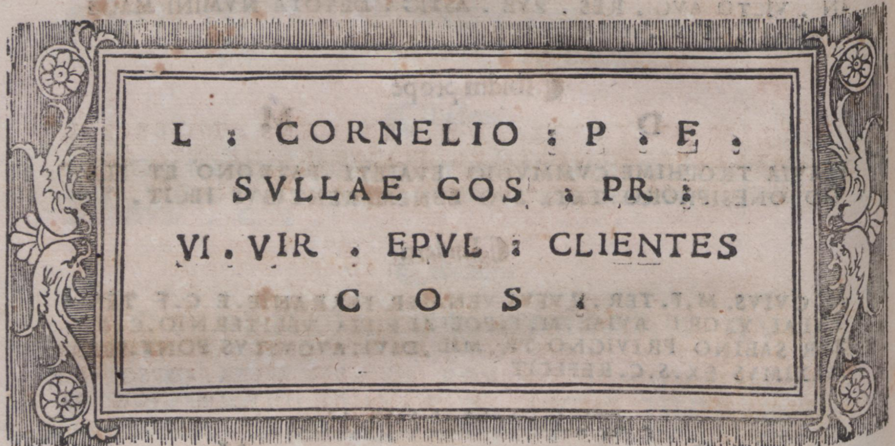
L. OSTORIO FELICI, L. OSTORIVS FORTVNATVS PATRONO F. ET SIBI ET SERMAE PYRALIDI CONIVGI SVE ET OSTORIO AVGVSTALI. N, L. LIBERTO ET OSTORIO CHRYSILI ET OSTORIO IANVARIO LIBERTIS LIBERTABVSQ. POSTERISQ. EORVM.

Ibidem.

Delendu aut ita reponendu est
IORR. EOR. SEIAN. VOLVSIVS ACINDYNVS SIGNVM AESCVLAPIO S. P. D. D.

T. VOLVSIVS ACIDINVS SIGNVM ESCVLAPI SVA. P. D. D.

Ibidem prope.

L. CORNELIO. P. F.
SVLLAE COS. PR.
VI. VIR. EPVL. CLIENTES
COS.

In sancta Maria Aegyptiaca

METIA. FVI. FELIX, SEPTEM. CIRCVNDATA. NATIS
DVM. VIXI, ASTABAT. ROMVLA. TVRBA MIHI
VT. MIHI, GRATA. VICEM. NATORVM TVRBA. PLACEBAT
HOC. MIHI. DE. PARIO. MARMORE, STRVXIT OPVS
MANIB. ATQ. MEIS. NATI. PIA. VOTA. DEDERE
PERSOLVERE, MEIS. MANIBVS. INFERIAS
POSTQVAM. NVLLA. ME. SVPERI. VOS. CVRA. FATIGAT

Apud hostium sanctæ Mariæ Incosmodim

CI. BACCHIDI. C. F. SEX. LATERANVS ET AQVILIVS ORFITVS COS.

¶ In insula Tyberina in ecclesia .s. Marię ubi sunt moniales.

D M

GALLONIAE C. F. MARITIMAE QVAE EPICARIS
C. GALLONIVS . C . F, VLP . MARITIMVS
ET PATER FECIT .

¶ Ibidem.

L . SICINIVS . Ɔ . L . SELEVCVS VOT .
SOL . L M . SAC .

¶ In sancto Bartholomeo.

D M

SELLIAE NICES VIX. ANN, XXV, MENS . VI, DIEB. XXI.
C. SELLIVS ONESIMVS FLATVRAR . DE VIA SAC .
CON IVGI , B . M . F .

¶ Ibidem In Bartholomeo in Insula

D M

P . CVRTIVS ONESIMVS FECIT SIBI ET CECILIAE FESTIVAE
CONIVGI SVAE DVLCISSIMAE LIBERTIS LIBERTABVSQVE PO
STERISQ , EORVM HIC MVNIMENTVS HEREDE NON SE
QVITVR DOLVS MALVS MALVS ABESTO .

¶ Ibidem

CN. CORNELIO CAPITOLINO NEPOTI DVLCISSIMO RICVS
AVG. N. VER . DISP. VIX. AN. VII. M. VI. D. VI.

¶ . Ibidem in platea.

DIS MANIBVS.

ABVRIAE GENESI . L . AVFERIVS FELIX CON
IVGI SVAE FECIT.

In domo. D: Marci de Insula:

DIS MANIBVS

TVLLIAE FORTVNATAE OPTIM.

CONIVGI ERGA SE BENEMERENTI FECIT C.
OCTAVIVS CLYTVS ET SIBI ET SVIS POSTERISQ.
EORVM.

A tergo eiusdem saxi

RAGONIO VINCENTIO CELSO .V.C. A PRIMO AETATIS INTROI
TV IN ACTV PVBLICO FIDELI EXERCITATIONE VERSATO CVIVS
PRIMAE VITAS OFFICIO SEDIS VRBANAE ADVOCATIONIS EXER
CITO FIDEM IVNCXIT INGENIO PRVDENTIAE MISCVIT LIBER
TATEM ITA VT NEMO DE EIVS INDVSTRIA NISI ILLE CONTRA
QVEM SVSCEPERAT FORMIDARET CVIVS ACCESSVS AETATIS AM
PLISSIMI HONORIS ET QVI SOLET SENIORIB. PROVENIRE OR
NAMENTA, PROMERVIT NAM REXIT ANNONARIAM POTESTA
TEM VRBIS AETERNAE EA AEQVITATE VT INTER OMNES QVI
AD EVM ANIMO LITIGANTIS INTRASSENT PARENTEM SE PLE
RVMQVE MAGIS HIS QVAM IVDICEM PRAEBVISSET HINC ETIAM
FACTVM EST VT MENSORES NOS PORTVENSES QVIBVS VETVS
FVIT CVM CAVDCARIIS DIVTVRNVMQ. LVCTAMEN, VOTI COM
POTES ABIREMVS VT VTRVMQ. CORPVS ET BENEFICIO SE ET
VICTORIA GRATVLETVR ADFECTVM NAM VT HOC ESSET INDI
CIO IAM POSITO MAGISTRATV STATVAM PATRONO PRAESTAN
TISSIMO TESTIMONIVM GRATVLATIONIS EX SOLVIMVS CVM
RES NON ADVLATIONE PRIVATOS SET IVDICIO POSITO IN
OTIO ET QVIETE REDDATVR.

A latere dextro eiusdem lapidis.

DEDICATA: VIII. KAL: SEPT. FL. TIMA
SIO ET FL. PROMOTO. VV. CC. CONSS.

Ibidem

AL. S. L. F. FLACCVS A IDD.
STIP AESCVLAPI FACIVDVM CVRAVERE LOCAVE
EIDEM RPROBAVERE.

Ibidem fragmento.

VLIA QVINCTI RANCI FEILIA
IBERTI PROTI QVOI FATVM GRAVE
PARCAE AC FINEM VITAE STATVERVNT
ET BISDECEM ANNEIS NATA INDIGNITER
NCEPIT LEIBERVM SEMEN DVPLEX
PARERET PATRONO AVXSILIVM AC DECVS
TA COMMODA ATQVE INCOMMODA
MORS ERIPVIT SVEIS PARENTIBVS
MMO IN LVCTV AC SOLICITVDINE
RIO GNATAE FLETVS IN DIES

EDVNT SIBEI ESSE TALEM EREPTAM FILIAM
PATER MEI ET GENETRIX GERMANA ORO ATQVE
DESINITE LVCTV QVESTV LACRVMAS FVNDERE
SEI IN VITA IVCVNDA VOBEIS VOLVPTATEI FVEI
VIRO ATQVE AMEICEIS NOTEIS QVE OMNIBVS
NVNC QVONIAM FATVM SE ITA TOLIT ANIMO.VO
AEQVO VOS FERRE CONCORDESQVE ~~VENERE~~ VIVERE
QVAS OB RES HOC MONVMENTVM AEDIFICAVIT
SVAE GNATAE SIBEIQVE VXORI HANC CONSTITVIT
AETERNAM VBEI OMNES PARITER

In uia insul e uersus occidente.

T. SEXTIVS T. L. HOSPES SIBI ET SVIS SEXTIAE, T. L. HEBE
NE. T. SEXTIO. T. L. APOLLONIO. T. SEXTIVS. T. F.
SABINVS VIXIT, ANNOS. II. ET. DIEB. XIX.

CAPVT. XXV. DE. XIII. REGIONE TRANSTYBERINA

In sancto Francesco

DIS MANIBVS

L. TARQVITIO MYCIANO FILIO DVL
CISSIMO QVI VIXIT ANNIS. VIIII. MENS. VI.
DIEBVS. XVIIII. HORIS. XI, L. TARQVITIVS
TROPHIMVS ET TARQVITIA EVTYCHIA PARENTES
FILIO DVLCISSIMO FECERVNT CVIVS CORPVS
CAVSA PONDERIS ANTE ARA POSITVEST.

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS
P. MEMMIO LYAEO AVFIDIA TERTIA CONIVGI SVO
CARISSIMO ET AVFIDIA RESTITVTA FIL, PATRI SVO
PIISSIMO.

¶ In quadam ecclesia ruinosa prope portam Portuensem

FL, ANNIO ANNE LEMONIA FORTVNATO
PASCAT VRINATORI, Q. Q. III, ET
Q. Q. P. P. PATRONO DIGNISSIMO OB
HONOREM OMNEM EIVS PER GRADVS
FVNCTVS QVOD PATROCINI SIBI OBLA
TVM EIDEM CORPORI. S, S. XII, N. DONAVERIT EX
VSVRIS EIVS DIE NATALIS SVI. III. KAL. MAIAS SPOR
TVLAS VIRITIM DIVIDANTVR ET HOC AMPLIVS SI
GILLVM ARGENTEVM QVOD CVM AVREL. PORTEN
SE COLLEGA SVO POND, TERNA. D, D. ET OB
DEDIC. EIVSD. STATVAS PATRONIS ET. Q, Q,
, P, P, SOLID, DIVISIT MAG. QVAE AEGER. XXXV.
CVR. AQVI AD, II, XXV. ITEM PLEB. LXX. COR
PORIS CVRAT. EX AERE COLLATO DIGNISSIMO
POSVERVNT,

¶ In sancta Maria del horto;

D M

C: MESSI EVNONI SEN: NEG: VIN:
. V. A. LXXXX. FECERVNT. CCC. MES
SI TRIPHON NIMPHIVS PHILOCALVS
PATRONO OPTIMO.

In capella sanctę Marię de miracoli ibidem prope:

D. M. FLAVIA HALINE FECIT FIIIO SVO PIENTISSIMO HERMETI ET SIBI VERNAE CAESARIS NOSTRI QVI VIXIT AN. XXI. MEN. VIIII.

In sancta Cæcilia.

DIS MANIBVS

CIARTIAE, P, F, CHRESTVS VIX. ANN. XXVI.
A. FABIO. A. F, POTHINIANO VIX. ANN. VI. M. VII.
A. FABIO. A, F. POTHINO VIX. ANN. VI. D. XXI.
A, FABIVS POTHINVS PATER FILIS ET CONIVGI SVAE
BENEMERENTIBVS FECIT ET SIBI,

A. FABIO. A. F. POTHINO VIX ANNO VNO. M. XI. D. VII.
POSTERISQVE SVIS

Ibidem.

C. IVLIVS ANICETVS ARAM SACRATAM SOLI DIVINO VOTO SVSCEPTO ANIMO LIBENS. D. D.

Ibidem.

Q. LVCRETIVS. Q. L, GEMELLO VIATORI QVAESTOR. AB AERAR. Q. LVCRETIVS, Q. L. CHRESTVS VIATOR. QVAESTOR, AB AERAR. PATRONO FECIT.

Ibidem.

SALVSTIA PHOEBE SIBI ET, P. PETRONIO. P. F. PAL, RVFO PATRI DE SVO ET P. QVINCTIO REPENTINO CONIVGI SVO INDVLGENTISSIMO ET LIBER. LIBERTABVSQ. EIVS POSTERISQ, EOR. ET QVIBVS DONAVI DONAVERO
IN FR, P. XIIII. IN AGR. P. XII.

Ibidem.

TI. CLAVDIO AVG. LIB. DVCTO DEC. GERMANORVM VIX. ANN. XXX. POSVIT LVRIA PAEZVSA CONIVGI SVO ET SIBI

¶ Ibidem

, D. , M,
PAPIAE AVG . LIB , PROC . IANTV . AVG . LIB
COGATVS BENEMERENTI FECIT .

¶ Ibidem

IOVI

HAMMONI ET SILVANO . P . STERTINIVS
QVARTVS

. D . D

¶ In sanctã Maria in Cappella.

.D. M.
C , CORELLIO EVANGELO , C . CORELLIVS SERAPION LIBERTO
, B , M , F .

¶ In pariete cuiusdam dumum prope . s. Andreã.

D M S
C . MARIO EVTACTO , T , FLAVIVS CRYSPIS
AMICO KARISSIMO FECIT ,

¶ In sancto Saluatore iux . põt . s . Marię .

M . VLPIO AVG LIB . FECIT COCCEIA BATYLIS ET DRACO
FILIVS PATRI SVO . B , M .

¶ In sancto Laurentio iuxta Tyberim

ERVNCIAE GRAPTENI ET PATRONO EIVS . M . ERVNCCIO LV
CRIONI ET FILIONEM EIVS . P . LAETARIVS MAXIMVS POSVIT
CONIVGI SVAE . D . B . M .

In capite pontis sancti Bartholomei.

HOSPES QVOD DEICO PAVLLVM EST ASTA AC PELLIGE
HEIC EST SEPVLCRVM HAV PVLCRVM PVLCRAI FEMINAE
NOMEN PARENTES NOMINARVNT CLAVDIAM
SVOM MAREITVM CORDE DEILEXIT SOVO
GNATOS DVOS CREAVIT HORVNC ALTERVM
IN TERRA LINQVIT ALIVM SVB TERRA LOCAT
SERMONE LEPIDO TVM AVTEM INCESSV COMMODO
DOMVM SERVAVIT LANAM FECIT DIXI ABEI

Ibidem

.D. .M. .S.

C. SEN O REGVLIANO EQ. R. DIFFVS OLEARIO EX BAETICA CVRATORI EIVSDEM CORPORIS NEGOT. VINARIO LVGVDVN INCANABIS CONSISTEN. CVRATORI ET PATRONO EIVSDEM CORPORIS NAVTAE ARARICO PATRONO EIVSDEM CORPORIS PATRONO. IIIIII VIR, LVGVDVNI CONSISTENTIVM, L. SILENIVS RECINVS AVS. ET IVLATTIA METRODORA FILI EIVSDEM PONENDVM CVRAVERVNT PROCVRANTE DIONYSIO ET BELLICIANO ET...

Q.... Vltima linea est abrasa in mar.

In domo. D. Iuli Mattei

.D. .M.

BASSO AVG. LIB. PROX. AB EPISTVLIS GRAECIS PROC. TRACTVS CARTHAGINIENSIS FABIA. Q. F. PRISCILLA MARITO PIISSIMO ITEM CLAVDIVS COMON PATRI BENEMERENTI FECERVNT.

¶ Ibidem.

I . O . M . SACR
VOTO SVSCEPTI PRO SALVTE

Hinc abrasa sunt aliqua uerba ex saxo.

AVG . GERMANICI PONTIFICIS MAXIMI TR . POT.
D . VETVRIVS ANTIGONVS
D . VETVRIV SP . F . PHILO
D . VETVRIVS ALBANVS
PATER CVM FILIS POSVIT.

¶ Ibidem

DEAE SVRIAE SACR
VOTO SVSCEPTI PRO SALVTE

Hinc abrasa sunt aliqua uerba ex saxo.

AVG . GERMANICI PONTIFICIS MAXIMI TR . POT.
D . VETVRIVS ANTIGONVS
D . VETVRIVS SP . F . PHILO
D . VETVRIVS ALBANVS
PATER CVM FILIS POSVIT .

¶ Ibidem.

. D . . M .

C . PAPIRIVS . C . LIB FELIX . FORO CORNELI MILIT.
COH . VI . VIG . ANN . VI . M . VIII . D . XI .
HERES EIVS . B . M . F .

¶ Ibidem

DIS MANIBVS

M . COCCEI SP . F . AVGVSTALIS
VIX . AN . XVIII . MENS . VIIII . DIEB . XIII .
COCCEIA VVC . LIB . PLVTIN . MATER FILIO
PIISSIMO.

Ibidem

D. M.

FABIAE PYRALLIDI OPTIMAE ET SANCTAE PATRON: DE SE BENE MERIT. ARTEMISIVS LIBERTVS.

CVNCTORVM HAEC SVBOLI SEDEM POST. MORTEM RELIQVIT
ANTE TAMEN NATO CONIVGE ET ANTE SVO
NON DVM SECVRA DVM FLET MAESTISSIMA MENTE
OCCIDIT ET TRISTES DECEPIT MAESTA FOVENDO
SET NOS SOLICITI MEMORESQVE PARENTIS AMORE
MATREM CVM NATO CONIVGE CVMQVE SVO
SECVROS COLIMVS MEMORES DE NOMINE NOSTRO
ET FACIET SVBOLES MVLTOS MEMORATA PER ANNOS
SACRA DEIS PATRIBVSQVE SVIS MEMORESQ. PRIORVM
ET MEMORES NOSTRI NOSTRORVM QVE ALTA PROPAGO
AETERNO SERVENT SEMPER MEMORABILE NOMEN
QVISQVIS EST AVT OLIM NOSTRA DE STIRPE FVTVRVS
SIS MEMOR ANTIQVI NOMINIS ET TITVLI
IN QVORVM TITVLO HIC DATVR ESSE LOCVS
ET DOMVS AETERNAE TVTVRE FOCOS.

Ibidem

.D. .M. .S.

M. AVRELIVS. AVGG. NN. LIB. EPAPHRODITVS EXSACTOR OPERVM DOM. NN. CORVM ET LABERIA FELICITAS FECERVNT SIBI ET SVIS ITEMQVE LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM TVNC MONVMENTVM EXTERNVM NON SEQVITVR NISI DE NOMINE VTRORVMQVE. H. I. M. D. M. A. B.

Ibidem

Q. CORRIO Q. F. VOL. ANTIQVO

Ibidem

D M

A. ATINIO. A. F. PAL. PATERNO SCRIB. AEDIL. CVR. HON. VSVS AB IMP. EQVO PVBL. HONOR. PRAEF. COH. II. BRACAR. AVGVSTAN. TRIB. MIL. LEG. X. FRETENS A DIVO TRAIANO IN EXPEDITION. PARTHICA DONIS DONAT. PRAEF. ALAE. VII. PHRYG. CVR. CVR. KAL. FABR. ATERNOR. NOVOR. ATINIA, A. F. FAVSTINA PATRI OPTIMO FECIT.

Ibidem.

AQVILA SOLI ALIGABALO IVLIVS BALBILLVS.

Ibidem

D M

P. SCANTIO IVLIANO. P. SCANTIVS AVGVSTALIS PATER ET SERVILIA. C. F. ISIAS MATER FILIO PIISSIMO FECERVNT. QVI VIXIT ANN. VIII. MENS. V. DIEBVS. XII. HOR. VI. CVIVS ANNOS INGENIVM EXCEDEBAT.

Ibidem.

P. SCANTIVS PHILETVS FECIT ET SCANTIAE NICE, LIB. REQVIETORIVM BENEFACERE SEMPER STVDIOSVS FVI.

¶ Ibidem.

¶ Ibidem

D M

Q. GEMINI SVRIACI FILI PIISIMI ZOSIMVS ET
APRILIS PARENTES,

¶ Ibidem

Q. NVMMIVS ALEXANDER
DONVM DEDIT IOVI SABAZIO.

¶ Ibidem.

IOVI SABAZ.
Q. NVMMIVS ALEXANDER. V. S. L. M

Ibidem

TERENTIAE FLAVOLAE . V . V . MAXIMAE AVREL IVLIVS BALBILLVS SAC . SOL OB PLVRA EIVS IN SE MERITA,

A latere.

D . D . PR . NONS . APRIL . LAETO . II . ET CORIALE COS .

Ibidem.

SOLI SANCTISSIMO SACRVM.

TI . CLAVDIVS FELIX ET CLAVDIA HELPIS ET . TI , CLAVDIVS ALYPVS FIL . EORVM VOTVM SOLVERVNT LIBENS MERITO, CALBIENSES DE COH . III .

Ibidem.

CL . IVLIANO . P . V .

PRAEF , ANNON . TI . IVLIVS BALBILLVS . S . SOL , DED . XIII , KAL . FEB . L , ANNIO FABIANO M . NONIO MVCIANO COS .

Ibidem.

EVMOLPVS CAESARIS A SVPELECTILE DOMVS AVRIF . ET CLAVDIA PALLAS ET SOLI ET LVNAE DONVM POSVERVNT .

Ibidem.

P . ACILIVS FELIX D . D . DIASVRIM . F . CVM SVIS .

Ibidem

TI . IVLIO BALBILLO . S , SOL .
P . AGABALI EVDEMON LIB . PA
TRONO OPTIMO .

ALAGABALI

Ibidem

D M

CN . LVCRETIO HERCLIANO . Q . VIXIT AN , III . M . X . D . XII .
CN . LVCRETIVS ONESIMVS FILIO DVLCISSIMO FECIT .

Ibidem

D . M ,

L . MINDIO DE CIMBR . VIXIT , ANNIS VIII . D . XXIX .
MINDIA SPES MATER ET FL . MINDIVS ONOMA
STVS FRATRI OPTIMO FECER .

DECEMBRI

Ibidem

L , SVLPICIO , L . SVLPICI NYMPHI . F . ROMANO ANNIS VIX .
XVIII , ET IVLIAE PIERIDI MAT . EIVS ET VIBIDIAE SP . F ,
THALIAE SVAE VXORI NYMPHI ET VIBIDIO THALETI . F . THA
LIAE

Inferius in eodem lapidem .

Hic erat caput ... Iovem ...

MEMORIAE SEX . APVLEI FVMVSI .

Ibidem .

C . PAPIRIVS CESTVS VERGILIAE OPTATAE VXORI SVAE BENE
MERENTI DE SE VIXIT ANNIS , LXII .

In domo . D . Mariani Caffellani .

D M

Q . VALERIO . Q . F . POSTVMIO ROMVLO PATRI
DVLCISSIMO EQVO PVBLICO PROC , AD BONA
DAMNATORVM , PROC . AD ALIMENTA , COSILIA
RIO AVGG . Q . POSTIMIVS ROMVLVS FILIVS
ET NEPOTES .

In domo. D. Iacobi Buccię.

D M S

BELLIAE SYMPHERVSAE, L. POMPONIVS PONTICVS ET TRO PHIMVS CAESARIS CONIVGI SVAE CONCORDI FECERVNT.

In æde sancti Saluatoris de Curtibus

MARCIA. C. F.	CVRTIA FILIA
FECIT SIBI ET, M. MARCIO PHILOXAE PATRONO IDEM CON IVGI ET MARCIO ARISTONI PIISS, ET LIBER. LIBER TAB. Q. MEIS POSTERISQ. EORVM HOC MONOMENT. IN FRONT P. XV. IN AGRO PEDES. XV. CVIVS PARS SINISTERIOR. INTROITVS	FECIT SIBI ET CALPVRNIO SECVNDO CONIVGI SVO KARISS, ET CALPVRNIAE ANTHIDI VERNAE KARISS. ET LIBERT. LIBERTAB. Q. NOST. POSTERISQ. EORVM HOC MON, IN FRONT, P. XV IN AGR. P. XV. CVIVS PARS DIMIDIA DE/ XTER, INTRIT.

Ibidem

ATORI ET PRAESIDI ALPIVM COTTI
VINCIAE MAVRITANIAE TINGITANAE
NI PROCVRATORI ET PRAESIDI PROVI
RIENTEM PRAEFECTO MESOPOTAMI

¶ Ibidem.

PERMISSV . C . NASENNI MARCELLI PONTIFICIS VOLCAN ET AEDIVM SACRARVM ET Q . LOLLI RVFI CHISIDIANI ET . M . AEMILI VITALIS CREPEREIANI . N . VIR . — III

¶ Ibidem prope.

FOELIX NIMIVM PRIOR AETAS

Seneca Trag.

Ab alio latere.

OMNIS AETAS DE SVO TEMPORE CONQVESTA EST.

¶ In arcu in eadem regione

D . N . IMPP : CAES . FL .

PORTICVS . P , CC , LX , ET EXSEADRAM ET PRONAON . ET PORTICVM PONE SCOENAM LONG . P . CXL . S . C . F , C ,

¶ In Viridario Reuerẽdissimi cardi. S. Clementi

HVIVS NYMPHA LOCI SACRI CVSTODIA FONTIS
DOMINO DVM BLANDE SENTIO MVRMVRE AQVAE
PARCE MEO QVISQVIS TANGIS ENNA MARMORA SOMNVM
RVPERE SIVE BIBAS SIVE LAVARE TACE.

¶ Ibidem.

L . D . AQVAM CELESTEM DILABENTEM MONTIBVS CELESTEM INTERCISO EXAGERE PER FORMAM CVRSV A . S . C , FACTAM LONGO TEMPORE CESSANTIBVS . P . R . PERDVXERVMT , B.M.

¶ Ib idem.

.D. .M.

P . TVRRANNIVS HERMA . P . TVRRANIVS MENANDER TVRRANIA DIONYSIA . P . TVRRANIVS DIONYSIVS . F , TVRRANIA QVARTA . F . P . TVRRANIVS ANTHVS . F , P . TVRRANIVS ATTALVS . F . IN FR . PED . XL . IN AG . P , LI .

DE REGIONE

¶ In sancta Bonosia

DIS MANIBVS

P . CLODIVS HOSPES FECIT SIBI ET CLODIAE RVFINAE CONIV
GI BENEMERENTI

¶ Ibidem prope.

MORIENS CVRA DIXERIT IPSE
VIVITE FELICES ANIMÆ MORS OMNIBVS INVSTAT
HOC POSTQVAM POSVERE SEPVLCRVM
KARI SCRIPSERE SODALES.

¶ Ibidem fragmentum

S . S . S . ASTVS VILLICVS . D . D :

¶ Ibidem

D M S
AVIREIE SOTERIDI , T T . KANI APELLES ET FELIX FEMINE
SANCTISSIMAE ET LOTACILIVS ALEXANDER SORORI PIISSIMAE.

¶ In sancta Rufina

HERCVLI SACRVM
P : DECIMIVS LVCRIO : V . S . L . M :

¶ In sancto Chrysogono.

MAGNO ET INVICTO IMP . CAES .
C, VAL. AVREL CONSTANTINO PIO FEL . INVICTO AVG , PON
TIF, MAX. TRIB . POTEST . COS. III. P. P. PROC. D. N. CORPVS CO
RARIORVM MAGNARIORVM SOLAIARIORVM DEVOTI NVMINI
MAIESTATIQ EIVS

Ex latere.

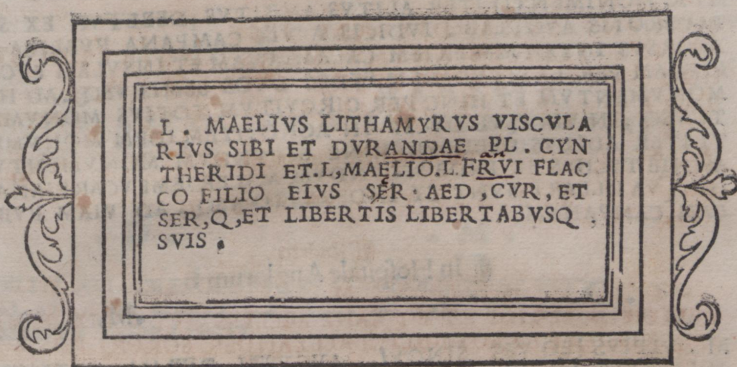
DEDICATAE KAL. IAN . DD . NN . DIOCLETIANO . III ,
ET MAXIMIANO COSS . CVRANTE THESIO SECVN
DO . P , C . CORARIORVM.

¶ Ibidem

.D. .M. .S.

FILIO DVLCISSIMO NICEROTI PARENTES FECERVNT ~~IN DEO~~

¶ Ibidem

¶ Ibidem.

D M

T. AELIO CRESCENTI , T. AELIVS ANTIRRODVS PATRONVS ET AELIVS CRESCENS FILIO , B.M.FEC. QVI VIX . ANNIS . VI , MENSIBVS , III . DIEBVS . VIII.

¶ Ibidem

DIIS MANIBVS.

SVCCESSI FIL . CAESIA GEMELLA MATER . PIISSIMO FILIO DE SVO VIX . ANN . IX , M , IIII , DIEB . XV . FATIS PERACTIS MATER EODE EST CONDITA QVAE POST OBITVM FILI VIX . AN . IIII . M , XI . D , VII .

Ex latere

QVOD ~~FAS~~ PYRENTI FACERE ~~DEBVIT~~ FILIVS MORS IMMATVRA FECIT VT FACERET PARENS ~~PATER~~ SVCCESSVS SVPPREMVM VTRISQVE PRAESTITIT OFFICIVM.

¶ Ibidem iuxta campanile:

P. RANTIFANVS. PP. GAL. CYRINICVS PISIS VIXIT ANN. XXIII. MILITAVIT AN. V. IN COH. VIIII. P, PR. SAL. VI. BI. ASSI. H. S. E,

¶ Ibidem ꝓpe.

HVIC MONIMENTO ITER ALITVS AMBITVS DEBETVR EX SENTIA EROTIS AVG. LIB. IVDICIS A VIA CAMPANA PVBLICA DEXTORSVS INTER MACERIEM CALAMIANAM ET INSVLAM EVCARPIANAM PER LATITVDINEM PEDES DVOS SEMIS VSQ. AD HOC MONVMENTVM ET HINC PER CIRCVITVM TOTIVS MONVMENTI VSQ, IN VIA QVE DVCIT IN AGRO. ITEM IDEM MONVMENTI ITER ADITVS DEBETVR HINC SECVNDVM MONVMENTVM AFINIE TYCHES ET INDE SECVNDVM MACERIEM EVCARPIANAM IN QVA OLLARI SVNT ET INDERECTO VSQ. AD VIAM PVBLICAM CAMPANAM,

¶ In Hospitale Anglorum:

. D. .M.

M. VLPIVS EQVES SINGVL. AVGVSTI TVRMA ATTISVSTI MILITAVIT AN. VIX. AN. XXX, HEREDES EIVS POSVERVNT.

¶ In Aedē sanctorum: xl: martyrum:

DIS MANIBVS

POMPONIVS ATIMETVS FECIT SIBI ET SVIS ET HELVIAE NEREIDI CONIVGI BENEMERENTI ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE MEQVVM QVOS TESTAMENTO HONORAVI ET POSTERISQVE EORVM.

¶ Ibidem.

I. O. M. H. AVG. SACR.

GENIO FORINARVM ET CVLTORIBVS HVIVS LOCI TERENTIA NICE CVM TERENTIO DAMARIONE FILIO SACERDOTE ET TERENTIO DAMARIONE IVN, ET FONTEIO ONESIMO FILIO SACRORVM SIGNVM ET BASIM VOTO SVSCEPTO DE SVO POSVIT LVSTRO EIVSDEM DAMARIONIS

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS

M. VLPIO EPAPHRODITO ET CL. PASIPHAE M. VLPIVS DRAVS ET CL. SYNTYCHE FECER. PARENTIB, DVLCISSIM. ET LIB. LIBERT. POSTERISQ. EORVM.

¶ Ibidem.

DIS MANIBVS

A. ORCIVI. A. F. PAL. HERMETIS POLYBIVS LIB PATRON. MERENTI ET IN SE PIISSIMO.

¶ Ibidem

.D. .M.

MEMORIAE AEL. CRESCENTINAE COMPARI, QVAE VIXIT ANNIS VIRGO. XII. CVM MARITO. XXX. ET MENSES. VI. AVFIDIVS SECVNDIANVS VXORI FECIT.

¶ Ibidem

D M

FLAVIO MINERVALI IVLIA HELPIS CONIVGI .B. M. FECIT.

¶ Ibidem prope.

.D. .M.

C. SEMPRONIO FELICI MARMORARIO ET PROCILLAE PRISCAE C. SEMPRONIVS ENCRITVS LIB. PAETRONIS BENEMERENTIBVS FECIT HIC SITVS EST.

¶ In sancto Cosmato.

D M

A. HERENNVLEI TROPHIMI IVN. HERENNVLEIA IRENE LIB. OPTIMO ET HERENNVLEIA GERMANA SIBI ET CONIVGI DVLCISSIMO QVI VIXIT AN. P. M. XXXX.

¶ Ibidem.

MARCIA. C F FECIT ET. M. MARCIO PHILOXAE PATRONO IDEM CONIVGI ET MARCIO ARISTONI, F. PIIS. ET LIBER. LIBERTA BVSQ. MEIS POSTERISQ. EORVM HO. MONOMENT. IN FRONTE P, XV. IN AGRO. P. XV, CVIVS PARS SINISTERIOR. IN TROITVS

¶ In eodem marmore a latere.

CVRTIA FELIX FECIT SIBI ET CALPVRNIO SEGVNDO CONIVGI SVO KARISSIM. ET CALPVRNIAE ANTHIDI VERNAE KARISS, ET LIBERT, LIBERTAB. Q, NOST. POSTERISQ. EORVM HOC MON, IN ERONTE, P, XV, IN AGRO. P. XV. CVIVS PARS DIMIDIA DE XTERIOR INTROITVS,

¶ Prope Aedē sanctę Marię ad fontes olei

QVOD FAS PARENTI FACERE DEBVIT FILIVS MORS IMMATVRA FECIT VT FECERIT PARENS. PATER SVCCESSVS SVPREMVM VTRIVSQVE PRAESTITIT OFFICIVM IN. F. M. XI. IN. AG. P. XI,

¶ Ibidem.

L. MAELIVS. L L, TAMITAS VASCVLARIVS SIBI ET DVRDENAE P. L. CYTHERIDI ET. L. MAELIO. L. F ANI FLACCO FILIO EIVS SER. AED. CVR. ET SER, ET LIBERTIS ET LIBERTABVSQ. SVIS.

¶ Ibidem.

D M

L. PACCIO RHODONI PACCIA TYCHE LIB, PATRONO BENEME RENTI ET TROFIMO VERNAE SVO FECIT ITEM SIBI ET, P. AELIO HELLENI CONIVGI SVO ET LIBERTIS LIBERTABVSQ. NOSTRIS POSTERISQ. EORVM, H. F. H. N. M.

¶ In platea eiusdem ecclesię.

D M

Q. POMPEIVS METROBIVS ET HELVIDIA VICTORIA ET Q. POMPEIVS VICTORINVS FILI ADIECTO PODISMO ET ADAMPLIATO FECERVNT SE VIBOS SIBI ET SVIS LIBER TIS LIBERT, POSTERISQ. EORVM.

¶ Ibidem in ecclesiam:

DIS MANIBVS
HOSTIE. C.F.PROPINQVAE, F. MANLIAE PROPIN
QVAE VIX. ANN, VII. M, XI. D. XXII.

¶ Ibidem

D M
Q. AEMILI.Q.F.Q VIR.IVLIANI EQ. R.Q VI VIXIT.A.XIIII.M.VI.
D.XIII FILII DVLCISSIMI PARENTES INFELICISSIMI.

¶ Ibidem

DIIS MANIBVS
TI. CLA. MYROPNO VIX.ANN,XIII.TI, CLA. MYROPNO VIX.
ANN. XLIII.IVLIA PELAGIA, V.A.LXXXI. TI. CLAVDIVS TAV
RVS FILIS PIISS. FECER, SIBI ET SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQ.
POSTERISQ, EORVM.

T Ti ..
PIISSIM.

¶ In sancto Laurentiolo ibidem prope.

D. M. S.

COMINIVS ZOSIMVS ET COMINIA MATRONA FILI COMINIO SE
PTVNANO ET MARIAE MATRONAE PARENTIBVVS.B.M,F.

¶ In sancto Blasio

DIS MAN.

ANNIA CYPRIS MONVMENTVM FECIT, M. AEMILIO CONIVGI
MEO CVM QVO VIXI ANNIS.L, SINE VLLA QVERELLA SIBI
ET SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQ,NOSTRIS POSTERISQ. EORVM
HOC MONVMENTVM NE DE NOMINE EXSIAT,

L os. m

¶ In domo. D. Iuliani de Dathis

DIS MANIBVS.

TARQVITIAE CAIES CONIVGO CARISSIMAE L. IVLIVS PHILON
FECIT SIBI ET SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQ.POSTERISQ.EORVM

¶ Ibidem.

D M
VETTIAE VICTORIAE, FECIT G. VETTIVS HELIVS ET EGNETVLE
LA LVCVSTA FILIAE INFELICISSIMAE VIXIT. A. I. M, V. D. XXV.

¶ In pariete domus cuiusdam prope pontem Sixtum.

L. ANTISTIVS CN. F. HOR.
SARCVLO ANTISTIA
SALIVS ALBANVS IDEM MAG. SA
LIORVM, L, L. PLVTIA
RVFVS, L. ANTHVS, L. IMAGINES DE
SVO FECERVNT PATRONO ET PA
TRONAE PROMERITIS. EORVM.

L. ANTESTIVS CN: F. HOR.
SARCVLO SALIVS ALBANVS
ANTESTIA. L, L. PLVTIA
FVFIA, P, F. TERTIA SOROR
L, ANTESTIVS. L. L. QVINCTIO
L. ANTESTIVS, L, L, RVFVS. L. AN
TISTIVS. L. Ɔ. L, THAMYRVS
L. ANTISTIVS. L. Ɔ. L. AN
THVS. L. ANTISTIVS L. L. EROS CAPPA
DOXS

¶ Ibidem prope.

TIBERIVS IVLIVS FEROX CVRATOR ALICI RIPARVM TYBERIS ET CLOACARVM VRBIS TERMINAVIT RIPAM. R, R. R. AD PROXIMVM CIPPVM PEDES. XI, C, OPPIO. C. F. VEL, BASSO. P, P. P. C. P. I. D. AVR, F. LEG. IIII. FL, ET LEG, V, B. ET FOR. EVOC AVG. ABST FORIBVS PT. PT. MIL. COH. V. PT. ET COH. XIII. XIIII. VRBE OMNIBVS OFFICIIS IN GALLIA FVNCTO CENTVRIONES LEG. TRAIANAE FORTIS OPTIMO ET DIGNISSIMO IN CVIVS DED' CENAM COL. DEDIT. L. D, D. D.

¶ Ibidem

L. PRELENTI, L, LIB'. FLERI., VI. VIR'. FI. AVG'. L. PRESENTIVS AL. LIC PR, IO, AMICO, B. M. C. OPPIO. C. F. VEL SABINO VILIO NEPOTI. M, VIBIO SOLENNI SEVERO ADLECTO COS. SACRATISSIMO IMP. HADRIANO AVG, PIO EG. BAOTITE CVR. VIAR CLODIE ANIMAE LASSIAE CIMINAE TRIVM TRATACRVM ET AMERINAE LEG. LEGION, X. CL. P. F. LEG. AVG. PR. PR PROVINC. LVSITANIAE PATRONO ED. LEONAS LIB. AD CENSVS PATRONI ET IN DEDIC. STATVAE COLONIS CENAM DEDIT.

¶ In pariete cuiusdam domus prope ecclesiam .S. Ioannis de Malua.

P. VIGELLIVS P. L. CHILO VASCVLARIVS
P. VIGELLIVS. P. F. FAVSTVS
P. VIGELLIVS. P. L. HILARVS
IN FR. P. XIIX. IN AGR. P. XII

¶ In horto dicte ecclesie.

M. AEMILIVS ARTEMA FECIT

M, LICINIO SVCCESSO FRATRI BENE MERENTI ET C. CAECILIAE MODESTAE CONIVGI SVAE ET SIBI ET SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM.

EXCEPTO HERMETE LIB. QVEM VETO PROPTER DELICTA SVA ADITVM AMBITVM NE VLLVM ACCESSVM HABEAT IN HOC MONVMENTO.

¶ Extra portã Septimianã in domo. D. Augustini Chisii de Senis.

D M

CAESIAE DAFHNI DIANAE INVENTIA NAE SANCTISSIMAE COIVGIS OPTI MVS MARITVS.

¶ Ibidem.

M. VIPIO AVG. LIB, NARCISSO FECIT ATTEIA FILICLA AMICO OPTIMO DE SE BENEMERENTI VIXIT ANNIS. L.

¶ Ibidem

D M

P N, AEVIVS FORTVNATVS VIX. ANN. XXII. MENS. XI.
M. CALIDIVS MARITIMVS VIX. ANN. VII. MENS, V.
P. MANLIVS FVLVIANVS ET NAEVIA SCATILLA FECERVNT FRATRI PIISSIMO ET FILIO DVLCISSIMO.

¶ In sancto Iacobo ibidem prope.

D. M.

P. ANNIO ACYNDYNO QVI VIX. ANN, P. M. XII. VACONIA EVPHROSYNE FILIO PIENTISSIMO ET M, SERGIVS IVS IVSTVS AMICO. B. M. F.

¶ In sancto Honofrio.

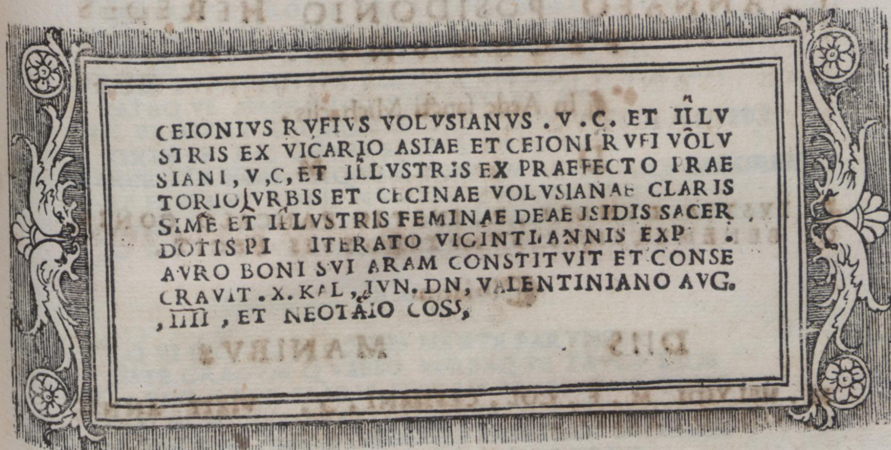
T. PETRONIO, T, F. PROCVLO. I. D. N. CIV, CVRATORI LVSVS IVVENVM. V. F. IVVENEM AVG. OB. M. E. QVI STATVE DEDICATIONIS DEDIT IVVENIBVS, S. H, S. XXX. EX ADIECTO PANE ET VINO EPVLANTIBVS.
. L. D, D. D.

¶ Ibidem

M. ANTONIVS FELIX INSVLARIVS, F. CLAVDIVS TAVRISEVS TOIPARIVS VIX. ANN. LXV.

¶ Epitaphia quæ sunt in Burgo Sancti Petri siue ciuitate Leonina quę continetur in Regione Transtyberina

¶ In Castello sancti Angeli.

CEIONIVS RVFIVS VOLVSIANVS . V . C . ET ILLVSTRIS EX VICARIO ASIAE ET CEIONI RVFI VOLVSIANI, V, C, ET ILLVSTRIS EX PRAEFECTO PRAETORIO VRBIS ET CECINAE VOLVSIANAE CLARISSIME ET ILLVSTRIS FEMINAE DEAE ISIDIS SACERDOTIS PI ITERATO VIGINTI ANNIS EXP AVRO BONI SVI ARAM CONSTITVIT ET CONSECRAVIT . X . KAL , IVN . DN , VALENTINIANO AVG . IIII , ET NEOTAIO COSS,

¶ In Eccl'a Sanctæ Mariæ Transpontinæ.

DIS MANIBVS

SERGIO RVBELLIO ANTHO . VIX . AN . X X X , D , LVII , RVBELLIA LAVDICE MATER FILIO SVO PIISSIMO ET SANCTISSIMO ET SIBI ET SVIS LIBERT , LIBERTAB . Q , POSTERISQVE EORVM ,

IN FR , P , X , IN AG , P , III .

¶ Ibidem.

SYMPHORVSAE VETTIA MEGISTE ET M . VETTIVS ONESIMVS ALVMNAE DVLCISSIMAE FECERVNT VIX ANN . VNO MENSIB . XI , DIEBVS , XX .

NATA SET IN LACRIMAS SOLVM DOLOR OMNIBVS ISTANS
HIC SITA SVM VIXI TEMPVS INANE MEVM
ANNVS ERAT VITAE PRIMVS MOX DEINDE SECVNDI
LIMINIBVS RAPVIT ME SIBI PERSEPHONE .

DE BVRGO

In sancto Iacobo

DIIS MANIBVS.

L. ANNAEO POSIDONIO HEREDES FECERVNT.

In Aede sancti Michaelis.

D M

P. IVSTIA DYNATE, P. IVSTIO PANCALO CONIVGI BENEMERENTI SVMPTIBVS. SVIS FECIT.

Ibidem.

DIIS MANIBVS

M. HELVIDI M. F, COL. CASSIANI. Ↄ. VIXIT ANNIS. VIII. D. XXXXV.

~~Ibidem in quodam lapide quadrato in prima fronte~~

ATIMETVS PAMPHILI, TI. CAESARIS AVG. L. L: ANTEROTIANVS SIBI ET CLAVDIAE HOMONOEAE CONLIBERTAE ET CONTVBERNALI.

ἡ πολὺ σειρήνων λιγυρωτέρη ἡ παρὰ βάκχῳ
καὶ θοίναις καὶ τῆς χρυσοτέρη πειδ
ἡ λαλὶ ἡ φλύαρη τε χελειδὼν ἐνθομονοια
κεῖμαι ἀτιμὴ τῷ λειπομένη δάκρυα
τῷ πελον ἀσπασίη βαίης ἀπὸ τὴν δὲ τοσαύτην
δαίμων ἀπρίδης ἰσκέδασεν φιλίην.

PERMISSV PARTRONI

IN FRONTE LONGVM. P. V.
LATVM. P. IV.

In latere dextro.

SI PENSARE ANIMAS SINERENT CRVDELIA FATA
ET POSSET REDIMI MORTE ALIENA SALVS
QVANTVLACVMQVE MEAE DEBENTVR TEMPORA VITAE
PENSASSEM PRO TE CARA HOMONOEA LIBENS
AT NVNC QVOD POSSVM FVGIAM LVCEMQVE DEOSQVE
VT TE MATVRA PER STYGA MORTE SEQVAR
PARCE TVAM CONIVX FLETV QVASSARE IVVENTAM
FATAQVE MAERENDO SOLLICITARE MEA
NIL PROSVNT LACRIMAE NEC POSSVNT FATA MOVERI
VIXIMVS HIC OMNIS EXITVS VNVS HABET
PARCE ITA NON VNQVAM SIMILEM EXPERIARE DOLOREM
ET FAVEANT VOTIS NVMINA CVNCTA TVIS
QVODQVE MIHI ERIPVIT MORS INMATVRA IVVENTAE
ID TIBI VICTVRO PROROGET VLTERIVS.

In latere sinixtro.

TV QVI SECVRA PROCEDIS MENTE PARVMPER
SISTE GRADVM QVAESO VERBAQVE PAVCA LEGE
ILLA EGO QVAE CLARIS FVERAM PRAELATA PVELLIS
HOC HOMONEA BREVI CONDITA SVM TVMVLO
CVI FORMAM PAPHIE CHARITES TRIBVERE DECOREM
QVAM PALLAS CVNCTIS ARTIBVS ERVDIIT
NON DVM BISDENOS AETAS MEA VIDERAT ANNOS
INIECERE MANVS INVIDA FATA MIHI
NEC PRO ME QVEROR HOC MORTE EST MIHI TRISTIOR IPSA
MAEROR ATIMETI CONIVGIS ILLE MEI
SIT TIBI TERRA LEVIS MVLIER DIGNISSIMA VITA
QVAEQVE TVIS OLIM PERFRVERERE BONIS.

¶ Ibidem prope in quodam pariete

D M

EX VOLVMTATE. M. ACILI HILARIANI ANTISTIA PRIMA INTERFECTVM CONSVMMAVIT MARITO INCOMPARABILI ET SIBI LIBERTISQ. SVIS. ITEM LIBERTIS LIBERTABVSQ. POSTERISQ. EORVM.

¶ Ibidem

M. VALERIVS ACHILLEVS LICTOR PROXIMVS LAVRES LAVINVS AGENS ANNVM AETATIS. LXV. VIVVS MIHI COMPARAVI ET POSVI.

In Campo Sancto

. D . . M .

LABERIAE EVTYCHIAE . D , LABERI MERCVRI LIB.
CARPOPHORVS CONIVGI KARISSIME FECIT ET SIBI

In templo diui Stephani Vngarorum.

MEMORIAE AVFIDIAE DAPHNAE TRVDENTINAE
CONIVGI KARISSIMAE . B . M . CN . CALCEIVS PER
PERNIANVS MARITVS FEC .

In sancto Stephano in Egypto ubi sunt fres Indi .

D M S

C . IVLIVS PRISCVS . V . A . VP . M . X . D . VIII .
IVL . GERMANORVM ARMORVM CVSTOS ET VAL .
MARCIANA PARENTES .

In Basilica sancti Petri in Vaticano .

DIS MANIBVS

D . LABER . D . ET . Ɔ . LIB . PRIMIGENI LABERIA
D . F . VERA ET LABERIA . D . L . HELPIS ET
D . LABERIVS . D . LIB . CALVS ET . D . LABERIVS
D . LIB . AVGENDVS BENE MERENTI FECERVNT .

Ibidem

DIS MANIBVS
SEMPRONIAE . L . TALVSIAE . L . SEMPRONIVS . L . F . IVVENIS
MATRI PIENTISSIMAE ET . L . SEMPRONIVS . L . F . ALLIANVS NE
POS ET . L . SEMPRONIVS . L . VRBANVS CONIVGI ITEM COLLIB .
. B . M . FECIT .

pag. sequenti

Ibidem

AVRELIAE . L . F . STATILIAE CLAVDI . I . DIEI FILIAE HERE
DEM ET IVNIA PARENTI IVLIAE PRIMAE . V . AN XI . M .
D . XVIII . C . IVL . CRESCENS . N . FIL . CARISS .
MARCVS AVRELIO MARCELLINO CONIVGI CARISS . SAV
FEIA CRISPINA CONIVNX .

¶Ibidem,

T : SEPTVMIO . C F : SER : TINIAE
TR . MIL . PRAEF : FABR .
EX TESTAMENTO
EVMENES COSSYPHUS PHILARGYRVS.L.

¶Ibidem

T. TETTIENVS FELIX AVGVSTALIS

SCRIBA LIBER . AEDIL . CVRVL . VIATOR AEDIL . PLEBIS ACCENSVS CONSVL . HS . I . M , N , LEGAVIT AD EXORNANDAM AEDEM POMONAE EX QVA SVMMA , FACTVM EST FASTIGIVM IN AVRATVM PODIVM PAVIMENTA MARMO OPVS TECTORIVM EPI , T .

Moviden. Neap. 1547.

¶ Ibidem.

FLAVIE . F . SALVTARI CONIVGI KARISSIMAE . PVLVIS ITALICVS DEC . ORN . ET SIBI . V . P . HIC FAB . M . C . XXX . N . VIVS DEDIT EX QVOR , REDDITV QVOTANNIS DE OMNIBVS COLL . FABR . M . COLL .

¶Apud sacellum diuę Marię de Febibrus.

.D. .M.

REGINIAE TITVLETAE COI . NAT . ARAVA . VIXIT AN . XXVIIII . AT , SEPT . EVOK . CO . BN . M . FEC .

¶ Ibidem prope.

DIIS MAN .

SEMPRONIAE , LL . THALVSIAE . L . SEMPRONIVS
L . F . IVVENIS MATRI PIENTISSIMAE ET
L . SEMPRONIVS , L . F . ALLIANVS NEPOS ET
L . SEMPRONIVS . L L . VRBANVS CONIVGI
ITEM COLLIB , BENEMERENTI
FECER .

¶ Ibidem

M. CAMVRIVS . P . F . ROM , HORANVS .
, H , M . H , H . S . ,
SED SI HOC MONVMENTO VLLIVS CANDIDATI
NOMEN INSCRIPSERO NE VALEAM

¶ Ibidem

DIIS MANIBVS

VLPIVS EGNATIVS FAVENTINVS . V , C . AVGVR . P . V ,
. B , P . R . Q . PATER HIEROCERAX , D , S , I ,
. M , ARCHIBVCVLVS DEI LIBERI HIEROFANIA HECATES
SACERDOS ISIDIS PERCEPTO TAVROBOLIS CRIOBOLIOQ .
IDIBVS AVGVSTI
. D . D , N , N , VALENTE AVG , ET VALENTINIANO
AVG . CONSS , FELICITER
VOTA FAVENTINVS BIDENI SVSCEPIT ET ORBIS
VT MACTET REPETENS AVGVRIA FRONTE BICORNIS

¶ Ibidem.

.D. .M.

PARLIVS CISSVS SIBI EX LIGARIAE AMNVADI
ET POS.
IN AG . P . XV . IN . F . P . XXV .
HIC LOC . HER . NON SEQ ,

¶ In saxo oblongo tiburtino aducto ad fabricam sancti Petri
qui demum fissus est in duas partes per lapicidas.

HAEC AREA INTRA HANC DEFINITIONEM CIPPORVM CLAVSA
VERIBVS , ET . ARA QVAE EST INFERIVS DEDICATA EST

¶ Celte erasæ lineæ erant istæ.

EX VOTO . SVSCEPTO QVOD DIVERAT NEGLE-
CTVM . NEC , REDDITVM INCENDIORVM . ARCENDORVM CAVSA
QVANDO VRBS PER NOVEM . DIES , ARSIT . NERONIANIS . TEM
PORIBVS , ET . HAC LEGE . DEDICATA EST . NE CVI LICEAT INTRA
HOS TERMINOS AEDIFICIVM . EXSTRVERE MANERE NEGOTIA
RI ARBOREM PONERE ALIVDVE QVID SERERE , ET . VT PRAE
TOR CVI HAEC REGIO . SORTI OBVENERIT LITATVRVM SE
SCIAT , ALIVSVE QVIS MAGISTRATVS VOLCANALIBVS . X . K .
SEPT . OMNIBVS ANNIS VITVLOROBIO ET VERRE .

Ibidem in domo . D . Bartholomei de Anania :

L . SERGIVS : L . L . VPILIO
L . SERGIVS , L . L . HILARI ARBITRATV
HILARI . L . MEI
L . SERGIVS . L . L . PRIMVS
SERGIA . L . L . CHRESTE
ARBITR . PRIMI

In domo . D . Iacobi Sadoleti Lonis . x . pont . max Secretari .

D M

SVCCESSAE TI . CLAVDI SECVNDI SER
EPINICVS CONIVGI CARISSIMAE
BENMERENTI .

prope plateã sancti Petri in Aede . s . Catherinæ
in urna aquę benedictę .

AEGRILIA APELLAE LIB ;
SYNTICHE FECIT
SIBI ET
AEGRILIO NARCISSO CONLIBERTO SVO

CAPVT . XXVI .

De Epitaphiis extra portas Vrbis iuxta uias celebres eiusdem :

IN VIA CASSIA EXTRA PORTAM
VIRIDARIAM ,

IN VIA CASSIA

In sancto Egidio

SALLVSTIVS YPPOLITO BENEMERENTI QVI VIXIT ANVS NIS . XXXIII . M . VII , D . VIIII . IN PACE .

Ibidem prope.

. D. .M.

TI . CLAVDIVS SECVNDINVS ORRIARIO PATRI SVO ET CLAVDIAE DANAE MATRI BENEVOLENTIBVS SVIS P O S V I T

Ibidem

. D , . M .

LICINIO CLOMIINT , L . CO
CILIVS GAIONAS ALVMNIS
QVI VIXIT ANNIS.
. V . MIIS . VII . DIIB . XII
IIT. GAIO NATI
QVI VIXIT ANNIS
, II . MISIBVS . SIIX ,

Ibidem

SEX . FVFIDIVS APPOLLONIVS SVLPITIAE CONIVI . SVAE CA RISSIMAE BENEMERENTI ET SEX . FVFICIVS MARTIALIS FECIT . B M .

In suburbano. D. Marii de Mellinis prope crucem montis Mari.

Q. CAELIO APPOLLINARI FANATICO
DE AEDE BELLONAE PVLVIN. CVIVS MONITO HASTA IN AEDE
BELLONA IN LVCO DICATA EST, FIRMIA TYCHE CONIVGI SVO
BENEMERENTI SIBI POSTERISQ VE. SVIS FECIT ET
FIRMIAE EVRESINI LIB, B. M.
VIX. ANN. XXXIX, ME. V, D. XXII

Ibidem.

C. ANNIVS FVNDANVS CLARISSIMO PVERO QVI VIXIT
ANN. X, MENSIBVS. III, ANNIA MALECA AVITA SOROR
FECIT FRATRI.

Ibidem.

L. NAMITIVS FELIX MONIMENTVM FECIT SIBI ET ATTIAE
CLARAE CONIVGI SVAE ET LIBERTIS ET LIBERTABVSQ. SVIS

Ibidem.

DIS MANIBVS SACRVM
TERENTINAE CLAVDII. SECVNDI SERVAE
VIX. ANN, XXII. MENSIBVS, III.
HERMES CALLIPPIANVS CONTVBERNALI SVAE
CARISSIMAE ET PIISSIMAE BENEMERENTI POSVIT.

IN VIA AVRELIA

In Ecclesia sancti Pancratii.

DIS, M. D, IVNIO HERMETI COIVGI KARIS
SIMO. D. IVNIO. D, F, DECEMBRO VIX, ANN
, IX. M. VI. ET, P, NONIO NVMERIANO VIX, ANN
. XIV. M. VII. FILIS DVLCISSIMIS ET LIBERTIS
LIBERTABVSQ. POSTER. EORVM. FECIT, NVME
RIA MAXIMILLA MATER INFELICISS.

IN VIA AVRELIA

Ibidem.

D M

ALFENATIAE FLORAE CARISSIM . VIX . ANN . XXXV
M.y.D , XI , ET ALFEN , EVPLO VIX.A, L . M . VII. D XV
FECIT , P VETTIVS DIVS
IN AG , P . V , IN FR , P V .

Ibidem fragmentum.

EX TESTAMENTO EIVS FECERVNT

A , HERENNVLEIVS AMPLIATVS
A : HERENNVLEIVS ADMETVS
A , HERENNVLEIVS FORTVNATVS
A , HERENNVLEIVS FIDELIS
A , HERENNVLEIVS EVNVS
A , HERENNVLEIVS ABASCANTVS

LIBERTI SIBI SVIS POSTERISQVE EORVM

Ibidem.

POSTVMVLENA . Ɔ . L . RVFA SIBI ET , M . ORDEONIO , M ET POSTVMI CVRTI , L , ASTRA VIRO SVO ET LIBERTIS LIBERTABVS VTRIVSQVE , M , ORDEONIVS , M , L , STATILIO , ORDEONIVS , M , L , LVCRIO . M , ORDEONIVS M , Ɔ , L . COMMVNIS .

Ibidem

DIS MANIBVS

M , SERVILI PRIVATI , M , SERVILIVS ZETHVS FRATER ET SERVILIA SVCCESSA COLLIB , FEC , BENEMER , VIX, AN . XXXV.

Ibidem prope.

AVRELIAE VITALI CONIVGI FIDELISSIMAE KARISSIMAE CASTITATIS SOTER AVGG . LIB . PROXIMVS TABVLAR . RATIONIS PATRIM . MARITVS POSVIT .

❡ Statim extra portã sancti Pauli in quadam ecclesia diruta.

TELAVIVS GENETHLIVS NVMMVL. DE BASILICA IVLIA NA TIONE BESS. SIBI ET CONIVGI LIBERIS LIBERT, LIBERTA BVSQ VE POSTERISQ, DEINCEPS DE DOM. SVA DESENDEN TIBVS, VIVVS FECIT HIC IN. IIII. STABVL. AGITAVIT NVMQ.

❡ Ibidem.

D M

CLODIA SPERATA. V. A. VIII. CLODIA NICE ET LAELIVS SPERATVS PARENTES FECERVNT.

❡ Ibidem prope

TI. IVLIVS TARSIVS DIOCRESI DOMINI VELLIANI. F. ET DISTRIBVTOR HANC CIVITATEM ET TEMPLVM ET EA QVAE IN TEMPLO SVMPTIBVS SVIS PROPRIIS HEDIFICA VIT.

❡ In Vinea. D. Marii Particappę.

DIIS MANIBVS.

L. COCCEIO CHRESTO COCCEIA MAGNA CONIVGI KARISSIMO ET L. COCCEIVS VERVS ET, L, COCCEIVS + APOLLINARIS FILI PATRI BEN. MER. FECERVNT. + TRISCVS

❡ In basilica sancti Pauli prope altare maius.

VALERIAE. C. F, FVSCAE PATRONAE OPTIMAE ET FIDELISSI MAE POSPHOR LIBERTVS FECIT ET SIBI.

❡ Ibidem

FL. EVGENIVS ASELLVS

VC. PRAEF. VRBI

V. S. I. REPARAVIT.

❡ Ibidem.

DIS MANIBVS

SEX, PERPERNA ARGYRVS ET PERPERNIA NYMPHA LE SIBI LIBERISQ. SVIS ET LIBERTIS LIBERTA BVS POSTERISQ. EORVM. H. M. D. M. A.

Ibidem in pauimento

DIIS MANIBVS

SALLVBIO AGATHONI SALLVBIA HELPIS FECIT SIBI ET SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQVE ET FILIS FILIORVM POSTERISQVE EORVM NE DE NOMINE EXIET.

Ibidem

TITVLEIA, Ↄ.L, THOME SIBI ET. Q. MVRCIO FAVSTO CONIVGI SVO
ET SVIS POSTERISQVE EORVM,
IN FRONT. P. XVIS, IN AGR. P, XXIIII,
TITVLAEIAE FLAVIAE GALENE SORORI SVAE SE VIVA DONAVIT,

Ibidem

NE DVBIVM LONGO QVA ERAT VRJINEVM
THEODVLI TIBI NOMEN ERAT QVAE GRATA PARENTI
REDDIDERAS SVB OLEMPARI DICATA MARITO
NVNC TETELLVSHABET SEPTEM POST DECEPERA ANNOS,
EXFGERA SE ASCE SEV TEGIT OSSA SEPVLCRVM
HAEC TIBI PROMERITI SPENDO MERENTIA VOTO,
D [illegible] P [illegible] D. ID, SEPT, DN, HON, AVG, IIII, CONS.

Ibidem

DIS MANIBVS

HERENNIAE SECVNDAE .L, VERGINAEVS FVNDANVS CONIVGI OPTIMAE ET. M. HERENNIVS THEORVS
PATRONAE BENEMERENTI POSVERVNT.

Ibidem.

D M

M, VLPIO LVCIO FILIO DVLCISSIMO QVI. V. A. III. M. X. D, V
M, VLPIVS VNIO ET VLPIA FELICITAS.

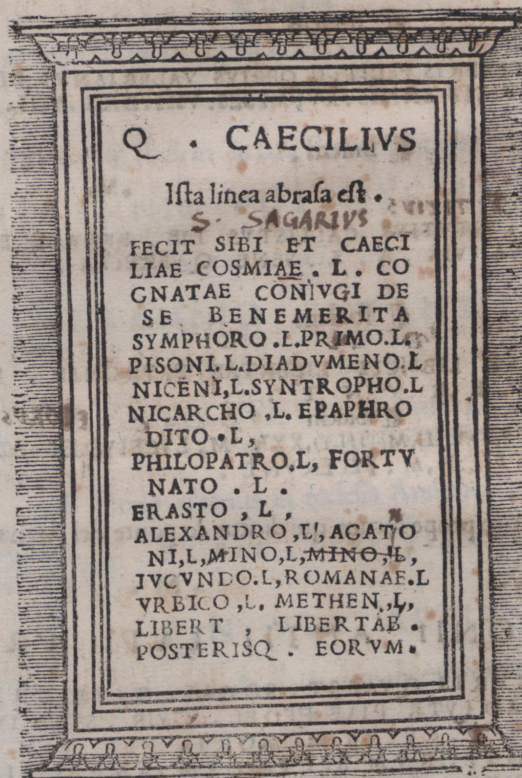
D M

M, VLPIO VNIONI. Q. V, A. L. M. III D. X.
FEC. VLPIA FELICITAS CONIVGI. B. M.

¶ Ibidem.

MEMMIAE ROMANAE PATRONAE BENEMERENTI ET
A. MEMMIO TELESINIANO .F, SVO QVI. V.A·II, D, XXIXI.H.X

¶ In porticu ecclesię sancti Pauli.

Q. CAECILIVS
S. SAGARIVS

¶ Ibidem in marmore proiecto inter Vrticas & Spineta

PERDIDERAT LATICVM LONGEVA INCVRIA CVRSVS
QVOS TIBI NVNC PLENO CANTHARVS ORE VOMIT .

¶ Ibidem

D. M

L, CORNELI SECVNDI EX PROVINCIA LVSITANIA SALACENSIS

Ibidem in cœnobio.

DIS SECVRITATIS

Q VIBIVS HERMA ANTISTES SANCTI SILVANI ANNVM AGENS. LXX. FECIT SIBI, B. B.

Ibidem

A. FVLVI. A. F. CELERIS FECIT. L. OPPIVS VALERIANVS FILIO NATVRALI QVI VIXIT ANNIS. XV, MESES. VIII. DIES. VIII.

Ibidem.

.D. .M.

TITIAE NICENI. ~~TITVTIVS~~ P. TITIVS CALLISTVS LIB. BENEMERENT FECIT CVM QVA VIX, A. L. SENE QVERELLA.

Ibidem

D. M.

IVLIAE TROPHIME LIBERTI LIBERTAE PATRONAE. B. M. FECERVNT.

Ibidem

M. LVCEIVS GELOS, VIX. A. III. M. III. D. XXI. M. LVCEIVS ET ATTA FLORVS LIS PARENTES FIL. B, M. FECERVNT.

In lapide cauato prope locum qui dicitur lo ponte del Archa.

M. ext. Ostiensis porta [illegible] 1550 .D. .M.

M. ANTONII ANTII LVPI PR.

PATRICII AVGVRIS QVAEST. SODAL. TITII TRIB. MIL, LEG, II, ADIVTR PIAE FIDEL. X. VIR, STL. IVD. PRAEF. FER, LAT, CVIVS MEMORIA PER VIM OPPRESSI IN INTEGRVM SECVNDVM AMPLISSIMI ORDINIS CONSVLTVM RESTITVTA EST SEPVLCHRVM AB EO COEPTVM CLAVDIAE REGILLAE VXORI ET ANTIAE MARCELLIANAE FIL, PIETATIS SVAE ERGA EVM TESTIFICANDAE GRATIA ET NOMINIS EIVS IN PERPETVVM CELEBRANDI PERFECERVNT ATFINES. M. VALERIVS. BRADVA, MAVRICVS PONTIF, ET ANTONIA VITELLIA AMICI. Q. FABIVS HONORATVS T. ANNAEVS PLACIDVS.

Subiiciebantur huic epigrammati multa parvulis elementorum figuris tum Latine tum graece, verum intercisa, ita ut vix media pars conspiciatur. Apparent tamen aliqua ex parte vasis, qui fuere numero XII. in basi [illegible] sepulchri, [illegible] [illegible] [illegible] dextra parte [illegible] habet, ac sin. [illegible], sed capitibus [illegible] variatis. Aliud a leonis, aliud aviculis, aliud alterius animalis caput refert, significantis [illegible] [illegible] [illegible]. Sub inscriptione maiore item [illegible], sub quo liber, inter duos viros [illegible]. Sub hac minor inscriptio iisdem litteris et [illegible]. Subiiciuntur multa [illegible] [illegible] graeca et latina quae [illegible].

¶ Ad aquas Saluias in.S. Anastasio

.D. .M.

T. SEX, PATERNO FILIO DVLCISSIMO T. SEXTIVS RHODANVS PATER FECIT.

¶ Ibidem.

CAECILIAE VERISSIMAE CLARISSIMAE MEMORIAE SANCTISSIMAE FEMINAE ATILIA RVFINA CLARISS. FEM. ET CESONIA VICTORINA AMICAE INCOMPARABILI.

¶ Ibidem in basi statuę militaris

Q. HERENNIO POTENTI PRF. PRT.

¶ Ibidem in basi statuę togatę

Q. HERENNIO POTENTI. V. C.

¶ Ibidem ad tres fontes.

D M
GEMINIAE TROPHIMES QVAE ET TVRPILIA. C. GEMINIVS HERMES MANLIANVS VXORI CARISSIMAE.

¶ Paulo ulterius in ecclesia Annunciatę

C
C. IVLIVS, C. F, PAL, SVLPITIANVS ET CAECINIA ILIAS LIAS EIVS.

¶ IN VIA APPIA

¶ In frontispicio rotundę molis cognomento caput Bouis ppe .S. Sebastianum.

CAECILIAE. Q. CRETICI. F. METELLAE CRASSI.

¶ Ibidem in atrio.

EPAPHRODITO AVG. LIB. PEPLIA AB AVCTORITA. FLAVIAE PREPVSA ET PIA PATR.

IN VIA APPIA

In sancto Sebastiano

M . D . M . I . ET ATTINIS

L . CORNELIVS SCIPIO OREITVS
V . C . AVGVR . TAVROBOLIVM
SIVE CRIOBOLIVM FECIT
DIE . IIII . KAL . MART .
TVSCO ET ANVLLINO COSS .

Ibidem.

D M

Ista linea abrasa est in marmore.

PIAE CONIVGI SANCTISSIMAE ET PARENTIBVS EIVS, Q. GEMINI PAMPHILI ET GEMINIAE SYMPHERVSAE SEX. AFRANIVS SERENVS ITEM LIB. LIB. POSTERISQ. SVIS ET GEMINIS. IIII DORYPHORO MYRTILO CYPARE VICTORINAE.

Ibidem

D. M.

P. AEL. MVCIANO SPEC. LEG. II. ADIVT. VITALIANVS ET VITALIS AVVNCVLI.

Ibidem

D M

AELIAE MARCIANAE CONIVGI DVLCISSIMAE ET INCOMPARABILI QVAE VIXIT ANNIS. XVIIII. DIEBVS. II. C. SEIVS MASCVLINVS EVOK. B. M. F.

Ibidem

D M

C. VALERI IANVARI POPILIA FAVSTINA COIVGI BENEMERENTI FECIT.

Ibidem

M. AVR. ASCLEPIODOTVS AVGG. LIB. ET AELIA HIGIA MATER SE VIVI FECERVNT SIBI ET SVIS LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM QVISQVE HVNC MVNIMENTVM SIVE VENDEDERIT + INFERENT AERARIO SATVRNI SESTERTIOS QVINQVAGINTA MILIA NVMMVM.

+ SIVE DONATIONIS CAVSA DEDERIT.

Ibidem in horto.

D M

L. OCCI HELI FECIT. L. OCCIVS AGATHOPVS LIB. PATRONO BENEMERENTI.

Ibidem

D. M.

LVCIO NVMISIO NERIO FILIO INNOCENTISSIMO. VIXIT ANNIS. XVIII. DIEB. IIII. NVMISIVS ADIVS PATER.

Ibidem.

B. Aug. uid.

ANIMAE SANCTAE COLENDAE

.D. .M. .S.

DELIBARATI. Aug.
D...PARATI ita est f. DISPARATI
i. separati
forte DESPARATI
pro separati
Alius MANES
forensse CARVM aut CASVM
MANES in lap. ... videtur, ...
ANNES f. MANES

FVRIA SPES , L . SEMPRONIO FIRMO CONIVGI CARISSIMO
MIHI VT COGNOVI PVER PVELLA OBLIGATI AMORI PA
RITER CVM Q VO VIXI . TEMPORI MINIMO ET Q VO TEMPORE
VIVERE DEBVIMVS AMANV MALA DE PARATI SVMVS ITA
PETO VOS OMNES SANCTISSIMA COMMENDAT HABEATIS
MEVM C[illegible]M ET VELLITIS
HVIC INDVLGENTISSIMI ESSE
HORIS NOCTVRNIS
VT EVM VIDEAM
ET ETIAM ME FATO SVADERE
VELLIT VT ET EGO POSSIM
DVLCIVS ET CELERIVS
APVT EVM PERVENIRE

Ibidem geminatum.

D AVG·LIB· M

M, AVRELIVS AVG. L', ANATELLON VIVVS FECIT SIBI ET AEFLA
NIAE DEBEIA CONIVGI BENEMERENTI ET LIBERIS ITEM
LIBERTIS LIBERTABVSQVE POPTERISQVE EORVM ,

Ibidem.

.D. .M.

M . AVRELIVS ANATELLON VIVVS FECIT .

Ibidem

alio ...

SILVANO SANCTISSIMO CORNELIVS REPEN
TINVS V . C . FECIT

Ibidem

.D. .M.

C . ANTISTIVS GYLIPPVS EVTACTO
ALVMNO KARISSIMO . B . M . F .

In sancta Maria de Palma

.D. .M.

AELIAE POTITAE NARA CONIVGI OPTIME FECIT .

Ibidem prope

DIS MAN .

ASCLEPIADI ATHICTVS , L . N . AFRVMENTO VICARIAE CARIS SIMAE BENEMERENTI FECIT ET SIBI .

Ibidem.

MEMORIAE . C . ARTORI IVLI AVGEDI VIATORIS QVAESTO RI AB AERAR , SATVRNI , LIBERTI QVI ET HEREDES EIVS .

Ibidem

PERSICV LIBERTVS MANVMISSVS AT CONSILIVM PROCVRATO RIO NOM . APVD DOMITIAN . CAES . IN SECVN . COS . EXERCVIT DECVRIAS DVAS VIATORIA ET LICTORIA CONSVLARES . C . COR NELIO PERSICO . F . HABENTI EQVVM PVBLICVM CORNELIAE ZOSIMAE MATRI EIVS HABENTIVS QVATTVOR LIBER BENE FICIO CAESAR LIBERTIS LIBERTAB . POSTERISQ . SVIS EORVMVE .

Ibidem

DIS MAN .

ASCLEPIADI ATHIATVS . L , N . A FRVMENTO VICARIAE CARISSI MAE BENEMERENTI FECIT ET SIBI .

Ibidem

FORTVNAE FLAVIAE CALLITATORIO

Ibidem

AQVILIA RENATA QVAE , V . AN , VI . VIVA POSVIT SIBI CVRAN TE AQVILIO IVSTO ALVMNO ET AQVILIO PRISCO FRATRE

¶ Inter portam Appiam & Latinam.

CHRESTAE CONSERVAE ET CONIVGI CELADVS ANTINOVS DRVSIS MEDICVS CHIRVRG, NERENVI FECIT EA VIXIT AN. XVII.

¶ Ibidem

HATERIA TELETE VIXIT . AN . XXVII.

VT PATER ET MATER LACRVMIS RETINETE DOLOREM NAM FATO RAPTVM NON POTES ERIPERE.

¶ In uinea. M. Ioannis de Macerata prope portam Appiã.

D M

DOMITIAE . C . F . AVGVRINAE . V A . XXII , M . IIII .D. XXII . C . FRVCIANVS THESEVS MARITVS CONIVGI KARISSIMAE ET VOLVSIA SEVERA ET ANTHEMVSIVS AVG . LIB . PARENTES FILIAE DVLCISSIMAE . F .

¶ Ibidem.

.D. .M.

C . DOMITI , C , F . PAL . VERI , VIX , ANNIS , XXXXII . MENSIBVS . VII . DIEB . XII . VOLVSSIA SEVERA CONIVX , MARITO OPTIMO ET INDVLGENTISSIMO

¶ Ibidem

D M

CORNELIAE THALLVSAE SORORI OPTIMAE SERASINIVS PHAINVS .

¶ Ibidem.

ANNIAE ISIADI MATRI DVLCISSIMAE SERGIVS ASINIVS PHAINVS .

¶ Ibidem

D M

ANTHEMVSIO AVG . LIB . VIX . AN . XXXXVII . D . III VOLVSSIA SEVERA CONIVNX . MARITO INCOMPARABILI

Ibidem

D M

AVREL. ADAVCTVS AVG. LIB. AVREL. KALLIGENIAE CONIVGO BENEMERENTI CVM QVEM VIXIT ANNIS, VIII. MENSIBVS V, DIEBVS. VIII. ET SIBI VIVVS ET SVIS LIBERTIS LIBERTA BVSQVE POSTERISQVE EORVM HOC MONOM, H. N. S.

Ibidem

M. AVRELIVS EVTYCHIVS COMPARAVIT FLAVIAE VICTO RIAE CONIVGI INCOMPARABILI QVAE VIXIT ANNIS. XXIIII. DIES, XXIIII. . MECVM ANNO. IIII. D, XII, MIL.

Ibidem.

D. M. S, CLODIAE PRIMIGENIAE TI, CLAVDIVS APOL LONIVS CON, B, M. F.

Ibidem

D M

T, FLAVIO AVG. LIB. LVCRIONI TI, CLAVDIVS FLAVIANVS ET T. FLAVIVS AVGVSTINIANVS ET VITELLIA VITALIS PATRI, B M. FECER, VIX, AN, LXXX.

utrumq. in fronte urnae eiusdemque ornatae.

Ibidem

D, M: VITELLIAE CRATAE T, FLAVIVS AVG. L, LVCRIO CON. DVLCIS. B, M, FECIT VIX. ANN, ~~XXV~~ XXXV.

Ibidem

DVLCIS CAPVT MANES, ZOE
BENEDICTA MORARIS TV SECVRA IACES
NOBIS RELIQVISTI QVERELAS PRECESTI
HOSPITIVM DVLCE PARARE TVIS,

Ibidem

DIS MAN.

BLOSSIA ONOMASTE MATER FILIO BENEMEREN TI FECIT BLOSSIO VALENTI VIXIT ANNIS. II. MENSIBVS. VII.

DD

IN VIA APPIA

DIS MANIBVS

IVLIAE HELPIDIS OSSA PIA CINERESQVE SACRI HIC ECCE QVIESCVNT

Ibidem

D M

C. POMPEIO APOLLONIO C. POMPEIVS APPOLLINARIS. F, ET FVLVIA TRYPHAENA COIVNX. FECERVNT.

Ibidem

D M

FVLVIAE TRYPHAENAE C. POMPEIVS APOLLONIVS MATRI OPTIMAE

Ibidem

D. M.

C. POMPEI FRVCTI. V. A, X, M, II, C. POMPEIVS APOLLONIVS FILIO DVLCISSIMO FECIT.

Ibidem

POLYCHRYSO AVG. LIB. ACOPIIS MILITARIS PARENTI DVLCISSIMO SER. ASINIVS PHAINVS.

Ibidem

D M

STLACCIAE REPENTINAE VIX. ANN. XXX. C, STLACCIVS BERYLLVS CONIVGI CARISSIMAE. F.

Ibidem

D, M. M. VLPI AVG. LIB. ANTIOCHI VLPIA ANTIOCHIS PATRI. B. M. F.

Ibidem.

P. PVBLICIVS LYSIMACHVS FECIT SIBI ET SVIS LIBERTIS ET LIBERTABVSQ. POSTERISQ. EORVM, INF. P, III. IN AG. P. IIII.

Ibidem.

D M

L. IVENTO IANVAR. AMICO OPT. FEC. ONESIMVS. V. A. LX.

¶ Ante portam atrii sancti Laurentii.

D M

P AELIO PORCIANO SACERDOTI SVCINIANO . Q , VIX . ANNIS XXIIII . M , VII .

¶ bidem in ecclesiam.

DIIS MANIBVS.

T . VESTRIGIO HYGINO ET VESTRICIAE HETERAE CONIVGI CARISSIMAE FECIT RHAMNVS LIBERT. BENEMERENTI.

¶ Ibidem L. Bal. ex. 1547 item A.C.

DIIS MANIBVS

LOLLIAE THALLVSSAE

LOLIAE VRBANAE LIBERTAE . L. AGRIVS EVTYCHVS FECIT CONIVGI SVAE SANCTISSIMAE + CVM QVA VIX . ANN . XXV , HEC DECESSIT ANNO . XLV

+ ET PIISSIMAE ET FIDELISSIMAE BENE DESE MERITAE.

¶ Apud pontem Lucanum in tabula marmorea.

M . PLAVTIVS

M . F . A . N . SILVANVS COS . VII.VIR EPVLON . HVIC SENATVS TRIVMPHALIA ORNAMENTA DECREVIT OB RES IN ILLYRICO BENE GESTAS LARTIA CN . F . VXOR . A . PLAVTIVS . M : F : VRGVLANIVS VIXIT ANN . IX .

Ex. mend. A. 1545

IN VIA TYBVRTINA

In latere dextro:

T, PLAVTIO, M, F, ANI SILVANO AELIANO PONTIF. SODALI AVG, III. VIR, A. A, A. F. F. Q, TI. CAESARIS LEGAT. LEG, V. IN GERMANIA PR. VRB, LEGAT. ET COMIT CLAVD, CAESARIS IN BRITANNIA CONSVLI PROCOS. ASIAE LEGAT. PROPRAET. MOESIAE IN QVA PLVRA QVAM CENTVMMILL, EX NVMERO TRANSDANVVIANOR. AD PRAESTANDA TRIBVTA CVM CONIVG. AC LIBERIS ET PRINCIPIBVS AVT REGIBVS SVIS TRANSDVSSIT MOTVM ORIENTEM SARMATAR, COMPRESSIT QVAMVIS PARTE MAGNA EXERCITVS AD EXPEDITIONEM IN ARMENIAM MISISSET IGNOTOS ANTE AVT INFENSOS, P. R. REGES SIGNA ROMANA ADORATVROS IN RIPAM QVAM TVEBATVR PERDVXIT REGIBVS BASTARNARVM ET RHOXOLANORVM FILIOS DACORVM FRATRVM CAPTOS AVT HOSTIBVS EREPTOS REMISIT AB ALIQVIS EORVM OPSIDES ACCEPIT PER QVEM PACEM PROVINCIAE ET CONFIRMAVIT ET PROTVLIT SCYTHARVM QVOQVE REGEM ACHERONENSI QVAE EST VLTRA BORVSTENEN, OBSIDIONE SVMMOTO PRIMVS EX EA PROVINCIA MAGNO TRITICI MODO ANNONAM, P, R. ADLEVAVIT HVNC LEGATVM IN INSPANIAM AD PRAEFECTVR, VRBIS REMISSVM SENATVS IN PRAEFECTVRA TRIVMPHALIBVS ORNAMENTIS HONORAVIT AVCTORE IMP. CAESARE AVGVSTO VESPASIANO VRBIS EX ORATIONE EIVS, Q. I, S. S. MOESIAE ITA PRAEFVIT VT NON DEBVERIT IN ME DIFFERRI HONOR TRIVMPHALIVM EIVS ORNAMENTORVM NISI QVOD LATIOR EI CONTIGIT MORA TITVLVS PRAEFECTO VRBIS HVNC IN EADEM PRAEFECTVRA VRBIS IMP. CAESAR AVG. VESPASIANVS ITERVM COS. FECIT.

In latere sinixtro:

P. PLAVTIVS PVLCHER TRIVMPHALIS FILIVS AVGVR. III VIR A. A. A. F. F, Q. TI. CAESARIS AVGVSTI V. CONSVLIS TR, PL, PR, PR. AD AERAR, COMES DRVSI TI. CLAVDI CAESARIS AVGVSTI FILI ET AB EO CENSORE INTER PATRICIOS CVRATOR VIARVM STERNENDAR A VICINIS LECTVS EX AVCTORITATE TI. CLAVDI CAESARIS AVGVSTI GERMANICI PROCOS. PROVINCIAE SICILIAE VIBIA MARSI, F, LAELIA NATA PVLCHRI.

IN VIA NOMENTANA

In sancta Agnete:

. D .

AVRELIO CANDIDO FILIO DVLCISSIMO QVI VIX. AN. IIII, CIALANDINVS MIL. COH. VIII. PR. OPT. Z. SECVNDI. B. M. F.

Ibidem

HIC IACET AB REPTA SVPREMO FVNERE MVNERE CONIVNX
NOMINE THECLA MIHI QVAE CARO PECTORE PREGNANS VIVENS
DEMISIT GEMINVM PIGNVS SI FATA DEDISSENT
CRVDELI TABE CONSORTEM SVSTVLIT VNVM.
Depositus III KAL. Decemb.

Ibidem

ROMAE ET AVGVSTO CAESARI DIVI, F. COLON.
AVSVRN, A. AEMILIVS EX. PECVNIA SVA. F, C.

In templo Bacchi quod nunc dicitur sanctae Constantiae.

D M

M. AVR. FESTINO VET EX COH. III. PR. AVGG, NN.
MILICIE PETITORI QVI VIXIT ANNIS. XLII, MES. VII.
Cosinia COSMIA CALLIOPE CONIVX ET C. NERONIVS HONORATVS
EMERITVS AVGG, NN, COGNATO KARISSIMO BENEMEREN
TI ET SEMPRONIVS DIOCLES ET AVR. STRATONICVS AVR.
CRYSION AVR. FILVMENE AVR. CAESTVS LIBERTI HERE
DES BENEMERENTI FECER.

Ibidem

D M

MVNATIAE RODIMENI QVAE VIX. AN. III. M.
X. D, V. FECIT C, MVNATIVS SALVIVS VERNAE
DVLCISSIMAE ET SIBI ET SVIS LIBERTIS LI
BERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM. H. M.
H, N. S, IN FR. P. VIII. IN AG. P. VIIII.

Ibidem.

D M

VARIAE PHYSI VARIA SATVRNINA PATRONAE BE
NEMERENTI FECIT.

Ibidem.

D. M.

VARIAE SECVNDAE VARIVS CALLISTVS ET VA
RIA SATVRNINA FIL. KARISS.

¶ Ibidem prope

L . FLAVIO . L . F .
SEPTIMIO APRO . OCTAVIANO . C . V .
TR . PLEB , SOD . HADRIAQ . PROVINCIAE
CYPRI SE VIR . TVRM . II , EQVIT . ROM .
X . VIRO STLITIB . IVDICAND .
FL . HERATIA SEPTIM , OCTAVILLA
C . F . PATRI .

¶ IN VIA SALARIA

IMP CAES . M . AVRELIVS ANTONINVS

AVG . GERMANIC . SARMAT . HOS LAPIDES CONSTITVISSE PROPTER CONTROVERSIAS QVAE INTER MERCATORES ET MVNICIPES ARTE ERANT VTI FINEM DEMOSTRARENT VECTIGALI FOVEV CVLARII ET ANSVRII PER MERCALIVM SECVNDVM VETEREM LEGEM SEMEL DVMTAXAT EXIGENDO ,

¶ Ibidem

P . VIBI . P . F . MARIANI EMVL . PROC . ET PRAESIDI PROV . SARDINIAE , P . P , BIS TRIB , COH . X , PR . XI . VRB . IIII , VIG . PRAEF , LEGATI ITAL , P , P . LEG , III , AD GAL , ET FRVMENT . ORIVNDO EX ITALIVS DERTONANA PATRI DVLCISSIMO ET REGINAE MAXIMAE VIBIA MARIA MAXIMA . C . F . FIL , ET MATER .

Extra portam
nam olim Collatina
uinea Octauiani Cra[...]

Ibidem

L. SPVRINNA . Ↄ . HILAEVS HIC EST
VRBE NVMQVAM FVIT.

DIS MANIBV[S]
RVBRIO . CRESC
V . A . XV . M . II . D.
RVBRIA . APATE
MATER . F
CARISSIMO . FE[CIT]

IN VIA FLAMINEA

Extra portam . S. Mariæ de populo

VIRIAE PRIMITIVAE VIX . ANN , XVI . M . I . D . XXV
L , VIRIVS HELVIS CONIVGI DVLCISS ,
AVE DOMINA VALE DOMINA.

D . M
M . VERNIO . M.
SVCCESSO
VIXIT
ANNOS VIIII
VERNIVS S[...]
SVS . FILIO
PIENTISS[IMO]

Ibidem.

IANVARIAE QVAE VIX . ANN , XIII . MENS . XI . D , IIII .
F E C I T
Q . MAGIVS HISARIO PATER FILIAE DVLCISSIMAE ET
SIBI POSTERISQ . SVIS .

In uinea. D. Dominici Normandi

M . LARCIVS . L . F . POMPTINA PVDENS VETER
T . F , L . ARBITERIO LARCIAE FORTVNATAE VXO
RIS . H , M . H . N . S .

D . M .
PHOEBE . MA[...]
FECIT . AN[...]
FILIAE . DVL[...]
QVAE . VIX
ANNIS . XI .
MENS . VI .
DIEB . XXII

In uinea Nicolai Saturni .

M . VALERIO . M . F . PAL .

AMERIMNIANO VIXIT ANNIS , XVII , MENSIBVS . VIII . DIE
BVS DVCBVS HOR . X . M , VALERIVS . M . L , AMERIMNVS
PATER INFELICISSIMVS FILIO SANCTISSIMO ET PIENTISSIMO
F E C I T .
NATVS EQVES ROM . VICO IVGARIO.

In uinea . D . Io . Baptiste Prosperi Pompiæ .

. D . . M .

M , STLACCIVS AGATHAMER PACCIAE GRATAE VXORI SVAE BE
NEMERENTI ET ILCRAE VERNAE SVAE FECIT .

~~DIS MAN~~
P . PAENIVS . P[...]
ANTEROS
P . PAENIVS . P .
HILARVS

DIS MAN
C . CASSI . INGENVI . C . CASSIVS . INGENVI
FIL . FEC . PATRI . PIENTISSIMO . VET
COH . V . PR . VIX . ANN . LXXV . ET . SIBI
ET . SVIS . LIB . LIBERTAB . POSTERISQ
EORVM

Ibidem

Q . FABI POMPEIANI . B . VIENNENSIS
STEPHANVS . L .

Ibidem

M , VERRIVS VENVSTVS ET . M , VERRIVS DECEMBER
FECERVNT SIBI ET LIBERTIS LIBERTABVSQ , POSTERISQ .
EORVM H . M , D , M . A .

Ibidem.

D M

L . IVLI CAENN , VIX , A . XXXV .
PVBLIA ELPIS CONIVG . BENEMERENTI ET
SIBI ET SVIS POSTERISQVE EORVM .

Ibidem.

D M

C . TVTICANO SOPHRONI VIXIT ANN , III . MENS . VIIII .
DIEBVS . XV . C , TVTICANVS SOPHRO PATRE .

Ibidem.

D M

C . TVTICANO CALLISTO ET VALERIAE SATVRNINAE
C , TVTICANVS MAXIMVS MAMMAE SVAE BENEMERENTI
FECIT ,

Ibidem prope fragmentum.

.D. .M.

TV QVI PRAETERIES SPECTAS
MORTIS MONVMENTVM MEVM ASPICE QVAM MISERE SIT
DATA VITA MIHI ANNORVM .VIIII, VIXI DVLCISSIMA PAREN
TIBVS MEIS IN , X . ASCENDENS ANIMA DEPOSVI MEAM
HOC TANTVM TESTOR TE LVPIS OSSA REQVIE
SCAS NE TE VELIS ESSE GRAVES

¶ Ibidem

L. SPVRINNA . . HILAEVS HIC EST
VRBE NVMQVAM FVIT.

¶ IN VIA FLAMINEA

¶ Extra portam . S . Mariȩ de populo

VIRIAE PRIMITIVAE VIX . ANN , XVI . M . I . D . XXV
L , VIRIVS HELVIS CONIVGI DVLCISS ,
AVE DOMINA VALE DOMINA.

¶ Ibidem.

IANVARIAE QVAE VIX . ANN , XIII . MENS . XI . D . IIII .
F E C I T
Q . MACIVS HISARIO PATER FILIAE DVLCISSIMAE ET
SIBI POSTERISQ . SVIS .

¶ In uinea. D. Dominici Normandi

M . LARCIVS / L . F . POMPTINA / PVDENS VETER /
T . F , L . ARBITERIO / LARCIAE FORTVNATAE / VXO
RIS / H , M . H . N . S .

¶ In uinea Nicolai Saturni.

M . VALERIO . M . F . PAL .
AMERIMNIANO VIXIT ANNIS , XVII , MENSIBVS . VIII . DIE
BVS DVOBVS HOR . X . M , VALERIVS . M . L , AMERIMNVS
PATER INFELICISSIMVS FILIO SANCTISSIMO ET PIENTISSIMO
F E C I T .
NATVS EQVES ROM . VICO IVGARIO.

¶ In uinea . D . Io . Baptiste Prosperi Pompiæ.

. D . . M .

M , STLACCIVS / AGATHEMER / PACCIAE GRATAE / VXORI / SVAE / BE
NEMERENTI / ET FLORAE VERNAE / SVAE / FECIT .

Ibidem.

Q. FABI POMPEIANI . B . VIENNENSIS
STEPHANVS . L .

Ibidem

M , VERRIVS VENVSTVS ET . M , VERRIVS DECEMBER
FECERVNT SIBI ET LIBERTIS LIBERTABVSQ , POSTERISQ .
EORVM H . M , D , M . A .

Ibidem.

D M

L . IVLI CAENN , VIX , A . XXXV .
PVBLIA HELPIS CONIVG . BENEMERENTI ET
SIBI ET SVIS POSTERISQVE EORVM

Ibidem.

D M

C . TVTICANO SOPHRONI VIXIT ANN . III . MENS . VIIII .
DIEBVS . XV . C , TVTICANVS SOPHRO PATER .

Ibidem.

D M

C . TVTICANO CALLISTO ET VALERIAE SATVRNINAE
C , TVTICANVS MAXIMVS MAMMAE SVAE BENEMERENTI
F E C I T ,

Ibidem prope fragmentum.

.D. .M.

TV QVI PRAETERIES SPECTAS

MORTIS MONVMENTVM MEVM ASPICE QVAM MISERE SIT
DATA VITA MIHI ANNORVM , VIIII, VIXI DVLCISSIMA PAREN
TIBVS MEIS IN , X . ASCENDENS ANIMA DEPOSVI MEAM
HOC TANTVM TESTOR TE LVPIS OSSA REQVIE
SCAS NE TE VELIS ESSE GRAVES

¶ Ibidem

.D. .M. .S.

L, ASCONIA ELPINCHANO SODAL TITI VIX . ANN . XXIIII . MENSIB. VI, D. XII. ET LIVIAE RVFINAE VXORI EIVS CASTISS. VIX. ANN LXXII. MENS . VIII, D, VI, QVAE AD FECTA CINERIBVS CONIVGI ADEO FVIT VT AD SECVNDVM VLLO NVMQVAM TEMPORE TRANSIRE VOLVERIT QVAMVIS DIV SVPER VIVERIT ET ACTVS POSCERET ET VALIDA NATVRA VIRILEM QVEM SEMPER SERVAVIT ANIMVM FIDEMQ, PVDICITIAE QVALI MVTARE COMPELLERET ET NE BREVEM DOMESTICAM PVGNAM CREDAS POST MARITVM VIX, ANN. L, MENS . VIIII, P, PISONIVS ELPINCHANVS FIL, PARENTIBVS OPTIM . ET SIBI FECIT .

¶ In Transtiberi in quadam ecclesia prope sanctam Mariam . olim ... Benleum

AEDICVLAM CVM OLLIS OSVARIS ITA VTI IN AEDICVLAM SVNT. C, LVCCEI PHYLEDIS. L. FELICIS GERVLI EMIT DE . D. LABERIO PAETI ET EPAPHRODITI. L. FAVSTO IN MONVMENTO C. LVCETI BITHI, L, FAVSTI COACTORIS A PORTV VINARIO ET, D. LABERI PAETI. L. EPAPHRODITI A PORTV VINARIO CVM INTRO. MONVMENTO EORVM EAS B REGIONE NOSTI PARIETIS MEDI AEDICVLAM CVM OLLIS OSSVARIS SIBI ET SVIS SVPERIQVE

¶ Vbi sit ignoratur.

IN LVDO CYPHI PONTIFICVM VOTIS ANNVANT DII ROMANAE REIP. ARCANAQVE IN ORBIS PRAESIDIA APOLLINIS IVSSV SVMMA CVM VENERATIONE EX HOC PALLADIS CYPHO SACRAMENTA LIBARVNT ANNVANT QVORVM NVTV ROMANO IMPERIO REGNO CESSERVNT .

¶ In Transtiberi in horto ecclesię sancti Ioannis de malua .

SACRVM SILVANO . D . D .
SIISTIA HIILLAS ETI SIISTIVS MAGNVS.

Vbi sit ingnoratur

LVCINIA VIRGO VESTALIS SVMMO LOCO NATA SANCTISSIMO SACRIDOCTIO PREDITA, F, FLAMINIO A METELLO SOSS. ARAM ET REDICVLAM ET PVLVINEOR SVA SACRO SAXO DEDICAVIT

Vbi sit ignoratur.

IVNIA . D , F . RVSTICA SACERDOS PERPETVA ET PRIMA IN MVNICIPIO CARMINITANORVM PORTICVS PVBLIC, VETVSTATE CORRVPTAS REFECIT SOLVM BATINEI DEDIT VECTICALIA PVBLICA VINDICAVIT SIGNVM AEREVM MARTIS IN FORO POSVIT AD BETINEVM SOLO SVO CVM PISCINA ET SIGNO CVPIDINIS EPVLO DATO ET SPECTACVLIS AEDITIS . P , D . S . DED . STATVAS SIBI ET C . FABIO IVNIANO . F . SVO OB ORDINE CARTAMITANORVM DECRETAS REMISSA IN PENSA AVIAE STATVAM C . FABIANO VIRO .

Vbi sit ingnoratur.

.D. .M.

L . AEMIL . M . F . NEP . QVIRINA

RECTVS DOMO ROMA QVI ET NARN . ET SICELLITANVS ET ASSOTANVS ET LACEDEMONIVS ET BASTETANVS ET ARCIVS ET SCRIBA QVESTORIVS SCRIBA AEDILITIVS DONATVS EQVO PVB ., AB IMP , CAESARE TRAIANO HADRIANO AVGVSTO AEDIBVS COLONIAE NARTHACI PATRONVS REIP. ASSOTANOR . TESTAMENTO SVO REIP . ASSOTAN. HANC FIERI IVSSIT EPVLO ANNO ADIECTO.

Vbi sit ignoratur

DIS MANIBVS

LAELIAE CLEMENTINAE VXORI INCOMPARABILI
Q , FVRIVS SECVNDVS MARITVS
FATO. FVNCTA IACES HIC SED VIVISQVE SECVNDO
LELIA TVA DEBENT NEC BENEFACTA MORI.

VIX . AN , XXX . MENS , V . DIES . X

fol. 158

¶ Vbi sit ignoratur.

L. D. AQVAM CELESTEM DILABENTEM MONTI
BVS CELESTAM INTERCISO EXAGERE PER FOR
MAM CVRSV A. S. C. FACTAM LONGO TEMPORE
CESSANTIBVS. P. R. PERDVSSERVNT, B. M.

¶ Extra porta Flam. i uinea. D. Hieronymi Ptolomei de Senis.

L. APPIA. A. F. TERTVLLA. D. D. D.

¶ Ibidem fragmentũ

LIAE APPI MAXIMI BIS COS, CONFE
CTORIS BELLI GERMACI,

¶ In regione campi Martii in palatio ꝓpe .S. Nic. de perfectis

C, LARINAS. C. L. FLORVS FECIT SIBI ET HOR
DIONIAE SATVRNINAE CONIVGI QVAE SECVM
VIXIT ANNIS. XXIIX. LIBERTIS LIBERTABVS
POSTERISQVE EORVM,

¶ Extra porta Portueñ a pozo Pantaleo

VINICIAE. P. F. MARCELLAE. M. IABIVS POM
PEIANVS OPTVMAE,

¶ Ibidem

D M

FL. NATALI FECIT TI, FL, AGATHONICVS
CONIVGI BENEMERENTI,

¶ Vbi sit ignoratur.

DIS MAN.

D. PVBLICIO ANTIOCHO ET PVBLICIAE MVSAE
VXORI PVBLICIA SP. F. ALBANA PATRI ET
MATRI OPTVMEI CVM. M. CAESONIO PRIMO
LIBERTO FECIT,

¶ In domo. D. Gentilis Bassi:

D. .M.

Iuv. vid.

M, AVRELIVS AVGG. LIB. SECVNDVS SE VIVVS FECIT SIBI ET CAELIAE MARCELLINAE CONIVGI SANCTISSIMAE ET SECVN DO FILIO DVLCISSIMO. Q. V. A, VIIII. M. III. D. X, ET LIBERTIS LIBERTABVSQVE POSTERISQVE EORVM IN FR. P. XVIS, IN AGRO PED, XVIII, ET ANTE FRONTE LATI. PED. X

¶ Ibidem.

DIIS MANIBVS

Iuv. vid.

NYMPHAE IVLIAE MELIFL, BENEMERENTI DE FRATR. SVI CONIVGE VIX, ANN. CVM EO. VI, DECESS. XXVII. PIISSIMA DE QVA NIHIL ALIVD DOLITVS EST NISI MORTEM

¶ V bi sit ingnoratur.

FL. PHILIPPVS. V, C, PRAEF, VRB. NYMPHAEVM SORDIVM SQVALORE FOEDATVM ET MARMORVM NVDITATE DE FORME AD CVLTVM PRISTINVM REVOCAVIT,

¶ In domo. D. Ioannis Baptiste de piccardinis canonici. S. Petri

DIS MANIBVS SACRVM

T. RVFRIO AMANTO QVI VIXIT ANNIS, XII, MENS. VIII, DIEBVS. XVII, HORIS. VIIII. FECERVNT RVFRIA IANVA RIA ET. P. SEMPRONIVS AMIANTVS PARENTES INFELICISSI MI. P, CACVRIO CEREALI LIBERTIS LIBERTABVSQVE SVIS PO STERISQVE EORVM ET SEMPRONIVS CRESCES ET NONIA CY RILLA TI. IVLIO MAGNO FILIO. B, M. F.

¶ Ibidem.

D M

PHILETVS. F. CVM NIPHADE MATRE FEC, EPIO PATRI PIENTIS SIMO ET, B. M, CVM QVO VIXIT ANNIS, XLIIII,

¶ Ibidem

PHILEROS VIXIT ANNOS. XXV. MVSA FILIA EIVS VIXIT ANNIS. XI. MENS. V. MANLIA PRIMIGENIA FECIT CON TVBERNALI SVO ET FILIAE SVAE ET SIBI,

Vbi sit ingnoratur

Bijlani in platea ipse vidi

HERCVLI SAXANO SACRVM

SER. SVLPICIVS TROPHIMVS AEDEM ZOTECAM CVLINAM PECVNIA SVA A SOLO RESTITVIT IDEMQVE DEDICAVIT . K, DECEMBR, L, TVRPILIO DEXTRO . M . MECIO RVFO COS. EVTYCHYS SER PERAGENDVM CVRAVIT

In sancto Ioanne Portę Latinę

TI . IVLIVS STRATO VIXIT ANNOS . L . A , LVCILIVS ALIDAEVS SIBI ET COLIBERTA SVA LAVDICE CONIVGI ET CHRYSIDI FILIAE VIXIT AN. VII. CHRESTO FILIO VIXIT AN. XIX.

Ibidem

.D. .M.

T. . FLAVIO RVFO . T . T . FLAVII. VENVSTVS ET SATVRNINVS, FRATRI PIENTISSIMO FECERVNT,

Ibidem

D M

IVNIAE CINNAMIDI Q. IVNIVS STEPHANVS LIBERTAE CONIVGI FIDELISS . B . M . F .

FIDELISS.

Vbi sit ignoratur.

Aut est recens aut de suo dum Caesare seguentium

CAESARIS AD VALVAS SEDEO STO NOCTE DIEQVE
NEC DATVR INGRESSVS QVO MEA FATA LOQVAR
ITE DEAE FACILIS ET NOSTRO NOMINE SALTEM
DICITE DIVINI PRAESIDIS ANTE PEDES
SI NEQVEO PLACIDAS AFFARI CAESARIS AVRIS
SALTEM ALIQVIS VENIAT QVI MIHI DICAT ABI.

Vbi sit ignoratur

D M

AVR, BRINVRSIVS EQ . CAST, PRIOR TVR . MAXIMI ADIVTOR PRAE . NAT. TRAX CIVIS BEROIENSIS VIXIT ANN. XXXVIII. MIL, ANN. XVIII. ET AVR. EMERITO FIL, DVLCISSIMO VIXIT ANNO VNO MENS. III. AVRELIA PELEGRINA CONIVGI . B . M FILIO FECIT,

C Vbi sit ignoratur.

C. IVLIVS CAES.

DEI. DVS. LIB. SAMIARI. QVINTIANI SALVTEM.

CVM PETIERITIS A ME VT SI CVI QVID VESTRVM HVMANITVS ACCIDERIT IS IN LOCVM QVI EST IN FVNDO AESCINIANO MEO INTRANTIBVS A VIA PARTE LEVA A MONIMENTO TESTACIO PER LONGITVDINEM PEDVM, CLXXV. LATITVDIN. A MACERIA INTRO RVRSVS PEDVM, XXV. INFERATVR ID IVS CONCEDERE ME HAC EPISTVLA NOTVM VOBIS FACIO BENEVALERE VOS CVPIO DATA, XIII. K. IVLIAS IN HORTIS STATILIAE MAXIMAE C. FRONIO COMMODO ET . C . L , VITA POMPEIANO COS.
SAMIARIS · DORIPHORION.

C Vbi sit ignoratur.

PETITIO PERPETVO ARZYGIO, V. C, CONSVLARI THVSCIAE ET VMB, OB SINGVLARIA IVSS. ERGA PROVINCIAS BENEFICIA ET OB MODERATIONEM PRO DOCVMENTO ETIAM POSTERIS RELINQVENDAM AETERNAM STATVAM ET MONIMENTVM THVSCI ET VMBRI PATRONO PRESTANTISSIMO COLLOCARVNT.

C In domo. D. Petri Astalli.

DIS MANIBVS

EVBALIONIS FLAVIAE ARTEMIS VERNAE VIXIT ANNIS. VII, MENSIBVS. II. DIEBVS. XIII, DORIPHORVS ET MIRTALE PARENTES
ITEM FLAVIA PARAPSYCHE ET ADIAPTOTVS PARENTIVS FRATRES.

C Ibidem.

T, FL, QVIRINA HERMOGENES ET VALERIA CHRESTE. T, FL. MAXIMO FILIO SVO PIISSIMO ET DVLCISSIMO VIXIT ANNIS, XI. MENSIBVS, VII. DIEBVS. VIII, ET SIBI POSTERISQVE SVIS,

Ibidem

AV DIS MANIBVS
CLODIAE EVTYCHIAE CONIVGI SANCTISSIMI BENEMEREN
TI ET.Q.DOMITIO HELICI.TI.CLAVDIVS AVG.L.HYMENAEVS
MEDICVS A BYBLIOTHECIS ET DOMITIA PANNYCHIS SIBI
ET SVIS POSTERISQ VE EORVM.

Decreti fragmentum quod ubi sit ignoratur.

IV
DE Q VE EO HOMINE DE
EIVS ESTO.P.R,Q VEI EX H.L.
EO MAG.INPERIOQ VE ABIERIT Q VO MIN
NEI.Q VEM,EORVM,DET,SCIENS,D,M.Q VOI.EI.IS,Q
VAESTIONEM,IOVDICIOQ VE PVBLICO CONDEMNAT
VM,PR.Q VEI,EX,H.L,Q VAERET.ALIVM.PATRONVM.EIEI,Q VEM
VM.A.D.A,SIET.FVERITVE.Q VEIVE.IN,SENATV SIET.I VERINT EIE Q VEI
ERIT.Q VOS,LEGERIT.EOS,PATREM.TRIBVNVM,COGNOMENQ VE IOVDICET Q
H,L,CDL.VIROS,LEGERIT, ACITO,RECITENTVR.IN.CONTIONE,IVRATOQ VE SE SE
Q VE EORVM MAG,COIPERIT FACITO VTEI CDL,VIROS ITA LEGAT Q VEI HA
NNOS.LX.GNATVS SIET Q VEIVE IN VRBE ROMAE PROPIVSVE VRBEM ROMA
EM TRIBV.COGNOMENQ VE TRIBVTIMQ VE DISCRIPTOS HABETO EOSQ VE PROPOSITOS SVD
DE NOMINE DEFERVNDO IVDICIBVSQ VE LEGVNDEIS. Q VEI EX.H.L,PEQ VNIAM AB A
Q IT DE.CDL.VIREIS Q VEI IN EVM ANNVM EX.H.L.LECTEI ERVNT AR VORSARIO EDAT EOS OM
NON ATTIGERET SCIENTEM.D,M,ITAQ.IS EDITO COVRATOQ.VRETIS ITA EDIDERIT TVM IN EA
EX SIET Q VOI IS Q VEIVE Q VEI PETET GENER SOCER VITRICVS PRIVIGNVSVE SIET Q VEIVE EI
IBERIT Q VEIVE TRANS MARE ERIT NEIVE AMPLIVS DE VNA FAMILIA VNNVM NEIVE EVM
E CESITVDINE ATINCAT Q VAE SVPRA SCRIPTA SIENT VNDE PETITVM ERIT Q VOMI
EN EX.H.L.DELATVM ERIT,L IVDICES EX.H.L.NON LEGERIT EDIDERIT VE SEIVE
EM LEGAT Q VEI ITA LECTEI ERVNT EIS IN EAM REM IOVDICES SVNTO EORVMQ VE EIV
EI PETIVERIT ET VNDE PETITVM ERIT Q VEI EORVM VOLET EX TABOLEIS PO
Q VEI PEQ VNIAM CAPIET EVM OB EAM REM Q VOD PEQ VANIM EX.H.L.CEPER
RIT AVT IN EXILIVM ABIERIT. Q VOIVM NOMEN EX.H.L,DELATVM ERI
NOMEN EX H.L,AD SE DELATVM ERIT FACITO VTEI IOVDICIVM P
CONQ VAERI IN TERRA ITALIA IN OPPEDEIS FEREIS CONCILIAI
AVDIERIT Q VOD EIVS REI Q VAERVNDAI CENSEANT REFERE EIC
VM EIVS FIDE Q VAERAT Q VEIVE IN FIDE EIVS, SIET MAIORES V
T SECVM VE DVXERIT DVMTAXAT HOMINES.IIL,EARVM RE
IVE DE EA RE VOLET APVD PR.IS PRAETOREI MORAM NE FA
M REM IOVDICES ERVNT ANTEQ VAM PRIMVM CAVSSA D
LET VTEI TESTIVM Q VEI EAM REM ERVNT VERBA AVDIAT
ECITENTVR PROSCRIPTA PROPOSITAQ VE PALAM APVD FOR
E IVDICIVM ADESSE POSSIT DE EA RE PRAETORI Q VEI EX HAC
RE POTERIT FACITO Q VOI VS DEICET NOMEN REFERRE
LET Q VOIVS EX.H.L,HOMINIS DELATIO ERIT EI EIVS REI PE
VEI EAM REM Q VAERET EX.H.L,CAVSAM NON NOVER
IVDICIVM FIERI OPORTEBIT TER
TE Q VAM IBVNT FACIT IVRENT SE SE
ATVRVM ESSE, IVDICE
SATIONE PRIMCOVS
VR

EPITAPHIA

Decreti fragmentum quod ubi sit ig noratur.

CAVIT
DICIO EVM Q VOIVM
DE SEPVE Q VEIS DE PA,RE.AD SE
BAT Q VE Q VOVE POSSESSIO IN VITO MOR
M NON AB ALIENAVERIT EXTRA EVM
ER LOCVS EDIFICIVM PRIVATVS SIET Q VOVE MA
RAQ VE EVM AGRVM Q VEM VETVS POSSESOR EX LEGE PLEBEN
ASCET Q VAEQ VE EX EIS MINVS ANNVM GNATAE ERVNT POSTEAQ VE
NAVIT AB ALIENAVERIT VE NEQ VE HERES EIVS AB ALIENAVIT AB ALIENAV
ERET POSSESIONEM DEDIT ADSIC NAVIT REDDIDIT Q VODQ VE EIVS AGRI
VOI IS AGER VETERE PROVE VETERE POSSESORE DATVS ASSIGNATVS VE Q VEIVE
IAS Q VAE POST.H.L,ROG.PRIMAE ERVNT FACITO VTEI IS Q VEI ITA VI EIECTVS I
VBLICANO PEQ VNIA SCRIPTVRAM VECTIGAL VEDET DARE VE DEBEAT NEIVE Q VIS
PASCETVR POPVLO AVT PVBL CANO DARE DEBEAT AGER LOCVS PVBLICVS POPVL
VM PVOBLICVM POPVLI ROMANEI DE SVA POSSESIONE VETVS POSSESOR PROVE VETERE POSSESO
GRVM LOCVM Q VEI AGER LOCVS EX LEGE PLEBEI VE.S,C,Q VOD.C,SEMPRONI TI.F.TR.PL,ROG EXS E
COLONIAM DEDVXSIT ITA VT EIS.S,EST AGRVM LOCVM AEDIFICIVM DEDIT REDDIDIT ADSIGNA
RA SCREIPTVS EST Q VOD EIVS AGREI LOCI POST.H,L.ROG.PVBLICVM POPVLEI ROMANEI ERIT EXT
DEBETO EI Q VEIQ VOMQ VE ID PVBLICVM PAVENDVM REDEMPTVM CONDVCTVM VE HABEBIT B
BVS VIEI LEGE PVBLICEIS PASTVM INPVLSVM ITINERIS CAVSA ERIT NEI Q VID POPVLO NEIVE PVB
BLICO IN PRIVATVM COMMVTATVS ES DE EO AGRO SIREMPS LEX EXTO Q VANSET IS AGER.P MVCIO
ER TERRAM ITALIAM,L.MVCIO.L.CALPVRNIO COS.EMERINT EAS FACIVNTO PATEANT VACVEQ,SIE
IVE.S.C.EX VETEOEDERE LICVIT,SED FRAVDE SVA FACERE LICETO,Q VOD EX.H.L,ITA VTEI SSET IN
ET IN EVM IVDICIVM IVDICEM RECVPERATOREM EX.H.L DARE OPORTERET SEI Q VIS DE EA RE IVD
E PRO COLONIA MOINICIPIOQ VE PROVE MOINICIP EIS FAVENTVB.Q VIEI IN TRIENTABVLE
VE OPORTEBIT ID VTEI Q VICQ VID Q VOIEI Q VE ANTE.H,L.R.LICVIT ITA ET HABERE
ID DE EO AGRO LOCO AMBIGETVR COS.PR,Q VEIQ VOMQ VE ERIT DE EA RE IVRIS
I CAVSA DECERNANT EIVS.H.L,N,R,Q VOD IVDICIVM IVDEX RECVPERATO
C AGRO LOCO IDVS DEICITO NEIVE DECERNITO NEIVE IVDICIVM
EM FACITO Q VO Q VIS PRO AGRO MINVS ALITERVE SCRIPTVRAM V
VIBVS,L.Q VEI CLASSIS,PRIMAE SIENT.XI.DATO INDE ALTERNOS DV
MVE FACTVM NON SIET SEI MAIOR PARS EORVM RECVPERATORV
RIT SEDVLO M VTEI IS Q VEI IVDICATVS ERIT DARE OPORTA
POSSIDEBIT FAVETVR Q VAM EX.H,L. LICEBIT EVM AGRVM Q VEM
SI Q VAE LEX PLEBEVE.S,C.EST Q VAE MAS.Q VEM EX.H.L
DECERNERE OPORTEBIT SED FRAVDE SVA NEI IVRATO NEIVE
PL.S,C.Q VOD.M,BAEBIVS TR.PL.IIIVIR.COLONIE DEDVCEND
EXTRA EVM AGRVM LOCVM Q VEI AGER LOCVS IN EA CEN
OPORTEBIT VE Q VOD EIVS AGRI LOCEI Q VOIEIQ VE EMPTVM EST
Q VEI AERARIVM PROVINCIAM OPTINEBIT IN TABLEIS
REM Q VOD PRAES.FACTVS EST POPVLO OBLIGATVS EST
VEI AGER LOCVS IN AFRICA EST Q VEI ROMAE PVBLICE
TVS ERIT Q VOD EIVS AGRI LOCEI EXTRA TERRA ITALIA EST
VE AGRVM LOCVM Q VEIQ VOMQ VE HABEBIT POSSIDEBIT
ER LOCVS IN AFRICA EST Q VOD EIVS AGRI
FACTVS CREATVS VE ERIT EIICI
ROFITEBITVR COGNITO
I Q VE IPSE N
AG

ROMAE IN·ÆDIB. IACOBI MAZOCHII ROMANAE
ACAD· BIBLIOPOLAE M·D·XXI· MEN· APRIL·

QVartus agiť iam annus, bone lector, cũ librũ edituri fuimus. Veꝝ dũ Valeriã
libellus, q solus deerat, ĩprimereť: errores passiꝫ ꝑ singula ferme epigrãmata
deprẽdimus. E re itaq; latina uisum fuit, opus, q̃libet ĩpsiuꝫ, recognoscere: & q̃
nunc extent monumenta, qua licuit sedulitate, reuisere, iterumq; ad ea plegenda dili/
gẽtiores adhibere. In qbus, ne fallaris, opificũ errata nõ semel offendimus. sꝫ q haud alr
referẽda uidebanť, ut & lapidũ fractiões seruãdæ, ornamẽta effingẽda ꝓpria, nõ ꝑ arbi/
trio, accẽtiũculi pũcta, lr̃æ, qñq; lõgiores, tũ & lĩeæ, uersusq;, neq; plures, neq; pauciores/
in plerisq; saltẽ, deducẽdi. Q ď aũt paginæ suis numeris, & quota q̃q; sit plerũq; fraudãť,
ꝙq; solœcismis scatẽt ea, qbus ubi epigrãmata repianť, indicať: haud sane uehementer
nos mouit. Mouit uero supra modũ, ꝙ duo simul uolumia cũ postremo cõtulerimus/
ĩcorruptũ plerũq; in uno, qď mẽdosum habereť ĩ altero, cõperimus. ac ꝓterea nescimus
an id capitale malũ & in plura exẽplaria grassatũ fuerit. Præscribi igiť, ac ꝓcaueri illud
fuerit oportunissimum, maximeq; necessarium, ut quibus ipsos lapides consulendi
facultas non erit, hæc ne legant potiusq̃ ut incaute legant.

Primi numeri chartam, reliqui epigrãmata indicant.

¶ 1. IMP. CAESAR. itẽ AVGVSTVS. PONTIFEX. MAXIMVS. COS. XII. TRIBV
NIC. POTESTAT. XIX. IMP. XIIII. iteꝫ M. AVRELIVS. ANTONINVS. item
PARTH. MAXIM. BRIT. MAXIMVS. PONTIFEX. MAXIMVS. AQVAM. MAR/
CIAM. VARIIS. KASIBVS. itẽ FONTE. NOVO. ANTONINIAN. IN. SACRAM.
itẽ IMP. TITVS. CAESAR. itẽ PONTIF. MAX. TRIBVNICIAE. POTESTAT. IX
itẽ COS. VII. DESIG. itẽ MARCIAE. Præterea/ imago portæ subiicieda est his/ q̃ in ter
go hñtur/ ex porta Labicana. Temere. n. his ipsis abusi sũt/ q uetusta hæc mõumẽta ĩ hũc
librũ contulere. Sed & pictura ipsa archetypũ uix repsentat/ ut cæteræ fermæ oẽs ꝑ uni/
ersum opus. 2. CAISAR. AVGVSTVS. itẽ MAXIM. itẽ IMPERATOR. XXVII. itẽ
CLAVDIAM. itẽ CAERVLEVS. itẽ A MILLIARIO. XXXXV. itẽ A MILLIARIO
LXII. itẽ PERDVCENDAS. itẽ IMP. CAESAR. VESPASIANVS. AVGVST. PON
TIF. itẽ POT. II. itẽ CAERVLEAM. itẽ IMP. T. CAESAR. itẽ PONTIFEX. MAXI
MVS. TRIBVNIC. POTESTATE. X. IMPERATOR. XVII. itẽ AQVAS. CVRTI/
AM. ET. CAERVLEAM. PERDVCTAS. A DIVO. CLAVDIO. itẽ VRBI. RESTITV
TAS. CVM. A CAPITE. 3. IMPP. CAESS. DD. NN. itẽ TRIVMFATORIBVS. itẽ
VRBI. itẽ INMENSIS. itẽ EX. SVGGESTIONE. itẽ INLVSTRIS. itẽ VTRIVSQ
MILITIAE. Hoc loco tm̃ spatii abrasum est in lapide, q̃tuꝫ unius dictionis sit capax / &
(ut arbitror) STILICHONIS. fuerat. Q ď cõiectari lꝫ/ ex inscriptione simili ad portã
Maiorẽ. Est aũt ab exteriore eius pte/ sup arcu/ mãu dextera. In porta ꝓterea. S. Laurẽtii:
ab exteriore parte: ĩscriptio itẽ extat obducta nũc pictis qbusdã ĩsignibus/ Sed q̃tũ capi/
ta uersuũ, ac fines, q uideri pñt/ ĩdicant: eadẽ est cũ duabus antedictis. item CVRANTE
D. N. M. Q. EORVM. Et hic quoq; locus ẽ ab/
rasus/ sꝫ q possit ĩtelligi ex alia ĩscriptiõe: quã ad portã Maiorẽ eẽ diximus. vꝫ. CVRAN
TE. FL. MACROBIO. LONGINIANO. V. C. PRAEF. VRBIS. D. N. M. Q. EORVM
¶ 2. 3. COERAVIT. adde, IDEMQVE. PROBAVIT. itẽ Q. LEPIDVS. M. F. itẽ.
COS. S. C. PROBAVERVNT. 4. FL. VALENTINIANVS. item GOTHIC. MAX
TRIB. POT. VII. IMP. VI. CONS. II. P. P. P. ET. itẽ FELIX. MAX. itẽ PONTIF. MA
XIMVS. itẽ TRIB. POT. VII. IMP. VI. CONS. II. P. P. P. itẽ PONTIF. MAXIMVS
itẽ TRIB. POT. III. IMP. II. CONS. PRIMVM. P. P. P. itẽ PONTEM. itẽ POPVLI. ROM
Est & alia ĩscriptiõ, parte exteriore, lr̃is grãdioribꝰ/ cuius neq; initiũ/ neq; finẽ uidere ẽ/ sꝫ q̃
tñ referẽda sit. TIANI TRIVMFALIS PRINCIPIS PONTEM AETERNITATI
AVGVSTI NOMINIS CONSECRATVM IN VSVM SENATVS POPOPVLI/
QVE ROMANI DDDNNN VALENTINIANVS VALENS ET GRATIA
NVS VICTORES MAXIMI AC PERENNES AVGVSTI INCOHARI PERFICI
DEDICARIQ. Credimus porro ĩ fine ita scriptũ fuisse. DEDICARIQVE IVSSE/
RVNT. Epig. 5. linẽdũ explodẽdũq; ẽ/ utpote nec uetus/ nec latinũ. In hac aũt scd̃a pa/
gina, 1, ac, 2, epig. nõ uidimus. ¶ 3. 5. R. IMPERANTE. DN. PIISSIMO. item IVSTI.

NIANO.PP.AVG. ANN.XXXVIIII. NARSES.VIR.GLORIOSISSIMVS.EX PRAEPOSITO.itē EXCONS.ATQVE.PATRICIVS.POST.VICTORIAM.GOTHICAM.itē ATQVE.PROSTRATIS.itē VSQVE.itē TOTILA.itē DISTRVCTVM.itē POSVITQ.CARMINA.delēda hæc. 6.✠QVAM.BENE.CVRBATI.itē CALCAMVS.RAPIDAS.itē ET.LIBET.itē ET.NARSIM.Epig.1.2.3.4.nō uid.ultimū uero remouēdū ē.rursus.n.atq; integrꝝ r̄latū ē suo loco/char.v3.174.l3 nūerus sit corruptus/&.175.oñtet. ¶4.1.MAXIMO.itē VOTIS.X.VOTIS.XX.hæc ab uno arcus latere hn̄tur iter gemios orbes:sub fascııs quas qdē pictor architecturæ ignarus ꝑtermisit/ut alia multa. Ab altero latere/iisdē locis:scribēdū.SIC.X. SIC. XX. 2.PONTIFIC MAXIMO.itē IMPERIVMQVE.itē FORISQVE.¶5.2.HVIVS.LOCI.QVI.INVEHENT.4.P.F.DOLABELLA.itē COS.Dictio hæc ita cōstituēda ē i fine/ut ad Dolabellā & Silanū pariter r̄ferat̄.itē IDEMQVE.5.GALLIENO.itē SVPERATA.EST.Addēdū.ET.SALONINAE.SANCTISSIMAE.AVG.itē MAIESTATIQVE.EORVM 3.&.6.epig.nō uid. ¶6.In frōtispicio/scribe,in corona porticus.Epig.3.excludēdū est.1&.2.nō uid.¶7.1.In duabus epistilii fascııs.ARABICVS.ADIABENICVS.PARTHICVS.MAXIMVS.PONTIF.MAX.itē TRIB.POT.XI.Quæ hic dissiluere difficilē cōiecturā suspiciētibus faciūt.Oino aūt plures uidēt̄ eē l̄raꝝ figuræ semiplenæ/iter quas ēt.MP.ferme itegre.Cōsiderādū itaq; an scriptū forte oli fuerit uelut in arcu fori Boariū TRIB.POT.XII.IMP.XI.Siis certe ea inscriptio & Seueri & Antonini:aut.XI.IMP XI.ut extat in porticu.S.Angeli.itē COS.III.itē ANTONINVS.PIVS.FELIX.itē TRIB.POTEST.itē PROCOS.itē PANTHEON.hæc dictio nō tota nūc ur̄.Sed & ultima eius l̄ra suspiciētibus nō.N.sed.M.potius occurrit:uix.n.parui iā supsunt apices. Fuerit itaq; fortasse scriptū.PANTHEVM.latina formula.Sed hoc diligētius cōsiderandū.6.INVICTE.PERACTIS.itē CAMENA.itē MVNERA.CILO.itē VRBANVS Epig.2.4.5.nō uid. Tertiū uero Præneste hr̄/i tēplo Fortunæ:nō aūt Romæ.Q ꝺ̄ ip̄3 trāseūtibus aliqñ nobis:nec excribere/nec cōferre fuit ociū. ¶8.1.epig.linēdū.Est.n.iteꝝ relatū char.44.3.SALVIS.itē INLVSTRIS.itē FLAVIVS ANNIVS.itē EPIFANIVS VC.itē VRB.itē IVD. 5.CLAVDIO.CLAVDIANO.itē CETERAS.itē INGEN/TES.deest huic dictiōi principiū/tm̄q; supest.CENTES.ut sit dubiū.INGENTES.an VIGENTES.olim fuerit.q̄q̄.C.p.G.legat̄/ut in PRAECLORIOSISSIMO.itē ADTAMEN TESTIMONII.itē ARCADIVS.itē FILICISSIMI AC.DOICTISSIMI.item BIP ΓIAIOIO.Neq; illud omiserim:oportuisse græcū ip̄m totū distichū l̄ris grādioribus excribere/l3 incōditis/ut ea ipsa tp̄a ferebāt.Fuerāt & latina uerba iisdē uersibus referēda:q̄bus habent̄ in lapide:ꝑierā primi uersus ergo.Epig.1.&.2.nō uid. Quartū excludat̄.Integrū n.alibi relatū ē/char.v3.111.¶9.1.SANCTE.itē.XII.itē D.P.itē DED.KAL IAN.hæc hn̄tur i sinistro lapidis latere.itē sub colūna Traiani.SENATVS.POPVLVSQVE.ROMANVS.itē GERM.DACICO.PONTIF.MAXIMO.TRIB.POT.XVII IMP.VI.COS.VI itē MONS.ET.LOCVS.TANT IBVS.SIT.EGESTVS.Cū aūt sit in his frag.an olim legeret̄ TANTIS.MOLIBVS.an TANTIS.VIRIBVS.considerādū.Epig.2.nō uid.¶10.Quæ ex pyramide referunt̄:mēdosissima hn̄tur:neq; ordinē custodiūt,sed & addita sūt pleraq;:ni nos obtutus fallit/uel eo ꝙ magna iam ex parte ipsa pyramis & rubis & arbusculis stipata occulitur.Deniq;/q̄tum asseq potuimus/ita cōmonendum putauimus, liberam diligentioribus considerationem linquentes. Ab exteriori ergo & interiori eius latere scripta uidentur/litteris fere cubitalib.

C . CESTIVS . L . F . POB . EPVLO . PR . TR . PL
VII : VIR : EPVLONVM

Subiiciuntur his:ab exteriore tantum latere:& litteris longe minoribus.
OPVS. APSOLVTVM.EX.TESTAMENTO.DIEBVS.CCCXXX
ARBITRATV
PONTI.P.F.CLAMELAE.HEREDIS.ET.POTHI.L

¶11.2.epig.relatū est iteꝝ:minusq; corruptū/charta.112.Commodius igitur hoc excludet̄:in eo uero pauca hæc emēdabūt̄.DIVI.NERVAE.ADNEPOS.itē IMP.CAES.L

SEPTIMII.itē ET.DIVI.NERVAE.ADNEP.itē.M.AVRELIVS.ANTONINVS
PIVS. 4. DESIG.Epig.1.&.3.nō uid. Ipse.n.obeliscus humo tectus:uix apparet. ¶ 12.
3.NERVAE.ADNEPOTI. Itē TRIBVNICIAE. itē CONSVLI.VII.PATRI.PA/
TRIAE. 4. ARMENIAC.Epig.1.2.5.6.non uid. ¶ 13.1.CONSVMPTAM. 3. IMP.
NERVA.CAESAR. itē TRIB.POTEST.II.IMP.II.Cætera q̄ i hac iscript.referūt/v3.
AVG.PONT.MAX.& PROCOS.NERVAE.FECIT.collapsis epistilii partibus ñ ex
tant. ¶ 14.3. DISCESSIONEMQVE. itē CAESARI.AVG. item PRAESENTE
VE. itē ESSE.CENSEBIT. Epig.1.&.2.nō uid. ¶ 15. DIVVM.AVG. itē EVM.EX
LEGE. itē ACTIONEVE. 3.EX.AVCTORITATE. itē CONLVDENTIBVS. itē
ADPENDAT. ¶ 16.2.AVIOLA. itē IN.FACTIONE.EADEM. itē VICIT.CXↃ.sic
oībus in locis reformandū est,ut sit. X.græca lr̄a circūscripta/q̄ signat decē millia/ut ex
Prisciano cognoscere l3 emēdatū codicē hn̄tibus. itē.XXX. itē.XXXX.itē.L.XXVIII
itē.HS.XV.IIII.itē VENIT.CXↃ. itē.CCCLXI.TERTIAS.Ɖ.LXXVI. itē EQVOS
CENTENARIOS.FECIT.N̄. item.SIBI.QVO.ANNO. itē EXSTITIT. itē VI/
CIT.LXXXIII.Decretum porro in hac pagina/non uidimus / quod Vespasiani esse:
q̄ inepte doceat inscriptio/illud indicio est(ut cætera prætereã)ꝙ in calce eius scribi/
tur.ACTVM.EST.HOC.DECRETVM.XI.KL.IVLII.ANNO.IMPERII. IVSTI/
NIANI.V. ¶ 17.VICIES.non tota nunc extat hæc dictio/tm̄ aūt apparet. CLES. & ut
puto fuit. DIOCLES. ut superius & inferius non semel.itē INTROIVGIS. itē.CXↃ
CCCCLXII.L. item VICTOR.CCCLXXXVI.L. itē C.I.II.VICIT.X.LX. itē HS
XL. item NVMQVAM. itē.L. itē CERTAMINIBVS.AD.HS.XXX. item.CXↃ
CCCCLXVII. itē PRAECEDENS. item CXXXIIII. itē QVINQVE.VICTOR
Sciendum præterea/seruandos fuisse uersus proprios in uniuersa hac tabula/ uel eo ꝙ
pleraq; initiis carent,nec moneri per nos queunt.Qui ergo satisfactum sibi uolet/lapi
dem ipsum consulat. Epigramma .2. C.IVLIVS.CAES. Elementorum figuræ pares
sequentibus esse debuerant.Sed nos talia cōmissa silebimus. item DVOBVS.ita q̄dem
lapis nō habet/tm̄ uero apparet. DI DVS. sed an aliqua in eo lr̄a dissiluerit icertū.Itē
SAMIARI.QVINTIANI. itē PER.LONGITVDINE. itē INTRORVRSV.PE
DVM.XXV. itē ID.IVS. itē.XIII. itē CEIONIO.COMMODO.Ep.ultim.nō uid.
¶ 18.nullū uidimus/nec extar̄ credimus id ellogiū Dētati:cū sit tale apd̄ Plin.ad uerbū
¶ 19.4.Marmor huius ep.utriq; multa cōtinet mioribus lr̄aꝝ figuris/l3 magna ex parte
cōlapsa. 5.RESTITVIT.Epig.1.2.3.nō uid. ¶ 20.2.TR.POT.III.IMP.IIX. itē.III. 3.
PRAET.Ep.q̄ sequūt̄ ñ uid. ¶ 21.2.VIATOR. Q. itē PAVLLO itē COS.3.AMERIM
NVS. 4.CLITVS.EX.VOTO. 6.DOLICHENO.C.FRONTINIVS.NIGRINVS
LVCIVS. 12. DE.DECEM. 13. SANCTAE.AELIVS. itē PERPETVVS.DIGNIS/
SIMO. itē SILIGINIARIORVM. 14.MANIB. itē M.MITILIVS. itē SYNPHE
RVS. itē NVMERIA.delendū. itē.M.VALERIO.TROPHIMO. itē MENS.VIII
itē HORIS.VIII. Epig.1.5.7.8.9.nō uid. ¶ 22.1.DIS.MANIBVS.L.PLOTIEVNI. 2.
DIIS. 4.HERMES. itē.T.ATTIVS.PLHEGON. 5.DIIS.MANIBVS.QVINCTI
LIAE.itē VIX.A.itē QVINCTILIA.itē BENEMERENTI. 6.T.CAESIVS.itē GER
MANE. itē ET.LIBERTIS.LIBERTABVSQVE. 7. SPRAGIDI. 8. VIRTVTIS
QVE. 9.DOMO.SEP.AQVINCI.itē ET.HEREDES.Addēdū & illud/ ꝙ i ipso mar
more utrinq; sunt stātis:ensemq; gestātis uiri simulacra ꝑ quā icōdita :ob aurē cuius si/
nistrā scriptū ē. EQVITIS.Epig.ultimū ñ uid. ¶ 23.9.MYRTALES:Epig.reliqua(ꝑ/
ter sextū)nō uid. ¶ 24.1.MENSE.I. itē QVERELLA. 8.FLORENTINA.ET.THA
LAMVS. itē AEIVS. itē AEORVM. itē ANN.XIII. itē DIEB.XXIII. Epig.4.5.6.
nō uid. ¶ 25. 6.LEMNVS. itē OPTVMAE. Epig.reliq̄(excepto prio ac q̄rto)nō uid.
¶ 26. 7.VMBRICIAE.SEVERAE.Ep.reliqua nō uid. ¶ 27.1.LEG.XII. itē MILIT.
ANN.XXVI. 6.ET.LIBERIS. itē LIBERTABVSQ.POSTERISQ.Epig.2.&.7
nō uid. ¶ 28.5.DOLOR.INTIMVS.itē PRECOR.itē IN.QVIS.PVRPVREVS.itē
HIC.CERTE.VT.MERVIT.itē SEPVLCRO.itē TEXERVNTQVE.FAVI.6.AV
SIA.AVGE.7.ONESIME.itē AN.IIII.8.LICINIANVS.itē VIXIT.ANN.Ep.2.ñ uid.

¶ 29.1.C.FONTEIO. itẽ C.FONTEIVS. 2.excludendum.D.M. 3. nõ est fragmẽtũ
4. VETER.AVGG.NN. 5.B.M.FECIT. 6.ANTIOCHVS. itẽ EX.PARTE. itẽ SA
TINVS. 7.VETTIO. itẽ LEG.VIII. itẽ AN.XXIII. itẽ AN.VI. 9.POPPAEA.12
PATRON.ET.CONIVG. 13.DIS.MANIBVS Ep.10.&.11.nõ uid. ¶ 30. 6.DECIAE
10.AN.VII.M.X. itẽ POSTERISQ.11.ꝓponẽdũ.D.M.S. itẽ PROFIISQVE.Ep.5.8.
11.12.14.15.nõ uid. ¶ 31.3.ꝓponẽdũ.D.M. itẽ A.FRVM. itẽ QVI.VIXIT.ANN.LXX
itẽ ALEXANDER.AVG.LIB. itẽ BENE.MERENTI.POSVIT. itẽ TAVTA. 4.
MARMOREV. itẽ ET.SVIS.ET.POSTERIS.EORVM. 5.FLA.CN.F. item DIEB
XXVII. 6.DIOGENETI.SACERDOTI. itẽ COIVX. 8.ANN.VI. itẽ DIEB.X. itẽ
SACRV. 9.superscribendum.D.M.S. itẽ FELICLAE.FILIAE. itẽ SYRIARCHES.itẽ
FELICLA. 10.EPITYNCHANO. itẽ HERMEROS. Epig.2.&.7.non uid. ¶ 32. 1.
MANNEIA. 2.fragmẽtum est in prima dictiõe. itẽ Q.LVSIO. 3.C.BITINICI. itẽ
MEN.VII. 4. supponẽdum. DIIS.MANIBVS. itẽ DYNAMAE.LIBERTAE.ET
CONTVBERNALI.SANCTISSIMAE. 7.HERMETICAE.SENNIANO. 10.M
ACILIAE.excludẽdum.M. itẽ RARISSIMAE. itẽ MATRI. 11.CHARILAMPES.
13.DIIS.MANIBVS. itẽ MEMMIAE. itẽ ARGAEVS.ET.TI.CLAVDIVS.ANO/
PTES. itẽ CARISSIMAE.Epig.6.&.8.nõ uid. ¶ 33.4.M.CANVLEI.ZOSIMI.VIX
ANN.XXVIII. itẽ VNQVA.HIC.ARTEM.CAELATVRA.CLODIANA. EVI/
CIT.OMNES. Nec te moueat ꝙ relatũ celebre hoc epig. Herm.Barb.in Plin. cast.alr
in quibusdam habeatur. Nã & ipse dũ excriberet: errata quædam cõmisit: lʒ tunc minus
labefactũ fuisse credi dẽat. Iã.n.lrãꝝ figuris ex pte collapsis: & legi & cognosci uix dat.
5. EVTVCIANVS.ET.RVFRIA. item POSVERVN. 6.COIVGI. itẽ FRATRI.
7. MEMORIAM.ISTAM. item CONPARAVIT.SIBI.ET.SVIS. item LIBER/
TIS. itẽ AER.PP.R.—.8.COH.VIIII.PR.9.ML.CL. 11.ABORTENNIA.Epig.
1.2.3.10.nõ uid. ¶ 34.1.TI.CLAVDIO.EVMELO. 4.T.FLAVIVS.SVCCESSVS. itẽ
MENSIBVS.VII. itẽ IN.AG. itẽ ACVAE. 7.NAMPHAME. itẽ FECIT. 8.LIBER
TI.CHRYSEROTIS.Epig.2.3.5.nõ uid. ¶ 35. 1.TABVLARIOR. itẽ CAESAR.N.
item LIBERTABVSQVE.SVIS. item FILIO.PIISSIMO.ET.SIBI. LIBERTIS.
LIBERTIS. LIBERTABVSQVE. POSTERISQVE.EORVM. 6.PATRICIAE
V.A.XXXX.SYNEROS.7.PARHESIA.FECERVNT.SIBI.ET itẽ QVINTINO
CLAVDIANO.OLLARVM.8.PIENTISSIMAE. itẽ ANTISTIO. 10.VC.PRAEF
Epig.2.3.4.5.9.nõ uid. ¶ 36.1.EVRESIS.2.CVCVNDATI.Q.V.ANN.itẽ CVCVN
DAS. 4.C.N.BERNVLA.CASTREN. 5.VETER.AVG.N. itẽ QVI.VIX.ANN
itẽ MIL.AN. itẽ MARCELINVS. itẽ PARTIC.FRATR.ET.HERED. 6.PLAN
CIAE.HELPIDI.C.IVLIVS.CHRYSIPPVS.CONIVGI.B.M.FECIT. 8. AVRE/
LIE.MAVRVSIE.FILIE.DVLCISSIME.QVE. VIXIT.ANN.VII.M.VIII. item
EVK.CHO. itẽ FILIE.DVLCISSIME. 10.NONI.PLACIDI.V.A.XXVII.Porro/sub
hoc ipo alterius epig.fragmẽtũ est,cuius principium/ NONII.PLACIDVS.ET SEVE
RIA. 12.METIEDIANI.Epig.3.7.9.11.nõ uid. ¶ 37.1.NOSTRIS. item FVNAERE
itẽ SVPPREMVM. itẽ LETTHAEVM. 3.D.M.L.PACCI.PHILETI.VIX.AN.XXIII
L. itẽ.F.PIISSIMO. itẽ POSTERISQ.EORVM.IN.F.P.VII.IN.AG.P.VI. 7.PR
Ↄ.IVLIANI. itẽ PR.Ↄ.QVARTI. 8.D.delendum.Epig.2.&.5.nõ uid. ¶ 38. 1.PA
LATINE. 2. DIIS. itẽ VIXIT. itẽ FECIT. 3. MITRHE. itẽ BRONTONTIS.ET
AECATE. 5.POPVLI.ROMANI. 7.DIS.MANIBVS.M.ACVTIVS. itẽ TVRVL
LIAE.Epig.4.6.8.9.10.11.12,nõ uid.nonũ ꝑterea fictũ putantibus/ calculum adiecerim.
¶ 39.2.PERIBLEPTVS. item VLPIAE. Cætera epigrammata non uidimus. ¶ 40.
1.superponendum. D.M. item CITHAROEDAE. 3. Primus uersus abrasus: est
itaqꝫ fragmentum. 5. DIS. item. XXV. ASAENIVS. 6.XVIIII. 7. MELITINE.
11.D.XXV.Epig.2.4.8.9.12.13.nõ uid. ¶ 41.3.TROPHIME. itẽ CONIVGI. Epig.reli
qua (quarto excepto) nõ uid. ¶ 42.2.ANNIS.XVII. itẽ DIES.XXIII.Epig.nullum ꝑ
terea uidimus/exceptis tertio quintoqꝫ. Ad hæc duoꝝ postremoꝝ/alteꝝ sequenti/alteꝝ
tertia ab hac pagina relatũ ẽ. Ex alterutro itaqꝫ loco excludẽda. ¶ 43.9.TITIAE. Epig.

reliq̃ nõ uid. ¶ 44.1.APOLLINI.PACIFERO. itẽ MILEX. itẽ DASI. itẽ REDDE
DIT. 3. CATOYVS. Marmor habet CAECYVS, sed antiquũ nõ est, atq; a uiuẽtibus cõ
positum. Eradẽdum ergo totum. 4.N̄N̄. item.XVIII. itẽ COH.X.PR.P.V.Ↄ.FL.
itẽ. D.D.N̄.N. itẽ FERR.F.C. itẽ.VII.IDVS. itẽ D.D.N̄.N̄. itẽ AVG.III.ET.GETA
NOBILISSIMO.CAES.II.COS. Epig. reliqua nõ uid. secundo excepto. ¶ 45. Epig.
nullũ uid. ¶ 46.3.ESCAM. itẽ AB.ALIO. 6.ANTHIOCVS. 7.GRANNO.ET. 9.
CELVM. itẽ CONIVNX. itẽ GRACELIS. itẽ FVNERE. itẽ IN.LVCESTA. itẽ
MANIBVS.OFFICIA. itẽ HABENS. item DIEBVS.PAVCIS.VIX.COMMODA
TA.SVO. itẽ IN.QVIB. itẽ VERE.QVIEVIT.CVM.PACE. Est & grandior l̃ra T
subdita dictiõi VERE. quã Impssores in his emẽdatiõibus custodire nõ potuerũt. Ai ad
uertẽdũ porro/ꝙ in lapide ipso/pẽtametri uersus cõtra suos exametros cõstituũt. Quo
modo & in libro referendi fuerãt: aut saltem singulis exametris sui pentametri substitu
endi/quo uidel; prosa oratio iunctim subscribi, subnotariq; posset/ hunc in modum.
HAEC.FVIT.IN.LVCESTA.ANNOS.XVII.M.X.DIES.XX.IN.QVIB.
CVM.MARITO.VIXIT.DIES.CENTVM.AEGROTAVIT.DIES.XXXX. VE/
RE.QVIEVIT.CVM.PACE. Epigramma.1.2.4.8.10. nõ uid. ¶ 47.1.NON.IGNO/
BILIS.AFRICANI.TRIBVNALIS.ORATOR.ET.IN. item HECATAR. itẽ
IDIB.AVGVSTIS. Ne uero decipiaris I littera in calce epigrãmatis inclusa: ad nu/
merum noni ternionis pertinet. 2.CERIALI. itẽ PICEN. itẽ.N̄. 4.TYRRANIAE
itẽ CLODI.HERMOGENIANI.OLYBRIVC. item PRAEFECTI.VRBIS. item
PRAEF.PRAET.ORIENTIS. Epig.5.&.6. nõ uid. ¶ 48.2 C.SAVFEIO. itẽ C.SAV
FEIVS.EVTICHVS. Epig.1.4.5.6.7.9. non uid. ¶ 49. Primum tantum epig. uidimus.
¶ 50. Epig. ultimo. AVG.L. Penultimum aũt/& antepenultimum abolenda sunt. Rur
sus.n. atq; uno simul lapide repetũtur. charta.100. Cætera epig. nõ uid. ¶ 51.1.LIBER/
TORVM.. 2. cuius principium. M. Sergius.Ↄ.L. 4.COIVGI. 5. præpone. D.M. itẽ
SVNTROFVS. itẽ SVNTROFO. itẽ VIXIT.ANNIS.XII.MENS.IIII.D.IIII. 6
N. 8.CARISSIMAE. itẽ LIBERTABVSQVE.SVIS.POSTERISQVE. itẽ AB/
CYCLOPIS. 12.DIS.MANIB. item HESYCHVS. Epig.3.9.11.13. nõ uid. ¶ 52.1.DIS
MANIBVS. itẽ.M.SVLPICI. itẽ.VII.VIR. 4.T.AEL. itẽ BEN.MERENTI. itẽ
SVCESSA.10.DIE.II. itẽ CAE. itẽ VIIII. Epig.2.3.5.6.7.8.9.11. nõ uid. ¶ 53.2.IERO/
LOPHO. itẽ CARISSIMO. 5.CV. excludendum. Sciendumq; ipsum epig. mancum
esse. Epig. cætera non uid. ¶ 54. Epig. nullum uidimus. ¶ 55. 10. ANTHVS. 11.CN.
SERGIO. itẽ VOLCANI. 14.DIIS.MANIBVS. itẽ OPTIMAE. Epig. reliqua non
uid. ¶ 56.2.IN.PACE.FECIT. excludenda dictio. Fecit. 3.GLAVCE. itẽ VIXIT.AN
NIS.XIX. 11. Superscribendum. D.M. itẽ VIXIT. itẽ MENS.IIII. Cætera Epig. nõ
uid. Sed & penultimum amouendum. rursus.n. relatũ est. charta.62. ¶ 57.1.K.PR. itẽ
PRAESENTINVS.2.FIL.HYGIA. 3.DEO.HERCVLI. itẽ BASSINVS. 5.EXER
CITA. 4.LICINIAE. 8. excludendum. relatũ.n. est & charta.122. & emendatius. 10.
P.P.III.M.AELIO. itẽ TREBELLIVS.SALLVSTIVS. itẽ SAECVLAR. item A.
EGRILIVS. itẽ.L.AELIANO.ET. itẽ TESTAMENTO.RELIQ.HS. itẽ CON/
DICIONE. Epig.5.6.7.8.9. nõ uid. ¶ 58.P.ENNIVS.VITALIS. itẽ APELLES.F. itẽ
EPAPHRODIT. itẽ A.EGRILIVS.IVSTVS. nomen hoc postponi debet sequenti ui
del;.T.ARRANIVS.FELICIO. itẽ L.VTTEDIVS. itẽ A.ATINIVS. itẽ SEX.EV
SINIVS. itẽ A.EGRILIVS.EARINVS. itẽ NYNPHODOTVS. item AMARAN
THVS. itẽ.C.IVLIVS.SVCCESSVS. itẽ L.NAEVIVS. itẽ M.MALIVS.ROMA/
NVS. itẽ A.EGRILIVS.FAVSTVS. itẽ T.CAELIVS.HERMES. itẽ T.FISEVIVS. itẽ
C.PVLLIVS.SATVRNINVS.F. itẽ.M.ANNIVS.LVCIVS. ¶ 59.4.A.VOLVMNI.5
VIXIT.ANNIS.6.NAEVIAE. itẽ ET.SIB. itẽ LIBERTABVSQVE.POSTERIS
QVE. itẽ LAENINIE. Epig.1.2.3.8.9. nõ uid. ¶ 60. Secũdũ tm̃ ep. uid. Primũ uero/qđ
est. M. Pacuuii antiquissimũ/ neq; quisq̃ ullo lapide icisum hac ætate uidit, ac uix Gel/
liũ: qui eius meminit: uidisse unq̃ arbitror. ¶ 61.2.LIBERTARVM. 3.COH.I.PR.Ↄ.
itẽ.VIX.ANN.XXIIIS. RESTIANVS. 6.ROGATVS.FILIVS. itẽ IN.AG. Re

liqua epig.nõ uid. ℭ 62.3.PRIMITIVE. itẽ CVM.QVEM. 9.BRISEIS. 10.P.LI
CINII. itẽ SACER ~ 14.VIXIT.ANNIS.XV.MENSE.VNO.DIEBVS. item
OPTVMO. item CHARINVS.Epig.13.nõ uid ℭ 63.3.PERPERNIA.bis. 9.C.F.
SERG. itẽ PR.7 itẽ COS.ANIMO.LIBENS.ARAM. 14.PISTE.LIB.LIB.LIB
itẽ IN.AGRO.P.XIII.Epig.1.4.7.10.11.12.13.nõ uid.ℭ 64.2.VITORIAE.bis.4.VIX
AN.XXXIIII. itẽ ET.H. 5.PERMITTERENT. itẽ POSTERISQVE. 8.LIBER
TAB. 9.IMERIA. itẽ ARESCVSA.FECIT. 11.M.AVR.ANTONINI. itẽ COH
X.PR.PV. itẽ SACRIS.VOVERANT. 12.AEMILIA. itẽ LIBERIS.SVIS.itẽ IN
F.P.XI.IN.AG.P.XI.Epig.1.3.10.nõ uid.ℭ 65.3.ANENCLETVS. itẽ ET.SIBI.ET
LIBER.LIBERTABVSQ.POSTERISQ.EOR. itẽ ADSIGNAVIT. itẽ TYCHE
NE.ET.LIBERTIS.LIBERTABVS.POSTERISQVE.EIVS. 4.HERMETI.L
Epig.reliqua nõ uid.ℭ 66.1.COH.III. itẽ MASVRIAE. itẽ NVLVM. Epig.cætera
non uid.ℭ 67.5.Addendum.D.M. itẽ.M.AVR. itẽ VIXIT.ANNIS.XXXV.NAT
THRAX. itẽ PRAET.Ↄ.VENATORIS. 6.L.C.Sciẽdũ ꝙ.C.initiũ est unius dictio
nis abrasæ,sic & SAB. itẽ FABR V.TRIB.CHO.III. itẽ TI.F. 7.D.M. item ET.L.
CLAVDIS. item EMERVNT.TERRAM. item QVE.EST.ANTE.FRONTE
itẽ FECERVNT.SIBI. itẽ LIBERTABVSQVE. itẽ FACIT.TERRA. itẽ LONG
XXVI.Epig.reliqua nõ uid.ℭ 68.6.TEIAE. itẽ V.V. 7.EPAGATHVS.Cætera epi.
nõ uid.ℭ 69.1.DIS.MANIBVS. itẽ BENE.MERENTI. itẽ SIBI.ET.SVIS.POS
TERISQVE.EORVM. item.SET.SI.GRATVS.HOMO.ES.MISCE.BIBE.DA.
MI. 6.EVCA.RO.HOMINI.OPTIMO. 7.Supaddendum.D.M. itẽ BENE.ME
RENTI.QVAE.VIXIT.ANNVM.ET.DIES.IIII. itẽ NOCTIS. item PAREN
TES.FEC. 8.P.VERATIO.Epig 3.4.5 9.10.11.nõ uid. ℭ 70.5.VIXIT.ANN. item
VETTONIVS. itẽ BENE.MERENTI. 6.VQ.EPPIVS.Q.F. itẽ VOTENNIA
NA. 7.BARNAEVS. itẽ IN.FR.P.XII. 8. Dele singulares has lr̃as. S.P.Q.E.ac
lege.SIBI.POSTERISQVE.SVIS. 9.PIISSIMO. itẽ EGIT.MECVM.adde VI
XIT.AVTEM.ANNOS.NXXI.M.VIIII.D.VIII. itẽ ¿ETHVS. itẽ FACIEN/
DVM. itẽ ADQVE.in undecimo delendum.D.M.tum intelligendum fractũ esse la
pidẽ in læuo angulo ꝑtis superioris,ut hæc tm̃ extẽt.

POPPIDIA.SP.F.SP.E
V.A.XXIIX.IVLIA.S.
PROCLA.F.EIVS.V.AN.X
MEN.IIII

Epig.1.2.3.4.10.nõ uid.ℭ 71.epig.septimũ:ut sibi constet/hunc in modũ redigatur.

M.POLLIVS.C.L.
HIBRICIO

POLLIA.Ↄ.L.M.POLLIVS
GLVCINNA.Ↄ.L.EROS
AMATA.A.SVIS.

9.NAVTILVS. itẽ FEC. 10.OTACILIA.EVNIA.Epig.8.11.12.13.nõ uid.ℭ 72.3.CO/
IVGI. 5. AELIA. itẽ XXX. 6.SVCESSVS. itẽ PVBLICIAE. itẽ FEC.LIB. item
POSTERISQ.EOR.IN.F.P.VII. 7.ET.EVHODVS. 8. M.SEIO. item CONIVX
MARITO. 9.AVRELIA. itẽ PED.XII. itẽ.H.M.D.M.A. 10.AN.XX.M.VIIII. itẽ
FEC.Epig.1.&.4.nõ uid.ℭ 73. 1.L.NVMMIVS. 2.D.M.S. itẽ PANTHAGATH.10
VIX.AN. itẽ HERMIONE. 12.FILI. itẽ ME.IIII. itẽ COETONICVS. itẽ PAREN
TES.FEC. 13.CↃ. itẽ.44S. Epigr.reliqua nõ uid. ℭ 74.5.L.MARCIVS. itẽ MAN/
LIANVS.G.V.A.L.M.VII.6.RVFIVS.PRAETEXTATVS.POSTVMIANVS,itẽ
MARINIANI. itẽ PRAETORIO. itẽ QVESTOR. itẽ TANTOS.AC.TALES
HONORES.Cætera q̃ sequunt:solo obtecta uideri nequeũt. 8.BENEMERENTI
FECIT.Epig.cætera nõ uid.ℭ 75.7.HEDONE. itẽ POSTERISQ. 8.COH.IIII. itẽ
MIL.ANN. itẽ TESTAM.PONI.COH.II. itẽ SVO.B.N.M.Epig.2.3.4.5.6.nõ uid.
ℭ 76.1 FAB. itẽ.XIV.VRB.Ↄ.PERENNIS. itẽ PHOEBE. 2.CVM.QVO.VIXI
item EPICTESIS. 3. SAMMIVS.APER. item OBSEQVENTISSIMIQVE.
8. VIX.AN.X. item HOMERVS. item PARENT.FECER. Item SVIS
LIB.POST.EOR. 9. RARISSIMAE. item BLASTIANETI.FILIS.ET

LIBER.LIB.POSTERISQVE.EORVM. Ep.4.5.6.7.nõ ui. ¶77.1.EVDAEMON
itẽ FILIS.DVLCISSIMIS.ET.SIBI. In dextra porro quadrati eius lapidis hæc habẽ/
tur sub effigie uiri. Q.POMPONIVS.EVDAEMON. in sinistra uero sub effigie mu
lieris.POMPONIA.HELPIS. 2. ALEXANDRIA.ET.P.VETVLENVS. 9. DIS
MAN. itẽ.V.AN.XIII.DIEBVS.X. itẽ FESTVS.ET. itẽ DVLCISSIM Epig.3.6.7.
nõ uid. ¶78. 1.POSTERISQVAE. 2. L.PINNIVS.SPV.FIL.CELSVS.VIXIT
ANNIS.XIIX.D.IIII. 8.LEGITIMAM. itẽ PRAESTANTISSIMAE. itẽ AN/
NIS.XI.MENS.VIIII. itẽ MECVM.ANN.X.Epig.4.5.6.7.nõ uid. ¶79.1.EXANI
MATAS. itẽ DIES.LETI. 3.PRISCILLAE. 4. AVR.IVLIANVS. itẽ VIX.ANN
12.SATVRNINVS.L.Epig.2.5.9.nõ uid. ¶80.nullũ uid. ¶81.6.AVCTVS.itẽ CAL/
LINICI. 7.DIS.MANIBVS. itẽ FRATRI.BENEMERENTI. 8.excludendum.
Rursus.n.minusq; corruptũ relatũ est.ch.30. 11.FVNDILIAE. itẽ P.SEXTILIVS.itẽ
POSTERISQ.Cætera epig.nõ uid. ¶82. 6.POSTERISQ.EORVM. 9.DIS.MA
NIBVS. itẽ CARISSIMO. 10. DIS.MANIBVS. itẽ VIX.ANN.V.MENS.VII
DIEBVS.IIII: itẽ VIX.ANN. item TARQVITA.LACENA.FIL.PIISSIMO.ET
CONIVGI.CA. 11.CASTE.Q.VIX.ANN. itẽ ETEREIA. itẽ PRISCO. itẽ ET.SI
BI. itẽ POSTERISQ. itẽ QVISQVE. 12.loco.DIS.MANIBVS.Sustituat̃. D.M
itẽ COIVGI. itẽ FVLCINIO. itẽ LIBER. itẽ.H.M.H.N.S.Epig.reliqua nõ uidimus
¶83.2.Remouẽdum.iter̃.n.minusq; corruptũ alibi habetur. 6.BENEMERITAE. 7
TERTVLLA. itẽ FECI. 8.VIX.A.VIII.MEN.II.DIE. 10.M.IVNIVS. itẽ MARCIA
NAE. itẽ LIBERTABVSQVE.POSTERISQVE. 11.L.EVPLEA. itẽ THVME/
NE. 12.V.ANS. itẽ DI.V. itẽ MAECIANVS.AVGG.L.ET.LAEONAS. itẽ VER
NA. itẽ.Q.in fine remouẽdũ.Epig.1.3.4.5.nõ uid. ¶84.2.EVRETO. item.QVI.V.
ANN. itẽ VXOR. itẽ CARISSIMO. itẽ PATRI. 3.GRAPTE.Epig.1.4.6.7.nõ uid.
Octauũ uero eradẽdũ/nã relatũ supra ẽ.ch.22. ¶85. 2.INVCIO.ASELIANO.EVOK
ET.IVLIO HILARO.ET. Itẽ COIVX.COIVGI.ET.FILIBVS. Item BENEME/
RENTIBVS. Epig reliqua(excepto tertio)nõ uid. ¶86.6.PATERIO.M.COH.X
PR.7.ARTEMONIS. Itẽ MIL.AN.XI.NAT.MYSIA. itẽ VICO.CINISCO. itẽ
ERES. 7.APOLLONIAE.Reliqua epig.nõ uid. ¶87.3.QVERELLA.Epig.reliqua
nõ uid. ¶88.2.L.ATTIO.SVCCESSO.FECIT.L.ATTIVS. itẽ L.ATTIO SVCCES
SO.FECIT.OBVLNIA.ROME.CON.BENEMERENTI DE SE. itẽ H.M.E.H.N
S. Itẽ ET.L.ATTIO. Item LIBERTABVSQ. Itẽ IN.F.P.X.— Item DONAVE
RVNT.INTROITVS PARTE SINI.ꝑ eo qđ est/introitus parte sinistra. itẽ AEDI
CVLA.ET.ANTE.AEDICVLA.P.II. Epigrãmate ante penultimo. MEDVSAE. itẽ
PARENTIB. Epig.ultio.PRISCVS.VIXIT.ANN. Itẽ VIXIT.MENSES. Item
FVSCVS.P.FILIS. Itẽ.M.EOR.Reliqua epig.nõ uid. ¶89.4.SATVRO. 11.ꝓpone
D.M. Itẽ EX.).CAECILIANI.QVI.VIX.AN.Epig.reliqua non uid.Secũdum aũt
delendũ totũ:nõ solũ/qđ magna pars in eo idignissime est addita/uer̃ ẽt/ꝙ loco mox
suo relatũ est itegrũ/charta uidel3.119. ¶90.Epig.in prima facie monstrose atq; oino ca
pitali noxa indigesta ꝑmixtaq; in unũ/cũ sint tria.sed & reliqua oĩa quæ in hac pagina
habent̃/cõuellenda/sũmouendaq; sunt:referunt̃ quippe alibi suis locis. ¶91.1.EVNV
CHI. Itẽ VIX.ANN.LXXV. Item PIENTIS. 2.CARPVS.AVG.LIB.PALLAN
TIANVS. Itẽ ANNONAE. Itẽ ET.LIBERTIS.LIBERTAB.POSTERISQVE
EOR. 3.amouendũ.qm̃ relatũ est ch.135. 4.PONTIFICI. Itẽ TRIBVNIC.POT
VII.IMP.IIII.COS.V. itẽ.XXXV. Itẽ EARVM.ETIAM.LOCORVM.ADIECTI
ONE. 5.D.M.& dele.S. itẽ DIEB.III.QVI.VIXIT. itẽ BENEMERENTI.sic scrĩ
bat̃/& nõ singularibus lr̃is. 6.DIS.MAN. itẽ IVLIAE.C.L. itẽ VIXIT.A.N.XIX
itẽ VIX.ANN.IIII.MENS.IIII.D.XXVII.itẽ ET.SVIS.POSTERISQVE.AEVO
RVM.Fuerat aũt hoc ipm̃ epig.referẽdũ quo mõ/quoq; ordine/& qbus ẽt mẽdis/i ꝓpo
marmor̃ cõuisit̃/s3 hoc alter̃ opus.9.FECIT.ET.SIBI.Ep.reliꝗ ñ uid. ¶92.1.eradẽdũ

& querendum suo loco: charta uidelʒ.163. ubi nec dimidiatum, neq; tam mẽdosũm ha/
betur. 3. VIVVS.FECIT. huc usq; progreditur epigrãma, tres uersus qui sequuntur/in
dignissime additi sunt ex alio quopiã. Delendũ ergo ac dolendũ. 4. PINO.V.A.IIII
Itẽ PETRONIVS. Itẽ SVISQ VE. 5. Q.GAVI ANICETI.V.A.XXXX. Itẽ Q.GA
VIVS.EPITYNCHANVS.CONLIBERTO. Epig.2.&.6.non uid. ¶ 93.5. Q.N. 6.
DIS.MANI.CORNIFICIA. 8. HOSPITAE. Itẽ.B.M.FT.M.IVNIO. 9. VALE
RIE.IVSTINE. Item PR. ꝯ. FELICIS. 10. HATERIA.HELPIS.MATER.
Habentur uero hæc sub parua capitis usq; ad pectus imagine. contra quam & simu/
lacrum est stantis mulieris: Supra quod uisitur hoc fragmentum. ALTERIA.C
12. DIIS.MA. Itẽ FILIO.PIISSIMO abolẽdũ/ac le/ | SACER
gendũ.PERMISV.Q.N. Epig.1.2.3.4.7,11.nõ uid. | DITIS.PA
¶ 94.1.VRANIAE.PRIMIGENIAE. delẽdũ hoc. Itẽ VRANIA. Ita qdẽ icisũʒ nõ ẽ.
abrasum est aũt/ac uidetur fuisse olim/A VIRONIA. accuratius itaq; expendendũ. 4.
VRB 6.TI.IVLIO. 8.DIS.MANIBVS. 12.TRICENSIM. Epig.5.7.9.10.nõ uid.
¶ 95.1.ALVMINARIVS. Itẽ EPAPHRODITO. itẽ CAECILIEA. item MVSAE
FR. Sequitur frag. 2. adde.D.M. Itẽ HERMAE. Itẽ LIB. 3. EPVL. 4. QVAE
RITE.ET.PER VIGILI.ADMINISTRATIONE. Itẽ CVMVLATA. Item SAE
CVLARI. Item MINISTERIO.ADSIT.ET.IN.FVTVRO. Item CALNIA
6. VERN.AB.EPISTVLIS. 8. DIS.MANIB. Item CONIVG. Postrema quinq;
Epig. non uid. ¶ 96.13.Q.VIXIT.ANNIS. 5. TESTAMENTO.D. Epig.2.4.6.7.
nõ uid. Quod aũt ad quartũ attinet Neuii poetæ/astute cõmentum fuit ab istis antiqui
tatum falsariis: ut Vrsinoꝝ & colũnensium patrocinio ea uelint extare ac uiuere/quæ
uix unq̃ fuerint. Relatũ est.n.supra & Pacuuii Epig. ex domo columñ. ¶ 97.7.C.VER
GILLIVS. Itẽ ANORVM. Itẽ AMANTISSIME. DESIDERANTISSIME. Iræ
porro.C.F.supra/istaq; locatæ/minusculæ sunt/nec maiores cæteris. 8. D.M. eradẽda
Epig. quinq; prima nõ uidimus. ¶ 98.4.OFICINATOR.A.STATVIS. Itẽ DEDIC
KAL.IAN. Itẽ ANVLLINO.II. Itẽ COS. 5. addẽdũ.D.M.S. Itẽ AVGE. 6. MENS
VII.VIXIT.ANNO.I. Itẽ M.CAESONIVS. 7.TERT.TVL.XXXVI. Itẽ COND
GR. Epig.1.2.3.nõ uid. ¶ 99.2.MELETE. Itẽ RVTILI.LIB. 3 SEXTILIAES. 5.C
L. 7.ACANTHIDI. Itẽ PIISSIMAE. 12. TAPPETIO. Itẽ MILITI.CHORTIS
Itẽ MILITAVIT.ANNIS. ¶ 100.1.CONS.III. Itẽ NECESSARII.AVGG. Itẽ ET
STATILIVS CALOCAERVS. Itẽ DISSIGNATORE. Itẽ CONSECVTVS. Terti
um Epig. qđ ab utraq; parte fragmentum est/ita referendum fuit omnino.

CAESAR.
I
IC.Q.PR.
COS.IN.ASIA

C.OCTAVIVS.C.F.C.N.C.P
PATER.AVGVSTI
TR.MIL.BIS.Q.AED.PL.CVM
C. TORANIO.IVDEX.QVAESTIONVM
PR.PROCOS.IMPERATOR.APPELLATVS
EX.PROVINCIA.MACEDONIA

5. Ↄ. L. Item MONIMENTO. Itẽ FECIT.SIBI. Itẽ VITALI.F.V.A. Item
D.VIIII. Item PRIMIGENITAE. 7. BENEMERENTI. Epigrãma 4. non uid.
¶ 101. 1. PIENTIS. 2. SPVRLO. Item ATQVE. 3. PR. 7. MAXIMINI
EREDES. 4. THIAPTILA.FILIO.BENEMETENTI. 5. ALEXSANDRO
Itẽ POSTERISQ. 7. Adde.D.M. Itẽ LATITVDINE. 8. TROPHIMO.VER
AVG.A.COMMENTA.VIX.AN.XXX.MENS.VIII. Item AELIA. Item OPTI
9. CAELIAE. Item MONIMENTID EXTERIORIS. 10. VIRGINI. item
PARENT. 11. ANNORVM. ¶ 102.1.PRECIA. 6. CRESCENTINAE. 7.TI.F. Itẽ
PROCILLA. Itẽ ANN.VIIII. 12 VIX.ANN. Epig.4.&.5. nõ uid. ¶ 103. 1. DIEB
XLI. 2.FECIT.SIBI. 3.VIX.ANN. 6.CLODIA.LEONIS. 10.CAISAR. Itẽ AVCTIS
Itẽ AMPLIAVIT. 13. addẽdũ.D.M. Sed in dextro ac sinistro Epig. latere/qđ ẽ in tabel

læ modũ cõstitutũ. Itẽ COIVGI.INCONPARAVILI. Itẽ DVLCISSIMO. Itẽ P. IRENE.POSVIT. Itẽ B.AN. Itẽ BIXIT.AN. Epig.8 &.12.nõ uid. ¶104. Epig.nullũ uid.excepto tertio. ¶105.4.L.PRECILIO. Itẽ DIEBVS.XII. 5.HARMONIANO Item FECIT. 6.V.AN.VI. Epig.1.2.3.non uid. ¶106. 1.M.AEMILIO. Item MENSE.I.DI.XXVIII. 3.HATERIA.PLIAS. Itẽ HYLLO. 8. HIPPOLYTI. 9. QVI VIXT.ANNIS.XLII. Itẽ DVLCISIMO. Itẽ ET.P.AEMILIVS. Itẽ NICOMEDES.EQ. 10.DIS.MANIBVS. Itẽ RESTITVTA.HIC. 11. DYNATE. Epig.5.nõ uid. ¶107.1.TRICLINIARCH. 3.DOMITIANO. Abrasũ qdẽ hoc ẽ nomẽ, ita tñ ne oĩno legi & cognosci non posit: qđ uel eo cõmonendũ m uisũ m est, ne Dionis ac Trãqlli fidẽ abrogaret, q scripsere, clypeos & imagines Domitiani Senatus detrahi, & ibidẽ solo affigi, iussisse, nouissimeq; eradẽdos ubiq; titulos, abolendãq; oĩ3 memoriã decreuisse. Itẽ EXAVRI.P.X. 4. LAETVS.MENSCR.AEDIFICIORVM. Item HS.VII. 5.PONTIAE. 6. NEGOTIANS. Itẽ NEGOTIANTIVM. 7.EVTYCHVS. 10 RESTVTA.RESTVTO. ¶108.5.DIEBVS.VIII. itẽ NICEPHOROS Itẽ DVVIA.MERCE. 8.CAELIVS. ¶109.2.AEQVARE. Itẽ CINERES. 3.SANCTISSIMAE.FEMINAE. 5. DET.HOPITIVM. Itẽ VBE.LVCEM. Item LASSAM. 6.AMYCIONI. Itẽ SATVRNINVS.ET.PYRAMIS. 7.CVRIAT. Epig.4. nõ uid. ¶110.3.XV.KAL. 5.EPLOLLIVS. 6. excludendũ. Iterũ.n.positũ est.ch.107. 9.COELIAE. Epig.4.7.8.10.nõ uid. ¶111.3. D.M. VAL.MARCELAE. item.ET AVR.RVFINA. item.D.VIII. 5. delendum. Iterum enim ex eadem domo adducitur: charta.108. 9.AVRO.SVPERFVSAM. Porro marmor ipsum, cum foret quadratum, mox autem discissum, in parte eius læua hæc tantum lr̃æ supersunt.

D
| P . CLV
| Q VO.CO

Epigrãma.1.2.6.7.8.non uidimus. ¶112.1.CAES. L.SEPTIMII. Item ANTONINI.PII.hoc loco fractũ marmor est. 6. TELESPHORO. 7. DIIS.MANIBVS. Itẽ BENEMERENTI.FECIT. Epig.5.nõ uid. ¶113.7.ASCLEPIODOTE. 10.OFILLIO. itẽ. MII. itẽ OFILLIVS. itẽ LIBERTABVSQVE. Epig.3.5.8.11.12.nõ uid. ¶114.1. IRENE. itẽ DIEB.XXV.VETVRIVS.HILIX. 7.BRVTTIAE. itẽ ET.BRVTTIAE itẽ COIVG. Epig.2.3 4.9.nõ uidimus: Decimũ fine caret singulorũ uersuum. itaq; ipudẽtissime ac imperitissime ita est exhibitum, ut hic habetur. Reformetẽ ergo hũc in modũ.

D M
APOLAVSTVS . MODIAN
PVBL.VII.VIR.EPVLON.ITEM
APOLAVSTVS . CLAVDIAN
VII.VIRVM . EPVLON
IVSTVS.GAVIANVS.PVBL.F.ET
P . VOLVSIVS . RENATV
VOLVSIAE.IVSTAE.MATRI
SIMAE.OMNIVM.FEMINARV
TIORI.VNIVIRIAE.QVE.V.MEC
M . II.D.XXI. CETIRISQVE
POSTERISQVE.EORVM

¶115.3.ADIVTOR itẽ CVM.QVA AN. 4.EVPHROSYNO.5.L.PRECILIO. itẽ MATRI. 8 AD.ID. itẽ CINCTVS Epig.6 &.7.nõ uidimus. ¶116.1.Superscribe D.M. itẽ OBELLIA. 3.POSTERISQVE.4.DEDIC. itẽ COS. 5.FISC. itẽ INDVLGENTISSIMO. Epig.2.nõ uid. ¶117.9.T.SEXTI. Epig.2.4.5.6.7.nõ uid. Quin ẽt ipsum septimum, uix crediderim: nõ esse alicuius falsarii, sed & imperitissimi cõmentũ. ¶118.14.NVMMIVS, Epig.1.2.3.4.5.6.7 8.9.12.nõ uid. ¶119.4.D.L.FELICI. 5 FRÕTONIANVS.cum lineola uidelicet: q litteræ loco publica iam consuetudine superiduci superscribiq; solet. itẽ HELICE. 6.POSTERISQVE. 7.DIS.MANIBVS. itẽ

COIVGI.Epig.2.ac.3.nõ uid. ¶ 120.1. VENENERIAE. 6.supscribēdū.PERMISSV
DECVRIONVM. 10. CALLISE.Cætera (pter secundum) epigrám. nõ uidimus.
¶ 121.GERVNDAE. itē ALVGINENS. itē.P.VALERIVS.L.F.L.N. itē. VI. itē
LATERAN. itē TINENSIS. itē NATTA. itē MEDVLLINVS. item AVENTI
NENS. ¶ 122.RVTILVS.M.POPILLIVS. itē PRIVERNAS.II. item REI.GE/
RVND.C. itē.C.SVLPICIVS. itē.C.MAINIVS. itē.REI.GERVND. itē FLACCI
NATOR. itē REI.GERVND. itē.P.DECIVS.P.F.Q.ac delēdum.C.PLAVTIVS
itē.C SVLPICIVS.itē REI.GERVND. itē CENSAR.CLAVDIVS. itē.C.IVNIVS
C.F.C.N. itē.L.VOLVMNIVS.C.F.C.N. 3.TROPHIMIANVS.in pagina. 57. un/
de linēdum hoc idem epig.admonuimus:scriptum est.TROPHIMI.AVG.LIB. atq;
ita prorsus legisse alios putauerim / antea q̄ pars urnulæ frangeretur / ut nunc tantum
TROPHIMI.superfit. itē QVONDAM. itē VIX.ANNIS. itē APSTVLIT. ¶ 123
8.BACCHIDI. itē DIEB.XV.S.S.T.N.H.ARA.H.N.S. Epig.3.4.5.6.7.10. non uid.
¶ 124. 3. PLEBEIVS.VIXIT.ANNIS.XVI. 10.PAIMENTO. Epig.1.2.5.9.non
uid. ¶ 125.1.CAESARI. itē POTESTAT.Reliqua hic attrita sunt/ut aspici & cognosci
nequeant. 3.BISSENOS.ET.XVI.MENSES.CVI.VOTA. itē SET.FATALI. itē
TVLERINT.LVC. 4.AVG.L. itē MANCEPS.HVIVS.MONIMENTI.Ep.7.8.9
10.11.ñ ui. ¶ 126.3.P.AELIO.CELERI.CLODIA.HELPIS.COIVGI. 4.MANIBVS
6.QVAE.itē COIVGI. 10.MONVMENTVM.TVENDVM.CONTVLERVNT
11.Q.TITINIO.Q.L.ASSARACO. 12.IN.AG.P.VI. ¶ 127.1.ANTHIS. item AN
THVS. 2.ANN.LxLII.AVR.EXSVPERIA. 4.LICINIANVS. itē MARMORE/
AM.HVIC.DECVRIAE. Epig.6.7.8.10.nõ uid. ¶ 128.2.CONIVGI. itē DVLCISSI
ME. 3.T.FLAVI. 6.epig.non solum est mendosum/sed & duæ lineæ abrasæ/ ut aliter
sibi non constet:ni suis uersibus referatur & hic.

DIANAE
PRO.SALVTE.
IMP.L.SEPTIMI.SEVERI.ET
M.AVRELI.ANTONINI
AVGG.ET
linea abrasa
IVLIAE.AVG.MATR.CASTROR
linea abrasa

8.BENAE. itē FECERVN. 9.CARE. item EVDAEMONI. 12.VIX.ANNIS. 13.
MALLIA.HERMIONE.IVLIO.delēdū FEC.Epi.4.5.11.nõ uid. ¶ 129.5.delēdū DIS
MAN.itē FORTVNATAE. 6.BENEMERENT. 8.FELICVLA. 9.A.GABINI/
VS. itē KARISSIM. 11. DIEB.XXVI.Epig.3.4.7.nõ uid. ¶ 130. 1.DESIDERAN
TISSIMO. itē PATRE.SVVM. itē IVCVNDE. itē VIX.A.XV. itē A.VI.M.VI
3 LIBERTABQ. 6.T.AELIVS. itē CALLIOPE. Reliqua epigrámata pter quartu;
nõ ui. ¶ 131.1.CORRVMPVNT.itē KARO.CONTVBERNAL. 2.PREIECERIT
4.Adde.DIS.MANIBVS. itē FECIT.SIBI.ET. itē RARISSIMAE. itē ET.LIB.
LIBERTABVSQ.SVIS.POSTERISQ. 5.COH.IIII.PR.[illegible] itē.N. item.B.M.FE
CE. 6.NN.AVGG. itē CAMPI.DOCTOR.COH.I.PR.Epig.3.nõ uid. ¶ 132.1.COL
LEGAE. itē AVG.MATRIS. itē PER.EVDEM. itē ET.FEBCEM.ES. itē COIV/
GEM. itē.EPRESSVS.NECESSITATE. itē QVIES.LOCVS. item POLIONE
ET.OPIMIANO. itē SABINIANO. 3.L.ANINIO.L.F.EVENO.VIX.AN. 4.
TYCHE. 5.MANIB. itē CRANAE. 6.CAESAR.DIVI.F.AVGVSTVS.PONT.
MAX. itē P.F.P.N.L. itē SAECVLARES. itē C.SEHTIO.C.F.C.N. itē MAG.XV
VIR.Hæc paululum inferius constituenda sunt:ut ad.M.Claudium.&.M.Fusium pa
riter referantur. item A.P.R.C.DCCCXLI.inter hunc & sequentem uersum/ duobus
aliis attritis locus spatiumq; uacat. ¶ 133.2.VXORIS. 4.C.CAFVRNIVS. itē FECIT
6.RAPTA

5.RAPTA.SINV.MATRIS. itē INFAS. 6.COGNATO. 9.HS.bis Epig.1.3.7.nō uid. ¶134.2.SCAENICOS. 3.IN.AG.P.IX - .5.C.SIGNIO.C.F.ZOILO. 6.THE OPHILVS. 8.SIBERTABVSQVE.Epig.1.&.10.nō uid. ¶135.2.MAXIMINO. itē EX.7.MONNI.itē ANN.XXXI.MENSIB.VIII. itē RARISSIMO. 3.SIP.XIIII EX.5.MONNI.VIXIT.ANNOS.XXXIII. item.C.FANNIVS.RESTVTVS. 5 DED.PRID. itē CoS. 7.IDEM.ET.COIVGI. 12. Igrādior excludēdū. 13.COIVG OPT. 14.CN.POPILLIO. itē POPILLIAE. itē POPILLIVS. 15.DVLCISSIMO B.M. 16.ANN.XXI. itē DIEBVS.II. Epig.1.nō uid. ¶136.3.ONESIME. itē AN- NIS. itē DIEBVS. itē SVISQVE. itē LIBERTABQVE.POSTERISQVE. 4.LE ONTIDI. itē EPAPHRODITVS. itē CARISSIMAE. 5.PAEDAGOGIO. 6.VI- XIT.ANN.IV. 7.PARTHENIO. 8.PHILO.ET.MENOPHILVS.COSERVI. MEREND.F.& excludat.FECIT. 10.PYRALLIDIS. 11.SEX.L.EROS. 12.VXIT Fuerat porro in duobus his spaciis pingēda utraq; manus cum brachio pansa/& in al tum leuata:more deos execrantium.hinc.n.ait/se leuare manus contra Deos. 14.MA NIBVS. itē POSTERISQ. ¶137.6.TITTONI.8.TI.CLAVDIVS.TAVRISCVS TOPIARIVS. 9.PR.5.B. itē ANN.XXXVI. ¶138.1.POMPAEIAE. 2.DVLCIS- SIMAE. 3.GRAECVLA.CONIVG. 6.vD.LABERI. itē ⊙LABERIA. itē vD.LA- BERI. 7.CLAVDIA.SABBATHIS. 8.SCAPLIAN. itē ET.AVCST. 9 FILIE. itē ANN.I. itē FILIE. 11.GERMAN.LEPTICARIVS. 12.TI.CLAVDIO.13.ET.SAN MELPOMINE.delendū.L.DOMINE. 14.VEIN. ¶139.1.ET.LIBERTIS.LIBER TABVS. 2.PROTOCONIVGI. item.PARTE. itē LIBERTABVSQVE.POSTE RISQVE. 3.TILOROBVS. item DYADVMENO. 5.A.SVPELECTI. 6.PRO- CLAE. item ET.SIBI.ET.SVIS. 8.VRBI.9.QVE.VIXIT.ANNIS.VII. itē QVAE VIXIT.ANN.X. 10.FABIANO.alterū excludendum. itē CoS. ¶140.1.L.AQVIL LIVS. itē AQVILLIAE. 3.CONSACRATAE. 5.remouendū.DIS.MAN itē OP- TIMO. itē EORVM. 7.EVTICIHE. 8.DIOGENES. 9.D.M. itē QVI.VIX. 13. MEN.XI.Epig.10.nō uid. ¶141.1.XXVIII. 4.superscribēdum.D.M. itē SANCTIS SIME.BENEMERENTI.FECIT. 5.ANN.IIII.6.VIX.ANN.V. itē FECERVNT 7.PHILOTECNVS. 8.PITHAMVS.T.FLAVI. 9.FEC.TATINI. itē VIX.AN.10 GERMANICI. 11.SALVIDENA. itē SANDILIA.M.L.CHRESTE. 13.DIMIDI- AES.L. ¶142.3.APINARIVS.A.L. itē OPPIA.Ↄ.L.MYRSINE. 4.PAMPHILO itē C.TERENTIVS. 5.P.OCTANIVS. itē POSTERISQVE. 7.DIOCLETIA- NAS.A.VETERIBVS.PRINCIPIB.INSTITVTAS.OMN.sequitur fragm. 9.T. HORTESIO.MVCRONI.NAT.MARS.QVI.O.V.AN.XXXXV.AEL.VERI- NVS. 12.MVMMIAE. itē CARISSI. itē.V.I.MAR. 13.CARPIO.OLYPIADI. itē BENEMERENTI.Epig.1.6.8.10.11.14.nō uid. ¶143.2.C.ROSCIVS. itē PHILOGE NES. itē ALFIAES. 3.MEMORIAS.II. item PONTIFCVM. HS LM.ILN. 4. ABASCANTO. 5.QVI.VIX.ANN.XXIX. Porro idē lapis in tergo ita scriptus ē. D.M. M.CEGVNTIVS.SATVRNINVS.ET.T.AELIVS.APER.FECERVNT SIBI.ET.SVIS.ET.LIBERTIS.LIBERTABVSQVE.POSTERISQ.EORVM 7.VIX.ANN. itē PIENTISSIMO.FEC. ¶144.1.THALASSE. item FOTVNATE itē MENANDRO.ET.sequitur fragmentum.2.TI.CLAVDIO. itē TI.CLAVDIVS 3.PHILODESPOTVS. 4.BVCCONIS. 5.IN.DIEM. itē COIR.LIC. itē DEDIT SING.✳.II. item Q.Q.II. itē CoS. 6.ESSOPHIADVM. Particula DVM. in fine secundi uersus habetur,non in principio tertii:manifesto errore,sed qui seruandus ex- criptoribus fuisset/ ut & uitia & uirtutes notarentur. Cum aūt uersus nō curauerint ita reddendos parte operis reliqua/nihil imutandum & hic. Epig.7.9.10.11.non uidimus ¶145.2.TI.CL.GEMELLINVS.TI.CL.GEMELLINO.FIL.B.M.F.Q.V.A.V. 3. HIC.IACET. itē QVEM.PROCREAT. itē MALIGNE. itē GENETRIX. Prae- ponūtur aūt his graeca totidem carmina. 9.BENEMERENTI.ET.IVLIA.PIETAS 10.COMIT.HAB.CAVSSA. itē.P.CORNELIVS.P.FL.N. itē.C.CLAVDIVS.TI.F TI.N.NERO. itē GALBA.MAXIMVS.itē.C.AQVILLIVS.M.F.C.N. itē PVLEX

GEMINVS. itẽ C.SVLPICIVS.Q.F.Q.N.PATERCVLVS. itẽ. M.SERVILIVS.
C.F.P.N.PVLEX.GEMINVS. itẽ NILIVS.C.F.P.NEPOS.Epig.1.4.5.6.7.8.nõ uid.
¶146.1.DIIS. 2.D.M. itẽ ASCLEPIDES. itẽ PAIMENTV.FECIT. 3.CVRIATIA
itẽ CONCVBINA.MEI. item.P.CLODIVS.P.ET. itẽ. P.CLODI.P.L.HERACLI/
DAE. 7.AVG.L. 8.DIS.M. Itẽ COELIVS.SVRVS. 9.HERCVLI. itẽ SACRVM
ARVLAM.A.SOLD.Sciendum aũt.A.SOLD.pro a solo:scriptum esse/quæ dormita/
tio non semel inuenta nobis est. 10.MESIBVS.Epig.4.&.5.nõ uid.¶147.1.DIS. itẽ
VIX.ANN.XIIII. itẽ POSTERISQ. 2.CELEIA. Itẽ COH.IIII.PR.ꝯ. itẽ ANN.
LXXX.AVVR. itẽ HERES.EIVS.B.M. 3. SER.NEONIANO.ET.MEMMIAE
PANTHERAE.MEMMIA. 4.LIBERTABVS.POSTERISQ. 5.MANIB.Itẽ ET
LAELIAE. itẽ AQVILA.CAESARIS. 6.L.MARI.ONESIMI.VIXIT.ANNIS.LXV
FECERVNT.MARIA.L.F.ONESIME. Item LIBERTABVSQ.POSTERISQ.
EORVM. 7.POSTERISQ. item ANNIS.LX. Itẽ IN.AGR.P.V. 8.GRANTA/
NIVS. itẽ MACER. itẽ COH.XII. itẽ VIX.ANN. 11.AVG.LIB.FELICVLAE.itẽ
CVM.BASITIDE.ET.EVCTO.FILIS.uersus qui sequitur: delendus est / aut alterum
epigráma putandum,qđ non uid. 13.ET.M.CAECILIVS. 14.Superscribe.D.M. itẽ
THEMISO.Epig.9.& 10.nõ uid.¶148.Capita Brutii. Cassii/& Terentiæ,dele totum
id. 2.MANIB. itẽ SECVNDAE.ET. itẽ TI.CLAVDIS. 3.T.IPSE.FECIT. attrita
iam sunt,ut cognosci nobis nequierint. 4.AVG.LIB. itẽ AEDITVO.AED. MAR/
TIS. itẽ CLAVDIA. itẽ VIXIT.ANN. 5.M.LARINIO. itẽ MATER. 6.XXXXIIII
7.RESTVTA. Itẽ VIXIT.ANN. Itẽ DIE.X. 8.SOLI. itẽ K.IVL.MARVLLO. itẽ
COS. itẽ SPORTVLAS. 9.PITHYRATI. 10.VIXIT.AN. 12.M.IIII. 13.DANA
IINI.COIVGI.BIINII.MIIRIINTI.FIICI.Et notandum I duplex: pro E qđ & ali
bi inuenimus. 14.MYSTICE. itẽ ANN.III.¶149.1.LVCRIO. Itẽ CVRAVT. 2.
LICTOR.CVRIA. reliquum dictionis nõ uidetur. Itẽ PVBLICIIS. Itẽ VIATOR
QVI. Itẽ APPARET. itẽ PSYCHARIVM. Itẽ SVTORIVS.M.L.RVFIO. itẽ LI
BERTA.LI.DELICIAE.PAMPHILI.Cætera quæ sequuntur/ magna ex parte conci
derunt/ut attrita ne lynceus quidem assequatur. Ideoq; quibus esse Romæ licet/ dilige
tius considerent/ quibus hoc non datur:ne uisum quidem a nobis existimet. Oportuis
set alioqui iisdem prorsus uersibus imprimi,tum ob alia/tum mehercule/ ut quæ iun/
cta sunt:quæq; sequentibus respondent:cognoscãtur. Illa enim supra dicta sic iungun/
tur.
(DONIVS

SVTORIA.M.L./ M.SVTORIVS.M.L.BARNAES/ C.CLAVDIVS.M.L.POSI/
THAIS.MATER. CONLIB.PAMPHILI.VIATOR. AMICVS PAMPHILI.
PAMPHILI QVI.COS.ET.PR.APPARET

3. D.M.CN.DOMITIO.PAEDEROTI. itẽ CONIVGI.ET. itẽ DIOGENI.CON
IVGI.BENE.MERENTIBVS.DOMITIA.EVTYCHIA. item PHOEBVS.F.FECE
RVNT. itẽ LIBERTABVSQ.POSTERISQVE. itẽ LAT.P.III-.H.M.D.M.A
E. 8.BENEQVE. itẽ FLAVIAE.QVINTILIAE. itẽ LIBERTABVSQVE.SVIS
EIVSDEMQVE.ALYPIAE. itẽ AMBITVQVE.Epig.4.5.6.7.9.non uid.¶150. 1.
EQ.AVG.N. 5.SCRIB.AEDIL.ET.X.VIR. itẽ TERENTIA.THALLVSA. item
FILIO.PIISSIMO. 6.ANN.VI.MEN.X.DIE.VI. 8.delendum/uel totum fragmen
tum cognoscendum/quod tale est.

HORR . EOR . SEIAN
L. VOLVSIVS . ACINDYNVS
ET.L.VOLVSIVS.ACINDYNVS
SIGNVM . AESCVLAPI
S . P . D . D

Epig.2.3.4.7.9.10.11.non uid.¶151.3.ANN.XXXV. itẽ CONIVGI. 5.AVG.N. 7
PRIMAEVITAS.OFFICIO.SEDIS. itẽ PORTVLVSES.QVIB. itẽ CVM CAV/
DICARIIS. itẽ ESSET.INDICIO. itẽ EXSOLVIMVS. itẽ PRIVATO.Epig.1.2.4.
6.8.nõ uid.¶152.1.FEILIA. itẽ PARCAE. itẽ ET.BISDECEM. itẽ SOLLICITV/
DINE

DINE. itẽ FILIAM. itẽ. NVNC.QVONIAM. itẽ ANIMO.VO. itẽ CONCOR/
DESQVE.VIVERE. 2.ANNOS.II.ET.DIES.XIX. 3.MARCIANO. itẽ EVTY
CHIA. itẽ POSIT VEST.Ep.5.&.6.nõ uid. ¶ 153.5.Q.LVCRETIO. 6.SALLVSTIA
7.VIX.AN. Itẽ LVRIA. itẽ CONIVGI.SVO. 11.CHRYSASPIS. 12.DIS.MANIB.
Itẽ COCEIA.BATHYLIS. 13. ERVCCIAE. itẽ ERVCCIO. itẽ FILIORVM.EIVS
PLAETORIVS.Epig.2.3.8.9.10.non uid. ¶ 154.1.DILEXIT.SOVO. 2.PATRONO
EIVSD.bis. item SILENIVS.REGINVS. itẽ ET.VL.ATTIA. 4.SVSCEPT. item
D.VETVRIVS.SP.F. 5. SVSCEPT. 6. COH. 7. ANN. item AVG.LIB. ¶ 155
1.superaddendum. D.M. item BENEMERI. item POST.MORTE. item CON/
IVGE.ut sit G.pro.C.excribentium errore. itẽ DECEPIT. itẽ SOLICITI. itẽ MVL
TOS. itẽ NOSTRORVMQ.ALTA. Itẽ TV.TVEARE.FOCOS. 2.N̄ N̄.bis. itẽ
ITENQVE. Itẽ HVNC MONIMENTVM.EXTERVM. item H—H.M.D. 4.II.
Itẽ.X. itẽ ALAE.VII.PHRYG.CVR.KAL.FABR. 5.ALAGABALO. 6.DIEB.XII.
7.FECIT.SIBI.ET. Itẽ REQVIETORIVM.AMICI.BENEFACERE.Epig.3.nõ ui
dimus. ¶ 156.3.NVNNIVS. 4.NVNNIVS. 5.PR.NON. itẽ CERIALE. 6.ALY
PVS.FIL. Dextro porro lapidis latere sunt uersus tres ordine peruerso / ac recurrenti/
quos ægre qui intelligat inuenies/ꝙ dicantur esse & hebræorum & syrorum characte
ribus permixti. 7.TI.IVL.BALBILLVS. itẽ.XIII.KAL. itẽ CoS. 8.EVMOLPVS.
itẽ A.SVPELLECTILE. item PALLAS.F.SOLI. 9.DIASVRIAE.pro DEAE.SV/
RIAE.ut arbitror.Epig.1.&.2.non uid. ¶ 157.1.TI.IVLIO. itẽ SOL.ALAGABALI.3
L.MINDIO.DECEMBRI.VIXIT.ANNIS. itẽ ET.L.MINDIVS. 9.IN.AGR.
itẽ INTROIT.Epig.4.5.6.7.10.nõ uid. ¶ 158.12.ex latere sinistro.THESSIO.Epig.re/
liqua nõ uid. ¶ 159.3.FILIO.B.M.FC. Cætera epig.nõ uid. ¶ 160.12.SVIS.LIBETIS
itẽ POSTERISQ. Reliqua epig.non uidimus,nonum autem idem est cum parte epi
grãmatis alterius relati in priore charta.duplicatum itaq; uidetur. ¶ 161.1.HOSTIAE
2.Q.AEMILII. 3.DIS. itẽ TI.CL. itẽ ANN.XIII.TI.CI. item PIISSIM. 8.PA/
TRONAE. Incomposite præterea atq; implicite quædam in hoc epig.relata sunt. Cuȝ
enim senis & uetulæ imagines iunctim præponantur/uetulæ illa subiiciuntur/ ANTI/
STIA L.L.PLVTIA.ut hoc prorsus modo totum referri epig.debeat.

L.ANTISTIVS.CN.F.HOR.SARCVLO ANTISTIA
SALIVS.ALBANVS.IDEM.MAG.SALIORVM L.L.PLVTIA
RVFVS.L.ANTHVS.L.IMAGINES.DE.SVO.FECE
RVNT.PATRONO.ET.PATRONAE.PRO.MERITIS
EORVM

9. Linea sexta lege.L.ANTISTIVS. itẽ CAPPADOXS. ¶ 162.3.P.L.FAVSTVS. itẽ
P.L.HILARVS. 4.ET.CAECILIAE. itẽ ET.SVIS itẽ LIBERTABVSQ.POSTE
RISQ. 5.COIVGIS. 6.FELICLA. itẽ ANNIS.L. 7.ANN.XXII. itẽ ANN.VII
item SCANTILLA.Epig.1.2.8.9.10.nõ uid. ¶ 163.2.VIX.ANN. item SANCTISSI
MO. itẽ POSTERISQ. 4. DIS. 5. SVMPTIS. 7. Primum remouendi accentus:
quicunq; superscripti habentur. Sunt enim uersus antiqua litterarum forma, tum qui/
libet una ducti serie/ut nec distinctio/nec punctum ullum interueniat. Cum aũt grãdio
ribus characteribus careremus: recẽtiores adhibiti fuerũt: & ĩ erroribus hic referẽdis.v3.
σειρηνων λιγυρωτερη. itẽ βακχω. itẽ αυτησ χρυσοτερη κυπριδοσ. itẽ φλια/
ρητε χελειδονισ ευθομονοια. itẽ δακρυα. itẽ τωιϖελον. itẽ αϖροιδησ. itẽ φιλημ
itẽ ALIENA.SALVS. itẽ LACRIMAE. itẽ HOMONOEA. itẽ CONIVGIS. Manife
sto uidel; errore/pro Coniugis. Indicandum & illud: esse accentiunculos plerosq; in
latino epigrãmate. Sed ꝙ his carerent excusores/ꝙq; in multis aliis prætermissos dixi/
mus/præteritos & hic oportuit. Seruandum quoq; uidebatur/ut quæ sunt in sinistro la/
tere prius/ q̃ quæ sunt in dextro referrentur. In læuo enim epigrammatis initium est.
Quandoquidem ordo seriesq; scribendi poscere uidetur/ut a fronte in sinistram partẽ
trãseat/inde in dextram/posteriore ꝑtermissa: q̃ plerũq; parietibus admoueri cõsueuit.

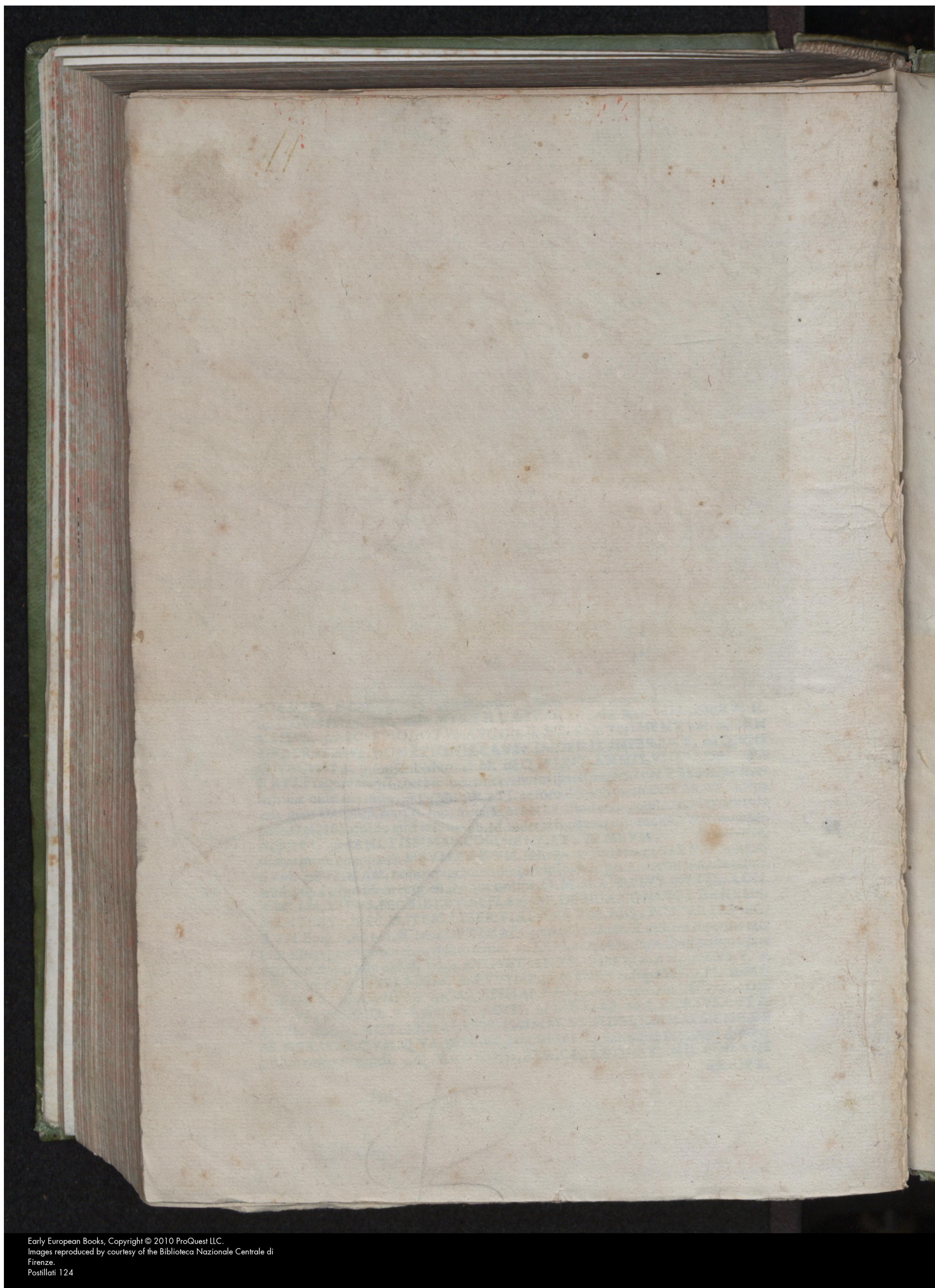
Ep.1.&.3.nõ uid. ¶ 164.3.RARISSIME.FECIT.ET.SIBI.Epig.cætera nõ uid.Sed &
septimum delendum est:rursus.n.inuenitur/epigrãmate ab hoc sexto. ¶ 165.Epig.nul
lum(pter primum)uidimus.166.1.vL.SERGI.L.L. itẽ HILARI.L.MEI.delendum
est.n.M.F.I. itẽ.L.in fine magnum:par fiat cæteris.2.BENEMERENTI. 3.EGRILIA
itẽ SYNTYCHE. 4. SALVSTIO. itẽ VISIT.ANVS.XXXIII. 5. FELICI.HOR/
RIARIO. 6.CLIIMIINTI.L.COCCIIIVS.duplex.n.I.E.litteræ uim exprimit. itẽ
DIIB.XI.IIT.GAIONATI. 7.FVFICIVS.APOLLONIVS.SVLPICIAE.HELPI/
DI.CONIV. itẽ BENEMERITAE.itẽ MARTIALIS.F.D.M.S.deleatur aũt.FECIT
B.M. ¶ 167.1.AN.XXXVIIII.ME.V. 2.C.ANNIVS. itẽ MENSIBVS.II. 3.MO/
NIMETVM. item ATTIA. itẽ LIBERTABVSQVE. 4.TERENTINAE. item
CALLIPPIANIVS. itẽ CARISSIMAE. itẽ BENEMERNTI. 5. VIX.AN.bis. itẽ
P.NOVIO. 6.M.V.D.XI.itẽ VIX.ANN.L.itẽ IN.F.P.V.7.SIBI.SVIS. 9.DIS.MA
NIB. itẽ BEN.MER.VIX.ANN.Epig.8.&.10.nõ uid. ¶ 168. 4.DIS. itẽ COCCE/
IVS.PRISCVS.&.L.itẽ FILI. 7.ARGYRVS.ET. itẽ OMPHALE. 8.POSTERISQ
9.dele.D.M. itẽ IN.FRONT.P.XVIS. 10.QVAERATVRINEV.Sequitur ab hoc
uersu fragmẽt.Quin etiam sciendum q per uniuersum epig. uersus sunt absq; ulla di/
stinctione/& litterarum figuris inconditis. itẽ TELLVS HABET itẽ POST DECE
PERACTOS. 11. HERENNIAE.SECVNDAE.L.VERGINNAEVS. 12.FECER
M.VLPIVS.Epig.1.3.6.nõ uid. ¶ 169.2.prima & secunda linea abrasa est/sed ita,ut uix
ista hæc legi queant. Q.CAECILIVS.

S\\\\\\\\\\SAGARIVS

itẽ CONIVGI.itẽ AGATHONI.NINO.L.IVCVNDO.L.4.supscribẽdum.D.M. 5.
SECVRITATIS.7.P.TITIVS.CALLIST.8.supadde.D.M.9.supscribe.D.M.itẽ.M
LVCCEIVS.itẽ M.LVCCEIVS.FLORVS.ET 10.QVAEST.itẽ LEG.II.itẽ.XVIR.itẽ
FER.LAT.itẽ COSVLTVM.RESTITVTA.itẽ MARCELLINAE.itẽ TESTIFICAN
DAE.itẽ.M.VALERIVS.BRADVA.itẽ AMICI.Q.FABIVS.Subiiciebãt huic ep.mul
ta paruulis elemẽtorũ figuris/tũ latine/tũ græce,uerũ itercidere/ita ut uix mima pars cõ/
spiciatur.Epig.1.&.3.non uid. ¶ 170.5.GEMINIAE. 6.SVLPICIANVS.ET.CAECI/
NIA.ILIAS. 7.CAECILIAE. itẽ CRASSI. 8.FLAVIAE.Epig.1.2.3.4.non uid. ¶ 171.
1.ET.GEMINIS.IIII. item MYRTILO.CYPARE. 3.ANN.XVIIII.DIEBVS.II.
C.SEIVS. 5.ASCLEPIODOTVS.AVGG.LIB.ET. itẽ MVNIMENTVM.itẽ VEN
DEDERIT.SIVE.DONATIONIS.CAVSA.DEDERIT.INFERENT. itẽ QVIN
QVAGINTA. 7.supscribẽdum.D.M. itẽ Q.VIXIT.ANNIS.VIII. 8.DE PA
RATI.Fragmentum habet hic locus/nec tantum spacii interest: nec Eli̅a conspicitur/
in hunc uidelicet modum D[illegible]PARATI. ac fortasse olim fuerit DISPARATI.i.sepa
rati. item OMNES.Scribendum fortasse.MANES.Illud certe constet/ non extare in la
pide.OMNES.quãdo eius initium ab.M.uidetur incipere: in hunc uidelicet modum.
M[illegible]NES. itẽ SANCTISSIMAE.COMMENDAT. Itẽ MEVM. C——M.
in marmore sic apparet. MEVM.CA[illegible]VM. ut scriptum forte fuerit CARVM. aut CA/
SVM. itẽ VIDEAM. nono epigrãmati titulus est/ Ibidem geminatum. Inscribendum
aũt fuit/q a tergo idem epig.est,sed hoc ordine.D.M.M.AVREIVS.ANATELLON.
AVG.LIB.VIVVS.FEC.SIBI.ET.AEFLANIAE.DEBEIA.CONIVGI.BENEME/
RENTI.ET.LIBERIS.ITEM.LIBERTIS.LIBERTABVSQ.POSTERISQ.EO/
RVM.Epig.12,nõ uid. ¶ 172.1.OPTIMAE. 5.excludendum.Rursus.n.superius rela
tum est/epigrãmate ante hoc ipsum tertio. 11. D.M. remouendum.Epig.reliqua/pter
adhuc.12.&.14.non uid. ¶ 173.4.AVGVSTIANVS. item VIX.AN. 5.XXXV. 6.
APVT.itẽ PRECESTI.8.PIIA. 10.FVLVIAE.itẽ MATRI.11.supadde.D.M. 12.MI/
LITARIB. itẽ ASINIVS. 13.CARISSIMAE.F.Epig.1.2.7.9.16.nõ uid. ¶ 174.2.DIS
itẽ.T.VESTRICIO. itẽ LIBERT. 3.DIIS. itẽ LOLLIAE. itẽ.L.AGRIVS.EVTY/
CHVS. item SANCTISSIMAE.ET.PIISSIMAE.ET.FIDELISSIMAE.BENE.DE
SE.MERITAE.CVM.QVA. itẽ HAEC.DECESSIT.Quartum q sit procul ab urbe/
nõ fuit ocium uisendi. 5.Q.V.ANN.IIIJ.AVR.CALANDINVS.MIL.COH.VIII
PR.OPT.

PR.OPT. ς.SECVNDI. ¶175.1.HIC IACET ABREPTA EXTREMO FVNERI
itē TECLA.MICHI . itē PECTORE.VIVENS. itē DEMIST.CEMINVM. itē sub/
scribendū. DEPOSITA.III.KAL.DECEMB. 3.VET.EX.COH.III.PR.AVGG.NN
MILICIE. itē COSINIA. itē HONORATVS. itē.NN. itē DIOCLES. itē FILV
MENE. itē FECER. 4.RODINENI.Epig.2.&.7.nō uid. ¶176.5.ANNIS.XVII
MENSIB.VIII. itē NATVS.EQVES.ROM VICO.IV
GARIO.uersus hic est ad infimam lapidis basim/fragmentumq;,qđ interest:occupare
spacium uidetur litterarum sex/ut fortasse ita olim legeretur. NATVS.EQVES.RO/
MANVS. IN.VICO.IVGARIO. 6. AGATHEMER. 8. LIBERTAQ.POS/
TERQ. 10.AN.III. itē PATER. Epig.2.3.4.7.9.12.non uid. ¶177. 4.ET.L.SIISTIVS
Epig.reliqua non uid. ¶178.5.OPTVMAE. sequitur hic frag. Cætera epig (excepto
secundo & tertio.) non uid. sed & primum relatum est etiam in superioribus/ charta
158.φ aūt non extat:utrum excludatur:nullum est dispendium. ¶179.2.STRATO.VI
XIT.ANNOS.L. item LAVDICAE. item CHRYIDI. FILIAE. item FILIO. 3.
FLAVII. 4. CINNAMIDI.IVNIVS. item LIBERTAE.ET.CONIVGI.PHIDE/
LISS. 9.EVBVLIONIS. item DORYPHORVS.ET.MYRTALE. item PAREN
TIVM. Epig.1.5.6.7.8.non uidimus. ¶180. 1.CLAVDIAE . item SANCTISSIM
item TI.CLAVDIVS. Reliquum non uidimus.

ROMAE . IN . AEDIB . IACOBI . MAZOCH
ROMANAE . ACAD . BIBLIOPOLAE
M . D . XXI . MEN . APRII

In ~~domo~~ arca domus de Valle reponat. pag. 93

He sunt marmoree

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙ ΚΑΙΣΑΡΙ
ΘΕΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΥΙΩΝΟΥ
ΤΡΑΙΑΝΟΥ ΠΑΡΘΙΚΟΥ ΥΙΩΝΩ ΤΟΥ
ΝΕΡΟΥΑ ΕΚΓΟΝΩ ΤΙΤΩ ΑΙΛΙΩ ΑΔΡΙΑΝΩ
ΑΝΤΩΝΕΙΝΩ ΣΕΒΑΣΤΩ ΕΥΣΕΒΕΙ.
ΑΡΧΙΕΡΕΙ ΜΕΓΙΣΤΩ ΔΗΜΑΡΧΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ
ΤΩ ΥΠΑΤΩ ΤΩ ΕΠΤΤΩ ΕΥΕΡΓΕΤΗ ΚΑΙ
ΣΩΤΗΡΙ ΑΔΡΙΑΝΗΣ ΜΟΨΟΥ ΕΣΤΙΑΣ ΤΗΣ
ΚΙΛΙΚΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΚΑΙΑΣ ΥΛΟΥ
ΚΑΙ ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ ΚΑΙ ΥΛΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΑΧΟΥ
ΡΩΜΑΙΩΝ Η ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ Ο ΔΗΜΟΣ ΔΙΑ ΤΗΣ
ΘΕΙΑΣ ΑΥΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΒΕΒΑΙΑ
ΤΗΡΗΣΑΝΤΟΣ ΑΥΤΗΣ ΤΑ ΕΞΑΡΧΗΣ ΔΙΚΑΙΑ.

Femme qui regimbe

~~[illegible]~~

Tout par amour de

[illegible]itus Par

CLEMENTI·XIII·P·M
PRINCIPI·OPTIMO
AC
MVNIFICENTISSIMO
QVOD
EIVS·AVCTORITATE·ATQVE·INDVLGENTIA
BASILICA·S·MARIAE·INTRAMVRANA
HVIVS·OPPIDI·PRINCEPS
IIS·QVE·PRAEDITA·SACRIS·IVRIBVS·QVE
QVIBVS·OLIM·S·MARIAE
EXTRAMVRANA·BASILICA
OPTIMA·LEGE·FRVEBATVR
XII·VIRVM·CANONICORVM·COLLEGIO
TOTIDEM·QVE·MANSIONARIORVM·CORPORE
AVCTA·SIT·ATQVE·EXORNATA
DECVRIONES·ET·POPVLVS·VRCELANEN.
PVBLICE·P
NONIS·AVG·A·C·CIƆIƆCCLXVI

Nolo quod cupio statim tenere
Nec victoria mi placet parata. Pet.
vide de hac sententia elegantissimos
Petronii versus
Nemo invitus obedit, cum cogitur auctoribus muneri, aut ministeriis. dit Petronius in textu vide [illegible]

De impostoribus librariis sibi vindicantibus aliena scripta vide Barthius lib. VI. adversar. c. 10. item de falsariis, et falsificantibus veteres chartas, praesertim de Monachis id perpetrantibus vide Janum Langlaeum lib. I. semestr. c. 5. p. 36. Suidas in Πρίσκος Εμεσηνός, et praecipue Mornacius ad l. ult. Cod. de sacros. eccles. Plagiariorum integros catalogos exhibuit Jac. Thomasius de Plagio litterario, item J. C. Schwartius, Crenius de Furibus librariis. Th. J. ab Almeloveen Syllabum Plagiariorum addidit Amoenitat. Theolog. Philolog. In hos quaedam dicta invenit in Eunuch. III. 1. 9. in his prologis infamis nota nullae sunt poenae constitutae.

II a

Femine qui regimine D.

~~[illegible]~~

De Valerii Probi notis magnifice sentit Claud. Dausquius, qui Ortho-graphicis suis illas inseruit. qui putat eum Scriptorem esse eun-dem eum, quem laudat Gellius li. 4. c. 7. li. 9. c. 9. et Suet. de illustr. Gram. c. ult. Vossius sibi non constat, nam li. 2. c. 4. de arte Grammatica Hadriani aetate eum floruisse dicit, at lib. 1. c. 4. ex Eusebio refert, Neronis aetate eum vixisse. Cl. autem P. H. Reinol-di Varior. c. 11. p. 94. ipsum Severi Imp. et Xtianorum ae-tate esse coniicit, quod meminerit Severi Aug., notasq. Xtianorum sepul-cris inscribi solitas H. R. I. P. hic requiescit in pace retulerit, aliosq. errores Grammatico indignos commiserit. vid. eundem Reinold. c. 35. Varior. p. 151. Sed pace Cl. Viri vix tuto liceret conclude-re explicationem illarum litterarum esse veram, nam et aliter expli-cari possent. errores quoque commiserunt et qui ipsa facta quae nar-rant, viderunt, et menti infixerunt. Certe Gellius loquitur de libro diverso ab ipsis Notis Romanorum, quod fatetur ipse Dausquius asserens illud aliud opus fuisse quod interiit. Verum potius for-san dicamus, ab indoctis librariis, et iniuria temporum librum hunc fuisse corruptum, et expectare emendatorem rei litterariae eru-ditissimum, cui forsan [illegible] fuit idoneus Nicolai, quodq. alienum aliquis inseruit [illegible]. Multa in Val. Probi notis oraculavit Henricus Er-nstius, qui tractatum illum de Siglis in 4to edidit Sorae 1647. Helias Putschius in edit. Grammatic. Latin. Hanoviae 1605. et omnium optime nuper Cl. Burman. in edit. Corpor. Gruteriani. (Ex notis Tooke ad Hermannum Hugonem de prima scribendi origine p. 177. edit. Traiecti ad Rhenum 1738.

Seneca c. 1. de tranquillit. animi = Multi ad eruditionem pervenissent, nisi se etiam pervenisse putassent = quam vocem studiosorum libris semper inscripsisse Anton. Matthaeum V. Cl. et [illegible] tradit Gu. Saldenus de Libris, eorumque usu, et abusu p. 331.

Veteres potius quam recentes Inscriptionum editiones consulendas. V. Barthii Advers. l. IV. c. 11. p. 179.

Andreas Fulvius fuit Auctor Operis Mazochiani V. Cassan. H. Ro. p. 317. vel potius A. Colotius V. Cancellieri Stagie del Colocci p. 38. Il Burmanno nella Praef. al Grutero dice che A. Agostini dice Autore il Fauno

Lodovico du Tour nel Libro intitolato Dissertatio ... p. 131. parla di una Inscriz. di Mazochi posta e Collio urbico ... e dice di un esemplare del esso fra li Mazochi con alcune correzioni mss.

Degli errori, vizj, e difetti infiniti di questa opera vede quello che Ant. Lelio Podagro, e il notello scritto ne' suoi esemplari, che sono nella Vaticana in fine al margine della p. 161.

II B.

femme qui regin[illegible]

